

Inspraak- en reactiebundel

Zienswijzen en reacties op Ontwerpbesluiten 'WINDPARK ZEEWOLDE'

Inspraakpunt Bureau Energieprojecten
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN
www.bureau-energieprojecten.nl

INHOUDSOPGAVE

WOORD VOORAF.....	1
KENNISGEVING.....	3
MONDELINGE, SCHRIFTELIJKE EN DIGITALE ZIENSWIJZEN :	
OPZOEKTABEL	
REGISTRATIENUMMER VERSUS REACTIE- EN ZIENSWIJZENUMMER.....	6
ALFABETISCH OVERZICHT ORGANISATIES EN REACTIES / ZIENSWIJZEN.....	8
REACTIENUMMER R050 EN R055.....	10
ZIENSWIJZENUMMER 1 TOT EN MET 54.....	20

Woord vooraf

Van vrijdag 10 maart 2017 tot en met donderdag 20 april 2017 lagen het ontwerp-inpassingsplan en de overige ontwerpbesluiten ter inzage voor 'WINDPARK ZEEWOLDE'. Een ieder kon naar aanleiding van de ontwerpbesluiten een zienswijze inbrengen. Overheden konden een reactie geven.

De doelstelling van het Kabinet is 14% hernieuwbare energie in 2020. Windenergie is een belangrijke vorm van energie om die doelstelling te bereiken. Rijk, provincies, de windenergiesector en natuur- en milieuorganisaties hebben met elkaar afgesproken om in 2020 6.000 MW aan windenergie op land te realiseren. De afspraak is een onderdeel van het Energieakkoord. De provincies hebben in overleg met het Rijk 11 grote gebieden aangewezen die geschikt zijn voor windparken van minimaal 100 MW. Het Windplan Zeewolde levert met circa 300 MW een grote bijdrage aan de doelstelling.

Windpark Zeewolde B.V. neemt het initiatief om een windpark te realiseren in het buitengebied van de gemeente Zeewolde, ten oosten van Almere. Het windpark werkt nauw samen met de gemeenten Almere en Zeewolde, de provincie Flevoland en het Rijk. Nu staan er verspreid in het gebied 220 windmolens die stroom leveren voor zo'n 90.000 huishoudens. Het plan is om deze te vervangen door 93 moderne molens die in nette lijnen worden opgesteld en stroom gaan leveren voor ruim 280.000 huishoudens. Naast een grote hoeveelheid groene energie levert het project zo ook een rustiger beeld in het landschap op. Windpark Zeewolde wordt financieel en organisatorisch mogelijk gemaakt door bewoners, agrarisch ondernemers en moleneigenaren uit het projectgebied. Daarnaast kunnen bewoners van Zeewolde en Almere via een coöperatie investeren in het project.

Om dit project mogelijk te maken moeten bestemmingsplannen worden aangepast. Dat gebeurt door middel van een (rijks)inpassingsplan, dat wordt vastgesteld door de ministers van Economische Zaken en van Infrastructuur en Milieu. Daarnaast is een 3-tal overige besluiten nodig. Deze besluiten worden gelijktijdig met dezelfde procedure (rijkscoördinatieregeling) voorbereid, onder coördinatie van de Minister van Economische Zaken.

Het gaat om de volgende overige besluiten: een watervergunning, een omgevingsvergunning en een vergunning bescherming natuurbeheer.

Ten slotte is voor het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerpbesluiten een milieueffectrapport (MER) opgesteld om de gevolgen voor het milieu in beeld te brengen.

Informatieavonden

Er zijn 2 inloopavonden georganiseerd, waar medewerkers van de verschillende betrokken overheden en van Ontwikkelvereniging Zeewolde aanwezig waren om vragen te beantwoorden. De inloopavonden vonden plaats op dinsdag 21 maart 2017 van 19.00 uur tot 21.00 uur in Van der Valk Hotel Almere, Veluwezoom 45, Almere en op donderdag 23 maart 2017 van 19.00 uur tot 21.00 uur in Kerkcentrum Open Haven, Kerkplein 8, Zeewolde. Men kon hier formeel een zienswijze of reactie geven op de ontwerpbesluiten.

Zienswijzen en reacties

Op de ontwerpbesluiten zijn binnen de inspraaktermijn in totaal 54 zienswijzen binnengekomen (waarvan 52 uniek) en 2 reacties van overheden. De zienswijzen en reacties zijn integraal opgenomen in deze bundel. U kunt deze inspraak- en reactiebundel downloaden van www.bureau-energieprojecten.nl.

Registratie en verwerking

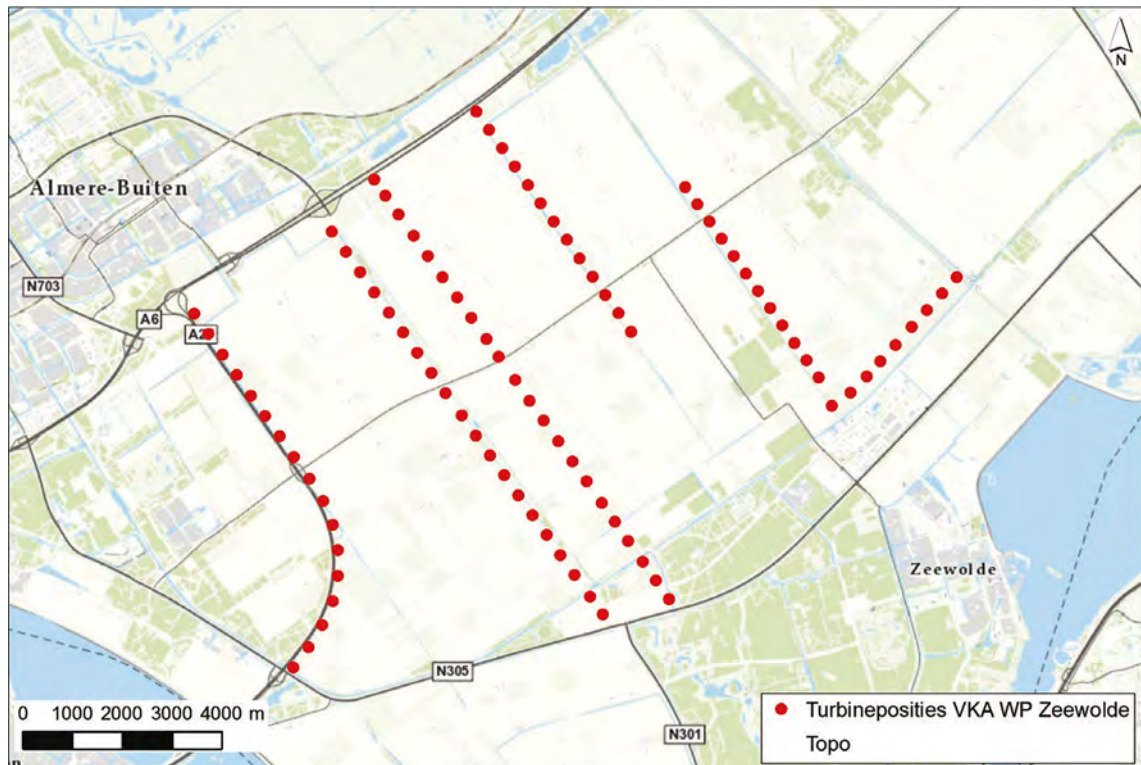
De ontvangen zienswijzen en reacties zijn geregistreerd. Aan de indieners is een ontvangstbevestiging gezonden met daarin een registratienummer. Met de opzoektabel op pagina 6 kan bij het ontvangen registratienummer het bijbehorende reactie- of zienswijzennummer worden opgezocht.

Verdere procedure

Bij de besluiten wordt aangegeven of en hoe met de zienswijzen en reacties rekening is gehouden. Het moment waarop de terinzagelegging plaatsvindt wordt te zijner tijd aangekondigd in onder andere lokale huis-aan-huis bladen en op www.bureau-energieprojecten.nl. Een belanghebbende die op het ontwerp van een besluit een zienswijze heeft ingebracht, kan later tegen dat besluit beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Kennisgeving ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde, Ministerie van Economische Zaken

Van vrijdag 10 maart 2017 tot en met donderdag 20 april 2017 liggen de ontwerpbesluiten ter inzage voor het Windpark Zeewolde. Iedereen kan reageren op de ontwerpbesluiten met een zienswijze.

De doelstelling van het Kabinet is 14% hernieuwbare energie in 2020. Windenergie is een belangrijke vorm van energie om die doelstelling te bereiken. Rijk, provincies, de windenergiesector en natuur- en milieuorganisaties hebben met elkaar afgesproken om in 2020 6.000 MW aan windenergie op land te realiseren. De afspraak is een onderdeel van het Energieakkoord. De provincies hebben in overleg met het Rijk 11 grote gebieden aangewezen die geschikt zijn voor windparken van minimaal 100 MW. Het Windplan Zeewolde levert met circa 300 MW een grote bijdrage aan de doelstelling.

Windpark Zeewolde B.V. neemt het initiatief om een windpark te realiseren in het buitengebied van de gemeente Zeewolde, ten oosten van Almere. Het windpark werkt nauw samen met de gemeenten Almere en Zeewolde, de provincie Flevoland en het Rijk. Nu staan er verspreid in het gebied 220 windmolens die stroom leveren voor zo'n 90.000 huishoudens. Het plan is om deze te vervangen door 93 moderne molens die in nette lijnen worden opgesteld en stroom gaan leveren voor ruim 280.000 huishoudens. Naast een grote hoeveelheid groene energie levert het project zo ook een rustiger beeld in het landschap op. Windpark Zeewolde wordt financieel en organisatorisch mogelijk gemaakt door bewoners, agrarisch ondernemers en moleneigenaren uit het projectgebied. Daarnaast kunnen bewoners van Zeewolde en Almere via een coöperatie investeren in het project.

Om dit project mogelijk te maken moeten bestemmingsplannen worden aangepast. Dat gebeurt door middel van een (rijks)inpassingsplan, dat wordt vastgesteld door de ministers van Economische Zaken en van Infrastructuur en Milieu. Daarnaast is een 3-tal overige besluiten nodig. Deze besluiten worden gelijktijdig met dezelfde procedure (rijkscoördinatieregeling) voorbereid, onder coördinatie van de Minister van Economische Zaken.

Het gaat om de volgende overige besluiten: een watervergunning, een omgevingsvergunning en een vergunning bescherming natuurbeheer.

Ten slotte is voor het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerpbesluiten een milieueffectrapport (MER) opgesteld om de gevolgen voor het milieu in beeld te brengen. U kunt nu reageren op het ontwerp-inpassingsplan, alle ontwerpbesluiten en de onderliggende stukken, waaronder het MER.

Waar kunt u de stukken inzien?

U kunt van vrijdag 10 maart 2017 tot en met donderdag 20 april 2017 het ontwerp-inpassingsplan, de overige ontwerpbesluiten, het MER en de andere onderliggende stukken inzien op www.bureau-energieprojecten.nl en tijdens reguliere openingstijden (op papier) op de volgende locaties:

- gemeente Zeewolde, Ravelijn 1 te Zeewolde;
- gemeente Almere, Stadhuisplein 1 te Almere.

Informatiemarkten

De ministers van Economische Zaken en van Infrastructuur en Milieu organiseren twee inloopavonden. U bent van harte welkom om daar vragen te stellen en informatie te krijgen over het project en de procedure.

Deze inloopavonden worden gehouden op:

- dinsdag 21 maart 2017: Van der Valk Hotel Almere, Veluwezoom 45, Almere;
- donderdag 23 maart 2017: Kerkcentrum Open Haven, Kerkplein 8, Zeewolde.

U hoeft zich niet van tevoren aan te melden.

Van 19.00 uur tot 21.00 uur is de zaal open en heeft u de mogelijkheid om de informatiemarkt te bezoeken en vragen te stellen aan de aanwezige medewerkers van de overheid en Ontwikkelvereniging Zeewolde. U kunt vrij in- en uitlopen en op ieder moment met de diverse medewerkers spreken. Ook kunt u tijdens de inloopavond uw zienswijze mondeling geven. Er is een notulist aanwezig om uw zienswijze op te schrijven.

U kunt uw mening geven

In uw zienswijze kunt u ingaan op alle onderdelen van het ontwerp-inpassingsplan, de ontwerpbesluiten, het MER en de andere onderliggende stukken. We stellen het op prijs als u aangeeft op welke delen van het ontwerp-inpassingsplan, de ontwerpbesluiten, het MER of de onderliggende stukken u reageert en u uw zienswijze onderbouwt met argumenten.

Het is goed om te weten dat alleen een belanghebbende die op het ontwerp van een besluit een zienswijze heeft ingebracht, later tegen dat besluit beroep kan instellen bij de Afdeling bestuursrecht-spraak van de Raad van State.

Hoe kunt u reageren?

U kunt van vrijdag 10 maart 2017 tot en met donderdag 20 april 2017 reageren. Wij ontvangen uw zienswijzen bij voorkeur digitaal. Dat kan via www.bureau-energieprojecten.nl onder 'Windpark Zeewolde'. U kunt niet reageren via e-mail.

Per post kan ook: Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Windpark Zeewolde, Postbus 248, 2250 AE Voorschoten. Uw brief kan alleen als zienswijze in behandeling genomen worden als u ondertekent met uw naam en adres. Dit geldt ook voor eventuele medeondertekenaars.

Wilt u uw zienswijze mondeling geven? Dat kan tijdens een inloopavond of via het Bureau Energieprojecten op werkdagen van 9.00 uur tot 12.00 uur, T (070) 379 89 79.

Wat gebeurt hierna?

Bureau Energieprojecten bundelt alle zienswijzen en reacties.

Zo snel mogelijk na afloop van de inspraaktermijn kunt u deze downloaden via www.bureau-energieprojecten.nl. De zienswijzen en reacties worden betrokken bij de definitieve besluiten. In een Nota van Antwoord wordt opgenomen of en op welke wijze de zienswijzen en reacties in de definitieve besluiten zijn verwerkt.

De besluiten zullen ter inzage worden gelegd. Hierop staat beroep open. Dit wordt te zijner tijd aangekondigd in onder andere de Staatscourant, huis-aan-huisbladen en op www.bureau-energieprojecten.nl.

Meer informatie

Uitgebreide informatie vindt u op: www.bureau-energieprojecten.nl. Heeft u na het bezoeken van de website nog vragen? Dan kunt u bellen met het Bureau Energieprojecten, T (070) 379 89 79.

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale reacties en zienswijzen

In onderstaande tabel kunt u met het registratienummer het nummer van de reactie of zienswijze opzoeken. De reacties zijn vanaf pagina 10 opgenomen. De zienswijzen vindt u vanaf pagina 20.

Zienswijzen en reacties op ontwerpbesluiten 'WINDPARK ZEEWOLDE'

Registratienummer	Zienswijzenummer	Reactienummer
c9-OB-0001	0001	
c9-OB-0002	0002	
c9-OB-0003	0003	
c9-OB-0004	0004	
c9-OB-0005	0005	
c9-OB-0006	0006 (2 identiek)	
c9-OB-0007	0007	
c9-OB-0008	0008	
c9-OB-0009	0009	
c9-OB-0010	0010	
c9-OB-0011	0011	
c9-OB-0012	0012	
c9-OB-0013	0013	
c9-OB-0014	0014	
c9-OB-0015	0015	
c9-OB-0016	0016	
c9-OB-0017	0017	
c9-OB-0018	0018	
c9-OB-0019	0019	
c9-OB-0020	0020	
c9-OB-0021	0021	
c9-OB-0022	0022	
c9-OB-0023	0023	
c9-OB-0024	0024	
c9-OB-0025	0025	
c9-OB-0026	0026	
c9-OB-0027	0027	
c9-OB-0028	0028	
c9-OB-0029	0029	
c9-OB-0030	0030	
c9-OB-0031	0031	
c9-OB-0032	0032	
c9-OB-0033	0033	
c9-OB-0034	0034	

Registratienummer	Zienswijzenummer	Reactienummer
c9-OB-0035	0035	
c9-OB-0036	0036	
c9-OB-0037	0037	
c9-OB-0038	0038	
c9-OB-0039	0039	
c9-OB-0040	0040	
c9-OB-0041	0041	
c9-OB-0042	0042	
c9-OB-0043	0043	
c9-OB-0044	0044	
c9-OB-0045	0045	
c9-OB-0047	0047	
c9-OB-0048	0048	
c9-OB-0049	0049	
c9-OB-0050		R050
c9-OB-0051	0051	
c9-OB-0052	0052	
c9-OB-0053	0053	
c9-OB-0054	0054	
c9-OB-0055		R055

Alfabetisch overzicht organisaties en reacties / zienswijzen

Zienswijzen en reacties op ontwerpbesluiten 'WINDPARK ZEEWOLDE'

Zienswijze-reactienummer	Organisatie
c9-OB-0035	Advocatenkantoor, NIJMEGEN, namens Koopmans Bouwgroep B.V., ENSCHEDE; Woningstichting Goede Stede, ALMERE; Koopmans Projecten B.V., ENSCHEDE
c9-OB-0036	Astraeus Holding BV, HENGELO GLD
c9-OB-0016	Bedrijf P. Bossema, ZEEWOLDE
c9-OB-0025	Belangen Vereniging Overgooi, ALMERE
c9-OB-0045	Belangenvereniging Almere - Hout, ALMERE
c9-OB-0044	Broadcast Partners, HILVERSUM
c9-OB-0029	BVD advocaten, HARDINXVELD-GIESENDAM namens Groot Nieuws Radio B.V. VEENENDAAL; Stichting Groot Nieuws Radio, VEENENDAAL
c9-OB-0033	DAS Nederlandse Rechtsbijstand Verzekeringmaatschappij N.V., AMSTERDAM, namens Maatschap
c9-OB-0040	De Brauw Blackstone Westbroek N.V., AMSTERDAM, namens Maatschap; VOF Seamill; De Wolff Verenigde Bedrijven B.V.; Windvereniging Zephyros Zeewolde; Axel Aelolus BV; VOF BuWo; VOF Vamill; Raedthuys Windparkbeheer 2004 BV; Raedthuys Windparkbeheer 2003 BV; VOF Windvlaag; Zelden Rust B.V. ZEEWOLDE; De Wolff Windprojecten BV; Raedthuys Groep B.V.
c9-OB-0050	Gemeente Almere, College van Burgemeester en Wethouders, ALMERE
c9-OB-0055	Gemeente Huizen, College van Burgemeester en Wethouders, HUIZEN
c9-OB-0038	Houthoff Buruma, AMSTERDAM namens GEM Spiegelhout C.V., GEM Spiegelhout Beheer B.V.,
c9-OB-0039	IJsselmeervereniging, LEIDEN
c9-OB-0028	Janike Haakmeester Advocatuur, BAARN namens BPD Ontwikkeling BV, regio Noord-West Haarlem
c9-OB-0022	Lingeman/Ritsema Rentmeesters en Makelaars, ZEEWOLDE, namens Akkerbouwbedrijf, ZEEWOLDE
c9-OB-0037	Lingeman/Ritsema Rentmeesters en Makelaars B.V., ZEEWOLDE
c9-OB-0008	Maatschap, ZEEWOLDE
c9-OB-0017	Maatschap Dogterom, ALMERE
c9-OB-0011	Naturisten vereniging Veluwe, Rijn en IJssel, ZEEWOLDE
c9-OB-0043	Ploum Lodder Princen, ROTTERDAM namens Gebiedsontwikkeling Zeewolde Beheer B.V., HILVERSUM; Stichting de Alliantie, HILVERSUM
c9-OB-0042	Ploum Lodder Princen, ROTTERDAM namens Bouwinvest Development B.V., AMSTERDAM; Heijmans Vastgoed B.V., ROSMALEN; Terra Ontwikkeling C.V., ROSMALEN; AM Grondbedrijf B.V., UTRECHT
c9-OB-0054	Rombou, ZWOLLE namens VOF Ventas, ZEEWOLDE; Zelden Rust B.V., ZEEWOLDE; Maatschap, ZEEWOLDE
c9-OB-0041	Rombou, ZWOLLE namens B.V. ZEEWOLDE

Zienswijze-reactienummer	Organisatie
c9-OB-0052	Stichting Achmea Rechtsbijstand, APELDOORN namens Firma, ZEEWOLDE
c9-OB-0053	Stichting Dierbaar Flevoland, LELYSTAD
c9-OB-0015	Stichting Flevo-Landschap, LELYSTAD
c9-OB-0009	B.V., SCHERPENZEEL GLD
c9-OB-0032	Vereniging Windkoepel Groen, DRONTEN
c9-OB-0034	Vereniging Windkoepel Groen, DRONTEN
c9-OB-0051	Wijkamp & Keulers Advocaten en Belastingkundigen B.V., ZOETERMEER
c9-OB-0049	Wijkamp & Keulers Advocaten en Belastingkundigen B.V., ZOETERMEER
c9-OB-0048	Wijkamp & Keulers Advocaten en Belastingkundigen B.V., ZOETERMEER namens DE-Wisse-DeesW11 BV, ZEEWOLDE
c9-OB-0047	Wijkamp & Keulers Advocaten en Belastingkundigen B.V., ZOETERMEER namens DE-WisseW9 BV, ZEEWOLDE
c9-OB-0006	Windpark Eolienne, LELYSTAD
c9-OB-0006	Windpark Eolienne, LELYSTAD
c9-OB-0006	Windpark Eolienne, LELYSTAD
c9-OB-0027	Windpark Eolliene, LELYSTAD

Reacties R050 en R055

Ministerie van Economische Zaken
Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Telefoon:

Mail:

Stadhuisplein 1
Postbus 200
1300 AE Almere
Telefoon 14 036
Fax (036) 539 99 12

E-mail info@almere.nl
www.almere.nl

Zienswijze ontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde

Geachte mevrouw ,

Op 9 maart 2017 is het ontwerp Rijksinpassingsplan (RIP) Windpark Zeewolde gepubliceerd. Ons college heeft het ontwerp RIP behandeld tijdens de collegevergadering op 11 april 2017. Wij hebben geconstateerd dat een aantal punten van de reactie die wij – samen met onze gemeenteraad – hebben ingediend op het voorontwerp RIP onvoldoende is verwerkt in het ontwerp RIP. Tevens is inmiddels inzichtelijk dat het Windpark Zeewolde een sterk negatief effect heeft op de Gebiedsontwikkeling Oosterwold. Daarom hebben wij besloten om zienswijzen in te dienen.

Context Gebiedsontwikkeling Oosterwold

De ruimtelijk-economische ambities en opgaven in de Noordvleugel van de Randstad zijn vastgelegd in de Gebiedsagenda Noord-Holland, Utrecht en Flevoland. Op vele manieren en door vele partijen wordt samengewerkt aan de uitvoering, met als doel een sterke en duurzame regio te realiseren, die internationaal concurrerend is en waar het goed werken en wonen is. Het Rijk-Regioprogramma Amsterdam Almere Markermeer (RRAAM) is, naast projecten als Zuidas, Stationsgebied Utrecht-Leidsche Rijn en het Noordzeekanaalgebied, één van de projecten die bijdragen aan de realisatie van deze ambities. De ambitie is opgenomen in de Rijksstructuurvisie Amsterdam Almere Markermeer.

In het kader van het RRAAM hebben het Rijk, de gemeente Almere en de provincie Flevoland afspraken gemaakt met betrekking tot de integrale stedelijke ontwikkeling van Almere, getiteld Almere 2.0. Het toekomstperspectief voor Almere is een westelijk georiënteerde stad met circa 60.000 nieuwe woningen ten opzichte van 2010 en een forse groei van het aantal arbeidsplaatsen. Er is geen vaststaand eindbeeld of vaste einddatum voor de ontwikkeling vastgelegd, maar er wordt op adaptieve wijze, stapsgewijs, naar het toekomstperspectief toegewerkt. Zo ook in Oosterwold: één van de meest bijzondere gebiedsontwikkelingen in Nederland. Dit gebied biedt ruimte voor 15.000 woningen in een groene woonomgeving en voorziet daarmee in de vraag naar groene woonmilieus in de Noordvleugel.

Bevindingen ontwerp RIP

Met het ontwerp RIP heeft het bevoegd gezag (ministerie EZ) met initiatiefnemers, gemeente Zeewolde en provincie besloten om als voorkeursalternatief (VKA) te kiezen voor een variant met maximale (tip)hoogten in het plangebied. De plaatsing van de windmolens langs de A27 komt overeen met de situering van de molens in de ontwikkelingsvisie Oosterwold. Recente onderzoeken laten zien dat de slagschaduwcontouren in het huidige voorstel dermate fors zijn dat dit ten koste gaat van de ontwikkeling van mogelijk duizenden woningen in Oosterwold. Tevens kan dit zonder nadere maatregelen ten koste gaan van de aan de grondverkoop gekoppelde Rijksbijdrage aan het Fonds Verstedelijking Almere (in potentie olopend tot enkele tientallen miljoenen euro's). Het windpark heeft daarmee grote nadelige consequenties voor de ontwikkeling van Oosterwold.

Datum

11 april 2017

Ons kenmerk

DSO/2017/ 5131779 er

Bijlage(n)

Gemeente Almere

Datum
10 april 2015

Ons kenmerk
DSO/2017/5131779 er

Pagina
2/2

Zoals wij eerder in onze zienswijze van 1 december 2015 op de Nota Reikwijdte en Detailniveau Windpark Zeewolde en in onze reactie op het voorontwerp RIP van 25 november 2016 hebben aangegeven, is de variant met de maximale (tip)hoogten tevens in strijd met het programmaplan Energie Werkt! waarin is opgenomen dat windmolens bij de A27 een maximale ashoogte dienen te hebben van 120 meter.

Daarnaast zijn de landschappelijke effecten van hogere windturbines volgens het ontwerp RIP op de locatie A27 beoordeeld en per saldo acceptabel bevonden, maar op zichtbaarheid en verlichting van de windmolens scoort het VKA niet positief. Dit komt vanwege de hoogte van de windturbines en omdat op windmolens langs een snelweg luchtvaartverlichting verplicht is. Er moeten zelfs 3 lichten per mast worden toegepast. Overdag wordt er bovendien knipperverlichting gebruikt. Bestaande en toekomstige bewoners in Almere woonachtig nabij de windmolens kunnen de windmolens als hinderlijk ervaren.

Tot slot is in het plan weinig aandacht besteed aan de mogelijkheden voor financiële burgerparticipatie in het windpark, terwijl dit een voordeel zou kunnen opleveren naast bovengenoemde nadelen. In de Nota Vooroverleg is bovendien toegezegd dat in de toelichting van het ontwerp RIP een passage over de participatiemogelijkheden bij dit project zou worden toegevoegd.

Zienswijze op ontwerp RIP

Naar aanleiding van deze constatering, het gegeven dat niet alle reacties op het voorontwerp RIP naar onze mening goed zijn verwerkt in het ontwerp RIP, dragen wij de volgende inhoudelijke zienswijzen aan op het ontwerp RIP Windpark Zeewolde:

- De gemeente Almere vraagt om meer rekening te houden met de (toekomstige) bewoners van Oosterwold als onderdeel van de gezamenlijke ontwikkeling van Almere 2.0 en met Almeerse bewoners woonachtig nabij het windmolenpark door:
 - de ashoogte van de windmolens langs de A27 te verlagen naar 120m en de tiphoogte te verlagen naar 180m;
 - zo veel mogelijk molens te schrappen in de opstelling langs de A27 en/of molenposities te verplaatsen/uit te wisselen waardoor de ontwikkeling van een kwalitatief goed en samenhangend woongebied mogelijk blijft.
- De gemeente Almere stelt voor om het gebruik van luchtvaartverlichting tot het uiterste minimum te beperken en ook overdag continue verlichting toe te passen in plaats van knipperlichten.
- Gemeente Almere pleit er voor om over de burgerparticipatie-mogelijkheden en het maatschappelijk effect ervan in het inpassingsplan informatie op te nemen onder het kopje Maatschappelijke haalbaarheid.

Voor de detail opmerkingen op het ontwerp RIP (o.a. tekstuele onjuistheden) verwijzen wij u naar de bijlage van deze brief. Wij vragen u daar echt goed naar te kijken, want wij hebben gezien dat een aantal van deze opmerkingen die wij reeds hadden aangedragen ter verbetering van het voorontwerp RIP, zonder opgaaf van reden niet zijn verwerkt in het ontwerp RIP.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Almere,

de secretaris,
R. Wielinga

de burgemeester,
F.M. Weerwind

loco

Gemeente Almere

Bijlage 1 – Opmerkingen m.b.t. onjuistheden in voorontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde

Telefoon

E-mail

Opmerkingen m.b.t. onjuistheden in voorontwerp RIP windpark Zeewolde

- Paragraaf 5.4.2 (blz. 76): de lijst met vrijgestelde soorten in de provincie Flevoland is niet juist. (dat is wel conform door GS genomen besluit, maar het besluit was niet juist). Naar verwachting zal in maart-april een nieuw besluit genomen worden met een langere lijst conform andere provincies.
- Paragraaf 5.4.2, onderaan blz. 76: waarom wordt voor de blauwe kiekendief de kans als “niet aanmerkelijk” geacht dat deze vogel in aanvaring komt met een windturbine? De onderbouwing mist.
- Paragraaf 5.4.2 (blz. 77): bij de niet-broedvogels mist de zeearend. Temeer daar er juist in dit gebied al slachtoffers zijn gevallen.
- Bij paragraaf 5.4.2 (blz. 77) staat: “Het aantal windturbines binnen het foerageergebied van vogels met een jaarrond beschermd nest zal door de sanering van de bestaande turbines in de nieuwe situatie kleiner zijn dan in de bestaande situatie.” Dit zou waar kunnen zijn als bij de sanering alleen molens weggaan, of op exact dezelfde plaats nieuwe molens worden geplaatst. Maar zodra er een molen op een nieuwe plek komt, zal bekeken moeten worden of op die plek een jaarrond-nest aanwezig is. Dan doet het lagere aantal molens niet ter zake. De kans dat een jaarrond-nest getroffen wordt is wel lager, maar het gaat om de feitelijke situatie, niet om de kans.
- Bij paragraaf 5.4.2 (blz. 79) lijkt er niet gekeken te zijn naar eventueel specifiek landschapsgebruik van veldmuizen in Flevoland. Ook in het effectverhaal van Waardenburg is niet terug te vinden of er in Flevoland wellicht specifieke omstandigheden zijn die het vermoeden zou kunnen doen rijzen dat er meer aan de hand is dan op een standaard plek. Het laag ingeschatte aantal van slachtoffers onder de rosse veldmuis is in dat verband verrassend. Er zijn namelijk flinke aantallen rosse veldmuizen die vanuit het oude land (Gooi, Veluwe) iedere nacht de polder invliegen om boven het moeras van de Oostvaardersplassen te gaan jagen. Dat zou betekenen dat ook het aantal slachtoffers navenant hoger is.
- In paragraaf 5.8.2 staat dat voor de locaties in de directe omgeving van de nieuwe windturbines, de bestemming moet worden aangepast tot agrarisch. Op deze wijze wordt voorkomen dat in de toekomst (beperkt) kwetsbare objecten worden gerealiseerd binnen de maatgevende risicocontour van de nieuwe windturbines (de contour met kans van 10-5, respectievelijk 10-6 per jaar). Op de verbeelding van het ontwerp inpassingsplan zijn voor de toekomstige windturbines langs de A27 ‘veiligheidszones –windturbines’ opgenomen met een diameter van ongeveer 226 m met daaraan gekoppeld artikel 11.1. Dit stemt niet overeen met de voor de grootste voorbeeldwindturbine (Lagerwey L136) geldende PR 10-6/jaar-contour met een straal van 223 meter. De afstand tot de PR 10-6/jaar-contour van de grootste voorbeeldwindturbine (Lagerwey L136), bedraagt volgens het MER 223 meter. De afstand tot de PR 10-5 contour bedraagt voor deze windturbine 68 meter. In reactie op het voorontwerp RIP hadden wij al verzocht om in het ontwerp RIP rekening te houden met deze afstanden, waarin geen kwetsbare en beperkte kwetsbare objecten worden toegestaan. Voor wat betreft het beschermingsniveau kan worden aangesloten bij het Activiteitenbesluit en onderscheid worden gemaakt tussen kwetsbare objecten (niet binnen PR-10-6 contour) en beperkt kwetsbare objecten (niet binnen PR-10-5-contour). In aanloop naar het opstellen van de zienswijzen heeft al overleg plaatsgevonden om dit punt nader toe te lichten, zodat er in het definitieve RIP een gezamenlijk overeengekomen afstemmingsregeling tussen inpassingsplan en bestemmingsplan Oosterveld komt.

 Datum
11 april 2017

 Kenmerk
DSO/2017/5131779 er

 Pagina
1/2

Datum
11 april 2017

Kenmerk
DSO/2017/ 5131779 er

Pagina
2/2

- In paragraaf 5.8.2 (blz. 95) staat dat wordt afgeweken van de norm van het Activiteitenbesluit (artikel 3.15a). Dat is *niet* mogelijk. Het afwijken van richtwaarden voor beperkt kwetsbare objecten geldt alleen voor de diverse AMvB's externe veiligheid: Bevi, Bevt en Bevb.
- In paragraaf 6.4 (blz. 116) staat dat de bestemming Bedrijf – Windturbinepark is toegekend aan de gronden waarop windturbines zijn voorzien ten behoeve van de productie van windenergie. De regeling uit deze bestemming vervangt integraal de onderliggende bestemmingen uit het bestemmingsplan Buitengebied. Dat geldt ook voor het Chw bestemmingsplan Oosterwold. Gelieve Chw bestemmingsplan Oosterwold hier ook te benoemen.

Opmerkingen op de regels:

- In artikel 1.18 wordt nog steeds verwezen naar het ontwerp Chw bestemmingsplan in plaats van het vastgestelde (en in werking getreden) Chw bestemmingsplan Oosterwold. Er moet worden verwezen naar het GML-bestand NL.IMRO.0034.OP5alg01-**vg01** (en niet naar NL.IMRO.0034.OP5alg01-**on01**).
- In artikel 6 Overige zone – Ontwikkelregels staat in de aanhef/titel van lid 6.1 Bestemmingsomschrijving Buitengebied Zeewolde 2016. Dit moet zijn: Bestemmingsomschrijving Oosterwold.

Opmerkingen op de bijlage:

- In Bijlage 2 bij de regels wordt in de beslisboom slagschaduw hinder bij vraag 5 verwezen naar een onderzoek slagschaduw hinder. Er staat dat advies van de beheerder van het windpark moet worden gevraagd als bedoeld in artikel 4 planregels RIP. In artikel 4 van het ontwerp plan is niets geregeld over een advies van de beheerder van het windpark. Ook in andere regels van het ontwerp plan staan geen regels over een advies van de beheerder van het windpark.

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Windpark Zeewolde
 Postbus 248
 2250 AE Voorschoten

Telefoon:

Mail:

Stadhuisplein 1
 Postbus 200
 1300 AE Almere
 Telefoon 14 036
 Fax (036) 539 99 12

E-mail info@almere.nl
www.almere.nl

Zienswijze ontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde

Geachte mevrouw

Op 9 maart 2017 is het ontwerp Rijksinpassingsplan (RIP) Windpark Zeewolde gepubliceerd. Ons college heeft het ontwerp RIP behandeld tijdens de collegevergadering op 11 april. Wij hebben geconstateerd dat een aantal punten van de reactie die wij - samen met onze gemeenteraad - hebben ingediend op het voorontwerp RIP onvoldoende is verwerkt in het ontwerp RIP. Tevens is inmiddels inzichtelijk dat het Windpark Zeewolde een sterk negatief effect heeft op de Gebiedsontwikkeling Oosterwold. Daarom hebben wij besloten om zienswijzen in te dienen.

Context Gebiedsontwikkeling Oosterwold

De ruimtelijk-economische ambities en opgaven in de Noordvleugel van de Randstad zijn vastgelegd in de Gebiedsagenda Noord-Holland, Utrecht en Flevoland. Op vele manieren en door vele partijen wordt samengewerkt aan de uitvoering, met als doel een sterke en duurzame regio te realiseren, die internationaal concurrerend is en waar het goed werken en wonen is. Het Rijk- Regioprogramma Amsterdam Almere Markermeer (RRAAM) is, naast projecten als Zuidas, Stationsgebied Utrecht-Leidsche Rijn en het Noordzeekanaalgebied, één van de projecten die bijdragen aan de realisatie van deze ambities. De ambitie is opgenomen in de Rijksstructuurvisie Amsterdam Almere Markermeer.

In het kader van het RRAAM hebben het Rijk, de gemeente Almere en de provincie Flevoland afspraken gemaakt met betrekking tot de integrale stedelijke ontwikkeling van Almere, getiteld Almere 2.0. Het toekomstperspectief voor Almere is een westelijk georiënteerde stad met circa 60.000 nieuwe woningen ten opzichte van 2010 en een forse groei van het aantal arbeidsplaatsen. Er is geen vaststaand eindbeeld of vaste einddatum voor de ontwikkeling vastgelegd, maar er wordt op adaptieve wijze, stapsgewijs, naar het toekomstperspectief toegewerkt. Zo ook in Oosterwold: één van de meest bijzondere gebiedsontwikkelingen in Nederland. Dit gebied biedt ruimte voor 15.000 woningen in een groene woonomgeving en voorziet daarmee in de vraag naar groene woonmilieus in de Noordvleugel.

Bevindingen ontwerp RIP

Met het ontwerp RIP heeft het bevoegd gezag (ministerie EZ) met initiatiefnemers, gemeente Zeewolde en provincie besloten om als voorkeursalternatief (VKA) te kiezen voor een variant met maximale (tip)hoogten in het plangebied. De plaatsing van de windmolens langs de A27 komt overeen met de situering van de molens in de ontwikkelingsvisie Oosterwold. Recente onderzoeken laten zien dat de slagschaduwcontouren in het huidige voorstel dermate fors zijn dat dit ten koste gaat van de ontwikkeling van mogelijk duizenden woningen in Oosterwold. Tevens kan dit zonder nadere maatregelen ten koste gaan van de aan de grondverkoop gekoppelde Rijksbijdrage aan het Fonds Verstedelijking Almere (in potentie oplopend tot enkele tientallen miljoenen euro's). Het windpark heeft daarmee grote nadelige consequenties voor de ontwikkeling van Oosterwold.

Datum

11 april 2017

Ons kenmerk

DSO/2017/ 5131779 er

Bijlage(n)

1

Zoals wij eerder in onze zienswijze van 1 december 2015 op de Nota Reikwijdte en Detailniveau Windpark Zeewolde en in onze reactie op het voorontwerp RIP van 25 november 2016 hebben aangegeven, is de variant met de maximale (tip)hoogten tevens in strijd met het programmaplan Energie Werkt! waarin is opgenomen dat windmolens bij de A27 een maximale ashoogte dienen te hebben van 120 meter.

Datum
10 april 2015

Ons kenmerk
DSO/2017/ 5131779 er

Pagina
2/2

Daarnaast zijn de landschappelijke effecten van hogere windturbines volgens het ontwerp RIP op de locatie A27 beoordeeld en per saldo acceptabel bevonden, maar op zichtbaarheid en verlichting van de windmolens scoort het VKA niet positief. Dit komt vanwege de hoogte van de windturbines en omdat op windmolens langs een snelweg luchtvaartverlichting verplicht is; er moeten zelfs 3 lichten per mast worden toegepast. Overdag wordt er bovendien knipperverlichting gebruikt. Bestaande en toekomstige bewoners in Almere woonachtig nabij de windmolens kunnen de windmolens als hinderlijk ervaren.

Tot slot is in het plan weinig aandacht besteed aan de mogelijkheden voor financiële burgerparticipatie in het windpark, terwijl dit een voordeel zou kunnen opleveren naast bovengenoemde nadelen. In de Nota Vooroverleg is bovendien toegezegd dat in de toelichting van het ontwerp RIP een passage over de participatiemogelijkheden bij dit project zou worden toegevoegd.

Zienswijze op ontwerp RIP

Naar aanleiding van deze constatering, het gegeven dat niet alle reacties op het voorontwerp RIP naar onze mening goed zijn verwerkt in het ontwerp RIP, dragen wij de volgende inhoudelijke zienswijzen aan op het ontwerp RIP Windpark Zeewolde:

- De gemeente Almere vraagt om meer rekening te houden met de (toekomstige) bewoners van Oosterwold als onderdeel van de gezamenlijke ontwikkeling van Almere 2.0 en met Almeerse bewoners woonachtig nabij het windmolenpark door:
 - de ashoogte van de windmolens langs de A27 te verlagen naar 120m en de tiphoogte te verlagen naar 180m;
 - zo veel mogelijk molens te schrappen in de opstelling langs de A27 en/of molenposities te verplaatsen/uit te wisselen waardoor de ontwikkeling van een kwalitatief goed en samenhangend woongebied mogelijk blijft.
- De gemeente Almere stelt voor om het gebruik van luchtvaartverlichting tot het uiterste minimum te beperken en ook overdag continue verlichting toe te passen in plaats van knipperlichten.
- Gemeente Almere pleit er voor om over de burgerparticipatie-mogelijkheden en het maatschappelijk effect ervan in het inpassingsplan informatie op te nemen onder het kopje Maatschappelijke haalbaarheid.

Voor de detail opmerkingen op het ontwerp RIP (o.a. tekstuele onjuistheden) verwijzen wij u naar de bijlage van deze brief. Wij vragen u daar echt goed naar te kijken, want wij hebben gezien dat een aantal van deze opmerkingen die wij reeds hadden aangedragen ter verbetering van het voorontwerp RIP, niet zijn verwerkt in het ontwerp RIP zonder opgaaf van reden.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Almere,

de secretaris,
R. Wielinga

de burgemeester,
F.M. Weerwind

Bijlage 1 – Opmerkingen m.b.t. onjuistheden in voorontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde

Telefoon

E-mail

Opmerkingen m.b.t. onjuistheden in voorontwerp RIP windpark Zeewolde

- Paragraaf 5.4.2 (blz. 76): de lijst met vrijgestelde soorten in de provincie Flevoland is niet juist. (dat is wel conform door GS genomen besluit, maar het besluit was niet juist). Naar verwachting zal in maart-april een nieuw besluit genomen worden met een langere lijst conform andere provincies.
- Paragraaf 5.4.2, onderaan blz. 76: waarom wordt voor de blauwe kiekendief de kans als “niet aanmerkelijk” geacht dat deze vogel in aanvaring komt met een windturbine? De onderbouwing mist.
- Paragraaf 5.4.2 (blz. 77): bij de niet-broedvogels mist de zeearend. Temeer daar er juist in dit gebied al slachtoffers zijn gevallen.
- Bij paragraaf 5.4.2 (blz. 77) staat: “Het aantal windturbines binnen het foerageergebied van vogels met een jaarrond beschermd nest zal door de sanering van de bestaande turbines in de nieuwe situatie kleiner zijn dan in de bestaande situatie.” Dit zou waar kunnen zijn als bij de sanering alleen molens weggaan, of op exact dezelfde plaats nieuwe molens worden geplaatst. Maar zodra er een molen op een nieuwe plek komt, zal bekeken moeten worden of op die plek een jaarrond-nest aanwezig is. Dan moet het lagere aantal molens niet ter zake. De kans dat een jaarrond-nest getroffen wordt is wel lager, maar het gaat om de feitelijke situatie, niet om de kans.
- Bij paragraaf 5.4.2 (blz. 79) lijkt er niet gekeken te zijn naar eventueel specifiek landschapsgebruik van vleermuizen in Flevoland. Ook in het effectverhaal van Waardenburg is niet terug te vinden of er in Flevoland wellicht specifieke omstandigheden zijn die het vermoeden zou kunnen doen rijzen dat er meer aan de hand is dan op een standaard plek. Het laag ingeschatte aantal van slachtoffers onder de rosse vleermuis is in dat verband verrassend. Er zijn namelijk flinke aantallen rosse vleermuizen die vanuit het oude land (Gooi, Veluwe) iedere nacht de polder invliegen om boven het moeras van de Oostvaardersplassen te gaan jagen. Dat zou betekenen dat ook het aantal slachtoffers navenant hoger is.
- In paragraaf 5.8.2 staat dat voor de locaties in de directe omgeving van de nieuwe windturbines, de bestemming moet worden aangepast tot agrarisch. Op deze wijze wordt voorkomen dat in de toekomst (beperkt) kwetsbare objecten worden gerealiseerd binnen de maatgevende risicocontour van de nieuwe windturbines (de contour met kans van 10-5, respectievelijk 10-6 per jaar). Op de verbeelding van het ontwerp inpassingsplan zijn voor de toekomstige windturbines langs de A27 ‘veiligheidszones –windturbines’ opgenomen met een diameter van ongeveer 226 m met daaraan gekoppeld artikel 11.1. Dit stemt niet overeen met de voor de grootste voorbeeldwindturbine (Lagerwey L136) geldende PR 10-6/jaar-contour met een straal van 223 meter. De afstand tot de PR 10-6/jaar-contour van de grootste voorbeeldwindturbine (Lagerwey L136), bedraagt volgens het MER 223 meter. De afstand tot de PR 10-5 contour bedraagt voor deze windturbine 68 meter. In reactie op het voorontwerp RIP hadden wij al verzocht om in het ontwerp RIP rekening te houden met deze afstanden, waarin geen kwetsbare en beperkte kwetsbare objecten worden toegestaan. Voor wat betreft het beschermingsniveau kan worden aangesloten bij het Activiteitenbesluit en onderscheid worden gemaakt tussen kwetsbare objecten (niet binnen PR-10-6 contour) en beperkt kwetsbare objecten (niet binnen PR-10-5-contour). In aanloop naar het opstellen van de zienswijzen heeft al overleg plaatsgevonden om dit punt nader toe te lichten, zodat er in het definitieve RIP een gezamenlijk overeengekomen afstemmingsregeling tussen inpassingsplan en bestemmingsplan Oosterwold komt.

Datum

11 april 2017

Kenmerk

DSO/2017/ 5131779 er

Pagina

1/2

Datum
11 april 2017

Kenmerk
DSO/2017/ 5131779 er

Pagina
2/2

- In paragraaf 5.8.2 (blz. 95) staat dat wordt afgeweken van de norm van het Activiteitenbesluit (artikel 3.15a). Dat is *niet* mogelijk. Het afwijken van richtwaarden voor beperkt kwetsbare objecten geldt alleen voor de diverse AMvB's externe veiligheid: Bevi, Bevt en Bevb.
- In paragraaf 6.4 (blz. 116) staat dat de bestemming Bedrijf – Windturbinepark is toegekend aan de gronden waarop windturbines zijn voorzien ten behoeve van de productie van windenergie. De regeling uit deze bestemming vervangt integraal de onderliggende bestemmingen uit het bestemmingsplan Buitengebied. Dat geldt ook voor het Chw bestemmingsplan Oosterwold. Gelieve Chw bestemmingsplan Oosterwold hier ook te benoemen.

Opmerkingen op de regels:

- In artikel 1.18 wordt nog steeds verwezen naar het ontwerp Chw bestemmingsplan in plaats van het vastgestelde (en in werking getreden) Chw bestemmingsplan Oosterwold. Er moet worden verwezen naar het GML-bestand NL.IMR.0034.P5alg01-vg01 (en niet naar NL.IMR.0034.P5alg01-on01).
- In artikel 6 Overige zone – Ontwikkelregels staat in de aanhef/titel van lid 6.1 Bestemmingsomschrijving Buitengebied Zeewolde 2016. Dit moet zijn: Bestemmingsomschrijving Oosterwold.

Opmerkingen op de bijlage:

- In Bijlage 2 bij de regels wordt in de beslisboom slagschaduwhinder bij vraag 5 verwezen naar een onderzoek slagschaduwhinder. Er staat dat advies van de beheerder van het windpark moet worden gevraagd als bedoeld in artikel 4 planregels RIP. In artikel 4 van het ontwerp plan is niets geregeld over een advies van de beheerder van het windpark. Ook in andere regels van het ontwerp plan staan geen regels over een advies van de beheerder van het windpark.

Bureau Energieprojecten
T.a.v. Inspraak Windpark Zeewolde
Postbus 248
2250 AE Voorschoten

21 APR 2017

Onderwerp: ontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde	Uw brief van : 16 maart 2017	Nummer : 2237
	Ons kenmerk : bl/mb	Toestel nr : 5 17
Huizen : 20 APR. 2017	Uw kenmerk : DGETM-EO / 17039176	Bijlagen :

Bij beantwoording van deze brief, graag datum, nummer en onderwerp vermelden.

Geachte heer/mevrouw,

U heeft ons op 16 maart een brief gestuurd over de mogelijkheid om zienswijzen tegen het ontwerp inpassingsplan Windpark Zeewolde in te dienen. In deze brief leest u onze zienswijze.

Eerdere reactie

In onze eerdere reactie hebben wij geconstateerd dat op de verbeelding en in de regels van het voorontwerp inpassingsplan de tiphoogte maximaal 150 meter bedroeg. Daarmee is obstakelverlichting niet nodig en wordt deels voldaan aan de wens van onze gemeenteraad.

Nota vooroverleg

In de nota vooroverleg lezen wij dat, door een inconsistentie in het voorontwerp een verschil is ontstaan tussen het voorkeursalternatief en de verbeelding / regeling in het voorontwerp. De lijn met molens langs de A27 heeft een tiphoogte van maximaal 220 meter en behoeft derhalve wel voorzien te worden van obstakelverlichting. In het ontwerp inpassingsplan is dit aangepast.

Onze zienswijze

Wij verzoeken u om de maximale tiphoogte van de windmolens in de lijn langs de A27 te beperken tot 150 meter. Hiermee is obstakelverlichting niet nodig en wordt aangesloten bij de motie van onze gemeenteraad van 7 juli 2016, waarbij zorgen zijn geuit over de hoogte van de molens en de daardoor benodigde obstakelverlichting.

Vragen

Heeft u naar aanleiding van deze brief nog vragen? Neemt u dan contact op met de heer van het team Beleid. Hij is bereikbaar op telefoonnummer of per mail:

Hoogachtend,
namens burgemeester en wethouders

G. Klompmaker
afdelingshoofd Omgeving

Zienswijzen 0001 tot en met 0054

Aan: Bureau energieprojecten
Inspraakpunt Windpark Zeewolde
Postbus 248
2250 AE Voorschoten

09 MRT 2017

Betreft: kennisgeving ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde.

We willen graag onze zienswijze kenbaar maken over de geplande nieuwe molenlijn langs de A27.

1. Het geluidsniveau van de geplande molenlijn langs de A27 ten opzichte van de woning overschrijdt de wettelijk toegestane normen.
2. De bestaande molen op heeft een eeuwigdurende vergunning en een onderhoudscontract van 20 jaar. Deze molen zullen wij niet zo maar verwijderen. Het productieverlies door afvang van wind ten gevolge van de geplande nieuwe molenlijn moet worden gecompenseerd.
3. De waarde van het onroerend goed op Kluutweg 10 zal aanzienlijk verminderen. Dit moet worden gecompenseerd.

Met vriendelijke groet,

Verzonden: Zondag 12 maart 2017 10:02
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Geen rekening gehouden met bewoners van Almere Buiten.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Overlast voor bewoners Almere Buiten.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?

Last van de windmolens.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

De hoge windmolens langs A27 zijn veel te dichtbij woonwijk Almere Buiten!!

Reactie

Verzonden: Zondag 26 maart 2017 12:29
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Gezien de ontwikkelingen in de wetenschap en de klimaatveranderingen is er een noodzaak om snel en rendabel duurzame energie op te wekken.

Het plaatsen van windturbines op land is economisch een goede keuze.

Het windpark is een verrijking van het landschap. Het park draagt bij aan de identiteit van Flevoland.

Reactie

Verzonden: Zondag 26 maart 2017 12:31
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat:
Huisnummer:
Postcode:
Woonplaats:
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?

De berekening van slagschaduw is niet specifiek genoeg om serieus maatregelen te nemen op woningen en de omgeving. Ik doel daarbij op de toekomstige Spinozalaan in Almere, tussen de Kievitsweg en de Prieelvogelweg.

Ik wil dat dit nader wordt onderzocht en dat er een instrument voor bewoners beschikbaar komt om resultaten van de slagschaduw per kavel te kunnen beoordelen. Tijdstippen en jaargetijden zijn daarbij van groot belang.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Ik vraag me af of er een herverdeling gemaakt kan worden van de hoge windturbines, zodanig dat minder woningen belast worden.

Reactie

Verzonden: Zondag 26 maart 2017 12:32
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

De lijn langs de A27 zou verlengd moeten worden met 5 windturbines. Dit verhoogt het productievermogen. Zo wordt er meer groene stroom opgewekt. Er is minder CO2- uitstoot. Op deze wijze wordt een grotere bijdrage geleverd aan de klimaatopgave.

Reactie

Verzonden: Zondag 26 maart 2017 12:34
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Organisatie

Organisatie: Windpark Eolienne

Mede namens:

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?

De laatste molen van de lijn langs de Schollevaarweg staat te dicht bij onze lijnopstelling (Windpark Eolienne). De geplande afstand is minder dan 200 meter.

Gevolg daarvan is productieverlies van onze molen, mogelijke schade aan de turbines als gevolg van turbulentie en het belemmert het plangebied Groen in haar ontwikkeling.

Een van de wieken (van de laatste molen van windpark Zeewolde) draait over de gemeentegrens.

De laatste turbine moet niet geplaatst worden.

Reactie

Verzonden: Zondag 26 maart 2017 12:39
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Organisatie

Organisatie:

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?

De laatste molen van de lijn langs de Schollevaarweg staat te dicht bij onze lijnopstelling: minder dan 200 meter.

Gevolg daarvan is productieverlies van onze molen, mogelijke schade aan de turbines als gevolg van turbulentie en het belemmert het plangebied Groen in haar ontwikkeling. Een van de wieken (laatste molen van windpark Zeewolde) draait over de gemeentegrens.

De laatste turbine moet niet geplaatst worden.

Reactie

Onderwerp: zienswijze aanvulling op C9-OB-0007

Beste mevrouw,

Hierbij de zienswijze, het betreft een aanvulling, zie onder.

Ingevuld bij het vak: 'Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?'

toevoeging op al ingediende zienswijze, registratienummer C9-OB-0007:

De betreffende molen van Windpark Zeewolde, langs de Schollevaarweg/Hoge Vaart staat te dicht bij onze molen, minder dan 200 meter. De molens van het park Eolienne worden door iedere eigenaar apart geëxploiteerd. Dat betekent dat de molen(s) (1 of 2 stuks) van direct last zal/zullen hebben van de geplande molen van Windpark Zeewolde. Deze molen(s) zullen productieverlies krijgen en mogelijke schade als gevolg van turbulentie. Dit is dus de schade die eigenaar zal ondervinden.

Verder zal ik als onderdeel van de groep/park Eolienne belemmert worden in de ontwikkeling van plangebied Groen in Oostelijk Flevoland als de molen van Windpark Zeewolde zo dicht bij ons komt te staan. Wij ontwikkelen/'schalen op' als groep. Dit betreft dus de hele groep.

Zie verder ook de reeds ingediende zienswijzen (C9-OB-0007 en C9-OB-0006)

Graag een bevestiging voor ontvangst.

Is het zo duidelijk, zoals ook al telefonisch uitgelegd oftewel juist verwoord?

Hartelijke groet,

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Aanvulling op reeds ingediende zienswijze nummer C9-OB-0007

De laatste molen Schollevaarweg/Hoge Vaart staat zo dicht bij mijn huis/schuur/land dat ik te maken krijg met slagschaduw en/of geluidsoverlast veroorzaakt door deze molen. Op mijn schuur liggen zonnepanelen die mogelijk ook productieverlies krijgen door slagschaduw van de genoemde molen.

Kunt u deze toevoegen aan mijn zienswijze nummer C9-OB-0007?

Graag ontvang ik een bevestiging.

Hartelijke groet,

Verzonden: Zondag 26 maart 2017 20:11
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat:
Huisnummer:
Postcode:
Woonplaats:
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Organisatie
Organisatie: Maatschap
Mede namens:

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?

Wij hebben een opmerking over de bekabeling van het Windpark Zeewolde. Ter hoogte van ons bedrijf gelegen aan de [redacted] te Zeewolde ligt een stroomkabel ingetekend van het onderstation nabij de Vogelweg naar de Bloesemlaan. Het lijkt dat de kabel is ingetekend op de aan ons in eigendom behorende landbouwgrond. Graag zouden wij zien dat deze kabel in de zeer brede berm van de Duikerweg komt te liggen, hier is immers veel ruimte en een wegberm is daar voor bedoeld. Ons voornaamste bezwaar is dat vooral de graaf- en aanlegwerkzaamheden veel, en ook langdurig schade zullen toebrengen aan de gewasproductie op onze gronden. Wij rekenen dan ook op deze relatief kleine aanpassing in het kabelplan.

Reactie

Verzonden: Dinsdag 28 maart 2017 12:09
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Organisatie

Organisatie:

Mede namens:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Mij niet bekend

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Belangen van de huidige windexploitanten

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?

Ja, het betekent dat onze windmolens komen te verdwijnen zonder dat er iets vergelijkbaars voor terug komt, zie verder onze brief in de bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Economische haalbaarheid staat nog ter discussie, voornamelijk omdat sanering niet is uitgewerkt.

Reactie

Aan: Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark Zeewolde
Postbus 248
2250 AE Voorschoten

Datum: 28 maart 2017

Onderwerp: Bezwaar ontwikkeling Windpark Zeewolde

Geachte heer/mevrouw,

Middels deze brief maken we bezwaar tegen de vergunningverlening van omgevingsvergunning Windpark Zeewolde, met aanvraagnummer: 2441323 onder de naam Windpark Zeewolde.

In 2011 hebben we onze boerderij aan de [redacted] verkocht aan de Provincie Flevoland in het kader van Natuurontwikkeling "Oostvaarderswold", dit ter voorkoming van een onteigeningsprocedure. Onze windmolenlocaties, 4 stuks nabij [redacted] zijn buiten de verkoop gehouden. Voor deze locaties is recht van opstal verleend aan de Wolff Nederland Windenergie. Zelf zijn we verhuisd van Zeewolde (Flevoland) naar Scherpenzeel (Gelderland) van waaruit we onze activiteiten voeren.

Mede door de verhuizing vanuit Flevoland zijn we niet betrokken geweest bij de oprichting van de Windvereniging en de verdere planvorming. Pas nadat alle besluiten waren genomen is contact met ons opgenomen om te tekenen bij het kruisje. Terwijl de vereniging op de hoogte was of had kunnen zijn van onze betrokkenheid bij windenergieproductie in Flevoland, mede aangezien het opstalrecht is bestudeerd. Het is immers logisch dat partijen dit nu reeds actief zijn vanaf het eerste uur bij de ontwikkelingen betrokken zijn. Zij zullen de grootste bijdrage moeten leveren in de transitie van de oude naar de nieuwe situatie. Van participatie kan dan ook niet worden gesproken.

Deelname aan het inmiddels opgerichte Windpark Zeewolde betekent voor ons een verplichte sanering van windmolens die, zonder grote renovaties (op basis van onderzoek door derden), nog 20 jaar duurzame energie kunnen produceren. Dit zonder inspanningen als het slopen en herbouwen van molens, het verwijderen en opnieuw aanleggen van leidingen, trafostations en toegangspaden. We staan positief t.o.v. het opwekken van duurzame energie, al hebben we vragen bij het verwijderen van molens op de helft van de levensduur. Daarnaast ontvangen we in de nieuwe situatie een significant slechtere beloning t.o.v. voorgezet gebruik van de bestaande windmolens. Verder is de economische haalbaarheid van dit nieuwe plan onvoldoende onderzocht, o.a. een sanerings-onteigeningsparagraaf is niet in het plan opgenomen. Ook geeft de complexiteit van de managementstructuur geen garantie voor een goede haalbaarheid

Overleg met Windpark Zeewolde heeft niets opgeleverd aangezien Windpark Zeewolde niet voornemens is af te wijken van een vooraf ingenomen standpunt. Het Windpark gedraagt zich als een monopolistische organisatie, waardoor er voor ons als betrokkene sprake is van geen enkele keuzevrijheid. Wij verzoeken u dan ook meerdere partijen toe te laten. Hierdoor ontstaat een beter participatieproces, meer keuzevrijheid en als gevolg hiervan een groter draagvlak voor een duurzame energieopwekking in Zuidelijke Flevoland. Wij, en anderen, worden op deze wijze buitengesloten van het nieuwe project en gedwongen straks betrokken te zijn bij een onteigeningsprocedure.

Resumerend, productie van duurzame energie gaat ons aan het hart maar niet op deze wijze. Wij rekenen er dan ook op dat u ons bezwaar zult honoreren en in deze vorm geen vergunning zult verlenen.

Met vriendelijke groet,

Verzonden: Zondag 2 april 2017 12:34
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Mede namens:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

-

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

% woonplezier en financiële schade

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?

Wij wonen aan de overkant van Flevoland en kijken uit op het genoemde windmolenpark. Woonplezier zal minder worden met uitzicht op 93 grote windmolens en wij vrezen dat ons huis minder verkoopbaar wordt en in waarde zal dalen (ik zou zelf geen huis kopen uitkijkend op een windmolenpark, het uitzicht was 15 jaar geleden heel wat mooier). Ik snap dat men daar geen boodschap aan heeft. Degenen die hierover beslissen zullen zelf geen hinder hiervan ondervinden. Als 'gewone man' zullen wij dit project niet kunnen voorkomen maar worden daar wel de dupe van.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Wij zullen gebruik maken van de regeling 'planschade'.

Reactie

Verzonden: Dinsdag 4 april 2017 20:40
 Onderwerp: Zienswijzeformulier
 Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:
 Aanspreektitel:
 Achternaam:
 Voorvoegsel(s):
 Voorletters:
 Straat: Sterappellaan
 Huisnummer: 27
 Postcode: 3897 LL
 Woonplaats: ZEEWOLDE
 Telefoonnummer:
 E-mailadres: vz@vrijgaard.com
 Als: Organisatie
 Organisatie: Naturisten vereniging Veluwe, Rijn en Ijsel

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

neen

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?

Ja,

Het verenigingsterrein de Vrijgaard is een terrein van ca. 5 ha groot welke in een kleinschalig natuurgebied ligt. De Vrijgaard wordt gebruikt als kampeerterrein voor de leden van de vereniging Veluwe, Rijn en Ijsel, (VRIJ) en haar gasten. Door het plaatsen van de masten in de nabijheid van de Vrijgaard wordt er voorbij gegaan aan het belang van de vereniging. Deze masten hebben een negatieve uitstraling op het terrein en de vereniging waardoor gasten wegblijven en er een teruggang in het aantal leden mogelijk is. De gasten en het aantal leden is van belang voor het bestaan van de vereniging. De vereniging en haar terrein bestaat door de inzet van de leden. Bij teruggang van de leden is het voortbestaan van de vereniging in gevaar.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

In het VKA is het veiligheidsaspect meegenomen, welke in de diverse alternatieven aangedragen werden, maar wordt geen rekening gehouden met de geluidsbelasting, slagschaduw en verlichting. Voor de veiligheid wordt een camping als kwetsbaar gebied gezien, maar juist ook op het gebied van de geluidsbelasting is onze camping kwetsbaar, aangezien men buiten "leeft".

Een caravan en/of tent heeft een andere DbA weerstand dan een woning met spouwmuur en isolatie. Het geluid van een windmolen wordt dan ook als zeer hinderlijk ervaren.

Ditzelfde geldt voor slagschaduw. Bij een (naturisten)camping wil men juist naar buiten in de zon en daarvan genieten en dan wordt ook de slagschaduw als zeer hinderlijk ervaren.

Gezien de afstand van de windmolens t.o.v. het terrein wordt de nachtelijke"rode"verlichting

een rode gloed welke over het terrein gaat hangen. Deze verlichting zal ook zichtbaar zijn door tentdoek en/of dakluiken van caravans. Ook dit zal hinderlijk zijn voor de gebruikers van ons terrein.

In de rapportage wordt een alternatief aangedragen om de windmolens in de nabijheid van de Vrijgaard uit de lijn te verwijderen maar dit zal dan in strijd zijn met het landelijke aspect. Het mag toch niet zo zijn dat een 30 jarige vereniging in haar voortbestaan aangetast wordt t.o.v. een "landelijke lijn"

Namens VRIJ pleit ik dan ook voor het aanpassen van de lijn van de windmolens en de windmolens in de nabijheid van het terrein de Vrijgaard niet op te nemen in het plan.

Reactie

Verzonden: Dinsdag 4 april 2017 21:43
 Onderwerp: Zienswijzeformulier
 Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:
 Aanspreektitel:
 Achternaam:
 Voorvoegsel(s):
 Voorletters:
 Straat:
 Huisnummer:
 Postcode:
 Woonplaats:
 Telefoonnummer:
 E-mailadres:
 Als: Particulier
 Mede namens:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Windmolens zijn weggegooid geld, vooral belastinggeld waar belastingbetaler niets van terugziet. Alleen eigenaar of aandeelhouder van windmolen gaat er (heel veel) financieel op vooruit. Alleen uit financieel gewin is er interesse, GEEN van de aandeelhouders is er werkelijk uit milieu-oogpunt bij betrokken !! Als er geen financieel gewin zou zijn was er GEEN interesse in dit windmolenpark of welke windmolen dan ook.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Er wordt gesproken over werkgelegenheid voor Flevoland maar we weten zelf dat windmolenbouwers, transporteurs, onderhoudsbureaus en zelfs de energieleveranciers in buitenlandse handen zijn. Dus wienig of niets voor Nederland en al helemaal niets voor Flevoland. Zelfs de enorme hoeveelheid beton wordt ter plekke gemaakt door buitenlandse mobiele betonmolens en buitenlandse grondstoffen. Wellicht komt het water uit Flevoland wat dan weer scheelt bij het wegpompen bij de gemalen. Opzet van Windpark Zeewolde was het verdwijnen van de chaos aan bestaande windmolens en het bouwen van een kleiner aantal grotere beter georganiseerde windmolens. Gedetailleerde planning voor de nieuwe windmolens maar zie niets over (termijn voor) het afbreken van de oude windmolens ? Misleidend ?!

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?

Aan drie zijden van het erf woon ik tussen een wirwar aan lelijke, lawaaierige en slagschaduw veroorzakende windmolens die allemaal gebouwd zijn uit financieel gewin voor de eigenaren en niet uit milieu-oogpunt. Door goedheid van vorige bewoners is hier geen bezwaar tegen gemaakt waardoor geen kans op plan-schade of waarde-verminderingclaim(s) onroerend goed. Slechts aan achterzijde heb ik grotendeels vrij uitzicht maar zal door Windpark Zeewolde geheel verdwijnen met bijbehorend lawaai en slagschaduw. Hierbij maak ik bezwaar tegen Windpark Zeewolde en zal proberen bouw windmolens tegen te houden en indien er toch gebouwd wordt eis ik maximale schadeloosstelling. In bijlage mijn huidige laatste vrije uitzicht en m.b.v. adres en Google Maps is eenvoudig te zien tegen welke "lijn" in het bijzonder ik bezwaar maak.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

We moeten ophouden met geldverslindende niets opbrengende windmolens. Al decennia

wordt er geroepen dat windmolens "binnenkort" zonder subsidie kunnen draaien maar tot nu toe heeft het miljoenen euro's gekost waar alleen de eigenaar c.q. aandeelhouder(s) beter van zijn geworden (meerdere jaar-inkomens). Wordt wakker overheid en besteedt het geld aan energiebronnen met toekomst.

Reactie

Verzonden: Zondag 9 april 2017 22:23
 Onderwerp: Zienswijzeformulier
 Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:
 Aanspreektitel:
 Achternaam:
 Voorvoegsel(s):
 Voorletters:
 Straat:
 Huisnummer:
 Postcode:
 Woonplaats:
 Telefoonnummer:
 E-mailadres:
 Als: Particulier
 Mede namens:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Diverse, vooral waar wordt beweerd dat windmolens "goed" zijn voor milieu. Onzin, windmolens zijn alleen maar goed voor eigenaren en aandeelhouders die enorme hoeveelheid subsidie- c.q. gemeenschapsgeld opstrijken.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Het minst slechte alternatief voor wat lijn Lepelaartocht betreft is alternatief 3a (8 windmolens tot de Vogelweg met, ter hoogte van Sterappellaan een as-hoogte van 92,5 m /rode stippen). Het VKA is slecht voor geluidsoverlast en (slag)schaduw (10 windmolens tot de Vogelweg met tiphoogte van 160 m / blauwe stippen). Door meer geluidsoverlast en (slag)schaduw graag 8 windmolens en "rode stippen". Immers, om aan geluidsoverlast en slagschaduw eisen te voldoen zullen er meer en hogere molens vaker moeten stilstaan (VKA wellicht slechter rendement t.o.v. alternatief 3a).

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?

Ja, enige vrije uitzicht aan achterzijde wordt ontnomen door grote, hoge windmolens. Woonhuis (Sterappellaan 1 / Nr.53 in MER) staat in overlast zone voor zowel geluid als (slag)schaduw.

Vorige bewoners hebben geen bezwaar gemaakt tegen bestaande windmolens maar door nieuwe windmolens behoorlijke planschade die ik, neem ik aan, op overheid c.q. initiatiefnemers Windpark Zeewolde kan verhalen.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Windenergie is geen oplossing, slechts kleine tijdelijke aanvulling voor toekomstige energie-behoefte. Heeft echter wel grote gevolgen voor omwonenden (horizonvervuiling, geluidsoverlast, slagschaduw etc.). Slechts financieel gewin zijn de drijfveren om deel te nemen aan, of grond ter beschikking te stellen voor windmolens c.q. windparken. Geen enkele "aandeelhouder" heeft het milieu voorop staan !! Politiek moet stoppen met deze verspilling van belastinggeld. Alle huidige en blijkbaar ook toekomstige windmolens hebben alleen bestaansrecht door de enorme subsidies die er worden verstrekt. Alleen de eigenaren of aandeelhouders van windmolens worden er heel veel beter van.

Verzonden: Zondag 9 april 2017 22:31
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat:
Huisnummer:
Postcode:
Woonplaats:
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
Mede namens:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Zie eerdere reactie.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie eerdere reactie.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?

Zie eerdere reactie.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie eerdere reactie.

Vraag : wat is exacte locatie "lijn Lepelaartocht" ? (staat nu ingetekend op prachtig stuk natuur, de groenstrook langs de tocht)

Reactie

Verzonden: Dinsdag 11 april 2017 16:23
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?

zie bijlage

Reactie

M,

Graag wil ondergetekende een zienswijze indienen voor het ontwerpbesluit Windpark Zeewolde.

Deze zienswijze gaat over de bestemmingsplan aanpassing.

Op de bij het bestemmingsplan behorende tekening, zijn 2 ontsluitingswegen ingetekend voor de molen achter op onze kavel. Dit geldt ook voor de molen ingetekend bij mijn buurman,

Beiden zijn wij tegen deze dubbele ingetekende ontsluiting. De ontsluiting via de bestaande kavelpaden naar de Ooievaarsweg is geen probleem. Wij zijn beiden echter tegen de ingetekende ontsluitingsmogelijkheid naar de Vogelweg. Het is voor de verkeersveiligheid onwenselijk dat er op de zeer drukke provinciale Vogelweg een extra ontsluiting komt. Terwijl er 200 m verder al een ontsluiting is voor de Aardzee. Bovendien moet er een inrit en ontsluitingsweg door een belangrijk landschappelijke aaneengesloten groenstrook langs de Vogelweg worden aangelegd. Dit lijkt ons onwenselijk. Bovendien moet er in de afwateringssloot langs mijn kavel een extra dam worden aangelegd. Natuurlijk kan daar een duiker in worden aangelegd, maar deze is altijd een onnodig risico in de afwatering bij extreme regenval. Ook zorgt de aanleg vanaf de Vogelweg voor een totale doorsnijding van onze kavel. Extra grondverlies is het gevolg. Ook zorgt het voor veel extra bewerkingskosten van de grond langs de ontsluiting. Hoewel deze ontsluiting op mijn kavel licht, hebben wij beiden daar last van, omdat we onze gronden in 1 grondexploitatie bewerken.

Onnodig en te voorkomen als de bestaande kavelpaden worden gebruikt voor de ontsluiting naar de Ooievaarsweg.

Graag zien wij dat de ontsluiting achter op mijn kavel naar de Vogelweg van de plankaart wordt verwijderd.

Met vr gr

Stichting Flevo-landschap

Vlotgrasweg 11 8219 PP Lelystad

Postbus 2181 8203 AD Lelystad

tel. 0320 - 286111

e-mail info@flevolandschap.nlwww.flevolandschap.nl

SNS Bank 94.11.71.744

IBAN NL87 SNSB 0941 1717 44

KvK Lelystad 410 239 12

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Windpark Zeewolde
 Postbus 248
 2250 AE Voorschoten

13 APR 2017

N a t u u r d i e h t b i j

**HET FLEVO
LANDSCHAP**

Lelystad, 11 april 2017

Ons kenmerk: 170171

Uw kenmerk: DGETM-EO / 17039176

Betreft: Zienswijze Ontwerp Inpassingsplan en ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

L.S.

Het Flevo-landschap heeft kennisgenomen van het Ontwerp Inpassingsplan Windpark Zeewolde alsmede het Milieueffectrapport en de concept-vergunningen, en maakt graag gebruik van de gelegenheid om te reageren.

Inpassingsplan

Het Flevo-landschap heeft vanuit de overtuiging dat de energietransitie noodzakelijk is en dat winning van windenergie op land daar – in elk geval tijdelijk – een belangrijke bijdrage aan moet leveren, op verschillende momenten betrokkenheid getoond. Hierbij stelden wij een zo goed mogelijke landschappelijke en ecologische inpassing centraal. Het ruimtelijk ontwerp is zodanig geworden dat de grote lijnen in het landschap worden gevolgd. Dit is landschappelijk gezien de beste oplossing, maar het betekent echter helaas niet dat de impact van het windpark gering is.

Plangebied

In onze vooroverleg reactie hebben wij reeds onze zorg gedeeld dat de Structuurvisie Oosterwold in het Inpassingsplan onderbelicht blijft. De ontwikkeling van Oosterwold stoelt op een evenwichtige organische en verweven ontwikkeling van natuur, landbouw en wonen. Natuurorganisatie Het Flevo-landschap en biologisch landbouwbedrijf ERF ontwikkelen in en nabij Oosterwold het project Noorderwold-Eemvallei. Geheel volgens het geïntegreerde concept van Oosterwold: met natuur in en rond de historische Eemvallei, en verweven met (stads)landbouw en roodontwikkeling in lage dichtheden. De provincie Flevoland heeft dit project in het Programma Nieuwe Natuur Flevoland gehonoreerd.

Onze zorg is niet weggenomen, eerder groter geworden. De grote impact van de 220 meter hoge windturbines nabij de A27 blijkt ertoe te leiden dat een groot aangrenzend deel van Oosterwold minder aantrekkelijk wordt voor wonen. Met als vervolgeffect dat de ontspannen verweving zich niet meer in de gewenste vorm zal ontwikkelen. Er treedt als het ware ontmenging van de componenten natuur-landbouw-wonen op. Hiermee loopt de kwaliteit van ons ontwikkeltraject Noorderwold-Eemvallei gevaar.

Het Flevo-landschap vraagt u om deze consequentie van de opstelling langs de A27 expliciet te doordenken en op te lossen. Tevens is dit voor ons reden tot het verzoek om de ashoogte van de windmolens in elk geval te beperken tot 120 meter. Dit is ook conform het amendement dat Provinciale Staten heeft aangenomen bij de besluitvorming over het Regioplan Windenergie.

Natuur

Wij vinden het een goede beslissing en stellen het op prijs dat in het Inpassingsplan is opgenomen dat in de (invloedssfeer van) het NNN-gebied en ook het zoekgebied voor compensatienatuur NNN de huidige windmolens worden verwijderd alvorens de nieuwe worden gebouwd.

Wij vinden het een verstandige beslissing om de werkzaamheden uitsluitend buiten het broedseizoen uit te voeren.

Landschap en cultuurhistorie

Nabij het landschapskunstwerk Aardzee van Piet Slegers zijn drie turbines geprojecteerd, waarvan één aan de overzijde van de Vogelweg, één ter hoogte van het kunstwerk en één ten noordwesten van het kunstwerk.

Wij verwachten dat de impact op de beleving van het kunstwerk aanzienlijk zal zijn. Het Milieueffectrapport geeft dit ook aan (hfd. 8.3 beoordeling effecten, pag. 219), effect op beleving: "zowel geluid als visueel, als karakter van het object als oase worden verstoord, wordt als licht negatief beoordeeld".

De initiatiefnemer deelt dit inzicht kennelijk aangezien in het voorkeursalternatief de twee turbines naast de Aardzee op 160 meter worden gezet. Wij vinden echter –ondanks verzoek daartoe – geen onderbouwing van experts op het gebied van landschapskunst waarin wordt aangetoond dat op deze wijze de cultuurhistorische waarde van het kunstwerk behouden blijft.

In het Milieueffectrapport (hfd. 8.6 mitigerende maatregelen pag. 222) wordt wel al de mitigerende maatregel genoemd: "Ten aanzien van de Aardzee zou voor windturbines een minimale afstand tot het land-art object in acht kunnen worden genomen die zich verhoudt tot de afmetingen van de Aardzee zelf, bijvoorbeeld 500 meter."

Het Flevo-landschap is van mening dat de afstand van 160 m een stap in de goede richting is, maar dat de voorgestelde mitigerende maatregel dient te worden toegepast (dus plaatsing op 500 m afstand), tenzij expert-advies onderbouwt dat dit niet noodzakelijk is.

In het Voorkeursalternatief hebben de twee noordelijke turbines van het Adelaarstracé west en de drie noordelijke turbines van het Adelaarstracé oost een maximale tiphoogte van 220 meter. De aansluitende, zuidelijker geplaatste turbines hebben een maximale tiphoogte van maximaal 150 meter en een andere rotordiameter. Dit is niet conform het Regioplan en niet conform de ontwerp-criteria in het Beeldkwaliteitsplan. Het Flevo-landschap is van mening dat deze tweedeling in hoogte de landschappelijke inpassing en beleving slecht maakt en verzoekt om de vijf noordelijke windturbines dezelfde tiphoogte toe te kennen als de overige turbines in de lijn.

Het is ons bekend dat obstakelverlichting van de turbines niet geheel kan worden vermeden en dat stappen worden gezet in het beperken van de (knipper)verlichting en de effecten daarvan. Desondanks willen wij hier nogmaals op de urgentie hiervan wijzen. De verlichting heeft enorme impact op het landschap en is ons inziens een van de grootste afbreukrisico's voor draagvlak voor windparken bij de bevolking. Wij vragen u om in het Inpassingsplan en de vergunningen op te nemen dat de initiatiefnemer innovatieve en minder belastende oplossingen voor deze veiligheidsproblematiek implementeert op het moment dat deze beschikbaar komen.

Het Inpassingsplan onderschrijft de gebiedsgebonden bijdrage die de provincie Flevoland in het Regioplan Windenergie Oostelijk en Zuidelijk Flevoland heeft opgenomen. Het zal voor zich spreken dat wij vanuit onze missie ten aanzien van natuur en landschap bepleiten dat deze in elk geval voor een aanzienlijk deel ten goede komt aan natuur en landschap en recreatieve beleving hiervan in de invloedssfeer van het windpark.

Ontwerp-vergunning Wet Natuurbescherming

Zoals aan het begin van onze zienswijze al gesteld is Het Flevo-landschap ervan overtuigd dat de energietransitie noodzakelijk is en dat winning van windenergie op land daar – in elk geval tijdelijk – een bijdrage aan moet leveren. De Vergunning Wet Natuurbescherming wordt echter voor onbepaalde tijd verleend. Dit vinden wij niet juist. Wij vinden het noodzakelijk dat tegen het einde van de levensduur van de nu te plaatsen windmolens een bezinning plaatsvindt op verschillende vragen. Zijn de windmolens nog langer nodig of zijn er minder belastende vormen van energiewinning beschikbaar? Hebben de windmolens geleid tot achteruitgang van de biodiversiteit of staan ze verbetering van de biodiversiteit in de weg? Blijken de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000 gebieden toch te worden geschaad? Wordt het energielandschap als voldoende leefbaar ervaren of zijn op dat punt de inzichten gewijzigd?

Wij verzoeken u met name vanuit de argumenten biodiversiteit en instandhoudingsdoelen N2000 om de vergunning voor bepaalde tijd in plaats van voor onbepaalde tijd te verstrekken.

Met deze reactie hopen wij bij te dragen aan een zorgvuldige inpassing van de belangen van natuur en landschap in de ontwikkeling van het Windpark Zeewolde.

Hoogachtend,

Directeur

Verzonden: Vrijdag 14 april 2017 10:12
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Organisatie

Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Zie bijlage.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?

Zie bijlage.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage.

Reactie

AANTEKENEN

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark Zeewolde
Postbus 248
2250 AE Voorschoten

plaats en datum

Zeewolde, 14 april 2017

Onderwerp

Zienswijze Windpark Zeewolde

Geachte leden van de Raad,

Van vrijdag 10 maart 2017 tot en met donderdag 20 april 2017 liggen het ontwerp-inpassingsplan, de overige ontwerpbesluiten, het MER en de andere onderliggende stukken ter inzage voor het Windpark Zeewolde. Ik maak gebruik van het indienen van een zienswijze betreffende een aantal onderdelen uit de verschillende rapporten. Tevens geef ik graag kennis van mijn persoonlijke beleving bij het proces voorafgaand aan de ter visie legging van de stukken.

Inleiding

Mijn achtergrond is dat ik een akkerbouwbedrijf exploiteer op het adres [redacted] te Zeewolde. Daarnaast ben ik blooteigenaar van het perceel kadastraal bekend gemeente Zeewolde, sectie [redacted], nummer [redacted], waarop een recht van opstal is gevestigd ten behoeve van het hebben, houden en exploiteren van een windturbine. Dat opstalrecht is een langlopende overeenkomst die mij financieel een flinke ondersteuning geeft in de exploitatie van mijn bedrijf. Het contract is destijds aangegaan voor een periode van 40 jaar waarbij een optie tot verlening is bedongen. Het contract geeft mij verplichtingen naar mijn opstalhouder met betrekking tot de instandhouding van de locatie.

Persoonlijke beleving

Het saneren en opschalen was op basis van vrijwilligheid en het plan zou breed gedragen moeten worden in het gebied. Als ik nu de actuele status van het plan zie dan wordt aan geen van beide voorwaarden voldaan, zie bijgesloten brief 7 april 2017. Het verbaast mij daarom zeer dat het inpassingsplan ter visie is gelegd. De tegenstellingen in het gebied zijn enorm en het valt niet te verwachten dat deze op korte termijn opgelost zullen zijn. Het inpassingsplan dat nu ter visie ligt voorziet in een sanering van 221 turbines en de nieuwbouw van maximaal 93 turbines. Bewust gebruik ik hier het woord 'maximaal', wat ik heb kunnen opmaken uit de diverse stukken, onder andere de nota van overleg zoals die bij de ter visie gelegde stukken is gevoegd, staan nog een aantal van individuele nieuwe turbines ter discussie. Ook is nog geen duidelijkheid over de as- en tiphoogte van een aantal locaties. In dat geval moet worden gedacht aan turbines nabij Almere, het vliegveld Lelystad en het zenderpark van Defensie. Het project is

als gevolg van verschillende problemen al een aantal malen aangepast op een dusdanige wijze dat het rendement verder onder druk kwam te staan. Naar verwachting zal de verdere invulling van de nog aanwezige onduidelijkheden het rendement verder onder druk zetten. Over de exacte cijfers lijkt niemand, ook de initiatiefnemer, te beschikken en daarover kan ik dus ook geen oordeel vellen. U zult wel begrijpen dat ik niet kan participeren in een project dat om een behoorlijke financiële inspanning van mij vraagt zonder dat ik kan beoordelen wat het rendement ervan zal zijn. Al die onduidelijkheden dienen verder uitgewerkt te worden en er dient door de initiatiefnemer duidelijk gecommuniceerd te worden wat de onderkant zal zijn van een redelijk rendement en wat er gebeurt indien het plan vanwege nieuwe inzichten niet wordt gerealiseerd terwijl de planvorming inmiddels onherroepelijk is geworden. Wat betekent dat dan voor mijn huidige windturbine locatie?

Een logische gang van zaken zou naar mijn idee moeten zijn dat men eerst de haalbaarheid van het plan verder onderzoekt voor men de planologische procedure in werking zet. De reden om het hier andersom te doen lijkt alleen ingegeven door angst dat de financiële overheidsbijdrage in het project, beter bekend als SDE-subsidie, in de toekomst minder gunstig voor het project zou kunnen uitvallen. Dat mag mijns inziens echter geen reden zijn om onzorgvuldig te werk te gaan.

Maatschappelijk draagvlak

Er is altijd door de provincie en de gemeente gecommuniceerd dat er slechts gesproken zou worden met 1 initiatiefnemer. Die initiatiefnemer moest er zorg voor dragen dat het plan voor de volle 100% zou worden gedragen door de turbine exploitanten en bewoners/grondeigenaren van het projectgebied. Dat laatste is niet gelukt. Diverse partijen staan lijnrecht tegenover elkaar en een compromis is, ondanks de inschakeling van twee mediators, niet bereikt en zal ook niet worden bereikt. Normaal gesproken zou dus geconcludeerd moeten zijn dat het project zou worden afgeblazen. Niets is echter minder waar. Er wordt gewoon een nieuwe invulling gegeven aan het begrip draagvlak. Nu is het ineens voldoende dat de meerderheid voor sanering en opschaling is. Tot op heden is echter nog steeds niet duidelijk hoeveel concrete partijen, die vrij over hun locatie kunnen beschikken, zich nu scharen achter de plannen. Ik krijg daar graag duidelijkheid over.

Contract met opstalhouder/turbine exploitant

Eerder heb ik u aangegeven dat ik eigenaar ben van de blooteigendom van een turbine locatie. De initiatiefnemer van het project heeft zich nimmer in mijn contract verdiept en toen ik vertelde dat mijn contract een langere looptijd heeft dan wellicht gebruikelijk was men zeer verbaasd. Een oplossing voor eventuele participatie in het project, rekening houdende met mijn belangen en die van de opstalhouder, heeft men nooit aangedragen c.q. kunnen vinden. Mijn beleving is dat men het gesprek daarover zelfs uit de weg is gegaan. Ondanks dat is men verder gegaan met de ontwikkeling van de planologie ik noem dat buitengewoon onzorgvuldig. Indien ik door de voorgenomen planvorming schade lijd, in relatie tot de door mij afgesloten opstalovereenkomst of anderszins, dan zal ik niet schromen deze schade te verhalen op degene die verantwoordelijk is voor het ontstaan ervan.

Onteigening

Middels de bijgaande brief van de gemeente Zeewolde en de Provincie Flevoland, gedateerd 5 oktober 2016, heeft het bevoegd gezag gedreigd met onteigening. Dat bevreemd mij zeer gezien het vrijwillige karakter dat dit project vanaf het begin heeft gehad. Daarnaast is de financiële paragraaf van het inpassingsplan volgens mij nog niet geschreven en is de financiële haalbaarheid van het plan derhalve niet of onvoldoende onderzocht. Men heeft er immers geen kijk op hoeveel turbines, en dat zijn er naar mijn idee nogal wat, er onteigend zullen moeten gaan worden. Het spreekt voor zich dat deze

investering, die volgens de stukken gedragen zal moeten worden door de initiatiefnemer, zijn wissel zal trekken op het rendement. Mijns inziens is het middel van onteigening louter en allen gebruikt als drukmiddel om mensen die nog niet participeren in het plan toch mee te laten doen. Anders kan ik een dergelijke brief niet interpreteren.

Afsluitend

Ik ben van mening dat er onvoldoende grond aanwezig is om het plan vast te stellen en in uitvoering te brengen. Draagvlak in het gebied is er onvoldoende en de financiële haalbaarheid hangt aan en zijden draadje. Redenen waarom ik u verzoek het onderhavige plan niet vast te stellen.

Met vriendelijke groet,

Bijlagen:

- brief van de Provincie Flevoland, 7 april 2017
- brief van de gemeente Zeewolde en de Provincie Flevoland, 5 oktober 2016

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon
(0320)-265265

Fax
(0320)-265260

E-mail
provincie@Flevoland.nl

Website
www.flevoland.nl

Verzenddatum

Bijlagen
07 APR. 2017

Uw kenmerk

Ons kenmerk
2059443

Onderwerp

Uitkomsten bemiddeling Windpark Zeewolde

Geachte ,

Met deze brief willen wij u als stuurgroep van het Windpark Zeewolde informeren over de beslissing die wij genomen hebben over het bemiddelingsresultaat in het kader van Windpark Zeewolde.

Voorgeschiedenis

In het door provincie Flevoland en gemeente Zeewolde vastgestelde Regioplan 'Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland' is vastgelegd dat de overheden samenwerken met één initiatiefnemer of samenwerkingsverband van initiatiefnemers. Bovendien vinden wij het belangrijk dat alle betrokkenen in het projectgebied de kans krijgen mee te doen in het nieuwe project.

Medio december 2016 hebben de gezamenlijke overheden (Rijk, provincie en gemeente) vernomen dat, ondanks alle inspanningen en een bemiddelingspoging door oud-wethouder , niet alle turbine- en grondeigenaren zich verenigd hadden binnen één ontwikkelende partij.

De gezamenlijke overheden hebben daarom medio december twee bemiddelaars opdracht gegeven om met de verschillende partijen om tafel te gaan om te onderzoeken of er toch tot samenwerking gekomen kan worden. In verband met de bestaande plannings is aangegeven dat er uiterlijk 31 maart 2017 een eindrapportage moest liggen.

Bemiddelingsresultaat

Op 30 maart jl. hebben de overheden van de bemiddelaars vernomen dat de twee partijen; Windpark Zeewolde B.V. en Ontwikkelgroep Zeewolde (bestaande uit Windvereniging Zephyros, De Wolff Nederland Windenergie en Raedthuys Pure Energie) helaas niet tot overeenstemming zijn gekomen. Nu Windpark Zeewolde B.V. en Ontwikkelgroep er niet uit zijn gekomen zijn er twee partijen. Bovendien zijn er nog ca. 15-20 grond- en/of turbine eigenaren die zich bij geen van beide hebben aangesloten.

Bladnummer

2

Ons kenmerk:

2059443

Beslissing stuurgroep

Met deze conclusie heeft de stuurgroep¹ een besluit genomen. Gezien de gezamenlijke beleidsdoelen van opschalen / saneren en het Nationaal beleid windenergie hebben wij besloten om het project voort te zetten met de bestaande initiatiefnemer (die het overgrote aandeel te saneren windmolens heeft gecontracteerd) en bijbehorende planning. Het is ongewenst beide partijen elk een deel van het plan te laten uitvoeren omdat dit ten koste zal gaan van de ruimtelijke doelen van het regioplan en de voortgang van het proces.

Onze overwegingen bij onze beslissing zijn als volgt;

1. Bijdrage aan taakstelling windenergie op land

Met het realiseren van het Windpark Zeewolde worden de 221 bestaande turbines gesaneerd en worden er 93 grotere en hogere turbines gebouwd. Met deze totaalopgave wordt straks ca. 2,5 keer zoveel duurzame energie opgewekt in het buitengebied van Zeewolde en een deel van Almere. Hiermee vindt een belangrijke landschappelijke verbetering plaats. En wordt met ca. 320 MW een grote bijdrage geleverd aan de provinciale taakstelling van 1.390,5 MW aan windenergie op land in 2020.

2. Ruimtelijk belang van één totaalplan

In het Regioplan is er vanuit ruimtelijk oogpunt bepaald dat één initiatiefnemer één plan ontwikkelt voor de opschalings- en saneringsopgave per projectgebied. M.a.w. er worden ruimtelijke doelen (voornamelijk beeldkwaliteit/landschap) gediend met het stellen van deze voorwaarde. Met de inzet van bemiddelaars hebben overheden er alles aan gedaan om de partijen in het gebied met elkaar te verenigen. Nu dit niet is gelukt houden wij conform een eerder getekende intentieovereenkomst wel vast aan de beleidskaders.

3. Planning en haalbaarheid

Alleen door nu de keuze te maken voor de bestaande initiatiefnemer kan de bestaande planning worden gehaald. Deze planning is belangrijk in verband met het aanvragen van de SDE-subsidie van 2017. Zonder het halen van deze inschrijvingstermijn komt tijdige realisatie van de doelstellingen op het gebied van duurzame energie in het geding.

Vervolg

De komende periode zullen er afspraken met Windpark Zeewolde B.V. worden gemaakt over hoe de volledige nieuwbouw en sanering gezekerd gaan worden. Als overheden hebben wij hierbij de voorwaarde gesteld dat degene die nog niet aangesloten zijn bij Windpark Zeewolde B.V. de mogelijkheid krijgen om dit alsnog te doen.

Mocht u naar aanleiding van deze brief vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de heer
van het ministerie van Economische Zaken

mevrouw van de provincie Flevoland of
de heer van de gemeente Zeewolde

Hoogachtend,

Namens de stuurgroep van het windpark Zeewolde

¹ In de stuurgroep van het windpark zijn de gezamenlijke overheden (Rijk, provincie, gemeenten) en de bestaande initiatiefnemer vertegenwoordigd. Alleen de vertegenwoordigers van de overheden hebben het besluit over de bemiddeling genomen

Aan
De bewoners en eigenaren in het buitengebied
van Zeewolde

Datum	Uw brief/kenmerk	Zaaknummer
5 oktober 2016		15Z0009476
Documentnummer	Contactpersoon	Doorkiesnummer
z160036189		
Onderwerp	E-mailadres	
Stand van zaken opschalen en saneren windturbines in Zeewolde	info@zeewolde.nl	

Geachte heer, mevrouw,

De provincie Flevoland en de gemeente Zeewolde werken samen met de ministeries van Economische Zaken (EZ) en Infrastructuur & Milieu (I&M), de gemeente Almere en de ontwikkelvereniging Zeewolde aan de ontwikkeling van het nieuwe windpark. Het gaat dan zowel over de ontwikkeling van het nieuwe windpark Zeewolde als over de sanering van bestaande windturbines. Ook geeft het plan invulling aan de mogelijkheden van financiële participatie. Wij spreken onze waardering uit voor de partijen die zich hebben ingezet en zich ook zullen blijven inzetten om een zo breed mogelijk gedragen windenergieproject te realiseren in Zeewolde. Het is goed om te zien dat de gezamenlijke ambities voor nieuwbouw, sanering en participatie een goede plek krijgen in dit project.

Belangrijk uitgangspunt is dat alle ondernemers en bewoners in het gebied in het plan kunnen deelnemen. We hebben begrepen dat velen van u hiertoe al hebben besloten en dat er voor deelname cruciale mijlpalen aanbreken. Als gemeente en provincie hechten we er aan dat u voor die tijd op basis van goede informatie uw beslissing kunt nemen over deelname. De windvereniging Zeewolde heeft u regelmatig geïnformeerd over de mogelijkheden en voorwaarden voor deelname aan de ontwikkeling. Wij gaan in deze brief in op ons beleid voor de turbines die (onverhoopt) niet via de ontwikkelvereniging worden ingebracht voor sanering. Het gaat dan vooral om het Regioplan windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland, het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied en de mogelijkheid om op grond daarvan te onteigenen.

Eén initiatiefnemer één plan

De gemeenten Dronten, Lelystad en Zeewolde en de provincie Flevoland hebben afgelopen juni/juli het Regioplan windenergie vastgesteld. Het Regioplan geeft de kaders aan voor projectgebied Zeewolde ("Zuid"), waarbinnen één initiatiefnemer één plan van opschalen en saneren kan maken en realiseren gedurende de looptijd van het Regioplan (tot 2030).

Onteigening

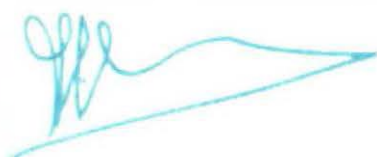
Op 29 september jl. heeft de gemeenteraad van Zeewolde het bestemmingsplan Buitengebied 2016 vastgesteld. In navolging van het bestemmingsplan uit 2006 zijn de bestaande windturbines (met uitzondering van de windparken Alexia en Sternweg) niet positief bestemd en vallen hiermee nogmaals onder het overgangsrecht. Dit heeft tot gevolg dat het niet is toegestaan om de windturbines waarvoor de afgelopen decennia, met een vrijstelling van het bestemmingsplan vergunning is verleend, te vervangen.

Omdat de bestaande windturbines niet zijn bestemd heeft de gemeente zichzelf de opdracht gegeven om te bewerkstelligen dat de windturbines ook daadwerkelijk voor 2026 verwijderd zijn. De windturbines die geen onderdeel zijn van de aanvraag van de Ontwikkelvereniging (vrijwillige sanering) kan de gemeente onteigenen. De gemeente of de provincie zal, indien nodig, het onteigeningsinstrument inzetten om in samenwerking met de betrokken overheidspartijen de gewenste ruimtelijke/landschappelijke verbetering te realiseren. Als u al besloten heeft tot deelname door lid te worden van de ontwikkelvereniging en uw bestaande windturbine daarbij heeft ingebracht, dan is onteigening niet aan de orde.

In de bijlage bij deze brief geven wij u informatie over de relevante recente besluiten, plannen en procedures en de consequenties hiervan. Wij hopen dat dit u een helder beeld biedt van uw toekomstperspectief in de ontwikkeling en exploitatie van windenergie.

Mocht u nog vragen hebben over deze brief en/of nadere informatie over de stukken wenst, kunt u contact opnemen met de heer _____ van de gemeente Zeewolde via _____ of met de heer _____ van de provincie Flevoland via _____

Met vriendelijke groet,

A. Stuivenberg
Gedeputeerde provincie Flevoland

G.M. Dijksterhuis
Wethouder gemeente Zeewolde

Stand van zaken Opschalen en saneren windturbines

Dit document bevat informatie over recente besluiten, plannen en procedures en de consequenties hiervan voor het opschalen en saneren van windturbines en het ontwikkelen van een windpark in het buitengebied van Zeewolde.

1. *Noodverordening Wind (door Provinciale Staten (PS) vastgesteld op 18 februari 2015).*

De Noodverordening legt een rechtstreeks bouwverbod op voor windturbines voor zover de bouw geen onderdeel uitmaakt van een project van opschalen en saneren. Op grond van de verordening mogen windturbines niet 1 op 1 worden vervangen. De noodverordening blijft van kracht totdat Provinciale Staten het windbeleid van opschalen en saneren heeft vastgelegd in een definitieve verordening. Gedeputeerde Staten zullen aan Provinciale Staten voorstellen het verbod op 1 op 1 vervangen van solitaire windturbines opnieuw in de definitieve verordening op te nemen.

2. *Partiële Herziening Omgevingsplan Flevoland wind (door PS vastgesteld op 13 juli 2016)*

De opwekking van windenergie levert de grootste bijdrage aan het bereiken van de Flevolandse klimaatdoelstelling. Als windrijke provincie wil Flevoland optimaal gebruik maken van de milieuvoordelen en economische potenties van de opwekking van windenergie zonder de landschappelijke kwaliteiten van de provincie aan te tasten.

De Partiële Herziening van het Omgevingsplan legt voor de gehele provincie Flevoland in algemene criteria het beleidskader vast voor de ontwikkeling van windturbines. Binnen de Partiële Herziening wordt ruimte gecreëerd voor het saneren en opschalen van windturbines, mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan:

- Nieuwe windturbines zijn alleen toegestaan voor een periode van 25 jaar.
- Nieuwe windturbines worden alleen toegestaan op basis van 'projecten voor opschalen en saneren' binnen projectgebieden.
- Een projectgebied moet voldoende perspectief bieden voor één initiatiefnemer (bijv. een coöperatie, vereniging of BV) om één project van opschalen en saneren in zijn geheel te realiseren. Een tweede project binnen hetzelfde projectgebied, volgtijdelijk dan wel gelijktijdig, is uitgesloten.
- Sanering van een bestaande windturbine vindt plaats zo snel mogelijk na ingebruikname van de nieuwe turbine waaraan deze gekoppeld is.
- Er wordt invulling gegeven aan participatie en draagvlak, ofwel bewoners en ondernemers krijgen gelegenheid om financieel te participeren op een eerlijke, eenvoudige en evenwichtige wijze.
- Ter compensatie van de impact van de nieuwe opstelling op de omgeving draagt de initiatiefnemer gedurende de exploitatie van de nieuwe turbines bij aan de ruimtelijke kwaliteit in de directe omgeving door middel van de zogenaamde gebiedsgebonden bijdrage.

3. *Regioplan windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland*

De gemeenten Dronten, Lelystad en Zeewolde en de provincie Flevoland hebben in juni/juli 2016 het Regioplan windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland vastgesteld.

Het Regioplan verdeelt Zuidelijk en Oostelijk Flevoland in vier projectgebieden - Noord, Oost, Zuid en West - waarbinnen projecten voor windenergie worden uitgevoerd. Per projectgebied is er een directe koppeling tussen opschalen en saneren en kan er gedurende de looptijd van het Regioplan (2030) uitsluitend sprake zijn van één initiatiefnemer die één plan van opschalen en saneren maakt en realiseert voor het gehele projectgebied.

Het Regioplan bevat een kaart waarop de plaatsingszones voor nieuwe turbines staan aangegeven. Binnen de plaatsingszones mogen nieuwe lijnopstellingen van windturbines worden gerealiseerd. Buiten de zones zijn geen nieuwe windturbines mogelijk.

Voor het projectgebied Zuid (Zeewolde en een klein deel van Almere) is de Ontwikkelvereniging Zeewolde de initiatiefnemer voor de realisatie van het windpark, waaraan de overheden in één Rijkscoördinatieprocedure medewerking verlenen. De Rijkscoördinatieprocedure is in 2015 gestart.

4. *Bestemmingsplan Buitengebied 2016*

Op 29 september jl. heeft de gemeenteraad van Zeewolde het bestemmingsplan Buitengebied 2016 vastgesteld. In navolging van het bestemmingsplan uit 2006 zijn de bestaande windturbines (met uitzondering van de windparken Alexia en Sternweg) niet positief bestemd en vallen hiermee nogmaals onder het overgangsrecht. Dit heeft tot gevolg dat het niet toegestaan is om de windturbines waarvoor de afgelopen decennia, met een vrijstelling van het bestemmingsplan vergunning is verleend, te vervangen.

Omdat de bestaande windturbines niet zijn bestemd heeft de gemeente zichzelf de opdracht gegeven om te bewerkstelligen dat de windturbines ook daadwerkelijk voor 2026 verwijderd zijn. De windturbines die geen onderdeel zijn van de aanvraag van de Ontwikkelvereniging (vrijwillige sanering) kunnen door de gemeente worden onteigend. Dit instrument wordt verderop uitgelegd.

5. *Rijkscoördinatieproces Windpark Zeewolde*

In de Rijkscoördinatieregeling worden alle besluiten (vergunningen en ontheffingen) die nodig zijn voor de ontwikkeling van Windpark Zeewolde tegelijkertijd en in onderling overleg genomen. Het gaat om vergunningen, ontheffingen en het Rijksinpassingsplan (RIP). Dit is een ruimtelijk besluit van het Rijk, vergelijkbaar met een bestemmingsplan.

- *Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde*

In het RIP wordt vastgelegd, op basis van het door de Ontwikkelvereniging ingediende projectplan, waar en met welke afmetingen de nieuwe windturbines gerealiseerd mogen worden. Het RIP koppelt de bouw en het gebruik van de nieuwe windturbines aan de sanering van de bestaande windturbines. Nieuwe lijnen mogen niet gerealiseerd en gebruikt worden zonder de zekerstelling van de sloop van bestaande windturbines binnen maximaal vijf jaar.

Het ministerie van Economische Zaken legt de laatste hand aan het voorontwerp van het RIP. Het voorontwerp zal in de 1^e week van oktober 2016 voor een reactie aan instanties worden gestuurd (art. 3.1.1 Bro). Ook zal het ministerie een

informatieavond organiseren. Na deze fase zal het RIP eind januari 2017 als ontwerp ter inzage worden gelegd. De exacte datum zal te zijner tijd bekend worden gemaakt in de Zeewolde Actueel en de Staatscourant. Ook in deze periode organiseert het ministerie een informatieavond. Een ieder kan tijdens de inzagetermijn van het ontwerp RIP een zienswijze indienen.

- Vergunningen en ontheffingen

Gelijktijdig met de procedure voor het RIP lopen de procedures voor de meest relevante, noodzakelijke vergunningen. De belangrijkste vergunning is de Omgevingsvergunning voor de bouw en het gebruik van de nieuwe windturbines. Voor het tijdig indienen van de aanvraag voor SDE+, is het van belang dat in de loop van november 2016 de aanvraag voor de Omgevingsvergunning wordt ingediend, zodat de procedures tijdig lopen en op hetzelfde moment zijn afgerond.

- Overeenkomst tussen Ontwikkelvereniging en gemeente Zeewolde

In het RIP worden de ruimtelijke zaken geregeld en in de Omgevingsvergunning de milieu- en bouwzaken. Maar er zijn nog meer zaken te regelen, waaronder de onteigening, de financiële participatie, de gebiedsgebonden bijdrage en de bouwiegies. Deze zaken worden geregeld in een overeenkomst tussen de initiatiefnemer en de gemeente.

6. *Onteigening*

Er zijn publiekrechtelijke instrumenten waar provincie en gemeente gebruik van kunnen maken om het in het Omgevingsplan en Regioplan vastgestelde beleid uit te voeren. Eén van de instrumenten is onteigening. Wanneer het gebruik en het gebouw/bouwwerk in strijd is met het bestemmingsplan (in dit geval zijn dit de bestaande niet bestemde windturbines) en er sprake is van een algemeen belang (in dit geval de ruimtelijke/landschappelijke verbetering van de bouw van nieuwe beter geordende windturbines in combinatie met het saneren van de bestaande windturbines daaromheen) kan en mag de gemeente de windturbines en de ondergrond onteigenen.

Voor de overheden is het, vanuit landschappelijk oogpunt, een voorwaarde dat alle bestaande windturbines worden gesaneerd en dat er voldoende ruimte is voor de realisatie van nieuwe windturbines. De gemeente of de provincie zal daarom, indien nodig, het onteigeningsinstrument inzetten om in samenwerking met de betrokken overheidspartijen, deze ruimtelijke/landschappelijke verbetering te realiseren.

De vastgestelde stukken zijn tevens te raadplegen op de website van de provincie Flevoland (www.flevoland.nl) en de website van de gemeente Zeewolde (www.zeewolde.nl) en op www.ruimtelijkeplannen.nl

Verzonden: Zondag 16 april 2017 15:46
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat:
Huisnummer:
Postcode:
Woonplaats:
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Organisatie
Organisatie: Maatschap Dogterom

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?

Betreft: NRD Windpark Zeewolde

Op basis van mijn informatie heb ik de overtuiging dat er een groot nieuw windmolenpark wordt voorbereid in Zuidelijk Flevoland en dat dit windmolenpark komt op grondgebied van de gemeentes Zeewolde en Almere. In dit windmolenpark komen er één of meerdere molens dichtbij mijn woonhuis. Door deze korte afstand is het aannemelijk dat er voor ons overlast ontstaat van teveel geluid en teveel slagschaduw. Ik ben er van overtuigd dat deze overlast aanzienlijk meer is dan de maximale overlast, welke is opgenomen in de Nederlandse wet. Door deze overlast wordt mijn woongenot aangetast en zal de waarde dalen van ons onroerend goed gaan dalen. Hierbij dien ik een zienswijze in c.q. maak ik bezwaar tegen deze windmolenplannen. Ik verzoek u en zo nodig sommeer ik u deze windmolenplannen zodanig aan te passen dat het overlast van geluid en slagschaduw worden teruggebracht naar wettelijke maximaal toegestane normen. Ik ben graag bereid toelichting te geven. Met vriendelijke groet

Reactie

Verzonden: Zondag 16 april 2017 16:09
 Onderwerp: Zienswijzeformulier
 Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:
 Aanspreektitel:
 Achternaam:
 Voorvoegsel(s):
 Voorletters:
 Straat:
 Huisnummer:
 Postcode:
 Woonplaats:
 Telefoonnummer:
 E-mailadres:
 Als: Particulier
 Mede namens:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

De gemeente Almere vertegenwoordigd de belangen van haar inwoners. Zij hebben in een eerder stadium een zienswijze neergelegd waar ik mij in kan vinden. Met deze zienswijze is onvoldoende tot niet rekening gehouden in de plannen. Daarom vindt de plannen onjuist.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

De gemeente Almere vertegenwoordigd de belangen van haar inwoners. Zij hebben in een eerder stadium een zienswijze neergelegd waar ik mij in kan vinden. Met deze zienswijze is onvoldoende tot niet rekening gehouden in de plannen.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?

Als 1 van de eerste 100 inwoners van Lelystad eind Jaren 60 ben ik na mijn studie en werk elders teruggekomen en alweer lange tijd woonachtig in Flevoland en nu in Almere-Overgooi. Met lede ogen heb ik moeten toekijken hoe het mooie open landschap gevuld werd met windmolens en dan vaak ook nog onvoldoende planmatig.

Blijkbaar wil de overhead het landschap nog verder aantasten door nu de allergrootste windmolens te plaatsen dicht bij de grens van Almere en vanwege hun grote omvang in het zicht van een flink deel van omliggende woongemeenschappen.

Ik vindt dat ik in mijn woon en leefgenot wordt aangetast door deze respectloze plannen. Ik ben niet tegen windmolens en heb ook niet geprotesteert tegen de eerdere plannen en installatie van windmolens, maar de huidige plannen zijn respectloos voor het flevo landschap en voor de bewoners van Almere en gaan veel te ver. Met deze plannen lijkt het er op dat het flevolandschap (en haar bewoners) geen waarde vertegenwoordigen.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Meer rekening te houden met de (toekomstige) bewoners van Almere door:

- de ashoogte van de windmolens langs de A27 te verlagen naar de hoogte van de huidige Windmolens die staan naast de A27 met de kruising met de Waterlandse weg.
- zo veel mogelijk molens te schrappen in de opstelling langs de A27 en molenposities te verplaatsen waardoor (de ontwikkeling van) een kwalitatief goed en samenhangend groen

woonlandschap rondom het oostelijk woongebied van Almere mogelijk blijft.

Het gebruik van luchtvaartverlichting te vermijden. Geen lichtshow!

Burgerparticipatie-mogelijkheden in het inpassingsplan informatie op te nemen.

Reactie

Verzonden: Dinsdag 18 april 2017 00:32
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat:
Huisnummer:
Postcode:
Woonplaats:
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Ja, in de bijlage is dat toegelicht. De opbrengst van het park is veel te hoog ingeschat.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja, in bijlage is dat toegelicht. Het zicht op de sterrenhemel wordt met de nachtluchten ernstig verstoord.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?

Ja, via aan het park verleende subsidie moet ik (en elke burger) een bijdrage leveren aan de exploitatie van het windpark. Ik heb niet gevraagd om het windpark, waarbij de opbrengst en de CO2-besparing te rooskleurig worden voorgesteld en waarvoor ik dan ook niet wens te betalen.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Ja, het benoemen van energieopbrengst in 'het aantal huishoudens' is niet conform de ISO-standaard en is in dit document met 3000kWh per huishouden te laag berekend.

Reactie

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt windpark Zeewolde
 Postbus 248
 2250 AE Voorschoten

Zienswijze Windmolenpark Zeewolde, Almere 17 april 2017

De regering heeft zich, middels een Energieakkoord, ten doel gesteld om het gebruik van fossiele brandstoffen in Nederland terug te dringen.

De scheepvaart en luchthaven Schiphol (CO₂-uitstoot 36 kton per dag) zijn daarvan uitgesloten. De genoemde cijfers in het Energieakkoord blijken op basis van realistische metingen en berekeningen onjuist, helaas in de verkeerde richting.

De cijfers zijn te optimistisch, de opbrengsten zijn te hoog ingeschat, zodat het halen van de doelstelling nog veel hogere investeringen vergen.

Los daarvan is een aandeel van 14% hernieuwbare bronnen in 2020 onhaalbaar zonder investeringen die de koopkracht van de burger, de niet betrokken maar wel ongevraagde betaler van het Energieakkoord, honderden euro's per maand gaat kosten.

De opbrengst van het Energieakkoord voor de burger is een onzekere beperking van de stijging van de temperatuur van de aarde in 2100 van een niet significante kleine omvang.

Ontwikkelvereniging Zeewolde heeft een plan opgesteld dat voor haar voorziet in een positieve financiële exploitatie. Zonder winst is er geen plan.

Dat is ook niet vreemd omdat het bouwen en exploiteren van 93 windmolens van gemiddeld 3 MW een grote investering vergt. De initiatiefnemers, veelal agrarische ondernemers, zien in het realiseren van het plan een mogelijkheid om voor haar (agrarische) bedrijf meer financiële zekerheid te verkrijgen.

Productprijzen uit de agrarische sector staan vaak onder druk, oogsten kunnen tegenvallen, (milieu)wetgeving blijkt toenemend een variabele.

Vanuit het gezichtspunt van de initiatiefnemers is dat dan ook begrijpelijk en heb daar ook begrip voor. Heel eerlijk staat vermeld dat het project ook inkomenszekerheid geeft aan de agrariers.

Er circuleren opbrengstgetallen van 50 tot 100 duizend euro per windmolen per jaar, maar die getallen moeten geheim blijven. Het windmolenproject is mijnsinziens dan ook een vorm van landbouwsubsidie. Ik benadruk dat ik iedereen een fatsoenlijk inkomen uit arbeid gun.

Via subsidies wordt het exploitatietekort van elk nederlands windmolenpark afgewenteld op de burger en bedrijfsleven.

Bedrijven die producten exporteren naar landen die geen 'duurzame energieopslagkosten' kennen, kunnen daarvoor compensatie aanvragen en ontvangen om daarmee niet in concurrentiekracht te hoeven inboeten. Daarmee worden de financiële lasten voor de burger, die niets te exporteren heeft, nog hoger.

Bij de beschrijving van het nut en de noodzaak van het windmolenpark Zeewolde wordt verwezen naar de doelstellingen uit het Energieakkoord: 14% uit duurzame energiebronnen in 2020 en 16% in 2023.

Het plan van windmolenpark Zeewolde becijfert dat zij daarin een bijdrage gaat leveren in de doelstelling van het Energieakkoord met de volgende opbrengsten:

Berekende productiefactor:	30%
Stroomopbrengst	ca. 850.000 MWh per jaar
Genoeg energie voor	ca. 280.000 huishoudens per jaar (3000kWh/jaar)
Vermeden CO ₂ -uitstoot	ca. 500.000 ton CO ₂ per jaar

De te vervangen windmolens behalen nu een productiefactor van 19,2%.

Een vergelijkbaar windpark in de Flevopolder haalde in 2016 niet meer dan 19,9%.

Om het Windpark Zeewolde nu door te rekenen met 30% is onrealistisch.

Gebaseerd op vergelijkbare windparken in de Flevopolder en realistische berekeningen m.b.t. de effectieve brandsstofbesparing in bestaande elektriciteitscentrales zal de verwachte opbrengst bedragen:

Praktijk productiefactor:	22% (gemiddeld over 3 jaar)
Stroomopbrengst	ca. 610.000 MWh per jaar
Genoeg energie voor	ca. 179.000 huishoudens per jaar (3400kWh/jaar)
Vermeden CO2-uitstoot	ca. 100.000 ton CO2 per jaar

De berekeningen moeten worden gebaseerd op realistische getallen waarbij de eenheid van energie volgens de ISO-standaarden dient te worden vermeld, kortom geen "huishoudens". Desgeswenst beschijft het rapport ook de getallen ten opzichte van Tata-Steel of Schiphol.

Het realiseren van de doelstelling in het Energieakkoord, waaronder het reduceren van CO2-uitstoot of het terugdringen van het gebruik van fossiele brandstoffen is niet haar primaire belang. Ook draagt de Ontwikkelvereniging Zeewolde niet de prijs van vogel- en vleermuissterfte, noch de prijs van het ontbreken van enig vergezicht in de Flevopolder, of de lichtshow in de nacht. Allen worden afgewenteld op de 'maatschappij' en met een MER rechtgepraat.

Verder is het argument, dat het rommeltje van 220 windmolens wordt vervangen door 93 keurige windmolens in een lijn, een verzinzel dat qua creativiteit, noem het modern "out-of-the-box denken", briljant is gevonden.

Als er mee wordt bedoeld om een mooie opstelling van windmolens in het landschap te krijgen, beter dan de te vervangen windmolens, dan is dat slechts een mening.

Wat de een mooi vindt, vindt de ander lelijk en dat is in dit geval niet anders.

De 93 windmolens, tussen de 150 en 200 meter hoog, leveren vanuit elk gezichtspunt honderden gezichtslijnen op en zijn daarnaast in grote delen van de polder zichtbaar.

Er is in de Flevopolder geen vergezicht meer mogelijk zonder dat er een windmolen in beeld staat. Met dit nieuwe plan, met veel hogere molens, die ook worden voorzien van nachtlucht, komt daarin geen verbetering, maar een verslechtering.

Mijn conclusie is dat het nog steeds een rommelig landschap oplevert.

Ik adviseer het argument om bovengenoemde redenen uit het plan te schrappen en er in op te nemen dat de verdere verwoesting van het vergezicht (of landschap) in de Flevopolder als bijkomende schade moet worden geaccepteerd.

Samengevat verzet ik mij tegen dit plan omdat:

- het windpark de burger via te betalen subsidies te zwaar in haar koopkracht treft;
- het windpark veel minder opbrengt dan geprognosticeerd;
- het windpark veel minder CO2- reduceert dan geprognosticeerd;
- het windpark schade toebrengt aan het landschap en dieren;
- het windpark de verrommeling van het landschap niet oplost;
- het windpark 's-nachts het zicht op de sterrenhemel bederft;
- het windpark alleen voor het financiële gewin van de initiatiefnemers is bedoeld;
- het windpark de negatieve gevolgen afwentelt op de maatschappij;
- het windpark geen of nauwelijks bijdrage levert in werkgelegenheid, behalve bij de betrokken adviesbureau's en vele ambtenaren, die graag vijf keer herhalend in de 1000 pagina's tellend MER uitwijden over pietluttigheden en de onrealistische kern verbloemen.

Verzonden: Dinsdag 18 april 2017 10:05
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Helaas ligt dit buiten mijn expertise gebied om hierin te kunnen oordelen.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

De belangen van de inwoners van de gemeente Almere worden onvoldoende erkent. In de MER opgesteld door Pondera Consult wordt gesteld dat er wegens financiële redenen gekozen is om zo hoog mogelijke windturbines langs de A27 te plaatsen. Daarmee voorbijgaand aan het feit dat door de extra hoge turbines de impact op met name de bewoners van de gemeente Almere vergroot wordt. De invloed wordt niet alleen vergroot, maar ook de afstand waarover deze optreedt is groter. De V-164 van MHI Vestas Offshore Wind, zal een van de gegadigden zijn om toegepast te worden als turbine met een tiphoogte van 220 meter. In de naam van de leverancier is eigenlijk al aangegeven dat deze machines in de basis niet ontworpen zijn om zo dicht bij bewoning toegepast te worden, maar verder afgelegen op zee. Verlaging van de maximaal toegestane hoogte zou dan ook bijzonder wenselijk zijn.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?

In het onderzoek van het Tinbergen Instituut is aangetoond dat er een waarde daling van omliggende woningen optreedt, welke hoger is naar mate de hoogte en diameter van de wieken toeneemt. Bij extra grote turbines komt daar nog eens een extra daling bovenop. Zoals het voorstel er nu ligt, zullen de hier te plaatsen windturbines tot de allergrootste op land geplaatste turbines behoren. Hoewel de wijk Overgooi iets verder afgelegen is dan de wijken in Almere Hout en Almere Buiten, zullen de windturbines langs de A27 zeer nadrukkelijk zichtbaar zijn en aldus hun invloed hebben.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

De oriëntatieverlichting met de rode knipperlampen zal 's avonds en 's nachts bijzonder storend zijn. Beperking, dan wel geheel niet toepassen hiervan is zeker wenselijk. Een en ander zoals door de toch al bij het project betrokken Pondera Consult op haar website is aangegeven: "Lichthinder Windturbines: wat moet, wat mag?"

Reactie

Verzonden: Dinsdag 18 april 2017 12:34
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?

zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

zie bijlage

Reactie

Bureau Energieprojecten

Inspraakpunt Windpark Zeewolde

Postbus 248

2250 AE Voorschoten

Zeewolde, 18-4-2017

Onderwerp: ~~Inspraak ontwerp~~ Inpassingsplan en ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Het ontwerp inpassingsplan en ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde ligt met ingang van 10 maart 2017 ter inzage. Hierbij maak ik , wonende aan de te Zeewolde gebruik van de mogelijkheid van het indienen van een zienswijze.

Inleiding.

Op het bovenstaande adres wordt door ondergetekende een windmolen geëxploiteerd.

In het jaar 2011 is de aanvraag van de onze molen vergund, de molen is in 2012 in bedrijf gesteld. Deze is dus nog maar kort in bedrijf. De aanvraag en de bouw van de windmolen is in dezelfde periode gestart als de bouw van het windpark Alexia in de Zuidlob. In het regioplan is dit windpark aangegeven als vrijwaringszone-windturbine.

Uitsluiting.

In de ~~overeenkomst~~ ~~windvereniging~~ Zeewolde en de statuten van de ontwikkelvereniging Zeewolde staat vermeld dat er een uitzondering is van lidmaatschap van eigenaren van grond, windturbines en participanten in windparken die na 2010 opgeleverd zijn. (voorovereenkomst op ledenovereenkomst ontwikkelvereniging 7 april 2015, bijlage 1, statuten ontwikkelvereniging Zeewolde artikel 4, lid a van de oprichting ~~de~~ van de statuten ontwikkelvereniging Zeewolde.)

Deze molen is na 2010 gebouwd, windturbines die na 2010 zijn opgeleverd zijn uitgesloten van deelname, (Stentweg, Zuidlob).

Verzoek:

Jaartal 2006 veranderen in 2010

-Pagina 53/121Rw1929-23/17-002.601/defintief02

Alinea 2:

"Voor twee bestaande windturbines geldt, dat deze na 2006 zijn vergund en gebouwd. Hiervoor moet in dit inpassingsplan, maatwerk worden geboden"

Ons verzoek is om het jaar 2006 te veranderen in 2010.

Kaart.

Op de kaart van de molens, de molen met een rondje en grijs gekleurd op de kaart te plaatsen.

Met de kaart bedoelen we de kaart van de nieuwe situatie na de sanering en de nieuwe lijnen die zijn vast gesteld in dit voorontwerp.

Ik ga ervan uit dat u mij van de verdere procedure op de hoogte houdt. Verder ben ik bereid mijn zienswijze mondeling toe te lichten.

Hoogachtend,

A large white rectangular box redacting the signature and name of the sender.

Verzonden: Dinsdag 18 april 2017 13:05
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat: Postbus
Huisnummer: 132
Postcode: 3890 AC
Woonplaats: ZEEWOLDE
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Organisatie
Organisatie: Lingeman/Ritsema Rentmeesters en Makelaars

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Reactie

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark Zeewolde
Postbus 248
2250 AE Voorschoten

Ingediend via
<https://respons.itera.nl/Formulier/OBWindparkZeewolde>

BEHEER LANDELIJK VASTGOED
GRONDVERWERVING
(ERF)PACHT
AAN- EN VERKOOPBEMIDDELING
TAXATIES
DETACHERING
PLANSCHADE EN NADEELCOMPENSATIE

plaats en datum
Zeewolde, 18 april 2017

Onderwerp
Zienswijze Windpark Zeewolde

Referentie
WL 17127

Geachte heer, mevrouw,

Van vrijdag 10 maart 2017 tot en met donderdag 20 april 2017 liggen het ontwerp-inpassingsplan, de overige ontwerpbesluiten, het MER en de andere onderliggende stukken ter inzage voor het Windpark Zeewolde. Namens de heer , wonende aan de te Zeewolde maken wij gebruik van het indienen van een zienswijze betreffende een aantal onderdelen uit de verschillende rapporten.

Bezwaarmaker neemt aan dat u beschikt over alle stukken die ter visie liggen en volstaat derhalve met het weergeven van delen uit de diverse rapporten als verwijzing naar de onderdelen die voor haar zienswijze van belang zijn. Indien u van mening bent dat dit onvoldoende is verzoeken wij u ons daarvan in kennis te stellen zodat u alsnog kunt worden voorzien van alle rapporten en onderzoeken.

Inleiding

De exploiteert een akkerbouwbedrijf op het bovenstaande adres. De ligging van de boerderij en de landerijen is weergegeven op de onderstaande luchtfoto. Op die luchtfoto is eveneens het Middengolfzender Flevoland van NOVEC zichtbaar dat gelegen is binnen de begrenzing van de door de familie bewerkte landerijen. Als gevolg van de aanwezigheid van het voornoemde middengolfzender was de bouw van een windturbine op het bedrijf tot op heden uitgesloten. Wel produceert men groene energie met behulp van de op het bedrijf aanwezige zonnepanelen, 176 stuks.

Locatie akkerbouwbedrijf met Middengolf zendstation

Zienswijze

Bestemmingsplan Buitengebied 2016

Door de gemeente Zeewolde is recent het bestemmingsplan Buitengebied 2016 vastgesteld. In dit plan wordt onder artikel 3.3.1 uiteengezet wat het vigerende provinciaal beleid behelst daar waar het gaat om het onderwerp Landschap en Cultuurhistorie. Te lezen valt onder andere:

Naast de kernkwaliteiten valt een aantal cultuurhistorische en landschappelijke elementen en patronen in de categorie basiskwaliteit. Het gaat dan om openheid, de verkavelingstructuur, het bijzondere stedenbouwkundige concept van Nagele en het werkeiland Lelystad-Haven, de gemalen, hoge bruggen en de voormalige Zuiderzeekustlijn en de erfbeplanting. De provincie draagt voor deze elementen en patronen geen directe verantwoordelijkheid, maar wil wel met de gebiedspartners in dialoog blijven over het behoud en ontwikkeling van deze elementen en patronen. De provincie verwacht van de gemeenten dat zij bij de besluitvorming over nieuwe ontwikkelingen expliciet rekening houden met de cultuurhistorische en landschappelijke kern- en basiskwaliteiten en dat zij nieuwe ontwikkelingen zo goed mogelijk inpassen. De cultuurhistorie kan ook als inspiratie dienen voor nieuwe ontwerpen.

Hoewel de nieuwe planvorming voorziet in het saneren van de bestaande windturbines is cliënt van mening dat de kernkwaliteit 'Openheid' door de bouw van de nieuwe turbines wordt aangetast en de plaatsing van nieuwe turbines derhalve in strijd is met de kernkwaliteiten zoals genoemd in het vigerende Omgevingsplan van de provincie. De nieuwe grotere turbines zullen vanaf een grotere afstand zichtbaar zijn en het open karakter van het gebied derhalve meer aantasten dan de kleinere bestaande turbines.

Daarnaast verwijzen wij naar de bijgevoegde pagina's 159 en 160 van het genoemde Omgevingsplan Flevoland. Onder 4.8 Landschap en Cultuurhistorie wordt het provinciaal beleid weergegeven met betrekking tot grootschalige ontwikkelingen in een gebied dat volgens de provincie dient te worden aangemerkt als bijzonder landschappelijk karakteristiek. Cliënt is van mening dat de realisatie van het windpark eveneens is in strijd de tekst op pagina 160.

Draagvlak

Inmiddels is gebleken dat Ontwikkelvereniging Zeewolde onvoldoende draagvlak kan creëren onder bewoners, eigenaren en exploitanten van windturbines in het gebied. Er is thans sprake van tenminste drie groeperingen in het gebied waarvan er twee met elkaar uitgebreide onderhandelingen hebben gevoerd om te komen tot een samenwerking. Een samenwerking die in eerste aanleg door de beleidsmakers als uitgangspunt voor het starten van de planologische procedure werd geëist. Toen bleek dat de onder begeleiding van twee aangestelde mediators niet het gewenste resultaat kon worden behaald, de geëiste samenwerking en 100% draagvlak in het gebied, werden de eisen soepeler en heeft men om onbekende redenen toch besloten de procedure rondom de planologie in gang te zetten. Er kan derhalve worden geconstateerd dat er meerdere partijen zijn die een rol willen spelen in de ontwikkeling van windenergie in de polder en er is derhalve geen sprake van slechts één initiatiefnemer waarover in de onderstaande tekst uit de toelichting op het bestemmingsplan gesproken wordt.

2.4 Intentieovereenkomst

Parallel aan de ontwikkeling van het Regioplan sloten het Ministerie van EZ en het Ministerie van IenM, de provincie en de betrokken gemeenten voor elk projectgebied een intentieovereenkomst met één initiatiefnemer om zo snel mogelijk te komen tot een

verzoek voor een inpassingsplan. Dit betekent dat het Ministerie van EZ kon starten met de RCR-procedure voordat het Regioplan is vastgesteld. Voor Windpark Zeewolde is op 29 mei 2015 een intentieovereenkomst gesloten. Belangrijk element uit deze overeenkomst is dat aan de bouw van de nieuwe turbines de voorwaarde wordt verbonden dat zeker wordt gesteld, dat de bestaande turbines in het plangebied worden gesaneerd. In de visie van alle betrokken partijen is een zorgvuldige procedure vereist om het windpark planologisch mogelijk te maken en om de benodigde ontheffingen en vergunningen te krijgen. Hierbij zal zoveel mogelijk rekening gehouden worden met andere belangen in het gebied.

Genoemde initiatiefnemer kan niet over alle benodigde turbine locaties in de polder beschikken en derhalve niet de garantie geven dat de koppeling tussen saneren en opschalen daadwerkelijk kan worden uitgevoerd.

Middengolfzender Flevoland van NOVEC

Onder 3.6 van de toelichting op het bestemmingsplan is de onderstaande figuur met tekst opgenomen met betrekking tot de noodzakelijke opheffing van de locatie van de Middengolfzender Flevoland van Novec, gelegen aan de Vogelweg te Zeewolde. Indien deze locatie niet wordt opgeheven zal een groot deel van de turbines niet gebouwd kunnen worden. Ook in het verleden was de aanwezigheid van het park een obstakel en verhinderde het de afgifte van vergunningen voor de bouw van turbines. Dit is een van de redenen waarom client nooit een locatie heeft kunnen realiseren.

3.6.2 Aanpassen middengolfstation

De beheerder van het middengolfstation in Zeewolde heeft het voornemen om per 1 september 2017 de exploitatie ervan te beëindigen en het middengolfstation vervolgens te ontmantelen. Dit voornemen is gemeld aan Agentschap Telecom van het Ministerie EZ. Om die reden vormt het middengolfstation geen belemmering voor het voornemen.

In een brief van Novec van 8 september 2016 gericht aan het Ministerie van Economische Zaken wordt melding gemaakt van het hiervoor genoemde voornemen tot stoppen van de exploitatie van het station. Dat voornemen is echter nog niet omgezet in concrete plannen en het is tot op heden allerm minst zeker of dit ook gerealiseerd zal kunnen worden. Naast het feit dat Novec slechts spreekt over een 'voornemen' hebben de kamerleden Bruins (ChristenUnie), Gesthuizen (SP), Oosenbrug (PvdA) en Agnes Mulder (CDA) op 13 januari 2017 vragen over deze kwestie gesteld aan minister Kamp van EZ. Bijgaand zend ik u het Aangangsel van de Handelingen, genummerd 1295. Uit niets blijkt dat de opheffing een gelopen race is zeker nu er ook nog door Broadcast Partners (BP) en Groot Nieuws Radio (GNR) een procedure is gestart bij de Autoriteit Consument en Markt (ACM) over het medegebruik van het zenderpark in Zeewolde en het behoud van het park waarvan zij huurder zijn. Aangezien de locatie in het bestemmingsplan Windpark Zeewolde een cruciale rol speelt ten behoeve van de plaatsing van een onderstation is client van mening dat er eerst meer duidelijkheid moet komen over de toekomst van het zendstation alvorens men het Windpark Zeewolde planologisch kan regelen. Uit niets is gebleken dat er al overeenstemming is tussen Novec en de initiatiefnemers van het windpark.

Financiële onderbouwing

De toelichting op bestemmingsplan zegt het onderstaande onder Hoofdstuk 7 het volgende over de financiële onderbouwing.

7.2 Financiële uitvoerbaarheid

Het initiatief wordt gefinancierd door de initiatiefnemer. De investeringen voor de aanleg van de windturbines, toegangswegen, kabels en transformatorstations worden gedragen door de initiatiefnemer. De initiatiefnemer verdient de investeringen terug door de verkoop van de opgewekte elektriciteit. Voor de totstandkoming van dit windpark, dat tot de 11 grootschalige windparken uit de Structuurvisie Wind op land (SvWOL) behoort, zal een subsidie op grond van de Subsidieregeling Duurzame Energie (SDE+) aangevraagd worden, waarmee de zogeheten onrendabele top van de elektriciteitsproductie van dit windpark via een bedrag per aan het elektriciteitsnet geleverde kilowattuur wordt gecompenseerd. Met de SDE+ vult het Rijk de elektriciteitsopbrengsten voor de initiatiefnemer aan tot het basisbedrag dat nodig is om de investering terug te kunnen verdienen binnen een redelijke termijn.

Voor zover bekend is er nog steeds geen onherroepelijk toezegging gedaan in het kader van de noodzakelijk subsidie van de rijksoverheid. Zonder die subsidie is het plan volstrekt onhaalbaar. Gezien het feit dat recent is uitgekomen dat het ontwikkelen van windenergie op zee slechts een investering vergt van circa 30% van hetgeen door de rijksoverheid was begroot is helemaal niet uit te sluiten dat men op het laatste moment kiest voor het ondersteunen van die ontwikkelingen en het project in Flevoland laat vallen. Recent zijn nog twee nieuwe gebieden op zee aangewezen mede omdat de weerstand tegen projecten op zee minder hevig is dan in het geval van projecten op land.

Dat de tegenstand tegen de komst van de turbines groot zal zijn blijkt onder andere uit een bericht dat laatst is gebracht via Omroep Flevoland. Hoewel er met alle betrokken gemeenten vooraf constructief overleg zou zijn geweest blijkt het draagvlak bij diezelfde gemeenten af te brokkelen. Onderstaande bericht stond op 13 april 2017 op de website van Omroep Flevoland.

"Lagere windmolens langs A27 en zo weinig mogelijk"

De gemeente Almere vindt dat er zo weinig mogelijk nieuwe grote windmolens langs de A27 moeten komen. De molens die er wel komen, moeten ook minder hoog worden. Dat schrijft de gemeente in een reactie op plannen van het Rijk en de windvereniging

Zeewolde voor een nieuw windpark. Dat park is deels op grondgebied van Almere gepland. De gemeente heeft al eerder kritische kanttekeningen bij de plannen geplaatst maar volgens burgemeester en wethouders is daar in de concretere plannen weinig rekening mee gehouden.

Volgens Almere bedreigt de slagschaduw van de nieuw geplande molens de toekomstige woningbouw in het nabijgelegen gebied Oosterwold. Hier zijn duizenden woningen gepland. Als die er niet komen, loopt Almere mogelijk ook tientallen miljoenen euro's van het Rijk voor het Fonds Verstedelijking Almere mis.

Maximaal 120 meter

Almere wil dat er zo veel mogelijk molens geschraapt worden. De molens die dan nog wel langs de A27 verrijzen, zouden maximaal 120 meter hoog mogen worden, met wieken die maximaal 180 meter hoog gaan.

De gemeente Almere wil verder zo weinig mogelijk waarschuwingslichten voor vliegtuigen op de molens. De lampen zouden bovendien niet moeten knipperen maar constant moeten branden.

In juni meer duidelijkheid

Het Rijk en de windvereniging Zeewolde komen in juni met de definitieve plannen. Dan pas wordt duidelijk wat de initiatiefnemers voor het windpark met de nieuwe kritiek van Almere hebben gedaan.

De gemeente kan alleen een zienswijze op de plannen indienen, maar geen beroep aantekenen. Omwonenden kunnen nog wel naar de Raad van State stappen als ze het niet met het definitieve plan eens zijn.

U zult begrijpen dat alle aanpassingen die zullen leiden tot de bouw van kleinere turbines zullen zorgen voor een lager rendement en derhalve tot een wijziging in de financiële onderbouwing van het plan. Gezien deze grote onduidelijkheid kan niet gesproken worden over een financieel gedragen planvorming.

Slagschaduw / geluidhinder

Op de onderstaande uitsnede van de plankaart van het bestemmingsplan is met A de ligging van het erf van client aangegeven. Het cijfer 1 geeft de locatie van een thans bestaande windturbine weer en de cijfers 2, 3 en 4 geven de locaties aan van de nieuwe gewenste turbineplaatsen. Op dit moment ervaart client in het voor- en het najaar ernstige hinder van slagschaduw van de bestaande turbine 1 (Duikerweg 6 te Zeewolde). De verwachting is dat de overlast als gevolg van slagschaduw maar ook als gevolg van geluidsoverlast behoorlijk zal toenemen omdat de overlast in de toekomst zal worden ervaren vanuit de positie van 3 windturbines. Niet alleen het aantal turbines die overlast geven zal toenemen, deze turbines worden ook nog een ongeveer tweemaal zo hoog als de enige bestaande turbine.

Kabels en leidingen

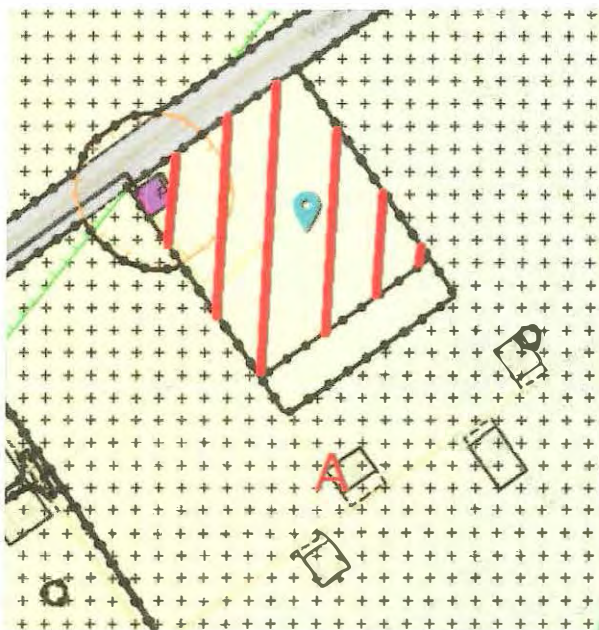
Op onderstaande uitsnede van de plankaart is een onderdeel van het kabels en leidingen tracé vanaf het onderstation aan de Vogelweg weergegeven. De rechtse foto zoomt meer in op het tracé zoals dat gedeeltelijk door de eigendom van client lijkt te lopen. Client maakt bezwaar tegen het feit dat een deel van zijn eigendom gebruikt zal gaan worden voor een kabels en leidingen tracé terwijl er in de berm van de diverse wegen voldoende ruimte is. Tevens maakt client bezwaar tegen een tracé vlak naast zijn eigendom aangezien in dat geval een deel van zijn eigendom gebruikt zal dienen te worden als werkstrook.

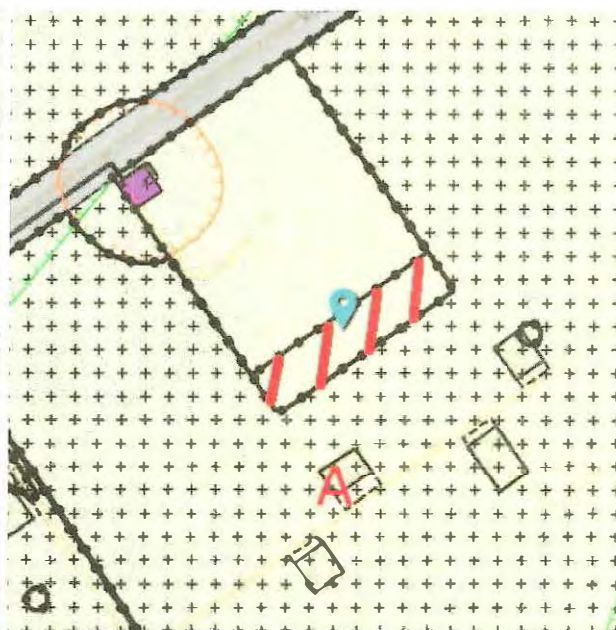
Bestemmingsplan Buitengebied 2016 / Bestemmingsplan Windpark Zeewolde

Op 29 september 2016 is het bestemmingsplan Buitengebied 2016 vastgesteld. Tientallen eigenaren van locaties van bestaande windturbines hebben beroep aangetekend bij de Raad van State tegen het niet positief bestemmen van de huidige turbinelocaties. Ze komen binnen het bestemmingsplan Buitengebied 2016 voor de tweede maal onder overgangsrecht te vallen. Het is niet ondenkbeeldig dat de RvS positief zal besluiten ten behoeve van degene die beroep hebben aangetekend. Dat zal betekenen dat diverse locaties positief bestemd zullen gaan worden hetgeen gevolgen kan hebben op de uitvoering van het Windpark Zeewolde. Het was onzes inziens beter geweest te wachten tot na de uitspraak van de RvS met de ter visie legging van de onderhavige stukken.

Daarnaast bevat het bestemmingsplan Windpark Zeewolde een fout op de plankaart. Onderstaand is links aangegeven wat de begrenzing van het Novec terrein is binnen het bestemmingsplan Buitengebied 2016. Rechts staat de uitsnede van de plankaart van het bestemmingsplan Windpark aangegeven. Het op de rechtse uitsnede gearceerde deel is 'extra' ten opzichte van de linkse plankaart. Dat is volgens client onjuist en dient te worden gerepareerd. De links 'bolletjeslijn' is voor beide plannen de enig juiste.

bestemmingsplan
Buitengebied 2016

ontwerp Inpassingsplan 'extra' t.o.v. bestemmings-
plan Buitengebied 2016

Afsluitend

Client is van mening dat er in het onderhavige geval redenen voldoende zijn om het inpassingsplan niet vast te stellen. Er zijn onvoldoende waarborgen voor de uitvoering van het plan van saneren en opschalen vanwege het feit dat onvoldoende partijen genegen zijn zich aan te sluiten bij de initiatiefnemer. Daarnaast worden onvoldoende financiële waarborgen voor de uitvoering gegeven.

Met vriendelijke groet,
Lingeman/Ritsema Rentmeesters en Makelaars B.V.

Rentmeester NVR

Bijlagen:

- Brief van de Provincie Flevoland, 7 april 2017
- Brief van de gemeente Zeewolde en de Provincie Flevoland, 5 oktober 2016
- Pagina's 159 en 160 Omgevingsplan Flevoland
- Aanhangsel van de Handeling, genummerd 1295

PROVINCIE FLEVOLAND

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon

Fax
(0320)-265260

E-mail
provincie@flevoland.nl

Website
www.flevoland.nl

Verzenddatum

Bijlagen
07 APR. 2017

Uw kenmerk

Ons kenmerk
2059443

Onderwerp

Uitkomsten bemiddeling Windpark Zeewolde

Geachte ,

Met deze brief willen wij u als stuurgroep van het Windpark Zeewolde informeren over de beslissing die wij genomen hebben over het bemiddelingsresultaat in het kader van Windpark Zeewolde.

Voorgeschiedenis

In het door provincie Flevoland en gemeente Zeewolde vastgestelde Regioplan 'Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland' is vastgelegd dat de overheden samenwerken met één initiatiefnemer of samenwerkingsverband van initiatiefnemers. Bovendien vinden wij het belangrijk dat alle betrokkenen in het projectgebied de kans krijgen mee te doen in het nieuwe project.

Medio december 2016 hebben de gezamenlijke overheden (Rijk, provincie en gemeente) vernomen dat, ondanks alle inspanningen en een bemiddelingspoging door oud-wethouder niet alle turbine- en grondeigenaren zich verenigd hadden binnen één ontwikkelende partij.

De gezamenlijke overheden hebben daarom medio december twee bemiddelaars opdracht gegeven om met de verschillende partijen om tafel te gaan om te onderzoeken of er toch tot samenwerking gekomen kan worden. In verband met de bestaande plannings is aangegeven dat er uiterlijk 31 maart 2017 een eindrapportage moest liggen.

Bemiddelingsresultaat

Op 30 maart jl. hebben de overheden van de bemiddelaars vernomen dat de twee partijen; Windpark Zeewolde B.V. en Ontwikkelgroep Zeewolde (bestaande uit Windvereniging Zephyros, De Wolff Nederland Windenergie en Raedthuys Pure Energie) helaas niet tot overeenstemming zijn gekomen. Nu Windpark Zeewolde B.V. en Ontwikkelgroep er niet uit zijn gekomen zijn er twee partijen. Bovendien zijn er nog ca. 15-20 grond- en/of turbine eigenaren die zich bij geen van beide hebben aangesloten.

Inlichtingen bij

Duurkenummer

Bezoekadres
Visarendreef 1
Lelystad

Bladnummer

2

Oms kenmerk:

2059443

Bestissing stuurgroep

Met deze conclusie heeft de stuurgroep¹ een besluit genomen. Gezien de gezamenlijke beleidsdoelen van opschalen / saneren en het Nationaal beleid windenergie hebben wij besloten om het project voort te zetten met de bestaande initiatiefnemer (die het overgrote aandeel te saneren windmolens heeft gecontracteerd) en bijbehorende planning. Het is ongewenst beide partijen elk een deel van het plan te laten uitvoeren omdat dit ten koste zal gaan van de ruimtelijke doelen van het regioplan en de voortgang van het proces.

Onze overwegingen bij onze beslissing zijn als volgt;

1. Bijdrage aan taakstelling windenergie op land

Met het realiseren van het Windpark Zeewolde worden de 221 bestaande turbines gesaneerd en worden er 93 grotere en hogere turbines gebouwd. Met deze totaalopgave wordt straks ca. 2,5 keer zoveel duurzame energie opgewekt in het buitengebied van Zeewolde en een deel van Almere. Hiermee vindt een belangrijke landschappelijke verbetering plaats. En wordt met ca. 320 MW een grote bijdrage geleverd aan de provinciale taakstelling van 1.390,5 MW aan windenergie op land in 2020.

2. Ruimtelijk belang van één totaalplan

In het Regioplan is er vanuit ruimtelijk oogpunt bepaald dat één initiatiefnemer één plan ontwikkelt voor de opschalings- en saneringsopgave per projectgebied. M.a.w. er worden ruimtelijke doelen (voornamelijk beeldkwaliteit/landschap) gediend met het stellen van deze voorwaarde. Met de inzet van bemiddelaars hebben overheden er alles aan gedaan om de partijen in het gebied met elkaar te verenigen. Nu dit niet is gelukt houden wij conform een eerder getekende intentieovereenkomst wel vast aan de beleidskaders.

3. Planning en haalbaarheid

Alleen door nu de keuze te maken voor de bestaande initiatiefnemer kan de bestaande planning worden gehaald. Deze planning is belangrijk in verband met het aanvragen van de SDE-subsidie van 2017. Zonder het halen van deze inschrijvingstermijn komt tijdige realisatie van de doelstellingen op het gebied van duurzame energie in het geding.

Vervolg

De komende periode zullen er afspraken met Windpark Zeewolde B.V. worden gemaakt over hoe de volledige nieuwbouw en sanering gezekerd gaan worden. Als overheden hebben wij hierbij de voorwaarde gesteld dat degene die nog niet aangesloten zijn bij Windpark Zeewolde B.V. de mogelijkheid krijgen om dit alsnog te doen.

Mocht u naar aanleiding van deze brief vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de heer
 van het ministerie van Economische Zaken),
 mevrouw van de provincie Flevoland), of
 de heer van de gemeente Zeewolde).

Hoogachtend,
 Namens de stuurgroep van het windpark Zeewolde

¹ In de stuurgroep van het windpark zijn de gezamenlijke overheden (Rijk, provincie, gemeenten) en de bestaande initiatiefnemer vertegenwoordigd. Alleen de vertegenwoordigers van de overheden hebben het besluit over de bemiddeling genomen.

Zeewolde

Aan
De bewoners en eigenaren in het buitengebied
van Zeewolde

Datum
5 oktober 2016

Uw brief/kenmerk

Zaaknummer
15Z0009476

Documentnummer
z160036189

Contactpersoon

Doorkiesnummer

Onderwerp
Stand van zaken opschalen en saneren
windturbines in Zeewolde

E-mailadres
info@zeewolde.nl

Geachte heer, mevrouw,

De provincie Flevoland en de gemeente Zeewolde werken samen met de ministeries van Economische Zaken (EZ) en Infrastructuur & Milieu (I&M), de gemeente Almere en de ontwikkelvereniging Zeewolde aan de ontwikkeling van het nieuwe windpark. Het gaat dan zowel over de ontwikkeling van het nieuwe windpark Zeewolde als over de sanering van bestaande windturbines. Ook geeft het plan invulling aan de mogelijkheden van financiële participatie. Wij spreken onze waardering uit voor de partijen die zich hebben ingezet en zich ook zullen blijven inzetten om een zo breed mogelijk gedragen windenergieproject te realiseren in Zeewolde. Het is goed om te zien dat de gezamenlijke ambities voor nieuwbouw, sanering en participatie een goede plek krijgen in dit project.

Belangrijk uitgangspunt is dat alle ondernemers en bewoners in het gebied in het plan kunnen deelnemen. We hebben begrepen dat velen van u hiertoe al hebben besloten en dat er voor deelname cruciale mijlpalen aanbreken. Als gemeente en provincie hechten we er aan dat u voor die tijd op basis van goede informatie uw beslissing kunt nemen over deelname. De windvereniging Zeewolde heeft u regelmatig geïnformeerd over de mogelijkheden en voorwaarden voor deelname aan de ontwikkeling. Wij gaan in deze brief in op ons beleid voor de turbines die (onverhoopt) niet via de ontwikkelvereniging worden ingebracht voor sanering. Het gaat dan vooral om het Regioplan windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland, het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied en de mogelijkheid om op grond daarvan te onteigenen.

PROVINCIE FLEVOLAND

Zeewolde

Eén initiatiefnemer één plan

De gemeenten Dronten, Lelystad en Zeewolde en de provincie Flevoland hebben afgelopen juni/juli het Regioplan windenergie vastgesteld. Het Regioplan geeft de kaders aan voor projectgebied Zeewolde ("Zuid"), waarbinnen één initiatiefnemer één plan van opschalen en saneren kan maken en realiseren gedurende de looptijd van het Regioplan (tot 2030).

Onteigening

Op 29 september jl. heeft de gemeenteraad van Zeewolde het bestemmingsplan Buitengebied 2016 vastgesteld. In navolging van het bestemmingsplan uit 2006 zijn de bestaande windturbines (met uitzondering van de windparken Alexia en Sternweg) niet positief bestemd en vallen hiermee nogmaals onder het overgangsrecht. Dit heeft tot gevolg dat het niet is toegestaan om de windturbines waarvoor de afgelopen decennia, met een vrijstelling van het bestemmingsplan vergunning is verleend, te vervangen.

Omdat de bestaande windturbines niet zijn bestemd heeft de gemeente zichzelf de opdracht gegeven om te bewerkstelligen dat de windturbines ook daadwerkelijk voor 2026 verwijderd zijn. De windturbines die geen onderdeel zijn van de aanvraag van de Ontwikkelvereniging (vrijwillige sanering) kan de gemeente onteigenen. De gemeente of de provincie zal, indien nodig, het onteigeningsinstrument inzetten om in samenwerking met de betrokken overheidspartijen de gewenste ruimtelijke/landschappelijke verbetering te realiseren. Als u al besloten heeft tot deelname door lid te worden van de ontwikkelvereniging en uw bestaande windturbine daarbij heeft ingebracht, dan is onteigening niet aan de orde.

In de bijlage bij deze brief geven wij u informatie over de relevante recente besluiten, plannen en procedures en de consequenties hiervan. Wij hopen dat dit u een helder beeld biedt van uw toekomstperspectief in de ontwikkeling en exploitatie van windenergie.

Mocht u nog vragen hebben over deze brief en/of nadere informatie over de stukken wenst, kunt u contact opnemen met de heer _____ van de gemeente Zeewolde via _____ of met de heer _____ van de provincie Flevoland via _____.

Met vriendelijke groet,

A. Stuivenberg
Gedeputeerde provincie Flevoland

G.M. Dijksterhuis
Wethouder gemeente Zeewolde

Stand van zaken Opschalen en saneren windturbines

Dit document bevat informatie over recente besluiten, plannen en procedures en de consequenties hiervan voor het opschalen en saneren van windturbines en het ontwikkelen van een windpark in het buitengebied van Zeewolde.

1. *Noodverordening Wind (door Provinciale Staten (PS) vastgesteld op 18 februari 2015).*

De Noodverordening legt een rechtstreeks bouwverbod op voor windturbines voor zover de bouw geen onderdeel uitmaakt van een project van opschalen en saneren. Op grond van de verordening mogen windturbines niet 1 op 1 worden vervangen. De noodverordening blijft van kracht totdat Provinciale Staten het windbeleid van opschalen en saneren heeft vastgelegd in een definitieve verordening. Gedeputeerde Staten zullen aan Provinciale Staten voorstellen het verbod op 1 op 1 vervangen van solitaire windturbines opnieuw in de definitieve verordening op te nemen.

2. *Partiële Herziening Omgevingsplan Flevoland wind (door PS vastgesteld op 13 juli 2016)*

De opwekking van windenergie levert de grootste bijdrage aan het bereiken van de Flevolandse klimaatdoelstelling. Als windrijke provincie wil Flevoland optimaal gebruik maken van de milieuvoordelen en economische potenties van de opwekking van windenergie zonder de landschappelijke kwaliteiten van de provincie aan te tasten.

De Partiële Herziening van het Omgevingsplan legt voor de gehele provincie Flevoland in algemene criteria het beleidskader vast voor de ontwikkeling van windturbines. Binnen de Partiële Herziening wordt ruimte gecreëerd voor het saneren en opschalen van windturbines, mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan:

- Nieuwe windturbines zijn alleen toegestaan voor een periode van 25 jaar.
- Nieuwe windturbines worden alleen toegestaan op basis van 'projecten voor opschalen en saneren' binnen projectgebieden.
- Een projectgebied moet voldoende perspectief bieden voor één initiatiefnemer (bijv. een coöperatie, vereniging of BV) om één project van opschalen en saneren in zijn geheel te realiseren. Een tweede project binnen hetzelfde projectgebied, volgtijdelijk dan wel gelijktijdig, is uitgesloten.
- Sanering van een bestaande windturbine vindt plaats zo snel mogelijk na ingebruikname van de nieuwe turbine waaraan deze gekoppeld is.
- Er wordt invulling gegeven aan participatie en draagvlak, ofwel bewoners en ondernemers krijgen gelegenheid om financieel te participeren op een eerlijke, eenvoudige en evenwichtige wijze.
- Ter compensatie van de impact van de nieuwe opstelling op de omgeving draagt de initiatiefnemer gedurende de exploitatie van de nieuwe turbines bij aan de ruimtelijke kwaliteit in de directe omgeving door middel van de zogenaamde gebiedsgebonden bijdrage.

3. *Regioplan windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland*

De gemeenten Dronten, Lelystad en Zeewolde en de provincie Flevoland hebben in juni/juli 2016 het Regioplan windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland vastgesteld.

PROVINCIE FLEVOLAND

Zeewolde

Het Regioplan verdeelt Zuidelijk en Oostelijk Flevoland in vier projectgebieden - Noord, Oost, Zuid en West - waarbinnen projecten voor windenergie worden uitgevoerd. Per projectgebied is er een directe koppeling tussen opschalen en saneren en kan er gedurende de looptijd van het Regioplan (2030) uitsluitend sprake zijn van één initiatiefnemer die één plan van opschalen en saneren maakt en realiseert voor het gehele projectgebied.

Het Regioplan bevat een kaart waarop de plaatsingszones voor nieuwe turbines staan aangegeven. Binnen de plaatsingszones mogen nieuwe lijnopstellingen van windturbines worden gerealiseerd. Buiten de zones zijn geen nieuwe windturbines mogelijk.

Voor het projectgebied Zuid (Zeewolde en een klein deel van Almere) is de Ontwikkelvereniging Zeewolde de initiatiefnemer voor de realisatie van het windpark, waaraan de overheden in één Rijkscoördinatieprocedure medewerking verlenen. De Rijkscoördinatieprocedure is in 2015 gestart.

4. *Bestemmingsplan Buitengebied 2016*

Op 29 september jl. heeft de gemeenteraad van Zeewolde het bestemmingsplan Buitengebied 2016 vastgesteld. In navolging van het bestemmingsplan uit 2006 zijn de bestaande windturbines (met uitzondering van de windparken Alexia en Sternweg) niet positief bestemd en vallen hiermee nogmaals onder het overgangsrecht. Dit heeft tot gevolg dat het niet toegestaan is om de windturbines waarvoor de afgelopen decennia, met een vrijstelling van het bestemmingsplan vergunning is verleend, te vervangen.

Omdat de bestaande windturbines niet zijn bestemd heeft de gemeente zichzelf de opdracht gegeven om te bewerkstelligen dat de windturbines ook daadwerkelijk voor 2026 verwijderd zijn. De windturbines die geen onderdeel zijn van de aanvraag van de Ontwikkelvereniging (vrijwillige sanering) kunnen door de gemeente worden onteigend. Dit instrument wordt verderop uitgelegd.

5. *Rijkscoördinatieproces Windpark Zeewolde*

In de Rijkscoördinatieregeling worden alle besluiten (vergunningen en ontheffingen) die nodig zijn voor de ontwikkeling van Windpark Zeewolde tegelijkertijd en in onderling overleg genomen. Het gaat om vergunningen, ontheffingen en het Rijksinpassingsplan (RiP). Dit is een ruimtelijk besluit van het Rijk, vergelijkbaar met een bestemmingsplan.

- *Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde*

In het RiP wordt vastgelegd, op basis van het door de Ontwikkelvereniging ingediende projectplan, waar en met welke afmetingen de nieuwe windturbines gerealiseerd mogen worden. Het RiP koppelt de bouw en het gebruik van de nieuwe windturbines aan de sanering van de bestaande windturbines. Nieuwe lijnen mogen niet gerealiseerd en gebruikt worden zonder de zekerstelling van de sloop van bestaande windturbines binnen maximaal vijf jaar.

Het ministerie van Economische Zaken legt de laatste hand aan het voorontwerp van het RiP. Het voorontwerp zal in de 1^e week van oktober 2016 voor een reactie aan instanties worden gestuurd (art. 3.1.1 Bro). Ook zal het ministerie een

informatieavond organiseren. Na deze fase zal het RIP eind januari 2017 als ontwerp ter inzage worden gelegd. De exacte datum zal te zijner tijd bekend worden gemaakt in de Zeewolde Actueel en de Staatscourant. Ook in deze periode organiseert het ministerie een informatieavond. Een ieder kan tijdens de inzagetermijn van het ontwerp RIP een zienswijze indienen.

- **Vergunningen en ontheffingen**

Gelijktijdig met de procedure voor het RIP lopen de procedures voor de meest relevante, noodzakelijke vergunningen. De belangrijkste vergunning is de Omgevingsvergunning voor de bouw en het gebruik van de nieuwe windturbines. Voor het tijdig indienen van de aanvraag voor SDE+, is het van belang dat in de loop van november 2016 de aanvraag voor de Omgevingsvergunning wordt ingediend, zodat de procedures tijdig lopen en op hetzelfde moment zijn afgerond.

- **Overeenkomst tussen Ontwikkelvereniging en gemeente Zeewolde**

In het RIP worden de ruimtelijke zaken geregeld en in de Omgevingsvergunning de milieu- en bouwzaken. Maar er zijn nog meer zaken te regelen, waaronder de onteigening, de financiële participatie, de gebiedsgebonden bijdrage en de bouwleges. Deze zaken worden geregeld in een overeenkomst tussen de initiatiefnemer en de gemeente.

6. Onteigening

Er zijn publiekrechtelijke instrumenten waar provincie en gemeente gebruik van kunnen maken om het in het Omgevingsplan en Regioplan vastgestelde beleid uit te voeren. Eén van de instrumenten is onteigening. Wanneer het gebruik en het gebouw/bouwwerk in strijd is met het bestemmingsplan (in dit geval zijn dit de bestaande niet bestemde windturbines) en er sprake is van een algemeen belang (in dit geval de ruimtelijke/landschappelijke verbetering van de bouw van nieuwe beter geordende windturbines in combinatie met het saneren van de bestaande windturbines daaromheen) kan en mag de gemeente de windturbines en de ondergrond onteigenen.

Voor de overheden is het, vanuit landschappelijk oogpunt, een voorwaarde dat alle bestaande windturbines worden gesaneerd en dat er voldoende ruimte is voor de realisatie van nieuwe windturbines. De gemeente of de provincie zal daarom, indien nodig, het onteigeningsinstrument inzetten om in samenwerking met de betrokken overheidspartijen, deze ruimtelijke/landschappelijke verbetering te realiseren.

De vastgestelde stukken zijn tevens te raadplegen op de website van de provincie Flevoland (www.flevoland.nl) en de website van de gemeente Zeewolde (www.zeewolde.nl) en op www.ruimtelijkeplannen.nl

Ter bevordering van de samenhang zijn recreatiezones aangewezen. Binnen recreatiezones wordt gestreefd naar grotere thematische samenhang, complementariteit en kwaliteitsverbetering van zwaartepunten, steunpunten en recreatieve verbindingzones.

Recreatiesteunpunten zijn locaties waar een aantal toeristisch-recreatieve ontwikkelingen op kleinere schaal mogelijk is. Daarvoor doen zich onder andere in de gemeente Urk, Kamperhoek en Trintelhaven mogelijkheden voor. Recreatieve verbindingzones zijn zones die een functionele verbinding leggen tussen recreatiezones. De realisering en versterking van routestructuren voor fietsen, wandelen en varen wordt gekoppeld aan kleinschalige logiesvormen en andere toeristisch-recreatieve diensten.

Voor de overige gebieden is het beleid erop gericht mogelijkheden voor recreatief medegebruik en een daarop afgestemde inrichting te behouden en te versterken indien de belangen van de hoofdfunctie dat toelaten. Bij nieuwe ontwikkelingen in het landelijk gebied dienen de mogelijkheden voor recreatief medegebruik, zowel naar aard als omvang, mede te worden betrokken.

Kleinschalige verblijfsaccommodaties- en kampeervormen dienen binnen de grenzen van de huidige erfbeplanting plaats te vinden. De Wet op de openluchtrecreatie biedt hiertoe de randvoorwaarden.

De binnenwateren van Flevoland vormen een uitgebreid net van vaarten en tochten met recreatieve betekenis als zwemwater, viswater en vaarwater. De aantrekkelijkheid van het vaarwegennet voor de recreatievaart kan worden verbeterd door vergroting van de rondvaarmogelijkheden en het aantal openbare locaties waar aangelegd kan worden, het aantal vaardoelen en het aantal verbindingen met het buitenwater. De belangrijkste gewenste hoofdinfrastructurele voorziening is momenteel de verbinding Veluwemeer-Lelystad-Markermeer, welke tot stand komt na voltooiing van de sluis bij het gemaal Lovink. Andere gewenste voorzieningen zijn vooral een vaarverbinding tussen Lemstervaart en de Linde en de Tjonger ter hoogte van Kuinre. In het verlengde hiervan zijn afspraken gemaakt in het kader van de beleidsvisie recreatietoervaart Nederland over maatregelen die gericht zijn op verbetering van de kwaliteit en samenhang van het totale recreatieve vaarwegennet. Voor Flevoland betekent dit dat de staande mastroute via de randmeren tot en met het Nijkerkernauw behouden dient te blijven en dat op bepaalde punten de dimensies van vaarwegen en de bediening van bruggen en sluisen aanpassing behoeven.

De mogelijkheden voor de hengelsport kunnen worden verbeterd door uitbreiding van het aantal visplekken.

Nieuwe golfbanen worden bij voorkeur gesitueerd bij stedelijke gebieden of in de recreatiezwaartepunten. Ontwikkeling van omvangrijke nieuwe dagrecreatieve attractiepunten zoals themaparken en musea kan plaatsvinden in of nabij stedelijke gebieden op locaties die goed zijn ontsloten met openbaar vervoer. Almere en Lelystad genieten als vestigingsplaats voor (boven)regionale voorzieningen de voorkeur.

4.8 LANDSCHAP EN CULTUURHISTORIE

Landschap

De inrichting van Flevoland geeft een goed beeld van hoe in de loop van de laatste 50 jaar veranderende maatschappelijke eisen en inzichten bepalend zijn geweest voor de uiteindelijke vormgeving van de ruimte. Het landschap heeft het karakter van een bewust vormgegeven gebied. Elke polder heeft wat betreft opbouw en functie een eigen gezicht. Bij het ontwerp is uitgegaan van een sterke scheiding van func-

ties, hetgeen heeft geleid tot afzonderlijke functionele eenheden. Duidelijk te onderscheiden zijn enerzijds de grote open ruimten met een voornamelijk landbouwkundige functie en daarnaast grotere massa's met stedelijke functies of met natuur- en recreatiefuncties. Het geheel wordt doorsneden en verbonden door lijnvormige structuren: dijken, vaarten en wegen.

In het beleid wordt het principe van scheiding van functies op hoofdlijnen gehandhaafd, wat niet wegneemt dat op lager schaalniveau verweving mogelijk en gewenst kan zijn.

160

Nieuwe ontwikkelingen dienen zo goed mogelijk te worden ingepast, rekening houdend met de ecologische, esthetische en economische waarden van een gebied.

Met name de grootschalige open gebieden vormen een bijzondere landschappelijke karakteristiek. De lange zichtlijnen, de verdichte randen, de verspreide boerenerven met rondom beplanting en het nagenoeg ontbreken van grote oppervlakten bebouwd gebied en beplanting leiden tot een visuele openheid die van grote waarde is en zowel op nationaal als regionaal niveau een bijdrage levert aan de landschappelijke diversiteit. Het beleid is erop gericht de omvang en het open karakter van deze gebieden te behouden. Voor individuele landbouwbedrijven geldt het generieke beleid zoals in 4.6 is beschreven. Meer grootschalige ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld windmolenparken, bosaanleg, glastuinbouw of ontwikkeling van bedrijventerreinen zullen niet in de open gebieden worden gesitueerd.

Behalve een landschappelijke of esthetische functie hebben de open gebieden ook een belangrijke ecologische en economische functie. Internationaal gezien vervullen de open ruimten een functie als foerageergebied voor ganzen en zwanen en bovendien bieden deze gebieden optimale agrarische productieomstandigheden.

Daarnaast bevindt zich in Flevoland een aantal gebieden waar te verwachten valt dat er in de toekomst door allerlei ontwikkelingen een grotere ruimtelijke claim komt te liggen en waar het vanuit een versterking van de landschappelijke diversiteit gewenst is dat er (tot op zekere hoogte) een verdere verdichting van het landschap plaatsvindt. Deze verdichting kan zowel plaatsvinden door de ontwikkeling van groen als van bebouwing. In de planperiode zal worden bezien in hoeverre en hoe er aan deze gewenste verdichting nader vorm en inhoud kan worden gegeven.

Op een aantal plaatsen is een verrijking van het landschap mogelijk door de ontwikkeling van landgoederen. Een landgoed vormt een economische, ecologische en esthetische eenheid en heeft duidelijke ruimtelijke kenmerken: een behuizing van allure met daaromheen een forse oppervlakte, een raamwerk van wegen, waterlopen, lanen en singels waarbinnen de verschillende vormen van grondgebruik plaatsvinden. Een nieuw landgoed bestaat uit minimaal 5 hectare bos met representatieve bebouwing van één tot enkele wooneenheden, mede afhankelijk van de oppervlakte. Het terrein is in principe openbaar toegankelijk. Met de realisatie van een beperkt aantal landgoederen is het mogelijk inhoud te geven aan meerdere doelstellingen van het omgevingsbeleid. Situering van een landgoed in aansluiting op bestaande smalle bosstroken en in daarvoor in aanmerking komende zones waar landschappelijke versterking gewenst is, levert een bijdrage aan de bescherming van de bestaande natuurwaarden en kan ook leiden tot de ontwikkeling van nieuwe natuur en tot versterking van landschappelijke kwaliteiten. Landgoedontwikkeling in aansluiting op bestaande kernen voorziet in de wens om meer recreatieve voorzieningen op korte afstand van de gebruikers te realiseren. Functies die op de nieuwe landgoederen kunnen worden ontwikkeld zijn bijvoorbeeld duurzame landbouw, tuinbouw, sierteelten, toerisme en recreatie. Landgoedontwikkeling draagt bij aan de verhoging van de diversiteit van het landschap.

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1295

Vragen van de leden **Bruins** (ChristenUnie), **Gesthuizen** (SP), **Oosenbrug** (PvdA) en **Agnes Mulder** (CDA) aan de Minister van Economische Zaken over *de locatie Zeewolde voor de middengolfzender* (ingezonden 13 januari 2017).

Antwoord van Minister **Kamp** (Economische Zaken) (ontvangen 27 februari 2017). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2016–2017, nr. 1089.

Vraag 1

Erkent u dat de locatie Zeewolde historisch is opgericht en getuned op de frequentie AM1008 en dat grote middengolffrequenties zoals deze zich lastig laten verplaatsen? Erkent u dat qua hoogte en inrichting geen andere locaties beschikbaar zijn en/of direct inzetbaar zijn in Nederland die qua technische en economische voorwaarden vergelijkbaar zijn met uitzending van de frequentie AM1008 vanaf de bestaande zendmast in Zeewolde?¹

Antwoord 1

Het zendstation in Zeewolde is in 1980 opgericht als vervanging van het middengolfzendstation in Lopik ten behoeve van uitzendingen voor de publieke omroep op de frequenties 747 en 1.008 kHz. Op deze frequenties werden respectievelijk de programma's van Hilversum II en Hilversum I uitgezonden. Vanaf de jaren '80 is Radio 5 gaan uitzenden via deze middengolffrequenties. Eerst via de 1008 kHz, later via de 747 kHz. Sinds 2007 zendt Groot Nieuws Radio (hierna: GNR) uit via de 1.008 kHz. In 2015 is de NPO gestopt met het uitzenden van Radio 5 via de middengolf. Als gevolg daarvan is de toenmalige zenderoperator van de NPO en GNR – KPN Broadcast Services (hierna: KPN) – gestopt met de middengolfdienstverlening en is de huurovereenkomst met NOVEC per 1 september 2015 opgezegd. Een andere zenderoperator – Broadcast Partners (hierna: BP) – heeft vervolgens de dienstverlening (voor GNR) overgenomen. NOVEC geeft aan dat BP en NOVEC in 2015 een (tijdelijke) huurovereenkomst hebben gesloten voor de duur van 2 jaar, zonder optie tot verlenging. Zoals gezegd zijn de zendmasten in Zeewolde opgericht in 1980, een tijd dat middengolfradio nog een andere (belangrijker) rol speelde in de samenleving dan tegenwoordig. FM-radio was nog in ontwikkeling, (wettige) commerciële

¹ «Groot Nieuws Radio dreigt middengolf te verliezen», Nederlands Dagblad, 21 december 2016 (<https://www.nd.nl/nieuws/media/groot-nieuws-radio-dreigt-middengolf-te-verliezen.2449260.lynkx>).

radiostations bestonden nog niet, net als moderne technieken zoals digitale etherradio (DAB+) en radio via internet.

Daarnaast is de installatie in Zeewolde ooit opgericht om de rechten die Nederland heeft voor beide middengolffrequenties effectief te kunnen benutten: 2x 1.096 kW (EMRP).² GNR gebruikt nu ca. 1x 100 kW (EMRP). Nu het radiolandschap zo sterk is veranderd, is het niet zinvol om (alleen) uit te gaan van de historische context. Zie ook het antwoord op vraag 3.

Vraag 2

Is het juist dat de zendmast in Zeewolde door u in 2005 is aangemerkt als een «ontwifelbaar niet-dupliceerbare» zendmast? Klopt het dat de mast juist om die reden ondergebracht werd in het staatsmastenbedrijf NOVEC? Deelt u de opvatting dat de bestaande zendmast daarmee feitelijk een lokaal monopolie vormt waarvan de exploitant van AM1008 afhankelijk is en dat daarvoor geen bestaand alternatief beschikbaar is dat economisch of technisch gelijkwaardig is aan de zendmast in Zeewolde?

Antwoord 2

De vraag die in 2005 aan de orde was, betrof de vraag welke masten in het destijds op te richten mastenbedrijf NOVEC geplaatst zouden worden. In het mastenbedrijf zouden masten worden geplaatst die als «ontwifelbaar niet-dupliceerbaar» beschouwd konden worden. Met niet-dupliceerbare infrastructuur werd infrastructuur bedoeld die voor een marktpartij moeilijk of niet aan te leggen was. Ter invulling van dit criterium is advies gevraagd aan de toenmalige OPTA (nu: ACM). OPTA heeft toen geadviseerd om masten met een werkelijke hoogte hoger dan 40 meter als niet-dupliceerbaar aan te merken. Dit is de reden dat het station in Zeewolde toen als niet-dupliceerbaar is aangemerkt. Het al dan niet aangemerkt zijn als niet-dupliceerbaar staat los van de vraag of deze masten al dan niet ontmanteld kunnen worden. Eerder zijn ook al middengolfmasten ontmanteld die destijds als niet-dupliceerbaar waren aangemerkt. Het gaat dan om de middengolfmasten in Lopik en Heinenoord.

Vraag 3

Klopt het dat het nog altijd niet mogelijk of in ieder geval niet bepaald eenvoudig is om op korte termijn een vergunning te krijgen voor de oprichting van nieuwe opstelplaatsen voor een middengolfsender van gelijke aard en omvang, onder andere vanwege het risico op storingen?

Antwoord 3

Zoals ook uit de beantwoording van vraag 1 kan worden opgemaakt, gaat het bij de zendinstallatie in Zeewolde om een zeer grote installatie. Het station is inmiddels niet meer in gebruik op de wijze waarvoor het ooit was opgericht. De vraag kan dan ook gesteld worden of een alternatief voor GNR technisch en economisch volledig vergelijkbaar dient te zijn met Zeewolde, of dat een niet (geheel) vergelijkbaar alternatief ook een optie zou kunnen zijn. Luisteraars hebben tegenwoordig – anders dan in 2007 – immers ook de mogelijkheid op andere manieren naar GNR te luisteren, bijvoorbeeld via DAB+, internet of de kabel.

Aangezien BP en naar verwachting ook GNR sinds medio 2015 bekend waren met de op 31 augustus 2017 eindigende huurovereenkomst voor het opstelpunt Zeewolde, had het op hun weg gelegen de afgelopen anderhalf jaar te kijken naar alternatieven om door te gaan op de middengolf.

Vraag 4

Deelt u de mening dat de alternatieve locatie die door de eigenaar is voorgesteld (een stuk grond in Lopik, zonder zendmast) geen serieuze of met Zeewolde vergelijkbare optie is, omdat zich op dat stuk grond nog geen zendmast bevindt, er een mede door u ondertekend convenant ligt dat plaatsing van nieuwe zendmasten en ingebruikname van nieuwe middengolffrequenties in dat gebied juridisch uitsluit, het oprichten van een nieuwe mast bijzonder prijzig is en dat dit bovendien naar alle waarschijnlijkheid ook zou

² EMRP staat voor: Effective Monopole Radiated Power.

stuiten op bovengenoemde vergunningsproblemen en maatschappelijke bezwaren?

Antwoord 4

Zoals ik eerder heb toegezegd, zal ik de alternatieven met GNR en 5P bespreken, waarbij ook aan de orde zal komen waarom het door NOVEC voorgestelde alternatief door hen niet als zodanig wordt erkend. Omdat het inmiddels over aanzienlijk lagere vermogens gaat dan de oorspronkelijke middengolfuitzendingen in Lopik en het convenant (van 2004) zag op het beëindigen van storingen op apparatuur door de zendvermogens in Lopik te verlagen, hoeft het convenant, indien gebruik gemaakt wordt van lagere vermogens, volgens NOVEC geen belemmering te vormen. NOVEC heeft aangegeven dat de storingsklachten vanuit de aanpalende woonwijk na het verlagen van het zendvermogen aanzienlijk zijn afgenomen. De laatste jaren dat Radio Maria vanaf deze locatie uitzond, zijn er geen klachten meer bij NOVEC binnengekomen.

Indien GNR daadwerkelijk belangstelling heeft voor deze of een andere alternatieve locatie, zal onderzocht moeten worden wat haalbaar is en wat nodig is om dit te realiseren. Agentschap Telecom kan hierbij behulpzaam zijn.

Vraag 5

Kunt u of kan het mastenbedrijf garanderen dat uiterlijk 1 september 2017 op het genoemde stuk grond een zendmast in bedrijf kan zijn genomen dat qua bereik en technische en economische voorwaarden ten minste gelijkwaardig is aan de huidige mast in Zeewolde? Zo nee, deelt u de opvatting dat het stuk grond zonder zendmast niet kan worden aangemerkt als een daadwerkelijk vergelijkbaar alternatief dat per 1 september 2017 inzetbaar is?

Antwoord 5

Zie het antwoord op de vragen 1, 3 en 4.

Vraag 6

Deelt u de mening dat in deze situatie de verantwoordelijkheid voor het vinden van een geschikte opstelplaats niet alleen bij de vergunninghouder kan worden gelegd, maar dat in elk geval de masteigenaar en wellicht ook de lokale overheid en uw ministerie een deel van de verantwoordelijkheid dragen voor het vinden van een oplossing?

Antwoord 6

Nee, het is aan de vergunninghouder zelf om – al dan niet met hulp van derden – te zorgen voor een geschikt opstelpunt of, in het geval een bestaand opstelpunt niet langer beschikbaar is, te zoeken naar een alternatief. Zoals aangegeven in mijn brief aan uw Kamer van 30 juni 2016, strekt mijn verantwoordelijkheid zich uit tot de uitgifte van vergunningen voor het gebruik van frequenties.³ Dat de masteigenaar in dit geval suggesties aandraagt voor een alternatief, valt te prijzen, maar een verplichting daartoe bestaat niet. In genoemde brief wordt ook aangegeven dat het Ministerie van Economische Zaken bereid is om te helpen bij het zoeken naar een alternatief. Dat betekent bijvoorbeeld dat Agentschap Telecom kan beoordelen of een nieuwe locatie frequentie-technisch geschikt is.

Vraag 7 en 8

Is het juist dat artikel 3.24 van de Telecommunicatiewet ook betrekking heeft op het antenne-opstelpunt in Zeewolde?

Zo ja, klopt het dat als de vergunninghouder of de zenderoperator een redelijk verzoek tot medegebruik voor de mast indient en de bij wet voorgeschreven redelijke vergoeding voor dat gebruik wil betalen, de eigenaar ook wettelijk verplicht is om medegebruik van de mast te verlenen, aangezien het immers een zogenaamde essentiële faciliteit of in elk geval een voor de frequentie AM1008 noodzakelijke voorziening betreft waarvan uitzending afhankelijk is en waarvoor geen vergelijkbare alternatieven bestaan of op korte termijn op te richten zijn?

³ Kamerstuk 24 095, nr. 405.

Bent u bereid om de zendmasteigenaar op nakoming van deze verplichting aan te spreken?

Antwoord 7 en 8

Uit navraag bij de Autoriteit Consument en Markt (ACM) is gebleken dat er inmiddels een officieel verzoek tot geschilbeslechting over deze zaak aanhangig is gemaakt bij ACM. Gedurende lopende juridische procedures kan ik geen inhoudelijke uitspraken over de desbetreffende zaak doen.

Vraag 9

Deelt u de mening dat als de eigenaar van de zendmast in Zeewolde niet bereid is om volgens artikel 3.24 van de Telecommunicatiewet medegebruik te verlenen, maar daar wel vraag naar bestaat en dat ook technisch mogelijk is, het primair op zijn pad ligt en niet op dat van de vergunninghouder om met een alternatief te komen?

Antwoord 9

Zie het antwoord op vraag 6.

Vraag 10

Aangezien de masteigenaar NOVEC (indirect) eigendom is van de staat, en de uitzendvergunning ook wordt verleend door de staat, is het dan niet bij uitstek aan u of het staatsbedrijf om een passend en vergelijkbaar alternatief te bieden voor of het in de lucht houden van het huidige opstelpunt?

Antwoord 10

Zie het antwoord op vraag 6.

Vraag 11

Bent u op de hoogte van de bewering van de zendmasteigenaar dat middengolf een eindige techniek is, zodat hierin geen maatschappelijk belang meer schuilt en medegebruik volgens de Telecommunicatiewet artikel 3.24 daarom niet langer verplicht zou zijn? Deelt u de mening dat het niet aan de eigenaar van de mast is (een private partij) om zich een mening te vormen over het maatschappelijk belang van uitzendingen via middengolf, maar dat het primair aan de politiek is om te bepalen? Met het verlengen van de middengolf-vergunning geeft u toch aan dat middengolf nog steeds van belang is en niet achterhaald is, zoals de eigenaar van de mast beweert?⁴

Antwoord 11

In mijn brief aan uw Kamer van 26 juni 2015 heb ik aangegeven dat het gebruik van de middengolf steeds verder terugloopt. Dat proces is al een aantal jaren gaande en de verwachting is dat de interesse in hoogvermogen middengolfradio in de komende jaren verder zal afnemen.⁵ Dit is de reden geweest om een nieuw beleid voor de middengolf te introduceren. Inmiddels worden vergunningen uitgegeven voor laagvermogen middengolfradio. Het voordeel hiervan is dat frequenties meerdere malen in Nederland ingezet kunnen worden. Gelet op het aantal aanvragen dat inmiddels is ingediend voor laagvermogen middengolfradio, kan gesteld worden dat het nieuwe beleid in een behoefte voorziet.

Vraag 12

Bent u bereid om in overleg met zendmasteigenaar NOVEC, vergunninghouder Groot Nieuws Radio (GNR) en haar zenderoperator Broadcast Partners te overleggen om een passende en werkbare overeenstemming te bereiken over voortzetting van het gebruik van de bestaande zendmast in Zeewolde, onder aanname dat GNR en haar operator bereid zijn om de hiertoe bij wet vereiste redelijke vergoeding te voldoen?

⁴ «Zendmasten middengolf Zeewolde mogelijk gesloopt», Flevoland.Site, 12 juli 2016 (<http://www.flevoland.site/flevoland-nieuws/zendmasten-middengolf-zeewolde-mogelijk-gesloopt/>).

⁵ Kamerstuk 24 095, nr. 384.

Antwoord 12

Zoals ik eerder heb toegezegd, ben ik bereid om – vanuit de rollen en verantwoordelijkheden zoals beschreven in deze antwoorden – in overleg te treden met de diverse betrokken partijen om de verschillende alternatieven en scenario's te bespreken. Op 31 januari 2017 heeft een gesprek plaatsgevonden met GNR en BP. Op 23 februari 2017 is gesproken met NOVEC.

Verzonden: Dinsdag 18 april 2017 15:57
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

zie bijlage/brief

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

zie bijlage/brief

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?

zie bijlage/brief

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

zie bijlage/brief

Reactie

Bureau Energieprojecten

Inspraakpunt Windpark Zeewolde

Postbus 248

2250 AE Voorschoten

Zeewolde, 18-4-2017

Onderwerp: Inspraak ontwerp-inpassingsplan en ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Het ontwerp inpassingsplan en ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde ligt met ingang van 10 maart 2017 ter inzage. Hierbij maak ik _____, wonende aan de _____, _____ te Zeewolde gebruik van de mogelijkheid van het indienen van een zienswijze.

Inleiding.

Op het bovenstaande adres wordt door ondergetekende een windmolen geëxploiteerd.

In het jaar 2012 is de aanvraag van de molen vergund, de molen is in 2013 in bedrijf gesteld. Deze is dus nog maar kort in bedrijf. De aanvraag en de bouw van de windmolen is in dezelfde periode gestart als de bouw van het windpark Sternweg. In het regioplan is dit windpark aangegeven als vrijwaringszone-windturbine.

Uitsluiting.

In de overeenkomst windvereniging Zeewolde en de statuten van de ontwikkelvereniging Zeewolde staat vermeld dat er een uitzondering is van lidmaatschap van eigenaren van grond, windturbines en participanten in windparken die na 2010 opgeleverd zijn. (voorovereenkomst op ledenovereenkomst ontwikkelvereniging 7 april 2015, bijlage 1, statuten ontwikkelvereniging Zeewolde artikel 4, lid a van de oprichtingakte van de statuten ontwikkelvereniging Zeewolde.)

Deze molen is na 2010 gebouwd, windturbines die na 2010 zijn opgeleverd zijn uitgesloten van deelname. (net als de Sternweg 2012 en de Zuidlob in 2011).

Verzoek:

Jaartal 2006 veranderen in 2010

-Pagina 53/121Rw1929-23/17-002.601/defintief02

Alinea 2:

“Voor twee bestaande windturbines geldt, dat deze na 2006 zijn vergund en gebouwd. Hiervoor moet in dit inpassingsplan, maatwerk worden geboden”

Ons verzoek is om het jaar 2006 te veranderen in 2010.

Kaart.

Op de kaart van de molens, verzoek ik u om de molen met een rondje en grijs gekleurd op de kaart te plaatsen.

Met de kaart bedoel ik de kaart van de nieuwe situatie na de sanering en de nieuwe lijnen die zijn vast gesteld in dit voorontwerp.

Ik ga ervan uit dat u mij van de verdere procedure op de hoogte houdt. Verder ben ik bereid mijn zienswijze mondeling toe te lichten.

Hoogachtend,

Verzonden: Dinsdag 18 april 2017 16:25
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Mede namens:

A.N. Schipper

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Wij hebben bezwaren aangaande het Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde en onderliggende stukken. Onze zienswijzen zijn toegevoegd als bijlagen.

Reactie

Zienswijze behorende bij het ter visie liggende stukken behorende bij de WOB-aanvraag Windpark Zeewolde.

Wij zijn van mening, dat geen omgevingsvergunning kan worden verleend voor windturbine RDT-01, daar de initiatiefnemers niet over deze grondpositie beschikken. Indien men deze via een gedoogplicht meent af te dwingen, stellen wij (zolang de rechtsongelijkheid blijft in opstalvergoedingenstelsel en geen overeenstemming wordt bereikt), het recht te hebben de bewuste plek te reserveren voor eigen exploitatie. Indien de gemeente Zeewolde toch vergunning verleent voor een windturbine aan de andere kant van de D-tocht dient deze minimaal 60 meter cq risicoafstand van onze grond gepositioneerd worden, daar wij in dat geval niet akkoord gaan met enige wiekoverslag van de plande RDT-01. In verband met de toename van de totale geluidsbelasting (mede door de meest voorkomende windrichting zuid-west) zullen windturbines t/m RDT-04 op een fabrieksinstelling moeten draaien die een lager brongeluid voortbrengen, daar anders onze woon/werkomgeving (hinder op de werkomgeving is door de openstal en daarbij behorende erfsituatie zuid-west georiënteerd gelijk zoniet hinderlijker dan op de woning) teveel hinder ondervindt, daar bij de berekende geluidscontouren de geluidsniveaus overdag en s'nachts boven de norm uitkomen. Bij de betreffende windturbines moeten ook stilstandvoorzieningen worden aangebracht, die ten tijde van de berekende potentiële schaduwduur 148 uur en 37 minuten in werking moeten treden.

In bijlage 11 Saneringsplan wordt in de saneringsregeling een lijst opgenomen. Wij gaan niet akkoord met opname in de lijst van windturbine 37 coördinaten X155817/Y492173 en windturbine 158 coördinaten X159904/Y491298. De gemeente Zeewolde had deze windturbines bij de laatste vaststelling van het bestemmingsplan niet wederom onder het overgangsrecht mogen plaatsen, mede daar de plannen voor Windpark Zeewolde niet vastgesteld waren.

Bijlage bij zienswijze ter visie liggende Ontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde.

In de beschrijving van het plan wordt gesproken over een mooier landschap, echter met het gekozen voorkeursalternatief wordt het open middengebied geheel vol geprojecteerd. Met de beoogde masthoogte/rotordiameter verhouding ontstaat geen mooier landschap.

De bestaande molens zijn opgesteld in de lijnstructuren van wegen met daaraan agrarische bedrijven. Het Rijk geeft aan, dat de initiatiefnemers met alle huidige eigenaren van te saneren windturbines een overeenkomst heeft, echter bestaan (door rechtsongelijkheid in het vergoedingstelsel tussen RVB en blote grondeigenaren) slechts voor tweederde deel van het te saneren aantal contractuele afspraken. Het Rijk stelt, dat al deze turbines moeten verdwijnen, wil het plan Windpark Zeewolde tot voltooiing komen. Dus uitgaande van niet volledige sanering, zoals in het Ontwerp Rijksinpassingsplan wordt geëist, mogen geen omgevingsvergunningen worden verleend. Tevens strookt het plan niet met het in 2016 vastgestelde Bestemmingsplan Buitengebied Zeewolde, vanwege het feit dat bestaande windturbines toen herbestemd hadden moeten worden in plaats van ze voor de tweede maal onder het overgangsrecht te brengen.

Aangaande het onderzoek geluidsbelasting winturbines worden in tabel 5.2 van alinea 5.2.2 andere waarden weergegeven door Pondera Consult als in de WOB-aanvraag. Bij woning Ibisweg 2 worden geluidswaarden overschreden, door geplande windturbine RDT-02 op 450 meter afstand. Daarnaast hebben meerdere turbines in de RDT-lijn, door slagschaduw en overige risico's een negatieve invloed op woon- en werkactiviteiten aan de Ibisweg 2 en die van de LPT- lijn op die aan de Ooievaarsweg 22. Zaken die bij eigen exploitatie in een ander daglicht staan, daar de huidige turbine Noord van het erf georiënteerd is. Daarnaast is het een kwalijke zaak, dat in "het MER" voorbijgegaan wordt aan de huidige CO2-reductie en CO2-footprint.

Hoogachtend,

Verzonden: Dinsdag 18 april 2017 21:24
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat:
Huisnummer:
Postcode:
Woonplaats:
Telefoonnummer:
E-mailadres: info@bvovergooi.nl
Als: Organisatie
Organisatie: Belangen Vereniging Overgooi

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Wij verwachten dat de windmolens zoals omschreven in het huidige plan een negatief effect hebben op onze wijk, vanwege:

- de voorgestelde hoogte (aanzicht van de wijk)
- lichtshow (knipperlichten)
- aantal molens

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?
zie bovenstaand

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Wij sluiten ons aan bij de zienswijze van de gemeente Almere.

Reactie

Verzonden: Woensdag 19 april 2017 10:09
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat:
Huisnummer:
Postcode:
Woonplaats:
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Ja, in de MER wordt de hinder voor (trek)vogels ingeschat op basis van de gemeten vlieghoogten in relatie tot de huidige windmolens. Er is geen rekening gehouden met de nieuwe posities, de veel grotere hoogte en spanwijdte van de nog te plaatsen windmolens. Daarmee is de MER onvolledig en onjuist.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja, de bedoeling van het park is tweeledig. Het vergroten van de capaciteit en het ordenen van de molens in het Flevolandse landschap. In het ontwerp wordt aan die laatste doelstelling niet voldaan. In plaats van de molens langs de A27 vanuit de A6 in een rechte lijn door te trekken, volgen ze nu de A27 die afbuigt richting de Stichtse Brug. Het doortrekken van de lijn vanuit de A6 naar het Gooimeer zou wel voldoen aan de doelstelling rondom ordening, omdat daarmee de molens in een evenwijdige opstelling komen te staan.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?

Ja, Op dit moment kan ik in de avond en nacht richting Stichtse Brug kijken en zie een silhouet van bos tegen een egale achtergrond. In de nieuwe situatie zal dat beeld worden verstoord door een reeks knipperende signaallampen die door de hoogte van de molens ver boven het bos zullen uitkomen. Dit effect kan naar mijn mening op vrij eenvoudige wijze worden beperkt door de afstralingshoek van de lampen zo in te stellen dat ze geen hinder op de grond geven, maar wel hun signaalfunctie voor het luchtverkeer behouden. Daarnaast zou de overlast kunnen worden beperkt door de lampen constant te laten branden in plaats van te laten knipperen. Tot slot is een verlaging van de windmolens aan de grenzen van het park ook een manier om deze overlast te beperken.

Reactie

Verzonden: Woensdag 19 april 2017 12:30
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat:
Huisnummer:
Postcode:
Woonplaats:
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Organisatie
Organisatie: windpark eolliene
Mede namens: eolliene,

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?
zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?
zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?
zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?
zie bijlage

Reactie

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark Zeewolde
Postbus 248
2250 AE Voorschoten.

20 APR 2017

Lelystad, 14- april - 2017

Betreft: Zienswijze omgevingsvergunning Windpark Zeewolde

Geacht College,

Bij deze dienen wij een zienswijze in tegen de aangevraagde omgevingsvergunning Windpark Zeewolde.

Wij vinden dat er geen rekening is gehouden met de omliggende initiatieven en bestaande windturbines. Terwijl het bestuur op de hoogte was van onze plannen. Er is geen overleg geweest /gezocht om tot een goede afweging te komen. Bij de Nwea zijn gedragscodes afgesproken om acceptatie te vergroten, wij hadden gehoopt op een dialoog maar dat was helaas eenzijdig.

Het gaat om de windmolens aan de Schollevaartweg die gepland zijn tot op de dijk, en zelf over de gemeente grens van Zeewolde staan/ draaien. Het zou reëel zijn als er voldoende afstand van de gemeentegrens/ Knardijk begonnen wordt om zo opschaling in het gebied van Lelystad niet te verstoren. Het plannen van een windmolen in de gemeente Lelystad vinden wij onacceptabel. Een afstand van 800 mtr van de bestaande lijn aan de knardijk vinden wij acceptabel.

Daarnaast komt de molen 160 mtr van de bestaande lijn aan de Knarweg te staan, erg onwenselijk voor het functioneren van deze windmolens. Zie bijlage

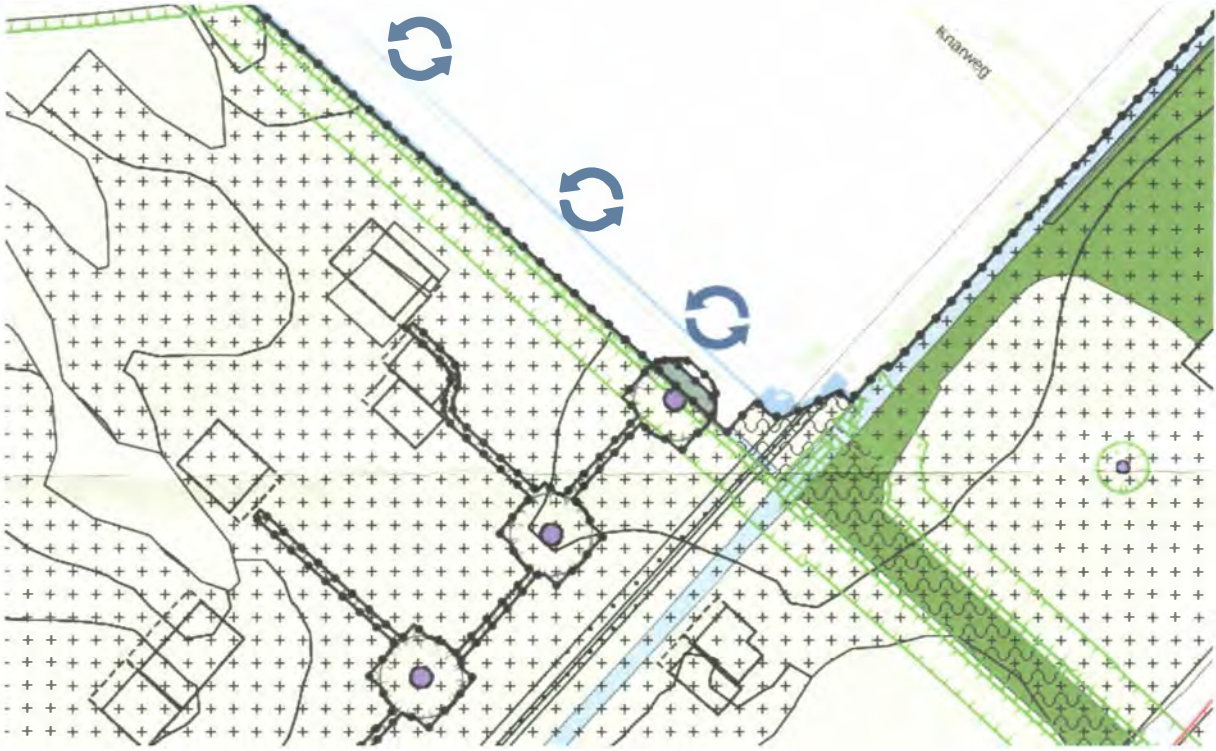
Wij hopen dat u aandacht geeft voor onze problemen, en dat u begrijpt dat het niet correct is dat er niets in overleg gedaan is, terwijl wij proberen de omgeving zo goed mogelijk in te lichten over onze ideeën.

In afwachting van uw reactie,

Met vriendelijke groet,

Bijlage: grens overschrijdende windmolen

Bijlage 1: grens overschrijdende windmolen in gebied groen

bestaande windmolens aan de knardijk

Verzonden: Woensdag 19 april 2017 12:48
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat: Postbus
Huisnummer: 4
Postcode: 3740 AA
Woonplaats: BAARN
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Organisatie
Organisatie: Janike Haakmeester Advocatuur

Reactie

AANTEKENEN

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Windpark Zeewolde
 Postbus 248
 2250 AE VOORSCHOTEN

Alsmede per | : www.bureau-energieprojecten.nl

REFERENTIE:

JH /1373 / jha

DOSSIER:

BPD/ Windpark Zeewolde

BETREFT:

Zienswijze Windpark Zeewolde

UW REFERENTIE:

Windpark Zeewolde

BEHANDELD DOOR/TEL.

Baarn, 19 april 2017

Geachte heer, mevrouw,

Namens BPD Ontwikkeling BV, regio Noord-West, waarvan het kantooradres is, Leidsevaart 588, 2014 HT Haarlem, hierna te noemen "BPD", dien ik bij dezen en derhalve tijdig een zienswijze in tegen:

1. het ontwerp-Rijksinpassingsplan Windmolenpark Zeewolde (van 28 februari 2017), hierna: "het RIP";
2. het milieueffectrapport (MER) Zeewolde (2 december 2016; 715027), hierna "het MER";
3. twee ontwerpbesluiten te weten:
 - a. een ontwerp-vergunning voor Windpark Zeewolde in het kader van de Wet Natuurbescherming van Gedeputeerde Staten van Flevoland op grond van artikel 2.7 lid 2 van de Wet Natuurbescherming, hierna: "de Nbw-vergunning");
 - b. een ontwerpbesluit omgevingsvergunning van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Zeewolde, nr. 16z0013723 voor het bouwen, oprichten en inwerking hebben van Windpark Zeewolde voor een periode van 25 jaar (activiteiten: bouwen, gebruik van gronden in strijd met het bestemmingsplan en oprichten en inwerking hebben van een inrichting) op verschillende percelen in het buitengebied van Zeewolde en Almere, hierna: "de omgevingsvergunning".

Achtergrond

1. Het voorontwerpinpassingsplan van windpark Zeewolde is op 7 oktober 2016 samen met het concept Milieueffectrapport (concept-MER) ter advisering voorgelegd aan diverse bestuursorganen, samenwerkingspartners en belangenorganisaties. Deze partijen konden tot en met 18 november 2016 hun reactie geven op de stukken. Echter, ook BPD zag in het voorontwerp, gezien de impact op haar grondposities, aanleiding om te reageren. In de nota Vooroverleg Windpark Zeewolde van 28 februari 2017 zijn de overlegreacties samengevat en beantwoord.
2. BPD ziet, naar aanleiding van haar reactie, geen aanpassingen in de besluiten. In de beantwoording naar aanleiding van de door BPD ingediende reactie wordt onder andere slechts in zijn algemeenheid het volgende vermeld:
 - te allen tijde wordt voldaan aan de wettelijk normen voor geluid, slagschaduw en externe veiligheid.
 - met naleving daarvan wordt een goed woon-en leefklimaat geborgd.
 - woningbouwontwikkeling binnen de slagschaduw -en geluidcontour blijft mogelijk, hoogstens met enige aanpassing aan een te realiseren woning.

Dit is in tegenspraak met diverse onderzoeken uit het MER. Op diverse plaatsen staat duidelijk omschreven dat er bij alle 9 alternatieven sprake is van significante negatieve effecten voor het milieu (zei hieronder). Reden voor BPD om thans een gelijklopende zienswijze in te dienen, omdat het standpunt van BPD ter zake van de ingediende reactie en argumenten ongewijzigd is.

Voorts is geen gesprek tot stand gekomen tussen de door het Ministerie van EZ aangestelde gebiedsmanager en BPD. De gebiedsmanager heeft één keer gebeld, maar daarna niet teruggebeld voor een afspraak.

3. Het ontwerp-inpassingsplan en voormelde ontwerp-besluiten, liggen van vrijdag 10 maart 2017 tot en met donderdag 20 april 2017 ter inzage. Gedurende die termijn kan een ieder zienswijzen inbrengen naar aanleiding van de ontwerp-besluiten. In het hiernavolgende zal daartoe namens BPD worden overgegaan.
4. BPD heeft binnen het gebied waarop het RIP betrekking grond in eigendom. Het gaat om een grondpositie die op de onderstaande kaart is aangegeven met een oppervlakte van circa 60 ha. Naar mening van BPD worden de molens zo groot dat ontwikkeling van woningen door BPD vrijwel onmogelijk wordt.

Figuur 1: grondpositie BPD, grofweg met rode lijn aangegeven

Deze grondpositie maakt deel uit van de gebiedsontwikkeling Oosterwold, een gebied van 4.300 hectare aan de oostkant van Almere en de westkant van Zeewolde. Hier is ruimte voor 15.000 nieuwe woningen. Een en ander volgt uit de Intergemeentelijke Structuurvisie Oosterwold, die door de gemeenteraad van Zeewolde op 27 juni 2013 en de gemeenteraad van Almere op 4 juli 2013 is vastgesteld.

5. Ten behoeve van de feitelijke ontwikkeling van het gebied ten zuiden van de A27, is door de gemeenteraad van de gemeente Almere op 29 september 2016 het bestemmingsplan Oosterwold vastgesteld, waarin de ontwikkeling van onder meer woningen in dit gebied wordt mogelijk gemaakt. Het bestemmingsplan Oosterwold is een globaal eindplan met ontwikkelregels die een breed scala aan nieuwe objecten mogelijk maakt. De locatie van de ontwikkeling is niet op de verbeelding vastgelegd. De woningen kunnen overal binnen het gebied met de gebiedsaanduiding "overige zone-ontwikkelregels" worden gebouwd. BPD is van plan op deze locatie op korte termijn woningen te realiseren. BPD heeft voor het gebied een verkavelingsplan gemaakt en in maart 2016 met de gemeente Almere besproken. Naar de mening van BPD is derhalve sprake van een bestaand initiatief.

Ontwerp RIP en MER

6. In het navolgende worden zienswijzen aangevoerd tegen het ontwerp RIP en het MER

Zienswijze 1. Strijd met Structuurvisie en bestemmingsplan Oosterwold in toelichting RIP

7. Op p. 110 van het RIP wordt deze ontwikkeling benoemd. Geconstateerd wordt dat de huidige zich in het plangebied Oosterwold bevindende windturbines, de ontwikkelmogelijkheden voor wonen nu al beperken. Verder wordt het gebied rond de Rijksweg A27 aangewezen als één van de zoekgebieden voor windenergie. Volgens de plantoelichting overlappen de hinderzone van de snelweg en toekomstige windopstellingen

elkaar, zodat de windturbines geen nieuwe of andere beperkingen met zich meebrengen voor de gewenste ontwikkeling van het stadslandschap. Op pagina 110 van het RIP staat vermeld:

“In het bestemmingsplan Oosterwold wordt een breed scala aan nieuwe functies mogelijk gemaakt. Gedacht moet worden aan het hele spectrum variërend van nieuwe woningen, kantoren, maatschappelijke en recreatieve voorzieningen, alsmede aan nieuwe natuur of bedrijfspercelen. Enkele van deze functies zijn op voorhand niet, of niet zonder meer verenigbaar met de nieuwe windturbines die langs de rijksweg A27 in dit inpassingsplan worden bestemd vanwege de geluid- en slagschaduwcontouren als gevolg van de nieuwe windturbines”.

8. Bij het vaststellen van een RIP dient echter te worden nagegaan of de ontwikkeling meer of minder mogelijk maakt dan het vorige bestemmingsplanregime en dienen de belangen van nieuwbouw en het ingrijpen op bestaande rechten tegen elkaar te worden afgewogen. Uit vaste jurisprudentie volgt dat u moet vaststellen of ook na het uitvoeren van de ontwikkeling die in het RIP mogelijk wordt gemaakt, sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat in de nabijgelegen en in ruimtelijke plannen vastliggende woningbouwontwikkelingen. Ook dient u in uw afweging het vastgestelde beleid van andere overheden te betrekken.

Zienswijze 2: geen aanvaardbaar woon- en leefklimaat gegarandeerd

9. BPD is van mening dat het RIP de ontwikkeling van woningen in Oosterwold onmogelijk maakt, althans ernstig belemmert. Daarnaast staat niet vast dat, na uitvoering van de ontwikkeling die het RIP mogelijk maakt ter hoogte van en in de nieuw te bouwen woningen, een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is gegarandeerd. Op dit punt zijn de belangen van BPD, onvoldoende in de besluitvorming betrokken. De redenen daarvoor zijn hierna weergegeven. Van belang is te weten, dat BPD zich heeft gebaseerd op onderzoek zoals dat in de plantoelichting en inmiddels ook in het MER en in het RIP is opgenomen.

Geluid

10. Op pagina 110 van het RIP staat dat de maatgevende geluidscontouren van de nieuwe windturbines die met dit inpassingsplan mogelijk worden gemaakt (die van de Lden 47 dB) reiken tot over het plangebied van Oosterwold. Op voorhand kan daarom niet worden uitgesloten dat de geluidsbelasting van de nieuwe windturbines, al dan niet gecumuleerd met de geluidsbelasting als gevolg van de rijksweg A27, tot een onaanvaardbare akoestische situatie leidt voor nieuwe geluidgevoelige objecten in plan Oosterwold. Het opnemen van een afstemmingsregeling tussen dit inpassingsplan en plan Oosterwold lag daarom voor de hand. Dat is inmiddels ook gebeurd. Pagina 110 RIP:

Afstemmingsregeling Oosterwold

Binnen de set ontwikkelingsregels van artikel 13 van het Chw bestemmingsplan Oosterwold wordt een breed scala aan nieuwe functies mogelijk gemaakt. Gedacht moet worden aan het hele spectrum variërend van nieuwe woningen, kantoren,

maatschappelijke en recreatieve voorzieningen, alsmede aan nieuw natuur of bedrijfspercelen. Enkele van deze functies zijn op voorhand niet, of niet zonder meer verenigbaar met de nieuwe windturbines die langs de rijksweg A27 in dit inpassingsplan worden bestemd vanwege geluid- en slagschaduwcontouren als gevolg van de nieuwe windturbines.

Geluidhinder

In het plan Oosterwold is een set regels en een beslisboom opgenomen om de afstemming tussen de nieuwe functies ne het wegverkeerslawaaï als gevolg van de rijksweg A27 op elkaar af te stemmen.

.....

11. Deze afstemmingsregeling is opgenomen in een set regels en beslisbomen die ook aan het bestemmingsplan worden toegevoegd. De artikelen die worden toegevoegd aan bestemmingsplan Oosterwold zijn:

"Artikel 6 Overige zone – Ontwikkelingsregels

6.1 Bestemmingsomschrijving Chw bestemmingsplan Oosterwold

Op de gronden die deel uitmaken van dit inpassingsplan en die zijn voorzien van de bestemming Overige zone- Ontwikkelingsregels en die tevens deel uitmaken van het Chw bestemmingsplan Oosterwold, zijn de regels van artikel 13 van het Chw bestemmingsplan Oosterwold van overeenkomstige toepassing, met inachtneming van het navolgende:

- A. *Na artikel 13.25 van het Chw bestemmingsplan Oosterwold worden artikelen 13.25a en 13.25b toegevoegd, luidende:*

13.25a Windturbinegeluid

Bij het realiseren van gebouwen en bij functiewijzigingen dient vermeden te worden dat nieuwe situaties ontstaan waarbij niet voldaan kan worden aan de geluidsnormen voor windturbinegeluid. Ten behoeve van de toets of hieraan wordt voldaan, wordt de 'beslisboom windturbinegeluid' doorlopen zoals opgenomen in de Bijlage Beslisbomen. Indien de beslisboom niet is gevolgd, is dit reden tot het weigeren van een wabo-vergunning.'

13.25b Slagschaduwhinder

Bij het realiseren van gebouwen en bij functiewijzigingen dient vermeden te worden dat nieuwe situaties ontstaan waarbij niet voldaan kan worden aan de normen voor slagschaduwhinder als gevolg van windturbines. Ten behoeve van de toets of hieraan wordt voldaan, wordt de 'beslisboom slagschaduwhinder' doorlopen zoals opgenomen in de Bijlage Beslisbomen. Indien de beslisboom niet is gevolgd, is dit reden tot het weigeren van een Wabo-vergunning.'

B. Aan de bijlagen bij de regels van het Chw bestemmingsplan Oosterwold worden de beslisbomen toegevoegd uit bijlage 2 van deze planregels."

Vervolgens zijn beslisbomen opgenomen, waarin de keuzes zijn beschreven voor het bouwen van nieuwe woningen in de buurt van windturbines.

Tabel 6.1 Beslisboom Geluid: Bij bouwen in de buurt van windturbines

1	Overeenkomst	Ja	Nee	Gegevens
	Is voor het voornemen een intentieovereenkomst en/of anterieure overeenkomst met de Gemeente Almere gesloten voor 10 november 2016 en is het voornemen sindsdien niet gewijzigd?	Deze beslisboom is niet van toepassing, het project voldoet.	ga naar vraag 2.	
2	Wettelijke geluidzone	Ja	Nee	Gegevens
	Geluidzone is vastgesteld binnen de 47 L _{den} contour zoals aangegeven op figuur 6.17	ga naar vraag 3	Project voldoet	
3	Geluidnorm	Ja	Nee	Gegevens
	Blijkt uit een berekening dat het project voldoet aan de geluidnorm van 47 L _{den} uit het Activiteitenbesluit?	Project voldoet	Project voldoet niet	Akoestisch onderzoek

Figuur 2: beslisboom voor bijvoorbeeld het aspect geluid

12. BPD is van mening dat dit stappenschema niets meldt over de keuzes die moeten worden gemaakt tussen enerzijds de ontwikkeling van de windturbines die het RIP mogelijk maakt en anderzijds de ontwikkeling van woningen in Oosterwold. Immers, het RIP laat de bouw van windmolens toe, ongeacht deze invloed hebben op het woon- en leefklimaat van de nieuw te bouwen woningen. De beslisbomen hebben geen gevolgen voor het woon- en leefklimaat voor de al in het Chw bestemmingsplan Oosterwold toegelaten woningen.

BPD is van mening dat door de toevoeging van voormelde artikelen 13.25a en 13.25b aan het Chw bestemmingsplan Oosterwold bestaande rechten niet worden gerespecteerd. Bouwen van woningen op de locaties waar dat mogelijk was en die waren toegestaan op grond van het Chw bestemmingsplan Oosterwold, wordt thans niet meer mogelijk, althans beperkt. Zo bedragen de maximale geluidscontouren van windmolens circa 400 meter. Eén contour van 400 meter van één van de windmolens langs de A 27 ligt over minimaal 40% van de gronden die BPD in eigendom heeft, waaronder ook de gronden die liggen in het bestemmingsplangebied Oosterwold. Het is voorts moeilijk voorstelbaar dat de gevolgen van geluid, overdraai van de wieken en externe veiligheid kunnen worden gemitigeerd, anders dan dat de woningen niet in dit gebied kunnen worden gebouwd.

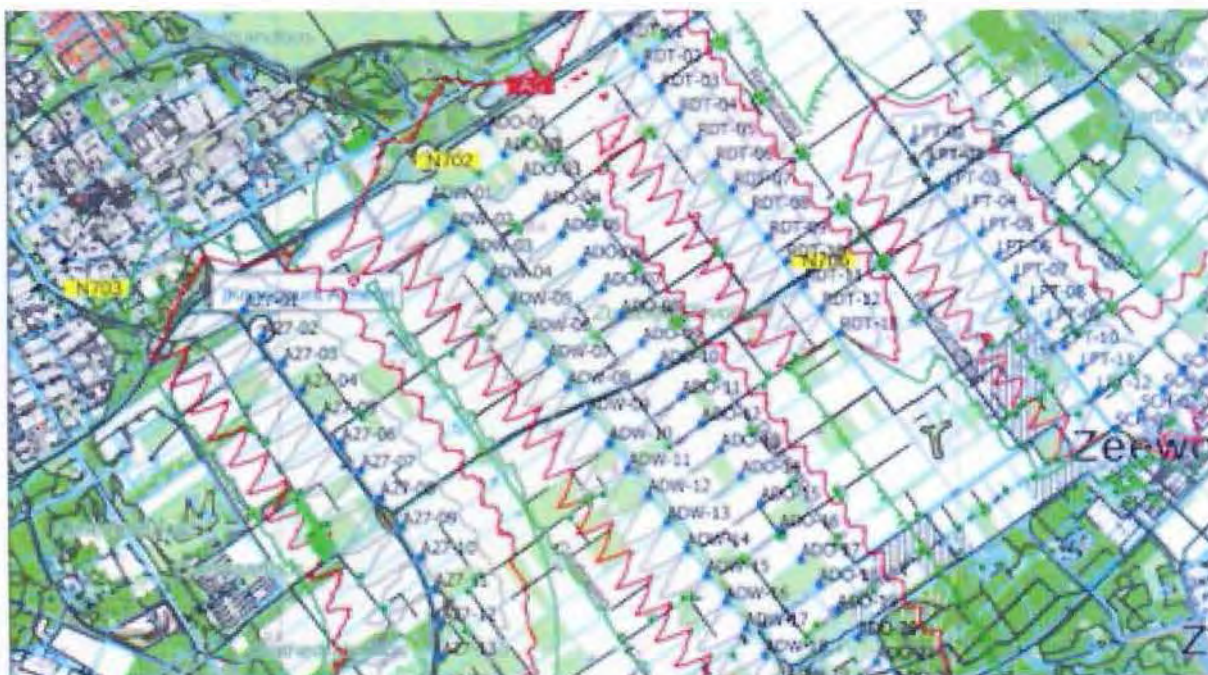
13. BPD is van mening dat de regeling in strijd is met de rechtszekerheid en gelijkheid en met verkregen rechten. Daarnaast is de regeling in strijd met vaste jurisprudentie waarin nieuwe

ontwikkelingen bestaande rechten dienen te respecteren. Door deze regeling worden bestaande rechten wegbestemd, zonder dat de belangen van woningbouw in dit gebied worden meegewogen.

14. Bovendien ligt de peildatum van de afstemmingsregeling voor het moment waarop het RIP is vastgesteld en is bovendien niet gecommuniceerd met de grondeigenaren. Een dergelijke regeling is in strijd met het formele gelijkheidsbeginsel en het verbod op willekeur.
15. BPD concludeert dat in het RIP niet, althans onvoldoende zorgvuldig is vastgesteld of ter hoogte van deze woningen een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is gegarandeerd.

Slagschaduw

16. Hetzelfde probleem doet zich voor bij de slagschaduw van de rotorbladen. De hieronder opgenomen kaart geeft met gekleurde isolijnen aan waar de totale jaarlijks verwachte hinderduur respectievelijk 0 (groen), 5 (rood) of 15 (grijs) uur bedraagt. Overschrijding van de norm voor de jaarlijkse hinderduur kan mogelijk optreden bij de woningen binnen de rode 5-uurscontour.

Figuur 3: tekening 5.3 uit de plantoelichting, met daarop weergegeven de hindercontouren

17. De gronden die BPD in eigendom heeft, liggen grotendeels binnen de rode 5 uren contour. Voor deze woningen geldt dat mag worden verwacht dat zich een overschrijding van de norm van maximaal gemiddeld 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag zal voordoen.

Daarover wordt in de plantoelichting op pagina 111 van het RIP opgemerkt dat de slagschaduwcontouren van de nieuwe windturbines langs de Rijksweg A27 tot in het plangebied van bestemmingsplan Oosterwold reiken. En:

“Of daadwerkelijk sprake zal zijn van slagschaduw hinder in dat gebied, hangt af van de uiteindelijke situering en aard van de nieuwe bebouwing (objecten) die te zijner tijd in dit plangebied gebouwd gaan worden. Om ervoor te zorgen dat ook in de toekomstige situatie voldaan wordt aan de slagschaduw normen, is het opnemen van een afstemmingsregeling in dit inpassingsplan noodzakelijk.”

18. Ook het MER heeft de gevolgen van de slagschaduw afgewogen, echter op pagina 100 van het MER wordt ter zake slagschaduw een andere conclusie getrokken:

‘Voor alle alternatieven zijn mitigerende maatregelen noodzakelijk om te voldoen aan de norm voor slagschaduw, waardoor de hinderduur voor woningen afneemt. Uiteindelijk zullen de mitigerende maatregelen zo gekozen dienen te worden, dat bij alle woningen wordt voldaan aan de norm.’

Pagina 102 van het MER:

‘Een mogelijke mitigerende maatregel voor slagschaduw hinder kan bestaan uit een stilstandsregeling. Met een dergelijke voorziening kan de rotor, wanneer er slagschaduw op de woningen van derden kan optreden, tijdelijk worden stilgezet om slagschaduw te voorkomen. In de windturbinebesturing wordt hiervoor een kalender van dagen en tijden geprogrammeerd waarin de rotor wordt gestopt als de zonnenschijnsensor (onderdeel van het systeem voor de stilstand regeling) aangeeft dat de zon schijnt en op een dergelijke positie ten opzichte van de turbines staat dat slagschaduw hinder op een gevoelig object kan optreden. Met de stilstandsvoorziening is er bij geen van de woningen van derden sprake van een overschrijding van de norm van maximaal gemiddeld 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag. De stilstand kalenders omvatten de tijdstippen en het bruto aantal uren stilstand van de windturbines per jaar. In de praktijk zal het aantal uren productieverlies (netto stilstand uren) minder zijn dan de bruto uren. Dit komt voort uit het feit dat de windturbine niet hoeft te worden stilgezet als de zon niet schijnt, omdat er op die momenten ook geen slagschaduw hinder kan optreden. In een latere fase wanneer er meer bekend is over het windturbine type kan per woning beoordeeld worden of slagschaduw hinder ook in de praktijk zal optreden en of de voorziening daadwerkelijk benodigd is.’

19. Het is derhalve zeer de vraag en betwijfeld wordt of mitigerende maatregelen mogelijk zijn of voldoende zijn om ter zake slagschaduw de negatieve effecten uit te sluiten of aan de wettelijk norm te laten voldoen. Zoals op pagina 102 van het MER bij de mogelijke mitigerende maatregelen vermeld kan ook pas in een latere fase, wanneer meer bekend is

over het windturbintype, alles exact beoordeeld worden. Van belang verder is dat deze mitigerende maatregel niet in het bestemmingsplan is geborgd, waardoor het niet vaststaat of ter hoogte van de nieuw te bouwen woningen kan worden voldaan aan de normen die gelden voor slagschaduw. Er is derhalve nog steeds niet aangetoond, dat na uitvoering van het RIP ter plaatse van de woningen, een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is gegarandeerd. Naar de mening van BPD had in het RIP rekening moeten worden gehouden met haar woningbouwplannen en had de planregeling zo moeten worden opgesteld dat deze plannen niet zouden worden beperkt.

Externe veiligheid

20. De toekomstige windturbines die langs de rijksweg A27 zijn geprojecteerd, maken deel uit van het plangebied van bestemmingsplan Oosterwold, dan wel hebben risicoafstanden die reiken tot in het plangebied van dit plan. In paragraaf 5.8.2 op pagina 97 van de plantoelichting staat, dat door de in het bestemmingsplan Oosterwold opgenomen ontwikkelregels, de komst van nieuwe kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten mogelijk wordt gemaakt, ook ter plaatse van de locaties van de nieuwe windturbines. Vanwege het karakter van bestemmingsplan Oosterwold, is op voorhand niet aan te geven of een knelpunt ontstaat.
21. Uit het MER volgt dat ten aanzien van externe veiligheid alle alternatieven licht negatief scoren (pagina 261). De conclusies uit het MER worden niet in het RIP overgenomen. In het RIP wordt, in tegenstelling tot diverse conclusies uit het MER, geconcludeerd dat het plan voldoet aan wettelijke normen voor geluid, slagschaduw etc. BPD betwist uitdrukkelijk dat de genoemde mitigerende maatregelen zouden volstaan.
22. Voor de locaties in de directe omgeving van de nieuwe windturbines blijft de bestemming agrarisch (overeenkomstig het huidig gebruik). Op deze wijze wordt voorkomen dat in de toekomst (beperkt) kwetsbare objecten worden gerealiseerd binnen de maatgevende risicocontour van de nieuwe windturbines (de contour met kans van 10^{-5} , respectievelijk 10^{-6} per jaar). Een van deze "agrarische vlekken" ligt op de gronden waarvan BPD eigenaar is. BPD wordt daardoor in de ontwikkeling van de gronden van agrarisch naar wonen beperkt. Niet duidelijk is voorts of de risicoafstanden nog een grotere contour kennen, waardoor de beperking op de ontwikkeling van de gronden van BPD nog groter zal worden.

Zienwijze 3: onderzoek MER onvolledig

23. In het kader van het MER is onderzoek gedaan naar verschillende beschermde dieren. Uit het MER volgt ten aanzien van Flora en Fauna onder andere (pagina 170) dat bij alle 9 alternatieven sprake is van aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen van boommarter, bever en/of otter en dat overtreding van artikel 11 Flora en Faunawet plaatsvindt. Dit risico op aantasting van de vaste rust- en verblijfplaatsen geldt tevens voor de vleermuizen. Er zal tevens meer dan incidentele sterfte plaatsvinden. Op pagina 170 en 171 van het MER wordt vermeld:

- Voor alle negen alternatieven is sprake van meer dan incidentele sterfte van vleermuizen. De meeste slachtoffers kunnen vallen onder gewone dwergvleermuizen, gevolgd door de ruige dwergvleermuis en in mindere mate de rosse vleermuis, laatvlieger en de tweekleurige vleermuis. Effecten op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten zijn (zonder mitigerende maatregelen) te verwachten. Ontheffing van verbodsbepalingen genoemd in artikel 9 van de Flora- en faunawet is voor alle alternatieven nodig.

In het kader van de Flora en Faunawet is onvoldoende nader onderzoek naar deze aspecten verricht, terwijl sprake is van significante negatieve effecten, en een vergunning daarvoor noodzakelijk is.

Zienswijze 4: Belangenafweging

24. Verder verwacht BPD dat de te bouwen woningen door de ontwikkeling van het windpark in waarde zullen afnemen, doordat de windmolens te dicht op de bebouwing zullen staan, waardoor de bewoners te maken krijgen met lawaai, waaronder laagfrequent lawaai. Daarnaast kunnen bewoners te maken krijgen met gezondheids- en slaapproblemen. Deze aspecten vindt BPD niet in de planafweging terug.

Zienswijze 5: Zorgvuldige procedure

25. In de eerdere reactie is namens BPD gewezen op de vermelding van hetgeen u over planparticipatie heeft opgenomen op de website. Planparticipatie is volgens deze informatie erop gericht om in een zo vroeg mogelijk stadium mensen te betrekken bij de locatiekeuze en planvorming. De gedragscode stelt, dat de projectontwikkelaar samen met de omgeving en het bevoegd gezag, voor elk windproject een participatieplan opstelt. Hierin staat beschreven welke belanghebbenden er zijn en wat hun vragen, zorgen en wensen zijn, hoe en wanneer ze worden betrokken bij het project en hoe ze kunnen participeren. Het heeft er alle schijn van dat in het participatietraject de grondeigenaren van de gebiedsontwikkeling Oosterwold zijn "vergeten". BPD heeft voorafgaand aan de ontwikkeling slechts 2 keer contact gehad met medewerkers van de projectorganisatie die dit RIP hebben voorbereid. Dat contact ging niet over de gevolgen van het plan voor de ontwikkeling van woningen in Oosterwold, maar was uitsluitend gericht op de aankoop van gronden of de mogelijke participatie in de exploitatie van de windmolens om de te ontwikkelen woningen duurzamer te maken. Niet is gesproken over de effecten op de overige gronden. Laat staan op de omvang van de impact over de overige gronden.
26. Naar mening van BPD worden de molens zo groot dat deze het woon- en leefklimaat van de in het bestemmingsplan Oosterwold toegelaten woningen aanzienlijk beperkt, en deels onmogelijk worden gemaakt. In de beantwoording op deze reactie wordt slechts aangegeven dat de door het ministerie van EZ aangestelde gebiedsmanager contact zou opnemen. Nog ongeacht het feit dat dit contact niet heeft plaatsgevonden, geeft deze afweging blijk van een onvoldoende belangenafweging gezien de vergaande impact van het RIP op de ontwikkelingsmogelijkheden van BPD.

Ontwerp-vergunning Wet natuurbescherming

27. Op 5 december 2016 is een aanvraag gedaan voor een vergunning namens Windpark Zeewolde BV in het kader van de Wet Natuurbescherming voor het realiseren van Windpark Zeewolde. In het kader van die aanvraag is beoordeeld of er negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen kunnen optreden in Natura 2000-gebied Oostvaardersplassen.
28. De effecten op broedvogels en niet-broedvogels zijn beoordeeld en zijn aanzienlijk. Onder andere verstoring door geluid, beweging, trilling van vogels en vernietiging of verstoring van nesten en/of eieren, verstoring van optimaal foerageergebied en sterfte. Mitigerende maatregelen zouden die effecten voldoende beperken, aldus de ontwerp-vergunning. BPD betwist dit. De mitigerende maatregelen zien met name op de sanering van de bestaande windturbines, niet of nauwelijks in maatregelen voor het huidige Windpark. De bestaande windmolens worden overigens gefaseerd gesaneerd en daar wordt geen rekening mee gehouden. BPD is van mening dat er sprake is van significante negatieve gevolgen op de instandhoudings-doelstellingen van diverse vogels en dat deze niet voldoende door mitigerende maatregelen kunnen worden beperkt.
29. Uit het MER volgt ten aanzien van Flora en Fauna onder andere op pagina 170 en 171:
- Bij alle negen alternatieven is er een risico op aantasting van in gebruik zijn de nesten van vogels in de gebruiksfase van het windpark. Overtreding van verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet kan voorkomen worden door het nemen van passende mitigerende maatregelen.
 - Voor alle negen alternatieven is sprake van een risico op aantasting of verstoring van jaarrond beschermde nesten van vogels. Dit geldt uitsluitend voor de windturbines in bos. De risico's op overtreding van verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet zijn het grootst voor alternatieven 1b, 3b en 4b, oftewel de alternatieven met de meeste geplande windturbines in bos.
 - Voor alle negen alternatieven is sprake van meer dan incidentele sterfte van vogels. De meeste slachtoffers kunnen vallen onder lokaal talrijke soorten of soorten die in zeer grote aantallen passeren tijdens de seizoenstrek. Hoe groter het aantal windturbines, hoe groter de sterfte in Windpark Zeewolde. De verschillen tussen inrichtingsalternatieven zijn echter beperkt en leiden niet tot een andere effectbeoordeling. Effecten op de gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten zijn niet te verwachten.

Uit de effectbeoordeling blijkt dat de bouw en realisatie van Windpark Zeewolde, zonder mitigatie, voor Natura 2000-gebieden de volgende effecten heeft (pagina 171):

- Sterfte van bruine kiekendieven, aalscholvers, grote zilverreigers, wilde zwanen, grauwe ganzen en kolganzen uit Natura 2000-gebied Oostvaardersplassen.
- Verstoring van foerageergebied van bruine en blauwe kiekendieven uit Natura 2000-gebied de Oostvaardersplassen in de aanlegfase van het windpark, in de

compensatiegebieden voor verlies aan foerageergebied door de uitbreiding van Almere.

- Mogelijke verstoring van vliegpaden door potentiële barrièrewerking voor grauwe ganzen en kolganzen uit Natura 2000-gebied de Oostvaardersplassen bij de lijnopstelling langs de A27.

Tenslotte wordt op pagina 171/172 vermeld:

'Voor alle alternatieven is er sprake van een toename van ruimtebeslag binnen het NNN. Het grootste ruimtebeslag treedt op voor alternatieven 1b, 3b en 4b, oftewel de alternatieven met het grootste aantal windturbines in bos. In de meeste NNN-gebieden zijn er voldoende alternatieven beschikbaar op grotere afstand van de windturbines. Er zijn verschillende mogelijkheden om de gevolgen van windpark Zeewolde voor natuur te voorkomen of te beperken. Voor de inrichtingsalternatieven is hier volstaan met een meer algemene beschrijving van mitigerende maatregelen die beschikbaar zijn. Voor het voorkeursalternatief en voor de herstructureringsperiode wordt mitigatie en het effect daarvan in meer detail uitgewerkt en beschreven. Het VKA en de herstructurering staan in hoofdstuk 15. Opgemerkt wordt dat een deel van de mitigerende maatregelen reeds besloten liggen in het project zelf. Het gaat hier om de sanering van de circa 200 bestaande windturbines in het plangebied.'

30. Concluderend stelt BPD dat er sprake is van significante negatieve gevolgen op de instandhoudings-doelstellingen van diverse vogels en dat deze niet voldoende door mitigerende maatregelen kunnen worden beperkt, waardoor de ontwerp-vergunning niet kan worden verleend..

Ontwerp omgevingsvergunning Windmolens

31. Ten behoeve van de bouw en exploitatie van windpark Zeewolde is op 5 december 2016 een omgevingsvergunning aangevraagd voor het bouwen, oprichten en inwerking hebben van Windpark Zeewolde. De aanvraag betreft 93 windturbines, 1 transformatiestation en bijbehorende civiele en elektrische infrastructuur.
32. In het MER is vastgesteld dat op diverse aspecten vervolgonderzoek nodig is, onder andere ter zake bodem en archeologische waarde (alle alternatieven bevatten posities in gebieden met archeologische waarden). Het is niet volledig duidelijk of de diverse onderzoeken hebben plaatsgevonden. Daarmee is het ontwerpbesluit tot het verlenen van een omgevingsvergunning onvoldoende gemotiveerd. Voor archeologische waarden heeft een nader onderzoek plaatsgevonden vóór de aanvraag omgevingsvergunning. Daaruit is gebleken dat er sprake is van archeologische verwachtingswaarde. Daardoor is weer nader onderzoek nodig voorafgaand aan aanvang bouwwerkzaamheden. Dit onderzoek zal plaatsvinden nadat de omgevingsvergunning is verleend hetgeen onzorgvuldig is en onduidelijkheid en onzekerheid met zich brengt.

33. Daarnaast geldt dat indien het RIP wordt vernietigd de omgevingsvergunning eveneens moet worden vernietigd. Daarvoor wordt verwezen naar de uitspraken van de Afdeling Bestuursrechtspraak van 30 december 2015¹ en van 30 maart 2016².
34. Om voornoemde redenen is BPD van mening dat de omgevingsvergunning niet kan worden verleend.

Conclusie

34. BPD is van mening dat de genoemde besluiten, het RIP, het MER en de te verlenen ontwerp-besluiten in strijd zijn met de wet en onzorgvuldig zijn. BPD verzoekt u het plan en de ontwerp-besluiten niet vast te stellen.

Hooftend

Advocaat

¹ AbRvS 30 december 2015, ECLI:NL:RVS:2015:4052

² AbRvS 30 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:855

Verzonden: Woensdag 19 april 2017 15:00
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat: Moerbei
Huisnummer: 11
Postcode: 3371 NZ
Woonplaats: HARDINXVELD-GIESSENDAM
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Organisatie
Organisatie: BVD advocaten

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Zie bijgevoegd schrijven met bijlagen.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijgevoegd schrijven met bijlagen.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?

Zie bijgevoegd schrijven met bijlagen.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijgevoegd schrijven met bijlagen.

Reactie

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Windpark Zeewolde
 Postbus 248
 2250 AE VOORSCHOTEN

Hardinxveld-Giessendam	:	19 april 2017	[redacted], advocaat
Ons kenmerk	:	23150074	
Uw kenmerk	:	-	F (0184) 61 89 75
Inzake	:	Groot Nieuws Radio B.V. / Advies overeenkomst	[redacted]

Geachte heer/mevrouw,

./.

Bijgaand zend ik u ter informatie een exemplaar van de door mij via het digitale reactieformulier van de Rijksoverheid ingediende zienswijze d.d. 19 april 2017 aan de ministers van Economische Zaken en Infrastructuur en Milieu, namens Stichting Groot Nieuws Radio en Groot Nieuws Radio B.V.

Ik ga ervan uit u hiermee naar behoren te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Adres

Moerbeil 11
 Postbus 90
 3370 AB Hardinxveld-Giessendam
 KvK 11recht.nr. 30258441

Contact

T (0184) 61 89 74
 F (0184) 61 89 75
 E hardinxveld@bvd-advocaten.nl
 W www.bvd-advocaten.nl

Vestigingen

Barneveld
 Hardinxveld-Giessendam
 Veenendaal
 Werkendam

Recht *doen*.

Aan de ministers van Economische Zaken en
 Infrastructuur en Milieu
 t.a.v. Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Windpark Zeewolde
 Postbus 248
 2250 AE Voorschoten

Hardinxveld-Giessendam	:	19 april 2017	
Ons kenmerk	:	23150074	
Uw kenmerk	:	1887910	F (0184) 61 89 75
Inzake	:	Groot Nieuws Radio B.V. / Advies overeenkomst	

Geachte mevrouw Schultz van Haegen, geachte heer Kamp,

Graag vraag ik uw aandacht voor de navolgende zienswijze op het ontwerp rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde, en het ontwerp van de benodigde vergunningen (waaronder de Wabo-vergunning aan B&W Zeewolde). Het betreft de zienswijze van Stichting Groot Nieuws Radio en Groot Nieuws Radio B.V. (hierna gezamenlijk kortweg: Groot Nieuws Radio of GNR), namens wie ik als advocaat-gemachtigde optreed.

Inleiding en situatie

Aan de Vogelweg 46 te Zeewolde bevindt zich het zenderpark met de middengolfzender waarvan Groot Nieuws Radio reeds jarenlang gebruik maakt. Dit gebeurt met behulp van aanbieder Broadcast Partners die de uitzending van de signalen via de genoemde middengolfzender verzorgt. GNR beschikt over een uitzendvergunning voor het landelijk uitzenden via de AM-frequentie 1008 Hz. Recentelijk is een verlenging tot 2022 van deze vergunning aangevraagd bij Uwe Exc., Minister van Economische Zaken, en gelet op de daaropvolgende correspondentie van uw zijde (en de geldende criteria) zal op zeer korte termijn tot deze verlenging worden besloten. Aan deze licentie is eveneens gekoppeld het digitaal uitzenden via DAB+.

De vergunning schrijft (zoals gebruikelijk) voor dat gebruik wordt gemaakt van "antenne-opstelpunten" (zendmasten). Het gaat daarbij om relatief grote bouwwerken (100 tot 350

Adres

Moerbei 11
 Postbus 90
 3370 AB Hardinxveld-Giessendam
 KvK Utrecht nr. 30258441

Contact

T (0184) 61 89 74
 F (0184) 61 89 75
 E hardinxveld@bvd-advocaten.nl
 W www.bvd-advocaten.nl

Vestigingen

Barneveld
 Hardinxveld-Giessendam
 Veenendaal
 Werkendam

meter hoog), essentieel voor de uitzending en niet dupliceerbaar. Dat laatste hangt samen met de schaarste aan opstelpunten, de grote omvang van het benodigde zendvermogen en de hoge investeringsdrempel die het onmogelijk maakt om een nieuw opstelpunt in gebruik te nemen of een nieuwe zendmast te bouwen. De zendmast die Broadcast Partners voor GNR gebruikt (196 meter hoog) is specifiek ontworpen voor de aan GNR toegewezen frequentie van 1008 Hz.

Kortom, de blijvende beschikbaarheid van het zenderpark Zeewolde is cruciaal voor Groot Nieuws Radio. Zou Groot Nieuws Radio deze zendmast niet langer kunnen gebruiken, dan is het ook niet langer mogelijk om uit te zenden. De licentie zou daarmee praktisch van onwaarde worden.

Ontwerp-inpassingsplan en -vergunningen

In het plan en de ontwerpvergunningen is evenwel geen rekening gehouden met dit zendstation. Dit blijkt expliciet uit de plantoelichting, bijv. pag. 101:

Zendmast Middengolfzender Zeewolde

In het plangebied bevindt zich een middengolfzender van waaruit radiosignalen worden verzonden. In september 2017 lopen de huidige zendvergunningen af. Exploitant NOVEC heeft aangegeven dat het geen toekomst ziet voor het zenderpark en is voornemens de exploitatie van het zenderpark te beëindigen in of kort na september 2017. Bij brief van 14 februari 2016 aan de Minister van Economische Zaken heeft NOVEC formeel kennis gegeven van dit besluit. Dit betekent dat de beperkingen vanwege de zendmast komen te vervallen en zo meer ruimte beschikbaar is voor de plaatsing van windturbines. Bij de toekenning van de bestemmingen voor de nieuwe windturbines is om die reden geen rekening meer gehouden met de aanwezigheid van deze middengolfzender.

Dit heeft onder meer als consequentie dat de locatie van het zenderpark in dit ontwerp 'agrarisch' bestemd is. Bovendien is een gedeelte van het perceel bestemd voor een transformatorstation en is de realisatie daarvan vergund, en zijn in het plan turbines mogelijk gemaakt en eveneens vergund, op locaties ruimschoots binnen een straal van 3 kilometer van de zendmastlocatie.

Veronderstelling t.a.v. zenderpark Zeewolde

GNR heeft in het voortraject herhaaldelijk aandacht gevraagd voor de voor haar cruciale zendmast. Dit omdat windturbines binnen een straal van 3 kilometer erg schadelijk zijn voor de verspreiding en ontvangst van de radiosignalen; en ook is een zendmast in de onmiddellijke nabijheid schadelijk voor windturbines. Zie bijvoorbeeld:

Brief d.d. 2 december 2015, **bijlage 1**

Brieven d.d. 7 juli 2016, **bijlage 2**

Brief d.d. 14 december 2016, **bijlage 3**

Dit belang is ook telkens onderkend in het (beleidsmatig) voortraject van de bestreden ontwerpbesluiten. De reden dat hiermee evenwel geen rekening wordt gehouden is gelegen in de veronderstelling dat het zenderpark binnen afzienbare tijd ontmanteld wordt (zoals die blijkt uit onder meer genoemd citaat uit de toelichting). Dat zou echter (zoals hierboven aangegeven) het einde betekenen van de uitzendingen van Groot Nieuws Radio.

Deze veronderstelling moet dan ook als onjuist worden aangemerkt. Het staat Novec niet vrij om het zenderpark te ontmantelen terwijl GNR voor haar uitzendingen van het voortgezet (mede)gebruik van de zendmast afhankelijk is. Temeer niet nu Novec voor dit voornemen geen gronden aanvoert. De enkele algemene stelling dat de exploitatie onrendabel zou worden is zonder nadere onderbouwing niet voldoende, temeer niet nu Broadcast Partners redelijke voorstellen heeft gedaan om op dit punt aan Novec tegemoet te komen.

De beleidsvoornemens tot het bouwen van windturbines in de provincie Flevoland kan uiteraard evenmin een reden zijn voor Novec om het zendpark te ontmantelen. Daarvoor zijn immers alternatieve locaties denkbaar.

Novec is niet alleen contractueel jegens Broadcast Partners verplicht om de zendmast in stand te houden. Bij de oprichting van staatsbedrijf Novec is bepaald (ook neergelegd in de statuten) dat toegang tot de infrastructuur (met name de niet-duplicerbare omroepmasten) voor de omroepen die daarvan gebruik maken zeker moest worden gesteld. Hiertoe wordt verwezen naar hetgeen is aangevoerd in de zienswijze van Broadcast Partners. Ook blijkt deze gehoudenheid van Novec uit de door haar te hanteren *Kaderregeling voor het gebruik van Infrastructuur van Omroepmasten*, met name art. 3.4 en 3.5. Daarin staat opgesomd om welke redenen Novec een verzoek tot medegebruik mag weigeren, waarbij geen van de daar genoemde weigeringsgronden hier van toepassing is. Uit de Kaderregeling blijkt bovendien dat de partij met de oudste rechten (GNR in dit geval) voorrang heeft.

Hetzelfde vloeit bovendien voort uit art. 3.24 van de Telecommunicatiewet, waar bepaald is dat Novec een redelijk verzoek tot medegebruik dient te honoreren. Eén en ander is verder uitgewerkt en onderbouwd in de zienswijze van Broadcast Partners, waarnaar ik wel mag verwijzen. Op korte termijn wordt in het hieromtrent aanhangig gemaakte geschil tussen Broadcast Partners en Novec bij de ACM een uitspraak verwacht.

Uitvoerbaarheid ontwerpbesluiten

Voor Uwe Exc. betekent dit dat het onderzoek naar de *uitvoerbaarheid* van het ontwerpplan en de ontwerpvergunningen zich niet mag beperken tot het enkel afgaan op het schrijven

zijdens Novec d.d. 14 februari 2016. Uit het bovenstaande blijkt immers genoegzaam dat de daarin gedane mededeling op onjuiste veronderstellingen berust: het zal (juridisch) niet mogelijk zijn om het zenderpark Zeewolde te ontmantelen zolang deze essentieel is voor uitzendingen door GNR.

Hiermee is niet alleen sprake van een evidente privaatrechtelijke belemmering (voor zover het ontwerpplan en de vergunning zich niet kan verenigen met de aanwezigheid van de zendmast). Ook meer in het algemeen geldt de eis dat een bestemmingsplan/inpassingsplan uitvoerbaar moet zijn (zoals dit krachtens vaste jurisprudentie voortvloeit uit art. 3.1 Wro). Aan dit vereiste is niet voldaan zolang het plan het bestaan van het zenderpark en de daarmee gemoeide belangen niet eerbiedigt. Daardoor is geen sprake van een goede ruimtelijke ordening. Dit betekent vanzelfsprekend dat ook de vergunningen niet ongewijzigd in stand kunnen blijven.

Voor alle duidelijkheid: de praktische consequentie van dit vereiste is dus niet alleen dat de locatie van het zenderpark conserverend bestemd moet worden, maar ook dat er in de nabijheid daarvan (met inachtneming van ten minste een straal van 3 kilometer) geen windturbines voorzien kunnen worden.

Art. 10 EVRM

Ik moet er tevens op wijzen dat zelfs het fundamenteel recht op uitingsvrijheid voor Groot Nieuws Radio in het geding is. Praktische strekking van de ontwerpbesluiten is immers dat het haar onmogelijk wordt gemaakt om als omroep uit te zenden (terwijl GNR daarmee al jarenlang in een publieke behoefte voorziet).

Zoals ook de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State meermalen vaststelde, is er sprake van een inmenging in het door art. 10 EVRM beschermde recht wanneer het gebruik van een zendmast planologisch onmogelijk wordt gemaakt (zie bijv. ABRvS 23 september 2015, ECLI:NL:RVS:2015:2976).

Dat betekent dat deze beperking van het fundamenteel recht dient te worden getoetst aan de criteria van het tweede lid van genoemd artikel, waaronder het doelcriterium en de vraag of de beperking noodzakelijk is in een democratische samenleving. Bij dit laatste moet rekening worden gehouden met de ernst van de inbreuk (de mate waarin GNR afhankelijk is van de betreffende infrastructuur), zie opnieuw ABRvS 23 september 2015, ECLI:NL:RVS:2015:2976, r.ov. 6.4.

Voor de volledigheid citeer ik de doelcriteria uit art. 10 lid 2 EVRM:

... die in een democratische samenleving noodzakelijk zijn in het belang van de nationale veiligheid, territoriale integriteit of openbare veiligheid, het voorkomen van wanordelijkheden

en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden, de bescherming van de goede naam of de rechten van anderen, om de verspreiding van vertrouwelijke mededelingen te voorkomen of om het gezag en de onpartijdigheid van de rechterlijke macht te waarborgen.

Duidelijk is dat het belang dat gediend is met de situering van windturbines geen doelstelling is die onder één van deze doelcriteria kan worden geschaard. Bovendien rechtvaardigt het belang dat daarmee is gemoeid – temeer daar er alternatieve locaties voor het transformatorstation en de turbines denkbaar zijn – niet de verstrekkende inbreuk op het uitingsrecht van GNR, zodanig dat haar het uitzenden conform de daartoe verleende vergunning volledig onmogelijk wordt gemaakt.

Overige bezwaren

Voor zover de ontwerpbesluiten geen rekening houden met het zenderstation aan de Vogelweg in Zeewolde kunnen deze om bovengemelde redenen geen stand houden. Ook niet vanwege het feit dat hieruit een onvoldoende zorgvuldige voorbereiding spreekt.

Voorts dienen de ontwerpbesluiten gebaseerd te zijn op deugdelijk onderzoek ten aanzien van de gevolgen van scattering, niet alleen voor golven die afkomstig zijn van zenderpark Zeewolde, maar ook van andere zendmasten. Ook de effecten van de voorziene turbines op straalverbindingen dienen deugdelijk te worden onderzocht en de situering van de turbines dient daarop te worden afgestemd.

Voor een correcte, uitvoerbare en zorgvuldig voorbereide definitieve besluitvorming is aldus overleg noodzakelijk met gebruikers van de ether zoals Broadcast Partners en GNR.

Conclusie

Uwe Exc. worden dan ook dringend verzocht de definitieve besluiten te wijzigen, zodanig dat de in deze zienswijze genoemde rechten en belangen geëerbiedigd worden.

Hoogachtend,

Kopie verzonden naar Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Windpark Zeewolde
Postbus 248, 2250 AE Voorschoten

Bijlage 1

PER E-MAIL: windenergie.flevoland@flevoland.nl

Provincie Flevoland
Postbus 55
8200 AB LELYSTAD

Hardinxveld-Giessendam : 2 december 2015
Ons kenmerk : 23150001
Uw kenmerk : - F (0184) 61 89 75
Inzake : Groot Nieuws Radio B.V. / advies

Betreft: ontwerp 'partiële herziening Omgevingsplan Flevoland voor wind' en/of ontwerp 'Regioplan windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland'

Geachte heer/mevrouw,

Graag vraag ik als advocaat-gemachtigde van Groot Nieuws Radio uw aandacht voor haar inspraakreactie. Deze heeft betrekking op de ontwerp-structuurvisies met betrekking tot windenergie van de provincie Flevoland en de betrokken gemeenten. De reactie wordt ingediend namens Groot Nieuws Radio B.V. en Stichting Groot Nieuws Radio (hierna gezamenlijk kortweg: Groot Nieuws Radio).

Groot Nieuws Radio vraagt uw aandacht voor het middengolf-zenderpark bij Zeewolde. Er mag immers geen sprake van zijn dat in de nabijheid van dit park windmolens worden geplaatst, althans niet zodanig dat het signaal van de zender enige hinder ondervindt.

Uitgangspunt: uitsluitingszone rondom zender

Groot Nieuws Radio waardeert dat er in het onderzoek voor de Milieu Effect Rapportage als uitgangspunt genomen is dat het niet wenselijk is om binnen een straal van 3 kilometer rondom de zender windturbines te plaatsen. Groot Nieuws Radio meent dat aan dit uitgangspunt moet worden vastgehouden, en verzoekt het bevoegd gezag dan ook met klem om dit als beleidsuitgangspunt te handhaven. De garantie dat het radiosignaal geen hinder ondervindt is immers essentieel voor een goede windmolenplanning. Dit niet alleen vanwege het belang van Groot Nieuws Radio - en het *publieke belang* dat zij dient - bij een ongehinderde uitzending, maar ook omdat windturbines schade ondervinden van zendsignalen als zij te dicht bij de zender staan.

Adres	Contact	Vestigingen
Rivierdijk 654	☎ (0184) 61 89 74	Barneveld
Postbus 90	☎ (0184) 61 89 75	Hardinxveld-Giessendam
3370 AB Hardinxveld-Giessendam	✉ hardinxveld@bvd-advocaten.nl	Veenendaal
KvK Utrecht nr. 30258441	🌐 www.bvd-advocaten.nl	Werkendam

Regioplan

Het baart Groot Nieuws Radio daarom zorgen dat dit uitgangspunt enigszins op losse schroeven wordt geplaatst in het *Regioplan Windenergie* en in het gewijzigde *Omgevingsplan*. Het *Regioplan* sluit immers aan bij het in het *PlanMER* omschreven *Alternatief Landschap*, waarbinnen het niet uitgesloten is dat turbines binnen de genoemde zone van 3 kilometer rondom de zender worden geplaatst. Wel constateert Groot Nieuws Radio dat het *Regioplan* hieraan de voorwaarden verbindt dat er onderzoek wordt gedaan naar de aanvaardbaarheid van windmolens op die locatie, en dat de uiteindelijke plaatsing afhankelijk is van de uitkomst van dit onderzoek.

Mocht er onverhoopt besloten worden om binnen die zone zo mogelijk windmolens te plaatsen, dan wijst Groot Nieuws Radio erop dat dit alleen mogelijk kan zijn als het betreffende onderzoek ondubbelzinnig uitwijst dat hinder voor het signaal uitgesloten is. Groot Nieuws Radio verzoekt daarnaast vriendelijk doch dringend om bij de overwegingen om een dergelijk onderzoek te starten, en bij de voorbereidingen en uitvoering van dit onderzoek nauw betrokken te worden. U kunt zich daartoe wenden tot ondergetekende.

Omgevingsplan

Ook het vernieuwde *Omgevingsplan* stelt Groot Nieuws Radio niet geheel gerust. In de oude versie was immers opgenomen dat gebieden met hoogtebeperkingen als gevolg van het zenderpark uitgesloten waren voor plaatsing van nieuwe molens. Deze zinsnede lijkt nu te worden verwijderd, terwijl in het *Omgevingsplan* geen verwijzing meer te vinden is naar dit zenderpark. Gelet op de belangen die gediend zijn met het uitsluiten van de zone rondom het zenderpark van plaatsing van windmolens verdient dit heroverweging.

Conclusie

Groot Nieuws Radio verzoekt het bevoegd gezag kortom primair om de zone van 3 kilometer rondom het zenderpark te vrijwaren van windturbines, en deze uitsluiting ook duidelijk op te nemen in het *Omgevingsplan* en het *Regioplan*. Subsidiair, mocht dit onverhoopt niet mogelijk zijn, dan verzoekt Groot Nieuws Radio het bevoegd gezag om tenminste op te nemen dat plaatsing binnen deze zone slechts mogelijk is voor zover onderzoek uitwijst dat elke hinder aan het signaal uitgesloten is.

Hoogachtend,

Bijlage 2

Reden van dit schrijven namens Groot Nieuws Radio is dat de genoemde veronderstelling wellicht onjuist zal blijken te zijn. De opmerkingen met die strekking in de Nota van Zienswijzen vinden waarschijnlijk hun achtergrond hierin dat er sprake is geweest van een *eventuele* beëindiging van het gebruik van de middengolfzender per 30 september 2017.

Op dit moment echter is de kans zeer reëel dat de zender ook daarna bij Groot Nieuws Radio in gebruik zal blijven.

De minister is voornemens om de middengolflicentie voor Groot Nieuws Radio te verlengen, en met de broadcaster en de eigenaar van de mast worden gesprekken gevoerd die gericht zijn op het blijvend gebruik door Groot Nieuws Radio. De mogelijkheid om deze mast te blijven gebruiken is voor Groot Nieuws Radio ook cruciaal om haar activiteiten te kunnen blijven uitoefenen.

Bij de vaststelling en uitvoering van het Regioplan, zal noodzakelijkerwijs met genoemde zender rekening moeten worden gehouden. Dit kan er derhalve toe leiden dat een deel van de zone langs de Roerdomptocht niet kan worden gebruikt voor het plaatsen van windturbines.

Graag onderhoudt Groot Nieuws Radio nauw contact met het provinciebestuur over de ontwikkelingen hieromtrent.

Graag zou ik uw reactie vernemen op dit schrijven. Bij voorbaat dank.

Hoogachtend,

Gemeente Zeewolde
 College van Burgemeester & Wethouders
 Postbus 1
 3890 AA ZEEWOLDE

Hardinxveld-Giessendam : 7 juli 2016
 Ons kenmerk : 23150074
 Uw kenmerk : - F (0184) 61 89 75
 Inzake : Groot Nieuws Radio B.V. / Advies
 overeenkomst

Geacht College van Burgemeester en Wethouders,

Als advocaat-gemachtigde van Groot Nieuws Radio vraag ik graag uw aandacht voor een aspect van het Regioplan Windenergie. Groot Nieuws Radio heeft belang bij dit plan, omdat te Zeewolde de middengolfzender staat die bij haar in gebruik is. Het spreekt voor zich dat het goed functioneren van de zender voor Groot Nieuws Radio essentieel is.

Zoals ook naar voren gebracht in de zienswijze van Groot Nieuws Radio op het ontwerp-Regioplan, is voor het functioneren van de middengolfzender van belang dat er geen windturbines worden geplaatst binnen een straal van 3 kilometer rondom de zender. Overigens zou het niet in acht nemen hiervan ook voor de turbines schadelijk zijn.

In de Nota van Zienswijzen is de noodzaak om hiermee rekening te houden erkend. Zie bijvoorbeeld pagina 44:

'De 3 kilometer-zone is onderdeel van de vaste belemmeringen zoals deze zijn opgenomen in ... het plan-MER. Deze belemmeringen zijn het uitgangspunt geweest voor de bepaling van de plaatsingszones op de plankaart van het ontwerp-Regioplan. De algemene opmerking in het regioplan 'Voor zover een plaatsingszone daarbinnen [binnen de vastgestelde zone, red] valt, moet onderzoek uitwijzen of windmolens acceptabel zijn en zo ja, onder welke voorwaarden' is pro forma zolang deze belemmeringszones ongewijzigd blijven.'

Omdat echter het provincie- en gemeentebestuur veronderstelt dat het gebruik van de de middengolfzender mogelijk binnen enkele jaren wordt beëindigt, is in het Regioplan niettemin ruimte gelaten voor een plaatsingszone van windturbines langs de Roerdomptocht, die deels binnen de straat van 3 kilometer rondom de zender valt.

Adres	Contact	Vestigingen
Rivierdijk 654	t (0184) 61 89 74	Barneveld
Postbus 90	t (0184) 61 89 75	Hardinxveld-Giessendam
3370 AB Hardinxveld-Giessendam	e hardinxveld@bvd-advocaten.nl	Veenendaal
KvK Utrecht nr. 30258441	w www.bvd-advocaten.nl	Werkendam

Reden van dit schrijven namens Groot Nieuws Radio is dat de genoemde veronderstelling wellicht niet juist zal blijken te zijn. De opmerkingen met die strekking in de Nota van Zienswijzen vinden waarschijnlijk hun achtergrond hierin dat er sprake is geweest van een *eventuele* beëindiging van het gebruik van de middengolfzender per 30 september 2017.

Op dit moment echter is de kans zeer reëel dat de zender ook daarna bij Groot Nieuws Radio in gebruik zal blijven.

De minister is voornemens om de middengolflicentie voor Groot Nieuws Radio te verlengen, en met de broadcaster en de eigenaar van de mast worden gesprekken gevoerd die gericht zijn op het blijvend gebruik door Groot Nieuws Radio. De mogelijkheid om deze mast te blijven gebruiken is voor Groot Nieuws Radio ook cruciaal om haar activiteiten te kunnen blijven uitoefenen.

Ondanks dat het Regioplan door de gemeenteraad van Zeewolde inmiddels is vastgesteld, zal noodzakelijkerwijs met genoemde zender rekening moeten worden gehouden. Dit kan er derhalve toe leiden dat een deel van de zone langs de Roerdomptocht niet kan worden gebruikt voor het plaatsen van windturbines.

Graag onderhoudt Groot Nieuws Radio nauw contact met het gemeentebestuur over de ontwikkelingen hieromtrent.

Graag zou ik uw reactie vernemen op dit schrijven. Bij voorbaat dank.

Hoogachtend,

Bijlage 3

PER E-MAIL: bep@minez.nl

Aan de ministers van Economische Zaken en
Infrastructuur en Milieu

Hardinxveld-Giessendam	:	14 december 2016	
Ons kenmerk	:	23150074	
Uw kenmerk	:	1887910	F (0184) 61 89 75
Inzake	:	Groot Nieuws Radio B.V. / Advies overeenkomst	

Geachte mevrouw Schultz van Haegen, geachte heer Kamp,

Als advocaat-gemachtigde van Groot Nieuws Radio vraag ik graag uw aandacht voor een aspect van het Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde, waarvan een voorontwerp onlangs is gepubliceerd. Groot Nieuws Radio heeft belang bij dit plan, omdat te Zeewolde (Vogelweg) de middengolfzender staat die bij haar in gebruik is. Het spreekt voor zich dat het goed functioneren van de zender voor Groot Nieuws Radio essentieel is.

Zoals reeds in diverse zienswijzen, gericht aan het gemeente- en provinciebestuur, naar voren gebracht, heeft Groot Nieuws Radio groot belang bij het blijvend kunnen gebruiken van deze zender, ook na september 2017. Bekend is dat voor het functioneren van de middengolfzender nodig is dat er geen windturbines worden geplaatst binnen een straal van 3 kilometer rondom de zender. Overigens zou het niet in acht nemen hiervan ook voor de turbines schadelijk zijn.

./ In het Regioplan Windenergie van de Provincie Flevoland is de noodzaak om hiermee rekening te houden erkend (zie de bijgevoegde kaarten, **bijlage**).

Nu het Voorontwerp op pagina 90 en 91 de veronderstelling lijkt te koesteren dat het zenderpark in het najaar van 2017 gesloten zal worden, ziet Groot Nieuws Radio zich genoodzaakt zich reeds voorafgaand aan de vaststelling van het ontwerp tot u te wenden: genoemde sluiting staat allerminst vast en zal vermoedelijk geen doorgang vinden. Groot Nieuws Radio zal ook na september 2017 de bewuste middengolfzender nodig hebben.

Adres
Moerbeek 11
Postbus 90
3370 AB Hardinxveld-Giessendam
KvK Utrecht nr. 30258441

Contact
F (0184) 61 89 74
F (0184) 61 89 75
hardinxveld@bvd-advocaten.nl
www.bvd-advocaten.nl

Vestiging in
Barneveld
Hardinxveld-Giessendam
Veenendaal
Werkendam

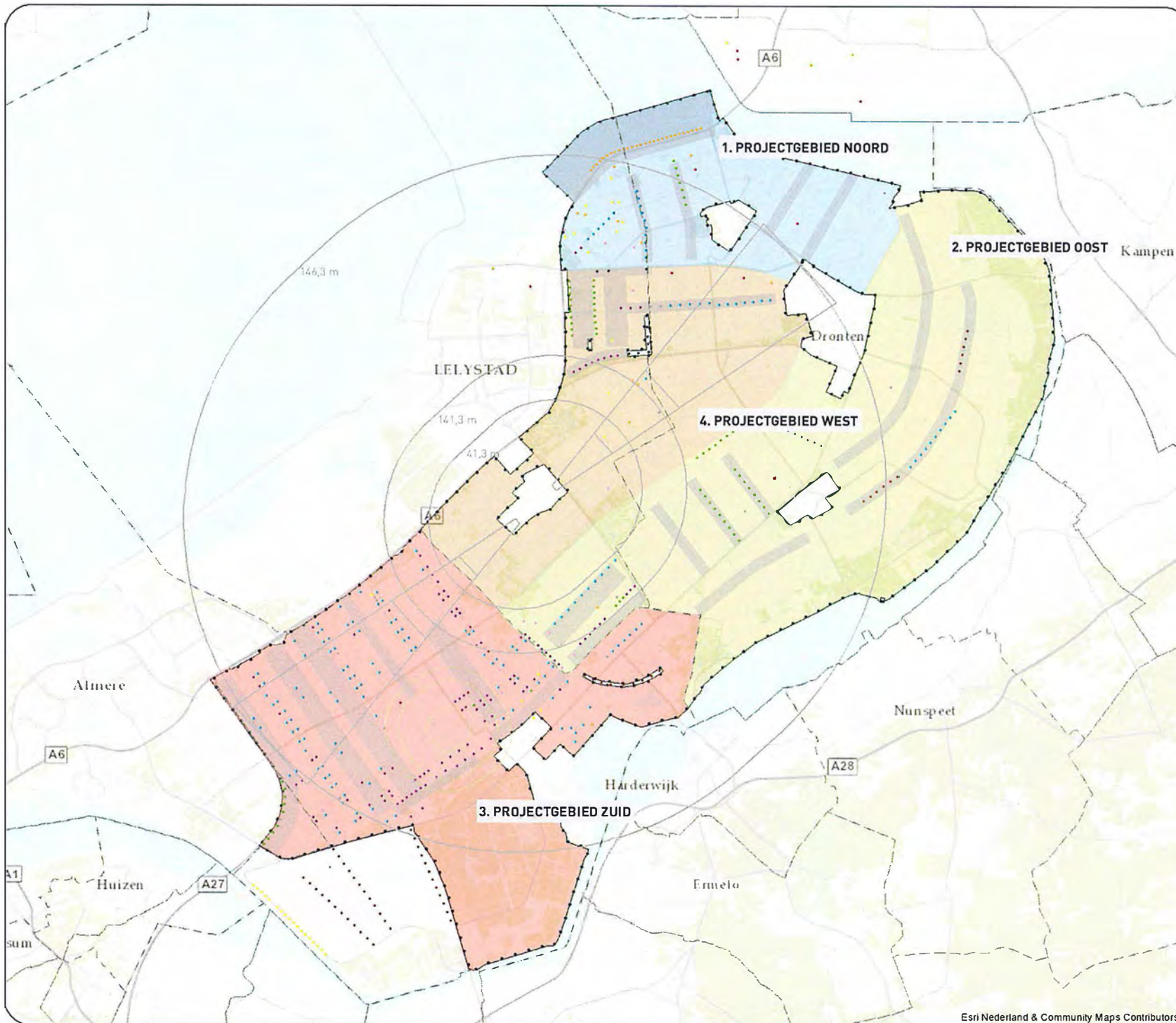
Bij het vaststellen van het ontwerp-inpassingsplan wordt Uwe Exc. dan ook beleefd doch dringend verzocht rekening te houden met het zenderpark en deze grond conserverend te bestemmen. Een agrarische bestemming doet geen recht aan de gebruiksvormen en de belangen van cliënte. Ook zal bij de plaatsbepaling van de windturbines rekening moeten worden gehouden met een voldoende afstand tot het zenderpark.

Wanneer uw Exc. daarop prijs stelt is cliënte graag bereid één en ander nader toe te lichten.

Hoogachtend,

Windenergie: gebiedsindeling en plaatsingszones

Versie 18 - 22-04-2016

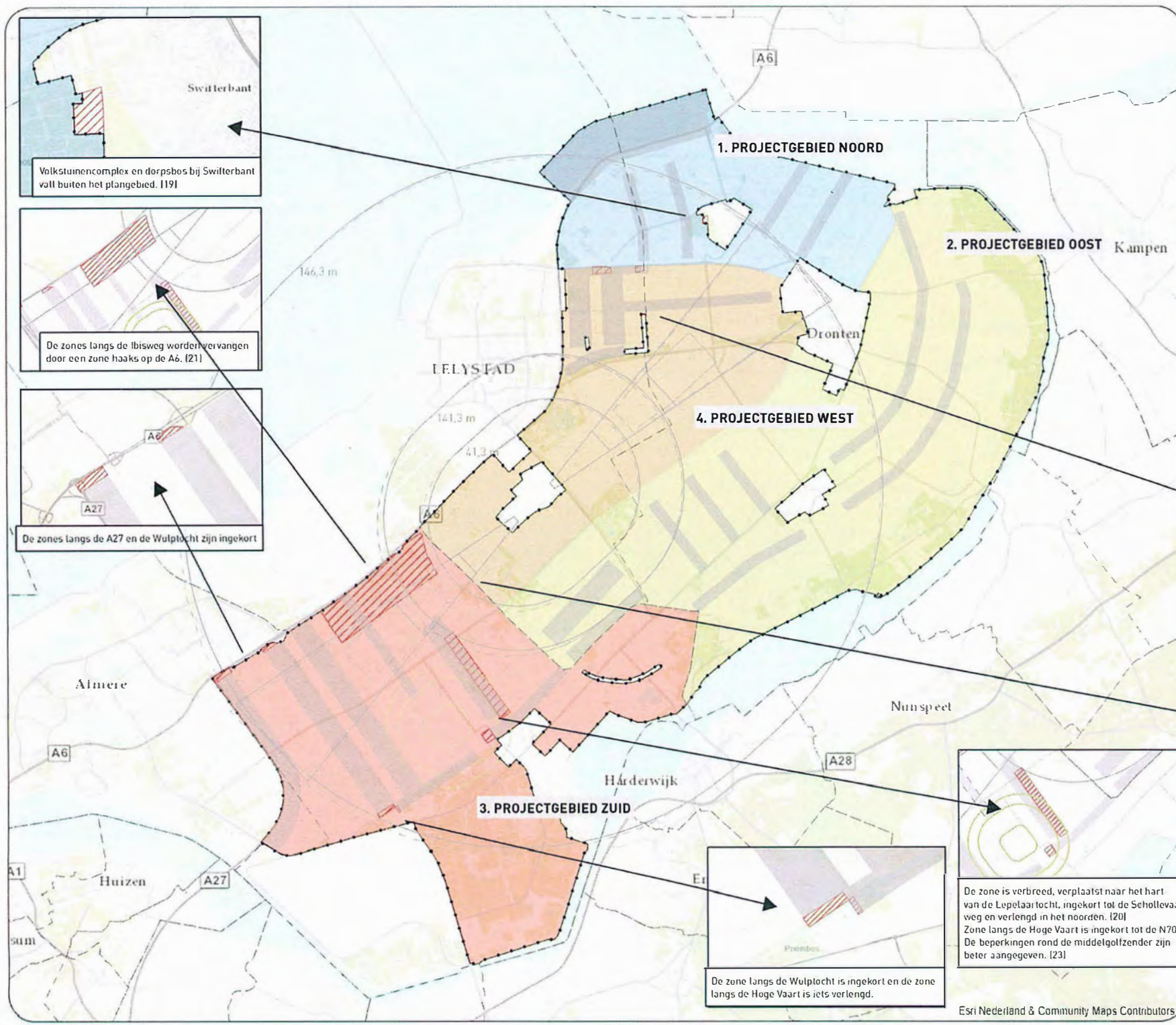
Legenda

- Projectgebied Zuid
- Projectgebied Noord
- Projectgebied Oost
- Projectgebied West
- Gemeentegrens
- Hoogtebeperking Lelystad Airport
- Hoogtebeperking Antennepark Zeewolde
- Bestaande turbines naar startjaar
- voor 1995 / onbekend
- 1995
- 1996; 1997
- 1998; 1999
- 2000; 2001
- 2002; 2003
- 2004; 2005
- 2006; 2007
- 2009; 2011
- 2012; 2013
- Plaatsingszones windturbines

Onderdeel van Nota van Beantwoording.
 Nummers corresponderen met de genummerde
 aanpassingen in de Nota.

Legenda

- Projectgebied Zuid
 - Projectgebied Noord
 - Projectgebied Oost
 - Projectgebied West
 - Gemeentegrens
 - Vorige hoogtebeperking Lelystad Airport
 - Nieuwe hoogtebeperking Lelystad Airport
 - Hoogtebeperking Antennepark Zeewolde
 - Plaatsingszones windturbines
 - Wijziging
- [12] Deelgebieden heten voortaan projectgebieden

Swifterbant
 Volkstuntencomplex en dorpsbos bij Swifterbant valt buiten het plangebied. [19]

146,3 m
 De zones langs de Ibisweg worden vervangen door een zone haaks op de A6. [21]

A6
 A27
 De zones langs de A27 en de Wulptocht zijn ingekort

Almere
 A6
 Huizen
 A27

A1
 A27

1. PROJECTGEBIED NOORD

2. PROJECTGEBIED OOST Kampen

4. PROJECTGEBIED WEST

3. PROJECTGEBIED ZUID

De zone langs de Wulptocht is ingekort en de zone langs de Hoge Vaart is iets verlengd.

De zone is verbreed, verplaatst naar het hart van de Lepelaartocht, ingekort tot de Schollevaartweg en verlengd in het noorden. [20]
 Zone langs de Hoge Vaart is ingekort tot de N705. De beperkingen rond de middelgolffender zijn beter aangegeven. [23]

Zone langs de Hanzelijn wordt doorgetrokken. Het plangebied en projectgebied is ook aangepast [25]
 Windturbine WUR valt buiten het plangebied [24]

Hoogtebeperking Lelystad Airport is aangepast. De slippelijnn geeft de oude hoogtebeperking weer [22]

Inspraakpunt Bureau Energieprpjecten
Postbus 248
2250 AE Voorschoten

Geachte heer, mevrouw,

Zeewolde, 17 april 2017

Graag wil ondergetekende een zienswijze indienen voor het ontwerpbesluit Windpark Zeewolde.

Deze zienswijze gaat over de bestemmingsplan aanpassing.

Op de bij het bestemmingsplan behorende tekening, zijn 2 ontsluitingswegen ingetekend voor de molen achter op onze kavel. Dit geldt ook voor de molen ingetekend bij mijn buurman,

Beiden zijn wij tegen deze dubbele ingetekende ontsluiting. De ontsluiting via de bestaande kavelpaden naar de Ooievaarsweg is geen probleem. Wij zijn beiden echter tegen de ingetekende ontsluitingsmogelijkheid naar de Vogelweg. Het is voor de verkeersveiligheid onwenselijk dat er op de zeer

drukke provinciale Vogelweg een extra ontsluiting komt. Terwijl er 200 m verder al een ontsluiting is voor de Aard-zee. Bovendien moet er een inrit en ontsluitingsweg door een belangrijk landschappelijke aaneen gesloten

groenstrook langs de Vogelweg worden aangelegd. Dit lijkt ons onwenselijk.

Bovendien moet er in de afwateringssloot langs mijn kavel een extra dam worden aangelegd. Natuurlijk kan daar een duiker in worden aangelegd, maar deze is altijd een onnodig risico in de afwatering bij extreme regenval.

Ook zorgt de aanleg vanaf de Vogelweg voor een totale doorsnijding van onze kavel. Extra grondverlies is het gevolg. Ook zorgt het voor veel extra bewerkingskosten van de grond langs de ontsluiting. Hoewel deze ontsluiting op de kavel van mijn buurman licht, hebben wij beiden daar last van, omdat we onze gronden in 1 grondexploitatie bewerken.

Onnodig en te voorkomen als de bestaande kavelpaden worden gebruikt voor de ontsluiting naar de Ooievaarsweg.

Bovendien heb ik mijn akkoord gegeven om mee te werken aan dit project op voorwaarde dat de ontsluiting via de Ooievaarsweg zou lopen.

Graag zien wij dat de ontsluiting achter op mijn kavel naar de Vogelweg van de plankaart wordt verwijderd.

Met vriendelijke groet,

Verzonden: Woensdag 19 april 2017 15:50
 Onderwerp: Zienswijzeformulier
 Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:
 Aanspreektitel:
 Achternaam:
 Voorvoegsel(s):
 Voorletters:
 Straat:
 Huisnummer:
 Postcode:
 Woonplaats:
 Telefoonnummer:
 E-mailadres:
 Als: Particulier

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

nvt

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

1. Betreft: blz. 18 | 121 RW1929-231/17-002.601 | Definitief 02: Gedurende de exploitatie van de windmolens draagt de initiatiefnemer bij aan kwaliteitsverbetering in de omgeving van de nieuwe windmolens met een gebiedsgebonden bijdrage.

In het geval dat er nieuwe windmolens langs de A27 geplaatst zouden worden is deze formulering onvoldoende. Per windmolenlocatie dient vooraf bepaald te worden wat noodzakelijk is om omgevingsschade te compenseren en daarvoor dient een investeringsplan gemaakt te worden en geld beschikbaar gesteld voordat nieuwe windmolens worden geplaatst. Voor het verminderen van overlast moet worden betaald om nadelige gevolgen voor de omgeving zo klein mogelijk te houden.

2. Betreft: blz. 44 | 121 RW1929-231/17-002.601 | Definitief 02: Hoewel formeel de reserveringsverplichting uit het Barro en de Rarro niet van toepassing is op een inpassingsplan, moet vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening hieraan wel aandacht worden besteed.

Om te voorkomen dat woongebieden in Almere Hout worden blootgesteld aan een hogere cumulatieve geluidsbelasting in de toekomst is het noodzakelijk bij het toekennen van de nieuwe bouwmogelijkheden voor de windturbines die nabij de Rijksweg A27 zijn geprojecteerd toch een reserveringsgebied vast te stellen van 34 meter vanaf de buitenste kantstreep van de weg. Dit in verband met mogelijk noodzakelijke capaciteitsvergroting in de toekomst van de A27 vanwege de groei van de gemeente Almere, Oosterwold en van Vliegveld Lelystad.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?

1. Betreft: blz. 17 | 121 RW1929-231/17-002.601 | Definitief 02: In het Regioplan is vastgesteld bestaande windmolens die nu verspreid in het landschap staan te saneren en te vervangen door 93 moderne windmolens die in nette lijnen worden opgesteld. Veel van de

bestaande molens staan solitair in het landschap, de provincie en betrokken gemeentes willen de inzet op meer energie koppelen aan een verbetering (rustiger beeld) van het landschap.

De koppeling van het opwekken van hernieuwbare energie aan verbetering van het landschap gaat in tegen de belangen van mij als bewoner van Almere Hout. Mede door deze koppeling valt de keuze voor de locatie op de A27, op slechts 900 meter van woningen aan de Paradijsvogelweg in Almere Hout. De bestaande windmolens zijn op dit moment solitair geplaatst, en vallen daardoor voor mij als bewoner van Almere Hout minder op in het landschap. Windmolens in nette lijnen, op korte afstand van mijn woonomgeving wegen niet op tegen de gezondheids- en financiële risico's voor mij als bewoner van Almere Hout bij plaatsing van windmolens langs de A27.

Mijn voorstel is dan ook om de 93 moderne windmolens te plaatsen op de meest geschikte locaties van de huidige 221 te saneren windmolens zodat elk risico of hinder wordt vermeden voor mij als bewoner van Almere Hout. Men mag ook veronderstellen dat op de meeste van de 221 huidige windmolenlocaties reeds maatschappelijk draagvlak is voor windmolens en is er door het verminderen van het aantal windmolens nog altijd flexibiliteit om rekening te houden met de landschappelijke inpassing.

2. Betreft: blz. 49 | 121 RW1929-231/17-002.601 | Definitief 02: De keuze voor hogere turbines langs de rijkswegen A27 komt voort uit de wens tot maximale energieproductie binnen het plangebied. Windturbines op de plaatsingszones Lijn A27 (A27-01 t/m A27-17) hebben een tiphoogte van 220 meter met een zo groot mogelijke rotordiameter.

Bij deze voorkeur wordt voor de locatie A27 in het geheel geen rekening gehouden met randvoorwaarden die de gemeente Almere voor de plaatsing van windmolens hanteert (b.v. voor Windpark Pampus). De gemeente Almere stelt: "De gemeente vindt dat het windpark in eerste instantie op 1500m van bestaande woningbouw moet blijven om significante effecten op de woningwaarde en hinder te voorkomen."

De randvoorwaarden zijn duidelijk. Als deze voor Windpark Zeewolde niet zouden gelden, maar wel voor Windpark Pampus dan word ik als inwoner van Almere Hout benadeeld omdat de nadelige effecten van de geplande windmolens langs de A27 alleen maar groter zullen zijn door hun omvang dan de windmolens in Windpark Pampus. Mijn zienswijze in deze is dus dat gelijke voorwaarden voor de plaatsing van windmolens langs de A27 moeten gelden als voor plaatsing in Windpark Pampus om significante effecten op de woningwaarde en hinder te voorkomen voor mij als inwoner van Almere Hout.

De randvoorwaarden van de Gemeente Almere voor Windpark Pampus:

- a. De locatie van de windmolens in eerste instantie op 1500 meter van bestaande woningbouw moet blijven om significante effecten op de woningwaarde en hinder te voorkomen. De A27 ligt op 900 meter van de Paradijsvogelweg in Almere Hout dus zouden er volgens de randvoorwaarden van de gemeente Almere langs de A27 geen windmolens geplaatst kunnen worden.
- b. In Windpark Pampus is het aantal te herplaatsen windmolens verlaagd van 15 naar 8. Ook langs de A27 dient het aantal windmolens verlaagd te worden om significante effecten op de woningwaarde en hinder te voorkomen.
- c. Bij het bepalen van de maximale hoogte van de windmolens - indien geplaatst op een minimale afstand van 1500 meter van woningen - mag de ashoogte maximaal 100 meter en de tiphoogte maximaal 150 meter zijn.

Bron: <https://www.almere.nl/projecten/raadpleging-wind/>

3. Betreft: blz. 49 | 121 RW1929-231/17-002.601 | Definitief 02: Windturbines op de plaatsingszones Lijn A27 (A27-01 t/m A27-17) hebben een tiphoogte van 220 meter met een zo groot mogelijke rotordiameter. Obstakelverlichting wordt toegepast bij tiphoogtes vanaf 150 meter. Het aanbrengen van obstakelverlichting heeft ongewenste effecten op de omgeving. Het windpark is door de obstakelverlichting met name in de schemer- en nachtperiode nadrukkelijk aanwezig in het landschap.

Dit citaat uit het Ontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde leidt tot de conclusie dat onder geen enkele voorwaarde windmolens in de nabijheid van woningen een hogere tiphoogte mogen hebben dan 150 meter. U geeft tenslotte zelf aan dat er ongewenste effecten op de omgeving zullen zijn. Tevens dient de afstand tot snelwegen zodanig te zijn dat er geen noodzaak is obstakelverlichting toe te passen. De ongewenste effecten op de (woon)omgeving worden zo voorkomen.

4. Betreft: blz. 64 | 121 RW1929-231/17-002.601 | Definitief 02: Cumulatieve geluidsbelasting. De toename is in zijn geheel het gevolg van de keuze om op grootschalige wijze in dit gebied windenergie op te wekken. Het algemene belang dat daarmee is gemoeid, weegt in dit geval zwaarder dan de toename van de geluidsbelasting voor enkele punten (waaronder Almere Hout, Paradijsvogelweg) in het grotere plangebied.

De plaatsing van windmolens langs de A27 zal significante effecten hebben op de hinder in Almere Hout die windmolens nu eenmaal veroorzaken. Stellen dat dit het gevolg is van de keuze om op grootschalige wijze in dit gebied windenergie op te wekken is wel erg kort door de bocht. De overheid accepteert dus gezondheids- en hindernis risico's terwijl er wel degelijk alternatieve oplossingen zijn, zoals het herplaatsen van nieuwe windmolens op locaties waar nu reeds verouderde windmolens staan.

Indien één van de voorgestelde scenario's voor de plaatsing van windmolens langs de A27 uit het Ontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde toch worden uitgevoerd, zal om het risico van Cumulatieve geluidsbelasting zo klein mogelijk te houden minimaal vijf jaar voordat de windmolens geplaatst worden tussen de Paradijsvogelweg en de A27 en aan beide zijden van de A27 bomen en struiken geplant moeten worden van voldoende omvang en grootte, zodat op natuurlijke wijze de Cumulatieve geluidsbelasting zo laag mogelijk kan worden gehouden. Bijkomend voordeel is dat dit ook een positief effect zal hebben op de visuele aspecten. Een windmolen omgeven door groen zal minder opvallen, juist in het groene Almere Hout. Vanzelfsprekend dient hiermee in de investeringsplannen rekening gehouden te worden.

Dat we nog niet alles weten van de gevolgen van windturbinegeluid kan tenslotte geen reden zijn om het maar te negeren. In de Notitie windturbinegeluid en gezondheid schrijft TNO: Er zijn aanwijzingen voor een mogelijk verband tussen geluidhinder van windturbines en symptomen van stress.

Reactie

Verzonden: Donderdag 20 april 2017 09:13
 Onderwerp: Zienswijzeformulier
 Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:
 Aanspreektitel:
 Achternaam:
 Voorvoegsel(s):
 Voorletters: .
 Straat:
 Huisnummer:
 Postcode:
 Woonplaats:
 Telefoonnummer:
 E-mailadres: windkoepelgroen@gmail.com
 Als: Organisatie
 Organisatie: Vereniging Windkoepel Groen
 Mede namens:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

nee

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

ja

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?

Als vereniging Windkoepel Groen ("WKG") geven we uitvoering aan windplan Groen voor het projectgebied Oost (Groen) in Oostelijk Flevoland.

Met de overheden wordt gezocht naar oplossingen voor knelpunten samenhangend met de waarschijnlijke hoogtebeperkingen die een gevolg zijn van de uitbreiding van luchthaven Lelystad waartoe inmiddels besloten is. Een van de mogelijkheden die nader worden onderzocht is plaatsing van twee of drie molens in het verlengde van bestaande dan wel nieuw geplande lijnen. Deze mogelijkheid zou worden geblokkeerd door plaatsing van twee windturbines (SCH-09 en SCH-08) van het geplande Windpark Zeewolde tegen de Knardijk aan de kant van Zuidelijk Flevoland (het Plangebied Zuid in het Regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland).

Dit heeft te maken met de maximaal toelaatbare turbulentie-intensiteit op grond van art.3:14 Activiteitenregeling milieubeheer jo.Nen-EN-IEC 61400-1 (de zgn. IEC-norm). De IEC-norm leidt er toe dat de extra turbulentie van SCH-08 en SCH-09 (de zg. wake turbulence), die moet worden opgeteld bij de omgevingsturbulentie als gevolg van weersomstandigheden, beperkingen stelt aan de bouw van turbines in de omgeving, in dit geval turbines aan de andere zijde van de Knardijk, in het plangebied Oost. Met SCH-08 en SCH-09 heerst Plangebied Zuid dus ten onrechte over Plangebied Oost.

WKG herinnert eraan dat zij al meer dan een jaar geleden bij provincie Flevoland en de gemeenten Lelystad en Dronten heeft aangegeven dat het feit dat Windpark Zeewolde in de planning voorop loopt, er niet toe mag leiden dat Windparl Zeewolde mogelijkheden krijgt die blokkerend zijn voor de ontwikkeling van initiatieven in andere plangebieden, in dit geval Oost. In reactie op deze zorgen werd aan WKG meermalen verzekerd dat daarvan geen sprake zou zijn.

Van deze toezegging lijkt nu niets terecht te komen. Zonder overleg wordt in het plangebied Zuid aan Windpark Zeewolde een lijn toebedacht met twee turbines op een positie die

verdere ontwikkeling aan de andere kant van de Knardijk, in het Plangebied Oost, onmogelijk maakt. Dit gaat ten koste van twee of drie turbineplaatsen als alternatief en compensatie voor wegvallende mogelijkheden in verband met luchthaven Lelystad. Het overleg over deze alternatieven, dat nog gestart moet worden, en daarmee de ontwikkeling van het Windplan Groen, komen ozeer onder druk te staan door de nu in de zuidpunt geprojecteerde turbines van Windpark Zeewolde, dat de gewenste en beoogde samenwerking tussen partijen in de betrokken plangebieden sterk wordt belemmerd en mogelijk in zijn geheel niet meer zal worden ingevuld.

De partijen die samenwerken in en met Windkoepel Groen, waaronder ook de gemeenten Lelystad en Dronten, vinden dit een ongewenste ontwikkeling. WKG verzoekt daarom dringend om SCH-08 en SCH-09 uit de ter inzage gelegde stukken te schrappen, dan wel overleg te voeren over een aanvaardbare alternatieve invulling voor deze turbines.

Reactie

Verzonden: Donderdag 20 april 2017 09:23
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat: Postbus
Huisnummer: 23000
Postcode: 1100 DM
Woonplaats: AMSTERDAM
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Organisatie
Organisatie: DAS Nederlandse Rechtsbijstand Verzekeringmaatschappij N.V.

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?
zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?
zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?
zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?
zie bijlage

Reactie

AANTEKENEN

Bureau Energieprojecten
T.a.v. Inspraakpunt Windpark Zeewolde
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

Bij antwoord vermelden:
HKQ.1.16.048596

Behandeld door:
TvdW
Telefoon:
e-mail:

Datum:
20 april 2017
Fax:

**Betreft: Zienswijze ontwerpinpassingsplan, ontwerpbesluiten & MER
"Windpark Zeewolde"**

Geachte heer, mevrouw,

Tot mij hebben zich gewend de Maatschap _____ als-
mede de maten dhr. _____ en mevrouw _____ in persoon, allen
gevestigd te respectievelijk wonende te Zeewolde aan de _____

Cliënten wensen bij deze hun zienswijze in te dienen met betrekking tot het ontwerpinpassingsplan "windpark Zeewolde", alsmede de onderliggende ontwerp WABO-vergunning, de ontwerp-Wn-vergunning, de ontwerpwatervergunning en de MER.

Cliënten zijn het oneens met het niet opnemen van de windmolen op het perceel van cliënten in het inpassingsplan. In het inpassingsplan heeft de windturbine van cliënten de aanduiding "specifieke bouwaanduiding te saneren windturbine 4" gekregen. Alhoewel een omschrijving van de inhoud van deze bouwaanduiding niet in de regels van het bestemmingsplan terug komt, gaan cliënten er gezien de tekst van de bouwaanduiding alsmede artikel 5.4 van de planregels van uit dat het plan is om de windturbine op hun perceel te saneren en deze niet terug te laten keren in het inpassingsplan. Uit de bijlage bij het plan maken cliënten op dat hun windturbine in dat geval uiterlijk op 31 december 2026 gesaneerd zou moeten zijn. Hierover komt echter niets terug in de regels bij het inpassingsplan.

Cliënten zijn echter van oordeel dat de windmolen op hun bestemming is te scharen onder "kleinschalige duurzame energieopwekking" als bedoeld en toegestaan in artikel 3.1 onder L in het bestemmingsplan en daarom had kunnen worden opgenomen in het inpassingsplan. De huidige windmolen van cliënten is met vergunning gebouwd.

DAS Nederlandse Rechtsbijstand Verzekeringmaatschappij N.V.

Keurmerk Klantgericht Verzekeren

Amsterdam

De Entree 222
Postadres
Postbus 23000
1100 DM Amsterdam

T 020 6517517
F 020 6914737
E info@das.nl
www.das.nl

IBAN NL07 ABNA 0243 1333 59 (premie)
IBAN NL46 ABNA 0243 1604 96 (overig)

BIC ABNANL2A
KvK 33110754

Cliënten zijn dan ook van oordeel dat hun windmolen goed inpasbaar is in het inpassingsplan nu zowel in de toelichting op het ontwerp-inpassingsplan als in de toelichting op het bestemmingsplan Buitengebied Zeewolde is opgenomen dat de windmolens in lijnopstellingen zoals aan de Zuidlob (windpark prinses Alexia) en de Sternweg de voorkeur genieten voor opname in het plan. Cliënten merken op dat ook de windmolens aan de weerszijden van de Gruttoweg (nagenoeg) in een lijnopstelling staan en deze daarom ook kunnen worden opgenomen in het inpassingsplan. Er wordt niet duidelijk gemaakt waarom in het beleid onderscheid wordt gemaakt tussen de windmolens in een lijnopstelling aan de Zuidlob (Windpark prinses Alexia) en de Sternweg enerzijds en de windmolens in lijnopstelling aan de Gruttoweg anderzijds.

Verder wijzen cliënten op paragraaf 2.3 van de toelichting waarin wordt gesteld dat *“per deelgebied moet voor initiatiefnemers een sluitende business case voor opschalen en saneren mogelijk zijn. Dit houdt in dat de kosten voor het saneren van de huidige turbine voor een eigenaar uit moet kunnen uit het rendement van een aandeel in het nieuwe windpark”*. Niet is aangetoond dat het saneren van de windmolen van cliënten en het verlies van inkomsten dat daarmee gepaard gaat kan worden “goedgemaakt” door het realiseren van het nieuwe windpark, zeker wanneer cliënten geen eigen molen meer daarvoor in de plaats terug zouden mogen plaatsen. Ook is onduidelijk op wie de verplichting tot sanering ligt en hoe en door wie deze verplichting zal worden geëffectueerd en hoe de kosten van de sanering zullen worden gecompenseerd.

Cliënten merken voorts op dat in paragraaf 7.2 van het ontwerp-inpassingsplan geen rekening is gehouden met de planschadeclaims door het wegbestemmen van de windmolens. Aangezien het gaat om een veelvoud aan windmolens (alleen op de Gruttoweg staan er al tientallen) die moeten worden gesaneerd en de betrokken ondernemers hier veel schade door lijden omdat de waarde van hun perceel bij verkoop omlaag gaat en ook hun inkomsten op termijn zullen afnemen (volledige nieuwbouw van een molen is bijvoorbeeld onder het overgangsrecht niet mogelijk), had een planschaderisicoanalyse gemaakt moeten worden om de financiële uitvoerbaarheid van het plan te kunnen garanderen. Nu hier geen rekening mee is gehouden, kan het ontwerpplan niet worden vastgesteld zonder de windmolens alsnog positief te bestemmen vanwege de financiële gevolgen voor de provincie en/of de gemeente.

Cliënten wijzen bovendien ook op het feit dat het saneren van de windmolens zal leiden tot een toename aan het gebruik van fossiele brandstoffen en de daarbij komende hogere milieubelasting, negatieve invloed op de luchtkwaliteit en de verhoogde uitstoot van fijnstof. Cliënten merken op dat met deze gevolgen in de MER geen rekening is gehouden en dat de negatieve milieugevolgen hadden moeten worden gecompenseerd in het ontwerpplan. Op bladzijde 48 van de MER bij het bestemmingsplan Buitengebied Zeewolde wordt overigens genoemd dat de windmolens volgens de MER ook geen belemmering vormen voor het open landschap van het buitengebied. Dit wordt zelfs geïllustreerd met een foto van de windmolens langs (nota bene) de Gruttoweg.

Cliënten zijn dan ook van oordeel dat vanuit het oogpunt van rechtszekerheid de windmolen van cliënten alsnog opgenomen dient te worden in het inpassingsplan.

Met betrekking tot de ontwerp-watervergunning wordt opgemerkt dat de vergunning wordt verleend voor een periode van 25 jaar gerekend vanaf het in exploitatie nemen van de laatste windturbine. Cliënt is van oordeel dat dit niet mogelijk is nu de vergunning ook werkzaamheden be-

strijkt voor het bouwen van de windturbines en het aanleggen van kabels en leidingen. De watervergunning kan derhalve niet pas gaan gelden na afloop van het in exploitatie nemen van de laatste windturbine. Verder is voor cliënten onduidelijk waarom wordt gekozen voor het verlenen van een vergunning voor een periode van 25 jaar nu de aangebrachte wijzigingen aan de waterstaatwerken permanent zullen blijven bestaan zolang de windmolens bestaan.

Met betrekking tot de ontwerp-Wn-vergunning wordt opgemerkt dat wordt gesteld dat de kans dat er slachtoffers zullen vallen onder de trek- en broedvogels in het gebied gelijk aan of kleiner dan 1 is, uitgezonderd de kolganzen en grauwe ganzen. Er wordt van uitgegaan dat in de nieuwe situatie deze kans kleiner is omdat er per saldo minder molens komen te staan in het gebied. Er wordt echter ten onrechte niet meegenomen dat deze molens hoger zullen worden en dat er voor de vogels tevens een “gewenningsperiode” zal bestaan waarin het aantal slachtoffers hoger zal zijn omdat de vogels tegen de wieken van de nieuw te bouwen windmolens aan zullen vliegen. Ook zullen de bouwwerkzaamheden en de grotere fundering voor de nieuwe molens er toe leiden dat het leefgebied van de kiekendief wordt aangetast, hetgeen een onwenselijke ontwikkeling vormt.

Cliënten pleiten dan ook voor het behoud van de bestaande molens (waaronder hun eigen windmolen) omdat de vogels gewend zijn aan de locatie en hoogte van deze windmolens en er daardoor op jaarbasis minder slachtoffers vallen, hetgeen de gunstige staat van instandhouding bevordert. Cliënten wijzen in deze ook op het pleidooi van de gemeente Almere (nota bene één van de partners bij het uitvoeren van het inpassingsplan) om minder en lagere windmolens te plaatsen. Zie het nieuwsbericht van Omroep Flevoland d.d. 13 april 2017:

<http://www.omroepflevoland.nl/nieuws/146187/almere-lagere-windmolens-langs-a27-en-zo-weinig-mogelijk>

Met betrekking tot de ontwerpomgevingsvergunning wensen cliënten nog aan te voeren dat het zeer opmerkelijk is dat het aangevraagde plan in strijd is met het ontwerp-rijksinpassingsplan en dat hier al bij voorbaat van moet worden afgeweken. Cliënten merken op dat het zeer opmerkelijk is dat de gemeente voornemens is een vergunning voor het project te verlenen terwijl nog niet zeker is of 8 windmolens en het transformatorstation kunnen worden gebouwd. Zonder de bouw van het transformatorstation en de 8 windturbines, kan het project immers niet meer rendabel worden geëxploiteerd.

Cliënten verzoeken u dan ook bovenstaande argumenten mee te wegen in het inpassingsplan en daarbij de molen van cliënten en de andere windmolens aan de Gruttoweg op te nemen in het inpassingsplan.

Ik hoop u bij deze voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u nog vragen hebben dan kunt u mij op bovenstaande manieren bereiken. Om er zeker van te zijn dat dit bericht u (tijdig) bereikt ontvangt u van dit document een exemplaar per digitaal formulier via de website <https://respons.itera.nl/Formulier/OBWindparkZeevolde> en een kopie per aangetekende post.

Hoogachtend,

DAS

Verzonden: Donderdag 20 april 2017 09:31
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat:
Huisnummer:
Postcode:
Woonplaats:
Telefoonnummer:
E-mailadres: windkoepelgroen@gmail.com
Als: Organisatie
Organisatie: vereniging Windkoepel Groen

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

nee

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

ja

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?

1. omgevingsveiligheid en fysieke integriteit van de eigen Eoliënne-turbine komen in het geding: uitwerking in bijlagen
2. financiële kosten als gevolg van productieverliezen, hoge onderhoudskosten leiden tot aanzienlijk inkomenschade: uitwerking in bijlage

Reactie

INLEIDING

1. De heer en mevrouw _____ te _____) Lelystad, hebben voor zich en namens anderen in het Windpark Eoliënne zienswijzen ingediend ter zake van het ontwerp-inpassingsplan Windpark Zeewolde en de ontwerpbesluiten, waaronder met name de omgevingsvergunning van het college van burgemeester en wethouders van Zeewolde. De zienswijzen zijn geregistreerd onder de nrs. **c9-OB-0006** en **c9-OB-0007**.
2. Namens de heer en mevrouw _____ dient de vereniging Windkoepel Groen hierbij zienswijzen in ter nadere uitwerking en onderbouwing van de eerder door de heer en mevrouw ingediende zienswijzen.
3. De nadere zienswijzen van de heer en mevrouw _____ zijn als volgt.

STRIJD MET 3:14 ACTIVITEITENREGELING MILIEUBEHEER JO. NEN-EN-IEC 61400-1

4. De als laatste geprojecteerde molen aan de oostelijke grens van het Projectgebied Zuid (Schollevaarweg) – in het Ontwerp-RIP aangeduid als **SCH 09** – is voorzien op minder dan 200 meter (160 tot 190 meter) afstand van de meest zuidelijke molen in de lijnopstelling van het windpark Eoliënne in het Projectgebied Oost langs de Schollevaarweg (verder: de “**Eoliënne-turbine**”).
5. De nabijheid van SCH 09 tot de Eoliënne-turbine leidt tot strijd met NEN-EN-IEC 61400-1 (verder: de “**IEC-norm**”). Deze ontwerpstandaard is via art. 3:14 Activiteitenregeling milieubeheer onderdeel van de op de turbines van Windpark Zeewolde toepasselijke regelgeving. Het gevolg van overschrijding van de toegelaten turbulentie-intensiteit is dat risico’s ontstaan voor de omgevingsveiligheid en voor de fysieke integriteit van de Eoliënne-turbine zelf.

Een en ander wordt als volgt nader uitgewerkt.

6. De IEC-norm stelt eisen aan de turbulentie-intensiteit waaraan een windturbine mag worden blootgesteld. Turbulentie ontstaat door luchtstromen, in het bijzonder wind. Additionele turbulentie op een turbine kan ontstaan wanneer hij wordt aangestroomd door zog van een zich in de nabijheid bevindende turbine. Afhankelijk van het type van de betrokken turbines en hun onderlinge afstand kan zich voordoen dat de maximaal toegelaten turbulentie-intensiteit wordt overschreden. Dit geval doet zich voor met betrekking tot de Eoliënne-turbine indien SCH 09 zou worden gerealiseerd.
7. Dit wordt inzichtelijk gemaakt in de **bijlage**. De bijlage bevat twee grafische voorstellingen. Ze kunnen als volgt worden toegelicht.
8. In de eerste grafische voorstelling worden contouren en “pluimen” afgebeeld. Waar in de legenda is toegevoegd “P90” wordt bedoeld dat de desbetreffende grafisch verbeelde turbulentiecontour of -pluim is gebaseerd op een turbulentie-intensiteit die met een waarschijnlijkheid van 90 procent in de weersomstandigheden gedurende een gemiddeld jaar

wordt gegenereerd. De grafische voorstelling gaat uit van een windsnelheid van 15 m/s. Dit is de windsnelheid waarbij veel turbines maximaal vermogen leveren (de vollastgrens).

9. De binnenste, groene contour betreft de berekende omgevingsturbulentie (op basis van P90) op de Eoliënne-turbine. De blauwe contour daaromheen is de buitencontour van de gewogen gemiddelde turbulentie die de IEC-norm is toegestaan. Omdat deze contour een norm weergeeft, is de waarschijnlijkheidsfactor (P) indifferent.
10. De zwart gekleurde pluimen vertegenwoordigen de turbulentie als gevolg van zog van de geprojecteerde nieuwe turbulentie (de *wake turbulence* of zogturbulentie) bij de windrichtingen die door de lijnen van de pluimen worden begrensd (dus, per definitie, niet bij P90).
11. De "optelling" van de omgevingsturbulentie en de zogturbulentie is de "totale turbulentie", die zichtbaar is gemaakt met de paarse belijning. Omdat het hier gaat om een "optelling" van omgevingsturbulentie, die wordt bepaald bij P90, en zogturbulentie, geldt P90 ook voor de berekende totale turbulentie.
12. De rode contour buiten de blauwe contour (de IEC-norm) representeert het gewogen gemiddelde van de totale turbulentie-intensiteit voor alle windrichtingen. Dit is de effectieve turbulentie. Volgens de IEC-norm is deze effectieve turbulentie de turbulentie waarmee de "fatigue load" of "extreme load" van een aangestroomde turbine moet worden berekend. In de grafiek is in één oogopslag te zien dat de effectieve turbulentie-intensiteit de IEC-norm voor de fatigue load van de Eoliënne-molen ruimschoots overschrijdt.
13. In de tweede grafiek van de bijlage wordt dezelfde normoverschrijding nog op andere wijze weergegeven.
14. In de tweede grafiek wordt de turbulentie-intensiteit op de y-as afgezet tegen de windsnelheid op de x-as. De blauwe lijn representeert de IEC-norm voor turbulentie-intensiteit, de rode lijn de effectieve turbulentie-intensiteit op de Eoliënne-turbine.
15. In het zalmroze gekleurde gebied (op de x-as afgebakend door windsnelheden waarbij diverse turbines op maximaal vermogen draaien) is te zien dat de normoverschrijding bij windsnelheden tussen 9 m/s en 14 m/s zelfs nog aanzienlijk groter is dan bij de vollastgrens van 15 m/s, die in de eerste grafiek is gehanteerd.

Strijd met evenredigheid/materiële zorgvuldigheid

16. De geprojecteerde afstand van SCH 09 tot de Eoliënne-molen is zodanig dat de familie zal gaan tekortschieten onder de all-in service- en verzekeringsovereenkomst met betrekking tot de Eoliënne-molen. Dit is het geval omdat
 - a. de overeenkomst verlangt dat de molen volledig conform de IEC-norm te allen tijde geëxploiteerd wordt en
 - b. *bovendien* (onafhankelijk van de IEC-norm) wordt geëist dat de afstand tussen de Eoliënne-molen tot een andere molen ten minste driemaal (voor molens in een enkelvoudige lijnopstelling) dan wel vijfmaal (voor molens in een parkopstelling) de

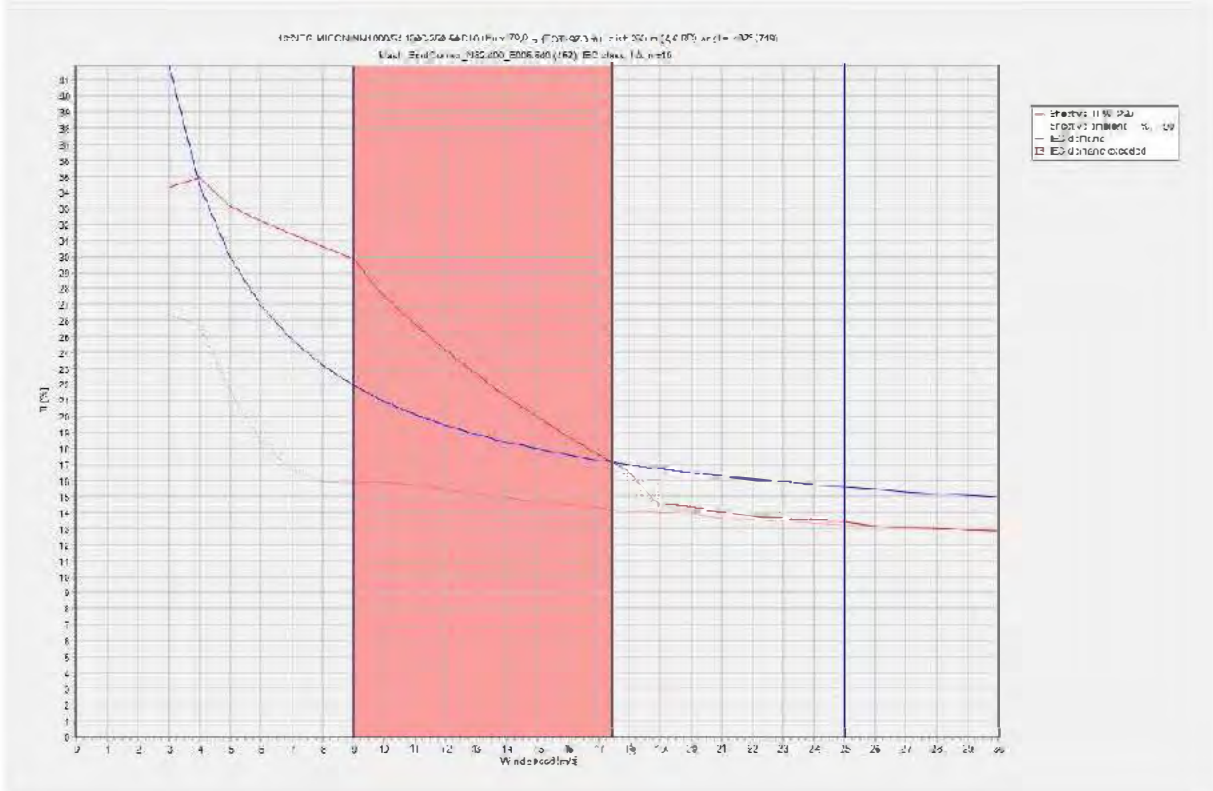
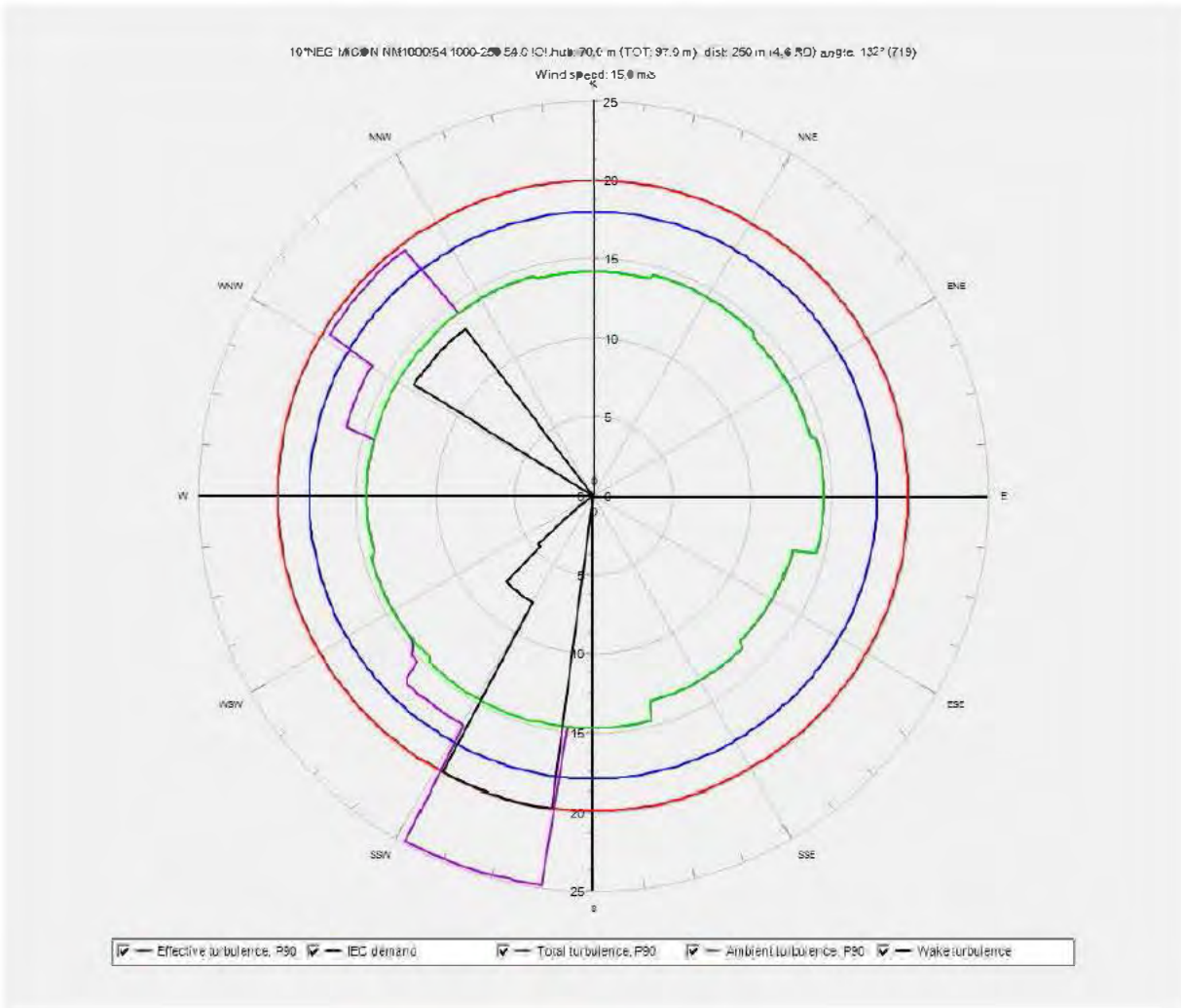
rotordiameter van de aangrenzende molen bedraagt; hetgeen wil zeggen, in dit geval, dat de afstand tussen de Eoliënne-molen en SCH 09 (met een conservatief geschatte rotordiameter van 117 meter) ten minste 351 meter dient te bedragen.

Productieverliezen / Financiële uitvoerbaarheid

17. Geheel ten overvloede wordt erop gewezen dat zog van de geprojecteerde turbine SCH 09 zou leiden tot productieverliezen van de bestaande Eoliënne-turbine. Vergoeding van de inkomensschade die hierdoor ontstaat, zal moeten zijn gegarandeerd. Ten onrechte bewaren de ter inzage gelegde stukken hierover het stilzwijgen.
18. Doordat geen aandacht wordt gegeven aan inkomensschade door productieverliezen, welke schade ten laste zal komen van Windpark Zeewolde B.V., ontbreekt tevens een sluitende onderbouwing van de financiële uitvoerbaarheid van het Ontwerp-RIP, althans voor zover SCH 09 daarin zou worden gehandhaafd.
19. Zou SCH 09 in voorkomende gevallen worden stilgezet om productieverliezen van de Eoliënne-turbine te voorkomen (hetgeen overigens niet zou remediëren aan de overschrijding van de IEC-norm als zodanig, en evenmin aan de problemen met de verzekeringsdekking en de voorwaarden voor de onderhoudsovereenkomst voor de Eoliënne-molen), dan zou SCH 09 zelf financieel niet meer rendabel draaien, hetgeen evenzeer zou raken aan de financiële uitvoerbaarheid van het Ontwerp-RIP voor zover SCH 09 daarin zou worden gehandhaafd.

CONCLUSIE/MONDELINGE TOELICHTING

20. SCH-09 moet uit het ter inzage gelegde ontwerpen voor het RIP en de Omgevingsvergunning worden geschrapt.
21. De heer en mevrouw _____ en/of WKG namens hen zijn graag bereid deze zienswijze mondeling toe te lichten.

Ondergetekende, de heer _____, wonende aan de _____ te _____) lidstad, machtigt hierdoor de vereniging Windkoepel Groen, gevestigd aan de _____ te _____ Dronten, om namens hem zienswijzen in te dienen, en in voorkomend geval mondeling toe te lichten, tegen het ontwerp-inpassingsplan Windpark Zeewolde en de ontwerpbesluiten betreffende Windpark Zeewolde, waaronder met name de omgevingsvergunning van het college van burgemeester en wethouders van Zeewolde.

Deze machtiging laat onverlet de bevoegdheid van de heer _____ voornoemd, om, al dan niet tezamen met de vereniging Windkoepel Groen, zienswijzen als hierboven bedoeld in te dienen en/of mondeling toe te lichten.

Deze volmacht geldt tot wederopzegging.

Lelystad, 19 april 2017

Verzonden: Donderdag 20 april 2017 10:52
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat: St. Canisiussingel
Huisnummer: 19 f
Postcode: 6511 TE
Woonplaats: NIJMEGEN
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Organisatie
Organisatie: Advocatenkantoor

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?
zie bijgaande zienswijze

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?
zie bijgaande zienswijze

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?
zie bijgaande zienswijze

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?
zie bijgaande zienswijze

Reactie

AANGETEKEND (10013)

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark Zeewolde
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

Tevens digitaal ingediend

datum: 20 april 2017
onze referentie: 71792_Koopmans Projecten c.s./Oosterwold Almere (locatie A27)
documentnummer: 21162037
uw referentie: Zienswijze Windpark Zeewolde
behandeld door: , advocaat
T rechtstreeks:
F rechtstreeks:
e-mail:

Geachte heer/mevrouw,

Op 9 maart jongstleden heeft u bekendgemaakt dat de ontwerpbesluiten ten behoeve van het Windpark Zeewolde van vrijdag 10 maart tot en met donderdag 20 april ter inzage liggen. Voor de desbetreffende bekendmaking verwijs ik naar de **bijlage 1**. De ter inzage gelegde besluiten betreffen een ontwerp-rijksinpassingsplan, ontwerp-watervergunning, ontwerp-omgevingsvergunning en ontwerp vergunning bescherming natuurbeheer.

Namens Koopmans Projecten B.V., Koopmans Bouwgroep B.V. (beide kantoorhoudende aan de Marssteden 66 te Enschede) en Woningstichting Goede Stede (kantoorhoudende aan de Verzetslaan 141 te Almere) maak ik hierbij gebruik van de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen tegen voornoemde ontwerpbesluiten.

Belanghebbendheid

Koopmans Projecten B.V. en Woningstichting Goede Stede zijn eigenaar van gronden binnen het plangebied van het recent vastgestelde CHW-bestemmingsplan Oosterwold. De in hun eigendom zijnde gronden worden geraakt door de gebiedsaanduiding 'Overige zone - ontwikkelregels' als opgenomen in het ontwerp rijksinpassingsplan, waardoor de ontwikkelmogelijkheden beperkt worden. Ook los van die aanduiding heeft deze ontwikkeling aan de andere zijde van de A27 als waar de gronden van cliënten zijn gelegen, gezien de omvang van de windturbines een negatief effect op de waarde van de gronden van cliënten, nu daar woningbouw mogelijk is. Cliënten zijn derhalve aan te merken als belanghebbenden.

Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde

Cliënten kunnen niet instemmen met het thans voorliggende ontwerp-rijksinpassingsplan. Zij hebben de volgende bezwaren:

Uitvoerbaarheid

In het Rijksinpassingsplan is opgenomen dat een omgevingsvergunning voor het bouwen van een windturbine uitsluitend wordt verleend indien de aanvrager bij zijn aanvraag aantoon dat de

windturbines die zijn opgenomen in bijlage 1 behorend bij de planregels, op de in die bijlage genoemde datum zijn verwijderd.

De te saneren windturbines zijn (in ieder geval deels) eigendom en in exploitatie bij andere partijen dan de windvereniging die de beoogd exploitant van het planologisch toegestane windpark is. Uit de inspraakreacties op het voorontwerp blijkt duidelijk dat de eigenaren/exploitanten van de te saneren windturbines thans nog geen overeenstemming hebben bereikt met die vereniging ten aanzien van de sanering van hun windturbines en kennelijk de gesprekken ook zodanig zijn dat zij gemeend hebben een inspraakreactie in te moeten dienen. Opvallend is dat in de reactie op de inspraakreacties staat dat *"het scenario dat er dwingende procedures - zoals onteigening - nodig zijn om ontmanteling zeker te stellen onwaarschijnlijk is"*.

Nu de eigenaren/exploitanten van de te saneren windturbines hebben aangegeven niet zomaar in te stemmen met de voorliggende plannen en uit de inspraaknota blijkt dat geen rekening is gehouden met een onteigening, is het maar zeer de vraag of de in het rijksinpassingsplan opgenomen ontwikkelingen uitvoerbaar zijn. Immers, als er geen overeenstemming wordt bereikt (waarvan op dit moment kennelijk nog altijd geen sprake is), kunnen er geen windturbines worden gesaneerd en kunnen er dus ook geen nieuwe windturbines worden opgericht. Het feit dat er inmiddels een bemiddelaar is aangesteld die tussen de partijen zal bemiddelen, is onvoldoende om thans aan te kunnen nemen dat er overeenstemming kan worden bereikt. Het is dan dus zeker niet uitgesloten dat er wel moet worden onteigend, maar daar is door de minister kennelijk geen rekening mee gehouden. Daarmee is de uitvoerbaarheid van dit plan op dit moment zeker nog ongewis en kan reeds om die reden het rijksinpassingsplan niet worden vastgesteld.

In voornoemde bijlage is overigens aangegeven dat de sanering van het overgrote deel van de windturbines uiterlijk 31 december 2026 moet plaatsvinden. Dat is in strijd met het provinciaal en gemeentelijk beleid, zoals hieronder nog nader uiteengezet zal worden.

Conflicterende belangen

De (groene) woningbouwplannen in Oosterwold zijn onderdeel van het landelijk ruimtelijk beleid.

In het op 13 november 2013 vastgestelde Rijk-regioprogramma Amsterdam-Almere-Markermeer is beschreven dat in Oosterwold ruimte wordt geboden voor verstedelijking, waarbij het gebied zijn groene en agrarische karakter behoudt en verder ontwikkelt. De in het Rijk-regioprogramma benoemde woningbouwopgave bedraagt 15.000 woningen.

De ontwikkeling van het gebied Amsterdam-Almere-Markermeer middels het Rijk-regioprogramma Amsterdam-Almere-Markermeer is ook opgenomen in de Structuurvisie infrastructuur en ruimte (p.69). De ontwikkeling van Oosterwold tot een groene woonwijk met 15.000 woningen is dus van groot nationaal belang.

Ook de realisatie van windparken is gezien de Structuurvisie windenergie op land (vastgesteld op 28 maart 2014) van groot belang. Daarbij merken cliënten op dat het windpark grotendeels op een andere locatie mogelijk wordt gemaakt dan in de structuurvisie "Windenergie op land" was voorzien. In die zin is het voorziene windpark dus strijdig met het rijksbeleid.

Cliënten begrijpen uiteraard dat het Rijk, de provincie en de gemeente er veel aan is gelegen om te voorzien in duurzame energiebronnen. Cliënten zijn ook niet tegen de realisatie van windparken, maar kunnen niet instemmen met de keuze om juist nabij Oosterwold zeer hoge windturbines op zeer korte afstand te realiseren. Door de thans gekozen situering en uitvoering ontstaan er conflicterende belangen, hetgeen reeds blijkt uit de als gevolg van dit inpassingsplan en daarin opgenomen gebiedsaanduiding 'Overige zone - ontwikkelregels' toevoeging van artt. 13.25a en 13.25b aan de ontwikkelregels van het CHW-bestemmingsplan Oosterwold. De ontwikkelmogelijkheden te Oosterwold worden hierdoor beperkt. Cliënten zijn van mening dat de in het CHW-bestemmingsplan Oosterwold mogelijk gemaakte ontwikkelingen zouden moeten prevaleren boven de gekozen situering van het windpark. De thans gekozen uitvoering van het windpark zorgt ervoor dat de doelstelling om in Oosterwold 15.000 woningen mogelijk te maken, niet zal worden behaald.

(De toelichting van) het inpassingsplan geeft onvoldoende blijk van de belangenafweging die tussen de verschillende belangen die gepaard gaan met de realisatie van beide ontwikkelingen.

Naar mening van cliënten had duidelijk moeten worden gemaakt hoe de verschillende nationale belangen tegen elkaar zijn afgewogen. Daarbij is onder meer van belang dat onderzoek had moeten worden gedaan naar alternatieven die de ontwikkeling van Oosterwold minder schaden als de voorliggende uitwerking van het windpark. Daarbij is voorts van belang dat de ontwikkeling in Oosterwold strookt met het rijksbeleid en het middels het ontwerp rijksinpassingsplan mogelijk gemaakte windpark grotendeels niet.

Provinciaal beleid

Op 13 juli 2016 hebben Provinciale Staten van de provincie Flevoland het Regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland vastgesteld. Het rijksinpassingsplan is in strijd met deze provinciale structuurvisie. Op pagina 22 van de provinciale structuurvisie staat namelijk dat wordt uitgegaan van een maximale ashoogte van 120 meter. Indien initiatiefnemers een hogere ashoogte willen voor een hoger MW, dient te worden aangetoond dat het maximaal haalbare vermogen per turbine met een windmolen met een ashoogte van 120 meter ontoereikend is.

Door meerdere partijen is ten aanzien van het voorontwerp al aangevoerd dat de noodzakelijkheid van de hogere windturbines niet is gemotiveerd. Hetgeen thans in de toelichting behorend bij het inpassingsplan is opgenomen is ook geen toereikende motivering. In de toelichting is louter uiteengezet waarom een hogere ashoogte wenselijk is. Verder wordt opgemerkt dat het ook vanuit de financiële haalbaarheid van het project noodzakelijk is om gebruik te maken van de hogere windturbines. Dit zou nodig zijn om de hogere saneringskosten van dit plan te dekken.

Deze argumenten worden in het geheel niet onderbouwd middels rapportages van deskundigen of financiële prognoses. Daarom is niet aangetoond dat het maximaal haalbare vermogen per turbine met een windmolen met een ashoogte van 120 meter ontoereikend is. Er is dus sprake van strijd met het provinciaal beleid.

Verder staat op pagina 22:

"Per plaatsingszone staan identieke windmolens: gelijk qua afmeting, verschijningsvorm en kleurstelling;"

Bovendien staat op pagina 22 dat de windmolens per plaatsingszone op regelmatige afstand dienen te staan.

Het voorliggende ontwerp-inpassingsplan is in strijd met deze uitgangspunten. Allereerst wijzen cliënten erop dat de windturbines aan de A27 niet op regelmatige afstand van elkaar staan. De afstand tussen deze windmolens varieert met name bij het kruispunt met de Vogelweg. Voor de plaatsingszone ADW geldt dat er in strijd met het beleid windturbines met verschillende ashoogten en op onregelmatige afstanden worden geplaatst. De plaatsingszone ADO bevat ook windturbines van verschillende ashoogten. Ook daar varieert de onderlinge afstand. Ook plaatsingszone RDT heeft windturbines met verschillende ashoogten op een lijn. Dit is in strijd met de uitgangspunten van het provinciaal beleid.

Op pagina 23 van het regioplan staat:

"Bestaande windmolens worden zo snel mogelijk gesaneerd, maar uiterlijk vijf jaar na ingebruikname van de nieuwe windmolens, waarbij de economische noodzaak van een termijn langer dan een half jaar dient te worden aangetoond."

Het ontwerp-inpassingsplan is in strijd met dit punt van het beleid.

Middels dit inpassingsplan wordt toegestaan dat het overgrote deel van de te saneren windturbines pas uiterlijk 31 december 2026 hoeft te zijn gesaneerd. Aangezien de omgevingsvergunningen

eerder dan 31 december 2021 kunnen worden verleend (die zitten namelijk al in het ontwerp), is dit in strijd met het maximum van vijf jaar dat is opgenomen in het provinciaal beleid. In de planregels is louter de verplichting om uiterlijk 31 december 2026 te saneren opgenomen. Niet is geregeld dat dit moet gebeuren binnen maximaal vijf jaar na ingebruikname van de nieuwe windturbine.

Uit het provinciaal beleid blijkt bovendien dat het uitgangspunt is dat de windturbines binnen een half jaar na ingebruikname van een nieuwe windmolen moet zijn gesaneerd. Later saneren is mogelijk doch uiterlijk binnen vijf jaar na realisatie van de nieuwe windturbines. In de toelichting van het ontwerp inpassingsplan is weliswaar uiteengezet waarom de dubbeldraaiperiode langer zou moeten zijn (paragraaf 4.3), maar hiermee is niet - zoals door het provinciaal beleid wordt vereist - aangetoond dat een saneringsperiode van maximaal vijf jaar economisch noodzakelijk is. De door initiatiefnemers overlegde financiële onderbouwing is kennelijk reden geweest om deze langere saneringsperiode toe te staan, maar is niet bij de stukken behorend bij het ontwerp-inpassingsplan overlegd. Voor zover middels die financiële onderbouwing al kan worden gemotiveerd betreft dit een stuk dat op grond van artikel 3:11 Awb bij het ontwerp mee terinzage gelegd had moeten worden. Cliënten kunnen op basis van de beschikbare gegevens niet anders concluderen dan dat geenszins is gebleken dat een saneringsperiode van meer dan ½ jaar nodig zou zijn, laat staan dat op een deugdelijke wijze zou zijn onderbouwd dat van de in het provinciale beleid opgenomen maximale periode van 5 jaar kan worden afgeweken.

Verder is cliënten niet gebleken van een noodzaak die ertoe noopt dat de onderlinge afstand tussen windturbines niet overal gelijk is en noopt tot windturbines van verschillende ashoogten binnen dezelfde plaatsingszone. Als er vanwege beperkingen door bijvoorbeeld vliegveld Lelystad voor een deel van de plaatsingszone moet worden gekozen voor windturbines met een lagere ashoogte, dan moet die lagere ashoogte ook worden toegepast voor de 'overige' windturbines in die plaatsingszone. De aanwezigheid van vliegveld Lelystad was bij de vaststelling van het provinciaal beleid reeds bekend, dus dat kan geen reden zijn om af te wijken van het duidelijke beleid. Ook in die zin is er dus sprake van strijd met het provinciaal beleid waarvan de afwijking van dat beleid niet is gemotiveerd.

Gemeentelijk beleid

Op 27 juni 2016 heeft de gemeente Zeewolde de structuurvisie Regioplan Windenergie Gemeente Zeewolde vastgesteld. Ook in die structuurvisie is opgenomen dat windmolens per plaatsingszone qua afmetingen, verschijningsvorm en kleurstelling identiek moeten zijn. In die structuurvisie is ook opgenomen dat er per plaatsingszone een regelmatige onderlinge afstand moet worden toegepast. Het thans voorliggende ontwerp-inpassingsplan is derhalve ook in strijd met het gemeentelijk beleid.

Ook de verplichting om uiterlijk binnen vijf jaar na ingebruikname de bestaande windmolens te saneren is opgenomen in dit gemeentelijk beleid. Ook dat beleidsuitgangspunt wordt niet gerespecteerd in het ontwerp-inpassingsplan.

Rapport januari 2017

Uit de Nota vooroverleg blijkt dat er in januari 2017 een rapport is opgeleverd waarin wordt ingegaan op de effecten van het windpark op de ontwikkelopgave in Oosterwold en de mogelijk te nemen maatregelen aan het project Oosterwold en het Windpark Zeewolde. Het verbaast cliënten ten eerste dat dit rapport niet als behorend bij de stukken van dit inpassingsplan terinzage is gelegd. Ook dit is een rapport dat naar de mening van cliënten op grond van artikel 3:11 Awb mee terinzage had moeten worden gelegd.

Verder hebben cliënten sterk de indruk dat met dit rapport geen rekening is gehouden bij de voorbereiding van dit ontwerp-inpassingsplan, nu het ontwerp-inpassingsplan zeer kort na oplevering van voornoemd rapport al terinzage is gelegd en evident is dat het windpark serieuze effecten heeft op de woningbouwontwikkeling in Oosterwold, hetgeen alleen al blijkt uit de gevolgen van de gebiedsaanduiding 'Overige zone - ontwikkelregels' die over het grootste deel van de gronden van het plangebied (waar woningbouw mogelijk is) is gelegd.

Conclusie aangaande rijksinpassingsplan

Gezien het voorgaande zijn cliënten van mening dat het rijksinpassingsplan "Windpark Zeewolde" niet in deze vorm kan worden vastgesteld. Cliënten verzoeken uw minister dan ook om het inpassingsplan aan te passen zodat de ontwikkelingen te Oosterwold niet in deze mate hinder ondervinden van de realisatie van een windpark te Zeewolde. Voorts verzoeken cliënten uw minister om de hierboven genoemde stukken die op grond van artikel 3:11 Awb ter inzage gelegd hadden moeten worden, alsnog te verstrekken.

Ontwerp-omgevingsvergunning

Het ontwerp van de omgevingsvergunning is gecoördineerd met dit rijksinpassingsplan voorbereid. Nu gezien het voorgaande het rijksinpassingsplan niet in deze vorm kan worden vastgesteld, kan ook het ontwerp van de omgevingsvergunning niet in deze vorm worden vastgesteld.

Conclusie

Gezien het voorgaande verzoeken cliënten uw minister om het rijksinpassingsplan "Windpark Zeewolde" niet in deze vorm vast te stellen en de omgevingsvergunning ten behoeve van de realisatie van het windpark niet (in de huidige vorm) te verlenen.

Met vriendelijke groet,
Poelmann van den Broek N.V.

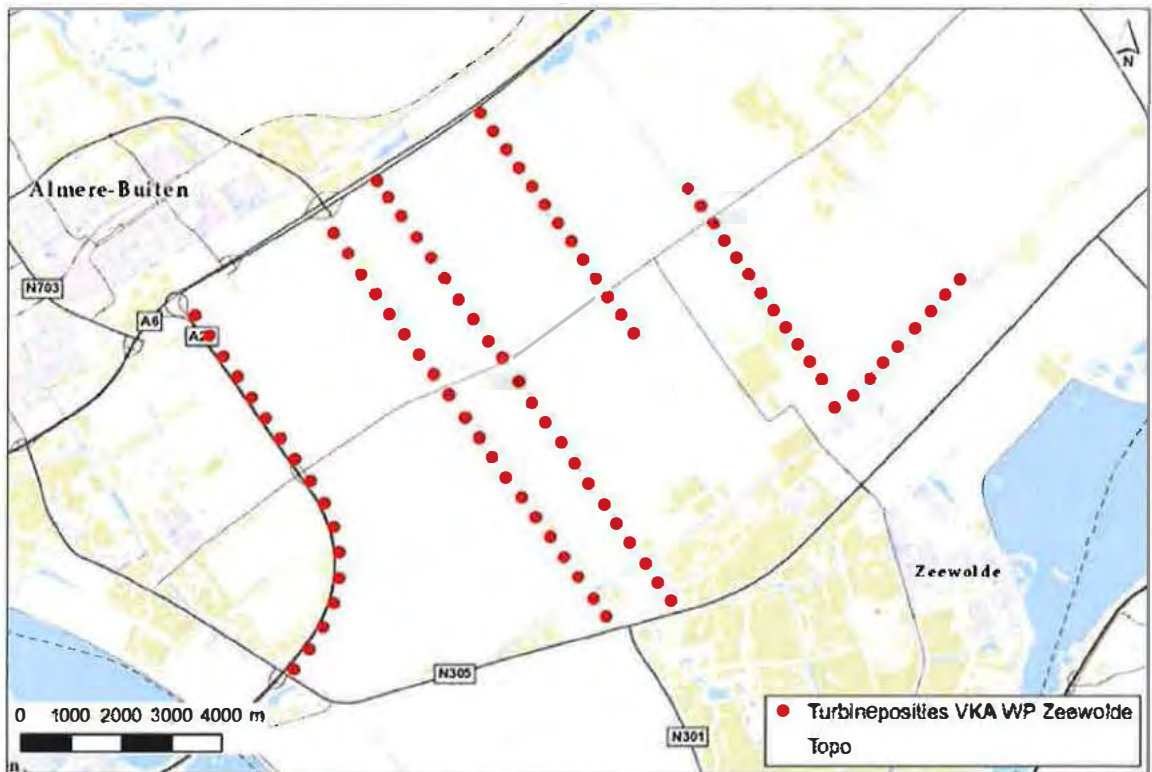
Bijlage:

1. Bekendmaking d.d. 9 maart 2017

BIJLAGE 1

Kennisgeving ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde, Ministerie van Economische Zaken

Van vrijdag 10 maart 2017 tot en met donderdag 20 april 2017 liggen de ontwerpbesluiten ter inzage voor het Windpark Zeewolde. Iedereen kan reageren op de ontwerpbesluiten met een zienswijze.

De doelstelling van het Kabinet is 14% hernieuwbare energie in 2020. Windenergie is een belangrijke vorm van energie om die doelstelling te bereiken. Rijk, provincies, de windenergiesector en natuur- en milieuorganisaties hebben met elkaar afgesproken om in 2020 6.000 MW aan windenergie op land te realiseren. De afspraak is een onderdeel van het Energieakkoord. De provincies hebben in overleg met het Rijk 11 grote gebieden aangewezen die geschikt zijn voor windparken van minimaal 100 MW. Het Windplan Zeewolde levert met circa 300 MW een grote bijdrage aan de doelstelling.

Windpark Zeewolde B.V. neemt het initiatief om een windpark te realiseren in het buitengebied van de gemeente Zeewolde, ten oosten van Almere. Het windpark werkt nauw samen met de gemeenten Almere en Zeewolde, de provincie Flevoland en het Rijk. Nu staan er verspreid in het gebied 220 windmolens die stroom leveren voor zo'n 90.000 huishoudens. Het plan is om deze te vervangen door 93 moderne molens die in nette lijnen worden opgesteld en stroom gaan leveren voor ruim 280.000 huishoudens. Naast een grote hoeveelheid groene energie levert het project zo ook een rustiger beeld in het landschap op. Windpark Zeewolde wordt financieel en organisatorisch mogelijk gemaakt door bewoners, agrarisch ondernemers en moleneigenaren uit het projectgebied. Daarnaast kunnen bewoners van Zeewolde en Almere via een coöperatie investeren in het project.

Om dit project mogelijk te maken moeten bestemmingsplannen worden aangepast. Dat gebeurt door middel van een (rijks)inpassingsplan, dat wordt vastgesteld door de ministers van Economische Zaken en van Infrastructuur en Milieu. Daarnaast is een 3-tal overige besluiten nodig. Deze besluiten worden gelijktijdig met dezelfde procedure (rijkscoördinatieregeling) voorbereid, onder coördinatie van de Minister van Economische Zaken.

Het gaat om de volgende overige besluiten: een watervergunning, een omgevingsvergunning en een vergunning bescherming natuurbeheer.

Ten slotte is voor het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerpbesluiten een milieueffectrapport (MER) opgesteld om de gevolgen voor het milieu in beeld te brengen. U kunt nu reageren op het ontwerp-inpassingsplan, alle ontwerpbesluiten en de onderliggende stukken, waaronder het MER.

Waar kunt u de stukken inzien?

U kunt van vrijdag 10 maart 2017 tot en met donderdag 20 april 2017 het ontwerp-inpassingsplan, de overige ontwerpbesluiten, het MER en de andere onderliggende stukken inzien op www.bureau-energieprojecten.nl en tijdens reguliere openingstijden (op papier) op de volgende locaties:

- gemeente Zeewolde, Ravelijn 1 te Zeewolde;
- gemeente Almere, Stadhuisplein 1 te Almere.

Informatiemarkten

De ministers van Economische Zaken en van Infrastructuur en Milieu organiseren twee inloopavonden. U bent van harte welkom om daar vragen te stellen en informatie te krijgen over het project en de procedure.

Deze inloopavonden worden gehouden op:

- dinsdag 21 maart 2017: Van der Valk Hotel Almere, Veluwezoom 45, Almere;
- donderdag 23 maart 2017: Kerkcentrum Open Haven, Kerkplein 8, Zeewolde.

U hoeft zich niet van tevoren aan te melden.

Van 19.00 uur tot 21.00 uur is de zaal open en heeft u de mogelijkheid om de informatiemarkt te bezoeken en vragen te stellen aan de aanwezige medewerkers van de overheid en Ontwikkelvereniging Zeewolde. U kunt vrij in- en uitlopen en op ieder moment met de diverse medewerkers spreken. Ook kunt u tijdens de inloopavond uw zienswijze mondeling geven. Er is een notulist aanwezig om uw zienswijze op te schrijven.

U kunt uw mening geven

In uw zienswijze kunt u ingaan op alle onderdelen van het ontwerp-inpassingsplan, de ontwerpbesluiten, het MER en de andere onderliggende stukken. We stellen het op prijs als u aangeeft op welke delen van het ontwerp-inpassingsplan, de ontwerpbesluiten, het MER of de onderliggende stukken u reageert en u uw zienswijze onderbouwt met argumenten.

Het is goed om te weten dat alleen een belanghebbende die op het ontwerp van een besluit een zienswijze heeft ingebracht, later tegen dat besluit beroep kan instellen bij de Afdeling bestuursrecht-spraak van de Raad van State.

Hoe kunt u reageren?

U kunt van vrijdag 10 maart 2017 tot en met donderdag 20 april 2017 reageren. Wij ontvangen uw zienswijzen bij voorkeur digitaal. Dat kan via www.bureau-energieprojecten.nl onder 'Windpark Zeewolde'. U kunt niet reageren via e-mail.

Per post kan ook: Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Windpark Zeewolde, Postbus 248, 2250 AE Voorschoten. Uw brief kan alleen als zienswijze in behandeling genomen worden als u ondertekent met uw naam en adres. Dit geldt ook voor eventuele medeondertekenaars.

Wilt u uw zienswijze mondeling geven? Dat kan tijdens een inloopavond of via het Bureau Energieprojecten op werkdagen van 9.00 uur tot 12.00 uur, T (070) 379 89 79.

Wat gebeurt hierna?

Bureau Energieprojecten bundelt alle zienswijzen en reacties.

Zo snel mogelijk na afloop van de inspraaktermijn kunt u deze downloaden via www.bureau-energieprojecten.nl. De zienswijzen en reacties worden betrokken bij de definitieve besluiten. In een Nota van Antwoord wordt opgenomen of en op welke wijze de zienswijzen en reacties in de definitieve besluiten zijn verwerkt.

De besluiten zullen ter inzage worden gelegd. Hierop staat beroep open. Dit wordt te zijner tijd aangekondigd in onder andere de Staatscourant, huis-aan-huisbladen en op www.bureau-energieprojecten.nl.

Meer informatie

Uitgebreide informatie vindt u op: www.bureau-energieprojecten.nl. Heeft u na het bezoeken van de website nog vragen? Dan kunt u bellen met het Bureau Energieprojecten, T (070) 379 89 79.

Verzonden: Donderdag 20 april 2017 10:57
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat: Aaltenseweg
Huisnummer: 17
Postcode: 7255 PG
Woonplaats: HENGELO GLD
Telefoonnummer:
E-mailadres: info@wind4u.nl
Als: Organisatie
Organisatie: Astraeus Holding BV
Mede namens: Astraeus Holding BV
en
eventus duurzame energieprojecten bv

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

ja

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

ja

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?

ja, dit hebben wij nader gemotiveerd en toegelicht in een brief die per aangetekende post is verzonden en bij dit digitaal formulier is aangehecht.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

ja, dit hebben wij nader gemotiveerd en toegelicht in een brief die per aangetekende post is verzonden en bij dit digitaal formulier is aangehecht.

Reactie

eventus bv

duurzame energie projecten

postbus 5424

6802 EK Arnhem

tel 0800-3836887

e-mail info@wind4u.nl

Digitaal(via www.bureau-energieprojecten.nl) en per post verzonden

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark Zeewolde
Postbus 248
2250AE Voorschoten

Datum: 19 april 2017
Ons kenmerk: Flev19042017_windparkzeewolde
Onderwerp: Zienswijze ontwerp-inpassingsplan en ontwerpbesluit tot vaststelling Windpark Zeewolde

Mijne heren, dames,

Graag maken wij van de gelegenheid gebruik om een zienswijze in te dienen op (primair) het ontwerp-inpassingsplan Windpark Zeewolde, het ontwerpbesluit tot vaststelling van het inpassingsplan en (secundair) de bijbehorende onderliggende stukken en documenten. Voorts willen wij graag deze gelegenheid benutten u deelgenoot te maken van onze persoonlijke bevindingen aangaande het planproces omtrent bovengenoemd Windpark.

Inleiding

Ondergetekende is reeds meer dan 23 jaar actief in de duurzame energiemarkt en draagt windenergie derhalve een warm hart toe. Al tientallen jaren heeft ondergetekende middels aan haar gelieerde bedrijven zakelijke belangen in het plangebied(waar Windpark Zeewolde zal moeten worden gerealiseerd) in de vorm van zakelijke rechten betreffende een aantal windmolenlocaties. Op voornoemde zakelijke rechten rusten ook een aantal onder-opstalrechten ten behoeve van derde partijen die op de respectievelijke locaties fysiek de windturbines exploiteren. De wederzijdse verplichtingen tussen grondeigenaren, opstalhouder(en opstalgever) en onder-opstalgerechtigden, zijn vastgelegd bij contract en notariële akte en zijn nog vele tientallen jaren rechtsgeldig. Er zijn dus bij vele bestaande windmolenlocaties in het plangebied diverse juridische entiteiten betrokken die door contracten, onder meer (onder)opstalaktes, zijn vormgegeven. Betrokken partijen hebben over- en weer rechten en plichten waarbij de duurzame instandhouding van de windmolenlocatie een gemeenschappelijke deler is.

Triodosbank 21.21.77.761

BTW nr NL 8130.40.437.B01

Kamer van Koophandel 09141195

Initiatiefnemer(s)

De provincie Flevoland is met Flevolandse gemeenten jaren geleden gestart met een herstructureringsbeleid wat uiteindelijk vervat is in een structuurvisie: het Regioplan. In uw ontwerp-inpassingsplan is te lezen dat dit plan tot stand gekomen is met Initiatiefnemers voor de bouw van windturbines en het Rijk. Niet duidelijk is welke initiatiefnemers u hier bedoelt, wat wel vaststaat is dat dit niet de initiatiefnemer is waar u naar verwijst onder 1.1. (Aanleiding) van het inpassingsplan: de Ontwikkelvereniging. Navraag bij de bevoegde gezagen heeft uitgewezen dat de Ontwikkelvereniging ook niet de Initiatiefnemer is waar u naar verwijst in het inpassingsplan, dit is kennelijk Windpark Zeewolde BV. Het voorliggende inpassingsplan is derhalve niet correct ofwel, niet accuraat op dit punt en veroorzaakt verwarring over de feitelijke Initiatiefnemer. Dit is niet juist naast het feit dat het 100% duidelijk moet zijn wie de Initiatiefnemer precies is omdat zij verantwoordelijk is voor onder meer het uitvoeren van het plan en de daaraan gekoppelde herstructureringsopgave en hiervoor dus ook verantwoordelijk gehouden moet kunnen worden of, bij een geconstateerde non-conformiteit, door partijen hierop formeel aangesproken zou moeten kunnen worden.

Navraag bij de bevoegde gezagen heeft ook uitgewezen dat de Initiatiefnemer (los van de onduidelijkheid over de juiste identiteit/juridisch entiteit) van het plan Windpark Zeewolde door de bevoegde gezagen bij het plan is "gezocht en aangewezen" wat zeer ongebruikelijk en tevens curieus is. Normaliter verzoekt een Initiatiefnemer het bevoegd gezag om medewerking ten einde haar plannen te verwezenlijken, bij onderhavig plan lijkt het omgekeerde het geval.

Overigens heeft voornoemde Initiatiefnemer geen trackrecord, heeft zij nog nooit een windenergieproject gerealiseerd waarbij er dus minimaal enige vraagtekens te plaatsen zijn bij de haalbaarheid van onderhavige plan wat een investeringsvolume kent van zo'n Euro 500.000.000,- (zegge: een half miljard Euro). Uit het ontwerp-inpassingsplan maken wij niet op waarom het bevoegd gezag/de bevoegde gezagen van mening is dat de Initiatiefnemer wel capabel is het plan te realiseren en alle verplichtingen op grond van het beleid, zoals de herstructureringsopgave, kan en zal nakomen.

Wederom heeft navraag bij het bevoegd gezag uitgewezen dat er momenteel alleen een Intentieovereenkomst bestaat met de Ontwikkelvereniging, een anterieure overeenkomst met Windpark Zeewolde BV bestaat echter (nog) niet waardoor van enige waarborg aangaande financierbaarheid & realiseerbaarheid van het plan geen sprake is waarnaast het vermogen tot nakoming van afspraken en verplichting terzake de het ontwerp-inpassingsplan en de herstructureringsopgave, niet toetsbaar en derhalve ook niet bewezen is. Er waren (zijn!) overigens wel degelijk meerdere initiatiefnemers voor het plan maar de bevoegde gezagen, vertegenwoordigd in de stuurgroep van het windpark, hebben per brief d.d. 7 april laatstleden een besluit kenbaar gemaakt dat zij onderhavig plan wenst voort te zetten met Windpark Zeewolde BV en niet met andere Initiatiefnemers.

Het is op zijn minst vreemd, en zeker gezien de vorige alinea, dat het bevoegd gezag kennelijk heeft bepaald wie de Initiatiefnemer mag zijn van het plan. In een geprivatiseerde markt is het o.i. niet aan de overheid om te bepalen wie een project wil/mag/gaat realiseren maar aan de markt(..).

De argumenten en redenen die de stuurgroep in de brief aandraagt ter motivatie van genoemd besluit, zijn overigens drogredenen en niet onderbouwd met feiten.

Herstructurering

Een belangrijk onderdeel van de structuurvisie is de herstructurering van het gebied, dit is vastgelegd in het Regioplan. Het Regioplan omschrijft dat de ontwikkeling van nieuwe windturbines in Zeewolde gepaard gaat met het saneren van bestaande windturbines. Deze opgave maakt integraal onderdeel uit van het provinciale beleid. Dit is ook terug te lezen in het ontwerp-inpassingsplan. Hierin valt te lezen dat het bouwen van (93) nieuwe turbines gepaard moet gaan met het saneren van (221) bestaande windturbines. Alleen op deze wijze kan namelijk de onderliggende doelstelling(meer windenergie in een mooier landschap) worden behaald aldus het Regioplan ~~en~~ het ontwerp-inpassingsplan.

Omdat de huidige bestemmingsregelingen de bouw van een nieuw windpark niet toestaan(alle bestaande windturbines zijn niet als zodanig bestemd) en de huidige bestemmingplannen niet in een regeling voorzien om bovengenoemde herstructurering van windturbines af te dwingen, is het kennelijk noodzakelijk dat er een nieuwe planologische regeling tot stand komt. Het (ontwerp-)inpassingsplan moet hierin dus voorzien.

In het ontwerp-inpassingsplan valt dus te lezen dat de herstructureringsopgave onlosmakelijk deel uit maakt van het project. Het plan, en de onderliggende MER, voorziet in de verwijdering van alle 221 bestaande windturbines binnen 5 jaar nadat de nieuwe windturbines zijn gerealiseerd. De spelregels zijn duidelijk te lezen in het ontwerp-inpassingsplan op onder meer pagina 46.

Doordat het saneren van bestaande windturbines onze belangen en die van onze contractanten raakt, hebben wij jaren geleden het eerste contact gelegd met provincie Flevoland en onze belangen uitgelegd. Dit hebben wij gedurende de totstandkoming van de herstructureringsplannen bij herhaling gedaan. Ons zakelijk belang in het plangebied is het bevoegd gezag en de Initiatiefnemer genoegzaam duidelijk.

De zakelijk rechten die ten behoeve van onze bedrijf zijn gevestigd zijn nog tientallen jaren rechtsgeldig, middels de rechten worden windturbines door derden geëxploiteerd.

Grondeigenaar, opstalhouder en onder-opstalhouder/exploitant vd windturbine hebben verplichtingen jegens elkander waaronder een duurzame instandhouding van de locatie.

M.a.w., voor het afbreken van de bestaande windturbines is de medewerking noodzakelijk van alle partijen.

Deze situatie is vergelijkbaar met vele andere situaties in het plangebied. Inmiddels is duidelijk geworden dat de Initiatiefnemer geen afspraken heeft kunnen maken voor zo'n 70 bestaande windturbines die op grond van de herstructureringsopgave wel dienen te worden verwijderd.

Het ontwerp-inpassingsplan beschrijft in detail de verplichting tot verwijdering van 221 windturbines binnen 5 jaar nadat de windturbines zijn gebouwd.

Het staat vast, en dit heeft de stuurgroep per brief van 7 april 2017 bevestigd, dat de Initiatiefnemer er niet in is geslaagd om juridisch bindende afspraken te maken om 221 turbines te kunnen verwijderen bij realisatie van het plan Windpark Zeewolde.

Het staat ook vast dat de Initiatiefnemer technisch, operationeel en financieel niet kan onderbouwen hoe zij zorg gaat dragen voor de sanering van de 221 windturbines waardoor het bij voorbaat vaststaat dat zij niet kan voldoen aan de uitgangspunten van het Regioplan en het ontwerp-inpassingsplan.

Wat ons bevreemd is de discrepantie die het ontwerp-inpassingsplan hierbij vertoont met de realiteit. De Initiatiefnemer heeft bewezen, en dit wordt door het bevoegd gezag bevestigd in haar brief van 7 april, niet aan de saneringsopgave te kunnen voldoen.

Het ontwerp-inpassingsplan beschrijft een gedwongen sanering(waar zelfs nog geen toetsbare afspraken voor zijn gemaakt met de Initiatiefnemer in de vorm van een anterieure overeenkomst) van 221 windturbines terwijl vaststaat dat zij dit niet kan realiseren bij gebreke van de noodzakelijke afspraken met alle betrokken partijen die gezamenlijk goed zijn voor 1/3 deel van de saneringsopgave. De onderhandelingen zijn zelfs na de zoveelste bemiddeling van het Rijk mislukt maar de stuurgroep besluit evenwel in dezelfde brief dat de Initiatiefnemer wel door mag gaan met de plannen(!).

Rijksinpassingsplan & onteigening

Het definitieve Rijksinpassingsplan voor Windpark Zeewolde zal de basis vormen voor de verwerving dan wel onteigening van de bestaande windturbines zo valt te lezen in het ontwerp-inpassingsplan. Het voorliggende ontwerp-inpassingsplan vormt dus de basis voor verwerving/onteigening.

Wij zijn de mening toegedaan dat het Rijksinpassingsplan nooit mag worden vastgesteld als onder meer niet voorshands duidelijk is gemaakt welke resultaatsverplichting het Rijk de Initiatiefnemer (heeft?) opgelegd om conform alle beleidsplannen aan de saneringsopgave te voldoen alsmede op welke wijze de Initiatiefnemer de sanering gaat uitvoeren en bekostigen. De Initiatiefnemer heeft ons bedrijf bijvoorbeeld laten weten niet met ons in gesprek te willen gaan(!) wat zeker geen inspanningsplicht en al helemaal geen resultaatsverplichting impliceert wat op grond van alle beleidsdocumenten wel zo hoort te zijn.

De Initiatiefnemer is tot op heden ook niet verplicht door het bevoegd gezag om 221 windturbines te saneren en daar alles voor in het werk te stellen. Er is geen document beschikbaar waaruit dat onomstotelijk blijkt wat impliceert dat de bevoegde gezagen in hun beleidsplannen de sanering zogenaamd wel verplichten maar deze verplichting niet doorleggen en opleggen aan de Initiatiefnemer.

Wij hebben hierover, en naar aanleiding van de brief van de stuurgroep d.d. 7 april, onderstaande schriftelijke vragen gesteld aan de gemeente Zeewolde die deze op 18 april per email beantwoord hebben.

Vraag: Onder “overwegingen bij onze beslissing” valt te lezen dat met realisatie van het plan Windpark Zeewolde de bestaande 221 windturbines worden gesaneerd. Voor het saneren van alle bestaande (221) windturbines is de medewerking nodig van alle betrokken partijen waaronder grondeigenaren, juridische eigenaren van de saneringsturbines en betrokken zakelijk gerechtigde partijen zoals ons bedrijf. Nu gebleken is dat de initiatiefnemer niet in staat is en/of wenst met alle partijen afspraken te maken over sanering van alle windturbines - en er zeker meer dan 1/3 deel van de saneringsturbines ontbreken in hun plannen, is er geen sprake van een breed gedragen plan waar uw beleidskader over rept. Hoe kijkt het bevoegd gezag hiernaar mede met het oog op het ontwerp-inpassingsplan?

Antwoord: Het beleid spreekt inderdaad van een breed gedragen plan. Dit echter heeft niet alleen betrekking op de betrokkenheid van de huidige turbine-eigenaren, maar ook op de participatiemogelijkheden van inwoners uit het gebied, maar ook op de maatschappelijke aanvaardbaarheid van het plan (dus in hoeverre inwoners uit het gebied zich kunnen vinden in het plan). Ten aanzien van de huidige turbine-eigenaren hebben overheden er met de inzet van een bemiddelingstraject alles aan gedaan om alle eigenaren van de bestaande turbines te verenigen. Om de ambities van het beleid alsnog zo volledig mogelijk te verwezenlijken hebben wij een keuze gemaakt voor de partij die ons het meest aannemelijk heeft gemaakt in staat te zijn het beleid zo volledig mogelijk te kunnen realiseren.

Vraag: Zoals u weet zijn de bestaande windturbines niet positief bestemd maar staan deze op grond met een agrarische bestemming. Dat maakt onteigening, wat het bevoegd gezag eerder opperde, o.i. zeer moeilijk tot onmogelijk los van het feit dat dit als een onrechtmatige daad bestempeld zal kunnen worden. Want: gaat u dan ook de ondergrond onteigenen of alleen de opstallen en de infrastructuur? En op grond waarvan? De bestemming is en blijft immers agrarisch?!

Antwoord: Allereerst willen wij benadrukken dat alle partijen komende jaren zullen trachten de bestaande windturbines in minnelijk overleg te betrekken bij dit project van opschalen en saneren. Mocht uiteindelijk onteigening toch noodzakelijk blijken dan moet juridisch zowel de windturbine als de ondergrond worden onteigend. Daar waar de huidige windturbines niet positief zijn bestemd in het geldende bestemmingsplan, kan dat als juridische grondslag worden gebruikt voor onteigening.

Vraag: De molens zijn met vergunning gebouwd. Als het bevoegd gezag zich in vele kronkels zou draaien kan een vergunning (rechtmatig of onrechtmatig) altijd weer ingetrokken worden, maar ook hier moet weer een goede reden voor zijn. Het systeem van vergoeding dat hiervoor staat heet nadeelcompensatie. Nogmaals de vraag hoe het bevoegd gezag gaat zorgen

dat de initiatiefnemer nu wel met alle partijen afspraken gaat maken om alle bestaande windturbines te kunnen saneren en of zij dan degene zijn die de compensatierekening hiervoor gaat betalen. En, als zij het niet zijn, wie dan wel?

Antwoord: De partijen in de stuurgroep staan daar gezamenlijk voor 'aan de lat', waarbij elke partij wel vanuit zijn eigen rol zal handelen om uiteindelijk tot een zo volledig mogelijke realisatie van het plan te komen.

Vraag: Wij lezen in de brief dat het bevoegd gezag eist van de initiatiefnemer dat zij afspraken gaat maken met alle betrokken partijen en 221 turbines moet saneren alvorens zij door mogen met de plannen. is dit een correcte interpretatie?

Antwoord: Wij hebben met het Windpark Zeewolde B.V. afgesproken dat het mogelijk moet blijven voor partijen om zich alsnog aan het windpark te verbinden. Het is echter niet verplicht gesteld dat dit tot afspraken moet leiden voordat het inpassingsplan wordt vastgesteld. Overheden hebben zich in het kader van de uitvoerbaarheid ervan overtuigd dat het mogelijk is om publiekrechtelijke instrumenten in te zetten zoals deze ook zijn genoemd in de brief vanuit provincie en gemeente d.d. 5 oktober 2016.

De antwoorden van de gemeente Zeewolde bevestigen onze veronderstelling dat er tot op heden geen bindende afspraken zijn gemaakt met de Initiatiefnemer over de gedwongen sanering van 221 windturbines wat op grond van het beleidskader en alle andere beleidsplannen wel had moeten gebeuren.

Ondanks dat het ontwerp-inpassingsplan beschrijft dat de Initiatiefnemer financieel verantwoordelijk is voor het plan en de saneringsopgave, zijn er geen afspraken gemaakt met de Initiatiefnemer over de wijze hoe zij deze verplichting moet vervullen en hoe zij deze gaat opgeve gaat financieren/bekostigen.

Er staat niet vast wie de saneringsopgave gaat betalen en wie verantwoordelijk is voor het betalen van (plan)schade. Geenszins staat vast dat de Initiatiefnemer voor de schade verantwoordelijk en aansprakelijk is terwijl de bevoegde gezagen wel schermen met een mogelijke onteigening van bestaande windturbines/bestaande locaties wat bevestigd wordt door de bevoegde gezagen in de reactie op onze schriftelijke vragen.

Dit bovenstaande impliceert dat de Initiatiefnemer reeds een preferente positie heeft gekregen van het bevoegd gezag ten opzichte en ten koste van de huidige turbine-eigenaren en zakelijk gerechtigde partijen. De Initiatiefnemer hoeft immers niets, op hun rust geen verplichting in tegenstelling tot de huidige eigenaren en rechthebbende partijen want als die niet meewerken worden er instrumenten ingezet om ze te onteigenen(!).

Los van de juridische uitvoerbaarheid/afdwingbaarheid van een onteigening - wat wij betwisten - is de gehele handelswijze niet correct, niet zorgvuldig en raakt het minstens de grenzen van het gelijkheidsprincipe.

Resume.

Gezien het bovenstaande verzoeken wij u middels deze zienswijze het plan niet vast te stellen en/of uit te voeren. Bij een eventuele partiële herziening van het plan verzoeken wij u onverkort rekening te houden met alle genoemde argumenten/bezwaren in deze zienswijze.

Hoogachtend,

Astraeus Holding B.V.

namens deze,

eventus duurzaam B.V.

Correspondentie:

Verzonden: Donderdag 20 april 2017 11:21
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat: Postbus
Huisnummer: 132
Postcode: 3890 AC
Woonplaats: ZEEWOLDE
Telefoonnummer:
E-mailadres: lingeman@lrrm.nl
Als: Organisatie
Organisatie: Lingeman/Ritsema Rentmeesters en Makelaars B.V.

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?
zie bijgaand

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?
zie bijgaand

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?
zie bijgaand

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?
zie bijgaand

Reactie

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark Zeewolde
Postbus 248
2250 AE Voorschoten

Ingediend via
<https://respons.itera.nl/Formulier/OBWindparkZeewolde>

BEHEER LANDELIJK VASTGOED
GRONDVERWERVING
(ERF)PACHT
AAN- EN VERKOOPBEMIDDELING
TAXATIES
DETACHERING
PLANSCHADE EN NADEELCOMPENSATIE

plaats en datum

Zeewolde, 20 april 2017

Onderwerp

Zienswijze Windpark Zeewolde

Referentie

WL 17128

Geachte heer, mevrouw,

Van vrijdag 10 maart 2017 tot en met donderdag 20 april 2017 liggen het ontwerp-inpassingsplan, de overige ontwerpbesluiten, het MER en de andere onderliggende stukken ter inzage voor het Windpark Zeewolde. Namens de heer _____ en mevrouw _____, beide wonende aan de _____ te Zeewolde maken wij gebruik van het indienen van een zienswijze betreffende een aantal onderdelen uit de verschillende rapporten.

Bezwaarmaker neemt aan dat u beschikt over alle stukken die ter visie liggen en volstaat derhalve met het weergeven van delen uit de diverse rapporten als verwijzing naar de onderdelen die voor haar zienswijze van belang zijn. Indien u van mening bent dat dit onvoldoende is verzoeken wij u ons daarvan in kennis te stellen zodat u alsnog kunt worden voorzien van alle rapporten en onderzoeken.

Inleiding

De heer en mevrouw _____, hierna cliënt, exploiteren een fruitbedrijf met winkelverkoop aan de _____ Zeewolde. De ligging van het bedrijf en de landerijen met een totale oppervlakte van 16 ha is weergegeven op een later in deze zienswijze verwerkte luchtfoto. Op die luchtfoto is tevens de locatie voor de bestaande windturbine weergegeven. Op de locatie bevindt zich nog geen woonhuis, plannen daarvoor liggen op de plank. Wel worden op het erf seizoenarbeiders gehuisvest. De locatie kent, in het bestemmingsplan Buitengebied 2016 van de gemeente Zeewolde, dan ook de 'Functieaanduiding specifieke vorm van wonen – seizoenarbeiders'.

Op het bedrijf bevindt zich vanaf 2004 een locatie voor een windturbine. Op deze locatie is een recht van opstal gevestigd ten behoeve van Raedthuys, de exploitant van de windturbine, welke een looptijd heeft tot 16 april 2024. Indien een van de partijen niet uiterlijk 1 jaar voor het einde van het opstalrecht aan de wederpartij mededeelt niet te willen verlengen dan zullen partijen met elkaar in onderhandeling treden teneinde het opstalrecht te verlengen.

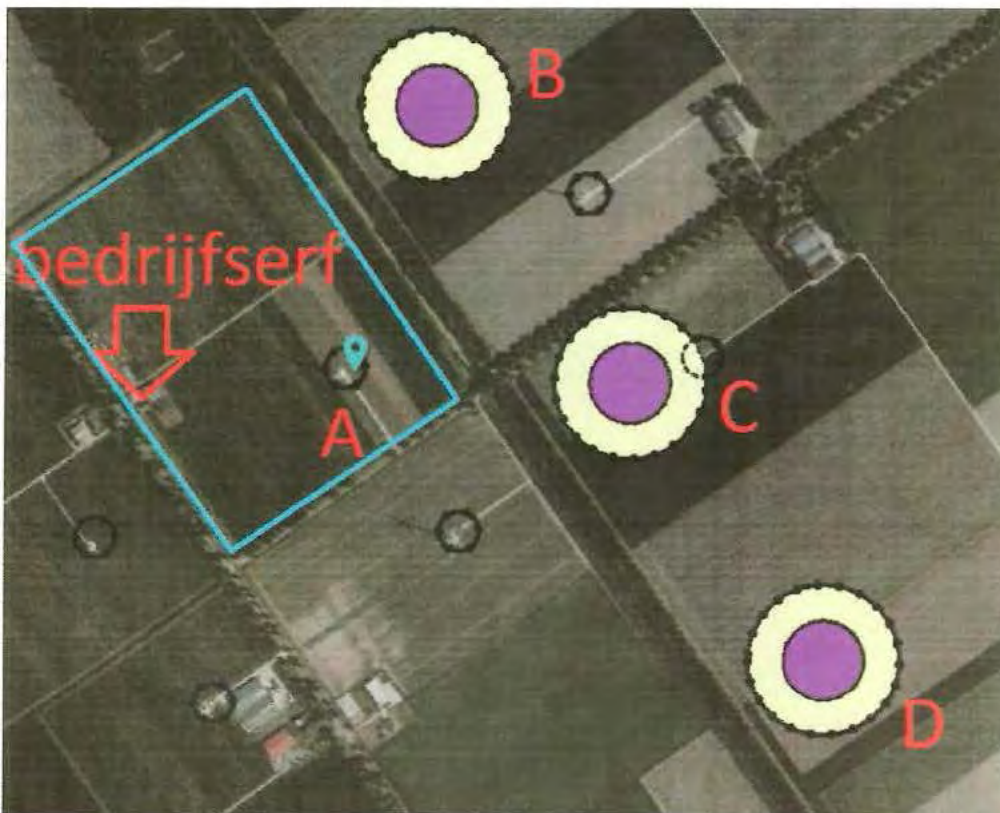
Zienswijze

Als eerste delen wij u namens cliënt mede dat zij met het inzenden van de zienswijze niet voor ogen heeft het plan te dwarsbomen. Cliënt ziet de mogelijkheden die het Windpark Zeewolde biedt voor collega agrariërs en andere betrokken partijen. Echter, de door de provincie Flevoland en de Ontwikkelvereniging Zeewolde gekozen procedure geeft cliënt geen andere mogelijkheid dan het indienen van de onderhavige zienswijze ter bescherming van haar eigen belangen. Cliënt voelt zich in een spagaat en in het geheel niet gelukkig met de situatie die mede wordt ingegeven door het feit dat destijds is gekozen voor het verlenen van een recht van opstal aan een opstalhouder waarmee zij overigens een uitstekende verhouding heeft.

Met betrekking tot de directe gevolgen van de realisatie van het Windpark Zeewolde merken wij namens cliënt het navolgende op.

a. Slagschaduw / geluidhinder

Op de onderstaande uitsnede van de plankaart van het bestemmingsplan is de locatie aan de Strerappellaan 29 te Zeewolde blauw omlijnd aangegeven.

De letter A geeft de locatie aan van de thans geëxploiteerde windturbine op het bedrijf van cliënt weer en de letters B, C en D geven de locaties aan van de in het kader van het Windpark Zeewolde nieuwe 'gewenste' turbineplaatsen. Op dit moment ervaart cliënt in het voor- en het najaar hinder van slagschaduw van de windturbine op zijn eigen bedrijf. De locatie heeft cliënt middels een recht van opstal

uitgegeven aan Raedthuys die een turbine heeft geplaatst en deze exploiteert. Cliënt en opstalhouder hebben een jarenlange vruchtbare samenwerking waarbij de slagschaduw niet als een overlast wordt ervaren. Dit heeft te maken met de gemaakte afspraken en het feit dat cliënt een jaarlijkse vergoeding, de retributie, van opstalhouder ontvangt als gevolg van de aanwezigheid van de turbine en de overlast die wordt ervaren.

De locatie van de bestaande windturbine verkrijgt volgens de nieuwe planologie de 'Bouwaanduiding specifieke bouwaanduiding – te saneren windturbine 1'. Met betrekking tot de bouwregels aangaande de bouwaanduiding is het onderstaande in het ontwerp Inpassingsplan vermeld:

4.2 Bouwregels

Op deze gronden mag ten behoeve van de bestemming 'Bedrijf - Windturbinepark' worden gebouwd met in achtname van de volgende bepalingen:

- a. op gronden voorzien van de specifieke bouwaanduiding-1 geldt dat omgevingsvergunning voor bouwen uitsluitend wordt verleend indien de aanvrager bij zijn aanvraag aantoont dat uiterlijk voor aanvang van de bouwwerkzaamheden, alle bestaande windturbines, voorzien van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - te saneren windturbine 1' zijn verwijderd;

Dit betekent dat de locatie van de bestaande windturbine op het erf als een van de eerste zal worden opgeheven. Cliënt maakt daartegen ernstig bezwaar omdat hij:

- Als gevolg van de uitvoering van de plannen zal worden aangetast in zijn inkomen. Nu ontvangt cliënt jaarlijks een aanzienlijke vergoeding van de opstalgerechtigde zonder dat daar enig risico aan verbonden is omdat cliënt niet participeert in de exploitatie van de turbine.
- De sanering van de bestaande turbine als gevolg heeft de nieuwbouw van drie veel hogere turbines op geringe afstand van de bedrijfslocatie. De dichtstbijzijnde windturbine komt op een afstand van minder dan 500 meter van de (achter)gevel van de nog te bouwen woning van cliënt.

De verwachting is dat de overlast voor het erf aan de Sterappellaan 29 als gevolg van slagschaduw maar ook als gevolg van geluidsoverlast enorm zal toenemen. Deze nieuwe turbines komen op locaties waarvan, gezien de zonsopkomst, veel overlast te verwachten is.

De nadelige effecten van de geplande nieuwe windturbines zullen worden ervaren door:

- Cliënt en zijn medewerkers die werkzaam zijn op het erf en in de boomgaard;
- De seizoensarbeiders die dag en nacht verblijven op het erf;
- Cliënt bij zijn nog te bouwen woning op het erf en in de daling van de omzet van de door cliënt geëxploiteerde Fruithal als gevolg van het feit dat er naar verwachting minder mensen op de naastgelegen Camping De Vrijgaard zullen verblijven. Deze kampeerders zijn trouwe klanten van Fruithal

Cliënt en zijn medewerkers die werkzaam zijn op het erf en in de boomgaard;

Het spreekt voor zich dat de aanwezigheid van de 3 nieuwe hoge turbines zal leiden tot een minder prettige arbeidssituatie op het erf en in de boomgaard. Slagschaduw en geluidsoverlast geven onrust met als gevolg afleiding van de werknemers en een lagere arbeidsprestatie. Als gevolg daarvan zal cliënt directe schade leiden. Daarnaast werken de (veelal buitenlandse) werknemers al vele achtereenvolgende jaren met veel plezier en tot volle wederzijdse tevredenheid op het bedrijf. Het risico bestaat dat men als gevolg van de verslechterde arbeidsomstandigheden zal kiezen voor een andere werkomgeving en dus het verloop van ervaren en betrouwbare arbeidskrachten.

De seizoenarbeiders die dag en nacht verblijven op het erf:

De seizoenarbeiders verblijven voor het grootste deel van hun tijd op het bedrijf. Zij werken op het bedrijf maar hebben er ook hun onderkomens. De locatie van deze onderkomens is op de navolgende uitsnede van de luchtfoto nader aangegeven.

Ten behoeve van de logieshuisvesting van seizoenarbeiders is in het bestemmingsplan Buitengebied 2016 van de gemeente Zeewolde aan de locatie de 'Functieaanduiding specifieke vorm van wonen – seizoenarbeiders'. Deze aanduiding maakt het gebruik van gebouwen ten behoeve van de huisvesting van seizoenarbeiders mogelijk in welk geval logieshuisvesting van seizoenarbeiders is toegestaan in de periode van 15 maart tot 1 november van ieder jaar dan wel de vergunde periode voor logieshuisvesting. Vanaf de locatie van de reeds bestaande windturbine wordt geen overlast ervaren. Anders zal dat naar verwachting zijn als gevolg van de aanwezigheid van de geplande turbines. Hier geldt hetzelfde als voor het werken op het erf en in de boomgaard. Cliënt is van mening dat de overlast van de nieuwe windturbines zal leiden tot een lagere arbeidsproductiviteit dan wel tot vertrek van werknemers die al lange tijd voor cliënt werkzaam zijn.

Cliënt bij zijn nog te bouwen woning op het erf / omzetsdaling Fruithal

Op dit moment woont (nog) niet op de locatie aan de [redacted] te Zeewolde maar in een huis in het dorp. Nu er weer voldoende financiële ruimte komt is cliënt voornemens op korte termijn een woning op de locatie te bouwen. In de toelichting op het bestemmingsplan wordt onder 5.2 (Geluid) en 5.3 (Slagschaduw) aandacht besteedt aan de nadelige gevolgen van de realisatie van de nieuwe turbines op onder meer de locatie aan de [redacted]. Voor de beoogde eindopstelling van het windpark is de geluidsbelasting en de belasting als gevolg van slagschaduw op toetspunten berekend. Op basis van de resultaten wordt geconcludeerd dat ter hoogte van meerdere toetspunten, zonder het toepassen van mitigerende maatregelen, niet aan de normen kan worden voldaan. De locatie [redacted] komt ook voor in die lijst. Indien gebruik wordt gemaakt van mitigerende maatregelen kan wel aan de norm worden voldaan. Het is cliënt niet bekend of en welke mitigerende maatregelen worden genomen ter beperking van de overlast op zijn locatie dan wel of de locatie van cliënt zal worden opgenomen in de lijst van de 'Woningen in de sfeer van de inrichting'. Zolang dit niet duidelijk is neemt cliënt aan dat de negatieve gevolgen van de realisatie van het windpark aanzienlijk zullen zijn en de bouw van een woning op de locatie onmogelijk maken dan wel zal resulteren in hogere kosten gerelateerd aan die bouw

vanwege de uitvoering van eventueel aanvullend onderzoek of het moeten doorvoeren van bouwkundige aanpassingen.

De conclusie kan getrokken worden onvoldoende duidelijk is wat de gevolgen van de nieuw te bouwen turbines is op de mogelijkheid tot de bouw van een woning aan de

Zoals aangegeven zal cliënt in zijn inkomen worden aangetast als gevolg van het feit dat door de bouw en exploitatie van de nieuwe windturbines sprake zal zijn van minder overnachtingen op de eveneens aan de Sterappellaan gelegen Camping De Vrijgaard. Kampeerders die de camping bezoeken zijn tevens trouwe bezoekers van Fruithal en dragen daarmee voor een belangrijk deel bij aan de omzet die in dat kader wordt gerealiseerd.

Daarnaast zijn nog de onderstaande algemene zaken van belang.

1. Bestemmingsplan Buitengebied 2016

Door de gemeente Zeewolde is recent het bestemmingsplan Buitengebied 2016 vastgesteld. In dit plan wordt onder artikel 3.3.1 uiteengezet wat het vigerende provinciaal beleid behelst daar waar het gaat om het onderwerp Landschap en Cultuurhistorie. Te lezen valt onder andere:

Naast de kernkwaliteiten valt een aantal cultuurhistorische en landschappelijke elementen en patronen in de categorie basiskwaliteit. Het gaat dan om openheid, de verkavelingstructuur, het bijzondere stedenbouwkundige concept van Nagele en het werkeiland Lelystad-Haven, de gemalen, hoge bruggen en de voormalige Zuiderzeekustlijn en de erfbeplanting. De provincie draagt voor deze elementen en patronen geen directe verantwoordelijkheid, maar wil wel met de gebiedspartners in dialoog blijven over het behoud en ontwikkeling van deze elementen en patronen. De provincie verwacht van de gemeenten dat zij bij de besluitvorming over nieuwe ontwikkelingen expliciet rekening houden met de cultuurhistorische en landschappelijke kern- en basiskwaliteiten en dat zij nieuwe ontwikkelingen zo goed mogelijk inpassen. De cultuurhistorie kan ook als inspiratie dienen voor nieuwe ontwerpen.

Hoewel de nieuwe planvorming voorziet in het saneren van de bestaande windturbines is cliënt van mening dat de kernkwaliteit 'Openheid' door de bouw van de nieuwe turbines wordt aangetast en de plaatsing van nieuwe turbines derhalve in strijd is met de kernkwaliteiten zoals genoemd in het vigerende Omgevingsplan van de provincie. De nieuwe grotere turbines zullen vanaf een grotere afstand zichtbaar zijn en het open karakter van het gebied derhalve meer aantasten dan de kleinere bestaande turbines.

Daarnaast verwijzen wij naar de bijgevoegde pagina's 159 en 160 van het genoemde Omgevingsplan Flevoland. Onder 4.8 Landschap en Cultuurhistorie wordt het provinciaal beleid weergegeven met betrekking tot grootschalige ontwikkelingen in een gebied dat volgens de provincie dient te worden aangemerkt als bijzonder landschappelijk karakteristiek. Cliënt is van mening dat de realisatie van het windpark eveneens is in strijd de tekst op pagina 160.

2. Draagvlak

Inmiddels is gebleken dat Ontwikkelvereniging Zeewolde (de initiatiefnemer) onvoldoende draagvlak kan creëren onder bewoners, eigenaren en exploitanten van windturbines in het gebied. Er is thans sprake van tenminste drie groeperingen in het gebied waarvan er twee met elkaar uitgebreide onderhandelingen hebben gevoerd om te komen tot een samenwerking. Een samenwerking die in eerste aanleg door de beleidsmakers als uitgangspunt voor het starten van de planologische procedure werd geëist. Toen bleek dat de onder begeleiding van twee aangestelde mediators niet het gewenste resultaat kon worden behaald, de geëiste samenwerking en 100% draagvlak in het gebied, werden de eisen soepeler en heeft men om onbekende redenen toch besloten de procedure rondom de planologie in gang te zetten. Er kan derhalve worden geconstateerd dat er meerdere partijen zijn die een rol willen spelen in de ontwikkeling van windenergie in de polder en er is derhalve geen sprake van slechts één initiatiefnemer waarover in de onderstaande tekst uit de toelichting op het bestemmingsplan gesproken wordt.

2.4 Intentieovereenkomst

Parallel aan de ontwikkeling van het Regioplan sloten het Ministerie van EZ en het Ministerie van IenM, de provincie en de betrokken gemeenten voor elk projectgebied een intentieovereenkomst met één initiatiefnemer om zo snel mogelijk te komen tot een verzoek voor een inpassingsplan. Dit betekent dat het Ministerie van EZ kon starten met de RCR-procedure voordat het Regioplan is vastgesteld. Voor Windpark Zeewolde is op 29 mei 2015 een intentieovereenkomst gesloten. Belangrijk element uit deze overeenkomst is dat aan de bouw van de nieuwe turbines de voorwaarde wordt verbonden dat zeker wordt gesteld, dat de bestaande turbines in het plangebied worden gesaneerd. In de visie van alle betrokken partijen is een zorgvuldige procedure vereist om het windpark planologisch mogelijk te maken en om de benodigde ontheffingen en vergunningen te krijgen. Hierbij zal zoveel mogelijk rekening gehouden worden met andere belangen in het gebied.

Genoemde initiatiefnemer kan niet over alle benodigde turbinelocaties in de polder beschikken en derhalve niet de garantie geven dat de koppeling tussen saneren en opschalen daadwerkelijk kan worden uitgevoerd.

3. Financiële onderbouwing

De toelichting op bestemmingsplan zegt het onderstaande onder Hoofdstuk 7 het volgende over de financiële onderbouwing.

7.2 Financiële uitvoerbaarheid

Het initiatief wordt gefinancierd door de initiatiefnemer. De investeringen voor de aanleg van de windturbines, toegangswegen, kabels en transformatorstations worden gedragen door de initiatiefnemer. De initiatiefnemer verdient de investeringen terug door de verkoop van de opgewekte elektriciteit. Voor de totstandkoming van dit windpark, dat tot de 11 grootschalige windparken uit de Structuurvisie Wind op land (SvWOL) behoort, zal een subsidie op grond van de Subsidieregeling Duurzame Energie (SDE+) aangevraagd worden, waarmee de zogeheten onrendabele top van de elektriciteitsproductie van dit windpark via een bedrag per aan het elektriciteitsnet geleverde kilowattuur wordt gecompenseerd. Met de SDE+ vult het Rijk de elektriciteitsopbrengsten voor de initiatiefnemer aan tot het basisbedrag dat nodig is om de investering terug te kunnen verdienen binnen een redelijke termijn.

Voor zover bekend is er nog steeds geen onherroepelijk toezegging gedaan in het kader van de noodzakelijk subsidie van de rijksoverheid. Zonder die subsidie is het plan volstrekt onhaalbaar. Gezien het feit dat recent is uitgekomen dat het ontwikkelen van windenergie op zee slechts een investering vergt van circa 30% van hetgeen door de rijksoverheid was begroot is helemaal niet uit te sluiten dat men op het laatste moment kiest voor het ondersteunen van die ontwikkelingen en het project in Flevoland laat vallen. Recent zijn nog twee nieuwe gebieden op zee aangewezen mede omdat de weerstand tegen projecten op zee minder hevig is dan in het geval van projecten op land.

Dat de tegenstand tegen de komst van de turbines groot zal zijn blijkt onder andere uit een bericht dat laatst is gebracht via Omroep Flevoland. Hoewel er met alle betrokken gemeenten vooraf constructief overleg zou zijn geweest blijkt het draagvlak bij diezelfde gemeenten af te brokkelen. Onderstaande bericht stond op 13 april 2017 op de website van Omroep Flevoland.

"Lagere windmolens langs A27 en zo weinig mogelijk"

De gemeente Almere vindt dat er zo weinig mogelijk nieuwe grote windmolens langs de A27 moeten komen. De molens die er wel komen, moeten ook minder hoog worden. Dat schrijft de gemeente in een reactie op plannen van het Rijk en de windvereniging Zeewolde voor een nieuw windpark. Dat park is deels op grondgebied van Almere gepland. De gemeente heeft al eerder kritische kanttekeningen bij de plannen geplaatst, maar volgens burgemeester en wethouders is daar in de concretere plannen weinig rekening mee gehouden.

Volgens Almere bedreigt de slagschaduw van de nieuw geplande molens de toekomstige woningbouw in het nabijgelegen gebied Oosterwold. Hier zijn duizenden woningen gepland. Als die er niet komen, loopt Almere mogelijk ook tientallen miljoenen euro's van het Rijk voor het Fonds Verstedelijking Almere mis.

Maximaal 120 meter

Almere wil dat er zo veel mogelijk molens geschrappt worden. De molens die dan nog wel langs de A27 verrijzen, zouden maximaal 120 meter hoog mogen worden, met wieken die maximaal 180 meter hoog gaan.

De gemeente Almere wil verder zo weinig mogelijk waarschuwingslichten voor vliegtuigen op de molens. De lampen zouden bovendien niet moeten knipperen maar constant moeten branden.

In juni meer duidelijkheid

Het Rijk en de windvereniging Zeewolde komen in juni met de definitieve plannen. Dan pas wordt duidelijk wat de initiatiefnemers voor het windpark met de nieuwe kritiek van Almere hebben gedaan.

De gemeente kan alleen een zienswijze op de plannen indienen, maar geen beroep aantekenen. Omwonenden kunnen nog wel naar de Raad van State stappen als ze het niet met het definitieve plan eens zijn.

U zult begrijpen dat alle aanpassingen die zullen leiden tot de bouw van kleinere turbines zullen zorgen voor een lager rendement en derhalve tot een wijziging in de financiële onderbouwing van het plan. Gezien deze grote onduidelijkheid kan niet gesproken worden over een financieel gedragen planvorming.

Afsluitend

Cliënt is van mening dat er in het onderhavige geval voldoende redenen zijn om het inpassingsplan niet vast te stellen. Er zijn onvoldoende waarborgen voor de uitvoering van het plan van saneren en opschalen vanwege het feit dat onvoldoende partijen genegen zijn zich aan te sluiten bij de initiatiefnemer. Daarnaast worden onvoldoende financiële waarborgen voor de uitvoering gegeven en zijn de gevolgen van het saneren en opschaling voor cliënt onacceptabel.

Met vriendelijke groet,
Lingeman/Ritsema Rentmeesters en Makelaars B.V.

Rentmeester NVR

Bijlagen:

- Brief van de Provincie Flevoland, 7 april 2017
- Brief van de gemeente Zeewolde en de Provincie Flevoland, 5 oktober 2016
- Pagina's 159 en 160 Omgevingsplan Flevoland

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon
(0320)-265265

Fax
(0320)-265260

E-mail
provincie@Flevoland.nl

Website
www.flevoland.nl

Verzenddatum

Bijlagen
07 APR. 2017

Uw kenmerk

Ons kenmerk
2059443

Onderwerp

Uitkomsten bemiddeling Windpark Zeewolde

Geachte ,

Met deze brief willen wij u als stuurgroep van het Windpark Zeewolde informeren over de bestissing die wij genomen hebben over het bemiddelingsresultaat in het kader van Windpark Zeewolde.

Voorgeschiedenis

In het door provincie Flevoland en gemeente Zeewolde vastgestelde Regioplan 'Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland' is vastgelegd dat de overheden samenwerken met één initiatiefnemer of samenwerkingsverband van initiatiefnemers. Bovendien vinden wij het belangrijk dat alle betrokkenen in het projectgebied de kans krijgen mee te doen in het nieuwe project.

Medio december 2016 hebben de gezamenlijke overheden (Rijk, provincie en gemeente) vernomen dat, ondanks alle inspanningen en een bemiddelingspoging door oud-wethouder niet alle turbine- en grondeigenaren zich verenigd hadden binnen één ontwikkelende partij.

De gezamenlijke overheden hebben daarom medio december twee bemiddelaars opdracht gegeven om met de verschillende partijen om tafel te gaan om te onderzoeken of er toch tot samenwerking gekomen kan worden. In verband met de bestaande plannen is aangegeven dat er uiterlijk 31 maart 2017 een eindrapportage moest liggen.

Bemiddelingsresultaat

Op 30 maart jl. hebben de overheden van de bemiddelaars vernomen dat de twee partijen; Windpark Zeewolde B.V. en Ontwikkelgroep Zeewolde (bestaande uit Windvereniging Zephyros, De Wolff Nederland Windenergie en Raedthuys Pure Energie) helaas niet tot overeenstemming zijn gekomen. Nu Windpark Zeewolde B.V. en Ontwikkelgroep er niet uit zijn gekomen zijn er twee partijen. Bovendien zijn er nog ca. 15-20 grond- en/of turbine eigenaren die zich bij geen van beide hebben aangesloten.

Inlichtingen bij

Doorkiesnummer

Bezoekadres
Visarendreef 1
Lelystad

Bladnummer

2

Omslagnummer:

2059443

Bestissing stuurgroep

Met deze conclusie heeft de stuurgroep¹ een besluit genomen. Gezien de gezamenlijke beleidsdoelen van opschalen / saneren en het Nationaal beleid windenergie hebben wij besloten om het project voort te zetten met de bestaande Initiatiefnemer (die het overgrote aandeel te saneren windmolens heeft gecontracteerd) en bijbehorende planning. Het is ongewenst beide partijen elk een deel van het plan te laten uitvoeren omdat dit ten koste zal gaan van de ruimtelijke doelen van het regioplan en de voortgang van het proces.

Onze overwegingen bij onze beslissing zijn als volgt;

1. Bijdrage aan taakstelling windenergie op land

Met het realiseren van het Windpark Zeewolde worden de 221 bestaande turbines gesaneerd en worden er 93 grotere en hogere turbines gebouwd. Met deze totaalopgave wordt straks ca. 2,5 keer zoveel duurzame energie opgewekt in het buitengebied van Zeewolde en een deel van Almere. Hiermee vindt een belangrijke landschappelijke verbetering plaats. En wordt met ca. 320 MW een grote bijdrage geleverd aan de provinciale taakstelling van 1.390,5 MW aan windenergie op land in 2020.

2. Ruimtelijk belang van één totaalplan

In het Regioplan is er vanuit ruimtelijk oogpunt bepaald dat één initiatiefnemer één plan ontwikkelt voor de opschalings- en saneringsopgave per projectgebied. M.a.w. er worden ruimtelijke doelen (voornamelijk beeldkwaliteit/landschap) gediend met het stellen van deze voorwaarde. Met de inzet van bemiddelaars hebben overheden er alles aan gedaan om de partijen in het gebied met elkaar te verenigen. Nu dit niet is gelukt houden wij conform een eerder getekende intentieovereenkomst wel vast aan de beleidskaders.

3. Planning en haalbaarheid

Alleen door nu de keuze te maken voor de bestaande initiatiefnemer kan de bestaande planning worden gehaald. Deze planning is belangrijk in verband met het aanvragen van de SDE-subsidie van 2017. Zonder het halen van deze inschrijvingstermijn komt tijdige realisatie van de doelstellingen op het gebied van duurzame energie in het geding.

Vervolg

De komende periode zullen er afspraken met Windpark Zeewolde B.V. worden gemaakt over hoe de volledige nieuwbouw en sanering gezekerd gaan worden. Als overheden hebben wij hierbij de voorwaarde gesteld dat degene die nog niet aangesloten zijn bij Windpark Zeewolde B.V. de mogelijkheid krijgen om dit alsnog te doen.

Mocht u naar aanleiding van deze brief vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de heer
van het ministerie van Economische Zaken

mevrouw van de provincie Flevoland
de heer van de gemeente Zeewolde

of

Hoogachtend,
Namens de stuurgroep van het windpark Zeewolde

¹ In de stuurgroep van het windpark zijn de gezamenlijke overheden (Rijk, provincie, gemeenten) en de bestaande initiatiefnemer vertegenwoordigd. Alleen de vertegenwoordigers van de overheden hebben het besluit over de bemiddeling genomen.

PROVINCIE FLEVOLAND

Zeewolde

Aan
De bewoners en eigenaren in het buitengebied
van Zeewolde

Datum	Uw brief/kenmerk	Zaaknummer
5 oktober 2016		15Z0009476
Documentnummer	Contactpersoon	Doorkiesnummer
z160036189		
Onderwerp		E-mailadres
Stand van zaken opschalen en saneren windturbines in Zeewolde		info@zeewolde.nl

Geachte heer, mevrouw,

De provincie Flevoland en de gemeente Zeewolde werken samen met de ministeries van Economische Zaken (EZ) en Infrastructuur & Milieu (I&M), de gemeente Almere en de ontwikkelvereniging Zeewolde aan de ontwikkeling van het nieuwe windpark. Het gaat dan zowel over de ontwikkeling van het nieuwe windpark Zeewolde als over de sanering van bestaande windturbines. Ook geeft het plan invulling aan de mogelijkheden van financiële participatie. Wij spreken onze waardering uit voor de partijen die zich hebben ingezet en zich ook zullen blijven inzetten om een zo breed mogelijk gedragen windenergieproject te realiseren in Zeewolde. Het is goed om te zien dat de gezamenlijke ambities voor nieuwbouw, sanering en participatie een goede plek krijgen in dit project.

Belangrijk uitgangspunt is dat alle ondernemers en bewoners in het gebied in het plan kunnen deelnemen. We hebben begrepen dat velen van u hiertoe al hebben besloten en dat er voor deelname cruciale mijlpalen aanbreken. Als gemeente en provincie hechten we er aan dat u voor die tijd op basis van goede informatie uw beslissing kunt nemen over deelname. De windvereniging Zeewolde heeft u regelmatig geïnformeerd over de mogelijkheden en voorwaarden voor deelname aan de ontwikkeling. Wij gaan in deze brief in op ons beleid voor de turbines die (onverhoopt) niet via de ontwikkelvereniging worden ingebracht voor sanering. Het gaat dan vooral om het Regioplan windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland, het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied en de mogelijkheid om op grond daarvan te onteigenen.

PROVINCIE FLEVOLAND

Zeewolde

Eén initiatiefnemer één plan

De gemeenten Dronten, Lelystad en Zeewolde en de provincie Flevoland hebben afgelopen juni/juli het Regioplan windenergie vastgesteld. Het Regioplan geeft de kaders aan voor projectgebied Zeewolde ("Zuid"), waarbinnen één Initiatiefnemer één plan van opschalen en saneren kan maken en realiseren gedurende de looptijd van het Regioplan (tot 2030).

Onteigening

Op 29 september jl. heeft de gemeenteraad van Zeewolde het bestemmingsplan Buitengebied 2016 vastgesteld. In navolging van het bestemmingsplan uit 2006 zijn de bestaande windturbines (met uitzondering van de windparken Alexia en Sternweg) niet positief bestemd en vallen hiermee nogmaals onder het overgangsrecht. Dit heeft tot gevolg dat het niet is toegestaan om de windturbines waarvoor de afgelopen decennia, met een vrijstelling van het bestemmingsplan vergunning is verleend, te vervangen.

Omdat de bestaande windturbines niet zijn bestemd heeft de gemeente zichzelf de opdracht gegeven om te bewerkstelligen dat de windturbines ook daadwerkelijk voor 2026 verwijderd zijn. De windturbines die geen onderdeel zijn van de aanvraag van de Ontwikkelvereniging (vrijwillige sanering) kan de gemeente onteigenen. De gemeente of de provincie zal, indien nodig, het onteigeningsinstrument inzetten om in samenwerking met de betrokken overheidspartijen de gewenste ruimtelijke/landschappelijke verbetering te realiseren. Als u al besloten heeft tot deelname door lid te worden van de ontwikkelvereniging en uw bestaande windturbine daarbij heeft ingebracht, dan is onteigening niet aan de orde.

In de bijlage bij deze brief geven wij u informatie over de relevante recente besluiten, plannen en procedures en de consequenties hiervan. Wij hopen dat dit u een helder beeld biedt van uw toekomstperspectief in de ontwikkeling en exploitatie van windenergie.

Mocht u nog vragen hebben over deze brief en/of nadere informatie over de stukken wenst, kunt u contact opnemen met de heer _____ van de gemeente Zeewolde via _____ of met de heer _____ van de provincie Flevoland via _____.

Met vriendelijke groet,

A. Stuivenberg
Gedeputeerde provincie Flevoland

G.M. Dijksterhuis
Wethouder gemeente Zeewolde

Stand van zaken Opschalen en saneren windturbines

Dit document bevat informatie over recente besluiten, plannen en procedures en de consequenties hiervan voor het opschalen en saneren van windturbines en het ontwikkelen van een windpark in het buitengebied van Zeewolde.

1. *Noodverordening Wind (door Provinciale Staten (PS) vastgesteld op 18 februari 2015).*

De Noodverordening legt een rechtstreeks bouwverbod op voor windturbines voor zover de bouw geen onderdeel uitmaakt van een project van opschalen en saneren. Op grond van de verordening mogen windturbines niet 1 op 1 worden vervangen. De noodverordening blijft van kracht totdat Provinciale Staten het windbeleid van opschalen en saneren heeft vastgelegd in een definitieve verordening. Gedeputeerde Staten zullen aan Provinciale Staten voorstellen het verbod op 1 op 1 vervangen van solitaire windturbines opnieuw in de definitieve verordening op te nemen.

2. *Partiële Herziening Omgevingsplan Flevoland wind (door PS vastgesteld op 13 juli 2016)*

De opwekking van windenergie levert de grootste bijdrage aan het bereiken van de Flevolandse klimaatdoelstelling. Als windrijke provincie wil Flevoland optimaal gebruik maken van de milieuvoordelen en economische potenties van de opwekking van windenergie zonder de landschappelijke kwaliteiten van de provincie aan te tasten.

De Partiële Herziening van het Omgevingsplan legt voor de gehele provincie Flevoland in algemene criteria het beleidskader vast voor de ontwikkeling van windturbines. Binnen de Partiële Herziening wordt ruimte gecreëerd voor het saneren en opschalen van windturbines, mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan:

- Nieuwe windturbines zijn alleen toegestaan voor een periode van 25 jaar.
- Nieuwe windturbines worden alleen toegestaan op basis van 'projecten voor opschalen en saneren' binnen projectgebieden.
- Een projectgebied moet voldoende perspectief bieden voor één initiatiefnemer (bijv. een coöperatie, vereniging of BV) om één project van opschalen en saneren in zijn geheel te realiseren. Een tweede project binnen hetzelfde projectgebied, volgtijdelijk dan wel gelijktijdig, is uitgesloten.
- Sanering van een bestaande windturbine vindt plaats zo snel mogelijk na ingebruikname van de nieuwe turbine waaraan deze gekoppeld is.
- Er wordt invulling gegeven aan participatie en draagvlak, ofwel bewoners en ondernemers krijgen gelegenheid om financieel te participeren op een eerlijke, eenvoudige en evenwichtige wijze.
- Ter compensatie van de impact van de nieuwe opstelling op de omgeving draagt de initiatiefnemer gedurende de exploitatie van de nieuwe turbines bij aan de ruimtelijke kwaliteit in de directe omgeving door middel van de zogenaamde gebiedsgebonden bijdrage.

3. *Regioplan windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland*

De gemeenten Dronten, Lelystad en Zeewolde en de provincie Flevoland hebben in juni/juli 2016 het Regioplan windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland vastgesteld.

Het Regioplan verdeelt Zuidelijk en Oostelijk Flevoland in vier projectgebieden - Noord, Oost, Zuid en West - waarbinnen projecten voor windenergie worden uitgevoerd. Per projectgebied is er een directe koppeling tussen opschalen en saneren en kan er gedurende de looptijd van het Regioplan (2030) uitsluitend sprake zijn van één initiatiefnemer die één plan van opschalen en saneren maakt en realiseert voor het gehele projectgebied.

Het Regioplan bevat een kaart waarop de plaatsingszones voor nieuwe turbines staan aangegeven. Binnen de plaatsingszones mogen nieuwe lijnopstellingen van windturbines worden gerealiseerd. Buiten de zones zijn geen nieuwe windturbines mogelijk.

Voor het projectgebied Zuid (Zeewolde en een klein deel van Almere) is de Ontwikkelvereniging Zeewolde de initiatiefnemer voor de realisatie van het windpark, waaraan de overheden in één Rijkscoördinatieprocedure medewerking verlenen. De Rijkscoördinatieprocedure is in 2015 gestart.

4. *Bestemmingsplan Buitengebied 2016*

Op 29 september jl. heeft de gemeenteraad van Zeewolde het bestemmingsplan Buitengebied 2016 vastgesteld. In navolging van het bestemmingsplan uit 2006 zijn de bestaande windturbines (met uitzondering van de windparken Alexia en Sternweg) niet positief bestemd en vallen hiermee nogmaals onder het overgangsrecht. Dit heeft tot gevolg dat het niet toegestaan is om de windturbines waarvoor de afgelopen decennia, met een vrijstelling van het bestemmingsplan vergunning is verleend, te vervangen.

Omdat de bestaande windturbines niet zijn bestemd heeft de gemeente zichzelf de opdracht gegeven om te bewerkstelligen dat de windturbines ook daadwerkelijk voor 2026 verwijderd zijn. De windturbines die geen onderdeel zijn van de aanvraag van de Ontwikkelvereniging (vrijwillige sanering) kunnen door de gemeente worden onteigend. Dit instrument wordt verderop uitgelegd.

5. *Rijkscoördinatieproces Windpark Zeewolde*

In de Rijkscoördinatieregeling worden alle besluiten (vergunningen en ontheffingen) die nodig zijn voor de ontwikkeling van Windpark Zeewolde tegelijkertijd en in onderling overleg genomen. Het gaat om vergunningen, ontheffingen en het Rijksinpassingsplan (RiP). Dit is een ruimtelijk besluit van het Rijk, vergelijkbaar met een bestemmingsplan.

- *Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde*

In het RiP wordt vastgelegd, op basis van het door de Ontwikkelvereniging ingediende projectplan, waar en met welke afmetingen de nieuwe windturbines gerealiseerd mogen worden. Het RiP koppelt de bouw en het gebruik van de nieuwe windturbines aan de sanering van de bestaande windturbines. Nieuwe lijnen mogen niet gerealiseerd en gebruikt worden zonder de zekerstelling van de sloop van bestaande windturbines binnen maximaal vijf jaar.

Het ministerie van Economische Zaken legt de laatste hand aan het voorontwerp van het RiP. Het voorontwerp zal in de 1^e week van oktober 2016 voor een reactie aan instanties worden gestuurd (art. 3.1.1 Bro). Ook zal het ministerie een

informatieavond organiseren. Na deze fase zal het RIP eind januari 2017 als ontwerp ter inzage worden gelegd. De exacte datum zal te zijner tijd bekend worden gemaakt in de Zeewolde Actueel en de Staatscourant. Ook in deze periode organiseert het ministerie een informatieavond. Een ieder kan tijdens de inzagetermijn van het ontwerp RIP een zienswijze indienen.

- **Vergunningen en ontheffingen**

Gelijktijdig met de procedure voor het RIP lopen de procedures voor de meest relevante, noodzakelijke vergunningen. De belangrijkste vergunning is de Omgevingsvergunning voor de bouw en het gebruik van de nieuwe windturbines. Voor het tijdig indienen van de aanvraag voor SDE+, is het van belang dat in de loop van november 2016 de aanvraag voor de Omgevingsvergunning wordt ingediend, zodat de procedures tijdig lopen en op hetzelfde moment zijn afgerond.

- **Overeenkomst tussen Ontwikkelvereniging en gemeente Zeewolde**

In het RIP worden de ruimtelijke zaken geregeld en in de Omgevingsvergunning de milieu- en bouwzaken. Maar er zijn nog meer zaken te regelen, waaronder de onteigening, de financiële participatie, de gebiedsgebonden bijdrage en de bouwleges. Deze zaken worden geregeld in een overeenkomst tussen de initiatiefnemer en de gemeente.

6. Onteigening

Er zijn publiekrechtelijke instrumenten waar provincie en gemeente gebruik van kunnen maken om het in het Omgevingsplan en Regioplan vastgestelde beleid uit te voeren. Eén van de instrumenten is onteigening. Wanneer het gebruik en het gebouw/bouwwerk in strijd is met het bestemmingsplan (in dit geval zijn dit de bestaande niet bestemde windturbines) en er sprake is van een algemeen belang (in dit geval de ruimtelijke/landschappelijke verbetering van de bouw van nieuwe beter geordende windturbines in combinatie met het saneren van de bestaande windturbines daaromheen) kan en mag de gemeente de windturbines en de ondergrond onteigenen.

Voor de overheden is het, vanuit landschappelijk oogpunt, een voorwaarde dat alle bestaande windturbines worden gesaneerd en dat er voldoende ruimte is voor de realisatie van nieuwe windturbines. De gemeente of de provincie zal daarom, indien nodig, het onteigeningsinstrument inzetten om in samenwerking met de betrokken overheidspartijen, deze ruimtelijke/landschappelijke verbetering te realiseren.

De vastgestelde stukken zijn te raadplegen op de website van de provincie Flevoland (www.flevoland.nl) en de website van de gemeente Zeewolde (www.zeewolde.nl) en op www.ruimtelijkeplannen.nl

Ter bevordering van de samenhang zijn recreatiezones aangewezen. Binnen recreatiezones wordt gestreefd naar grotere thematische samenhang, complementariteit en kwaliteitsverbetering van zwaartepunten, steunpunten en recreatieve verbindingzones.

Recreatiesteunpunten zijn locaties waar een aantal toeristisch-recreatieve ontwikkelingen op kleinere schaal mogelijk is. Daarvoor doen zich onder andere in de gemeente Urk, Kamperhoek en Trintelhaven mogelijkheden voor. Recreative verbindingzones zijn zones die een functionele verbinding leggen tussen recreatiezones. De realisering en versterking van routestructuren voor fietsen, wandelen en varen wordt gekoppeld aan kleinschalige logiesvormen en andere toeristisch-recreatieve diensten.

Voor de overige gebieden is het beleid erop gericht mogelijkheden voor recreatief medegebruik en een daarop afgestemde inrichting te behouden en te versterken indien de belangen van de hoofdfunctie dat toelaten. Bij nieuwe ontwikkelingen in het landelijk gebied dienen de mogelijkheden voor recreatief medegebruik, zowel naar aard als omvang, mede te worden betrokken.

Kleinschalige verblijfsaccommodaties- en kampeervormen dienen binnen de grenzen van de huidige erfbeplanting plaats te vinden. De Wet op de openluchtrecreatie biedt hiertoe de randvoorwaarden.

De binnenwateren van Flevoland vormen een uitgebreid net van vaarten en tochten met recreatieve betekenis als zwemwater, viswater en vaarwater. De aantrekkelijkheid van het vaarwegennet voor de recreatievaart kan worden verbeterd door vergroting van de rondvaarmogelijkheden en het aantal openbare locaties waar aangelegd kan worden, het aantal vaardoelen en het aantal verbindingen met het buitenwater. De belangrijkste gewenste hoofdinfrastructurele voorziening is momenteel de verbinding Veiuwemeer-Lelystad-Markermeer, welke tot stand komt na voltooiing van de sluis bij het gemaal Lovink. Andere gewenste voorzieningen zijn vooral een vaarverbinding tussen Lemstervaart en de Linde en de Tjongerter hoogte van Kuinre. In het verlengde hiervan zijn afspraken gemaakt in het kader van de beleidsvisie recreatietoervaart Nederland over maatregelen die gericht zijn op verbetering van de kwaliteit en samenhang van het totale recreatieve vaarwegennet. Voor Flevoland betekent dit dat de staande mastroute via de randmeren tot en met het Nijkerkernauw behouden dient te blijven en dat op bepaalde punten de dimensies van vaarwegen en de bediening van bruggen en sluisen aanpassing behoeven.

De mogelijkheden voor de hengelsport kunnen worden verbeterd door uitbreiding van het aantal visplekken.

Nieuwe golfbanen worden bij voorkeur gesitueerd bij stedelijke gebieden of in de recreatiezwaartepunten. Ontwikkeling van omvangrijke nieuwe dagrecreatieve attractiepunten zoals themaparken en musea kan plaatsvinden in of nabij stedelijke gebieden op locaties die goed zijn ontsloten met openbaar vervoer. Almere en Lelystad genieten als vestigingsplaats voor (boven)regionale voorzieningen de voorkeur.

4.8 LANDSCHAP EN CULTUURHISTORIE

Landschap

De inrichting van Flevoland geeft een goed beeld van hoe in de loop van de laatste 50 jaar veranderende maatschappelijke eisen en inzichten bepalend zijn geweest voor de uiteindelijke vormgeving van de ruimte. Het landschap heeft het karakter van een bewust vormgegeven gebied. Elke polder heeft wat betreft opbouw en functie een eigen gezicht. Bij het ontwerp is uitgegaan van een sterke scheiding van func-

ties, hetgeen heeft geleid tot afzonderlijke functionele eenheden. Duidelijk te onderscheiden zijn enerzijds de grote open ruimten met een voornamelijk landbouwkundige functie en daarnaast grotere massa's met stedelijke functies of met natuur- en recreatiefuncties. Het geheel wordt doorsneden en verbonden door lijnvormige structuren: dijken, vaarten en wegen.

In het beleid wordt het principe van scheiding van functies op hoofdlijnen gehandhaafd, wat niet wegneemt dat op lager schaalniveau verweving mogelijk en gewenst kan zijn.

160

Nieuwe ontwikkelingen dienen zo goed mogelijk te worden ingepast, rekening houdend met de ecologische, esthetische en economische waarden van een gebied.

Met name de grootschalige open gebieden vormen een bijzondere landschappelijke karakteristiek. De lange zichtlijnen, de verdichte randen, de verspreide boerenerven met rondom beplanting en het nagenoeg ontbreken van grote oppervlakten bebouwd gebied en beplanting leiden tot een visuele openheid die van grote waarde is en zowel op nationaal als regionaal niveau een bijdrage levert aan de landschappelijke diversiteit. Het beleid is erop gericht de omvang en het open karakter van deze gebieden te behouden. Voor individuele landbouwbedrijven geldt het generieke beleid zoals in 4.6 is beschreven. Meer grootschalige ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld windmolenparken, bosaanleg, glastuinbouw of ontwikkeling van bedrijventerreinen zullen niet in de open gebieden worden gesitueerd.

Behalve een landschappelijke of esthetische functie hebben de open gebieden ook een belangrijke ecologische en economische functie. Internationaal gezien vervullen de open ruimten een functie als foerageergebied voor ganzen en zwanen en bovendien bieden deze gebieden optimale agrarische productieomstandigheden.

Daarnaast bevindt zich in Flevoland een aantal gebieden waar te verwachten valt dat er in de toekomst door allerlei ontwikkelingen een grotere ruimtelijke claim komt te liggen en waar het vanuit een versterking van de landschappelijke diversiteit gewenst is dat er (tot op zekere hoogte) een verdere verdichting van het landschap plaatsvindt. Deze verdichting kan zowel plaatsvinden door de ontwikkeling van groen als van bebouwing. In de planperiode zal worden bezien in hoeverre en hoe er aan deze gewenste verdichting nader vorm en inhoud kan worden gegeven.

Op een aantal plaatsen is een verrijking van het landschap mogelijk door de ontwikkeling van landgoederen. Een landgoed vormt een economische, ecologische en esthetische eenheid en heeft duidelijke ruimtelijke kenmerken: een behuizing van allure met daaromheen een forse oppervlakte, een raamwerk van wegen, waterlopen, lanen en singels waarbinnen de verschillende vormen van grondgebruik plaatsvinden. Een nieuw landgoed bestaat uit minimaal 5 hectare bos met representatieve bebouwing van één tot enkele wooneenheden, mede afhankelijk van de oppervlakte. Het terrein is in principe openbaar toegankelijk. Met de realisatie van een beperkt aantal landgoederen is het mogelijk inhoud te geven aan meerdere doelstellingen van het omgevingsbeleid. Situering van een landgoed in aansluiting op bestaande smalle bosstroken en in daarvoor in aanmerking komende zones waar landschappelijke versterking gewenst is, levert een bijdrage aan de bescherming van de bestaande natuurwaarden en kan ook leiden tot de ontwikkeling van nieuwe natuur en tot versterking van landschappelijke kwaliteiten. Landgoedontwikkeling in aansluiting op bestaande kernen voorziet in de wens om meer recreatieve voorzieningen op korte afstand van de gebruikers te realiseren. Functies die op de nieuwe landgoederen kunnen worden ontwikkeld zijn bijvoorbeeld duurzame landbouw, tuinbouw, sierteelten, toerisme en recreatie. Landgoedontwikkeling draagt bij aan de verhoging van de diversiteit van het landschap.

Verzonden: Donderdag 20 april 2017 12:39
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat: Postbus
Huisnummer: 75505
Postcode: 1070 AM
Woonplaats: AMSTERDAM
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Organisatie
Organisatie: Houthoff Buruma

Reactie

AANGETEKEND

De minister van Economische Zaken en
de minister van Infrastructuur en Milieu
p/a:
Bureau Energieprojecten,
Inspraakpunt Windpark Zeewolde
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

Tevens per telefax: 070 - 379 70 71

Tevens digitaal: www.bureau-energieprojecten.nl

Amsterdam, 20 april 2017

Inzake: Zienswijze Ontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde en annexe ontwerp-
besluiten

Onze ref: 700000474/18026938.1

Z I E N S W I J Z E

Excellenties,

Door middel van deze brief, en mitsdien tijdig, dienen wij hierbij namens GEM Spiegelhout Beheer B.V. en namens GEM Spiegelhout C.V. een zienswijze in op de volgende besluiten die in ontwerp ter inzage zijn gelegd: het ontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde ("het oRIP"), en de ontwerpen van een Wnb-vergunning Windpark Zeewolde, watervergunning Windpark Zeewolde en Omgevingsvergunning Windpark Zeewolde (hierna alle tezamen ook te noemen: "de ontwerp-besluiten").

1. Inleiding

1.1. GEM Spiegelhout Beheer B.V. is beherend venoot van de commanditaire vennootschap GEM Spiegelhout C.V. (GEM Spiegelhout Beheer B.V. en GEM Spiegelhout C.V. hierna tezamen ook te noemen: "**GEM Spiegelhout**"). GEM Spiegelhout C.V. is een samenwerking van AM, Amvest, Ymere en ING Real Estate. GEM Spiegelhout Beheer B.V. is juridisch eigenaar van gronden in het plangebied van het RIP (hierna: "**de Gronden**") ten behoeve van die C.V. De Gronden betreffen diverse verspreid liggende (clusters van) percelen, gelegen ten zuiden van de A6, aan de oostkant van de (bocht in de) A27. Het betreft in totaal circa 374.66.65 hectare. Dit areaal behelst circa 9% van de totale oppervlakte van het ontwikkelgebied Oosterwold (circa 4.363 hectare); een substantieel deel van het plangebied derhalve.

- 1.2. Op de onderstaande kaart zijn de Gronden in blauw weergegeven:

- 1.3. De Gronden maken onderdeel uit van het op het grondgebied van de gemeente Zeewolde gelegen deel van het totale gebied Oosterwold, waarop sedert geruime tijd grootschalige woningbouw is voorzien. GEM Spiegelhout heeft als doel de woningbouw op haar Gronden te ontwikkelen en te realiseren. De ontwikkeling van de woningbouw wordt echter voor een belangrijk deel verhinderd, c.q. belemmerd, door de voorgenoemde realisatie van het windpark Zeewolde ("het Windpark"). Om die reden ziet GEM Spiegelhout zich genoodzaakt een zienswijze in te dienen naar aanleiding van de ontwerpbesluiten.
- 1.4. Kort samengevat constateert GEM Spiegelhout dat er sprake is van tenminste vier grote ambities die het Rijk in samenwerking met de regionale en lokale overheden wil organiseren, maar die onderling strijdig zijn:
- enerzijds grootschalige woningbouw in de vorm van 15.000 woningen in het totale gebied Oosterwold, waarvan 4.575 in fase 1 (gemeente Almere) en aldus de resterende 10.425 woningen op het grondgebied van de gemeente Zeewolde;¹
 - de realisatie van windparken op land ten behoeve van een verdriedubbeling van de energieopbrengst van windturbines op land,
 - de uitbreiding van luchthaven Lelystad Airport, en

¹ Zie het Chw bestemmingsplan Oosterwold zoals dat door de gemeente Almere is vastgesteld, planologische p. 33.

- de ambitie om te streven naar vergroening en verduurzaming van de gebiedsontwikkeling.

Deze ambities kunnen niet in onderlinge concurrentie (en voor wat betreft de woningbouw en het Windpark: niet op exact dezelfde locatie) worden gerealiseerd, maar vragen om het maken van keuzes.

- 1.5. GEM Spiegelhout moet vaststellen dat in de ontwerpbesluiten deze keuzes niet of onvoldoende zijn gemaakt en dat in plaats daarvan de realisatie van het windpark wordt doorgedrukt. Bovendien wordt het ontbreken van deze keuze niet gemotiveerd, en wordt – aldus – geen rekening gehouden met de bestaande belangen. De consequentie hiervan is dat nog maar moet worden gezien in hoeverre naast en na realisering van het Windpark ook nog sprake kan zijn van woningbouw. Op deze wijze is in ieder geval geen sprake van een goede (gecoördineerde / samenhangende) ruimtelijke ordening, hetgeen in het navolgende nader zal worden toegelicht.
- 1.6. GEM Spiegelhout roept de minister op om af te zien van de vaststelling van de ontwerpbesluiten en in plaats daarvan een zodanig (allesomvattend) plan te ontwikkelen dat de woningbouwopgave – waarvoor geen alternatieven voorhanden zijn – in ieder geval kan worden gerealiseerd, door middel van het geheel afzien van realisering van het Windpark, dan wel de verplaatsing van het Windpark naar een andere locatie.
- 1.7. Indien uw minister zou wensen vast te houden aan realisering van een windpark op deze locatie, bepleit GEM Spiegelhout dat bij de vaststelling van het RIP het aantal te realiseren windmolens aanzienlijk zal worden verminderd, en/of dat de toegestane hoogte van de turbines aanzienlijk wordt verlaagd. Beide aanpassingen zouden ten goede komen aan het kunnen blijven realiseren van een relevante en haalbare woningbouwambitie.
- 1.8. In het navolgende zetten wij namens GEM Spiegelhout deze zienswijze verder uiteen.

2. Participatie

- 2.1. In de inspraakreactie op het voorontwerp heeft GEM Spiegelhout gewezen op het ontbreken van de participatieve aanpak die bij windparken als het thans voorliggende behoort te worden toegepast.
- 2.2. De reactie hierop in de Nota Vooroverleg is laconiek te noemen: de Ontwikkelvereniging Windpark Zeewolde (thans: Windpark Zeewolde B.V.; "de Initiatiefnemer") zou met GEM Spiegelhout hebben gesproken en zou haar hebben aangeboden deel te nemen aan de ontwikkeling van het Windpark. Daarnaast zouden informatieavonden zijn belegd en zou de gebiedsmanager bereid zijn om met GEM Spiegelhout in contact te treden. Hiermee wordt echter miskend wat het wezen van participatie is: niet dat de Initiatiefnemer en de overheid komen vertellen wat zij van plan zijn, maar het daadwerkelijk betrekken van de belanghebbenden bij de plannen, en het onderzoeken

en bespreken van de wijze waarop die plannen zich verhouden tot de activiteiten en de doelen van die betrokkenen. GEM Spiegelhout heeft als doel haar deel van de woningbouwlocatie Oosterwold op haar Gronden te ontwikkelen en te realiseren; GEM Spiegelhout heeft niet als doel deel te nemen in windenergieprojecten. Een voorstel tot deelname in het Windpark leidt daarom tot niets en kan daarom ook niet worden genoemd als voorbeeld van het organiseren van een participatieve aanpak. Een participatieve aanpak veronderstelt een actieve houding van Initiatiefnemer en bevoegde gezagen om kenbare belangen te betrekken in de planvorming.

- 2.3. Wat had moeten gebeuren, is dat tussen de Initiatiefnemer, de betrokken overheden en GEM Spiegelhout een dialoog tot stand was gebracht over de vraag hoe de plannen voor het Windpark zich verhouden tot de plannen en doelen van GEM Spiegelhout die direct aansluiten bij de Intergemeentelijke Structuurvisie Oosterwold ("**ISV Oosterwold**"),² teneinde vervolgens te bezien in hoeverre die plannen op één lijn kunnen worden gebracht. Nu dit niet is gebeurd, kan GEM Spiegelhout niet anders dan de meer juridische weg bewandelen, en – belangrijker – moet GEM Spiegelhout constateren dat haar belangen niet, althans onvoldoende zijn meegewogen in de ontwerpbesluiten.

3. De afstemmingsregeling voldoet niet / onvoldoende onderzoek alternatieven

- 3.1. In de inspraakreactie op het voorontwerp RIP heeft GEM Spiegelhout erop gewezen dat ten onrechte geen acht is geslagen op de woningbouwplannen voor de Gronden en op grotere schaal het gedeelte van het gebied Oosterwold dat in de gemeente Zeewolde is gelegen. In de beantwoording wordt verwezen naar de reactie op een andere inspraakreactie (nr. 014, AM Grondbedrijf e.a.). Daar gaat het echter om de afstemming tussen het inpassingsplan en het bestemmingsplan Oosterwold zoals dat door de gemeente Almere is vastgesteld. En ook overigens wordt in het inpassingsplan en de toelichting alleen ingegaan op de afstemming met dat bestemmingsplan, maar niet op de afstemming met fase 2 van het grotere project Oosterwold: de woningbouw aan de oostzijde van de A27 in de gemeente Zeewolde. En dat is precies waar de Gronden van GEM Spiegelhout zijn gelegen.
- 3.2. Nu op geen enkele wijze onderzoek is gedaan naar de gevolgen voor die woningbouwplannen – het gaat om concrete plannen, direct voortvloeiend uit het ISV Oosterwold, en zo concreet dat het gedeelte van Oosterwold in Almere niet voor niets als 'fase 1' wordt aangeduid – moet worden vastgesteld dat sprake is van onvoldoende en onzorgvuldig onderzoek, en in het verlengde daarvan een onvoldoende en onvolledige belangenafweging. Indien dit wel zou zijn onderzocht, zou zijn vastgesteld

² Vastgesteld door de gemeenteraad van Zeewolde op 27 juni 2013; vastgesteld door de gemeenteraad van Almere op 4 juli 2013.

dat de nieuw op te richten windturbines zeer verstrekkende gevolgen zullen hebben voor de mogelijkheid van woningbouw en voor het realiseren van de daarvoor geldende ambitie. Daarbij zijn de zones waarin geen woningbouw zal mogen plaatsvinden allereerst bepalend, maar zal ook in een groter gebied een aanzienlijke beperking gelden door de hinder die door de windturbines zal worden veroorzaakt. Dit blijkt ook uit de brief aan de gemeenteraad van Almere waarin wordt gesproken over onderzoeken naar de consequenties van het windpark op de ontwikkeling Oosterwold.³ Naar de overtuiging van GEM Spiegelhout zou, als dit alles wel zou zijn onderzocht, niet tot de thans voorliggende besluiten zijn gekomen, maar zou in plaats daarvan zijn afgezien van de plaatsing van de windturbines langs de A27, althans zou daar een beduidend lagere maximale tip- en ashoogte voor gelden die wél passend is binnen de contour als opgenomen in het ISV Oosterwold. Al deze zaken zijn ten onrechte niet in de besluiten betrokken. Van vaststelling van het RIP met deze gebreken kan geen sprake zijn.

- 3.3. Niet alleen afstemming met de ISV Oosterwold ontbreekt. Dat geldt ook voor het door de raad van de gemeente Almere vastgestelde Chw-bestemmingsplan Oosterwold. In dat bestemmingsplan is immers vastgelegd dat elke initiatiefnemer eventuele hinder op diens eigen te ontwikkelen kavel dient op te lossen. Daarmee verdraagt zich niet het realiseren (door een derde partij) op particuliere gronden van een turbine, waarvan de hindercontour aanzienlijk veel verder reikt dan de kavel waarover de initiatiefnemer de beschikking zou hebben.
- 3.4. Uit de Nota Vooroverleg blijkt dat een in januari 2017 opgeleverde rapportage beschikbaar zou zijn – die is niet mede ter inzage gelegd – waaruit zou volgen dat bij de uitvoering van het RIP Windpark Zeewolde duizenden woningen minder gerealiseerd kunnen worden. Deze constatering zal leiden tot een zeer aanzienlijke waardevermindering van de gronden die thans tot het gebied Oosterwold behoren en die de verwachting hebben te worden bebouwd als onderdeel van de opgave van 15.000 woningen.⁴ Volgens de meest recente inzichten zou bij uitvoering van het RIP Windpark Zeewolde de ISV Oosterwold "niet meer te realiseren" zijn. Deze meest recente inzichten zouden voorts hebben geleid tot de opdracht voor tenminste drie vervolgonderzoeken vanuit het ministerie van Infrastructuur & Milieu, en het ministerie van Economische Zaken. Een van de aspecten die wordt onderzocht is de mogelijkheid tot het verplaatsen van de windturbines geprojecteerd langs de A27. De resultaten van dit onderzoek worden in mei 2017 verwacht, en zullen mede ten grondslag liggen aan een ministerieel overleg over dit onderwerp in mei/juni 2017. Gelet hierop is het ter inzage leggen van de

³ Brief B&W van Almere aan de gemeenteraad van Almere d.d. 11 april 2017 (kenmerk: DSO/2017/513779).

⁴ Deze rapportage is nog niet verstrekt door EZ in het kader van het lopende verzoek om informatie op de voet van de Wet openbaarheid van bestuur.

ontwerp-besluiten, waarin met de uitkomsten van deze onderzoeken nog geen rekening is gehouden, prematuur en daarmee onzorgvuldig te noemen.⁵

- 3.5. Inmiddels hebben de grote particuliere grondeigenaren in het gebied Oosterwold (AM, Amvest, ING Real Estate, de Alliantie, Heijmans, Ymere en Het FlevoLandschap) een gezamenlijk gedragen 'integrale gebiedsvisie' (Nieuw Perspectief op Oosterwold, d.d. 13 maart 2017, SITE Urban Development) gepresenteerd aan het Bestuurlijk Overleg Oosterwold, waarin een voorzet is gegeven voor een synthese tussen de verschillende ruimtelijke opgaven voor dit gebied. Ook dit overleg krijgt nog een vervolg, dat gevolgen kan hebben voor de thans in procedure gebrachte planologische plannen en besluiten.

4. Plaatsing, aantallen en verschijningsvorm windturbines

- 4.1. GEM Spiegelhout bepleit in deze zienswijze, mede gelet op het vorenstaande, de zienswijze van de gemeente Almere naar aanleiding van het oRIP en de ontwerpbesluiten, welke inhoudt dat (meer) rekening wordt gehouden met de (toekomstige)bewoners van Oosterwold, door (i) zoveel mogelijk molens te schrappen in de opstelling langs de A27 en/of molenposities te verplaatsen c.q. uit te wisselen, waardoor de ontwikkeling van een kwalitatief goed en samenhangend woongebied Oosterwold mogelijk blijft, en (ii) de ashoogte en de tiphoogte van de turbines langs de A27 (aanzienlijk) te verlagen, zodanig dat de milieufactoren van geluid, externe veiligheid en slagschaduw blijven binnen de contouren als waarvan in het ISV wordt uitgegaan. Onderhavige zienswijze ondersteunt daarmee de facto de zienswijze van de gemeente Almere naar aanleiding van het oRIP en de ontwerpbesluiten, waarin juist deze aspecten aan de orde worden gesteld.
- 4.2. In het oRIP wordt onvoldoende aannemelijk gemaakt dat windturbines met een tiphoogte van 220 meter noodzakelijk zijn voor een sluitende business-case van het Windpark. In de kennisgeving die behoort bij de terinzagelegging van het oRIP is vermeld dat het Windpark duurzame stroom zou genereren voor 280.000 woningen. In de motivering van (verhoging van) de tiphoogte naar 220 meter wordt aangegeven dat dit nodig is voor duurzame stroom voor 10.000 woningen. Onduidelijk is hoe deze getallen zich tot elkaar verhouden. Indien al aannemelijk zou zijn c.q. aannemelijk zou worden gemaakt dat windturbines met een tiphoogte van 220 meter noodzakelijk zijn voor een sluitende business-case van het Windpark, zou dat nog niet betekenen dat deze wens ook gehonoreerd zou moeten worden ten detrimente van de belanghebbenden, lokale overheden en grondeigenaren, die hun publieke c.q. private beleid al jarenlang hebben gericht op realisering ter plaatse van een goed woon- en leefklimaat in het met 15.000 woningen te bebouwen gebied Oosterwold. Uit de Structuurvisie Infrastructuur en

⁵ Zie brief B&W van Almere aan de gemeenteraad van Almere d.d. 11 april 2017 (kenmerk: DSO/2017/513779).

Ruimte (2012) volgt dat het een nationaal belang is dat de komende jaren een groot aantal nieuwe woningen wordt gerealiseerd.

- 4.3. Het Windpark zal, met andere woorden, volgend dienen te zijn ten aanzien van de ontwikkeling van het woongebied Oosterwold, welk plan als harde randvoorwaarde zal hebben te gelden, en niet andersom. Hetgeen in het oRIP als afstemmingsregeling is opgenomen, is ten enenmale onvoldoende. Onaanvaardbaar is dat woningbouwontwikkeling zich eenvoudig, gelet op de wettelijke normen van geluid, externe veiligheid, en slagschaduw, zal moeten schikken naar het van meer recente datum daterende initiatief van het Windpark.
- 4.4. Het is overigens opmerkenswaard dat uit de Nota Vooroverleg blijkt dat het juist de diverse betrokken publieke partijen zijn die eenparig hebben aangegeven dat de verhoging van de tiphoogte tot 220 meter niet (voldoende) is onderbouwd. Zie de reacties van Provinciale Staten van Flevoland (003), de provincie Flevoland (004), het Bestuurlijk Overleg Oosterwold (005) en B&W en gemeenteraad van Almere (007).
- 4.5. Zoals hierna bij het onderdeel ten aanzien van het MER nog nader zal worden uiteengezet, zijn ook de plaatsing en de verschijningsvorm van de windturbines niet in overeenstemming met het vigerende beleid, zoals dat blijkt uit het Regioplan, en het Beeldkwaliteitplan Windpark Zeewolde.
5. **Hinder / (laagfrequent) geluid / slagschaduw / veiligheid / licht / trillingen / uitzicht**
 - 5.1. Onmiskkenbaar zal het te realiseren Windpark hinder opleveren. De hindercontouren van (externe) veiligheid en geluid in de 2e fase van Oosterwold zijn groter dan in de ISV Oosterwold voorzien. Datzelfde geldt voor de hindercontouren voor slagschaduw. Deze hindercontouren beslaan een aanzienlijk deel van de ontwikkelruimte van het plangebied Oosterwold. In het oRIP is niet aangetoond dat met de hindercontouren zoals deze daaruit volgen, alsmede de onvermijdbare hinder als gevolg van verstoring van uitzicht, (laagfrequent) geluid en (grond)trillingen, inclusief de in aanmerking te nemen cumulaties, (a) nog een redelijke ontwikkeling van woningen, zoals voorzien in het desbetreffende gebied, mogelijk is, althans (b) dat aldaar sprake zal (kunnen) zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.
 - 5.2. De toe te passen obstakelverlichting heeft ongewenste effecten op de omgeving. Toepassing ervan vindt plaats bij tiphoogtes vanaf 150 meter. In het oRIP wordt gesteld (par. 5.12.1) dat de Initiatiefnemers streven naar een zo minimaal mogelijke uitvoering van obstakelverlichting. Niettemin vinden we deze 'minimaal mogelijke uitvoering' niet terug in de planregels.⁶

⁶ Zie ABRS, ECLI:NL:RVS:2017:186.

- 6. Systematiek van realisatie en sanering onjuist en onevenredig**
- 6.1. Het inpassingsplan gaat uit van een systematiek waarin moet zijn aangetoond dat de te saneren windturbines op de in de bijlage bij de planregels genoemde datum zijn verwijderd, alvorens een omgevingsvergunning voor de oprichting van een nieuwe windturbine kan worden verleend.⁷ Tegen deze systematiek bestaan meerdere fundamentele bezwaren.
- 6.2. Allereerst is hiermee niet door middel van het oRIP zelf zeker gesteld dat de te saneren windturbines daadwerkelijk zullen zijn verwijderd. Dit is afhankelijk gemaakt van de daartoe strekkende inspanningen van de vergunningaanvrager, welke inspanningen niet planologisch, noch financieel, zijn geborgd. Anders dan in geval van een voorwaardelijke verplichting die ertoe strekt iets te realiseren of te verwijderen waarbij dit geheel in de macht van de vergunninghouder is gelegen, gaat het hier om windturbines die het eigendom zijn van een groot aantal verschillende partijen, niet zijnde de vergunningaanvrager. Door de verwijdering van de te saneren windturbines afhankelijk te maken van hetgeen de vergunningaanvrager daaromtrent privaatrechtelijk kan (of niet kan) regelen, waarbij in de planregel overigens niet duidelijk is gemaakt hoe sterk de aanspraak van de vergunningaanvrager dan dient te zijn, is sprake van een regeling die onvoldoende zekerheid biedt ten aanzien van het daadwerkelijk saneren van de oude windturbines. Dit is planologisch-juridisch niet aanvaardbaar.
- 6.3. Daarnaast wordt met deze systematiek bewust de situatie gecreëerd waarin gedurende een zekere termijn zowel de oude als de nieuwe turbines aanwezig en in bedrijf zijn. Voor slechts een zeer beperkt aantal te saneren windturbines wordt bepaald dat deze bij de start van de bouw verwijderd moeten zijn. Dit heeft in de eerste plaats verstreckende gevolgen voor GEM Spiegelhout. De mogelijkheden op de Gronden worden dan immers niet alleen beperkt door de komst van de nieuwe windturbines, maar (bovendien) ook door de aanwezigheid van de oude turbines. Dit geldt in ieder geval voor de periode tot de in de bijlage bij de regels genoemde einddatum, maar gezien het feit dat de vergunningaanvrager niet door de inzet van publiekrechtelijke middelen zoals de onteigening kan afdwingen dat de oude windturbines daadwerkelijk worden verwijderd, wordt ook gevreesd voor een langdurige aanwezigheid van de oude windturbines, met de beperkende gevolgen van dien. De in de planregels opgenomen 'einddatum' huidig gebruik bestaande windturbines is publiekrechtelijk niet afdwingbaar. Ook dit is planologisch-juridisch niet aanvaardbaar.
- 6.4. Tenslotte doet deze constatering de vraag in rijzen of en in hoeverre in de onderzoeken met betrekking tot onder meer de milieu, natuur- en hindersituatie rekening is gehouden met het gedurende een substantiële en niet op voorhand in de tijd begrensde periode

⁷ Artikel 5.2 van de planregels.

gelijktijdig in bedrijf zijn van zowel de oude als de nieuwe windmolens. GEM Spiegelhout betwist, vooreerst bij gebrek aan wetenschap, dat hiermee rekening is gehouden.

7. Het MER / alternatieven / natuur / milieu

Onjuiste referentiesituatie

- 7.1. Het Milieueffectrapport Windpark Zeewolde (Pondera Consult, 2 december 2016) (het "MER") gaat uit van een referentiesituatie waarin niet als autonome ontwikkelingen zijn aangemerkt de ontwikkeling van woningen op de Gronden en op grotere schaal het gedeelte van het gebied Oosterwold dat in de gemeente Zeewolde is gelegen. Zoals reeds gemotiveerd aangevoerd in paragraaf 3.2 is in dit verband sprake van concrete plannen. Deze ontwikkeling is (concreet) voorzien, onder meer in de ISV Oosterwold.. Deze structuurvisie is vastgesteld ruim voordat de Ontwikkelvereniging Windpark Zeewolde is begonnen met de voorbereiding van het windpark.⁸ De voorziene woningbouw is daarmee aan te merken als een planologisch voorzienbare ontwikkeling die als onderdeel van de referentiesituatie in het MER had moeten worden betrokken.

Herstructureringsperiode ten onrechte geen onderdeel alternatievenstudie

- 7.2. Het MER gaat voorts uit van een referentiesituatie waarin de bestaande windturbines aanwezig zijn. De sanering van de bestaande turbines, welke plaats dient te vinden in de zogenoemde herstructureringsperiode, wordt aangemerkt als onderdeel van de voorgenomen ontwikkeling. Voor de voorgenomen ontwikkeling zijn negen alternatieven en een voorkeursalternatief ("vka") geformuleerd. De effecten in de herstructureringsperiode zijn ten onrechte slechts beoordeeld voor het voorkeursalternatief. Als onderdeel van het voornemen hadden de effecten in deze periode voor ieder van de alternatieven in kaart moeten worden gebracht. Ook de alternatieven zouden immers een herstructureringsperiode kennen, waarvan bijvoorbeeld bij de beoordeling van de (alternatieve) eindsituatie ook is uitgegaan. Bovendien kunnen de effecten in deze periode per alternatief wezenlijk anders zijn, gelet op bijvoorbeeld afstand en plaatsing. Het uitsluiten van de herstructureringsperiode voor de alternatievenstudie – hetgeen overigens in diverse onderdelen van het MER ook als zodanig wordt benoemd, maar geenszins wordt onderbouwd – is in strijd met artikel 7.7 en 7.23 Wet milieubeheer ("Wm").
- 7.3. Voor de beoordeling van de eindsituatie van de alternatieven wordt wel uitgegaan van uitgevoerde saneringswerkzaamheden. Ook dit is, evenwel om andere redenen, onjuist. Zoals hiervoor (§ 6) gemotiveerd uiteengezet is in het inpassingsplan zelf niet zekergesteld dat de te saneren windturbines daadwerkelijk zullen zijn verwijderd. Hiervan kan dan ook in het MER niet worden uitgegaan.

⁸ ABRS 28 mei 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BD2641.

Conceptstatus andere plannen en besluiten

- 7.4. Bij het opstellen van het MER kenden verschillende voor het MER (zeer) relevante plannen en besluiten nog geen definitieve status. Dit geldt in ieder geval voor het Regioplan, het Beeldkwaliteitsplan Windpark Zeewolde en het Luchthavenbesluit Lelystad Airport. De wijzigingen van de plannen en besluiten hebben gevolgen voor de mogelijkheden en de effecten van (de alternatieven voor) het Windpark. Als gevolg hiervan zijn in het MER onjuiste uitgangspunten gehanteerd, ook voor de referentiesituatie. Niet alleen kan het MER de benodigde besluiten hierdoor niet meer dragen, ook wordt met deze werkwijze niet erkend dat het doorzetten van het Windpark kennelijk prematuur is, waarvoor het risico niet bij derden, maar bij de initiatiefnemers behoort te liggen.

Onderlinge vergelijking vka en alternatieven niet toegestaan

- 7.5. Het vka is gebaseerd op alternatief 3a dat is onderzocht in de alternatievenstudie. Hoofdstukken 5 -13 MER bevatten een beschrijving van deze alternatieven op verschillende onderwerpen. Per alternatief wordt gekeken naar de effecten en een onderlinge vergelijking wordt – conform hetgeen in dit verband is toegestaan – niet of slechts aanvullend gemaakt. Hoofdstuk 15 MER bevat de effectbeschrijving van het vka. Ten onrechte geeft het MER daarbij voor verschillende onderwerpen slechts een vergelijking met de alternatieven; als (niet-limitatieve) voorbeelden kunnen worden genoemd het aantal gehinderden door geluid, soortenbescherming, archeologie en cultuurhistorie. Het MER dient een zelfstandige beschrijving te bevatten van de effecten van het vka op het milieu.⁹ Het hanteren van de alternatieven als uitgangspunt, in plaats van de referentiesituatie, en het maken van een onderlinge vergelijking met het vka zijn niet toegestaan.
- 7.6. Mocht een vergelijking in het kader van de effectbeschrijving al worden gemaakt, dan zou deze enkel kunnen zien specifiek op alternatief 3a. Het vka is immers op dit alternatief 3a gebaseerd. Het vka wijkt dusdanig af van andere alternatieven dat een vergelijking niet mogelijk en daarmee niet doeltreffend is voor het bepalen van de effecten van het vka.
- 7.7. Onder meer is een vergelijking gemaakt tussen het vka en de alternatieven op het gebied van veiligheid. In de alternatievenstudie is daarover beoordeeld dat sprake zal zijn van strijd met externe veiligheidsnormen ter plaatse van twee woningen, kampeerterrein De Vrijgaard en een toekomstig asielzoekerscentrum (p. 250/251 MER). Volgens de (vergelijkende) effectbeoordeling van het vka worden bij het vka mitigerende maatregelen genomen, die tot een vanuit het oogpunt van externe veiligheid aanvaardbare situatie leiden. De (vergelijkende) effectbeoordeling van het vka gaat

⁹ Dit is bijvoorbeeld wel gedaan bij het onderwerp landschap.

alleen in op de twee woningen en kampeerterrein De Vrijgaard (p. 349/350 MER). Ten onrechte is geen beoordeling gemaakt van de externe veiligheidseffecten van het vka op het toekomstige asielzoekerscentrum .

Strijd met Regioplan

- 7.8. Het Beeldkwaliteitplan Windpark Zeewolde geeft criteria voor de inrichting van de plaatsingszones. Dit is onder meer gebaseerd op het Regioplan, dat bepaalt dat nieuwe windturbines in plaatsingszones mogen worden geplaatst onder de voorwaarde dat deze "voldoen aan een op te stellen beeldkwaliteitsplan" (p. 13 Regioplan). Onder de summiere en om andere redenen niet toereikende (zie § 7.4) toelichting dat het beeldkwaliteitplan niet tijdig betrokken kon worden, vermeldt het MER dat het "in sommige gevallen (...) niet mogelijk [was] om exact aan de criteria uit het beeldkwaliteitplan te voldoen, bijvoorbeeld door de aanwezigheid van woonbebouwing, wegen of andere infrastructuur".¹⁰ Het MER stelt daarmee, duidelijk en expliciet, dat het vka in strijd is met het Beeldkwaliteitplan, en daarmee in strijd is met het voor de provincie Flevoland en de gemeenten Dronten, Lelystad en Zeewolde als betrokken overheden bindende Regioplan.

Mitigerende maatregelen

- 7.9. Het MER concludeert voor diverse onderwerpen dat mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn om te voldoen aan wet- en regelgeving. Dit is bijvoorbeeld het geval voor geluid, waarvoor het MER beschrijft dat geluidmodi moeten worden toegepast, omdat zonder deze maatregelen op een groot aantal plekken de geluidnormen van het Activiteitenbesluit worden overschreden. Als maatregelen volgens het bevoegd gezag noodzakelijk zijn ter beperking van de nadelige milieugevolgen van de voorgenomen activiteit dan moeten deze worden verankerd in het MER-plichtige besluit. Op het bevoegd gezag rust de verplichting te onderzoeken of en hoeverre zij moet gebruikmaken van deze bevoegdheid.¹¹ In de voorliggende toestemmingen zijn de noodzakelijke mitigerende maatregelen niet geborgd en uit de verschillende toelichtingen en uit het MER blijkt ten onrechte niet of deze borging volgens de bevoegde gezagen noodzakelijk zijn. Het MER bevat slechts een beschrijving van mitigerende maatregelen, waarbij voor het vka bovendien, zoals reeds in algemene zin beschreven in paragraaf 7.5, hoofdzakelijk is verwezen naar de alternatievenstudie, waarin slechts in algemene termen – en zeker niet toegespitst op het vka – op mitigatie wordt ingegaan. Onder verwijzing naar de toelichting in genoemde paragraaf wordt erop gewezen dat een dergelijke beschrijving niet kan gelden als (i) een juist inzicht in de milieueffecten, (ii) een deugdelijke onderbouwing van de in dat verband noodzakelijke maatregelen, laat staan

¹⁰ Samenvatting MER, ook p. 345 MER.

¹¹ ABRvS 28 mei 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BD2641, r.o. 2.5.2.

(iii) het benodigde inzicht in de wijze waarop deze noodzakelijke maatregelen (zouden moeten) doorwerken in de besluitvorming.

- 7.10. De beoordeling in het MER van de effecten op gebieden en op soorten is gebaseerd op de uitgangspunten die zijn gehanteerd in het Achtergrondrapport Natuur voor MER Windpark Zeewolde (Bureau Waardenburg, 28 november 2016) (het "**Achtergrondrapport Natuur**"). Dit rapport hanteert, volledig zonder aanleiding, niet onderbouwd en niet verifieerbaar – bovendien in tegenspraak met recente ervaringscijfers die hetzelfde rapport laat zien – een gemiddelde vogelsterfte van tien per turbine per jaar. Zonder enige nadere onderbouwing en toelichting kan van het gehanteerde aantal niet worden uitgegaan. Hierop zal nader worden ingegaan bij de bespreking van de Wnb-vergunning (§ 12).

Conclusie

- 7.11. Op grond van het bovenstaande moet worden geconcludeerd dat het MER onzorgvuldig is voorbereid en ondeugdelijk is gemotiveerd, niet voldoet aan de vereisten neergelegd in artikel 7.7 en 7.23 Wet milieubeheer, en niet ten grondslag kan worden gelegd aan de ontwerp-besluiten, waaronder het RIP.
- 7.12. De conclusie luidt daarmee ook dat het oRIP, met daaraan ten grondslag gelegd de als ondeugdelijk beoordeelde MER, niet kan worden vastgesteld.

8. Schade

- 8.1. In de inspraakreactie op het voorontwerp heeft GEM Spiegelhout erop gewezen dat het Windpark tot aanzienlijke schade zal leiden, omdat daarmee de door GEM Spiegelhout beoogde ontwikkeling, waarin zij al veel heeft geïnvesteerd, de facto (nagenoeg) onmogelijk wordt gemaakt.
- 8.2. In de Nota Vooroverleg wordt opgemerkt dat dit ter kennisgeving wordt aangenomen. Niet alleen is dit weinig respectvol jegens GEM Spiegelhout, die niet ten onrechte vreest dat zij aanzienlijke schade zal lijden, maar bovendien wordt daarmee miskend dat dit een belang is dat in de overwegingen behoort te worden betrokken. Dit klemmt te meer nu de door GEM Spiegelhout nagestreefde woningbouw is voorzien in het ISV Oosterwold. Dat plan dateert uit 2013, maar kende een voorgeschiedenis sedert 2001 (Vijfde nota ruimtelijke ordening), via het Omgevingsplan Flevoland 2006-2015, naar de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (2012) van het ministerie van Infrastructuur en Milieu.
- 8.3. Daarbij kan ook niet worden volstaan met een verwijzing naar de mogelijkheid van het verzoeken om een tegemoetkoming in planschade, daargelaten dat het daarbij opgenomen 'schot voor de boeg' over de toewijsbaarheid van een eventuele planschadeclaim inhoudelijk-juridisch onjuist is. Het gaat in deze procedure immers niet

om een verzoek om een tegemoetkoming in planschade, behoudens wat daaromtrent hierna in onderdeel 9 omtrent de uitvoerbaarheid wordt opgemerkt. Het gaat in deze procedure om het verzekeren dat bij de vaststelling van het RIP en bijbehorende besluiten de aan de orde zijnde belangen zorgvuldig worden afgewogen, zulks in het kader van het bereiken van een goede ruimtelijke ordening.

- 8.4. Indien bij de vaststelling van het besluit voorzienbaar is dat het besluit aanzienlijke schade voor individuele belanghebbenden met zich zal brengen, zoals hier het geval is, zal, mede gelet op het bepaalde in artikel 3:4 Awb, niet kunnen worden volstaan met de verwijzing naar een schaderegeling waarvan gebruik kan worden gemaakt. Dat is te makkelijk en op die wijze wordt dit volkomen gerechtvaardigde belang van de betreffende belanghebbenden uitgezonderd van de inhoudelijke beoordeling en belangenafweging. In de besluiten zal daarentegen moeten worden ingegaan op de schade die daarmee wordt veroorzaakt, de vraag hoe deze zo veel als mogelijk kan worden voorkomen en hoe deze zich verhoudt tot de doelen die met de besluiten worden gediend.
- 8.5. Zonder die overwegingen, en het verankeren van de consequenties daarvan, kan niet tot vaststelling van de besluiten worden overgegaan.

9. De Initiatiefnemer

- 9.1. Op 14 juli 2016 is vastgesteld het Regioplan Windenergie zuidelijk en oostelijk Flevoland; Structuurvisie Provincie Flevoland ("het Regioplan"), waarin het provinciale beleid is neergelegd ten aanzien van het saneren en opschalen van windparken. Dit Regioplan heeft de formele status van een provinciale en intergemeentelijke structuurvisie. Dit plan bindt de betrokken overheden, maar heeft geen rechtstreeks bindende werking richting derden, en was mitsdien niet zelfstandig appellabel. Op p. 14 van dit Regioplan is het volgende vermeld:

"De projectgebieden zijn zo afgebakend dat één initiatiefnemer het project integraal kan uitvoeren. Dat is een voorwaarde voor de uitvoering. Een tweede project in hetzelfde projectgebied, gelijktijdig dan wel volgtijdelijk, is uitgesloten. De initiatiefnemer kan ook een alliantie van meerdere samenwerkende partijen zijn. Integrale uitvoering betekent dat de initiatiefnemer de bouw van nieuwe windmolens en bijbehorende sanering organiseert en de bewoners van het buitengebied gelegenheid geeft voor risicodragende participatie. Meestal zal deze initiatiefnemer een bestaande windvereniging zijn of daaruit voortkomen."

- 9.2. Het Regioplan gaat aldus uit van exclusiviteit voor de Initiatiefnemer. In de toelichting op het RIP staat hieromtrent het volgende (§ 2.4):

"Parallel aan de ontwikkeling van het Regioplan sloten het Ministerie van EZ en het Ministerie van IenM, de provincie en de betrokken gemeenten voor elk projectgebied een intentieovereenkomst met één initiatiefnemer om zo snel mogelijk te komen tot een verzoek voor een inpassingsplan. Dit betekent dat het Ministerie van EZ kon starten met de RCR-procedure voordat het Regioplan is vastgesteld. Voor Windpark Zeewolde is op 29 mei 2015 een intentieovereenkomst gesloten. Belangrijk element uit deze overeenkomst is dat aan de bouw van de nieuwe turbines de voorwaarde wordt verbonden dat zeker wordt gesteld, dat de bestaande turbines in het plangebied worden gesaneerd."

- 9.3. De facto is sprake van een werkenconcessie die aan de Initiatiefnemer wordt verleend. Een dergelijke concessie is aanbestedingsplichtig. Aan de keuze voor deze Initiatiefnemer is echter geen openbare aanbestedingsprocedure voorafgegaan. Uit de Intentieovereenkomst Windpark Zeewolde van 29 mei 2015 blijkt ook niet dat een transparante procedure is gevoerd.¹² Het Rijk had een procedure vergelijkbaar met die voor wind op zee of een andere procedure kunnen en moeten optuigen om de opdracht voor het realiseren van het Windpark conform de Europese en nationale regels omtrent het aanbestedingsrecht aan een partij te verlenen. Nu dit niet is gebeurd, staat vast dat van uitvoering door de Initiatiefnemer geen sprake zal kunnen zijn, in ieder geval niet zonder dat hiervoor alsnog de juiste procedure wordt doorlopen.
- 9.4. Verder moet ook worden vastgesteld dat het mogen realiseren van dit windpark een schaars recht is. Alvorens dit aan de Initiatiefnemer werd verleend, had aan alle (potentiële) gegadigden op enigerlei wijze de gelegenheid moeten worden geboden mee te dingen naar dit recht. Hiervan is geen sprake geweest. Ook is geen sprake geweest van een verdelingsprocedure waarin een passende mate van openbaarheid in acht is genomen. De verlening van dit recht kan derhalve, ook in het licht van de uitspraak van de Afdeling van 2 november 2016¹³ en de daaraan voorafgegane conclusie van de advocaat-generaal,¹⁴ geen stand houden. Voor zover dit op zichzelf al geen voldoende reden zou zijn om af te zien van de vaststelling van de besluiten, moet worden vastgesteld dat alsnog een verdelingsprocedure zal moeten worden doorlopen. Van uitvoering van het project door de Initiatiefnemer zal in ieder geval geen sprake zijn.
- 9.5. Gelet op het vorenstaande wordt de legitimiteit van de vereniging als (exclusieve) Initiatiefnemer betwist. GEM Spiegelhout betwist daarmee ook de houdbaarheid van tussen de bevoegde gezagen enerzijds en de betreffende vereniging anderzijds gesloten privaatrechtelijke overeenkomsten (intentieovereenkomst en eventuele

¹² Staatscourant 2015, nr. 15999 d.d. 15 juni 2015.

¹³ ABRvS 2 november 2016, AB 2016/426.

¹⁴ Conclusie 25 mei 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1421.

samenwerkingsovereenkomst / anterieure overeenkomst). GEM Spiegelhout zal dit aspect, des nodig ook los van de planologische procedure, aan de orde stellen bij de daarvoor geëigende gremia.

- 9.6. Op dit moment moet daarom worden vastgesteld dat het project – ook om deze reden – niet uitvoerbaar is, zodat van de vaststelling van de besluiten moet worden afgezien.

10. Financiële uitvoerbaarheid

- 10.1. In § 7.2 van de toelichting bij het RIP staat beschreven dat het initiatief wordt gefinancierd door de Initiatiefnemer. Het ontwerpbesluit biedt evenwel geen enkel inzicht in de business-case van de Initiatiefnemer, waaruit zou mogen worden afgeleid dat de economische en financiële uitvoerbaarheid (genoegzaam) verzekerd zijn.
- 10.2. Dat klemt in de eerste plaats gelet op de bedenkingen die GEM Spiegelhout heeft bij de legitimiteit van de vereniging als (exclusief) aangewezen Initiatiefnemer.
- 10.3. Bovendien wordt in het RIP verwezen naar het feit dat inmiddels voorzien zou zijn in een anterieure overeenkomst met de Initiatiefnemer, en in privaatrechtelijke overeenkomsten met derden bijvoorbeeld over de sanering van bestaande windturbines. Deze overeenkomsten zijn niet bekend, en daarmee kan ook de inhoud niet worden beoordeeld.
- 10.4. De in artikel 6.24 lid 3 Wro voorgeschreven publicatie van de zakelijke inhoud van de anterieure overeenkomst heeft kennelijk, in strijd met de wet, niet plaatsgevonden. Ondanks een door gericht verzoek op grond van de Wet openbaarheid van bestuur heeft EZ (nog steeds) geen stukken overgelegd die zien op de tot stand gekomen privaatrechtelijke overeenkomsten die gerelateerd zijn aan het Windpark. Zo kan niet worden beoordeeld of de anterieure overeenkomst het kostenverhaal daadwerkelijk verzekert, en welke garanties en zekerheidstellingen daartoe zijn bedongen.
- 10.5. Van de met derden gesloten privaatrechtelijke overeenkomsten, kennelijk met als onderwerp de sanering van de bestaande windturbines, is evenmin iets concreets bekend. Zo is volledig onduidelijk wie de sanering van deze bestaande windturbines zal bekostigen, of dit ook behoort tot de financiering door de Initiatiefnemer, en hoe dit dan geborgd is. Uit de door derden ingediende inspraakreacties naar aanleiding van het voorontwerp RIP wordt duidelijk dat vele eigenaren van bestaande, te saneren, windturbines, niet behoren tot de Initiatiefnemer.
- 10.6. De enkele stelling dat het initiatief wordt gefinancierd door de Initiatiefnemer, is onvoldoende om de conclusie te kunnen dragen dat de financiële uitvoerbaarheid van het RIP is verzekerd. Bij wijze van voorbeelden wijst GEM Spiegelhout op het navolgende.

- 10.6.1. In de eerste plaats wordt uit de ontwerpbesluiten duidelijk dat ten aanzien van de turbines een stilstandvoorziening zal moeten worden getroffen indien de slagschaduwnorm wordt overschreden bij initiatieven in Oosterwold die uiterlijk op 10 november 2016 een overeenkomst hadden afgesloten of een vergunning hadden verkregen.¹⁵ Onbekend is welk effect dit heeft op de financiële haalbaarheid van de business-case van de Initiatiefnemer, van welke business-case – gelet op de noodzaak van aanwending van SDE+-subsidie – mag worden verondersteld dat deze financieel niet zeer ruim bemeten zal zijn. Overigens is GEM Spiegelhout van mening dat het Windpark ook rekening zal moeten houden met initiatiefnemers in Oosterwold van latere datum dan 10 november 2016, zulks gelet op de voorzienbaarheid van woningbouwontwikkeling in Oosterwold sedert 2001, althans enig later jaar gelegen voor 2016. Verwerking van dit aspect in het RIP zal een nog groter beroep doen op de business-case van de Initiatiefnemers van het Windpark dan thans reeds het geval is.
- 10.6.2. Uit de beschrijving van de kennelijk gesloten anterieure overeenkomst in § 7.1 van de toelichting bij het RIP moet worden afgeleid dat planschade zal worden verhaald op de Initiatiefnemer. Aldus is sprake van een situatie waarin de Initiatiefnemer de kosten van de planschadevergoeding die aan GEM Spiegelhout, maar ook aan alle andere partijen die daar aanspraak op kunnen maken, zal worden toegekend moeten dragen. Het gaat daarbij potentieel om zeer aanzienlijke bedragen. Op geen enkele wijze is inzichtelijk gemaakt dat de Initiatiefnemer daartoe in staat is. Daarbij moet worden bedacht dat de Initiatiefnemer geen kapitaalkrachtige belegger of exploitant is, maar een vereniging, voor zover bekend bestaande uit particuliere grondeigenaren en agrariërs, die speciaal voor dit project is opgericht. Nu op geen enkele wijze inzicht is geboden in het kunnen dragen van de planschade door de Initiatiefnemer – de toelichting wekt de indruk dat niet is nagedacht over de vraag of de Initiatiefnemer daartoe wel in staat is – is sprake van een onvolledige en onzorgvuldige voorbereiding, beoordeling en afweging.
- 10.6.3. In de paragraaf met betrekking tot de financiële uitvoerbaarheid wordt verder beschreven dat voor de totstandkoming van het project een SDE+-subsidie zal worden aangevraagd, welke zal worden gebruikt om de onrendabele top te compenseren. Ten onrechte is geen inzicht geboden in de waarschijnlijkheid dat deze subsidie zal (kunnen) worden verleend. Zonder een dergelijk inzicht kan niet onder verwijzing naar het voornemen om een dergelijke subsidie aan te vragen worden gesteld dat het project wel financieel uitvoerbaar zal zijn. Deze subsidie is, blijkens de regulier daaraan te stellen voorwaarden, in ieder geval niet bedoeld om de kosten van het moeten vergoeden van planschadeclaims van belanghebbenden zoals GEM Spiegelhout te dekken. In zoverre zal derhalve in ieder geval sprake zijn van een tekort, waarvan op geen enkele wijze inzichtelijk is hoe, en ook niet aannemelijk is dat, de Initiatiefnemer dat zal kunnen

¹⁵ Zie ook het Voorbereidingsbesluit Windpark Zeewolde d.d. 14 december 2016.

opvangen. Indien en voor zover zou worden gemeend dat de subsidie wel kan worden benut voor (ook) het dragen van de kosten van het moeten vergoeden van planschadeclaims, is sprake van verboden staatssteun. De Initiatiefnemer zal niet in staat zijn het project zonder die steun of na het moeten terugbetalen van die steun nog te realiseren. Ook hieruit volgt dat het project niet (financieel) uitvoerbaar is.

11. Fysieke uitvoerbaarheid

- 11.1. Het project is (ook fysiek) niet uitvoerbaar, nu de Initiatiefnemer niet beschikt over de eigendom of de gebruiksrechten van alle in het project betrokken gronden, waaronder de Gronden van GEM Spiegelhout, GEM Spiegelhout geen deel uitmaakt van de Initiatiefnemer en daartoe evenmin met juridische middelen gedwongen kan worden, en niet valt in te zien op welke juridische grondslagen de Initiatiefnemer alsnog de medewerking van GEM Spiegelhout ten behoeve van realisering van het Windpark zou kunnen verkrijgen.
- 11.2. In het oRIP wordt melding gemaakt van toepassing van de Belemmeringenwet Privaatrecht, doch daarvan is GEM Spiegelhout nog niets gebleken. Dit betekent dat GEM Spiegelhout haar verweer tegen eventuele toepassing van de Belemmeringenwet Privaatrecht nog niet (eens) heeft behoeven te formuleren. Dat inzet van dit instrument succesvol zal zijn, staat derhalve allerminst vast, en kan in het kader van dit oRIP niet eens worden beoordeeld nu de belangen en standpunten van de grondeigenaren in kwestie nog niet eens zijn verzameld, laat staat beoordeeld.

12. De Wnb-vergunning

- 12.1. Onder verwijzing naar hetgeen hierboven naar voren is gebracht, moet worden vastgesteld dat van verlening van de Wnb-vergunning behoort te worden afgezien. Enerzijds bestaat er voor het verlenen van deze vergunning geen aanleiding meer als het RIP niet wordt vastgesteld, en anderzijds treffen de inhoudelijke bezwaren tegen dat inpassingsplan ook deze vergunning, zodat zij ook daarom niet kan worden verleend. Aanvullend geldt het volgende.
- 12.2. Bij de Wnb-vergunningaanvraag zijn diverse onderzoeken aangehecht, waaronder:
- het Achtergrondrapport Natuur;
 - Notitie "Effecten van VKA-hoog Windpark Zeewolde op natuur" (Bureau Waardenburg, 28 november 2016) (de "**Notitie Effecten VKA-hoog**");
 - Passende beoordeling Windpark Zeewolde (Bureau Waardenburg, 28 november 2016) (de "**Passende beoordeling**");

- Notitie "Effecten van herstructureringsperiode Windpark Zeewolde op natuur" (Bureau Waardenburg, 28 november 2016) (de "Notitie Effecten herstructureringsperiode").

Hierna tezamen: de "Natuuronderzoeken".

Effecten tijdens de aanlegfase

- 12.3. Uit de Notitie Effecten herstructureringsperiode volgt dat bij wijze van *worst case scenario* als uitgangspunt is gehanteerd dat gedurende een periode van maximaal vijf jaar ruim 300 windturbines tegelijk operationeel zijn. Een meer concrete uitwerking van de herstructureringsfase wordt niet gegeven. Zo bestaat bijvoorbeeld geen inzicht in het moment waarop een turbine wordt gesaneerd of aangelegd, in welke volgorde (in tijd en/of locatie) sanering en aanleg zullen plaatsvinden, en wat daarvan de effecten zullen zijn. De uitwerking van de herstructurering zal invloed hebben op de effecten van het project op beschermde gebieden in de herstructureringsperiode. Het is immers relevant of bijvoorbeeld op hetzelfde moment op naastgelegen percelen sanerings- en aanlegwerkzaamheden worden uitgevoerd, of dat sanering en aanleg verspreid in tijd en/of locatie worden uitgevoerd. Door het ontbreken van een (meer) concrete uitwerking en beoordeling in dit verband is sprake van een ondeugdelijke onderbouwing van de effecten van de herstructureringsperiode op beschermde gebieden, die niet aan de Wnb-vergunning ten grondslag mag worden gelegd .
- 12.4. De Wnb-vergunning wordt onder meer verleend vanwege de aantasting van percelen die zijn ingericht als optimaal foerageergebied voor de bruine en blauwe kiekendief. Dit foerageergebied geldt als compensatie in de zin van de Natuurbeschermingswet 1998 (oud) voor andere ruimtelijke ontwikkelingen in Almere en Lelystad, en is volgens het Natura 2000-beheerplan Oostvaardersplassen bewust daartoe ingericht omdat het een belangrijke rol speelt voor de staat van instandhouding van broedende kiekendieven (p. 63 en 64). Het druist volledig tegen het systeem van de Wnb en de EU Habitat- en Vogelrichtlijn in om compensatiegebieden die kennelijk noodzakelijk zijn voor de staat van instandhouding van deze vogelsoorten door een nieuwe ontwikkeling aan te tasten. Het feit dat de Wnb-vergunning en onderliggende rapporten uitgaan van mitigatie van effecten, welk uitgangspunt overigens ook wordt bestreden (zie § 12.9), doet daaraan niet af. De Wnb-vergunning wordt hiermee verleend in strijd met de Wnb en genoemde EU richtlijnen.
- 12.5. De Notitie Effecten VKA-hoog concludeert dat een verslechtering van de kwaliteit van natuurlijke habitats in nabijgelegen Natura 2000-gebieden als gevolg van de aanleg en het gebruik van Windpark Zeewolde op voorhand met zekerheid is uitgesloten, onder meer omdat "*in de aanlegfase [weliswaar wordt] gebruik gemaakt van vracht- en kraanwagens die stikstof kunnen uitstoten, maar vanwege de tijdelijkheid van de werkzaamheden en gezien de afstand tot gevoelige habitattypen in Natura 2000-*

gebieden, (...) depositie als gevolg van de emissie verwaarloosbaar [is]". De enkele stelling dat depositie verwaarloosbaar is, is echter volgens vaste rechtspraak onvoldoende voor de conclusie dat het plan geen significante negatief effect met zich brengt.¹⁶ Deze conclusie kan (tevens) alleen worden getrokken op basis van objectief verifieerbare gegevens verkregen uit op de individuele situatie toegesneden onderzoek.¹⁷ Aangezien het uitblijven van significante negatieve effecten aldus niet is verzekerd, wordt de Wnb-vergunning ten onrechte verleend.

Effecten tijdens de gebruiksfase

- 12.6. De Notitie Effecten VKA-hoog beschrijft en beoordeelt de effecten van het vka op gebieden en op soorten. Bij deze beoordeling, die een conclusie geeft over de cruciale vraag of een verslechterend of significant verstorend effect bestaat op de soorten waarvoor het Natura 2000 gebied Oostvaardersplassen is aangewezen, wordt ten onrechte een vergelijking gemaakt tussen de beoogde eindsituatie en de huidige situatie waarin de bestaande windturbines reeds aanwezig zijn. Conform de Wnb dient een zelfstandige en actuele toets te worden uitgevoerd van de effecten van het voorziene Windpark . Een simpele vergelijking, stellende dat de eindsituatie beter zal zijn dan de bestaande en dat enkel om die reden geen verslechterend of verstorend effect optreedt, is onvoldoende en in strijd met de Wnb. Deze stelling kan ook inhoudelijk niet worden gevolgd. De negatieve effecten van het Windpark worden immers niet alleen bepaald door de hoeveelheid windturbines, maar bijvoorbeeld ook door de locatiekeuze, de lijnopstellingen, de afstand tussen turbines en het type windturbine, waarbij in het bijzonder de as- en tiphoogte en de diameter van de rotorbladen van belang zijn.
- 12.7. De Natuuronderzoeken gaan uit van een gemiddeld aantal van tien vogelslachtoffers per windturbine per jaar.¹⁸ Dit uitgangspunt wijkt significant en onrealistisch af van de cijfers die zijn vastgesteld in slachtofferonderzoeken in bestaande windparken. Volgens de Natuuronderzoeken is in deze eerdere onderzoeken vastgesteld dat jaarlijks twintig vogelslachtoffers per turbine vallen. Volgens de Natuuronderzoeken wijken de kenmerken van het Windpark af van de kenmerken van de onderzochte windparken, in een voor vogels zowel negatieve als positieve zin.
- 12.8. Het verbaast dan ook dat de Natuuronderzoeken vervolgens, zonder enige onderbouwing stellen dat "*op basis van deskundigenoordeel*" een lager aantal slachtoffers wordt voorspeld dan de resultaten van eerdere slachtofferonderzoeken laten zien. Hoe men vervolgens tot het getal van tien slachtoffers per turbine per jaar – de helft van het wetenschappelijk vastgestelde aantal – komt, wordt in de Natuuronderzoeken niet onderbouwd.. Deze aanname, die als cruciaal onderdeel ten grondslag ligt aan alle

¹⁶ ABRvS 23 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:784, r.o. 27.5.

¹⁷ O.a. ABRvS 2 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:533, r.o. 2.1.

¹⁸ O.a. Achtergrondrapport Natuur, § 8.2.

Natuuronderzoeken, kent geen grondslag en geen motivering. De verbazing over deze cijfers wordt gecompleteerd door de volgende vaststelling in de Natuuronderzoeken zelf, waarmee de onzekerheid en twijfel over de gehanteerde uitgangspunten door de deskundigen is bevestigd:¹⁹

Het is niet met zekerheid te zeggen in hoeverre het samenspel van bovengenoemde factoren zal leiden tot een stijging of afname van het aantal vogelslachtoffers per turbine in Wicpark Zeewolde ten opzichte van turbines waarbij eerdergenoemde onderzoeken in Nederland en België hebben plaatsgevonden.

De conclusie kan dan ook niet anders luiden dan dat de Natuuronderzoeken zijn gebaseerd op onjuiste, althans ondeugdelijk gemotiveerde uitgangspunten.

- 12.9. De Wnb-vergunning wordt onder meer verleend vanwege de aantasting van percelen die zijn ingericht als optimaal foerageergebied voor de bruine en blauwe kiekendief. De toelichting op de Wnb-ontwerpvergunning beschrijft hierover het volgende:

Door het nemen van mitigerende maatregelen op de kiekendiefcompensatiegebieden ten zuidoosten van de A6 (perceel Hoekman en De Bruijker) wordt met zekerheid een aantasting van de kwaliteit van de compensatiegebieden voorkomen. Deze maatregelen worden nader uitgewerkt in het werkplan behorende bij deze vergunning.

De toelichting stelt aldus (de aantasting van) de kwaliteit van de compensatiegebieden centraal. Hier wordt een onjuiste toets gehanteerd. Voor de verlening van de Wnb-vergunning dient te worden beoordeeld en dient vast te staan dat de instandhoudingsdoelstellingen van de soort als zodanig niet in gevaar komen en dat geen verslechterend of significant verstorend effect op de soort als zodanig bestaat.

- 12.10. Voorts zijn in de Wnb-ontwerpvergunning voorschriften opgenomen die de effecten op het foerageergebied zouden moeten mitigeren (voorschrift 16 en 17).
- 12.11. Voorschrift 17 bepaalt dat de bestaande windturbines in het foerageergebied eerst dienen te worden verwijderd voordat de nieuwe windturbines in dit gebied mogen worden gerealiseerd. Aan dit voorschrift is geen termijn gekoppeld, hetgeen kan betekenen dat het gebied op verspreide momenten en daarmee gedurende een lange periode ernstig kan worden verstoord. Door het ontbreken van deze termijn is mitigatie ten onrechte niet verzekerd en is de Wnb-vergunning verleend in strijd met de Wnb. Bovendien gaan zowel dit voorschrift als de overwegingen in dat verband in de Passende Beoordeling ervan uit dat mitigatie daadwerkelijk aan de orde is omdat de negatieve effecten van de nieuwe windturbines gelijk zijn aan die van de bestaande turbines. Zoals hiervoor uiteengezet (§ 12.6), gaat deze stelling niet op. Voor de effecten van de nieuwe windturbines zijn, ook voor het optimale foerageergebied, niet alleen het aantal windturbines, maar ook bijvoorbeeld locatie, afstand en type windturbine van belang. Niet is uitgesloten dat de nieuwe windturbines aanzienlijk meer negatieve effecten zullen hebben dan de bestaande windturbines.

¹⁹ Achtergrondrapport Natuur, p. 83.

12.12. Voorschrift 16 bepaalt dat de vegetatie die wordt aangetast in het optimale foerageergebied na afloop van de werkzaamheden moet worden ingezaaid ten behoeve van de foerageercondities. Dit betreft een compenserende maatregel en geen mitigerende maatregel. De effecten van de aantasting worden hiermee immers niet voorkomen, zij worden mogelijk slechts achteraf beperkt. Daarbij komt dat voor het aanmerken van een maatregel als mitigerende maatregel en het als zodanig betrekken daarvan bij vergunningverlening, op basis van volledige, precieze en definitieve conclusies de zekerheid moet zijn verkregen dat zich geen versturende of verslechterende effecten zullen voordoen. Dat is hier niet het geval. Aangezien aldus van een mitigerende maatregel geen sprake is, is het voorkomen van aantasting van het optimale foerageergebied ten onrechte niet verzekerd en kan de Wnb-vergunning niet worden verleend.

13. De Watervergunning

13.1. Voor de watervergunning waarvan het ontwerp tevens ter inzage is gelegd, geldt, onder verwijzing naar het voorgaande, dat, omdat niet kan worden overgegaan tot vaststelling van het RIP voor het Windpark, en het project niet, althans voorlopig niet, zal worden gerealiseerd, er geen reden (meer) is deze ook vast te stellen.

13.2. Uit het ontwerp-besluit blijkt ten onrechte niet dat in het kader van dit project op de voet van de Kaderrichtlijn Water door het bevoegde gezag is beoordeeld of de gevolgen van (de aanleg en instandhouding van) het Windpark leidt tot achteruitgang van de toestand van het ter plaatse aanwezige oppervlaktelichaam.²⁰ Directe toetsing in het kader van de vergunningverlening is vereist. Hetgeen in § 3.3.3 van het oRIP ten aanzien van het besluit bodemkwaliteit staat vermeld, is daartoe onvoldoende. Bij achteruitgang – waarvan sprake is als een van de kwaliteitselementen achteruit gaat, zelfs als dit niet tot een indeling in een lagere klasse leidt – moet de vergunning worden geweigerd.

14. De Omgevingsvergunning

14.1. Met het niet kunnen vaststellen van het RIP, ontvalt ook de basis aan de omgevingsvergunning. Van verlening van die vergunning behoort daarom te worden afgezien.

14.2. Voor zover de omgevingsvergunning strekt tot het verlenen van een vergunning voor werkzaamheden op de Gronden, staat tevens vast dat GEM Spiegelhout daar als eigenaar geen toestemming voor heeft gegeven. Van verlening van de vergunning, die derhalve voor die gronden niet uitvoerbaar is, dient daarom in ieder geval in zoverre te worden afgezien.

²⁰ HwJ EU 1 juli 2015 (Weser).

- 14.3. Voor zowel de windturbines die op de Gronden worden gerealiseerd, als voor die turbines die hun effecten in de vorm van slagschaduw en/of geluid op de Gronden doen gevoelen, geldt dat de oprichting daarvan een onevenredige inbreuk maakt op de rechten van GEM Spiegelhout. Als al zou worden overgegaan tot vaststelling van het RIP en vervolgens op basis van dat plan tot vergunningverlening zou worden overgegaan, zou het gebruikmaken van die vergunning door oprichting van de betreffende turbines onrechtmatig handelen jegens GEM Spiegelhout opleveren. Nu aldus voorzienbaar is dat, wegens het bestaan van evidente privaatrechtelijke belemmeringen, in zoverre geen uitvoering kan worden gegeven aan de omgevingsvergunning, bestaat geen belang bij de verlening van de vergunning.
- 14.4. De te constateren evidente publiekrechtelijke belemmeringen kunnen evenmin worden opgelost met gedoogplichten of onteigening, gelet op het prealabele vereiste van de noodzaak daartoe, aan welk vereiste – na al het voorgaande: subsidiair, namelijk voor het geval het RIP (niettemin) zou worden vastgesteld – op te zijner tijd door GEM Spiegelhout nader aan te voeren gronden niet zal zijn voldaan.
- 15. Aanvulling van de zienswijze wegens verloop Wob-procedure**
- 15.1. Mede met het oog op de onderhavige procedure hebben de raadslieden van GEM Spiegelhout op 7 december 2016 bij het ministerie van Economische Zaken ("EZ") een verzoek gedaan om informatie met betrekking tot het project Windpark Zeewolde. Na aanvankelijke verdaging door EZ is ingestemd met aanlevering van de verzochte stukken in drie delen: deel 1 op 2 februari 2017, deel 2 op 16 februari 2017 en deel 3 op 2 maart 2017.
- 15.2. Deel 1 van de stukken is bij besluit van 16 februari 2017 aangeleverd.²¹ Daarbij is openbaarmaking van stukken gedeeltelijk geweigerd. Tegen dit besluit is een bezwaarschrift ingediend.
- 15.3. Ondanks de toezeggingen van EZ is deel 2 pas op 19 april 2017 – derhalve daags voor het verstrijken van de zienswijzetermijn²² – aangeleverd, waarbij belangrijke gedeelten ook nog zijn weggelakt, en is deel 3 nog altijd niet aangeleverd. EZ is ter zake bij brief van 29 maart 2017 in gebreke gesteld.
- 15.4. GEM Spiegelhout dient binnen de wettelijke termijn – welke eindigt op heden, 20 april 2017 – in beginsel een volledig gemotiveerde zienswijze in te dienen. Nu GEM Spiegelhout, wegens de onrechtmatige vertraging in de afdoening van het door haar raadslieden gedane verzoek op grond van de Wet openbaarheid van bestuur, niet kan

²¹ Besluit van 16 februari 2017, kenmerk DGETM-EO / 17020514.

²² Het betreft een pakket stukken met een omvang van 435 pagina's. GEM Spiegelhout heeft dit pakket niet voorafgaand aan de indiening kunnen bestuderen, laat staan daarmee bij het opstellen van deze zienswijze rekening kunnen houden.

beschikken over alle tot het dossier behorende stukken, wordt zij door de ten deze bevoegde gezagen in feite niet in staat gesteld om zich thans volledig te verweren tegen de ontwerp-besluiten.

- 15.5. GEM Spiegelhout moet zich derhalve het recht voorbehouden haar zienswijze in een later stadium nader aan te vullen, te onderbouwen of te wijzigen, zonder dat zij daarbij de relevante procesrechtelijke bepalingen uit de Algemene wet bestuursrecht juncto de Crisis- en herstelwet tegengeworpen mag krijgen. Voor zover nodig beroept GEM Spiegelhout zich daarbij op het systeem van de Wet ruimtelijke ordening, de ratio van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure als geregeld in de Algemene wet bestuursrecht, de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, het beginsel van een goede procesorde, de Europeesrechtelijke beginselen van *'fair trial'* en *'equality of arms'*, artikel 6 EVRM, artikel 1 Eerste Protocol EVRM, artikelen 8 en 13 EVRM, artikel 14 IVBPR en de artikelen 7 en 17 EU-Handvest voor de grondrechten.

16. Conclusie

- 16.1. Gelet op al het voorgaande, zowel afzonderlijk als in samenhang bezien, luidt de conclusie van GEM Spiegelhout dat de ontwerp-besluiten niet met de ter inzage gelegde vorm en inhoud kunnen worden vastgesteld.
- 16.2. GEM Spiegelhout verzoekt de bevoegde gezagen af te zien van vaststelling van de voorgenomen besluiten, althans om de besluiten gewijzigd vast te stellen, rekening houdend met de door deze ingebrachte zienswijzen.
- 16.3. Om de reden als vermeld onder § 15 behoudt GEM Spiegelhout zich het recht voor om deze zienswijze nader aan te vullen, te onderbouwen of te wijzigen, indien en zodra de bevoegde gezagen hebben voldaan aan het verzoek tot openbaarmaking van stukken op de voet van de Wet openbaarheid van bestuur, en GEM Spiegelhout, gelet op de omvang van de verstrekte en nog te verstrekken stukken, redelijkerwijs in de gelegenheid is geweest om deze te kunnen bestuderen.

Hoogachtend,
Houthoff Buruma

Verzonden: Donderdag 20 april 2017 13:56
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat:
Huisnummer:
Postcode:
Woonplaats:
Telefoonnummer:
E-mailadres: penningmeester@ijsselmeervereniging.nl
Als: Organisatie
Organisatie: IJsselmeervereniging

Reactie

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark Zeewolsw
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

20170420

Onderwerp: Zienswijze ontwerp Rijksinpassingsplan windpark Zeewolde Flevoland

Geachte heer, mevrouw,

Namens de IJsselmeervereniging doe ik u hierbij een zienswijze toekomen naar aanleiding van de publicatie van het ontwerp voor het Rijksinpassingsplan (RIP) Windpark Zeewolde en de bijbehorende ontwerp-besluiten.

1. Algemeen

De IJsselmeervereniging is geen tegenstander van de ontwikkeling van windparken als onderdeel van de energietransitie. De IJsselmeervereniging heeft echter al meermaals naar voren gebracht, dat het IJsselmeergebied wel heel veel windparken krijgt te verwerken met alle nadelige gevolgen voor natuur en landschap. Dat neemt niet weg, dat de herstructurering van de windmolens in het plangebied en vervanging door een meer gestructureerde aanpak door het Windpark Zeewolde een goede ontwikkeling is. Op een aantal punten dienen het RIP en bijbehorende besluiten volgens de IJsselmeervereniging wel aangepast te worden. Dat wordt hierna toegelicht.

2. Passende beoordeling (Natura 2000)

De passende beoordeling (PB) dient zowel als onderbouwing bij het RIP op grond van artikel 2.7, lid 1, Wet natuurbescherming (Wnb) als onderbouwing bij de vergunning op grond van artikel 2.7, lid 2, Wnb. Deze PB voldoet op een aantal punten niet, zodat beide besluiten dienen te worden aangepast.

Door bureau Waardenburg is ook bij dit windpark het zogenaamde Flux Collision Model toegepast. Doordat een volledig overzicht van de invoergegevens ontbreekt is niet na te gaan of dit model – dat op zich kan worden toegepast voor een mortaliteitsberekening - tot de juiste voorspelling voor de mortaliteit kan leiden. Daar komt bij dat uit verschillende recente onderzoeken blijkt, dat de voorspelde mortaliteit enorm kan afwijken van de werkelijke mortaliteit. IN de PB en onderliggende stukken is daar te weinig rekening mee gehouden. Dat komt dan in strijd met het voorzorgbeginsel van de Habitatrictlijn. Al te gemakkelijk is in de natuurtoets en de PB er van uitgegaan, dat dit windpark nauwelijks effect heeft op de Natura 2000-gebieden van de Randmeren en het Markermeer. Dat betreft dan vooral de effecten op vogels. Als gevolg daarvan ontbreekt een goede cumulatieve beschouwing van de effecten van het windpark op die gebieden. Alleen al daardoor zijn significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van die gebieden onvoldoende uitgesloten.

Daarnaast is de beoordeling van mogelijke significante effecten op deze gebieden en de Oostvaardersplassen grotendeels gebaseerd op de toepassing van het zogenaamde 1%-criterium.

Uit bijgevoegd onderzoek van Wageningen Environmental Research (WER, voorheen Alterra) blijkt, dat het 1%-criterium lang niet in alle gevallen kan worden toegepast. Dat geldt ook voor de beoordeling van de effecten op verschillende vogelsoorten en vleermuizen in de PB.

Daarnaast ontbreekt in de PB een correcte samenvoeging van de verschillende soorten effecten (mortaliteit, barrièrewerking en verstoring), de zogenaamde interne cumulatie. Bovenstaand betekent, dat ofwel door beter onderzoek moet blijken dat significante effecten toch kunnen worden uitgesloten ofwel door extra mitigerende maatregelen die effecten beperkt kunnen worden. Lukt een van beide niet, dan zal dit windpark moeten worden onderworpen aan de ADC-toets (zijn er alternatieven, zo niet zijn er dan dwingende redenen van groot openbaar belang en zo ja, kunnen alle negatieve effecten worden gecompenseerd).

3. Soortenbescherming en omgevingsvergunning

Bij de ter inzage gelegde stukken ontbreekt een ontwerp voor de ontheffing op grond van hoofdstuk 3 van de Wnb noch maakt dit onderdeel uit van de omgevingsvergunning.

Het RIP mist voldoende onderbouwing dat een ontheffing verleend kan worden.

Dat komt mede door het ontbreken van een beoordeling van de gezamenlijke effecten van projecten op vogel- en vleermuispopulaties in relatie tot de hiervoor al aangegeven gebreken bij de toepassing van het 1%-criterium.

De IJsselmeervereniging concludeert op grond van bovenstaande, dat het zowel RIP als de vergunning op grond van de Wnb niet ongewijzigd kunnen worden vastgesteld en beter dienen te worden onderbouwd.

Hoogachtend,

penningmeester

Do assessment thresholds underestimate the mortality impact of wind farms on bird populations?

Buij, R., Schippers, P., Schotman, A., Verboom, J., Van der Jeugd, H., Jongejans, E.

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

Do assessment thresholds underestimate the mortality impact of wind farms on bird populations?

Buij, R.¹, Schippers, P.², Schotman, A.¹, Verboom, J.², Van der Jeugd, H.³, Jongejans, E.⁴

1 Wageningen Environmental Research, Dierecologie, Wageningen, Netherlands

2 Wageningen Environmental Research, Biodiversiteit en Beleid, Wageningen, Netherlands

3 Vogeltrekstation – Dutch Centre for Avian Migration and Demography (NIOO-KNAW), Wageningen, Netherlands

4 Radboud University, Institute of Water and Wetland Research, Departments of Experimental Plant Ecology & Animal Ecology and Ecophysiology, Nijmegen, Netherlands

This research was co-financed by Samenwerkingsverband het Blauwe Hart and the Ministry of Economic Affairs under the program System Earth Management, project Spatial Planning in the Netherlands in the Future; Design of a multifunctionality-proof Spatial Planning instrumentation and legislation.

Wageningen Environmental Research

Wageningen, February 2017

Report 2788

ISSN 1566-7197

Buij, R., Schippers, P., Schotman, A., Verboom, J., Van der Jeugd, H., Jongejans, E., 2017. *Do assessment thresholds underestimate the mortality impact of wind farms on bird populations?* Wageningen, Wageningen Environmental Research, Report 2788. 36 pp.; 7 fig.; 7 tab.; 50 ref.

The pdf file is free of charge and can be downloaded at <http://dx.doi.org/10.18174/406604> or via the website www.wur.nl/environmental-research (scroll down to Publications – Wageningen Environmental Research reports). Wageningen Environmental Research does not deliver printed versions of the Wageningen Environmental Research reports.

© 2017 Wageningen Environmental Research (an institute under the auspices of the Stichting Wageningen Research), P.O. Box 47, 6700 AA Wageningen, The Netherlands, T +31 (0)317 48 07 00, E info.alterra@wur.nl, www.wur.nl/environmental-research. Wageningen Environmental Research is part of Wageningen University & Research.

- Acquisition, duplication and transmission of this publication is permitted with clear acknowledgement of the source.
- Acquisition, duplication and transmission is not permitted for commercial purposes and/or monetary gain.
- Acquisition, duplication and transmission is not permitted of any parts of this publication for which the copyrights clearly rest with other parties and/or are reserved.

Wageningen Environmental Research assumes no liability for any losses resulting from the use of the research results or recommendations in this report.

Wageningen Environmental Research Report 2788 | ISSN 1566-7197

Photo cover: <https://beeldbank.rws.nl>, Rijkswaterstaat

Contents

	Abstract	5
	Samenvatting	7
1	Introduction	9
2	Material and Methods	11
	2.1 The Logistic Growth Model	11
	2.2 Effect of an increase in mortality on the Population Persistence Index	13
	2.3 Assessing the effects of PBR on the Population Persistence Index	15
	2.4 Effect of increased mortality - case studies	15
3	Results	17
	3.1 Impact of increased mortality and decreased recruitment on the Population Persistence Index	17
	3.2 Impact of PBR on the Population Persistence Index	19
	3.3 Effect of increased mortality on Common Tern and Marsh Harrier	19
4	Discussion	21
5	Conclusions	23
	References	24
	Annex 1	26
	Annex 2	27
	Annex 3	28
	Annex 4	32
	Annex 5	34

Abstract

The consequences of additional mortality of birds from collisions with a rapidly increasing number of wind turbines are receiving much attention worldwide. Currently, threshold assessments for an acceptable impact on populations are commonly used to evaluate the expected effect of wind turbines on local bird populations. These provide a seemingly clear-cut method for establishing whether damage to the integrity of a population will or will not occur, but questions have recently been raised as to the validity of their use.

In this paper we examine whether two widely used threshold methods for evaluating the impact of extra mortality on bird populations, the 1% mortality norm and Potential Biological Removal PBR, have general applicability, or whether they should be used more cautiously. The 1% mortality norm is based upon the assumption that any additional mortality lower than 1% of the natural mortality has a negligible impact on a population, while the Potential Biological Removal or PBR method is used to estimate the loss of individuals from which a population can still recover. To evaluate the impact of additional mortality resulting from wind turbine collision on bird populations, we model the consequence of an increase in mortality rates on populations assumed to be regulated by logistic growth. We use the logistic growth equation to test how the population persistence of a species may be affected by different levels of additional mortality; and use case studies of existing, declining populations of Common Tern and Marsh Harrier in the Netherlands to determine how the effect of collision mortality operates to influence their population persistence. To examine the impact of additional mortality, we introduce a novel measure, the "Population Persistence Index" or PPI to describe the population persistence and changes therein following increased mortality. The PPI integrates the population growth at various densities - it is determined by the maximum population growth rate at small population size - and the carrying capacity, the population size where recruitment equals mortality.

Our results show that the PPI can be very sensitive to additional mortality, especially in populations in which the mortality approaches the maximum recruitment. We found that a 1% increase in mortality rates of all post-fledging age classes from wind turbine strike lead to a c. 7-15% decrease in population persistence for Dutch populations of Marsh Harrier and Common Tern, which should not be considered negligible. Strong effects of additional mortality on PPI are also evident using the PBR. We show that for the PBR, the proportional change in PPI is independent of r and K and depends only on the so-called recovery factor Fr . When this recovery factor $Fr=1$ (generally used for populations that show sustained growth near carrying capacity), additional mortality results in an 87.5% reduction of the PPI according to the PBR, and in a 58% reduction when $Fr=0.5$ (used for populations with protracted gradual decline). For the PBR of Common Tern a 58% reduction of the PPI was estimated, and for Marsh Harrier population a 14% reduction of the PPI at their estimated Fr values, compared to the population not exposed to additional mortality.

We show that the use of the '1% mortality criterion' and the Potential Biological Removal (PBR) method, currently often used in Appropriate Assessments across species in most E.U. countries with rapidly growing wind industry, strongly underestimate the impact of additional mortality on species for which at low population density the recruitment rate is almost equal to the mortality rate.

Samenvatting

De gevolgen van de extra sterfte van vogels door botsingen met het snel toenemende aantal windturbines krijgen wereldwijd veel aandacht. Momenteel worden assessments die gebruik maken van een drempelwaarde algemeen gebruikt om het verwachte effect van windturbines op lokale vogelpopulaties te evalueren. Deze bieden een ogenschijnlijk veilige methode om vast te stellen of de staat van instandhouding van een populatie al dan niet negatief beïnvloed wordt, maar onlangs zijn er vragen gerezen over de validiteit van het gebruik van deze drempelwaarden.

In dit artikel gaan we na of de twee veel gebruikte methoden op basis van drempelwaarden om de gevolgen van de extra sterfte op vogelpopulaties te evalueren, de 1% extra sterfte norm en "Potential Biological Removal" PBR, algemene toepasbaarheid hebben, of dat ze voorzichtiger moeten worden gebruikt. Om het effect van extra sterfte als gevolg van aanvaring met een windturbine op vogelpopulaties te evalueren, modelleren we het gevolg van een toename in de sterfteparameters op de populatie. Hierbij veronderstellen we dat deze gereguleerd wordt door logistische groei. We gebruiken de logistische groei formule om te testen hoe het voortbestaan van populaties van een soort kan worden beïnvloed door een verschillende mate van additionele sterfte; en om het effect van de extra sterfte te onderzoeken, introduceren we een nieuwe maat, de "Population Persistence Index" (populatie persistentie index) of PPI. Dit is een maat om het voortbestaan van populaties en de veranderingen daarin na verhoogde mortaliteit te beschrijven. De PPI integreert de groei van de populatie bij verschillende dichtheden c.q. populatieomvang en wordt bepaald door het groeipotentieel bij lage dichtheden en de draagkracht van het leefgebied. Draagkracht kan worden opgevat als die grootte van de populatie, waarbij de aanwas en sterfte in evenwicht zijn. De PPI kan zo gezien worden als een buffer tegen uitsterven. Deze buffer is sterk afhankelijk van de grootte van de evenwichtspopulatie. We kijken echter niet naar de PPI zelf, maar naar veranderingen in de PPI.

Onze resultaten tonen aan dat de verandering van PPI zeer gevoelig kan zijn voor extra sterfte, vooral in populaties waarbij de mortaliteit de maximale recruitment (aanwas) benadert. We vonden dat een toename van de mortaliteit met 1% van alle leeftijdsklassen leidt tot een c. 7-15% daling van de PPI voor de Nederlandse populatie van Bruine Kiekendief en Visdief. Een afname die volgens ons niet als verwaarloosbaar kan worden beschouwd. We laten zien dat voor het jaarlijkse toegestane verlies van individuen zoals geschat door de PBR, de proportionele verandering in PPI onafhankelijk is van de populatiegroeisnelheid en de populatieomvang en alleen afhankelijk is van de "recovery factor" Fr . Wanneer deze factor $Fr = 1$ (zoals gebruikt voor gezonde, groeiende populaties), leidt extra sterfte ter grootte van de PBR tot een 87.5% verlaging van de PPI, en wanneer $Fr = 0.5$ (voor geleidelijk afnemende populaties) tot een 58% verlaging. Voor de PBR die gebruikt wordt voor de Visdief wordt een 58% reductie van de PPI geschat, en voor Bruine Kiekendief een vermindering van 14% van de PPI bij de gebruikte Fr waarden, ten opzichte van de waarden van een populatie die niet is blootgesteld aan extra mortaliteit.

We tonen aan dat het gebruik van het "1% sterfte criterium" en de Potential Biological Removal (PBR) methode, zoals momenteel vaak voor alle soorten in de meeste E.U. landen gebruikt worden in passende beoordelingen, kan leiden tot ernstige onderschatting van de gevolgen van extra sterfte als gevolg van de snel groeiende windindustrie, vooral bij soorten en populaties waarbij de maximale potentiële aanwas (recruitment) niet veel hoger is dan de natuurlijke sterfte.

1 Introduction

Birds frequently experience additional mortality due to collision with man-made structures, such as wind turbines, communication masts, tall buildings, lighthouses, windows, power lines, and fences (Erickson et al. 2005, Drewitt & Langston 2008). Despite such collision mortality, which can take substantial tolls on populations in some circumstances (Klem et al. 2004, Drewitt & Langston 2008), many species maintain high population levels, while other species decline. In general, the consequences of any source of mortality for a bird population depend on its ability to compensate for increases in mortality rates through density-dependent effects (Newton 1998, Liley & Sutherland 2007). Common species and migrant passerines, which may die in large numbers from collision mortality (e.g. window strikes; Klem 1990) are usually able to respond relatively quickly to population fluctuations (Faanes 1987) and are thus more likely to compensate for losses as a result of collisions. For example, although millions of birds are killed annually by collisions with manmade structures in the U.S., this source of mortality does not seem to have a discernible effect on long-term population trends of migratory landbirds, many of which are passerines (Arnold & Zink 2011). Indeed, if bird populations are ultimately limited by habitat availability (Rappole & McDonald 1994), collision mortality will be largely compensatory to natural sources of mortality. In such situations, the loss of any individual may be compensated by the increased fitness of the remainder of individuals in the population through a per capita increase of the average territory quality (e.g. Matthyssen 1990), food availability (e.g. Martin 1987), or a decrease of density-dependent predation pressure (Newton 1993, Sinclair & Pech 1996). However, ecological traps created by anthropogenic change may limit such compensatory responses to additional mortality (Gilroy & Sutherland 2007), while increased predation pressure on a smaller population may trigger a decline greater than the cumulative loss from anthropogenic mortality (Sinclair & Pech 1996, Courchamp et al. 1999). Also, long-lived species, with a low reproductive rate are likely to be more sensitive to changes in adult mortality and less able to compensate by increasing productivity (Sæther & Bakke 2000), which explains why even low collision rates have contributed to population declines or demographic changes in various long-lived species (e.g. Crivelli et al. 1988, Hunt & Hunt 2006). Demographic models imply that in the face of this additional mortality, stable populations of such species may only be maintained by immigration, suggesting that wind farms may effectively operate as ecological sinks. For example, the maintenance of a Golden Eagle breeding population in the Altamont Pass wind farm is dependent on immigration (Hunt & Hunt 2006, Katzner et al. 2016), whereas in other affected raptor populations neither new recruits nor floaters seem to fill up deserted territories, leading to population decline in and around wind farms (Dahl et al. 2012).

Currently, the consequences of additional mortality of birds from collisions with a rapidly increasing number of wind turbines is receiving much attention worldwide (Marques et al. 2014, Schuster et al. 2015). Wind turbine collisions have proven to be a potential hazard to bird population persistence, with potentially important negative, cumulative effects from additional mortality caused by multiple windfarms (Drewitt & Langston 2006, Carrete et al. 2009, Bellebaum et al. 2013). Long-lived species with relatively low reproductive rates may experience significant collision mortality throughout the annual cycle from wind installations, leading to a decrease in adult survival which has contributed to population declines (Barrios & Rodriguez 2004, Smallwood & Thelander 2008, Carrete et al. 2009, Dahl et al. 2012, Martínez-Abrain et al. 2012). Given the reported impacts of wind turbines on bird populations and rapidly expanding wind energy in the E.U., scientific assessments that evaluate the impacts of wind farms on bird populations are under increasing scrutiny (Green et al. 2016). Such assessments are needed to comply with the protection measures and the precautionary principle enshrined in the EU Birds and Habitats Directives (Directive 2009/147/EC and Council Directive 92/43/EEC), which together dictate that populations of naturally occurring wild bird species present in the EU are maintained or restored at a level which will ensure their long-term survival and so-called "favourable conservation status". The latter is central to the EC Habitats Directive and defined as the conservation status when "*population dynamics data on the species concerned indicate that it is maintaining itself on a long-term basis as a viable component of its natural habitats, and the natural range of the species is neither being reduced for the foreseeable future, and there is, and will probably continue to be, a sufficiently large habitat to maintain its populations on a long-term basis.*" Apart from

general species protection, endangered species are protected in "Special Protection Areas" (SPA's or Natura 2000 sites): key conservation areas for which plans are developed and implemented to maintain specified population targets at the site level. Developments possibly harming these goals, such as wind parks, have to undergo a step-by-step Appropriate Assessment procedure and, where necessary, apply the relevant safeguards for the species and habitat types of community interest. The two Directives also require that Member States protect species of community interest throughout their natural range within the E.U.; thus, any wind farm development must also take account of its potential impacts on species of community interest (those covered by the two Directives) outside SPA's.

The general system of protection in the E.U. prohibits deliberate killing or capture and deliberate disturbance, which according to jurisprudence, is the case if birds are killed as a result of collision with wind turbines (Sateleer 2013). However, Member States may derogate from the provisions on species "to permit, under strictly supervised conditions and on a selective basis, the capture, keeping or other judicious use of certain birds in small numbers" (art. 9(1)(c)). The threshold below which the derogation is automatically considered as meeting the requirements of the notion of 'small numbers' is currently set at 1% of the overall annual natural mortality in the relevant bio-geographical population. This derogation is the origin of the so-called '1% mortality criterion' as developed by the ORNIS-committee (European Commission 2013). This criterion is said to meet the condition of a negligible effect on the population dynamics of the species concerned because the parameters of population dynamics are seldom known to within less than 1% point accuracy.

In addition to the 1% norm, other methods including the Potential Biological Removal (PBR) method are used to define the level of sustainable mortality, or "harvest", from which a population still can recover (Wade 1998), thus identifying a threshold level of additional mortality above which a decline of the affected population to eventual extinction would be likely (Niel & Lebreton 2005). Potential biological removal provides thresholds of additional mortality that are sensitive to assumptions made about density-dependent effects on the population, which are often unknown. As a result, the PBR threshold for any population is generally multiplied by a so-called 'recovery factor', which is often based upon expert judgement, to provide a safety margin of acceptable additional mortality (Dillingham & Fletcher 2008).

The thresholds for an acceptable impact commonly used to evaluate the expected effect of wind turbines on local bird populations are convenient to decision makers because they offer an apparently science-based and clear-cut method to establish whether damage to the integrity of a designated site will or will not occur. These threshold mortality standards are being used across species in most E.U. countries with rapidly growing wind industry, but questions have recently been raised as to the validity of their use (Green et al. 2016, Horswill et al. 2016). Such questions refer to the uncertainty of the used threshold assessments on populations with different population dynamic characteristics and species vulnerability to additional mortality, as well as the cumulative impacts of wind turbine collision on population developments.

In this paper we investigate how bird species or species groups may be affected by additional mortality and lower recruitment rates (due to higher mortality of younger cohorts in the population) caused by collisions with wind turbines, depending on their population dynamics. We examine whether two widely used threshold methods for evaluating the impact of extra mortality on bird populations, the 1% mortality norm and PBR, have general applicability, or whether they should be used more cautiously because species differ in traits and vulnerability to additional mortality. To evaluate the impact of additional mortality and reduced recruitment as a result of wind turbine collision on bird populations, we model the consequence of an increase in mortality on a population assumed to be regulated by logistic growth. We use the logistic growth equation to test how the population persistence of a species may be affected by different levels of additional mortality, introducing a novel measure which we term "Population Persistence Index" or PPI to describe relative changes in population persistence. The PPI refers to the strength of a population to withstand increased mortality and integrates both the growth rate at near-zero population size and its carrying capacity. We use the term to describe the population persistence, which relates to its favourable conservation status, and changes therein following increased mortality and decreased recruitment.

Finally, we evaluate the use of mortality thresholds on existing, declining populations of Common Tern and Marsh Harrier in the Netherlands, to determine how the effect of collision operates to influence their population persistence.

2 Material and Methods

2.1 The Logistic Growth Model

A variety of tools exists for environmental impact assessment on populations. A common tool is population viability analysis (PVA) for assessing the change in population extinction probability or mean time to extinction (Boyce 1992, Beissinger et al. 2002). Population viability analysis, however, tends to be highly species-specific, needs lots of specific parameters and knowledge about species, usually taking into account e.g. demographic stochasticity, environmental stochasticity, and/or genetic stochasticity, and the results are not easily generalizable or transferable to other species. Population viability depends mainly upon the population size, the concept of Minimum Viable Population is often used to describe the population size with a certain, small extinction risk (Flather et al. 2011, Traill et al. 2007). Matrix models are another tool (Caswell 2001). They use state (e.g. age or size)-specific survival and reproduction probabilities and indicate whether populations are projected to increase or decline. Matrix models can be used to predict population resilience, the rate at which populations are expected to return to their equilibrium state after disturbance. However, matrix models are often only suitable for calculating quasi-extinction probabilities of declining populations as the density-dependent behaviour of small populations and populations near carrying capacity is usually not taken into account.

We opted to use a generic model, the logistic growth model, and the PPI as outcome, because the PPI combines the population growth rate impact (safety from positive potential growth rate) and the population size impact (safety in numbers), while presenting an alternative measure of population persistence. This approach is closely related to an evaluation of population extinction risk, but more straightforward to assess than a conventional PVA, while the results are generalizable to a variety of species.

We use the logistic growth equation (Verhulst 1977) to test how the population persistence of a species may be affected by different levels of additional mortality. We simply assume a small increase in mortality, above the existing 'natural' mortality, i.e. the mortality from other factors that was already present year-round in the environment of the population. Also, we assume no effect of habitat loss or habitat degeneration as a result of anthropogenic land use, or the potential ecological traps these could generate for birds, possibly leading to suboptimal productivity or survival at low population numbers in seemingly optimal habitat (i.e. when resources are not limiting the population).

We use the term "Population Persistence Index" (hereafter: PPI) to describe the population persistence and changes therein following increased mortality and decreased recruitment. The PPI refers to the area under the logistic growth curve from $N=0$ to $N=K$ (Figure 1). If PPI is large this indicates a relatively stable population with low extinction probability, and vice versa. The PPI thus integrates the population growth at various densities; it is determined by the growth rate at zero population size and the carrying capacity, the population size where recruitment equals mortality (Figure 1). To assess impact of additional mortality we will evaluate the effect of additional mortality on the PPI. The logistic growth model is a widely used model to describe the dynamics of populations. This model is a continuous time model and is described by the differential equation:

$$\frac{dN}{dt} = rN \left(1 - \frac{N}{K}\right) \quad (1)$$

In which N is the number of adult females, r is the relative population growth rate at low densities (where resources are not limiting due to the presence of conspecifics) and K the carrying capacity of the population, i.e. the equilibrium state where population change is zero – in a simplified environment with constant parameters. When N approaches zero, the population growth rate dN/dt approaches rN which leads to exponential growth; at N near carrying capacity K , the population growth rate approaches 0 which leads to a stable population of size K . Between zero and population

size K , populations tend to grow ($dN/dt > 0$), whereas when population size $> K$, populations tend to decrease because of limited resources (Figure 1).

In order to assess the impact of additional mortality, we modify the logistic growth equation into the simplest equation with explicit mortality and recruitment, assuming the per capita mortality to be density-independent whereas the per capita recruitment is density-dependent. So the resulting density-dependence in the logistic growth equation is assumed to be caused only by density-dependent recruitment. This is plausible because at high densities any limiting resources are more likely to lower the per capita breeding success and juvenile survival than the survival of adults (Newton 1998). This can be summarized by the following equation (Figure 1):

$$\frac{dN}{dt} = (r + m)N \left(1 - \frac{N}{K'}\right) - mN \quad (2)$$

Here m is the annual mortality of adults and K' the density where the recruitment is zero which can be calculated by solving equation 2 for $dN/dt=0$ to assess K' :

$$K' = \frac{K}{\left(1 - \frac{m}{(m+r)}\right)} \quad (3)$$

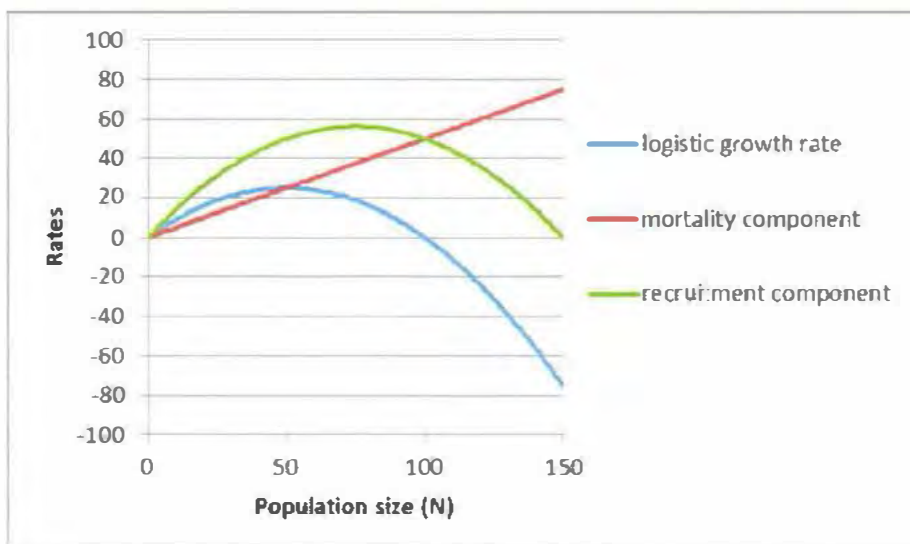

Figure 1 The logistic population growth rate equation (Equation 1) for a population with an equilibrium size K of 100. At low population size, population growth rate increases with population size, then starts to decline as resources become limiting and reaches zero at population size 100. Above this equilibrium, population growth rate becomes negative, i.e. the population declines. The green (recruitment) and red (mortality) lines illustrate the recruitment and mortality components of the model. Mortality is assumed density-independent and increases linearly with population size, whereas recruitment increases at low population size and decreases for large population size. Note that the blue line is derived by subtracting the green and red lines; the equilibrium point where the logistic growth is zero coincides with the point where recruitment equals mortality. While population growth rate can be either positive (increase) or negative (decrease), recruitment and mortality are always positive or zero.

Populations with a positive r and K persist when confronted with a disturbance that lowers the population size, such as wind turbine collision. Under such conditions, the population growth rate dN/dt will increase with a decrease of the population size (Figure 1). The difference between recruitment and mortality is a measure of this persistence: the greater the recruitment than the mortality, i.e. the more space between the lines, the better the recovery potential of the population will be. Although the recruitment and mortality are separated, the model properties follow precisely the widely used logistic growth equation (Figure 2). This feature enables us to easily assess the effect of a mortality increase on the area under the curve, the measure for population persistence PPI.

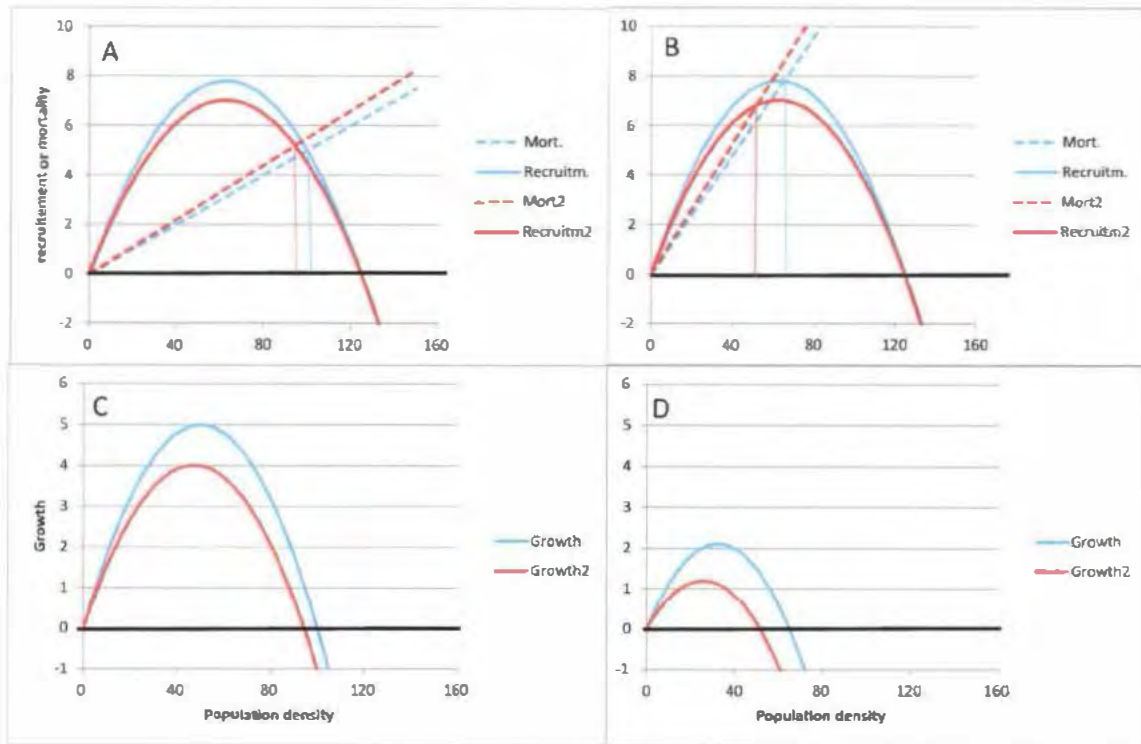

Figure 2 Expanded logistic growth model with density-dependent recruitment. One model illustrates a population with recruitment rates that, at low population densities, are much higher than “natural” mortality rates (A,C; blue lines), the other model a population with the same recruitment rate but with a higher natural mortality rate (B,D; blue lines). We show the effect of a 10% increase in mortality and a 10% decrease in recruitment in both situations (red lines), which make the intersection point of mortality and recruitment (the equilibrium population size K) shift to the left on the x-axis (blue horizontal versus red horizontal in A and B). In the robust population, the area under the growth curve (C), the Population Persistence Index (PPI), declines by 25% when mortality increases despite the fact that the equilibrium population size K decreases only by 10%. In the second model (D), higher mortality results in a 55% decline in PPI and a 23% decline in K . Thus the impact on the PPI and equilibrium density of a similar mortality increase is relatively larger in the population already confronted by a higher natural mortality (B, D) compared to the population with lower natural mortality (A, C).

2.2 Effect of an increase in mortality on the Population Persistence Index

We first explore the effect of a small mortality increase and recruitment decrease on PPI, the area under the dN/dt curve (population growth potential) and a measure of population persistence (Figure 3). We consider this area under the population growth curve to be an indicator for population persistence against extinction in the face of additional mortality, such as resulting from increased wind turbine strikes. The PPI integrates both the distance between the recruitment and mortality lines (recruitment *minus* mortality) and the distance of the equilibrium from zero. PPI can be calculated from r and K :

$$PPI = \frac{rK^2}{6} \quad (4)$$

We define the PPI response (R_{PPI}) due to a mortality increase as the percentage change in PPI:

$$R_{PPI} = \frac{PPI_i}{PPI} - 1 \quad (5)$$

PPI_i = PPI at increased mortality. This response can be calculated from recruitment and mortality values (see Annex 1):

$$R_{PPI} = \frac{(r_{1i} - m_i)(1 - \frac{m_i}{r_{1i}})^2}{(r_1 - m)(1 - \frac{m}{r_1})^2} - 1 \quad (6)$$

In which r_1 is the recruitment at low densities, m is adult mortality, r_{1i} in the recruitment at low densities at increased mortality, m_i is the increased mortality. So $m_i = m(1+i)$ and $r_{1i} = r_1(1-i)$ and i is the percentage increase in mortality. We thus assume that the recruitment is affected to the same extent (i.e. by the same proportional reduction) as adult mortality. In reality, the consequences of a 1% increase in adult mortality for recruitment may not be that straightforward. It seems fair to assume that an increased adult mortality corresponds with an increased juvenile mortality, although the relative vulnerability to collisions by different age classes is often unknown. Adult mortality may also lead to decreased breeding success when adults are killed and the nesting attempt fails. Since recruitment of breeding birds into the population consists of a reproduction term (i.e. number of fledglings) and a survival term (from fledging to age of first breeding) we decided to translate a 1% increase in adult mortality into a 1% decrease in recruitment. This is the case only when survival from fledgling to breeding adult is 0.5 and age of first breeding is one year; in such cases, 1% extra mortality equals 1% decreased survival – ignoring the consequences of the death of a parent bird. In all other situations the decrease in recruitment is not exactly the same as the increase in mortality – extra parameters such as juvenile survival, number of fledglings, and age of first breeding are needed to calculate the exact decrease in recruitment. In any case, r_{1i} can be estimated from population parameters and equation 6 to estimate the response R_{PPI} . Note that the carrying capacity K is an important ingredient of the PPI but does not affect the PPI response.

We analyse this response of PPI for various r_1 and m values increasing the mortality and decreasing the recruitment by 0.5, 1, 2 and 5% to assess the impact of such increased mortality and decreased recruitment on population persistence.

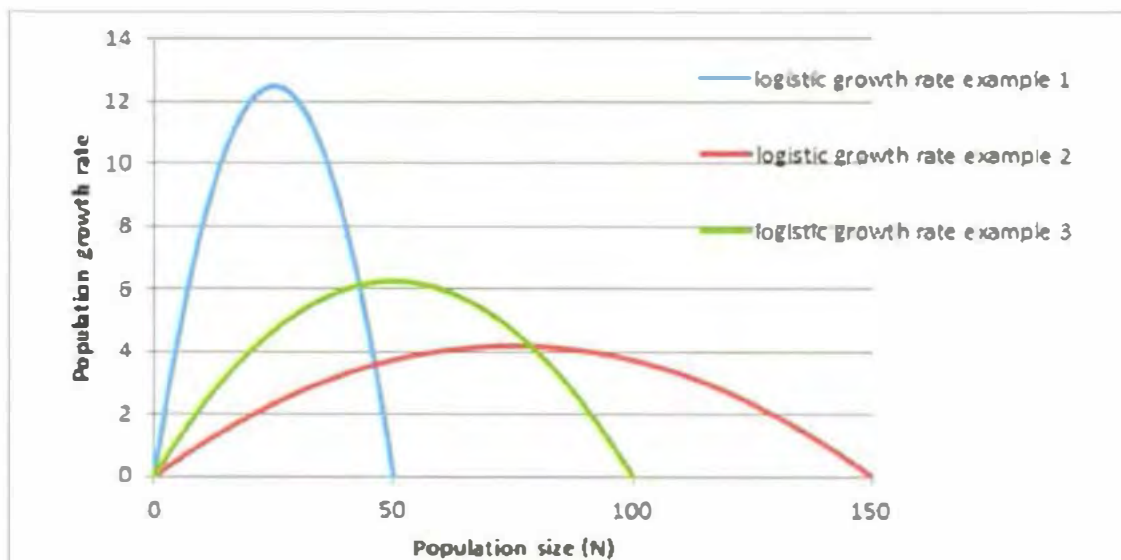

Figure 3 Illustrating the role of r , maximum population growth rate, and K , carrying capacity (or equilibrium size) on the Population Persistence Index PPI (area under the curve), for three healthy populations with the same PPI. The larger population with a higher K but a lower r has the same PPI, and thus persistence when confronted with additional mortality, as the smaller population with a smaller K but a higher r .

2.3 Assessing the effects of PBR on the Population Persistence Index

De Potential Biological Removal is defined as (Wade 1998):

$$PBR = 0.5 \cdot N \cdot r \cdot F_r \quad (7)$$

In which r =relative growth rate, N = population size, F_r = adjustment factor for population sensitivity (also termed a "recovery factor"; Wade 1998). Subtracting this "removal" from the logistic growth equation yields a new PPI curve (Figure SA and Annex 2). If we define the response R_{PPI} to be the relative PPI under PBR harvesting divided by the PPI without harvesting, we can calculate the response to be (Annex 2):

$$R_{PPI} = \frac{PPI_{PBR}}{PPI_u} = (1 - 0.5F_r)^3 \quad (8)$$

Note that R_{PPI} , the proportional change in PPI, is independent of r and K and depends only on F_r .

2.4 Effect of increased mortality - case studies

We evaluate the impact of additional mortality through wind turbine strikes on populations of two vulnerable species in the Netherlands: the Common Tern in the Waddenzee and IJsselmeer area, and Dutch population of Marsh Harrier. We used the available capture-mark-recapture data to estimate the mortality rate of adult Marsh Harriers (Annex 3), and used known mortality rates for Common Tern; mortality rates were assumed to be density-independent. The recruitment rate is strongly density-dependent and therefore often lower than the maximum recruitment rate of a given population. Also, recruitment rates are inherently difficult to measure at near-zero population densities. We therefore approximated the maximum recruitment (for the case of no density effect of conspecifics) by using recruitment data obtained in years with relatively high breeding success, assuming that intraspecific competition is low during such years (e.g. because of superfluous food supply). We subsequently estimated the maximum recruitment rate to adulthood (r_1) and the adult mortality rate (m), as well as the maximum recruitment rate at increased mortality (r_{1i}) and the increased mortality (m_i) after a hypothetical increase in mortality due to wind turbine strike, in a continuous time model. These estimates were substituted in equation (6) to assess the proportional response of the Population Persistence Index (PPI) to increased mortality after introduction of wind turbines.

Common Tern

Mortality rates for the Common Tern for the Waddenzee population, including the Northern part of IJsselmeer between 1991-2010 were derived from Van der Jeugd et al. (2014). The total Waddenzee and IJsselmeer population is estimated at 7,630 pairs (average population 2010-2014; Sovon 2016), constituting c. 40% of the Dutch breeding population of 20,000 pairs (Sovon 2016). Since the end of last century the breeding population and the non-breeding population of Common Tern declined by about 50% of its size in 1990 (Sovon 2016). The mean number of fledglings per pair was 0.67 in the Delfzijl area, where the reproductive rates are thought to be among the highest in the Netherlands (Brennlkmeijer and Klop 2015). We used the mean nest success in the three years with the highest nest success in this area to estimate the recruitment rate of a Common Tern population experiencing maximum population growth.

Marsh Harrier

Survival rates and mean reproductive success for the Dutch breeding population of Marsh Harrier were estimated for 1997-2015 using respectively ring recoveries available at Vogeltrekstation NIOO-KNAW and data on nest success at the Dutch Raptor Working Group (Annex 3 and 4). Annual survival of Marsh Harriers was analysed using live re-sightings and dead recoveries of 12,059 birds ringed as nestling between 1991 and 2016 and 74 birds ringed as 'adult' in the same period (due to low sample sizes, birds ringed in their first and second calendar year were lumped with older birds in the 'adult'

category). Nest success was estimated using data on 1914 nests, which were followed from the beginning to the end of the nest cycle, in the Netherlands between 1997 and 2015. Of these, we used the mean nest success in the three years with the highest nest success to estimate the recruitment rate of the Marsh Harrier population experiencing maximum population growth.

3 Results

3.1 Impact of increased mortality and decreased recruitment on the Population Persistence Index

The PPI is especially sensitive to additional mortality in populations in which the mortality approaches the maximum recruitment r_1 (Figure 4). In theory a 100% decline in PPI can occur in such populations, meaning that there is a small area under the curve that disappears with increased mortality resulting in a declining population. The high sensitivity applies across the range of species where mortality approaches the maximum recruitment, and is similar for those with low recruitment rates and low mortality rates and those with high recruitment and high mortality rates. Species or populations at the right upper corner in Figure 4 are not realistically parameterised because they combine a high recruitment and a low adult mortality – in reality, a trade-off usually exists and species cannot simultaneously invest in survival and in recruitment, which cannot both be high. However, invasive species with few natural enemies and abundant resources could in some cases fit in this category; these are sometimes called "Darwinian Demons" because a combination of high recruitment and low mortality would lead to extinction and therefore non-existence under natural selection pressures (Law 1979). Conversely, in the lower left corner are those species or populations that combine high mortality and low recruitment. Such species cannot persist under normal conditions; populations in this part of the parameter space have to deal with an "extinction debt" and are often referred to as "living dead" or "ghost of the landscape past" populations (Tilman et al. 1994, Nagelkerke et al. 2002). Realistically parameterised species or populations, situated along the diagonal, are much more sensitive.

The area response or loss of population persistence (PPI) for "realistic species" is generally much higher than the mortality increase e.g. the effects of 1% increase in mortality to natural mortality can induce responses between 1.6% and 100%. For any 5% increase in mortality to natural mortality the loss in PPI is even higher, between 20% and 100%.

A (0.5%)

Adult mort. (m)	Recruitment (r1)																								
	0.07	0.08	0.09	0.11	0.12	0.14	0.16	0.19	0.21	0.25	0.28	0.33	0.37	0.43	0.50	0.57	0.66	0.75	0.87	1.00	1.15	1.32	1.52	1.74	
0.07	NS	-19.2%	-9.5%	-6.1%	4.5%	9.4%	-2.8%	-2.3%	-3.9%	-1.7%	-1.5%	-1.7%	-1.2%	-1.1%	-1.0%	-0.9%	-0.8%	-0.8%	-0.8%	-0.7%	-0.7%	-0.7%	-0.7%	-0.6%	-0.6%
0.08	NS	NS	-19.2%	-9.5%	-6.1%	4.5%	3.4%	-2.8%	-2.3%	-1.9%	-1.7%	-1.5%	-1.3%	-1.2%	-1.2%	-1.0%	-0.9%	-0.9%	-0.8%	-0.8%	-0.7%	-0.7%	-0.7%	-0.7%	-0.6%
0.09	NS	NS	NS	-19.2%	-9.5%	-6.1%	4.5%	3.4%	-2.8%	-2.3%	-1.9%	-1.7%	-1.5%	-1.3%	-1.2%	-1.1%	-1.0%	-0.9%	-0.9%	-0.8%	-0.8%	-0.7%	-0.7%	-0.7%	-0.6%
0.11	NS	NS	NS	NS	-19.2%	-9.5%	-6.1%	4.5%	3.4%	-2.8%	-2.3%	-1.9%	-1.7%	-1.5%	-1.3%	-1.2%	-1.1%	-1.0%	-0.9%	-0.9%	-0.8%	-0.8%	-0.7%	-0.7%	-0.6%
0.12	NS	NS	NS	NS	NS	-19.2%	-9.5%	-6.1%	4.5%	3.4%	-2.8%	-2.3%	-1.9%	-1.7%	-1.5%	-1.3%	-1.2%	-1.1%	-1.0%	-0.9%	-0.9%	-0.8%	-0.8%	-0.7%	-0.6%
0.14	NS	NS	NS	NS	NS	NS	-19.2%	-9.5%	-6.1%	4.5%	3.4%	-2.8%	-2.3%	-1.9%	-1.7%	-1.5%	-1.3%	-1.2%	-1.1%	-1.0%	-0.9%	-0.9%	-0.8%	-0.8%	-0.7%
0.16	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	-19.2%	-9.5%	-6.1%	4.5%	3.4%	-2.8%	-2.3%	-1.9%	-1.7%	-1.5%	-1.3%	-1.2%	-1.1%	-1.0%	-0.9%	-0.9%	-0.8%	-0.8%
0.19	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	-19.2%	-9.5%	-6.1%	4.5%	3.4%	-2.8%	-2.3%	-1.9%	-1.7%	-1.5%	-1.3%	-1.2%	-1.1%	-1.0%	-0.9%	-0.9%	-0.8%
0.21	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	-19.2%	-9.5%	-6.1%	4.5%	3.4%	-2.8%	-2.3%	-1.9%	-1.7%	-1.5%	-1.3%	-1.2%	-1.1%	-1.0%	-0.9%	-0.9%
0.25	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	-19.2%	-9.5%	-6.1%	4.5%	3.4%	-2.8%	-2.3%	-1.9%	-1.7%	-1.5%	-1.3%	-1.2%	-1.1%	-1.0%	-0.9%
0.28	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	-19.2%	-9.5%	-6.1%	4.5%	3.4%	-2.8%	-2.3%	-1.9%	-1.7%	-1.5%	-1.3%	-1.2%	-1.1%	-1.0%
0.33	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	-19.2%	-9.5%	-6.1%	4.5%	3.4%	-2.8%	-2.3%	-1.9%	-1.7%	-1.5%	-1.3%	-1.2%	-1.1%
0.37	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	-19.2%	-9.5%	-6.1%	4.5%	3.4%	-2.8%	-2.3%	-1.9%	-1.7%	-1.5%	-1.3%	-1.2%
0.43	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	-19.2%	-9.5%	-6.1%	4.5%	3.4%	-2.8%	-2.3%	-1.9%	-1.7%	-1.5%	-1.3%
0.50	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	-19.2%	-9.5%	-6.1%	4.5%	3.4%	-2.8%	-2.3%	-1.9%	-1.7%	-1.5%
0.57	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	-19.2%	-9.5%	-6.1%	4.5%	3.4%	-2.8%	-2.3%	-1.9%	-1.7%
0.66	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	-19.2%	-9.5%	-6.1%	4.5%	3.4%	-2.8%	-2.3%	-1.9%
0.75	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	-19.2%	-9.5%	-6.1%	4.5%	3.4%	-2.8%	-2.3%
0.87	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	-19.2%	-9.5%	-6.1%	4.5%	3.4%	-2.8%
1.00	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	-19.2%	-9.5%	-6.1%	4.5%	3.4%
1.15	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	-19.2%	-9.5%	-6.1%	4.5%
1.32	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	-19.2%	-9.5%	-6.1%
1.52	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	-19.2%	-9.5%
1.74	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	-19.2%

3.2 Impact of PBR on the Population Persistence Index

The Potential Biological Removal (PBR) is often used to calculate how many individuals of a given population can be harvested without negatively affecting the population. Strong effects of harvesting, or additional mortality following wind turbine collision, on PPI are evident using the PBR (Figs. 5A and B). When the recovery factor Fr equals 1, additional mortality according to the PBR results in an 87.5% reduction of the PPI. When $Fr=0.5$ this reduction is 58% and when $Fr=0.1$ the reduction of PPI is 15%.

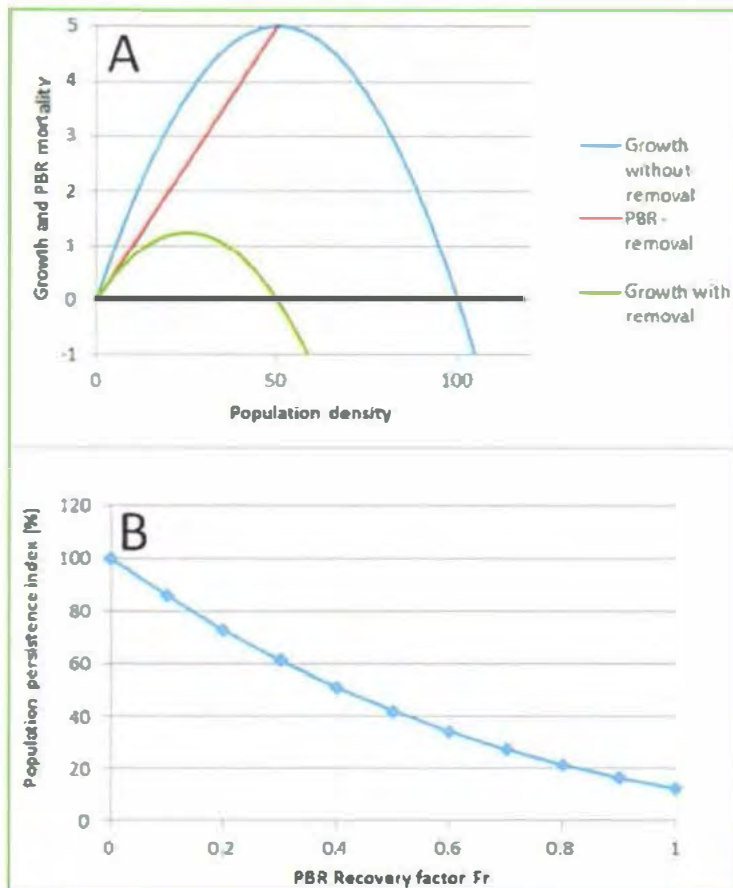

Figure 5 Effects of Potential Biological Removal (PBR) on the Population Persistence Index (PPI), the area under the parabolic curves in A. **(A)** Effects of PBR (with recovery factor (Fr) = 1, red line) on the population (blue line) resulting in a population with a strongly reduced PPI (green line). **(B)** Effect of the recovery factor Fr on the % decrease of the PPI. Note that the proportional change in PPI is independent of r and K and depends only on Fr .

3.3 Effect of increased mortality on Common Tern and Marsh Harrier

Common Tern

In the best available years for the Waddenzee-IJsselmeer population (2007, 2010, 2011), Common Terns produced 1.1 fledglings per pair of which 89.9% survived the post fledgling period and 68.5% survived the remainder of the year. Second year-survival was 64.6% and third-year survival was estimated at 88.5%. The recruitment rate to adulthood (r_1) can thus be estimated as: $0.5 \times 1.1 \times 0.899 \times 0.685 \times 0.646 \times 0.885 = 0.194$ (0.5 factor reflects balanced sex ratio) and in a continuous time model as $r_1 = \ln(0.194 + 1) = 0.177$. The adult mortality rate is $1 - 0.885 = 0.115$ and $-\ln(1 - 0.115)$

= 0.122 in the continuous time model. Analogously, we can estimate the increased mortality rate m_i after a hypothetical increase in wind turbine strikes as $-\ln(1-0.115*1.01)=0.1234$. The reduced recruitment r_{1i} in this situation is $0.5*1.1*(1-0.101*1.01)*(1-0.315*1.01)*(1-0.354*1.01)*(1-0.115*1.01)=0.1912$ and in a continuous time model $r_{1i} = \ln(0.1912+1) = 0.175$.

We substitute these estimates in equation (6) to assess the proportional response of the Population Persistence Index (PPI) to increased mortality following a hypothetical increase of mortality due to wind turbine strike. Using these estimates for r_1 and m , a 1% increase in mortality (impacting recruitment and adult cohorts) resulted in a 15.1% loss of the PPI, increasing to a 61% decrease of PPI at a 5%-Increase of mortality (Table 1).

For the PBR of Common Tern the proportional change of the PPI is independent of r , r_1 and m but depends only on the adjustment factor of population sensitivity (Fr). An Fr value of 0.5 results in a 58% reduction of the PPI compared to the population not exposed to additional mortality (Table 1).

Marsh Harrier

In the best available years (1997, 1998, 1999) Marsh Harriers produced on average 2.9 fledglings per pair of which 66.4% survived the first year and 78.5% the second and third year. The recruitment on an annual basis is: $0.5*2.9*0.664*0.785*0.785=0.59$ and in a continuous time model $r_1=\ln(0.59+1)=0.464$. The adult mortality rate is $1-0.785=0.215$ and $-\ln(1-0.215)=0.242$ in a continuous time model. Then, the recruitment r_{1i} due to a mortality increase of 1% = $0.5*2.9*(1-0.336*1.01)*(1-0.215*1.01)*(1-0.215*1.01)=0.587$ and in a continuous time model $r_{1i}=\ln(0.587+1)=0.4619$. The m_i is $-\ln(1-0.215*1.01)=0.2448$.

We substitute these estimates in equation (6) to assess the proportional response of the Population Persistence Index (PPI) to increased mortality following a hypothetical increase in wind turbine strikes. A 1% increase in mortality resulted in an 7.1% loss of the PPI, increasing to a 33% decrease of PPI at a 5% rise in mortality (Table 1).

Considering that the Marsh Harrier is a sensitive species we assume an Fr of 0.1 for the PBR, which results in a reduction of the PPI by 14% compared to the population not exposed to additional mortality (Table 1).

Table 1 The proportional change of the Population Persistence Index (PPI) following an increase in mortality in Dutch populations of Common Tern and Marsh Harrier. The response of the PPI to Potential Biological Removal (PBR) was obtained by varying the population sensitivity factor (or recovery factor, Fr). Note that the response to PBR is only determined by Fr and is not species specific.

	Marsh Harrier	Common Tern
	% PPI Response	% PPI Response
% mortality increase		
0.5%	-3.6	-7.8
1%	-7.1	-15.2
2%	-14.0	-28.9
5%	-32.8	-61.6
PBR - Fr values		
0	0	0
0.1	-14.19	-14.19
0.2	-27.12	-27.12
0.3	-38.57	-38.57
0.4	-48.81	-48.81
0.5	-57.82	-57.82
0.6	-65.7	-65.7
0.7	-72.57	-72.57
0.8	-78.4	-78.4
0.9	-83.3	-83.3
1	-87.5	-87.5

4 Discussion

We show that the use of threshold standards, such as the 1% mortality norm and PBR, to evaluate the impact of additional mortality from wind turbine strike can strongly reduce the persistence perspectives of populations of sensitive bird species, i.e. those species for which maximum recruitment is not much higher than natural mortality. Rather than having a negligible effect, we found that a 1% increase in mortality rates of all post-fledging age classes from wind turbine strike leads to a c. 7% and 15% decrease in population persistence for Dutch populations of respectively Marsh Harrier and Common Tern. In situations where such additional mortality increased by 5% for both species, we estimated a 33% to 62% decrease, respectively, of their population persistence. We further show that long-lived species with low recruitment rates may be as vulnerable to a similar degree of additional mortality as short-lived species with high reproductive potential (cf. Fig. 4). This may seem counter-intuitive given the known vulnerability of even low collision rates of various long-lived species (Crivelli et al. 1988, Hunt & Hunt 2006). However, additional 1% mortality levels are reached much sooner in species with high natural survival rates and low population size. What matters is the difference between maximum potential recruitment (at low density, when resources are not limiting) and natural mortality. A species with high recruitment may still be vulnerable if mortality is similarly high.

The newly introduced measure of population persistence, the Population Persistence Index or PPI, is determined by maximum population growth rate and the carrying capacity of a population. The PPI thus combines safety in numbers and safety by population growth rate, reflecting resilience to increased mortality such as caused by collisions with newly constructed wind turbines. The vulnerability of a population with a low PPI may be due to a low carrying capacity despite a high growth rate. The low carrying capacity and PPI then corresponds with the population's vulnerability to newly introduced mortality causes (e.g. wind turbines), demographic stochasticity and Allee effects (Schippers et al. 2011; Verboom et al. 2001). Similarly, a population with a high carrying capacity but a low growth rate (and therefore low resilience) may be equally vulnerable to extinction when subjected to large fluctuations. Conversely, a healthy population with a high PPI will be relatively stable with a low extinction probability. Even for healthy populations, however, a reduction of the PPI always undermines their persistence perspective or robustness (i.e. the "population viability") by reducing their buffer capacity, rendering them more vulnerable to stochastic or structural hazards.

We believe that our results should have far-reaching implications for the industry involved in the evaluation of wind turbine impact on bird populations in the Netherlands and in various other European countries, where the thresholds assessments evaluated here are currently the norm. When used in their current form, these assessments may grossly underestimate the actual impact of extra mortality of populations already under pressure from other anthropogenic causes, especially when cumulative mortality from multiple wind farms leads to additional mortality in excess of the 1% mortality norm. Importantly, we have not included in our assessment the additional impacts of disturbance, displacement, barrier effects, habitat change, and loss of feeding or breeding grounds during construction and operation on bird populations. These may be substantial and add to direct impact of mortality collisions (Drewitt & Langston 2006, Schuster et al. 2015). This would make it more difficult to achieve the overall objectives under the Birds and Habitats Directives, which is to maintain and restore the populations of naturally occurring wild bird species present in the EU (ca. 500 species) at a level which will ensure their survival over the long term, maintaining them at a so-called 'favourable conservation status'. Our analysis adds to growing evidence that assessment thresholds offer only false security because they are rather arbitrary and embed the acceptance of some adverse impact on population size (Green et al. 2016).

The Potential Biological Removal is a measure often used as an alternative to the 1% mortality criterion. The starting point of the PBR is the maximum potential excess growth, which may not always be reached, especially not in declining populations, and can in practice only be determined at

low population densities. Furthermore, the PBR method assumes density-dependence in mortality and reproduction, whereas knowledge about such dynamics is lacking for many species (Green et al. 2016). Uncertainties about the outcome of PBR applications also occur as a result of the use of a 'recovery factor' (Dillingham & Fletcher 2008) which provides safety margins to PBR threshold estimates based upon expert judgement, but which lacks any empirical validation (Green et al. 2016). We show that the effect of PBR on the PPI response was only determined by the recovery factor Fr and was independent of the maximum recruitment r_1 and adult mortality m . This means that the response of PPI following increased mortality from wind turbine collisions is entirely dependent on the estimation of Fr , which is a measure of the population's sensitivity to extinction. Presently, for sensitive populations $Fr=0.1$ is often used while in more stable populations values near one are used (Wade 1998). Our results show that a PBR at $Fr=1$ will cause an 87.5% decline in the PPI; meaning that the odds of population persistence will be strongly reduced. Perhaps surprisingly, even if the recovery factor is set at its lowest value ($Fr=0.1$), the proportional loss of population persistence amounts to 14% of the PPI without additional mortality. This implies that the PBR undermines the population persistence of populations suffering loss from wind turbine strike, although it may not lead to extinction. We conclude that the PBR method is a rather blunt instrument from a population conservation point of view.

Our results on the impact of additional mortality on Marsh Harrier and Common Tern populations are independent of the exact parameterization of respective population models. For most well-studied species, the average survival parameters and recruitment parameters such as average number of fledglings per pair can be estimated with a certain degree of accuracy. All parameters fluctuate over time due to internal population properties (such as population size, age structure, etc.) and external factors (weather, food availability etc.). We used the average of the three best years in terms of reproduction to estimate maximum recruitment and associated mortality, which is justifiable if we assume that intraspecific competition was at its lowest in these years. However, the adult survival rate estimated from field data is most likely to be lower than the intrinsic rate (i.e., the natural survival without human-caused mortality). For simplicity, we also assumed that 100% of the population bred at low density. Given this uncertainty and simplifying assumptions, we suggest not to focus on the exact quantitative outcome of this study, but on the general trends. We recommend that more research is conducted to better understand the recruitment and mortality dynamics of specific bird populations that show declining trends or populations with numbers below favourable reference values.

Given the likelihood of important impacts on population persistence of vulnerable species at additional mortality rates from wind turbine collisions close to, at, or slightly over 1% additional mortality, the importance of cumulative mortality from collisions at multiple wind farms becomes evident. Especially when we consider highly mobile or migratory species that encounter possibly multiple wind farms in their breeding area, but also multiple wind farms on their migration routes, the cumulative effects of mortality induced by these multiple wind farms may be important. An appropriate assessment should therefore take into account all accumulation of mortality in the populations' year-round range, a spatial scale reflecting the wide-ranging movements of many vulnerable, high collision-risk species (e.g. Bellebaum et al. 2013). Despite their importance to evaluate the true impact of wind turbines on relevant population levels, cumulative assessments are evidently seldom performed; because victim monitoring data are difficult to acquire at the relevant spatial scales and monitoring of mortality by authorities are seldom coordinated to encompass cumulative mortality at multiple sites (Broekmeyer & Sanders 2013). In the juridical process of some countries (e.g. Netherlands), wind farm development projects that were completed several years back are excluded from any evaluation of cumulative impact. Consequently, the 1% mortality norm is often applied only to evaluate the effect of additional mortality on the conservation status of the species in the single area where the park is planned. When such additional mortality is lower than 1% of the natural mortality of a species, its impact is deemed negligible. This has repercussions for the way in which impact is estimated at the relevant, population level. For example, in one region in the Netherlands, the IJsselmeer-Waddenzee area, the cumulative estimated mortality impact of multiple wind farms on Common Tern and Marsh Harrier well exceeds the 1% mortality norms for breeding populations of these species, assuming that the casualties are birds of the local populations (cf. Annex 5). Our results indicate this may have implications for their population persistence well beyond the small or negligible effects that were estimated by single Appropriate Assessment procedures of the respective windfarms in the area.

5 Conclusions

With the use of the 1% mortality norm and PBR methods, the impact of wind turbine collisions on populations is currently underestimated and the resulting impacts are likely to threaten the conservation status of already vulnerable species. Moreover, cumulative effects may be responsible for a much larger impact of wind parks combined than the estimated effects of single wind park projects, something that most impact assessment studies ignore. The response of the population persistence index PPI to a mortality increase is generally higher than the mortality increase itself, and much higher for vulnerable species. Any lowering of the population persistence index of a population reduces its buffer capacity to recover from any stochastic or structural hazard that lowers its population size, and thereby increases the risk of extinction. For populations that have high maximum recruitment rates and low natural mortality rates (e.g. goose populations in much of the Holarctic), that have a low PPI response, this risk is extremely small. However, other populations in which the natural mortality approaches the maximum recruitment are very sensitive to even a small increase in mortality. Developments that affect the mortality rates of these species, such as wind turbine development, should take such effects into consideration. Especially for these and other species already under pressure, more effort than what is currently the norm should be invested into minimizing the impact of wind farms on their populations. This includes an examination of cumulative mortality, flight behaviour and population models that evaluate the impact of even "incidental" additional mortality. In general the most suitable method of limiting negative impacts is to plan wind farms in areas where additional mortality of sensitive populations can be reduced to a minimum.

For populations that are declining, in which case recruitment < mortality, no safe additional mortality levels exist, as even a small increase in mortality takes the population further away from the favourable reference values. In these cases it is very important to estimate the maximum recruitment, i.e. the recruitment occurring at low population densities where density-dependent resource limitations do not play a role. With observed maximum recruitment lower than the natural mortality, the 1% mortality norm nor the PBR can be used without risking extinction of the populations in question. With maximum recruitment higher than, but close to natural mortality, the population is expected to eventually settle in a new, lower, equilibrium, and we showed that the impact of additional mortality on the population persistence is high under such conditions, leading to further decline below favourable reference values. Given such considerations, we conclude that both the 1% mortality norm and the PBR can only be used for thriving, resilient, large populations. In all cases where populations are below favourable reference values, when they are declining, and/or are considered fragile because recruitment in good years and mortality are not well balanced, the use of the 1% standard and/or the PBR method will seriously underestimate the impacts of additional mortality.

References

- Arnold, T.W. and Zink, R.M., 2011. Collision mortality has no discernible effect on population trends of North American birds. *PLoS ONE*, 6(9), p.e24708.
- Barrios, L. and Rodriguez, A., 2004. Behavioural and environmental correlates of soaring-bird mortality at on-shore wind turbines. *Journal of Applied Ecology*, 41(1), pp.72-81.
- Beissinger, S.R. and McCullough, D.R., 2002. *Population Viability Analysis*. University of Chicago Press.
- Bellebaum, J., Korner-Nievergelt, F., Dürr, T. and Mammen, U., 2013. Wind turbine fatalities approach a level of concern in a raptor population. *Journal for Nature Conservation*, 21(6), pp.394-400.
- Boyce, M.S., 1992. Population viability analysis. *Annual Review of Ecology and Systematics*, 23(1), pp.481-497
- Brennkmeijer, A., E. Klop. 2015. Aanvullende ecologische beoordeling windenergie Groningen. Effecten op Visdief en Noordse stern. A&W-rapport 2120. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.
- Carrete, M., Sánchez-Zapata, J.A., Benítez, J.R., Lobón, M. and Donazar, J.A., 2009. Large scale risk-assessment of wind-farms on population viability of a globally endangered long-lived raptor. *Biological Conservation*, 142(12), pp.2954-2961.
- Caswell, H. *Matrix Population Models*. John Wiley & Sons, Ltd, 2001.
- Crivelli, A.J., Jerrentrup, H. and Mitchev, T., 1988. Electric Power Lines: A Cause of Mortality in *Pelecanus crispus* Bruch, a World Endangered Bird Species, in Porto-Lago, Greece. *Colonial Waterbirds*, pp.301-305.
- COMMISSION OF THE EUROPEAN COMMUNITIES 1993. COM(93) 572 final Second report on the application of Directive No 79/409/EEC on the conservation of wild birds.
- Courchamp, F., Clutton-Brock, T. and Grenfell, B., 1999. Inverse density-dependence and the Allee effect. *Trends in ecology & evolution*, 14(10), pp.405-410.
- Dahl, E.L., Bevanger, K., Nygård, T., Røskoft, E. and Stokke, B.G., 2012. Reduced breeding success in white-tailed eagles at Smøla windfarm, western Norway, is caused by mortality and displacement. *Biological Conservation*, 145(1), pp.79-85.
- Dillingham, P.W. and Fletcher, D., 2008. Estimating the ability of birds to sustain additional human-caused mortalities using a simple decision rule and allometric relationships. *Biological Conservation*, 141(7), pp.1783-1792.
- Drewitt, A.L. and Langston, R.H., 2008. Collision effects of wind-power generators and other obstacles on birds. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 1134(1), pp.233-266.
- Erickson, W.P., Johnson, G.D. and David Jr, P., 2005. A summary and comparison of bird mortality from anthropogenic causes with an emphasis on collisions.
- European Union, 2011. *EU Guidance on wind energy developments and Natura 2000*. Publication Office of the European Union, Luxembourg.
- Faanes, C.A., 1987. Bird behavior and mortality in relation to power lines in prairie habitats (No. TR-7). *Fish and Wildlife Service, Washington DC*.
- Flather CH, Hayward GD, Beissinger SR, Stephens PA (2011) Minimum viable populations: Is there a 'magic number' for conservation practitioners? *Trends in Ecology and Evolution* 26: 307-316.
- Gilroy, J.J. and Sutherland, W.J., 2007. Beyond ecological traps: perceptual errors and undervalued resources. *Trends in Ecology & Evolution*, 22(7), pp.351-356.
- Green, R.E., Langston, R.H., McCluskie, A., Sutherland, R. and Wilson, J.D., 2016. Lack of sound science in assessing wind farm impacts on seabirds. *Journal of Applied Ecology*, 53(6), pp.1635-1641.
- Horswill, C., O'Brien, S.H. and Robinson, R.A., 2016. Density dependence and marine bird populations: are wind farm assessments precautionary? *Journal of Applied Ecology*.
- Hunt, G. and Hunt, T., 2006. The trend of golden eagle territory occupancy in the vicinity of the Altamont Pass Wind Resource Area: 2005 survey. Unpublished report of the California energy Commission, *PIeR energy-Related environmental Research*, CeC-500-2006-056.
- Katzner, T.E., Nelson, D.M., Braham, M.A., Doyle, J.M., Fernandez, N.B., Duerr, A.E., Bloom, P.H., Fitzpatrick, M.C., Miller, T.A., Culver, R.C. and Braswell, L., 2016. Golden Eagle fatalities and the continental-scale consequences of local wind-energy generation. *Conservation Biology*. doi:10.1111/cobi.12836

- Klem Jr, D., 1990. Collisions between birds and windows: mortality and prevention. *Journal of Field Ornithology*, pp.120-128.
- Klem Jr, D., Keck, D.C., Marty, K.L., MILLER BALL, A.J., Niciu, E.E. and Platt, C.T., 2004. Effects of window angling, feeder placement, and scavengers on avian mortality at plate glass. *The Wilson Bulletin*, 116(1), pp.69-73.
- Law, R. 1979 Optimal Life Histories under age-specific Predation. *American Naturalist* 114: 399-417.
- Liley, D. and Sutherland, W.J., 2007. Predicting the population consequences of human disturbance for Ringed Plovers *Charadrius hiaticula*: a game theory approach. *Ibis*, 149(s1), pp.82-94.
- Marques, A.T., Batalha, H., Rodrigues, S., Costa, H., Pereira, M.J.R., Fonseca, C., Mascarenhas, M. and Bernardino, J., 2014. Understanding bird collisions at wind farms: an updated review on the causes and possible mitigation strategies. *Biological Conservation*, 179, pp.40-52.
- Martin, T.E., 1987. Food as a limit on breeding birds: a life-history perspective. *Annual Review of Ecology and Systematics*, pp.453-487.
- Martínez-Abraín, A., Tavecchia, G., Regan, H.M., Jimenez, J., Surroca, M. and Oro, D., 2012. Effects of wind farms and food scarcity on a large scavenging bird species following an epidemic of bovine spongiform encephalopathy. *Journal of Applied Ecology*, 49(1), pp.109-117.
- Matthysen, E., 1990. Behavioral and ecological correlates of territory quality in the Eurasian Nuthatch (*Sitta europaea*). *The Auk*, pp.86-95.
- Nagelkerke, K.C., Verboom, J., van den Bosch, F. and Van De Wolfshaar, K., 2002. Time lags in metapopulation responses to landscape change. In *Applying Landscape Ecology in Biological Conservation* (pp. 330-354). Springer New York.
- Niel, C., Lebreton, J.-D., 2005. Using demographic invariants to detect overharvested bird populations from incomplete data. *Conservation Biology* 19, 826-835
- Newton, I., 1993. Predation and limitation of bird numbers. In *Current Ornithology* (pp. 143-198). Springer US.
- Newton, I., 1998. *Population Limitation in Birds*. Academic press.
- Rappole, J.H. and McDonald, M.V., 1994. Cause and effect in population declines of migratory birds. *The Auk*, pp.652-660.
- Sæther, B.E. and Bakke, Ø., 2000. Avian life history variation and contribution of demographic traits to the population growth rate. *Ecology*, 81(3), pp.642-653.
- de Sateleer, N, 2013. The Appropriate Impact Assessment and Authorisation Requirements of Plans and Projects likely to have impacts on Natura 2000 sites. *Environmental law Network International*.
- Schippers, P, E. W. M. Stienen, A. G. M. Schotman, R. P. H. Snep, and P. A. Slim. 2011. 'The consequences of being colonial: Allee effects in metapopulations of seabirds', *Ecological Modelling*, 222: 3061-70.
- Schuster, E., Bulling, L. and Köppel, J., 2015. Consolidating the state of knowledge: A synoptical review of wind energy's wildlife effects. *Environmental management*, 56(2), pp.300-331.
- Sinclair, A.R.E. and Pech, R.P., 1996. Density-dependence, stochasticity, compensation and predator regulation. *Oikos*, pp.164-173.
- Smallwood, K.S. and Thelander, C., 2008. Bird mortality in the Altamont Pass wind resource area, California. *The Journal of Wildlife Management*, 72(1), pp.215-223.
- Sovon 2016. <https://www.sovon.nl/nl/soort/6150>. Accessed 9 January 2017.
- Tilman, D., May, R.M., Lehman, C.L. and Nowak, M.A., 1994. Habitat destruction and the extinction debt. *Nature*, 371, pp.65-66.
- van der Jeugd, H.P., Ens B.J., Versluijs M., and Schekkerman H., 2014. Geïntegreerde monitoring van vogels van de Nederlandse Waddenzee. *Vogeltrekstation rapport 2014-01. Vogeltrekstation, Wageningen, Sovon-rapport 2014/18, Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen*.
- Traill LW, Bradshaw CJA, Brook BW (2007) Minimum viable population size: A meta-analysis of 30 years of published estimates. *Biological Conservation* 139: 159-166.
- Verboom, J., R. Foppen, P. Chardon, P. Opdam, and P. Luttikhuisen. 2001. 'Introducing the key patch approach for habitat networks with persistent populations: an example for marshland birds', *Biological Conservation*, 100: 89-101.
- Verhulst, P.F., 1977. A note on the law of population growth. In *Mathematical Demography* (pp. 333-339). Springer Berlin Heidelberg.
- Verschuuren, J. M., (2009). 1% criterium geaccepteerd bij habitattoets windmolens Weerribben, No. 61, Apr 01, 2009. (*Milieu & recht*; Vol. (36)6, No. p. 399-401).
- Wade, P., 1998. Calculating limits to the allowable human caused mortality of cetaceans and pinnipeds. *Mar. Mamm. Sci.* 14, 1-37.

Annex 1

To assess the Area (A) between r and m we integrate (main tekst) equation 1 over N :

$$A = \int rN \left(1 - \frac{N}{K}\right) dN = \frac{r}{2}N^2 - \frac{r}{3K}N^3 \quad (1)$$

The PPI is the area of equation 1 between zero and carrying capacity K :

$$PPI = \frac{rK^2}{6} \quad (2)$$

For the logistic growth equation (main text equation 2) including mortality and recruitment in which $r=r_1-m$, r_1 being the maximum annual recruitment, or the recruitment at low density when resources are not limiting, and m being the annual mortality PPI is:

$$PPI = \frac{(r_1 - m)K^2}{6} \quad (3)$$

The PPI as a result of an increase in mortality with a percentage i is then:

$$PPI_i = \frac{(r_{1i} - m_i)K_i^2}{6} \quad (4)$$

In which $r_{1i}=r_1(1-i)$ and $m_i=m(1+i)$

But K_i should be calculated from K' , the density where the recruitment is zero, because K' does not change due to mortality increase:

$$K' = \frac{K}{(1 - m/r_1)} \quad (5)$$

$$K_i = K' \left(1 - \frac{m_i}{r_{1i}}\right) = K \frac{\left(1 - \frac{m_i}{r_{1i}}\right)}{\left(1 - \frac{m}{r_1}\right)} \quad (6)$$

Now we can calculate the Response in PPI (R_{ppi}), or the proportional change of PPI, to be:

$$R_{ppi} = \frac{PPI_i}{PPI} - 1 \quad (7)$$

Substituting equation 3 and 4 in equation 7 and using the K_i from equation 6 we get for the PPI response function:

$$R_{ppi} = \frac{(r_{1i} - m_i)\left(1 - \frac{m_i}{r_{1i}}\right)^2}{(r_1 - m)\left(1 - \frac{m}{r_1}\right)^2} - 1 \quad (8)$$

Annex 2

De Potential Biological Removal is defined as (Wade 1998):

$$PBR = 0.5 \cdot N \cdot r \cdot F_r \quad (1)$$

In which r = relative growth rate, N = population size, F_r =adjustment factor for population sensitivity (also termed a "recovery factor" (Wade 1998)).

When we subtract the PBR harvest from the logistic equation we get:

$$\frac{dN}{dt} = rN \left(1 - \frac{N}{K}\right) - 0.5NrF_r = r(1 - 0.5F_r)N - \left(\frac{r}{K}\right)N^2 \quad (2)$$

This population reaches an equilibrium ($dN/dt=0$) K_{PBR} at:

$$K_{PBR} = K(1 - 0.5F_r) \quad (3)$$

Let $Q=(1-0.5F_r)$ so $K_{PBR}=KQ$

To get the area under the curve, we integrate equation 2 over N we get:

$$Area = 0.5rQN^2 - \left(\frac{r}{3K}\right)N^3 \quad (4)$$

PPI_{PBR} is the Area under curve from $N=0$ to K_{PBR} , in which $K_{PBR} = KQ$ is the equilibrium size of a population so:

$$PPI_{PBR} = 0.5rQ(KQ)^2 - \frac{r}{3K}(KQ)^3 = \frac{rQ^3K^2}{6} \quad (5)$$

The area equation of unexploited logistic growing curve was (Annex 1 equation 2):

$$PPI_u = \frac{rK^2}{6} \quad (6)$$

And the PPI response % relative to the unexploited area (R_{PPI}) combining equation 5 and 6 is:

$$R_{PPI} = \frac{PPI_{PBR}}{PPI_u} = \frac{\frac{Q^3rK^2}{6}}{\frac{rK^2}{6}} = Q^3 \quad (7)$$

We have defined $Q=(1-0.5F_r)$ so:

$$R_{PPI} = Q^3 = (1 - 0.5F_r)^3 \quad (8)$$

Note that R_{PPI} , the proportional change in PPI, is independent of r and K and depends only on F_r .

Annex 3

Annual survival of Marsh Harriers was analysed using live resightings and dead recoveries of 12,059 birds ringed as nestling between 1991 and 2016 and 74 birds ringed as 'adult' in the same period (due to low sample sizes, birds ringed in their first and second calendar year were lumped with older birds in the 'adult' category; Table 1). Nestlings were ringed in all years in approximately equal numbers (mean 475, range 258-773 per year). Prior to analysis, the dataset was checked for errors and birds recovered before the ringing date were removed, some obviously incorrect ages and cases where the species reported was other than Marsh Harrier due to misreadings of ring numbers were adjusted or removed. Duplicate records were also removed. Nestlings were ringed on average when 24.4 days old (SD = 6.9, range 7-41 days, N = 2295 nestlings). Marsh harriers fledge when between 35 and 40 days old. Eight nestlings were recovered within 20 days after ringing at the ringing location. As these birds never fledged, they were removed from the dataset prior to analysis. A total of 226 birds were recovered dead, while there were 65 live resightings. Most birds, nestlings and older birds alike, were ringed in June and July. Recoveries and resightings were more evenly distributed over the year, but with a peak during the summer months. Data were grouped into one-year periods spanning May-April. Survival is therefore measured between breeding seasons.

Table 1 Ringing and re-encounter data of Dutch Marsh harriers ringed in 1991-2016 by month

	Ringing data		Re-encounter data	
	nestling	older	recovery	resighting
January			5	0
February			9	1
March			10	0
April			18	3
May	10	9	17	20
June	9321	24	21	5
July	2636	16	31	4
August	91	10	43	11
September	1	12	36	10
October		3	17	6
November			7	3
December			12	1
total	12099	74	226	65

The recovery and resighting data were used in a combined analysis following Burnham (1993). In this type of MODEL, four types of parameters are estimated: S , the annual survival probability; p , the resighting probability (given that the bird is alive); r , the recovery probability of a dead ringed bird; and F , the fidelity probability, which is the probability that a surviving bird does not emigrate from the study area permanently. Program MARK (White & Burnham 1999) was used for model fitting and parameter estimation. We fitted a number of biologically realistic models, where parameters depended on age at ringing (two groups g referring to nestlings and adults), age since ringing (reflecting true age in birds ringed as nestlings), and time (year). The effect of time on survival was modelled with year as a class variable, as a time trend, and by grouping individual years into five-year periods. Sex was not taken into account, as sex at ringing was not always recorded, and since re-encounters were rather scarce it was not feasible to add another factor to the model. Models were selected based on QAIC (Quasi-likelihood Akaike's Information Criterion), an information theoretic criterion corrected for the presence of overdispersion in the data set (Burnham & Anderson 1998). Overdispersion was estimated as the variance inflation factor \hat{c} through a bootstrap goodness-of-fit test (Cooch & White 1999) and turned out to be modest at $\hat{c} = 1.13$.

In a recovery-only analysis, age-dependent survival cannot be estimated in a dataset containing only birds ringed as nestlings when the age structure is applied to survival and recovery probabilities simultaneously (Cole *et al.* in press). This problem can be avoided by including birds ringed as adults, or by using an analysis including both dead recoveries and live resightings. Although both criteria were met in the present analysis, we carefully investigated the effect of a possible parameter redundancy in age-dependent models because dead recoveries greatly outnumber live resightings in our dataset and Marsh Harrier ringed as adults were rare and, hence, contributed little to the correct estimation of age-dependent survival.

Results

Starting from a model with full time dependence in all four parameters for both groups, we first started to model F , r and P respectively until a satisfactory model had been found for these 'nuisance' parameters. This resulted in a simple model with age by group interactions for F and r and no reduction for P (Table 2). We then modelled survival by first introducing two age classes spanning first year survival and all subsequent survival values for both groups. Due to considerable heterogeneity in Survival in the adult group it was difficult to simplify the parameter structure for survival in this group. It was therefore not possible to test the biologically meaningful model where survival in the second age class for the juvenile group equalled survival in the adult group.

For the juvenile group, survival increased over time in both age classes. Some of the models including a time trend on survival did perform better than models with year-specific survival, but these models tended to overestimate the time trend on survival with survival increasing from very low to very high values over the study period, which did not seem realistic. Models where time was broken down into five periods of five years for the juvenile group performed best. In these models, survival increased more gradually over time in both age classes. A model with this structure and including three instead of two age classes performed slightly poorer. Since we wanted to avoid models where S and r were potentially confounded because of a similar age structure we again modelled r leaving the final parameter structure for survival intact. Models with only a group effect on r performed best. To investigate whether the increase in survival was not caused by a decrease in r we also ran models that had the same five year periods on r . These models performed slightly poorer but did result in a slight decrease in r over time and a lessening of the time effect on survival, although it was still present. However, in these models, the reporting rate in the last time period had to be fixed at a value similar to the previous period since it was not estimable. This model performed slightly better than models with a simple group effect on r . Finally, we simplified the structure for F further letting F only be different for birds ringed as juveniles in their first year, thereby testing the hypothesis that juveniles dispersed but older birds remained faithful to their site of first capture.

Since all the above variants were quite similar in performance, we derived our final parameter estimates from model averaging. This resulted in survival slowly increasing from 0.48 to 0.78 in the first year of life, and from 0.59 to 0.90 in older birds. The increase in survival was most pronounced between the first and second time period (Figure 1 and Table 3).

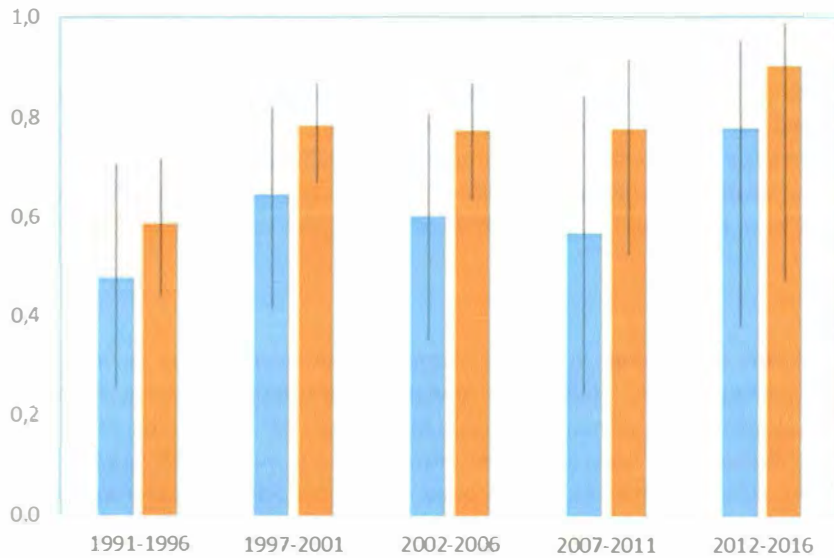

Figure 1 Annual survival ($\pm 95\%CI$) of juvenile and adult Marsh Harriers.

Table 3 Parameter estimates (only *S*; *P*, *r* and *F* will be included later)

	Time period	Survival	SE	lower CI	upper CI
First-year	1991-1996	0.478	0.124	0.258	0.708
	1997-2001	0.644	0.109	0.415	0.822
	2002-2006	0.601	0.125	0.351	0.807
	2007-2011	0.568	0.174	0.246	0.841
	2012-2016	0.779	0.153	0.381	0.953
older	1991-1996	0.587	0.072	0.443	0.718
	1997-2001	0.785	0.051	0.668	0.868
	2002-2006	0.773	0.061	0.632	0.870
	2007-2011	0.776	0.102	0.524	0.916
	2012-2016	0.903	0.105	0.473	0.990

Table 2 Modelling results for Marsh Harrier survival rates

{Phi(g1-a2*T5.g2-t).P(g*t).r(g-T5.g2-.).F(g*a2)} <i>†</i> last r fixed}	3265.116	0.000	0.387	1.000	31	300.893	Best model: 5 time groups for r (fixed)
{Phi(g1-a2*T5.g2-t).P(g*t).r(g).F(g*a2)}	3267.021	1.904	0.149	0.386	28	308.827	5 time groups on S
{Phi(g1-a2*T5.g2-t).P(g*t).r(g).F(g1-a2.g2.)}	3267.342	2.226	0.127	0.329	28	309.148	No age effect on F in adult group
{Phi(g1-a2*T5.g2-t).P(g*t).r(T5).F(g*a2)}	3267.956	2.840	0.094	0.242	31	303.733	5 time groups for r
{Phi(g1-a2*T5.g2-t).P(g*t).r(g*T5).F(g*a2)}	3268.832	3.716	0.060	0.156	34	298.576	5 time groups for r in both groups
{Phi(g1-a3*T5.g2-t).P(g*t).r(g).F(g*a2)}	3269.194	4.077	0.050	0.130	33	300.949	3 age classes instead of 2
{Phi(g*Ttrend.a2*Ttrend.g*a2).P(g*t).r(g*a2).F(g*a2)}	3272.680	7.563	0.009	0.023	25	320.513	Time trend on S; r: g*a
{Phi(g1-a2*T5.g2-t).P(g*t).r(g*a2).F(g*a2)}	3272.771	7.655	0.008	0.022	30	310.558	Group by age interaction for r
{Phi(g1-a2*T5.g2-t).P(g*t).r(g*a2).F(g1-a2.g2.)}	3274.262	9.146	0.004	0.010	30	312.049	No age effect on F in adult group; r: g*a
{Phi(g1-a3*T5.g2-t).P(g*t).r(g*a2).F(g*a2)}	3276.512	11.395	0.001	0.003	36	3.276.512	3 age classes instead of 2; r: g*a
{Phi(g1-a2*T5.g2-T5).P(g*t).r(g).F(g*a2)}	3278.660	13.544	0.000	0.001	27	322.476	5 time groups for S in adult group
{Phi(g1-a2*T5.g2-t).P(g1-t.g2-2).r(g).F(g*a2)}	3297.060	31.943	0.000	0.000	27	340.875	Only 2 P values for adult group
{Phi(g1-a2*T5.g2-t).P(g*t).r(g-T5.g2-.).F(g*a2)}	3702.051	436.935	0.000	0.000	37	385.108	5 time groups for r in juvenile group
Final model for P, r, F:							
{Phi(g*t).P(g*t).r(g*a2).F(g*a2)}	3280.511	15.395	0.000	0.001	46	286.095	
starting model							
{Phi(g*t).P(g*t).r(g*t).F(g*t)}	3290.954	25.838	0.000	0.000	63	262.229	

Annex 4

Breeding success of Marsh Harrier in the Netherlands was based on data managed by the Dutch Raptor Working Group (R.G. Bijlsma, unpublished). Data on nest success was limited to those nests which were followed from beginning to end of the breeding cycle, in order to limit a potential bias of overrepresentation of successful pairs. Nest data were available for different parts of the country, notably Zeeland and Friesland, with other important contributions from Wieringen.

Results

Data of 1914 nests were available to estimate nest success (Table 1). The best years in terms of nest success were 1997, 1998 and 1999, with reproductive output varying between 2.7 and 3.2 nestlings per nest. During the period a significant decline in nest success was evident ($F_{1,17}=16.6$, $p < 0.001$; Fig. 1).

Table 1 Number of fledglings produced by Dutch Marsh Harriers between 1997 and 2015.

Year	Number of fledglings	Number of nests
1997	2.863	131
1998	2.695	105
1999	3.200	80
2000	2.239	113
2001	2.234	107
2002	2.137	117
2003	1.820	100
2004	2.281	121
2005	1.920	100
2006	1.980	102
2007	1.964	84
2008	2.076	66
2009	1.768	99
2010	1.724	87
2011	1.792	77
2012	1.583	120
2013	1.880	108
2014	2.155	103
2015	2.053	94
Mean	2.124	

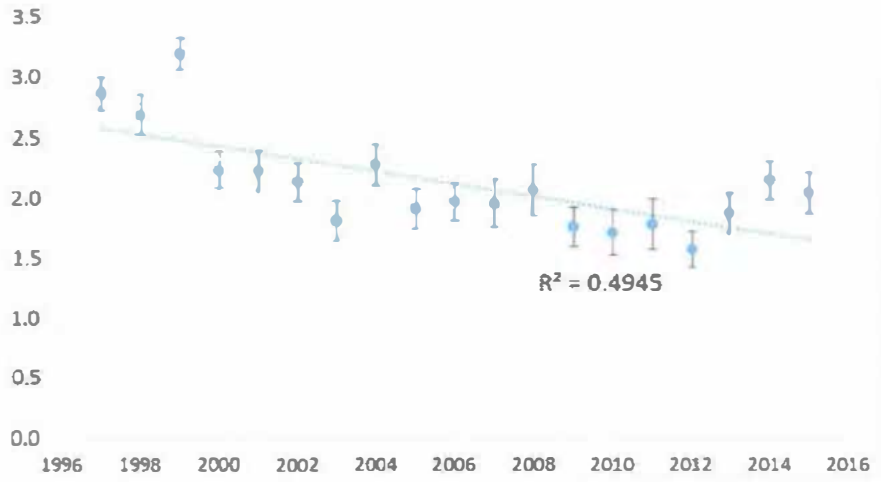

Figure 1 Nest success (\pm SE) for Dutch Marsh Harriers between 1997 and 2015.

Annex 5

Cumulative mortality from windturbine collision in a population of Common Tern and Marsh Harrier in the Netherlands.

To evaluate the impact of cumulative mortality on the meta-populations of species modelled here, Common Tern and Marsh Harrier, the predicted number of victims from flux models or the (corrected) number based on monitoring of victims is used.

The Common Tern breeding population of Waddenzee and IJsselmeer is estimated at 7.630 pairs. The 1% norm then is: $0.01 * 0.10$ (adult mortality per year) $* 7630 * 3$ (for every pair one floater; Brenninkmeyer & Klop 2015) = 23 birds. The actual predicted additional mortality is 32 to 67 individuals in the entire breeding area (Table 1), by wind turbines only, i.e. a cumulative impact of up to c. 3% of the breeding population.

We also cumulated predicted mortality for the Marsh Harrier. The population of Waddenzee and IJsselmeer together is currently estimated at 52 pairs (Sovon 2016). The 1% mortality norm is $0.01 * 0.21 * 52 * 3 = 0.33$, i.e. one bird lost every three years. The estimated cumulative mortality at present for the Waddenzee-IJsselmeer area is 12-23 individuals per year (Table 2). It is unknown whether these victims are local breeding birds or migrants.

Table 1 Estimated number of victims of Common Tern per year in the meta-population IJsselmeer and Waddenzee. The minimum and maximum number of casualties per year are indicated, based on monitoring of victims (corrected for carcass detectability and scavenging) or flux collision models. Nbw = Nature Conservation Law; Ffw = Flora and Fauna Act.

Wind park	Min N/year	Max N/year	Information used for estimate	Reference
Wind park Fryslân	<1	5	Flux-collision Model	Decision Nbw
Wind park Wieringermeer	-	-	-	Request exemption Ffw Pondera Consult 2014
Wind park Noordoostpolder	0	0	-	Appropriate Assessment Pondera Consult 2010
Eemshaven	13	25	Monitoring	Klop & Brenninkmeijer 2014 Brenninkmeijer & Klop 2015
Delfzijl-Zuid	3	5	Monitoring	Brenninkmeijer & van der Weyde 2011
Delfzijl-Noord	5	10	Monitoring	Brenninkmeijer & Klop 2015
Oostpolderdijk extension Eemshaven en Delfzijl	1 en 11*	2 20*	Expert judgment Monitoring	BuWa rapport 15-073 Klop et al. 2014
Total	32	67		

* with 95% interval, 7.5 MW turbines and correction according to Loss et al. (2013).

Table 2 Estimated number of victims of Marsh Harrier per year in the meta-population IJsselmeer and Waddenzee. The minimum and maximum number of casualties per year are indicated, based on monitoring of victims (corrected for carcass detectability and scavenging) or flux collision models. Nbw = Nature Conservation Law; Ffw = Flora and Fauna Act.

Wind park	Min N/year	Max N/year	Information used for estimate	References
Wind park Fryslân	<1	<1	Flux-collision Model	Decision Nbw
Wind park Wieringermeer	<1	1	-	Request exemption Ffw Pondera Consult 2014
Wind park Noordoostpolder	<1	1	-	Appropriate Assessment Pondera Consult 2010
Eemshaven	-	-	Monitoring	Klop & Brenninkmeijer 2014 Brenninkmeijer & Klop 2015
Delfzijl-Zuid	5	8	Monitoring	Brenninkmeijer & van der Weyde 2011
Delfzijl-Noord	2	3	Monitoring	Brenninkmeijer & Klop 2015
Delfzijl-Noord extension	-	-	Expert judgment	Arcadis 2009
Eemshaven en Delfzijl	5*	10*	Flux-collision Model	Klop et al. 2014
Total	12	23		

* with 95% interval, 7.5 MW turbines and correction according to Loss et al. (2013).

Wageningen Environmental Research
P.O. Box 47
6700 AA Wageningen
The Netherlands
T +31 (0)317 48 07 00
www.wur.nl/environmental-research

Wageningen Environmental Research
Report 2788
ISSN 1566-7197

The mission of Wageningen University and Research is "To explore the potential of nature to improve the quality of life". Under the banner Wageningen University & Research, Wageningen University and the specialised research institutes of the Wageningen Research Foundation have joined forces in contributing to finding solutions to important questions in the domain of healthy food and living environment. With its roughly 30 branches, 5,000 employees and 10,000 students, Wageningen University & Research is one of the leading organisations in its domain. The unique Wageningen approach lies in its integrated approach to issues and the collaboration between different disciplines.

To explore
the potential
of nature to
improve the
quality of life

Wageningen Environmental Research
P.O. Box 47
6700 AB Wageningen
The Netherlands
T +31 (0) 317 48 07 00
www.wur.eu/environmental-research

Report 2788
ISSN 1566-7197

The mission of Wageningen University and Research is "To explore the potential of nature to improve the quality of life". Under the banner Wageningen University & Research, Wageningen University and the specialised research institutes of the Wageningen Research Foundation have joined forces in contributing to finding solutions to important questions in the domain of healthy food and living environment. With its roughly 30 branches, 5,000 employees and 10,000 students, Wageningen University & Research is one of the leading organisations in its domain. The unique Wageningen approach lies in its integrated approach to issues and the collaboration between different disciplines.

Verzonden: Donderdag 20 april 2017 15:26
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat: Postbus
Huisnummer: 75084
Postcode: 1070 AB
Woonplaats: AMSTERDAM
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Organisatie
Organisatie: De Brauw Blackstone Westbroek N.V.

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?
zie de bijgevoegde zienswijze

Reactie

Advocaten
Notarissen
Belastingadviseurs

**DE BRAUW
BLACKSTONE
WESTBROEK**

PER AANGETEKENDE POST

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark Zeewolde
Postbus 248
2250 AE Voorschoten

Claude Debussylaan 80
Postbus 75084
1070 AB Amsterdam

T +31 20 577 1771
F +31 20 577 1775

Tevens verzonden via het digitale formulier

Datum 20 april 2017

Onze ref. M27512643/1/20663552/NvdB

T + (direct)
T + (secretaresse)
F +

Betreft: Zienswijze Ontwikkelgroep ontwerp-inpassingsplan en uitvoeringsbesluiten
Windpark Zeewolde

Geachte heer, mevrouw,

Deze zienswijze, die wordt ingediend namens de hierna onder 1.1 genoemde partijen,
kent de volgende indeling:

Inhoudsopgave

Pagina

1	INLEIDING.....	2
	1.1 Indieners zienswijzen.....	2
	1.2 Het project in het kort volgens het ontwerp-inpassingsplan.....	2
	1.3 Ontwikkelgroep: sanering en ontwikkeling.....	4
	1.4 Kern van het bezwaar van de Ontwikkelgroep.....	5
2	INSPRAAKREACTIE EN BEMIDDELINGSPROCES.....	6
	2.1 Exploitatie in een samenwerkingsverband.....	6
3	UITVOERBAARHEID INPASSINGSPLAN NIET AANGETOOND.....	11
	3.1 Uitvoerbaarheid ontwerp-inpassingsplan m.b.t. saneringsverplichting.....	11
	3.2 Uitvoerbaarheid ontwerp-inpassingsplan m.b.t. economische haalbaarheid.....	11
	3.3 Uitvoerbaarheid ontwerp-inpassingsplan m.b.t. grondposities.....	12
4	BEZWAAR TEGEN ONTWERP-BESLUIT OMGEVINGSVERGUNNING.....	13
5	BEZWAREN ONTWERP-INPASSINGSPLAN EN OMGEVINGSVERGUNNING IN VERBAND MET GELUID- WONING VERSCHOOR.....	13
6	SLOT.....	13

De Brauw Blackstone Westbroek N.V. is gevestigd in Amsterdam en ingeschreven in het handelsregister onder nr. 27171912.

Alle diensten en (andere) werkzaamheden worden verricht uit hoofde van een overeenkomst van opdracht met De Brauw Blackstone Westbroek N.V. Op de overeenkomst zijn de Algemene Voorwaarden van toepassing, die zijn gedeponeerd ter griffie van de rechtbank in Amsterdam en waarin onder meer een beperking van de aansprakelijkheid is opgenomen. Kwaliteitsrekening notarissen ING Bank IBAN NL83INGB0193213876 BIC INGBNL2A.

1 INLEIDING

1.1 Indieners zienswijzen

1.1.1 Deze zienswijze wordt ingediend namens:

- 1) Raedthuys Groep B.V. en de daaraan verbonden ondernemingen VOF Seamill, VOF Vamill, VOF Windvlaag, Raedthuys Windparkbeheer 2003 BV en Raedthuys Windparkbeheer 2004 BV, die op dit moment 28 bestaande windturbines in het plangebied exploiteren;
- 2) De Wolff Verenigde Bedrijven B.V. en de daaraan verbonden ondernemingen De Wolff Windprojecten BV, Axel Aelolus BV en VOF Bu-Wo, die op dit moment 13 bestaande windturbines in het plangebied exploiteren, alsmede
- 3) Windvereniging Zephyros Zeewolde ("**Zephyros**") en de individuele leden van Zephyros, alsmede de heer (), die gezamenlijk 21 turbines in eigendom hebben in het plangebied. De lijst met namen van de leden namens wie deze zienswijze wordt ingediend is als **bijlage 1** bij deze zienswijze gevoegd. De statuten van Zephyros zijn als **bijlage 2** bij deze zienswijze gevoegd.

De indieners van deze zienswijze worden hierna gezamenlijk aangeduid als de "**Ontwikkelgroep**".

1.1.2 De zienswijze is gericht tegen het ontwerp-inpassingsplan Windpark Zeewolde en de ontwerp-besluiten, waaronder met name de omgevingsvergunning van het college van burgemeester en wethouders van Zeewolde.

1.1.3 Het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-besluiten voor dit project liggen van vrijdag 10 maart tot en met donderdag 20 april 2017 ter inzage. Gedurende deze termijn kunnen daartegen zienswijzen worden ingediend, hetgeen hierbij namens de Ontwikkelgroep tijdig geschiedt.

1.2 Het project in het kort volgens het ontwerp-inpassingsplan

1.2.1 In het ontwerp-inpassingsplan wordt voorzien in de mogelijke realisatie en exploitatie door de Ontwikkelvereniging Windpark Zeewolde ("**Ontwikkelvereniging**") van een windpark nabij Zeewolde, met een opgesteld vermogen van tussen de 300 en 400 MW, te produceren door 93 windturbines.¹ Inmiddels heeft de Ontwikkelvereniging de ontwikkelactiviteit ingebracht in een door haar opgerichte B.V., Windpark Zeewolde B.V. Deze vennootschap is de

¹ Toelichting ontwerp-inpassingsplan, p. 1 en p. 3.

initiatiefnemer voor het ontwerp-inpassingsplan en de aanvrager van de vergunningen voor windpark Zeewolde. In het navolgende wordt als initiatiefnemer daarom gemakshalve gesproken van Windpark Zeewolde B.V., ook al is zij dat in oorsprong niet.

- 1.2.2 Het is uitdrukkelijk de bedoeling dat het in het ontwerp-inpassingsplan opgenomen project invulling geeft aan het principe van "opschaling en sanering" zoals dat onder meer is opgenomen in het Regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland² ("**Regioplan**"). Het opschalen houdt in dat de nieuwe windturbines groter zijn dan de oude en meer stroom moeten opwekken. Zie onder meer par. 2.3 van de toelichting in het ontwerp-inpassingsplan:

"De kern van de strategie van 'opschalen en saneren' is een zo direct mogelijke koppeling van de nieuwbouw met de sanering. Wie nieuwe windturbines bouwt, moet een aantal oude weghalen. Zo'n directe koppeling beperkt de periode dat grote en kleinere windturbines door elkaar heen staan, wat landschappelijk een rommelig en ongewenst beeld zou opleveren. Tegelijk biedt het goede kansen om eigenaren van te saneren windturbines een redelijk alternatief te bieden."

- 1.2.3 De bedoeling is dat in 2019 gestart kan worden met de bouw en dat in 2021 de deelopstellingen elektriciteit aan het net moeten leveren.³
- 1.2.4 Hiertoe zal een sanering moeten plaatsvinden van 221 bestaande windturbines die thans in het plangebied aanwezig zijn. Het saneren van deze 221 bestaande windturbines is onderdeel van het voornemen van Windpark Zeewolde B.V..⁴
- 1.2.5 Voor de sanering van de bestaande windturbines wordt in het ontwerp-inpassingsplan uitgegaan van een herstructureringsstermijn van 7 jaar, waarbinnen de nieuwe turbines gerealiseerd worden (bouwtijd 2 jaar) en de huidige turbines gesaneerd zullen zijn (binnen 5 jaar nadat de nieuwe turbines gerealiseerd zijn).⁵ Voor zover bestaande windturbines plaats moeten maken voor de nieuwe turbines, zullen deze bestaande turbines worden verwijderd voordat de nieuwe lijnopstellingen worden opgericht.⁶
- 1.2.6 De saneringsregeling is door middel van een voorwaardelijke verplichting verankerd in het ontwerp-inpassingsplan (bouwregels, artikel 5.2 onder a).⁷ Deze regeling komt erop neer dat de omgevingsvergunning voor het bouwen van de nieuwe windturbines uitsluitend verleend wordt, indien de aanvrager bij

² Het Regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland is een structuurvisie in de zin van de Wet ruimtelijke ordening en is op 13 juli 2016 (gewijzigd) vastgesteld door Provinciale Staten van Flevoland (NL.IMRO.9924, SVRegioplanwind-VA01) alsmede door de gemeenteraden van Dronten, Lelystad en Zeewolde.

³ Toelichting ontwerp-inpassingsplan, p. 22.

⁴ Toelichting ontwerp-inpassingsplan, p. 22.

⁵ Toelichting ontwerp-inpassingsplan, p. 34.

⁶ Toelichting ontwerp-inpassingsplan, p. 24.

⁷ Toelichting ontwerp-inpassingsplan, par. 6.3.2, p. 108-110.

zijn aanvraag aantoont dat de bestaande windturbines die zijn opgenomen in bijlage 1 bij de planregels, voor de daarin aangegeven einddatum zijn verwijderd. Dit zou blijken de plantoelichting kunnen worden aangetoond door middel van een overeenkomst tussen de initiatiefnemer en de eigenaren van de te saneren turbines.

1.3 Ontwikkelgroep: sanering en ontwikkeling

- 1.3.1 De Ontwikkelgroep wil en kan bijdragen aan de sanerings- en opschalingsplannen voor de gemeente Zeewolde zoals deze tot stand zijn gekomen door de provincie Flevoland en de gemeente Zeewolde in samenwerking met de ministeries van Economische Zaken en Infrastructuur en Milieu, de gemeente Almere en de Ontwikkelvereniging.
- 1.3.2 Binnen de Ontwikkelgroep zijn agrariërs met grond, agrariërs met windturbines en windenergiebedrijven met bestaande windturbines (Raedthuys en De Wolff) in het plangebied vertegenwoordigd. De Ontwikkelgroep vertegenwoordigt 62 windturbines (28%) van het totaal aantal te saneren windturbines in het plangebied en beschikt over de gronden die nodig zijn voor 5 nieuwe windturbines zoals voorzien in het ontwerp-inpassingsplan.
- 1.3.3 Als **bijlage 3** bij deze zienswijze is een kaart gevoegd van het plangebied. Daarop is het volgende weergegeven:
- de nieuwe geplande turbines in het voorkeursalternatief zoals voorzien in het ontwerp-inpassingsplan (paarse stippen);
 - de bestaande turbines in eigendom van de Ontwikkelgroep (in rood); en
 - de percelen grond die in eigendom toebehoren aan leden van Zephyros (gele percelen), waarbij voor 2 percelen die thans zonder turbine zijn geldt dat dit pachtpercelen zijn).
- 1.3.4 Het ontwerp-inpassingsplan gaat uit van de sanering van 221 windturbines in het plangebied op uiterlijk 31 december 2026.
- 1.3.5 Windpark Zeewolde B.V. kan in ieder geval van 50 windturbines in eigendom van (leden van) de Ontwikkelgroep niet garanderen dat deze turbines gesaneerd worden door contracten met de turbine-eigenaren of aflopende opstalcontracten voorafgaand aan 2027 die niet verlengd zullen worden. Daarnaast is er ook nog een aantal windturbines (niet in eigendom van de Ontwikkelgroep) waarvan Windpark Zeewolde evenmin kan garanderen dat ze gesaneerd worden.

Ter toelichting: 12 windturbines in eigendom van (leden van) de Ontwikkelgroep worden op basis van opstalrechten geëxploiteerd die aflopen voorafgaand aan 31 december 2026 en naar verluidt niet zullen worden verlengd. Dit betekent dat Windpark Zeewolde B.V. het in haar macht heeft dat deze 12 windturbines worden gesaneerd. Voor 50 windturbines in eigendom van (leden van) de Ontwikkelgroep geldt dat - als er geen overeenstemming wordt bereikt met de huidige eigenaren - een oenteigeningsprocedure zal (moeten) volgen.

1.4 Kern van het bezwaar van de Ontwikkelgroep

1.4.1 In de kern komt het bezwaar van de Ontwikkelgroep erop neer dat de betrokken overheden met het sluiten van de Intentieovereenkomst Windpark Zeewolde⁸ en de wijze waarop daar vervolgens uitvoering aan is gegeven, ten onrechte de facto aan Windpark Zeewolde B.V. een alleenrecht hebben verleend tot het bouwen en exploiteren van een grootschalig windpark in Zeewolde in een situatie waarin dat niet passend is, omdat:

- a) een groot aantal windturbines gesaneerd moet worden die op dit moment in eigendom toebehoren aan de Ontwikkelgroep, waarvoor de aanvrager bij zijn aanvraag niet heeft aangetoond dat deze windturbines op de in bijlage 1 bij de regels genoemde einddatum zijn verwijderd;
- b) voor de bouw en exploitatie van het windpark conform het ontwerp-inpassingsplan gronden benodigd zijn die in eigendom toebehoren aan 5 leden van de Ontwikkelgroep zonder dat de eigendom verworven is of zakelijke rechten gevestigd zijn; en
- c) de Ontwikkelgroep zelf de exploitatie van ca. 20 windturbines⁹ ter hand wil en kan nemen, in alliantie (d.w.z., in de woorden van het Regioplan, in een "samenwerkingsverband" met) met Windpark Zeewolde B.V., geheel conform de planning¹⁰ en de ruimtelijke inpassing zoals voorzien in het ontwerp-inpassingsplan, en ook passend bij de opschalings- en saneringsoperatie zoals voorzien in het Regioplan.

1.4.2 Een van de overwegingen in de Intentieovereenkomst is "dat het overgrote deel van de eigenaren van windmolens, eigenaren en gebruikers van gronden en bewoners van deelgebied zuid lid is van de Ontwikkelvereniging Zeewolde en

⁸ Intentieovereenkomst Windpark Zeewolde van 29 mei 2015, gepubliceerd in de Staatscourant van 15 juni 2015, nr. 15999.

⁹ Zie in dit verband ook hierna, onder 2.1.10 en onder 6.1.3.

¹⁰ Zie ook hierna, onder 2.1.1. In dat verband zij opgemerkt dat de ontwikkelende partijen binnen de Ontwikkelgroep hun bestaansrecht ontlenen aan het opschalen en de ontwikkeling van windturbines. Het verkrijgen van SDE-subsidie in 2017 is essentieel voor de slagingskans van het windpark als zodanig. De risico's van vertraging met als gevolg een mogelijk lagere SDE-vergoeding zullen zich vertalen in miljoenen euro's, ook voor (een deel van) de Ontwikkelgroep. Kortom, ook aan de zijde van de Ontwikkelgroep bestaat de notie van urgentie en belang bij het halen van de planning.

dat deze leden gezamenlijk de ontwikkeling en exploitatie van een nieuwe generatie windturbines op zich willen nemen." Dat is tot op heden niet de feitelijke situatie. Zoals het er nu naar uitziet, zal voor bijna 25% van de te saneren windturbines een onteigeningsprocedure moeten worden gevolgd en is voor dit aanzienlijke deel van de te saneren windturbines bij de aanvraag voor de omgevingsvergunning voor het bouwen van de windturbines niet voldaan aan artikel 5.2 onder a van de planregels.

- 1.4.3 Met andere woorden: er kan een beter (namelijk: met een veel ruimere mate van overeenstemming over te saneren turbines) en sneller (namelijk: geen of minder onteigeningsprocedures), en overigens ook veel minder kostbaar (namelijk, opnieuw: geen of minder onteigeningsprocedures), resultaat bereikt worden door in alliantie met de Ontwikkelgroep tot exploitatie van het windpark Zeewolde te komen.
- 1.4.4 Zoals hierna zal worden toegelicht, is mede daardoor de economische en financiële uitvoerbaarheid van het ontwerp-inpassingsplan niet verzekerd, kan het inpassingsplan naar het oordeel van de Ontwikkelgroep niet worden vastgesteld en kan de daarop gebaseerde omgevingsvergunning voor de bouw en exploitatie van het windpark niet worden verleend.
- 1.4.5 Alvorens dit nader toe te lichten, is het zinvol kort in te gaan op de inspraakreactie van de Ontwikkelgroep en het naar aanleiding daarvan in gang gezette bemiddelingsproces.

2 INSpraakREACTIE EN BEMIDDELINGSproces

2.1 Exploitatie in een samenwerkingsverband

- 2.1.1 In haar inspraakreactie op het voorontwerp van het inpassingsplan, heeft de Ontwikkelgroep aangegeven dat het Regioplan¹¹ expliciet de ruimte geeft om in een alliantie met verschillende partijen (als "samenwerkingsverband") verantwoordelijkheid te nemen voor de bouw van nieuwe windturbines (opschalingsoperatie) en voor de daaraan gekoppelde beëindiging van het gebruik van de bestaande windturbines (saneringsoperatie). Zie onder meer pag. 7 en pag. 14 van het Regioplan.
- 2.1.2 In de Nota van Beantwoording wordt naar aanleiding van de inspraakreactie van de Ontwikkelgroep gezegd:

"De provincie Flevoland heeft een onafhankelijk bemiddelaar aangesteld die onder andere met de indieners van deze reactie in gesprek gaat in de periode voor en tijdens de ter inzagelegging van het ontwerp-inpassingsplan. Doel van deze bemiddeling is om alle eigenaren van een huidige windturbine de mogelijkheid te bieden om zich aan te sluiten bij de ontwikkeling van het

¹¹ Zie voetnoot 2.

windturbinepark en zodoende een inpassingsplan met volledige sanering van de bestaande windturbines in het buitengebied van de gemeente Zeewolde zeker te stellen. Deze uitkomst zal zijn beslag krijgen in het definitieve inpassingsplan. Hierbij dient tevens te worden vermeld dat er geen ander inpassingsplan zal worden vastgesteld dan een inpassingsplan waarvan de uitvoerbaarheid van de opgenomen nieuw te bouwen en te saneren turbines is zeker gesteld."

- 2.1.3 Hieruit blijkt dat het doel is "alle eigenaren van een huidige windturbine de mogelijkheid te bieden om zich aan te sluiten bij de ontwikkeling van het windturbinepark". De Ontwikkelgroep onderschrijft dit doel. De Ontwikkelgroep stelt ook vast dat - terecht - als uitgangspunt wordt genomen dat er geen ander inpassingsplan zal worden vastgesteld dan een inpassingsplan waarvan de uitvoerbaarheid van de opgenomen nieuw te bouwen en te saneren turbines is zeker gesteld.
- 2.1.4 Aan de Ontwikkelgroep zijn - zoals bij de betrokken overheidspartijen en bij de initiatiefnemer bekend is - onvoldoende aanknopingspunten geboden voor deelname als lid in de Ontwikkelvereniging c.q. in Windpark Zeewolde B.V..

Zo is er een aantal belangrijke verschillen tussen de voorgestane aanpak door de Ontwikkelgroep enerzijds, en Windpark Zeewolde B.V. anderzijds, waardoor deelname in het collectief en de vaste systematiek van Windpark Zeewolde B.V. voor (de leden van) de Ontwikkelgroep geen optie is. De Ontwikkelgroep kent deelnemers met een zeer verschillende achtergrond¹², die in de kern daadwerkelijk willen ondernemen en niet (alleen) willen beleggen. De Ontwikkelgroep hanteert ten behoeve van de voorgenomen exploitatie een systematiek waarbij de sanering van bestaande windturbines een ontwikkelrecht geeft in een nieuwe exploitatie. Door de koppeling tussen de bereidheid tot sanering en een nieuwe exploitatie, is er in deze systematiek geen sprake van een saneringsvergoeding die ten laste komt van het gehele plangebied. Bij Windpark Zeewolde B.V. geldt het zogenoemde 'witte laken principe' waarbij huidige turbine-eigenaren een saneringsvergoeding krijgen die ten laste komt van alle deelnemers van Windpark Zeewolde B.V., ook van degenen die nu geen windturbine exploiteren. Na het uitbetalen van deze vergoeding, staan alle leden gelijk en hebben zij recht op 1 financieringsrecht in de nieuwe exploitatie. Vanwege de combinatie van een relatief lage saneringsvergoeding en de daaraan gekoppelde beperkte financieringsrechten, is naar de mening van de Ontwikkelgroep het 'witte laken-principe' geen daadwerkelijk 'wit laken'. Daarnaast willen de eigenaren binnen de Ontwikkelgroep van gronden waarop een nieuwe turbine is gepland, de mogelijkheid krijgen binnen bepaalde randvoorwaarden in de exploitatie van het windpark deel te nemen,

¹² Zo voorziet bijvoorbeeld Raedthuys in de gehele keten van projectontwikkeling van de windturbines tot de levering van stroom rechtstreeks aan de klant.

waarbij hun grond op dezelfde wijze wordt gewaardeerd als grond in het plangebied dat in eigendom is van publieke instanties (RVB, Flevolandschap, Staatsbosbeheer).

2.1.5 In de afgelopen maanden heeft veelvuldig overleg plaatsgevonden tussen vertegenwoordigers van de Ontwikkelgroep en Windpark Zeewolde B.V. onder leiding van een bemiddelaar met als doel tot een gezamenlijke oplossing te komen voor de realisatie en exploitatie van Windpark Zeewolde en de bijbehorende saneringsopgaaf én een inpassingsplan met volledige sanering van de bestaande windturbines in het buitengebied van de gemeente Zeewolde zeker te stellen. De Ontwikkelgroep hecht er aan haar visie op dit bemiddelingstraject in deze zienswijze kort weer te geven zodat deze kan worden betrokken bij de hierna onder 3 en 4 geformuleerde bezwaren tegen het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-besluiten.

2.1.6 Het uitgangspunt voor de bemiddelingsgesprekken is een eigen exploitatie voor de Ontwikkelgroep binnen het (ontwerp)inpassingsplan Windpark Zeewolde en de daarbij behorende planning.

De Ontwikkelgroep heeft, mede gezien de achtergrond van haar deelnemers, steeds een eigen exploitatie van (een deel van) het windpark voorgestaan. Dat biedt de mogelijkheid tot diverse (o.a. financiële en organisatorische) optimalisaties en geeft ruimte voor maatwerk, rekening houdend met de belangen van de zittende eigenaren (waaronder een ontwikkelrecht voor het saneren van bestaande turbines voor een exploitatie van nieuwe windturbines, zie hiervoor onder 2.1.4). Daarnaast wordt het door de Ontwikkelgroep als onwenselijk gezien om voor een zodanige investering als waar het hier om gaat afhankelijk te zijn van de (in de toekomst liggende, niet voorspelbare) keuzes van een groot collectief.

2.1.7 In het bemiddelingstraject is door de deelnemende partijen geconstateerd dat de planning en het ruimtelijke traject niet in de weg staan aan een eigen exploitatie door de Ontwikkelgroep, in een samenwerkingsverband met Windpark Zeewolde B.V. Sterker nog, de gezamenlijke conclusie van de partijen tijdens het bemiddelingstraject was veeleer dat zonder een geslaagde uitkomst van de bemiddeling, de haalbaarheid van de huidige planning van het ruimtelijk traject niet is verzekerd.

2.1.8 De discussie in het bemiddelingstraject is niet gestrand vanwege het door de Ontwikkelgroep gewenste recht op eigen exploitatie, maar vanwege het in die constellatie (van een samenwerkingsverband) door Windpark Zeewolde B.V. gerechtvaardigd geachte aandeel van de Ontwikkelgroep daarin. Dat aandeel bleek bij een recht op eigen exploitatie veel beperkter te zijn (maximaal 13 windturbines) dan bij een toetreding tot Windpark Zeewolde B.V. zonder

zelfstandige exploitatie (uitgedrukt in opgesteld vermogen ca. 20 windturbines), zonder dat daarvoor enige objectieve rechtvaardiging is aangereikt. Anders gezegd, ofschoon over de mogelijkheid van een zelfstandige exploitatie door de participanten in het bemiddelingstraject binnen de planologische kaders en planning geen verschil van mening bestond – dit was juist het uitgangspunt van het bemiddelingstraject – heeft Windpark Zeewolde B.V. een streep getrokken bij 13 turbines. Dat is veel minder dan overeenkomt met de voor het plangebied geldende opschalingsfactor (zie hierna, onder 2.1.10). Daarbij heeft Windpark Zeewolde B.V. zich niet bekommerd om een onderbouwing laat staan rechtvaardiging daarvoor, hetzij planologisch, hetzij financieel, hetzij qua planning, hetzij anderszins de uitvoerbaarheid van het plan betreffende.

- 2.1.9 De Ontwikkelgroep betreurt het dan ook zeer dat hieruit tot nu toe onvoldoende perspectief is gekomen om op gezamenlijke, constructieve wijze een samenwerking tot stand te brengen. Naar de mening van de Ontwikkelgroep zijn er verschillende oplossingsrichtingen besproken waarmee Windpark Zeewolde op een wijze uitgevoerd kan worden en waarbij participatie en deelname van circa 95% van inwoners en turbine-eigenaren op een voor het gehele plangebied redelijke wijze gerealiseerd kan worden, zulks binnen de ruimtelijke kaders uit het ontwerp-inpassingsplan en binnen de voorgestelde planning. Dat zou recht doen aan de doelstellingen en kaders uit het Regioplan en aan de strekking van artikel 6h Besluit Crisis- en herstelwet.
- 2.1.10 De Ontwikkelgroep ziet overigens (nog steeds) voldoende mogelijkheden om in een samenwerkingsverband met Windpark Zeewolde B.V. de verantwoordelijkheid te nemen voor de bouw en exploitatie van 20 nieuwe windturbines met een gemiddelde verdien capaciteit en als onderdeel van het inpassingsplan Windpark Zeewolde met bijbehorende saneringsopgaaf, conform de ruimtelijke inpassing zoals voorzien in het ontwerp-inpassingsplan en conform de daarbij behorende planning. Dit voorstel correspondeert met een opschalingsfactor van 1.21 voor de Ontwikkelgroep en een opschalingsfactor voor Windpark Zeewolde B.V. van 1.64. De opschalingsfactor voor het gehele plangebied bedraagt 1.52.¹³ De Ontwikkelgroep heeft bij dit aanbod - dat ook in het bemiddelingstraject is gedaan - steeds aangegeven dat zij een reële risico-opslag wil betalen voor de gemaakte kosten in het kader van de ruimtelijke procedure van het windpark en heeft hiervoor een risico-opslag van 100% voorgesteld.

¹³ De genoemde opschalingsfactor is als volgt berekend: Het huidige opgesteld vermogen in het plangebied is 210.5 MW. Hiervan is 57 MW in eigendom van leden van de Ontwikkelgroep. Uitgaande van een vermogen van 3.45 MW van de nieuwe windturbines, is de opschalingsfactor voor het gehele plangebied: $93 \text{ turbines} \times 3.45 \text{ MW} = 321 \text{ MW} / 210.5 \text{ MW} = 1.52$. Een exploitatie van de Ontwikkelgroep van 20 turbines komt daarmee op een opschalingsfactor van $20 \times 3.45 = 69 \text{ MW} / 57 \text{ MW} = 1.21$ voor de Ontwikkelgroep. Voor Windpark Zeewolde komt hiermee de opschalingsfactor op $73 \text{ turbines} \times 3.45 \text{ MW} = 252 \text{ MW} / (210.5 \text{ MW} - 57 \text{ MW}) = 1.64$.

- 2.1.11 Dit alles sluit aan bij de door de Ontwikkelgroep voorgestelde verdelingssystematiek gedurende het bemiddelingsproces, samengevat: "Hanteer dezelfde opschalingsfactor voor het gehele plangebied en zorg dat alle inwoners *zonder* windturbine in het plangebied op dezelfde wijze kunnen deelnemen als de inwoners *met* windturbine in het plangebied." De uitkomsten van deze systematiek bevestigen dat het voorstel van de Ontwikkelgroep een reëel voorstel is. Er is naar het oordeel van de Ontwikkelgroep objectief beschouwd (d.w.z.: technisch, planologisch en qua planning) geen enkele reden waarom de Ontwikkelgroep niet een met de opschalingsfactor corresponderend aantal turbines kan en mag exploiteren. Zo gezien, is het door Windpark Zeewolde B.V. als maximum geboden aantal van 13 turbines *niet* reëel.
- 2.1.12 De betrokken overheden hebben op 7 april 2017 (**bijlage 4**) via de Stuurgroep van het windpark Zeewolde naar aanleiding van het bemiddelingsverslag van 31 maart 2017 besloten "*om het project voort te zetten met de bestaande initiatiefnemer (die het overgrote aandeel te saneren windmolens heeft gecontracteerd) en bijbehorende planning.*" Daaraan is toegevoegd: "*Het is ongewenst beide partijen elk een deel van het plan te laten uitvoeren omdat dit ten koste zal gaan van de ruimtelijke doelen van het regioplan en de voortgang van het proces.*"
- 2.1.13 Over het vervolg wordt in de brief van 7 april jl. onder andere gesteld: "*De komende periode zullen er afspraken met Windpark Zeewolde B.V. worden gemaakt over hoe de volledige nieuwbouw en sanering gezekerd gaan worden.*"
- 2.1.14 De Ontwikkelgroep stelt vast dat aan alle onder 1 tot en met 3 in de brief van 7 april jl. genoemde overwegingen (te weten: bijdrage aan taakstelling windenergie op land, ruimtelijk belang van één totaalplan en de planning en haalbaarheid) tegemoet wordt gekomen indien de Ontwikkelgroep in een samenwerkingsverband met Windpark Zeewolde B.V. een deel van het windpark zou kunnen exploiteren. De bijdrage aan de taakstelling wind op land wordt niet beïnvloed, aan het ruimtelijk belang van één totaalplan wordt niet getornd; de Ontwikkelgroep kan het ontwerp-inpassingsplan in samenwerking met Windpark Zeewolde B.V. realiseren, en zulks binnen een planning die onder meer vanwege het (aanzienlijk grotere) aandeel vrijwillig te saneren windturbines zeer veel vlotter en ook veel goedkoper¹⁴ zal uitpakken dan met een onteigeningsprocedure.

¹⁴ Zie hierna, onder 3.2.

3 UITVOERBAARHEID INPASSINGSPLAN NIET AANGETOOND

3.1 Uitvoerbaarheid ontwerp-inpassingsplan m.b.t. saneringsverplichting

- 3.1.1 De Ontwikkelgroep verzoekt de ministers voorafgaand aan de vaststelling van het inpassingsplan met klem de uitvoerbaarheid van het ontwerp-inpassingsplan (en de daarop gebaseerde aanvraag voor de omgevingsvergunning conform artikel 5.2 onder a van het ontwerp-inpassingsplan) nader te toetsen en daarbij gemotiveerd en onderbouwd de vraag te beantwoorden of de uitvoerbaarheid van het ontwerp-inpassingsplan met betrekking tot de randvoorwaardelijke saneringsverplichting voldoende is aangetoond.
- 3.1.2 Windpark Zeewolde B.V. kan in ieder geval voor 50 van de 221 te saneren windturbines niet aantonen dat deze windturbines op de einddatum conform de planregels zijn verwijderd. Hiermee staat de uitvoerbaarheid van het ontwerp-inpassingsplan op losse schroeven. In de plantoelichting wordt hieraan geen enkele aandacht besteed.
- 3.1.3 Dat ook bij de andere betrokken overheden hier nog geen enkele zekerheid over bestaat blijkt wel uit de onder 2.1.13 opgenomen passage uit de brief van de Stuurgroep van 7 april 2017 (bijlage 4 bij deze zienswijze). Kennelijk zullen in de komende periode afspraken met de initiatiefnemer worden gemaakt om de volledige nieuwbouw en de sanering te verzekeren. Daarmee staat vast dat de uitvoerbaarheid nu nog niet verzekerd is.

3.2 Uitvoerbaarheid ontwerp-inpassingsplan m.b.t. economische haalbaarheid

- 3.2.1 In het ontwerp-inpassingsplan wordt in de toelichting (hoofdstuk 7) ingegaan op de economische uitvoerbaarheid. Hierbij wordt geen aandacht besteed aan de kosten van het niet-vrijwillig saneren van (een aanzienlijk deel van) de bestaande windturbines. Indien tot onteigening van alleen al de windturbines die in eigendom toebehoren aan (leden van) de Ontwikkelgroep zou moeten worden overgegaan (50 windturbines), dan zal hiervoor een financiële onderbouwing beschikbaar moeten zijn en zullen hiervoor gelden gereserveerd moeten zijn. Uit de plantoelichting blijkt dit niet. De Ontwikkelgroep meent dat inzicht moet worden gegeven in deze financiële onderbouwing en dat zonder een dergelijke onderbouwing serieuze twijfel bestaat over de financiële en economische haalbaarheid van het inpassingsplan.

Daarbij merkt de Ontwikkelgroep terzijde op dat in het vastgestelde Bestemmingsplan Buitengebied Zeewolde 2016 evenmin een financiële onderbouwing is opgenomen voor de sanering van de huidige

windturbines. Er wordt op dat punt verwezen naar het ontwerp-inpassingsplan.

- 3.2.2 Deze twijfel over de financieel-economische haalbaarheid wordt versterkt door het gegeven dat de saneringsvergoeding die ten behoeve van de realisatie van het windpark Zeewolde door de Windpark Zeewolde B.V. is aangeboden, juist vanwege de economische haalbaarheid, niet (meer) gebaseerd is op een technische levensduur van 30 jaar zoals aanvankelijk beoogd, maar op een technische levensduur van 25 jaar. Een conservatief berekende schadeloosstelling conform de Onteigeningswet voor de 50 turbines van de Ontwikkelgroep (**bijlage 5**) laat zien dat de onteigeningsvergoeding een veelvoud zou zijn van de saneringsvergoeding die voor zover bekend in de business case van het Windpark Zeewolde tot uitgangspunt is genomen. Het staat daarmee voor de Ontwikkelgroep vast dat een ontwerp-inpassingsplan waarvoor het onteigeningsinstrument op deze schaal moet worden ingezet, economisch niet uitvoerbaar is. Dit is in strijd met artikel 3.6.1, eerste lid onder f van het Besluit ruimtelijke ordening.

3.3 Uitvoerbaarheid ontwerp-inpassingsplan m.b.t. grondposities

- 3.3.1 Naast de 62 bestaande windturbines zijn enkele leden van de Ontwikkelgroep ook eigenaar van vijf percelen waarop een nieuwe windturbine in het ontwerp-inpassingsplan is voorzien. Voor deze locaties bestaat geen overeenstemming tussen de initiatiefnemer en de grondeigenaren.

- 3.3.2 In par. 7.3 van de plantoelichting wordt gesteld:

"Wel hebben de initiatiefnemer en de betrokken ministeries de intentie uitgesproken dat, mocht de initiatiefnemer onverhoopt de betreffende grondposities niet tijdig kunnen verwerven, medewerking wordt verleend voor het opleggen van een zogenoemde gedoogplicht op grond van de Belemmeringenwet Privaatrecht. De daarvoor benodigde beschikkingen zullen te zijner tijd door de initiatiefnemer worden aangevraagd en door het bevoegd gezag (Rijkswaterstaat) worden verleend."

- 3.3.3 De Ontwikkelgroep heeft steeds aangegeven bereid te zijn (een deel van) de exploitatie van het windpark ter hand te nemen in een samenwerkingsverband met Windpark Zeewolde B.V.. Het is voor de Ontwikkelgroep allerminst een gegeven dat in deze situatie het opleggen van een gedoogplicht op grond van de Belemmeringenwet Privaatrecht toelaatbaar is. Immers, door de betrokken overheden wordt de facto zonder wettelijke basis een alleenrecht aan een particuliere ontwikkelaar gegeven (en gehandhaafd, zie bijlage 4), terwijl de eigenaren van deze vijf percelen - al dan niet in een samenwerkingsverband met Windpark Zeewolde B.V. - tot zelfrealisatie van hetzelfde (particuliere) initiatief kunnen en wensen over te gaan (zie hoofdstuk 2 hiervoor). Dit klemt te meer omdat de betrokkenheid van de bestaande windturbine-eigenaren en de

grondeigenaren in alle onderliggende beleidsdocumenten als randvoorwaardelijk voor de ontwikkeling wordt beschouwd.

- 3.3.4 Ook om deze reden bestaan serieuze twijfels over de uitvoerbaarheid van het ontwerp-inpassingsplan.

4 BEZWAAR TEGEN ONTWERP-BESLUIT OMGEVINGSVERGUNNING

- 4.1.1 Bovendien kan - in het licht van hetgeen onder 3.1 tot en met 3.3 in deze zienswijze is opgemerkt - de omgevingsvergunning voor de bouw en exploitatie van het windpark niet worden verleend, nu uit de aanvraag voor de omgevingsvergunning niet blijkt dat wordt voldaan aan artikel 5.2 onder a van de regels van het ontwerp-inpassingsplan. In de aanvraag wordt immers niet aangetoond dat de in bijlage 1 van de regels opgenomen bestaande windturbines op de daarbij vermelde datum zijn verwijderd. In het ontwerp-besluit tot verlening van de omgevingsvergunning wordt hier ten onrechte in het geheel geen aandacht aan besteed. Dit is niet alleen in strijd met artikel 5.2 onder a van de planregels, maar ook met het zorgvuldigheidsbeginsel en de op het bevoegd gezag rustende motiveringsplicht. Gezien de randvoorwaardelijkheid van de saneringsopgave voor de bouw van het nieuwe windpark, is dat (ook) in dit stadium van de plan- en besluitvorming onaanvaardbaar.

5 BEZWAREN ONTWERP-INPASSINGSPLAN EN OMGEVINGSVERGUNNING IN VERBAND MET GELUID- WONING VERSCHOOR

- 5.1.1 Tot slot wenst de heer [naam] de volgende zienswijze naar voren te brengen.
- 5.1.2 Er zijn vier nieuwe windturbines dichtbij zijn woning aan de [naam] gepland, waarvan 1 windturbine op het perceel van de heer [naam] eigenaar van de woning, zelf. Deze windturbines staan op een afstand van circa 350m, 550m, 650m resp. 750m van de woning. Dit brengt naar verwachting een te hoog geluidsniveau met zich mee op deze woning dat met mitigatie niet oplosbaar is, althans uit de ter visie gelegde stukken blijkt niet dat sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.
- 5.1.3 Initiatiefnemer heeft hierover geen afspraken gemaakt met de heer [naam]. De realisatie van al deze vier windturbines lijkt hiermee niet haalbaar binnen de (financiële) beperkingen van mitigatie.

6 SLOT

- 6.1.1 De Ontwikkelgroep beschikt over 28% (62 stuks) van het aantal te saneren windturbines in het plangebied en over vijf posities voor nieuwe windturbines in

het ontwerp-inpassingsplan. Door overeenstemming met de Ontwikkelgroep kunnen het draagvlak en de slagingskans van de ontwikkeling van het gehele Windpark Zeewolde dus aanzienlijk worden vergroot. Omgekeerd staat zonder overeenstemming met de Ontwikkelgroep de uitvoerbaarheid van het plan op losse schroeven. De Ontwikkelgroep staat bovendien open voor aansluiting door nog niet betrokken belanghebbenden in het plangebied die bewust niet voor aansluiting bij Windpark Zeewolde B.V. hebben gekozen (circa 5% van de turbine-eigenaren), waardoor het draagvlak voor ontwikkeling van het gehele windpark Zeewolde nog verder kan groeien.

- 6.1.2 De Ontwikkelgroep heeft meermalen te kennen gegeven daadwerkelijk te willen participeren in de sanerings- en opschalingsoperatie en open te staan voor overleg daarover. De Ontwikkelgroep heeft op constructieve wijze getracht tot een oplossing te komen voor de realisatie van het windpark Zeewolde als samenwerkingspartner van Windpark Zeewolde B.V. in de ontwikkelingsfase voor deze ruimtelijke procedure. Het is in het belang van de realisatie van het windpark Zeewolde en de daarbij behorende saneringsopgave, en in overeenstemming met het Regioplan en de Crisis- en herstelwet, dat de Ontwikkelgroep een gerechtvaardigde kans krijgt in een samenwerkingsverband deel te nemen aan de gezamenlijke ontwikkeling en exploitatie van dit windpark. Het alleenrecht dat Windpark Zeewolde B.V. ten deel lijkt te zijn gevallen op basis van afspraken met de betrokken overheden, is naar het oordeel van de Ontwikkelgroep vanuit een oogpunt van transparantie ontoelaatbaar en leidt tot een onuitvoerbaar inpassingsplan.
- 6.1.3 Gezien de rol en positie van de Ontwikkelgroep meent zij dan ook dat haar de kans dient te worden gegeven om in een samenwerkingsverband met Windpark Zeewolde B.V. een deel van het windpark te kunnen realiseren en exploiteren dat correspondeert met de gevestigde posities (windturbines en grond) binnen de Ontwikkelgroep, in combinatie met de bijbehorende vereiste sanering, om op deze wijze het ontwerp-inpassingsplan uitvoerbaar te maken. De Ontwikkelgroep heeft hiervoor reële oplossingen (rekening houdend met een belang voor inwoners uit het plangebied zonder huidige windturbine) aangereikt tijdens de gesprekken onder leiding van bemiddelaars. Met vaststelling van het ontwerp-inpassingsplan in de huidige vorm en verlening van de daarop gebaseerde omgevingsvergunning conform het ontwerp-besluit, wordt hier ten onrechte geen rekening mee gehouden en is de (tijdige) uitvoerbaarheid van het gehele sanerings- en opschalingsplan niet aangetoond.

De Ontwikkelgroep licht deze zienswijze graag mondeling toe.

Hoogachtend,
De Brauw Blackstone Westbroek N.V.

Advocaat

BIJLAGE 1

Leden Windvereniging Zephyros Zeewolde

Naam	Adres	Turbinespecificaties
-------------	--------------	-----------------------------

		2x 850 v52 70m
		2x 900 nm 55m
		3x950 nm 70m
		3x950 nm 70m
		1x900 nm 55m
		1x950 nm 55m
		2x950 nm 55m
		1x950 nm 55m (en 1x wolff)
		1x950 nm 55m
		2x850 v52 70m
		1x900 nm 55m
		1x850 v52 70m
		1x850 v52 70m
		1x 950 nm 55m
		geen

BIJLAGE 2

2017/nr.

OPRICHTING VERENIGING

Heden, zesentwintig januari tweeduizend zeventien, verschenen voor mij,
notaris gevestigd te Dronten:-----

1.

2.

De verschenen personen verklaarden een vereniging op te richten met de navolgende ---
statuten: -----

NAAM -----

Artikel 1. -----

De vereniging draagt de naam: Windmolenvereniging Zephyros Zeewolde.-----

ZETEL EN DUUR -----

Artikel 2. -----

Zij heeft haar zetel te Zeewolde. -----

Zij is aangegaan voor onbepaalde tijd. -----

DOEL-----

Artikel 3. -----

De vereniging heeft ten doel: -----

1. het voorbereiden van de ontwikkeling van windparken in de gemeente Zeewolde en het buitengebied van de gemeente Almere alsmede het (doen) exploiteren van deze windparken middels participatie van de leden van de vereniging, teneinde een bijdrage te leveren aan opwekking van duurzame energie; -----
de te ontwikkelen windparken hierna ook aan te duiden als het 'project';-----

2. het verzorgen van de leiding van het project. -----

De vereniging tracht dit doel onder meer te bereiken door: -----

- a. het doen sluiten van de benodigde overeenkomst(en);-----
- b. het onderhouden van contacten met andere organisaties en overheden; -----
- c. het informeren van en bieden van ondersteuning aan de leden terzake de realisatie -- van het project;-----
- d. het (laten) doen van een zogenaamd haalbaarheidsonderzoek; -----
- e. het voorbereiden en begeleiden van het benodigde vergunningetraject;-----
- f. het namens en ten behoeve van het project indienen en aanvragen van vergunningen.

LEDEN-----

Artikel 4. -----

1. Leden van de vereniging kunnen uitsluitend zijn natuurlijke dan wel rechtspersonen die deelnemen in en partij zijn bij het project. -----
2. Het bestuur houdt een register waarin de namen en adressen van alle leden zijn ----- opgenomen.-----

ASPIRANTLEDEN, BEGUNSTIGERSArtikel 5.

De vereniging kent geen aspirantleden of begunstigers.

TOELATINGArtikel 6.

Het bestuur beslist na aanmelding over de toelating van een lid, waarbij ingeval van niet-toelating de algemene vergadering alsnog tot toelating kan besluiten. Aan de toetreding als lid kan een door het bestuur vastgesteld toetredings-/entreegeld zijn verbonden.

EINDE VAN HET LIDMAATSCHAPArtikel 7.

1. Het lidmaatschap eindigt:
 - a. door de opzegging van het lid;
 - b. door ontbinding van een lid-rechtspersoon;
 - c. door opzegging namens de vereniging; deze kan geschieden wanneer een lid heeft opgehouden aan de vereisten voor het lidmaatschap bij de statuten gesteld, te voldoen, wanneer hij zijn verplichtingen jegens de vereniging niet nakomt, alsook wanneer redelijkerwijs van de vereniging niet gevegd kan worden het lidmaatschap te laten voortduren;
 - d. door ontzetting; deze kan alleen worden uitgesproken wanneer een lid in strijd met de statuten, reglementen of besluiten der vereniging handelt, of de vereniging op onredelijke wijze benadeelt.
 2. Opzegging namens de vereniging geschiedt door het bestuur.
 3. Opzegging van het lidmaatschap door het lid of door de vereniging kan slechts geschieden tegen het einde van een verenigingsjaar en met inachtneming van een opzeggingstermijn van vier weken. Echter kan het lidmaatschap onmiddellijk worden beëindigd indien van de vereniging of van het lid redelijkerwijs niet gevegd kan worden het lidmaatschap te laten voortduren.
 4. Een opzegging in strijd met het bepaalde in het vorige lid doet het lidmaatschap eindigen op het vroegst toegelaten tijdstip volgende op de datum waartegen was opgezegd.
 5. Onmiddellijke beëindiging van het lidmaatschap door opzegging is voor een lid voorts mogelijk:
 - a. binnen één maand nadat een besluit waarbij de rechten van de leden zijn beperkt of hun verplichtingen zijn verzwaaard aan het lid bekend is geworden of is meegedeeld. Het besluit is alsdan niet op dat lid van toepassing.
 - b. binnen een maand nadat een besluit tot omzetting van de vereniging in een andere rechtsvorm of tot fusie aan hem is meegedeeld.
- Een lid is evenwel niet bevoegd door opzegging van een besluit waarbij de verplichtingen van geldelijke aard van de leden zijn verzwaaard te zijnen opzichte uit te sluiten.
6. Ontzetting uit het lidmaatschap geschiedt door het bestuur.
 7. Van een besluit tot opzegging van het lidmaatschap door de vereniging op grond dat redelijkerwijs van de vereniging niet gevegd kan worden het lidmaatschap te laten voortduren en van een besluit tot ontzetting uit het lidmaatschap staat de betrokkene binnen een maand na ontvangst van de kennisgeving van het besluit beroep open op

de algemene vergadering. Hij wordt daartoe ten spoedigste schriftelijk van het -----
besluit met opgave van redenen in kennis gesteld. Gedurende de beroepstermijn en -
hangende het beroep is het lid geschorst. -----

8. a. Het lidmaatschap van ieder lid-natuurlijk persoon eindigt niet door de dood van -
het lid, maar vererft/gaat over op diens rechtsopvolgers/erfgenamen/legatarissen,
met hetzelfde vanaf de aanvang van het lidmaatschap aan het overleden lid -----
toegekende aantal stemmen. -----
- b. Na vererving kunnen de rechten verbonden aan het lidmaatschap door de -----
desbetreffende rechthebbende(n) jegens de vereniging uitsluitend worden -----
uitgeoefend na overhandiging aan het bestuur van de vereniging van een -----
notariële verklaring van erfrecht waaruit bedoelde gerechtigdheid blijkt. -----
- c. Na vererving en (beneficiaire) aanvaarding is/zijn de desbetreffende -----
rechthebbende(n) vanaf het moment van overlijden van het lid van rechtswege --
gebonden aan de plichten welke het lidmaatschap van de vereniging met zich ----
meebrengt. -----

VERSCHULDIGDHEID JAARLIJKSE BIJDRAGE NA EINDE LIDMAATSCHAP ---

Artikel 8 -----

Wanneer het lidmaatschap in de loop van een verenigingsjaar eindigt, blijft desniettemin
de jaarlijkse bijdrage voor het geheel verschuldigd. -----

JAARLIJKSE BIJDRAGEN -----

Artikel 9. -----

De leden zijn gehouden tot het betalen van een jaarlijkse bijdrage, die door de algemene
vergadering zal worden vastgesteld. Zij kunnen daartoe in categorieën worden ingedeeld
die een verschillende bijdrage betalen. -----

Artikel 10.A. -----

Het bestuur is bevoegd in bijzondere gevallen gehele of gedeeltelijke ontheffing van de
verplichting tot het betalen van een bijdrage te verlenen. -----

BEGROTING, GELDLENINGEN EN GELDLENINGSREGISTER -----

Artikel 10.B -----

1. Jaarlijks wordt in de algemene vergadering een financiële begroting vastgesteld voor
het daarop volgende kalenderjaar. -----
2. De benodigde investeringsbijdrage voor het project wordt door leden van de -----
vereniging gefournuord middels geldleningen die de leden verstrekken aan de -----
vereniging. -----
Het aangaan van geldleningen door de vereniging geschiedt krachtens een besluit ---
van de algemene vergadering die daarbij tevens de koers en de verdere voorwaarden
voor de geldleningen vaststelt. -----
3. Bij het aangaan van (nieuwe) geldleningen door de vereniging heeft ieder lid het ----
recht om een gedeelte van die (nieuwe) geldleningen te verstrekken naar -----
evenredigheid van het totale nominale bedrag van zijn/haar reeds verstrekte -----
geldleningen, welk (voorkeurs-)recht niet overdraagbaar is. Voorzover deelname van
leden in (nieuwe) geldleningen naar evenredigheid niet mogelijk is, zal het bestuur -
van de vereniging door loting beslissen. -----
4. Indien gedurende het bestaan van de vereniging blijkt dat niet alle benodigde -----
financiële middelen voor het project door middel van geldleningen van de leden ----
kunnen worden verworven, zal het bestuur na voorafgaande goedkeuring van de ----

- algemene vergadering gerechtigd zijn om de ontbrekende benodigde financiële -----
middelen bij derden te verwerven, mits deze derden op het moment van het -----
verstrekken van die geldleningen toetreden als lid van de vereniging. -----
5. Geldleningen moeten in Nederlands geld geschieden. -----
 6. Er wordt door het bestuur van de vereniging een register gehouden waarin de namen
en de adressen van alle leden zijn opgenomen, het door ieder lid aan de vereniging --
verstrekte nominale bedrag van de geldlening(en) en het in totaal door ieder lid in ---
verband met bedoelde geldlening(en) in de kas van de vereniging gestorte bedragen,
met vermelding van de datum waarop zij die geldlening(en)/bedragen hebben -----
verstrekt/gestort. -----
 7. Het register wordt regelmatig bijgehouden, met dien verstande dat elke wijziging ---
van de daarin vermelde gegevens zo spoedig mogelijk in het register wordt -----
aangetekend.-----
 8. Ieder lid is verplicht aan het bestuur van de vereniging schriftelijk zijn/haar/hun ----
adres op te geven.-----
 9. Het bestuur verstrekt desgevraagd aan ieder lid om niet een uittreksel uit het register
met betrekking tot hetgeen daarin omtrent zijn persoon is geregistreerd. -----
 10. Het bestuur legt het register ten kantore van de vereniging ter inzage van de leden.---

BESTUUR-----

Artikel 11.-----

1. Het bestuur bestaat uit een oneven aantal van tenminste drie personen, die door de --
algemene vergadering worden benoemd. De benoeming geschiedt uit de leden, ----
behoudens het bepaalde in lid 2. -----
2. De algemene vergadering kan besluiten dat een lid van het bestuur buiten de leden --
wordt benoemd.-----
3. De benoeming van bestuursleden geschiedt uit een of meer bindende voordrachten, -
behoudens het bepaalde in lid 4. -----
Tot het opmaken van zulk een voordracht zijn bevoegd zowel het bestuur als vijf ----
leden. De voordracht van het bestuur wordt bij de oproeping voor de vergadering ---
meegedeeld. Een voordracht door vijf of meer leden moet voor de aanvang van de --
vergadering schriftelijk bij het bestuur worden ingediend.-----
4. Aan elke voordracht kan het bindend karakter worden ontnomen door een met -----
tenminste twee/derde van de uitgebrachte stemmen genomen besluit van de -----
algemene vergadering, genomen in een vergadering waarin tenminste twee/derde ---
van de leden vertegenwoordigd is.-----
5. Is geen voordracht opgemaakt, of besluit de algemene vergadering overeenkomstig -
het voorgaande lid de opgemaakte voordrachten het bindend karakter te ontnemen, -
dan is de algemene vergadering vrij in de keus. -----
6. Indien er meer dan een bindende voordracht is, geschiedt de benoeming uit die -----
voordrachten.-----
7. In afwijking van hetgeen in de voorgaande leden van dit artikel en/of in andere -----
artikelen van deze statuten is bepaald omtrent de benoeming en/of kwaliteitseisen --
van bestuurders, gelden bedoelde bepalingen en kwaliteitseisen niet voor de -----
bestuurders die bij de oprichting van de vereniging zijn benoemd. -----
8. Wie de leeftijd van vijf en zeventig jaar heeft bereikt, is niet tot bestuurslid -----
benoembaar.-----

EINDE BESTUURSLIDMAATSCHAP, PERIODIEK LIDMAATSCHAP, SCHORSING

Artikel 12.

1. Elk bestuurslid, ook wanneer hij voor een bepaalde tijd is benoemd, kan te allen tijde door de algemene vergadering worden ontslagen of geschorst. Een schorsing die niet binnen drie maanden gevolgd wordt door een besluit tot ontslag, eindigt door het verloop van die termijn.
2. Elk bestuurslid treedt uiterlijk drie jaar na zijn benoeming af, volgens een door het bestuur op te maken rooster van aftreding. De afgetredene is herkiesbaar, behoudens het bepaalde in lid 7 van artikel 11; wie in een tussentijdse vacature wordt benoemd, neemt op het rooster de plaats van zijn voorganger in.
3. Een bestuurslid dat de leeftijd van vijf en zeventig jaar heeft bereikt, treedt af in de jaarvergadering, gehouden in het jaar nadat hij die leeftijdsgrens heeft bereikt.
4. Het bestuurslidmaatschap eindigt voorts:
 - a. ten aanzien van een bestuurslid dat uit de leden benoemd is: door het eindigen van het lidmaatschap van de vereniging;
 - b. door bedanken.

BESTUURSFUNCTIES, BESLUITVORMING VAN HET BESTUUR

Artikel 13.

1. Het bestuur wijst uit zijn midden een voorzitter, een secretaris en een penningmeester aan, die tezamen het dagelijks bestuur vormen. Het bestuur kan uit zijn midden een vervanger aanwijzen. Een bestuurslid kan meer dan een functie bekleden.
2. Van het verhandelde in elke vergadering worden door de secretaris notulen gemaakt, die in een volgende vergadering worden vastgesteld en die na vaststelling door de voorzitter en de secretaris worden ondertekend. Bij staking van stemmen in bestuursvergaderingen, telt de stem van de voorzitter voor twee. In afwijking van hetgeen de wet dienaangaande bepaalt, is het oordeel van de voorzitter omtrent de uitslag van een stemming en de inhoud van een besluit niet beslissend.
3. Bij huishoudelijk reglement kunnen nadere regelen aangaande de vergaderingen van- en de besluitvorming door het bestuur worden gegeven.

BESTUURSTAAK, VERTEGENWOORDIGING

Artikel 14.

1. Behoudens de beperkingen volgens de statuten is het bestuur belast met het besturen van de vereniging.
2. Indien het aantal bestuursleden beneden drie is gedaald, blijft het bestuur bevoegd. Het is echter verplicht zo spoedig mogelijk een algemene vergadering te beleggen waarin de voorziening in de open plaats of de open plaatsen aan de orde komt.
3. Het bestuur is bevoegd onder zijn verantwoordelijkheid bepaalde onderdelen van zijn taak te doen uitvoeren door commissies die door het bestuur worden benoemd.
4. Het bestuur is niet bevoegd te besluiten tot het aangaan van overeenkomsten tot het verkrijgen, vervreemden en/of bezwaren van registergoederen, noch tot het aangaan van overeenkomsten waarbij de vereniging zich als borg of hoofdelijk

- medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot -----
 zekerheidsstelling voor een schuld van een ander verbindt. -----
5. Het bestuur behoeft goedkeuring van de algemene vergadering voor besluiten tot: ---
 I., onverminderd het bepaalde onder II, het aangaan van rechtshandelingen en het ---
 verrichten van investeringen een bedrag of waarde, jaarlijks door de algemene -----
 vergadering vast te stellen, te boven gaande; -----
- II. a. het huren, verhuren en op andere wijze in gebruik of genot verkrijgen en ----
 geven van registergoederen;-----
 b. het aangaan van overeenkomsten, waarbij aan de vereniging een bankkrediet
 wordt verleend;-----
 c. het ter leen verstrekken van gelden, alsmede het ter leen opnemen van gelden,
 waaronder niet is begrepen het gebruikmaken van een aan de vereniging ----
 verleend bankkrediet;-----
 d. het aangaan van dadingen;-----
 e. het optreden in rechte, waaronder begrepen het voeren van arbitrale -----
 procedures, doch met uitzondering van het nemen van conservatoire -----
 maatregelen en van het nemen van die rechtsmaatregelen die geen uitstel ----
 kunnen lijden; -----
 f. het sluiten en wijzigen van arbeidsovereenkomsten. -----
- Op het ontbreken van deze goedkeuring kan tegen derden geen beroep worden -----
 gedaan. -----
6. De vereniging wordt in en buiten rechte vertegenwoordigd door het bestuur. -----
 De vertegenwoordigingsbevoegdheid komt mede toe aan twee gezamenlijk -----
 handelende bestuursleden. -----

BESTUURSVERSLAG, REKENING EN VERANTWOORDING-----

Artikel 15.-----

1. Het boekjaar en het verenigingsjaar is gelijk aan het kalenderjaar. -----
2. Het bestuur is verplicht van de vermogenstoestand van de vereniging en van alles ---
 betreffende de werkzaamheden van de vereniging, naar de eisen die voortvloeien uit
 deze werkzaamheden, op zodanige wijze een administratie te voeren en de daartoe --
 behorende boeken, bescheiden en andere gegevensdragers op zodanige wijze te ----
 bewaren dat te allen tijde de rechten en verplichtingen van de vereniging kunnen ---
 worden gekend. -----
3. Het bestuur brengt op een algemene vergadering binnen zes maanden na afloop van
 het verenigingsjaar, behoudens verlenging van deze termijn met ten hoogste vier ----
 maanden door de algemene vergadering, zijn bestuursverslag uit over de gang van --
 zaken binnen de vereniging en over het gevoerde beleid. Het legt de balans en de ---
 staat van baten en lasten met toelichting ter goedkeuring aan de algemene -----
 vergadering over. Deze stukken worden ondertekend door de bestuurders; ontbreekt
 de ondertekening van één of meer hunner dan wordt daarvan onder opgaaf van ----
 redenen melding gemaakt. Na verloop van de termijn kan ieder lid in rechte -----
 vorderen van de gezamenlijke bestuurders dat zij deze verplichtingen nakomen. -----
4. Wordt omtrent de getrouwheid van de stukken bedoeld in het vorige lid aan de -----
 algemene vergadering niet overgelegd een verklaring afkomstig van een accountant
 als bedoeld in artikel 2:393 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek, dan benoemt de -----

- algemene vergadering, jaarlijks, een commissie van ten minste twee leden die geen deel van het bestuur mogen uitmaken.
5. Het bestuur is verplicht aan de commissie ten behoeve van haar onderzoek alle door haar gevraagde inlichtingen te verschaffen, haar desgewenst de kas en de waarden te tonen en de boeken, bescheiden en andere gegevensdragers van de vereniging voor raadpleging beschikbaar te stellen.
 6. De commissie onderzoekt de in lid 3 en lid 5 bedoelde stukken en brengt aan de algemene vergadering verslag van haar bevindingen uit.
Vereist het onderzoek van de rekening en verantwoording bijzondere boekhoudkundige kennis, dan kan de commissie van onderzoek zich door een deskundige doen bijstaan.
 7. Het bestuur is verplicht de bescheiden, boeken en andere gegevensdragers, bedoeld in de leden 2 en 3, zeven jaar lang te bewaren.

ALGEMENE VERGADERINGEN

Artikel 16.

1. Aan de algemene vergadering komen in de vereniging alle bevoegdheden toe, die niet door de wet of de statuten aan het bestuur zijn opgedragen.
2. Jaarlijks, uiterlijk zes maanden na afloop van het verenigingsjaar, wordt een algemene vergadering - de jaarvergadering - gehouden. In de jaarvergadering komen ondermeer aan de orde:
 - a. het bestuursverslag en de rekening en verantwoording bedoeld in artikel 15 met het verslag van de aldaar benoemde commissie;
 - b. kwijting van de bestuurders voor het door hen in het desbetreffende verenigingsjaar gevoerde beleid, voor zover van dat beleid uit het bestuursverslag en de rekening en verantwoording blijkt dan wel dat beleid aan de algemene vergadering op andere wijze bekend is gemaakt;
 - c. de benoeming van de in artikel 15 genoemde commissie voor het volgende verenigingsjaar;
 - d. voorziening in eventuele vacatures;
 - e. voorstellen van het bestuur of de leden, aangekondigd bij de oproeping voor de vergadering.
3. Andere algemene vergaderingen worden gehouden zo dikwijls het bestuur dit wenselijk oordeelt.
4. Voorts is het bestuur op schriftelijk verzoek van tenminste een zodanig aantal leden als bevoegd is tot het uitbrengen van een/tiende gedeelte der stemmen verplicht tot het bijeenroepen van een algemene vergadering op een termijn van niet langer dan vier weken na indiening van het verzoek. Indien aan het verzoek binnen veertien dagen geen gevolg wordt gegeven, kunnen de verzoekers zelf tot die bijeenroeping overgaan door oproeping overeenkomstig artikel 20 of door advertentie in tenminste een ter plaatse waar de vereniging gevestigd is veel gelezen dagblad.

TOEGANG EN STEMRECHT

Artikel 17.

1. Toegang tot de algemene vergadering hebben alle leden van de vereniging en het bestuurslid dat geen lid van de vereniging is. Geen toegang hebben geschorste leden en geschorste bestuursleden met dien verstande dat een geschorst lid toegang heeft -

- tot de vergadering waarin het besluit tot schorsing wordt behandeld. Hij heeft tevens het recht in die vergadering het woord te voeren. -----
2. Over toelating van andere dan de in lid 1 bedoelde personen beslist de algemene vergadering. -----
 3. Ieder lid van de vereniging heeft één stem. Geschorste leden hebben geen stemrecht. Het bestuurslid dat geen lid van de vereniging is, heeft een raadgevende stem. -----
 4. Een lid kan zijn stem door een schriftelijk daartoe gemachtigd ander lid uitbrengen, met dien verstande dat een lid in totaal niet meer dan twee stemmen kan uitbrengen. -----
 5. Ieder lid-rechtspersoon wordt in de algemene vergadering vertegenwoordigd door een natuurlijk persoon, die voor de aanvang van de vergadering ten genoeg van de voorzitter van die vergadering dient aan te tonen dat hij/zij bevoegd is om het betreffende lid-rechtspersoon rechtsgeldig op die vergadering te vertegenwoordigen. -----

VOORZITTERSCHAP, NOTULEN -----

Artikel 18.-----

1. De algemene vergaderingen worden, tenzij de situatie zich voordoet als omschreven in artikel 16 lid 4, laatste zin, geleid door de voorzitter van de vereniging of zijn plaatsvervanger. Ontbreken de voorzitter en zijn plaatsvervanger, dan treedt een der andere bestuursleden door het bestuur aan te wijzen als voorzitter op. Wordt ook op deze wijze niet in het voorzitterschap voorzien, dan voorziet de vergadering daarin zelve. -----
2. Van het verhandelde in elke vergadering worden door de secretaris of een ander door de voorzitter daartoe aangewezen persoon notulen gemaakt, die worden vastgesteld in de zelfde of in een volgende vergadering, en die na vaststelling door de voorzitter en de notulist worden ondertekend. Zij die de vergadering bijeenroepen kunnen een notarieel proces-verbaal van het verhandelde doen opmaken. De inhoud van de notulen of van het proces-verbaal wordt ter kennis van de leden gebracht. -----

BESLUITVORMING VAN DE ALGEMENE VERGADERING-----

Artikel 19.-----

1. Het ter algemene vergadering uitgesproken oordeel van de voorzitter omtrent de uitslag van een stemming is beslissend. Hetzelfde geldt voor de inhoud van een genomen besluit voorzover gestemd werd over een niet schriftelijk vastgelegd voorstel. -----
2. Wordt echter onmiddellijk na het uitspreken van het in het eerste lid bedoeld oordeel de juistheid daarvan betwist, dan vindt een nieuwe stemming plaats wanneer de meerderheid der vergadering, of indien de oorspronkelijke stemming niet hoofdelijk of schriftelijk geschiedde, een stemgerechtigde aanwezige dit verlangt. Door deze nieuwe stemming vervallen de rechtsgevolgen van de oorspronkelijke stemming. -----
3. Voorzover de statuten of de wet niet anders bepalen, worden alle besluiten van de algemene vergadering genomen met volstreekte meerderheid van de geldig uitgebrachte stemmen. -----
4. Blanco stemmen worden beschouwd als niet te zijn uitgebracht. -----
5. Indien bij een verkiezing van personen niemand de volstreekte meerderheid heeft verkregen, heeft een tweede stemming, of ingeval van een bindende voordracht, een tweede stemming tussen de voorgedragen kandidaten plaats. -----
Heeft alsdan weder niemand de volstreekte meerderheid verkregen, dan vinden herstemmingen plaats, totdat het zij een persoon de volstreekte meerderheid heeft -----

- verkregen, hetzij tussen twee personen is gestemd en de stemmen staken. Bij -----
 gemelde herstemmingen (waaronder niet is begrepen de tweede stemming) wordt ---
 telkens gestemd tussen de personen op wie bij de voorafgaande stemming is -----
 gestemd, evenwel uitgezonderd de persoon, op wie bij die voorafgaande stemming -
 het geringste aantal stemmen is uitgebracht. Is bij die voorafgaande stemming het ---
 geringste aantal stemmen op meer dan een persoon uitgebracht, dan wordt door ----
 loting uitgemaakt, op wie van die personen bij de nieuwe stemming geen stemmen -
 meer kunnen worden uitgebracht.-----
 Ingeval bij een stemming tussen twee personen de stemmen staken, beslist het lot ---
 wie van beiden is gekozen.-----
6. Indien de stemmen staken over een voorstel niet rakende verkiezing van personen, -
 dan is het verworpen. -----
 7. Alle stemmingen geschieden mondeling, tenzij de voorzitter een schriftelijke -----
 stemming gewenst acht of een der stemgerechtigden zulks voor de stemming -----
 verlangt. Schriftelijke stemming geschiedt bij ongetekende, gesloten briefjes. -----
 Besluitvorming bij acclamatie is mogelijk, tenzij een stemgerechtigde hoofdelijke --
 stemming verlangt. -----
 8. Een eenstemmig besluit van alle leden, ook al zijn deze niet in een vergadering -----
 bijeen, heeft, mits met voorkeem van het bestuur genomen, dezelfde kracht als een
 besluit van de algemene vergadering. -----
 9. Zolang in een algemene vergadering alle leden aanwezig of vertegenwoordigd zijn, -
 kunnen geldige besluiten worden genomen, mits met algemene stemmen, omtrent ---
 alle aan de orde komende onderwerpen - dus mede een voorstel tot statutenwijziging
 of tot ontbinding - ook al heeft geen oproeping plaatsgehad of is deze niet op de ----
 voorgeschreven wijze geschied of is enig ander voorschrift omtrent het oproepen en
 houden van vergaderingen of een daarmee verband houdende formaliteit niet in acht
 genomen.-----

BIJENROEPING ALGEMENE VERGADERING -----

Artikel 20.-----

1. De algemene vergaderingen worden bijengeroepen door het bestuur. De oproeping
 geschiedt schriftelijk aan de adressen van de leden volgens het ledenregister bedoeld
 in artikel 4. De oproeping geschiedt niet later dan op de vierde dag voor die der ----
 vergadering, met dien verstande dat de oproeping voor een algemene vergadering ---
 waarin een voorstel tot wijziging van de statuten van de vereniging zal worden -----
 behandeld, niet later geschiedt dan op de zevende dag voor die der vergadering. ----
2. Bij de oproeping worden de te behandelen onderwerpen vermeld, onverminderd het
 bepaalde in artikel 21.-----
3. Indien een vergadergerechtigde hiermee instemt kan de oproeping geschieden door -
 een langs veilige elektronische weg toegezonden leesbaar en reproduceerbaar bericht
 aan het adres dat door hem/haar voor dit doel aan de vereniging is verschaft.-----

STATUTENWIJZIGING-----

Artikel 21.-----

1. In de statuten van de vereniging kan geen verandering worden gebracht dan door een
 besluit van een algemene vergadering, waartoe is opgeroepen met de mededeling dat
 aldaar wijzigingen van de statuten zullen worden voorgesteld. -----

2. Zij die de oproeping tot de algemene vergadering ter behandeling van een voorstel -- tot statutenwijziging hebben gedaan, moeten tenminste vijf dagen voor de ----- vergadering een afschrift van dat voorstel, waarin de voorgedragen wijziging ----- woordelijk is opgenomen, op een daartoe geschikte plaats voor de leden ter inzage -- leggen tot na afloop van de dag waarop de vergadering wordt gehouden. Bovendien wordt een afschrift als hiervoor bedoeld aan alle leden toegezonden. -----
3. Een besluit tot statutenwijziging behoeft tenminste twee/derde van de uitgebrachte -- geldige stemmen, in een vergadering waarin tenminste twee/derde van de leden ---- tegenwoordig of vertegenwoordigd is. Is niet twee/derde van de leden tegenwoordig of vertegenwoordigd, dan wordt binnen vier weken daarna een tweede vergadering - bijeengeroepen en gehouden, waarin over het voorstel zoals dat in de vorige ----- vergadering aan de orde is geweest, ongeacht het aantal tegenwoordige of ----- vertegenwoordigde leden, kan worden besloten, mits met een meerderheid van ---- tenminste twee/derde van de uitgebrachte geldige stemmen. -----
4. Een statutenwijziging treedt niet in werking dan nadat hiervan een notariële akte is - opgemaakt. Tot het doen verlijden van de akte is ieder bestuurslid bevoegd. -----

ONTBINDING-----

Artikel 22.-----

1. De vereniging kan worden ontbonden door een besluit van de algemene vergadering. Het bepaalde in de leden 1, 2 en 3 van het voorgaande artikel en het bepaalde in ---- artikel 20 is van overeenkomstige toepassing. -----
2. De vereffening geschiedt door het bestuur. -----
3. Het batig saldo na vereffening vervalt aan diegenen die ten tijde van het besluit tot -- ontbinding lid waren. Ieder hunner ontvangt een evenredig deel zulks naar rato van - de grootte van deelname in het project. Bij het besluit tot ontbinding kan echter ook een andere bestemming aan het batig saldo worden gegeven. -----
4. De vereffening eindigt op het tijdstip waarop geen aan de vereffenaar bekende baten meer aanwezig zijn. -----
5. De vereniging houdt in geval van vereffening op te bestaan op het tijdstip waarop de vereffening eindigt. De vereffenaars doen hiervan opgaaf aan de registers waar de -- vereniging is ingeschreven. -----

HUISHOUDELIJK REGLEMENT-----

Artikel 23.-----

1. De algemene vergadering kan een huishoudelijk reglement vaststellen. -----
2. Het huishoudelijk reglement mag niet in strijd zijn met de wet, ook waar die geen -- dwingend recht bevat, noch met de statuten. -----

Tenslotte verklaarden de verschenen personen, dat in afwijking van het hiervoor ----- bepaalde voor de eerste maal als bestuursleden worden benoemd: -----

- a. de heer _____, voornoemd, als voorzitter;-----
- b. de heer _____, voornoemd, als secretaris;-----
- c. de heer _____, geboren te _____, wonende te _____, geboren te _____, als penningmeester.-----

ALGEMENE VOORWAARDEN/BEPERKING AANSPRAKELIJKHEID-----

Op de door de notaris te verlenen diensten zijn de door de notaris gehanteerde ----- Algemene voorwaarden, waarin een beperking van aansprakelijkheid is opgenomen, ---

van toepassing. Een afdruk van deze algemene voorwaarden is door de notaris aan -----
partijen overhandigd. -----

WOONPLAATSKEUZE -----

Terzake van de uitvoering van deze overeenkomst wordt, behalve voor fiscale gevolgen,
woonplaats gekozen ten kantore van de bewaarder van deze akte. -----

SLOT AKTE -----

WAARVAN AKTE in minuut is verleden te Dronten op de datum in het hoofd van deze
akte vermeld. -----

De verschenen persoon is mij, notaris, bekend. De zakelijke inhoud van de akte is aan --
de verschenen persoon opgegeven en toegelicht. De verschenen personen heeft -----
handelend als gemeld verklaard op volledige voorlezing van de akte geen prijs te -----
stellen, tijdig voor het verlijden een conceptakte te hebben ontvangen, van de inhoud ---
van de akte te hebben kennis genomen, daar mee in te stemmen en te zijn geweest op --
de gevolgen, die voor partijen uit de akte voortvloeien. -----

Deze akte is beperkt voorgelezen en onmiddellijk daarna ondertekend, eerst door de ---
verschenen persoon en vervolgens door mij, notaris. -----

(Volgt ondertekening)

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

BIJLAGE 3

BIJLAGE 4

PROVINCIE FLEVOLAND

ONTVANGEN 10 APR 2017

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon
(0320)-265265

Fax
(0320)-265260

E-mail
provincie@flevoland.nl
Website
www.flevoland.nl

Ventolines BV

Duit 15
8305 BB Emmeloord

Verzenddatum **07 APR. 2017** Bijlagen

Lijst kenmerk

Ons kenmerk
2059443

Onderwerp
Uitkomsten bemiddeling Windpark Zeewolde

Geachte Geachte heer Vermeulen,

Met deze brief willen wij u als stuurgroep van het Windpark Zeewolde informeren over de beslissing die wij genomen hebben over het bemiddelingsresultaat in het kader van Windpark Zeewolde.

Voorgeschiedenis

In het door provincie Flevoland en gemeente Zeewolde vastgestelde Regioplan 'Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland' is vastgelegd dat de overheden samenwerken met één initiatiefnemer of samenwerkingsverband van initiatiefnemers. Bovendien vinden wij het belangrijk dat alle betrokkenen in het projectgebied de kans krijgen mee te doen in het nieuwe project.

Medio december 2016 hebben de gezamenlijke overheden (Rijk, provincie en gemeente) vernomen dat, ondanks alle inspanningen en een bemiddelingspoging door oud-wethouder , niet alle turbine- en grondeigenaren zich verenigd hadden binnen één ontwikkelende partij.

De gezamenlijke overheden hebben daarom medio december twee bemiddelaars opdracht gegeven om met de verschillende partijen om tafel te gaan om te onderzoeken of er toch tot samenwerking gekomen kan worden. In verband met de bestaande plannen is aangegeven dat er uiterlijk 31 maart 2017 een eindrapportage moest liggen.

Bemiddelingsresultaat

Op 30 maart jl. hebben de overheden van de bemiddelaars vernomen dat de twee partijen; Windpark Zeewolde B.V. en Ontwikkelgroep Zeewolde (bestaande uit Windvereniging Zephyros, De Wolff Nederland Windenergie en Raedthuys Pure Energie) helaas niet tot overeenstemming zijn gekomen. Nu Windpark Zeewolde B.V. en Ontwikkelgroep er niet uit zijn gekomen zijn er twee partijen. Bovendien zijn er nog ca. 15-20 grond- en/of turbine eigenaren die zich bij geen van beide hebben aangesloten.

Inlichtingen bij

Doorkiesnummer

Bezoekadres
Visarendreef 1
Lelystad

Bladnummer

2

Oms kenmerk:

2059443

Beslissing stuurgroep

Met deze conclusie heeft de stuurgroep¹ een besluit genomen. Gezien de gezamenlijke beleidsdoelen van opschalen / saneren en het Nationaal beleid windenergie hebben wij besloten om het project voort te zetten met de bestaande initiatiefnemer (die het overgrote aandeel te saneren windmolens heeft gecontracteerd) en bijbehorende planning. Het is ongewenst beide partijen elk een deel van het plan te laten uitvoeren omdat dit ten koste zal gaan van de ruimtelijke doelen van het regioplan en de voortgang van het proces.

Onze overwegingen bij onze beslissing zijn als volgt;

1. Bijdrage aan taakstelling windenergie op land

Met het realiseren van het Windpark Zeewolde worden de 221 bestaande turbines gesaneerd en worden er 93 grotere en hogere turbines gebouwd. Met deze totaalopgave wordt straks ca. 2,5 keer zoveel duurzame energie opgewekt in het buitengebied van Zeewolde en een deel van Almere. Hiermee vindt een belangrijke landschappelijke verbetering plaats. En wordt met ca. 320 MW een grote bijdrage geleverd aan de provinciale taakstelling van 1.390,5 MW aan windenergie op land in 2020.

2. Ruimtelijk belang van één totaalplan

In het Regioplan is er vanuit ruimtelijk oogpunt bepaald dat één initiatiefnemer één plan ontwikkelt voor de opschalings- en saneringsopgave per projectgebied. M.a.w. er worden ruimtelijke doelen (voornamelijk beeldkwaliteit/landschap) gediend met het stellen van deze voorwaarde. Met de inzet van bemiddelaars hebben overheden er alles aan gedaan om de partijen in het gebied met elkaar te verenigen. Nu dit niet is gelukt houden wij conform een eerder getekende intentieovereenkomst wel vast aan de beleidskaders.

3. Planning en haalbaarheid

Alleen door nu de keuze te maken voor de bestaande initiatiefnemer kan de bestaande planning worden gehaald. Deze planning is belangrijk in verband met het aanvragen van de SDE-subsidie van 2017. Zonder het halen van deze inschrijvingstermijn komt tijdige realisatie van de doelstellingen op het gebied van duurzame energie in het geding.

Vervolg

De komende periode zullen er afspraken met Windpark Zeewolde B.V. worden gemaakt over hoe de volledige nieuwbouw en sanering gezekerd gaan worden. Als overheden hebben wij hierbij de voorwaarde gesteld dat degene die nog niet aangesloten zijn bij Windpark Zeewolde B.V. de mogelijkheid krijgen om dit alsnog te doen.

Mocht u naar aanleiding van deze brief vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de heer
van het ministerie van Economische Zaken

mevrouw van de provincie Flevoland }
de heer van de gemeente Zeewolde } of

Hoogachtend,
Namens de stuurgroep van het windpark Zeewolde

¹ In de stuurgroep van het windpark zijn de gezamenlijke overheden (Rijk, provincie, gemeenten) en de bestaande initiatiefnemer vertegenwoordigd. Alleen de vertegenwoordigers van de overheden hebben het besluit over de bemiddeling genomen

BIJLAGE 5

Berekening onteigeningsvergoeding ten behoeven van realisatie Windpark Zeewolde

20 april 2017

Vergoeding conform Onteigeningswet

Een vergoeding in het kader van een Onteigeningswet is gebaseerd op volledige schadeloosstelling. De turbine-eigenaar (en eventuele opstalverlener) waarvan de turbine onteigend wordt, kan samengevat in ieder geval aanspraak maken op de volgende vergoedingen:

- Inkomensschade turbine, gekapitaliseerd tegen een factor 10 (gebaseerd op 13 jaar, discontovoet 4%) voor turbines op eigen grond en een factor 9 voor turbines op opstalrecht.
- kosten van bijstand (kosten procedure en pre-processuele kosten advocaat en adviseurs)
- verwijderingskosten turbine
- belastingschade opgelopen door turbine-eigenaar
- marktwaarde turbine en (indien niet op basis van opstalrecht) grond waarop de turbine staat (de voetafdruk)
 - o waardevermindering overblijvende (zijnde het verschil tussen enerzijds de waarde van het geheel voor onteigening en anderzijds de optelsom van de vergoeding voor de werkelijk waarde van het onteigende en de waarde van het overblijvende na onteigening)
- inkomensschade en belastingschade opstalverlener (indien turbine op basis opstalrecht)

Berekening schadeloosstelling turbines Ontwikkelgroep

De grootste kostenpost bij onteigening is naar verwachting de inkomensschade van de turbine. Als wordt uitgegaan van de gebruikelijke systematiek op grond van de Onteigeningswet (dus behoudens bijzondere omstandigheden) wordt de schade bepaald aan de hand van de gemiddelde inkomsten van de drie jaren voorafgaand aan de onteigening. Uiteraard is de hoogte van de schadeloosstelling sterk afhankelijk van de toekomstige stroomprijs. Daarnaast zijn er de verwijderingskosten van de turbine zelf (inschatting 20.000 euro per turbine) en de kosten van processuele en pre-processuele juridische en deskundige bijstand en gerechtskosten (conservatief ingeschat op 20.000 euro per casus). De overige kosten zullen sterk per situatie verschillen en bepaald moeten worden.

Voor de 50 windturbines van de Ontwikkelgroep is een inschatting gemaakt van de inkomensschade turbine, kosten van bijstand en de verwijderingskosten. Toekomstscenario's laten een stijgende stroomprijs zien.¹ De schadeloosstelling is voor een gemiddelde stroomprijs van resp. 50 en 70 euro per MWh berekend.

Berekening schadeloosstelling 50 turbines Ontwikkelgroep o.b.v. Onteigeningswet in euro

	scenario 50 euro per MWh	scenario 70 euro per MWh
Inkomensschade turbine	21,6M	36,1M
Kosten bijstand en verwijdering	1,4M	1,4M
Aanvullende vergoedingen turbine-eigenaar	<ul style="list-style-type: none"> • werkelijke waarde grond en opstal • waardevermindering van het overblijvende • belastingschade 	<ul style="list-style-type: none"> • werkelijke waarde grond en opstal • waardevermindering van het overblijvende • belastingschade
Aanvullende vergoeding opstalverlener	<ul style="list-style-type: none"> • inkomensschade en belastingschade m.b.t. opstalvergoeding 	<ul style="list-style-type: none"> • inkomensschade en belastingschade m.b.t. opstalvergoeding

¹ Zie: Nationale Energieverkenning 2016 © Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN) Amsterdam/Petten 2016, pag. 11, Kerntabel Nationale Energieverkenning 2016 vastgesteld + voorgenomen beleid.

Conclusie

De saneringslasten in het geval van een onteigeningsprocedure voor de turbines van de Ontwikkelgroep lopen op tot tientallen miljoenen euro's. De hoogte van deze saneringslasten zijn sterk afhankelijk van de toekomstige stroomprijzen. De stroomprijzen waarvan bij de bepaling van de schadeloosstelling bij een toekomstige onteigening wordt uitgegaan, zijn naar redelijke verwachting aanzienlijk hoger dan de stroomprijzen in de periode tot aan financial close van windpark Zeewolde.

Verzonden: Donderdag 20 april 2017 16:15
 Onderwerp: Zienswijzeformulier
 Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:
 Aanspreektitel:
 Achternaam:
 Voorvoegsel(s):
 Voorletters:
 Straat: Zwartewaterallee
 Huisnummer: 14
 Postcode: 8031 DX
 Woonplaats: ZWOLLE
 Telefoonnummer:
 E-mailadres:
 Als: Organisatie
 Organisatie: Rombou

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

De belangen van een grondgebruiker de heer [redacted] die al meer dan 20 jaar 21 hectare grond pacht/huurt van Vitens aan de [redacted] in Zeewolde. De heer [redacted] is biologisch akkerbouwer. De heer [redacted] voorziet in zijn bedrijfsvoering grote problemen met betrekking tot het realiseren van windmolens in de nabijheid van zijn biologische akkerbouwgronden.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?

Het belang is dat de belangen van de heer [redacted] als langjarig grondgebruiker niet worden betrokken bij het windproject. De heer [redacted] zal als pachter ([redacted]) van de gronden te maken krijgen met de nadelige gevolgen van een windturbine (slagschaduw, dode vogels in de gewassen, verstoring landbouwmachines) Het stralingsgevaar voor het wiedpersoneel. De werking van de onkruidbrander kan verstoord geraken. De certificering en de voedselveiligheid zullen door de vele dode vogels in gevaar komen.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

vandaag wordt ook een aangetekende zienswijze namens de heer [redacted] verstuurd.

Reactie

AANGETEKEND

aan Bureau Energieprojecten Inspraakpunt Windpark Zeewolde
Postbus 248
2250 AE Voorschoten

21 APR 2017

betreft Zienswijze ontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde namens de heer [redacted]
Zeewolde
referentie LvP/LH/141
datum 20 april 2017

Geachte heer, mevrouw,

Ondergetekende, [redacted], namens [redacted] voornoemd, wil hierbij een zienswijze indienen op het ontwerp van het Inpassingsplan Windpark Zeewolde.

Reclamant exploiteert een biologisch akkerbouwbedrijf. In dit verband wordt sedert eind jaren negentig aan de [redacted] ca. 21 hectare jaarlijks gepacht/gehuurd. De betreffende 21 hectares, welke in eigendom zijn van Vitens, zijn gelegen in de nabijheid van het Vitens gebouw.

Reclamant vindt het onjuist dat hij als langjarig grondgebruiker in het geheel niet in aanmerking komt voor deelname aan het windmolenproject. Reclamant is van mening dat met realiseren van het Windpark Zeewolde rekening moet worden gehouden met de belangen van de grondgebruikers. In het geval van reclamant heeft hij al bijna twintig jaar grond gepacht/gehuurd.

Reclamant constateert dat hij op basis van mededelingen vanuit de vereniging als jaarlijks pachter/huurder nergens voor in aanmerking komt. Reclamant is van mening dat ook pachters die jaarlijks dezelfde percelen pachten/huren in aanmerking moeten komen voor deelname.

Hoogachtend,

jurist

Verzonden: Donderdag 20 april 2017 16:58
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat: Blaak
Huisnummer: 28
Postcode: 3011 TA
Woonplaats: ROTTERDAM
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Organisatie
Organisatie: Ploum Lodder Princen

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?
zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?
zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?
zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?
zie bijlage

Reactie

AANGETEKEND

De Minister van Economische Zaken
De Minister van Infrastructuur en Milieu
p/a Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark Zeewolde
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

Tevens per digitaal reactieformulier: <http://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/windpark-zeewolde> (exclusief bijlagen)

Rotterdam, 20 april 2017

Referentie : 538.16.066 Almere Hout / Windpark Zeewolde – Zienswijze

Uw referentie : Ontwerp-Rijksinpassingsplan en ontwerp-uitvoeringsbesluiten Windpark Zeewolde.

Van : , advocaat en , senior jurist

Telefoon :

Fax :

E-mail :

Excellenties,

Namens cliënten

- AM Grondbedrijf B.V., gevestigd aan de Ptolemaeuslaan 80 te (3528 BP) Utrecht;
- Bouwinvest Development B.V., gevestigd aan de La Guardiaweg 4 te (1043 DG) Amsterdam;
- Heijmans Vastgoed B.V., gevestigd aan de Graafsebaan 65 te (5248 JT) Rosmalen; en
- Terra Ontwikkeling C.V., gevestigd aan de Graafsebaan 65 te (5248 JT) Rosmalen.

{hierna tezamen genoemd: 'cliënten'}, domicilie kiezende aan de Blaak 28 te (3011 TA) Rotterdam, ten kantore van Ploum Lodder Princen Advocaten en Notarissen, van welk kantoor mrs. en tot (advocaat-)gemachtigden worden gesteld, zulks met het recht van plaatsvervangende, dienen wij hierbij zienswijzen in tegen de volgende ontwerpbesluiten ten behoeve van de realisatie van het Windpark Zeewolde:

- het ontwerp-rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde van 28 februari 2017 van de Ministers van Economische Zaken en van Infrastructuur en Milieu (de '**Ministers**') (het '**ontwerp-RIP**'); en
- de ontwerp-omgevingsvergunning van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zeewolde (kenmerk: nr. 16z0013723) de ('**ontwerp-omgevingsvergunning**'); en
- de ontwerp-vergunning op grond van de Wet natuurbescherming van 26 januari 2017 van de Gedeputeerde Staten van Flevoland (de '**ontwerp-natuurvergunning**'); en
- de ontwerp-waterveding van het College van Dijkgraaf Heemraden van het waterschap Zuiderzeeland.

Het ontwerp-RIP maakt het mogelijk dat het windpark Zeewolde vanuit planologisch oogpunt kan worden gerealiseerd. Daarnaast zijn voor de realisering van het windpark Zeewolde vergunningen nodig. Tezamen met het ontwerp-RIP worden de ontwerp-waterveding, ontwerp-natuurvergunning en ontwerp-omgevingsvergunning (de '**uitvoeringsbesluiten**') gecoördineerd voorbereid. Van 10 maart tot en met 20 april 2017 liggen het ontwerp-RIP en de uitvoeringsbesluiten ter inzage en kan een ieder zienswijzen naar voren brengen.

Cliënten wensen gebruik te maken van de gelegenheid tot het indienen van zienswijzen. Cliënten hebben namelijk grondposities en ontwikkelplannen binnen de invloedssfeer van het windpark Zeewolde. De windturbines hebben evident negatieve c.q. beperkende gevolgen voor de grondposities van cliënten en de initiatieven die zij op die grond willen realiseren. Gelet hierop hebben het ontwerp-RIP en de uitvoeringsbesluiten directe en (mogelijk) aanzienlijke negatieve gevolgen voor cliënten.

In het kader van het vooroverleg als bedoeld in het Besluit ruimtelijke ordening (het '**Bro**') hebben de Ministers op 26 september 2016 het voorontwerp-rijksinpassingsplan (het '**voorontwerp-RIP**') opgesteld. Hoewel het voorontwerp-RIP niet is voorgelegd aan cliënten, hebben zij alvast een eerste reactie kenbaar gemaakt op het voorontwerp-RIP (de '**reactie**') (**Bijlage 1**). In de kern hebben cliënten hierin aangegeven dat zij van mening zijn dat het voorontwerp-RIP niet op deze wijze kan worden vastgesteld en niet strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening, omdat:

- (i) ten onrechte de gebiedsontwikkeling Oosterwold, waaronder de initiatieven van cliënten, niet is betrokken in het voorontwerp-RIP;
- (ii) de negatieve gevolgen van het Windpark Zeewolde onvoldoende zijn onderzocht, nu de gebiedsontwikkeling Oosterwold niet is meegenomen in de referentiesituatie; en
- (ii) in strijd wordt gehandeld met ruimtelijk beleid.

In de nota Vooroverleg Windpark Zeewolde van 28 februari 2017 (de 'Nota vooroverleg') is gereageerd op de reactie van cliënten. Na bestudering van deze nota en het ontwerp-RIP komen cliënten tot de conclusie dat niet tegemoet is gekomen aan hun bezwaren en derhalve ten onrechte in het geheel geen rekening wordt gehouden met hun belangen, dit terwijl cliënten significant negatieve gevolgen zullen ondervinden door de realisering het windpark Zeewolde. Het voorgaande is aanleiding voor cliënten om zienswijzen kenbaar te maken tegen het ontwerp-RIP en de uitvoeringsbesluiten.

Met betrekking tot de positie van cliënten en een inleiding op de feitelijke en beleidsmatige situatie wordt een deel van de bijgaande reactie van cliënten op deze plaats ingelast en herhaald.

1. Inleiding

Gebiedsontwikkeling Oosterwold

- 1.1. Oosterwold is een gebied van 4.300 hectare aan de oostkant van Almere en de westkant van Zeewolde. Oosterwold biedt ruimte aan circa 15.000 woningen in landelijke woonmilieus (zie afbeelding 1 voor het gebied van de ontwikkeling Oosterwold).¹

¹ Dit betreft het plangebied zoals opgenomen in de Intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold. Zie ook <https://almere20.almere.nl/gebiedsontwikkeling/oosterwold/>

- 1.2. Om de gebiedsontwikkeling Oosterwold planologisch te verankeren en mogelijk te maken hebben de gemeenteraden van de gemeenten Almere en Zeewolde de Intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold opgesteld.² Deze structuurvisie geeft het raamwerk waarbinnen de initiatiefnemers aan de slag kunnen met de ontwikkeling van Oosterwold.
 - 1.3. Daarnaast wordt in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (de 'SVIR') de drievoudige schaalessprong in Noordwest-Nederland, Amsterdam-Almere-Markermeer (woningbouw, infrastructuur en groen/blauw) als een opgave van nationaal belang genoemd.³ Oosterwold is onderdeel van dit nationaal belang.
 - 1.4. Aansluitend op de SVIR is op 13 november 2013 de Rijksstructuurvisie voor het gebied Amsterdam-Almere-Markermeer (de 'RRAAM') vastgesteld en zijn de bijbehorende bestuursovereenkomst RRAAM en de Uitvoeringsovereenkomst Almere 2.0 getekend. Ook in deze Rijksstructuurvisie wordt Oosterwold als ontwikkeling genoemd. De RRAAM draagt derhalve bij aan de verwezenlijking van het door het Rijk gewenste ruimtelijk beleid.
 - 1.5. Om de ontwikkeling van Oosterwold verder mogelijk te maken heeft de gemeenteraad van Almere het bestemmingsplan 'Chw bestemmingsplan Oosterwold' op 26 september 2016 vastgesteld (het '**bestemmingsplan Oosterwold**'). Het bestemmingsplan is een directe vertaling van de ambities en ontwikkelprincipes zoals deze zijn vastgesteld in de Intergemeentelijke Structuurvisie Oosterwold en betreft 'fase 1' van de gebiedsontwikkeling Oosterwold. Voor het gedeelte van Oosterwold dat is gelegen binnen het grondgebied van de gemeente Zeewolde, zal ook nog een afzonderlijk planologisch regime worden vastgesteld.⁴
- Initiatieven cliënten*
- 1.6. De grondposities en ontwikkelplannen van cliënten liggen binnen het plangebied van de gebiedsontwikkeling Oosterwold (zie Afbeelding 2).

² Op 27 juni 2013 vastgesteld door de gemeenteraad van Zeewolde en op 4 juli 2014 door de gemeenteraad van Almere.

³ Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte 2012, p. 69.

⁴ Zie paragraaf 1.3 van de toelichting op het bestemmingsplan Buitengebied 2016 van de gemeenteraad Zeewolde.

Afbeelding 2 grondposities cliënten

- 1.7. Cliënten zijn voornemens om op de blauw gearceerde gronden een woonconcept te realiseren op basis van het woonprogramma 'Bewust Genieten' en willen optimaal gebruik maken van de mogelijkheden die het bestemmingsplan Oosterwold en de intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold daarvoor bieden. Voorts zijn - voor een deel van de gronden - al plannen ingediend bij de gebiedsregisseur, zie het plan 'Oosterwold | Rekenverkaveling Bewust Genieten' van 31 oktober 2016 (zie bijlage 1 behorende bij de reactie van cliënten ([Bijlage 1](#))).
- 1.8. Uit de verbeelding behorende bij het ontwerp-RIP maken cliënten op dat het voornemen bestaat om een nieuw windpark te realiseren op het grondgebied van de gemeente Zeewolde (86 windturbines) en voor een klein deel fysiek binnen het grondgebied van de gemeente Almere (7 windturbines). De windturbines - en in het bijzonder de windturbines die zijn gesitueerd langs de rijksweg A27 - hebben evident negatieve c.q. beperkende gevolgen voor de initiatieven van cliënten, die zij op hun percelen willen realiseren. Voorbeelden hiervan zijn slagschaduwhinder, geluidshinder, lichthinder effecten op externe veiligheid en visuele hinder. Door de hinder(-contour) van de windturbines kunnen minder woningen ontwikkeld worden en de woningen die nog wel ontwikkeld kunnen worden, zullen bovendien veel minder aantrekkelijk zijn voor potentiële kopers. Het voorgaande leidt evident tot waardevermindering van de grondposities van cliënten.
- 1.9. Cliënten zijn van mening dat het ontwerp-RIP niet op deze wijze kan worden vastgesteld, omdat:

- (i) de gevolgen voor de gebiedsontwikkeling Oosterwold en de inpassing daarvan naast het windpark Zeewolde onvoldoende zijn onderzocht;
- (ii) de ontwikkelplannen van cliënten ten onrechte buiten de afstemmingsregel vallen;
- (iii) geen sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat;
- (iv) ten onrechte geen aanpassing van de uitruil van roodkavels heeft plaatsgevonden, en;
- (v) sprake is van strijd met het vigerende ruimtelijk beleid.

1.10. In het hiernavolgende worden deze bezwaren nader toegelicht.

2. Gevolgen en inpassing gebiedsontwikkeling Oosterwold

- 2.1. Zoals reeds aangegeven in de reactie op het voorontwerp-RIP, zijn cliënten van mening dat bij het (voor-)ontwerp-RIP onvoldoende rekening is gehouden met de gebiedsontwikkeling Oosterwold, inclusief de ontwikkelplannen van cliënten. Voor cliënten gaat het voornamelijk om de windturbines langs de A27. Cliënten hebben in samenwerking met SITE urban development Cauberg Huygen en Feddes Olthof de integrale gebiedsvisie '*Nieuw perspectief op Oosterwold van 13 maart 2017*' (de '**Integrale Gebiedsvisie**') opgesteld (**Bijlage 2**), die op 13 maart 2017 is gepresenteerd aan het Bestuurlijk Overleg Oosterwold. De Integrale Gebiedsvisie visualiseert dat een andere opstelling, allocatie en hoogte van de windturbines mogelijk is op basis van een integrale benadering van wind, wonen en natuur.
- 2.2. Cliënten begrijpen dat begin 2017 een traject is gestart om de ontwikkeling van het windpark Zeewolde en de gebiedsontwikkeling Oosterwold beter op elkaar af te stemmen.⁵ Hierbij zou niet alleen worden gekeken of aanpassing van de hoogte van de windturbines langs de A27 mogelijk is, maar ook of molenposities te verplaatsen c.q. uit te wisselen zijn op een zodanige wijze dat het voor zowel het windpark als de gemeente Almere en Oosterwold acceptabel is. De uitkomst van dit traject wordt in de zomer van 2017 verwacht.
- 2.3. Voorts staat op pagina 9 en 18 van de Nota Vooroverleg aangegeven dat het windpark Zeewolde en Oosterwold zo veel mogelijk in afstemming worden ontwikkeld. Kennelijk is in januari 2017 een onderzoek opgeleverd dat onder andere ingaat op de effecten van het windpark Zeewolde op de ontwikkelopgave in Oosterwold. Dit rapport hebben cliënten niet bij de stukken aangetroffen. Cliënten

⁵ Dit volgt o.a. uit de brief van burgemeester en wethouders van de gemeente Almere van 11 april 2017 met kenmerk DSO/2017/5131779.

nemen aan dat dit rapport nog wordt verstrekt c.q. ter inzage wordt gelegd, zodat zij daarop kunnen reageren. Graag ontvangen zij daartoe een afschrift van dit rapport, dat al ter inzage had moeten worden gelegd.⁶

- 2.4. Cliënten constateren in ieder geval dat de bestuurders van Oosterwold, de Ministers en het Windpark Zeewolde hebben afgesproken te bekijken welke van de geschetste mogelijkheden zij kunnen implementeren zodat de ontwikkeling van Oosterwold alsmede het windpark naast elkaar en zo samenhangend mogelijk vorm kunnen krijgen. Het spreekt voor zich dat cliënten graag betrokken worden bij die aanpassingen en de mogelijkheden daartoe.
- 2.5. Cliënten menen dat het volkomen terecht is dat (kennelijk) alsnog onderzoek wordt gedaan door de Ministers naar de afstemming tussen de gebiedsontwikkeling Oosterwold (een belang van nationale orde) en de inpassing van het windpark Zeewolde. Cliënten zijn wel van mening dat verdere besluitvorming niet kan plaatsvinden zonder de uitkomsten van dit onderzoek te betrekken. Het is ook vreemd dat dit niet is gedaan alvorens het ontwerp-RIP vast te stellen. Het meest logisch is juist dat eerst het benodigde onderzoek uitgevoerd is alvorens tot de concept-besluitvorming kan worden overgegaan (mits uit dat onderzoek blijkt dat een windpark van deze omvang hierin past). In plaats daarvan zijn de ontwerpbesluiten al ter inzage gelegd zonder dat cliënten kunnen inspreken op het ontwerp-RIP, inclusief het noodzakelijk afstemmingsonderzoek naar de gebiedsontwikkeling Oosterwold en het windpark Zeewolde.
- 2.6. Daarnaast is in dit kader nog van belang dat het Regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland (het '**Regioplan**'), een structuurvisie van de provincie Flevoland, het ontwikkelkader voor de realisatie van windturbineparken binnen de provincie Flevoland vormt. Op basis van het Regioplan mag de ashoogte van de windturbines maximaal 120 meter hoog zijn.⁷ Indien initiatiefnemers een hoger vermogen willen creëren door middel van een hogere ashoogte, dan dient te worden aangetoond dat het maximaal haalbare vermogen per windturbine met een ashoogte van 120 meter ontoereikend is.
- 2.7. Het ontwerp-RIP maakt het mogelijk dat nabij de percelen van cliënten windturbines gerealiseerd mogen worden met een ashoogte hoger dan 120 meter. De motivering dat dit noodzakelijk is, overtuigt cliënten niet, zoals wordt toegelicht onder 6 van deze zienswijzen.

⁶ Art. 3:11 Awb jo. art. 3:8 jo. art. 3:35 Wro.

⁷ Regioplan, p. 22.

3. Cliënten vallen ten onrechte buiten de afstemmingsregeling artikel 6.1

- 3.1. Als gevolg van het ontwerp-RIP en de ontwerp-omgevingsvergunning zien cliënten hun ontwikkelmogelijkheden in Oosterwold ernstig beperkt worden. In het ontwerp-RIP is in een afstemmingsregeling voorzien in artikel 6. Op deze afstemmingsregeling is een korte toelichting gegeven op p. 28 van de Nota Vooroverleg. Op basis van de afstemmingsregeling wordt bij de vaststelling van het ontwerp-RIP rekening gehouden met initiatieven die redelijkerwijs geen rekening konden houden met de komst van het windpark; het windpark moet rekening houden met deze initiatieven.
- 3.2. De afstemmingsregeling uit artikel 6 luidt als volgt:

“Artikel 6 overige zone – Ontwikkelingsregels

6.1 bestemmingsomschrijving Chw bestemmingsplan Oosterwold

Op de gronden die deel uitmaken van dit inpassingsplan en die zijn voorzien van de bestemming Overige zone – Ontwikkelregels en die tevens deel uitmaken van het Chw bestemmingsplan Oosterwold, zijn de regels van artikel 13 van het Chw bestemmingsplan Oosterwold van overeenkomstige toepassing, met inachtneming van het volgende:

- A. *Na artikel 13.25 van het Chw bestemmingsplan Oosterwold worden artikel 13.25a en 13.25b toegevoegd, luidende:*

13.25a Windturbinegeluid

Bij het realiseren van gebouwen en bij functiewijzigingen dient vermeden te worden dat nieuwe situaties ontstaan waarbij niet voldaan kan worden aan de geluidsnormen voor windturbinegeluid. Ten behoeve van de toets of hieraan wordt voldaan, wordt de ‘beslisboom windturbinegeluid’ doorlopen zoals opgenomen in de Bijlage Beslisbomen. Indien de beslisboom niet is gevolgd, is dit reden tot het weigeren van een Wabo-vergunning.’

13.25b Slagschaduw hinder

Bij het realiseren van gebouwen en bij functiewijzigingen dient vermeden te worden dat nieuwe situaties ontstaan waarbij niet voldaan kan worden aan de normen voor slagschaduw hinder als gevolg van windturbines. Ten behoeve van de toets of hieraan wordt voldaan, wordt de ‘beslisboom slagschaduw hinder’ doorlopen zoals

opgenomen in de Bijlage Beslisbomen. Indien de beslisboom niet is gevolgd, is dit reden tot het weigeren van een Wabo-vergunning.

B. Aan de Bijlagen bij de regels van het Chw bestemmingsplan Oosterwold worden de beslisbomen toegevoegd uit bijlage 2 van deze planregels."

- 3.3. Volgens de bijlage 'Beslisbomen Oosterwold', behorende bij het bestemmingsplan Oosterwold (de '**Beslisbomen Oosterwold**'), vindt slechts afstemming plaats tussen het ontwerp-RIP en de ontwikkelplannen (waaronder de ontwikkelplannen van cliënten), indien deze plannen zijn toegestaan op basis van het bestemmingsplan Oosterwold. Bovendien moet voor het voornemen een intentieovereenkomst en/of anterieure overeenkomst met de gemeente Almere zijn gesloten vóór 10 november 2016. Het voornemen mag sindsdien niet zijn gewijzigd. Met andere woorden: indien een initiatiefnemer geen intentieovereenkomst of anterieure overeenkomst met de gemeente Almere heeft gesloten vóór 10 november 2016, is het windpark Zeewolde een voldongen feit en wordt geen rekening gehouden met de gevolgen van het windpark Zeewolde voor deze initiatieven.
- 3.4. Cliënten vallen buiten de afstemmingsregeling, terwijl zij al zestien jaar grondposities hebben in Oosterwold (zoals ook bekend is bij de overheidspartijen). Er zijn diverse rijks- en gemeentelijke beleidsdocumenten (zie hiervoor) vastgesteld die een nadere invulling geven aan de gebiedsontwikkeling Oosterwold. Hieruit volgt dat de gebiedsontwikkeling van Oosterwold een zekere ontwikkeling betreft en dat cliënten daarvan ook mochten uitgaan.
- 3.5. Op grond van de afstemmingsregeling wordt jegens cliënten geen aanpassing gemaakt, die de hinder van windmolens beperkt bij woningbouwontwikkeling. Cliënten menen dat deze grens niet juist is getrokken en dat zij - gelet op de voorgeschiedenis - ook hadden moeten kunnen profiteren van de afstemmingsregeling. Hierbij merken cliënten op dat zij sinds geruime tijd met de gemeente Almere in gesprek zijn over de ontwikkelplannen en zij op 1 november 2016 het laatste ontwikkelvoorstel ter toetsing aan de gebiedsregisseur Oosterwold hebben voorgelegd. Tot slot wijzen cliënten erop dat zij verder zijn in de planontwikkeling dan initiatiefnemers die slechts een intentieovereenkomst hebben gesloten met de gemeente en nog geen concrete plannen ter toetsing hebben voorgelegd.

4. Geen aanvaardbaar woon- en leefklimaat

- 4.1. Bovendien geldt dat de woningen die nog wel ontwikkeld kunnen worden, veel minder aantrekkelijk zullen zijn voor potentiële kopers, waardoor cliënten extra

worden benadeeld. Ook heeft dit negatieve gevolgen voor de nationale woningbouwopgaven zoals opgenomen in de SVIR en de RRAAM.⁸

- 4.2. Op pagina 28 van de Nota Vooroverleg wordt gesteld dat de milieuonderzoeken zijn uitgevoerd naar de omvang van de hinder van de windmolens en dat de uitkomst is dat het woon- en leefklimaat aanvaardbaar wordt geacht, mede omdat de veiligheid is gegarandeerd. Nog los van het feit dat enkel het voldoen aan (wettelijke) milieugrenswaarden niet automatisch maakt dat sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en dat dit een afzonderlijke vaststelling betreft, geldt dat voor potentiële kopers het woon- en leefklimaat in grote mate wordt bepaald door uitzicht, geluid, (knipper-)licht en slagschaduw.
- 4.3. Via internet zijn talloze voorbeelden te vinden van grote weerstand wanneer besloten wordt één of meer windmolens te plaatsen. Dit maakt te ontwikkelen woningen veel minder aantrekkelijk en daar wordt nu ten onrechte geen rekening mee gehouden. Dit klemt temeer nu cliënten zich tegelijkertijd geconfronteerd zien met een star bestemmingsplan Oosterwold.

5. Ten onrechte geen aanpassing uitrust roodkavels

- 5.1. Ervan uitgaande dat windmolens in de nabijheid moeten worden gerealiseerd, zullen de cliënten zo flexibel mogelijk moeten kunnen zijn in de mogelijkheden om woningen te realiseren binnen Oosterwold, teneinde deze aantrekkelijk te maken.⁹
- 5.2. Het bestemmingsplan Oosterwold, zoals dat is vastgesteld door de gemeenteraad van Almere, voorziet in een roodkavelregeling die zeer star is. Zie voor de samenloop tussen het ontwerp-RIP en het bestemmingsplan Oosterwold, pagina 27 van de Nota Vooroverleg.
- 5.3. Momenteel loopt er een beroepsprocedure bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (de 'Afdeling') tegen dit bestemmingsplan, met als inzet een - gelet op de mogelijke komst van het windpark - optimalere mogelijkheid om woningbouw te ontwikkelen. Nu kent het bestemmingsplan een starre regeling voor het uitwisselen van roodkavels. Blijkens haar verweerschrift is de gemeenteraad van Almere (nog) niet bereid daaraan mee te werken. Het beroepschrift van cliënten wordt als **Bijlage 3** aangehecht.
- 5.4. Cliënten menen dat met het vaststellen van het RIP tenminste - gelet op de belangen die zijn gemoeid met de woningbouwontwikkeling - erin moet voorzien dat de belangen van cliënten zo min mogelijk worden geschaad. Dit kan door in

⁸ Zie voor een nadere toelichting de randnummer 1.3 en 1.4.

⁹ Hetgeen nodig is ter verwezenlijking van de nationale woningbouwopgave.

het RIP het Chw bestemmingsplan aan te passen conform het bijgaande beroepschrift van cliënten (indien en voor zover de Afdeling op dit punt niet tornt aan de beoordelingsvrijheid van gemeenteraad van Almere). Wanneer het (ontwerp-)RIP immers zou voorzien in de mogelijkheid om roodkavels flexibeler uit te ruilen, wordt meer recht gedaan aan de belangen van cliënten, die de gronden destijds hebben aangekocht in de kenbare veronderstelling de in de structuurvisie voorziene woningbouw te realiseren.

6. Strijd met ruimtelijk beleid

- 6.1. Zoals reeds aangegeven in de eerdere reactie van cliënten, is het ontwerp-RIP voorts in strijd met Uw eigen beleid, het ruimtelijk beleid van de Provincie Flevoland en het ruimtelijke beleid van de gemeenten Almere en Zeewolde. Zoals reeds is onderbouwd, zal als gevolg van het windpark Zeewolde de gebiedsontwikkeling Oosterwold ernstig worden beperkt en kunnen minder woningen worden gerealiseerd. Dit terwijl Oosterwold op basis van de SVIR en de RRAAM onderdeel uitmaakt van het gewenste nationale ruimtelijke beleid en derhalve kwalificeert als te verwezenlijken nationaal belang. Door deze beperking van de gebiedsontwikkeling Oosterwold wordt eveneens in strijd gehandeld met het beleid van de gemeente Almere en Zeewolde, namelijk met de Intergemeentelijke Structuurvisie Oosterwold. Cliënten constateren dat in de Nota vooroverleg in het geheel niet wordt ingegaan op dit punt.
- 6.2. De bevestiging van het feit dat in strijd wordt gehandeld met het ruimtelijk beleid van de hiervoor genoemde bestuurslagen, volgt eveneens uit de reacties die zijn ingediend in het kader van het vooroverleg van het Bro. Cliënten verwijzen hiervoor naar de reacties van de Provinciale Staten van de provincie Flevoland (003), de Provincie Flevoland Afdeling Ruimte en Economie (004) en de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Almere (007).
- 6.3. Ten aanzien van het Regioplan merken cliënten nog het volgende op.
- 6.4. Het Regioplan schrijft het uitgangspunt voor dat windturbines een ashoogte hebben van maximaal 120 meter. Wanneer daarvan wordt afgeweken en windturbines met een ashoogte hoger dan 120 meter mogelijk worden gemaakt, dan vraagt dit om een verzwaarde motivering. Die motivering bestaat er thans kortweg uit dat hogere windturbines meer energie leveren, wat logisch is.

- 6.5. Op pagina 49/121 van het ontwerp-RIP motiveren de Ministers als volgt waarom het maximaal haalbare vermogen per windturbine met een ashoogte van 120 meter ontoereikend is:

“Motivering turbines hoger dan 120 meter ashoogte langs de rijkswegen A6 en A27

De keuze voor hogere turbines langs de rijkswegen A6 en de A27 komt voort uit de wens tot maximale energieproductie [onderstreping door MMC en BE] binnen het plangebied. Voor een optimale energieopbrengst, en met het oog op energieproductie met een zo laag mogelijke kostprijs per MWh, is het belangrijk om windturbines te kiezen die passen bij het windaanbod in dit gebied. De afgelopen jaren heeft met name voor de toepassing van windenergie in gemiddelde (of minder) windrijke gebieden innovatie plaatsgevonden in windturbintetechnologie. Met een hoge ashoogte, een grote rotor en een relatief laag generatorvermogen, wordt steeds meer energie uit de beschikbare wind gehaald. De beschikbare wind wordt energetisch en financieel steeds efficiënter omgezet in elektriciteit. Bij gelijkblijvend generatorvermogen (MW) worden de rotoren steeds groter en vergeleken met een aantal jaar geleden krijgen turbines met een zelfde rotoroppervlak lichtere generatoren (minder MW).

(...)

Voor windpark Zeewolde geldt dat de 25 turbines langs de A27 en A6 op een ashoogte van 159 meter zo’n 15 % meer duurzame energie opleveren dan turbines met een ashoogte van 120 meter (bij gelijkblijvende rotordiameter en generator). Dat komt overeen met ruim 10.000 woningen extra die voorzien kunnen worden van duurzame stroom.”

- 6.6. Hieruit volgt dat de wens bestaat om maximale energieproductie te realiseren binnen het plangebied en dat met kleinere windturbines minder duurzame energie wordt geproduceerd. Niet wordt per windturbine bewezen (c.q. aangetoond) dat met een ashoogte van maximaal 120 meter het vermogen daadwerkelijk ontoereikend is.
- 6.7. Zoals ook uit de voorgaande hoofdstukken volgt, wordt bovendien nog steeds onvoldoende rekening gehouden met de effecten van deze windturbines op de ontwikkeling Oosterwold en daarmee op de initiatieven van cliënten. Voorts begrijpen cliënten uit de kennisgeving van het ontwerp-RIP¹⁰ dat het windpark Zeewolde stroom zal leveren voor 280.000 huishoudens. Uit pagina 49/121 van het

¹⁰ Stcrt. 2017, nr. 12566.

ontwerp-RIP volgt dat als gevolg van de hogere windturbines, een extra hoeveelheid stroom kan worden geleverd die overeenkomt met 10.000 woningen. Deze extra hoeveelheid stroom is zo gering ten opzichte van het totaal van 280.000 woningen/huishoudens, dat cliënten hierdoor dermate onevenredig benadeeld worden,. Ook om deze reden kan het windpark Zeewolde niet op deze wijze en van deze omvang doorgang vinden.

- 6.8. In dit geval dient een ruimtelijke belangenafweging te worden gemaakt waarbij de belangen van hogere windturbines wordt afgewogen tegen onder andere de belangen die zijn gemoeid met de woningbouwopgave. Een andere plaatsing en lagere windturbines hebben een positief effect op de ontwikkelmogelijkheden voor woningbouw, welk belang al eerder van nationaal belang werd geacht. Dat hiertoe andere mogelijkheden zijn volgt uit de Integrale Gebiedsvisie (Bijlage 2).
- 6.9. Zoals ook door de Provincie Flevoland,¹¹ de gemeente Almere¹² en het Bestuurlijk Overleg Oosterwold¹³ terecht is opgeworpen, is het de vraag of het windpark met windturbines van 120 meter economisch niet uitvoerbaar is. Daarop is tot op heden geen antwoord gegeven. De documenten die betrekking hebben op de financiële uitvoerbaarheid zijn op 24 januari 2017 op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (de 'Wob') opgevraagd en verstrekt op 19 april jl. Gelet op de verlate besluitvorming, is het voor cliënten niet meer mogelijk geweest om het besluit op het Wob-verzoek en de bijbehorende documenten te bestuderen en deugdelijk te betrekken bij deze zienswijze. Cliënten behouden zich het recht voor om, ook na bestudering van deze documenten, een aanvullende zienswijze in te dienen.

7. Effecten stikstofdepositie

- 7.1. In aanvulling op het voorgaande stellen cliënten zich op het standpunt dat verdere besluitvorming geen doorgang kan vinden, dan wel aangehouden dient te worden omdat niet verzekerd is (althans dit volgt niet uit het ontwerp-RIP en ook niet uit de ontwerp-natuurvergunning) dat de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden als gevolg van het effect stikstofdepositie niet zullen worden aangetast.¹⁴ In de ontwerp-natuurvergunning¹⁵ en het ontwerp-RIP¹⁶ staat aangegeven dat als gevolg van het windpark Zeewolde extra stikstofdepositie zal plaatsvinden in de gebieden met de voor stikstofgevoelige habitats. Voor deze stikstofdepositie zijn AERIUS-berekeningen uitgevoerd, waaruit zou volgen dat

¹¹ Zie de reactie 003 en 004 van de Nota vooroverleg.

¹² Zie de reactie 007 van de Nota vooroverleg.

¹³ Zie de reactie 005 van de Nota vooroverleg.

¹⁴ Art. 2.7 lid 1 (voor plannen) en lid 2 (voor projecten) van de Wnb.

¹⁵ P. 5 van de ontwerp-natuurvergunning.

¹⁶ P. 79/121 van de ontwerp-RIP.

de stikstofdepositie als gevolg van de aanleg van het windpark Zeewolde in geen van de Natura 2000-gebieden de stikstofdepositie 0,05 mol/ha/jaar of meer zal bedragen. Dit zou betekenen dat geen sprake is van een meldingsplicht in het kader van de Programmatische Aanpak Stikstof (de 'PAS').

- 7.2. Cliënten merken op dat zij op basis van de AERIUS-berekeningen¹⁷ niet hebben kunnen vaststellen waar en in welke hoeveelheid de stikstofdepositie zal plaatsvinden. Los van het feit dat op basis van vaste jurisprudentie van de Afdeling het niet is toegestaan om op basis van een vaste getalsmatige grens (zoals de grens van 0,05,¹⁸) effecten uit te sluiten voor stikstofdepositie, begrijpen cliënten uit het bovenstaande dat geen melding is gedaan in het kader van de PAS, maar dat wel gebruik wordt gemaakt van de depositieruimte van de PAS. Met andere woorden: de PAS wordt gebruikt om te onderbouwen dat de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden niet worden aangetast.
- 7.3. Het zal u niet zijn ontgaan dat de Afdeling op dit moment verschillende zaken in behandeling heeft, waarin is aangevoerd dat de PAS in strijd is met de Europese Habitatrichtlijn. In dat kader heeft de Afdeling besloten negen zaken als pilot te behandelen en de overige beroepszaken aan te houden. Het wordt ernstig betwijfeld of de PAS verenigbaar is met het Europees recht, hetgeen naar de mening van cliënten niet het geval is. Bovendien hebben Cliënten begrepen dat de Afdeling voornemens is om prejudiciële vragen te stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (het 'HvJ EU').¹⁹ Gelet op het voorgaande zijn cliënten van mening dat verdere besluitvorming ten aanzien van het Windpark Zeewolde aangehouden dient te worden totdat in rechte komt vast te staan dat de PAS verenigbaar is met het Europese recht en daarmee ook het ontwerp-RIP en de ontwerp-natuurvergunning.

8. Waterhuishouding

- 8.1. In aanvulling op het voorgaande stellen cliënten zich bovendien op het standpunt dat verdere besluitvorming geen doorgang kan vinden dan wel aangehouden dient te worden, omdat niet voldoende onderzocht is (althans dit volgt niet uit het ontwerp-RIP²⁰ en ook niet uit de ontwerp-watervergunning) of het windpark Zeewolde niet zal leiden tot aantasting van de ter plaatse aanwezige watersystemen.²¹

¹⁷ Bijlage 14 van de passende beoordeling Windpark Zeewolde.

¹⁸ Zie bijvoorbeeld ABRvS 7 oktober 2015, ECLI:NL:RVS:2015:3111.

¹⁹ Naar de partijen in de 9 pilotzaken zijn namelijk concept prejudiciële vragen toegezonden, die de Afdeling voornemens is om te stellen aan het HvJ EU.

²⁰ Pagina 91/121 tot en met 93/121.

²¹ Art. 2.1 lid 1 van de Waterwet.

- 8.2. In de ontwerp-watervergunning²² staat aangegeven dat het belang van de aanvrager bij het verkrijgen van de ontwerp-watervergunning is afgewogen tegen de belangen die door de Waterwet, de Keur Waterschap Zuiderzeeland 2011 (de 'Keur') en het beleid van het waterschap worden beschermd. Voorts is op pagina 10 en 11 van de ontwerp-watervergunning meermaals opgenomen dat - kort gezegd - zeer beperkte risico's voor de aanwezige watersystemen worden geconstateerd.
- 8.3. Met betrekking tot voornoemde conclusie merken cliënten op dat in de ontwerp-watervergunning een deugdelijke motivering ontbreekt. Het is cliënten om die reden onduidelijk om welke redenen wordt aangenomen dat het windpark Zeewolde zee beperkte risico's voor de aanwezige watersystemen met zich zou brengen. Dit terwijl bij risico's voor de aanwezige watersystemen, de ontwerp-watervergunning had moeten worden geweigerd. De ontwerp-watervergunning is om die reden onzorgvuldig voorbereid, zodat de ontwerp-watervergunning niet op deze wijze kan worden verleend en het ontwerp-RIP dus ook niet op deze wijze kan worden vastgesteld.

9. Conclusie ontwerp-RIP

- 9.1. Cliënten werken al jaren aan het ontwikkelen van woningbouw op hun grondposities. Het windpark Zeewolde, zoals thans voorzien, dreigt die ontwikkeling (grotendeels) te blokkeren. Daardoor zullen cliënten aanzienlijke schade leiden.
- 9.2. Cliënten menen dat het ontwerp-RIP niet op deze wijze vastgesteld kan worden; het ontwerp-RIP is onvolledig, in strijd met ruimtelijk beleid en niet kan worden geconcludeerd dat het ontwerp-RIP strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemt temeer nu als gevolg van het windpark Zeewolde de nationale woningbouwdoelstelling (deels) niet gerealiseerd kan worden.
- 9.3. Indien het ontwerp-RIP in deze vorm en met deze inhoud definitief wordt vastgesteld, is dit in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel en is de conclusie dat geen deugdelijke belangenafweging heeft plaatsgevonden. Cliënten verzoeken de Ministers deze zienswijze in aanmerking te nemen bij de verdere besluitvorming en te bezien hoe het Windpark Zeewolde en de ontwikkelplannen van cliënten samen zouden kunnen gaan.

10. Uitvoeringsbesluiten

- 10.1. Nu het ontwerp-RIP waarop de uitvoeringsbesluiten zijn gebaseerd niet in stand kan blijven, stellen cliënten zich op het standpunt dat de uitvoeringsbesluiten

²² P. 5 van de ontwerp-natuurvergunning.

eveneens niet in stand kunnen blijven. De uitgangspunten die zijn gehanteerd bij de diverse uitgevoerde onderzoeken, die ten grondslag zijn gelegd aan de concept-besluitvorming (zoals het MER, inclusief de passende beoordeling), zullen aangepast dienen te worden. Dit heeft automatisch gevolgen voor de uitvoeringsbesluiten. Ten aanzien van de ontwerp-natuurvergunning wijzen cliënten nog specifiek naar hetgeen is opgemerkt onder de randnummers 7.1 tot en met 7.3. Met betrekking tot de ontwerp-watervedgunning verwijzen cliënten in dat kader naar randnummers 8.1 tot en met 8.3. Bovendien is er naar de mening van cliënten ook geen reden meer om de verlening van de uitvoeringsbesluiten door te zetten.

Hoogachtend,

Bijlage 1

Ptolemaeuslaan 80
Postbus 4052
3502 HB Utrecht

T +31 (0)30 609 72 22
F +31 (0)30 605 08 74

E info@am.nl
I www.am.nl
@inspiringspace

AANGETEKEND

Ministerie van Economische Zaken –
Directoraat-generaal Energie, telecom & Mededinging

Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Datum 17 november 2016

Uw referentie -

Ons kenmerk CZOM-161117-003

Onderwerp Reactie voorontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde
Almere-Almerehout

Geachte mevrouw ,

De Ministers van Economische Zaken en van Infrastructuur en Milieu ('Ministers') hebben, voor de realisatie van het Windpark Zeewolde, het voorontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde van 26 september 2016 ('voorontwerp IP') opgesteld. Het voorontwerp IP maakt het mogelijk dat een windturbinepark bestaande uit 93 windturbines gerealiseerd kan worden. Het voorontwerp IP is op 7 oktober 2016 samen met het concept milieueffectrapport ('concept-MER') ter advisering voorgelegd aan diverse bestuursorganen, samenwerkingspartners en belangenorganisaties. Tot en met 18 november 2016 kan gereageerd worden op het voorontwerp IP en concept-MER.

Hoewel het voorontwerp IP en concept-MER niet zijn voorgelegd aan:

- AM Grondbedrijf B.V.;
- Bouwinvest Development B.V.;
- Heijmans Vastgoed B.V.;
- Terra Ontwikkeling C.V.

Mierna tezamen genoemd '**partijen**', wensen zij alvast een eerste reactie te geven op deze documenten. Partijen hebben grondposities en ontwikkelplannen in het gebied ook wel aangeduid als 'Oosterwold'.¹ De grondposities en ontwikkelplannen hebben betrekking op de percelen die grenzen aan het plangebied van het voorontwerp. Gelet op deze korte afstand en de omvang van de windturbines heeft het voorontwerp IP directe en (mogelijk) aanzienlijke gevolgen voor partijen.

¹ Het gebied Oosterwold wordt onder de randnummers 1.1 tot en met 1.5 nader toegelicht.

Blad 2
Onze referentie C20M-161117-003
Onderwerp Reactie voorontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde
Datum 17 november 2016

1. Inleiding

Gebiedsontwikkeling Oosterwold

- 1.1. Oosterwold is een gebied van 4.300 hectare aan de oostkant van Almere en de westkant van Zeewolde. Oosterwold biedt ruimte aan circa 15.000 woningen in landelijke woonmilieus (zie afbeelding 1 voor het gebied van de ontwikkeling Oosterwold).²

² Dit betreft het plangebied zoals opgenomen in de Intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold. Zie ook <https://almere20.almere.nl/gebiedsontwikkeling/oosterwold/>

Stad 3
 Onze referentie CZOM-161117-003
 Onderwerp Reactie voorontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde
 Datum 17 november 2016

- 1.2. Om de gebiedsontwikkeling Oosterwold planologisch te verankeren en mogelijk te maken hebben de gemeenteraad van Almere en Zeewolde de Intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold opgesteld.³ Deze structuurvisie geeft het raamwerk waarbinnen de initiatiefnemers aan het werk kunnen binnen Oosterwold voor de ontwikkeling van Oosterwold.
- 1.3. Daarnaast wordt in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu ('SVIR') de drievoudige schaa sprong in Noordwest-Nederland Amsterdam-Almere-Markermeer (woningbouw, infrastructuur en groen/blauw) als een opgave van nationaal belang genoemd.⁴ Oosterwold is onderdeel van dit nationaal belang.
- 1.4. Aansluitend op de SVIR is op 13 november 2013 de Rijksstructuurvisie voor het gebied Amsterdam-Almere-Markermeer vastgesteld en zijn de bijbehorende bestuursovereenkomst RRAAM en de Uitvoeringsovereenkomst Almere 2.0 getekend. Ook in deze Rijksstructuurvisie wordt Oosterwold als ontwikkeling genoemd en draagt derhalve bij aan de verwezenlijking van het door het Rijk gewenste ruimtelijk beleid.
- 1.5. Om de ontwikkeling van Oosterwold verder mogelijk te maken heeft de gemeenteraad van Almere het bestemmingsplan Chw bestemmingsplan Oosterwold op 26 september 2016 vastgesteld ('bestemmingsplan Oosterwold'). Het bestemmingsplan is een directe vertaling van de ambities en ontwikkelprincipes zoals zijn vastgesteld in de Intergemeentelijke Structuurvisie Oosterwold. Voor het gedeelte van Oosterwold dat is gelegen binnen het grondgebied van de gemeente Zeewolde zal ook nog een afzonderlijk planologisch regime worden vastgesteld.⁵

Initiatieven partijen

- 1.6. De grondposities en ontwikkelplannen van partijen liggen binnen het plangebied van de gebiedsontwikkeling Oosterwold (zie afbeelding 2).

³ Op 27 juni 2013 vastgesteld door de gemeenteraad van Zeewolde en op 4 juli 2014 door de gemeenteraad van Almere.

⁴ Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte 2012, p. 69.

⁵ Zie paragraaf 1.3 van de toelichting op het bestemmingsplan Buitengebied 2016 van de gemeenteraad Zeewolde.

Blad 4
Onze referentie CZOM-161117-003
Onderwerp Reactie voorontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde
Datum 17 november 2016

Afbeelding 2 grondposities partijen

- 1.7. Partijen zijn voornemens om op de blauw gearceerde gronden een woonconcept te realiseren op basis van het woonprogramma 'Bewust Genieten' en willen optimaal gebruik maken van de mogelijkheden die het bestemmingsplan Oosterwold en de intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold daarvoor bieden. Voorts zijn voor een deel van de gronden al plannen ingediend bij de gebiedsregisseur, zie het plan 'Oosterwold | Rekenverkaveling Bewust Genieten' van 31 oktober 2016 (**bijlage**).
- 1.8. Uit de verbeelding behorende bij het voorontwerp IP maken partijen op dat het voornemen bestaat om een nieuw windpark te realiseren op het grondgebied van de gemeente Zeewolde (86 windturbines) en voor een klein deel fysiek binnen het grondgebied van de gemeente Almere (7 windturbines). De windturbines en in het bijzonder de windturbines die zijn gesitueerd langs de rijksweg A27, hebben evident negatieve c.q. beperkende gevolgen voor de percelen van partijen en de initiatieven die zij daar willen realiseren, zoals: slagschaduw-, geluidshinder, lichthinder effecten op externe veiligheid en visuele hinder. Door deze hinder(contour) van de windturbines zal Oosterwold een minder aantrekkelijk woongebied worden.

Blad 5
Onze referentie CZOM-161117-003
Onderwerp Reactie voorontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde
Datum 17 november 2016

1.9. Gelet op de diverse Rijks- en gemeentelijke beleidsstukken zijn partijen van mening dat het voorontwerp IP niet strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening en niet op deze wijze vastgesteld kan worden, omdat:

(i) De gevolgen van het Windpark Zeewolde onvoldoende zijn onderzocht, nu de gebiedsontwikkeling Oosterwold niet is meegenomen in de referentiesituatie;

(ii) In strijd wordt gehandeld met ruimtelijk beleid.

1.10. Hierna worden deze bezwaren toegelicht.

2. Oosterwold ten onrechte niet meegenomen in referentiesituatie (MER)

2.1. In het concept-MER wordt ten onrechte geen rekening gehouden met de gebiedsontwikkeling Oosterwold, waaronder begrepen moet worden de initiatieven van partijen, in de referentiesituatie. Dit terwij! vaststaat dat Oosterwold in de toekomst dient te worden gerealiseerd en derhalve een autonome ontwikkeling betreft. Door het niet meenemen van deze autonome ontwikkeling zijn de gevolgen van het windpark onvoldoende onderzocht en is niet goed inzichtelijk gemaakt welke mogelijke beperkingen Oosterwold met zich meebrengt voor het Windpark Zeewolde.

2.2. Door geen rekening te houden met de gebiedsontwikkeling Oosterwold, wordt ervan uitgegaan dat er geen beperkingen gelden en is er niet onderzocht welke gevolgen het windpark Zeewolde heeft voor de gebiedsontwikkeling Oosterwold. Niet is betrokken in hoeverre kan worden voldaan aan de geldende eisen (zoals de normen voor geluid, slagschaduw en externe veiligheid). Hierdoor wordt de gebiedsontwikkeling Oosterwold, waaronder de initiatieven van partijen, ten onrechte beperkt.

2.3. Dat de gebiedsontwikkeling Oosterwold een ontwikkeling is die moet worden meegenomen in de referentiesituatie volgt allereerst uit het concept-MER zelf. Op pagina 64 wordt namelijk aangegeven dat de gebiedsontwikkeling Oosterwold relevant is voor het windpark Zeewolde en valt onder de referentiesituatie van het concept-MER. Daarentegen worden de mogelijke gevolgen niet onderzocht in het concept-MER, omdat onduidelijk is hoe het gebied van Oosterwold wordt ingericht. De gebiedsontwikkeling Oosterwold is dus niet meegenomen in de referentiesituatie, maar deze wordt wel benoemd als relevante ontwikkeling.

2.4. Voorts is het bestemmingsplan Oosterwold vastgesteld, alsook diverse Rijks en gemeentelijke beleidsdocumenten (zie ook de randnummers 1.1 tot en met 1.5), die een nadere invulling geven aan de gebiedsontwikkeling Oosterwold. Hieruit volgt dat de gebiedsontwikkeling van Oosterwold een zekere ontwikkeling betreft.

Blad 6
 Onze referentie CZOM-16117-003
 Onderwerp Reactie voorontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde
 Datum 17 november 2016

- 2.5. Bovendien heeft ook de Commissie m.e.r. in haar advies over de reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport over Windpark Zeewolde aangegeven dat moet worden ingegaan op de mogelijke beperkingen die de gebiedsontwikkeling van Oosterwold met zich meebrengt.⁶
- 2.6. Het voorbereidingsbesluit Windpark Zeewolde⁷ is genomen door de Ministers om te voorkomen dat aanvragen voor omgevingsvergunningen bouw worden aangehouden (artikel 3.3 Wabo). Hieruit blijkt in feite dat de Ministers de ontwikkeling van Oosterwold dermate concreet achten dat het nodig is gevonden een voorbereidingsbesluit⁸ te nemen.
- 2.7. Ten slotte is in de intentieovereenkomst Windpark Zeewolde van 15 juni 2015 afgesproken dat de provincie Flevoland en de gemeente Zeewolde zich zullen inspannen om knelpunten in de uitvoering van de wet- en regelgeving zo veel mogelijk weg te nemen, in het bijzonder voor de beperkingen die voortvloeien uit de ontwikkeling Oosterwold.⁹ Ook hieruit volgt dat de ontwikkeling dermate concreet is gevonden door de betrokken partijen¹⁰ bij deze intentieovereenkomst dat hierover afspraken moesten worden gemaakt.
- 2.8. Op basis van het bovenstaande komen partijen tot de conclusie dat de gebiedsontwikkeling Oosterwold ten onrechte niet is meegenomen als autonome ontwikkeling in de referentiesituatie en derhalve onvoldoende is onderzocht welke gevolgen het windpark Zeewolde heeft voor de initiatieven voor partijen. Het zorgvuldigheidsbeginsel (artikel 3:2 Awb) is hier niet in acht genomen nu de Ministers ook niet verder inzicht hebben verworven, althans daarvan is geen blijk gegeven, in de plannen van partijen, terwijl zij daarmee bekend hadden moeten zijn.

3. Strijd met ruimtelijk beleid

- 3.1. Daarnaast is het Voorontwerp IP in strijd met het beleid van de Provincie Flevoland en de gemeenten Almere en Zeewolde.

Regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland

- 3.2. Het Regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland ('het Regioplan'), een structuurvisie van de provincie Flevoland, vormt het ontwikkelkader voor de realisatie van windturbineparken binnen de provincie Flevoland. Op basis van het Regioplan mag de ashoogte van de windturbines maximaal 120 meter

⁶ Advies Commissie m.e.r., Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport Windpark Zeewolde, 20 januari 2016 / projectnummer 3089.

⁷ Gepubliceerd op 6 juli 2016 (Stcrt. 2016, 35286)

⁸ Artikel 3.3 Wabo.

⁹ Artikel 8 Intentieovereenkomst Windpark Zeewolde van 15 juni 2015 (Stcrt. 2015, nr. 15 999).

¹⁰ Partijen bij deze intentieovereenkomst zijn de Ministers, de provincie Flevoland. De gemeente Zeewolde en de Ontwikkelvereniging Zeewolde.

Blad 7
 Onze referentie CZOM-161117-003
 Onderwerp Reactie voorontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde
 Datum 17 november 2016

hoog zijn." Indien initiatiefnemers een hogere ashoogte willen voor een hoger vermogen, dient te worden aangetoond dat het maximaal haalbare vermogen per windturbine met een ashoogte van 120 meter ontoereikend is.

- 3.3. Eenzelfde hoogtebeperking vloeit ook voort uit het programmaplan Energie Werkt van de gemeente Almere.
- 3.4. Het voorontwerp IP maakt het mogelijk dat nabij de percelen van partijen windturbines gerealiseerd mogen worden met een hogere ashoogte dan 120 meter.
- 3.5. Op pagina 43/137 van het voorontwerp IP motiveren de Ministers als volgt waarom het maximaal haalbare vermogen per windturbine met een ashoogte van 120 meter ontoereikend is:

'De keuze voor hogere turbines langs de rijkswegen A6 en de A27 komen voort uit de wens tot maximale energieproductie binnen het plangebied. Het Rijksbeleid (zie paragraaf 4.2) onderschrijft dit streven onder de voorwaarde dat de energieproductie in balans is met de economische haalbaarheid en de effecten op de omgeving. In het plangebied voor Windpark Zeewolde gelden hoofdzakelijk vanwege Luchthaven Lelystad meerdere hoogtebeperkingen. Hiermee zijn de mogelijkheden om te profiteren van de nieuwere generaties windturbines die met een hogere ashoogte en een grotere rotordiameter aanzienlijk meer duurzame energie kunnen produceren, beperkt. Daarmee staat de economische haalbaarheid van het Windpark Zeewolde als geheel onder druk. Het windpark produceert met lagere turbines langs beide rijkswegen gemiddeld op jaarbasis 14,5 procent minder duurzame energie dan wanneer voor de hogere windturbines wordt gekozen. Dit is het equivalent van het jaarverbruik aan elektriciteit van circa 10.500 huishoudens. Dit betekent dat het plaatsen van hogere turbines in plaatsingszones waar geen hoogtebeperking gelden, of waar daarvan kan worden afgeweken, een belangrijke verbetering kan worden gerealiseerd voor de energieproductie en economische haalbaarheid van het windpark als geheel.'

- 3.6. Hieruit volgt dat de wens bestaat om maximale energieproductie te realiseren binnen het plangebied en dat met kleinere windturbines minder duurzame energie wordt geproduceerd. Niet wordt per windturbine bewezen (aangetoond) dat met een ashoogte van maximaal 120 meter daadwerkelijk het vermogen ontoereikend is.
- 3.7. Bovendien wordt, zoals ook uit het voorgaande hoofdstuk volgt, op geen enkele wijze rekening gehouden met de effecten van deze hogere windturbines op de ontwikkeling Oosterwold en daarmee op de initiatieven

¹¹ Regioplan, p. 22.

Blad 8
 Onze referentie CZOM-161117-003
 Onderwerp Reactie voorontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde
 Datum 17 november 2016

van partijen.

Intergemeentelijke Structuurvisie Oosterwold

- 3.8. De intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold is vastgesteld om de gebiedsontwikkeling Oosterwold planologisch te verankeren en mogelijk te maken. Voorts worden ontwikkelregels voor Oosterwold gegeven.
- 3.9. In het voorontwerp IP wordt geconcludeerd dat het Windpark Zeewolde invulling geeft aan de opgave zoals die is geformuleerd in het gemeentelijke beleid van zowel de gemeente Almere als Zeewolde. Voorts wordt aangegeven dat ten aanzien van de toekomstige ontwikkelingen die het plan Oosterwold mogelijk gaat maken afstemming moet plaatsvinden tussen het voorontwerp inpassingsplan en het bestemmingsplan Oosterwold. De wijze waarop deze afstemming vorm heeft gekregen zou in hoofdstuk 5 en 6 worden toegelicht.¹²
- 3.10. Het windpark Zeewolde heeft verschillende mogelijke effecten op de gebiedsontwikkeling Oosterwold (geluid,¹³ slagschaduw,¹⁴ landschap¹⁵ en externe veiligheid¹⁶). Voor zover deze aspecten al zijn onderzocht, wordt voor het bestemmingsplan Oosterwold (een deel van de gebiedsontwikkeling Oosterwold) geconcludeerd dat niet op voorhand uitgesloten kan worden dat sprake is van een onaanvaardbare situatie. Er staat derhalve niet vast dat aan de voor deze aspecten geldende normen kan worden voldaan en of sprake is van een aanvaardbare woon- en leefsituatie.
- 3.11. Hieruit volgt dat het Windpark Zeewolde de gebiedsontwikkeling Oosterwold naar alle waarschijnlijkheid beperkt en niet in overeenstemming is met het beleid van de gemeente Almere en Zeewolde.

4- Conclusie

- 4.1. Gelet op het voorgaande zijn het voorontwerp IP en concept-MER onvoledig en kan niet geconcludeerd worden dat het voorontwerp IP strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. Partijen menen dat het voorontwerp IP niet op deze wijze vastgesteld kan worden en verzoeken de Ministers deze reactie in aanmerking te nemen bij de verdere besluitvorming.

¹² Voorontwerp IP, p. 49 tot en met 51.

¹³ Voorontwerp IP, p. 61 en 62.

¹⁴ Voorontwerp IP, p. 65.

¹⁵ Voorontwerp IP, p. 78.

¹⁶ Voorontwerp IP, p. 87.

Blad 9
Onze referentie CZ0M-161117-003
Onderwerp Reactie voorontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde
Datum 17 november 2016

- 4.2. Indien het voorontwerp in deze vorm en met deze inhoud wordt vastgesteld als ontwerp, is dit in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel en is de conclusie dat geen deugdelijkebelangenafweging heeft plaatsgevonden.

Hoogachtend,
Namens AM Grondbedrijf B.V.,
Bouwinvest Development B.V.,
Heijmans Vastgoed B.V.,
Terra Ontwikkeling C.V.

17-11-2016

Bijlage 2

NIEUW PERSPECTIEF OP OOSTERWOLD

13 MAART 2017

SITE urban development

GEZAMENLIJK GEDRAGEN

AMVEST

ING
REAL ESTATE

de Alliantie

hart voor wonen

Ymere

wonen, leven, groeien

Natuur dichtbij

HET FLEVO
LANDSCHAP

heijmans

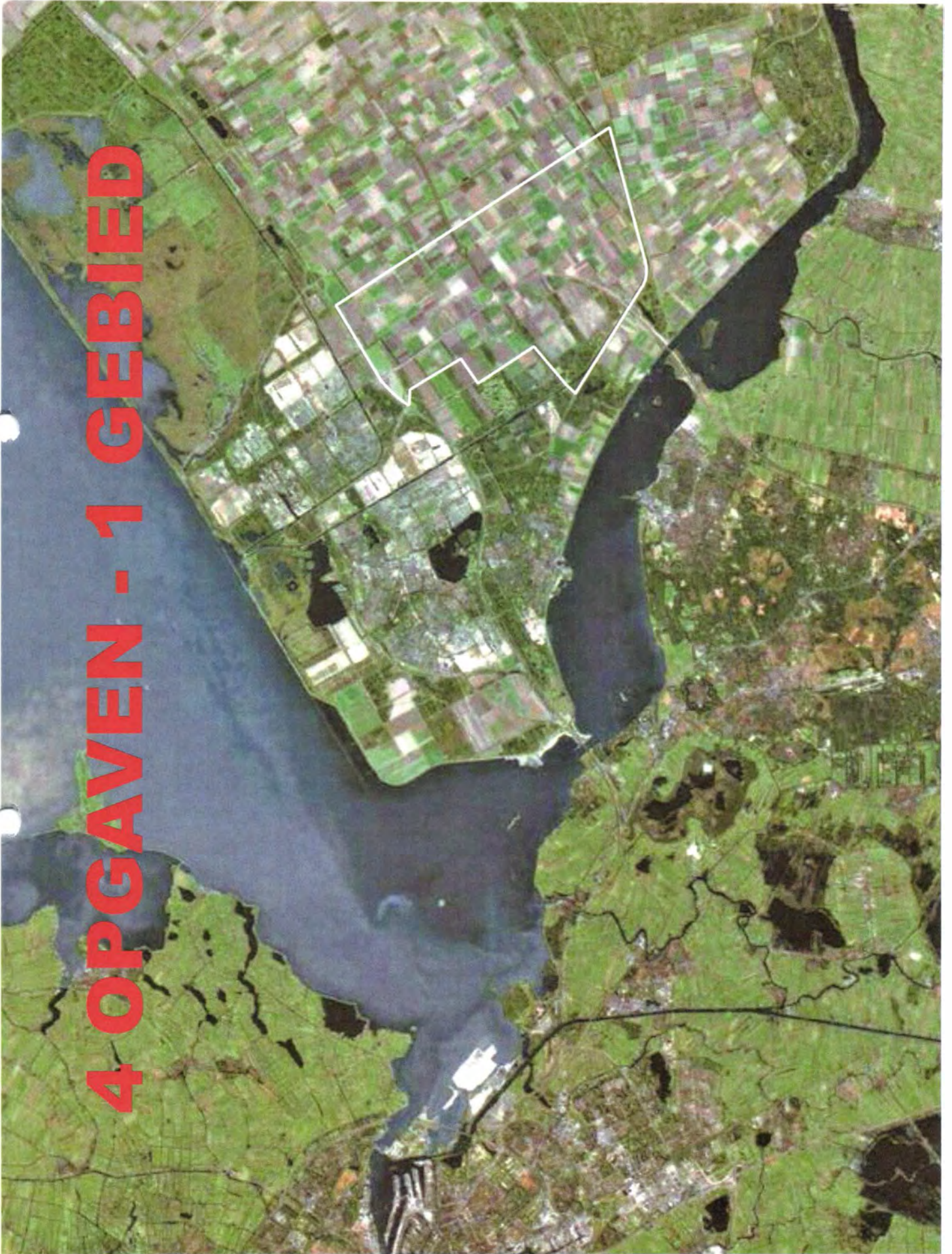
INHOUD

- 4 opgaven - 1 gebied
- Consequenties
- Integrale gebiedsvisie

4 OPGAVEN

1 GEBIED

4 OPGAVEN - 1 GEBIED

1. SCHAALSPRONG 2.0

- 15.000-16.000 woningen
- 4300 ha totaal
- Mens en natuur centraal
- Landelijk wonen, 4 wo/ha
- Organische ontwikkeling
- Oosterwold Principles

concept 2. NIEUWE NATUUR

concept 2

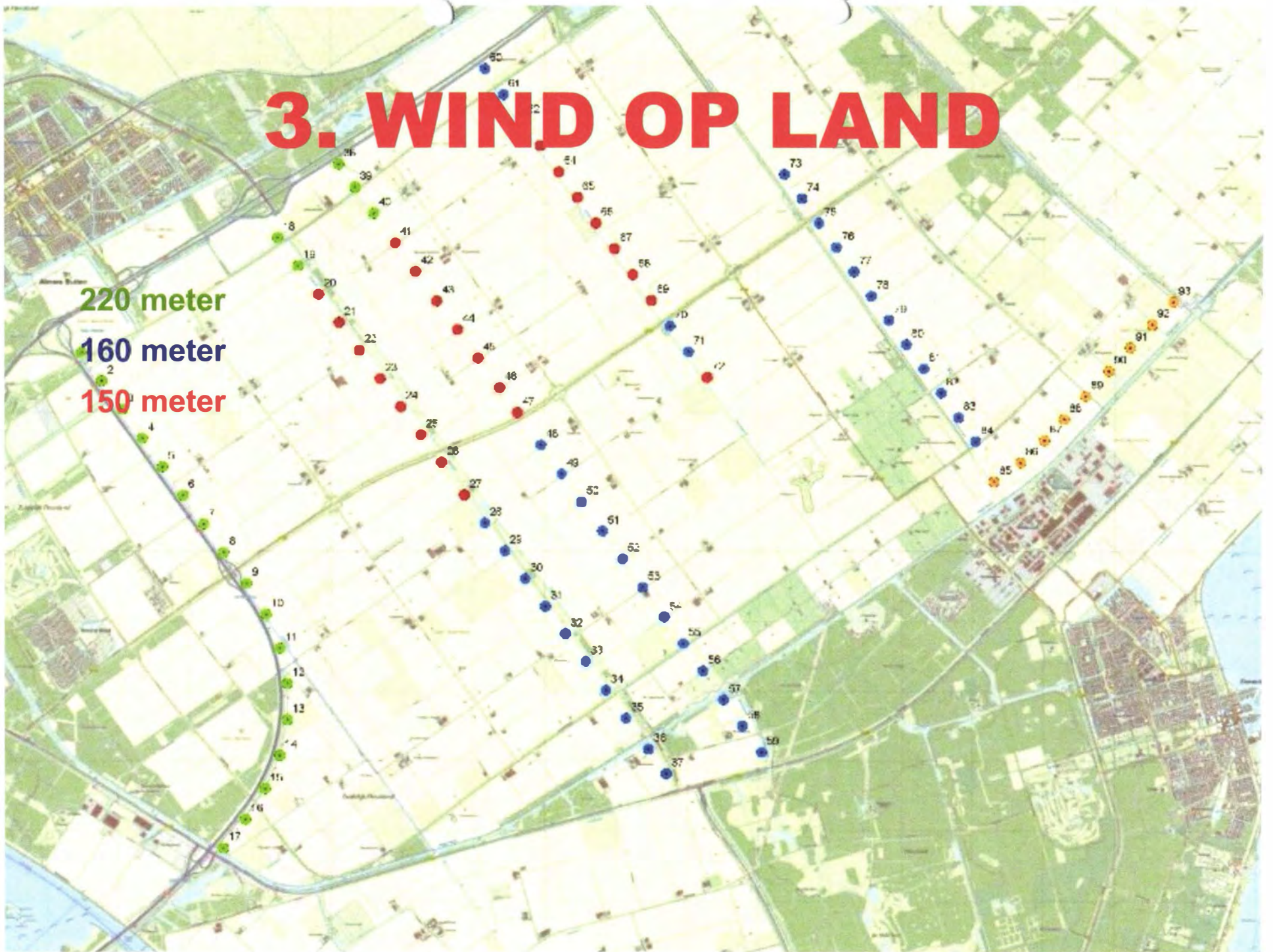
WERKBOEK NOORDERWOLD - EEMVALLEI

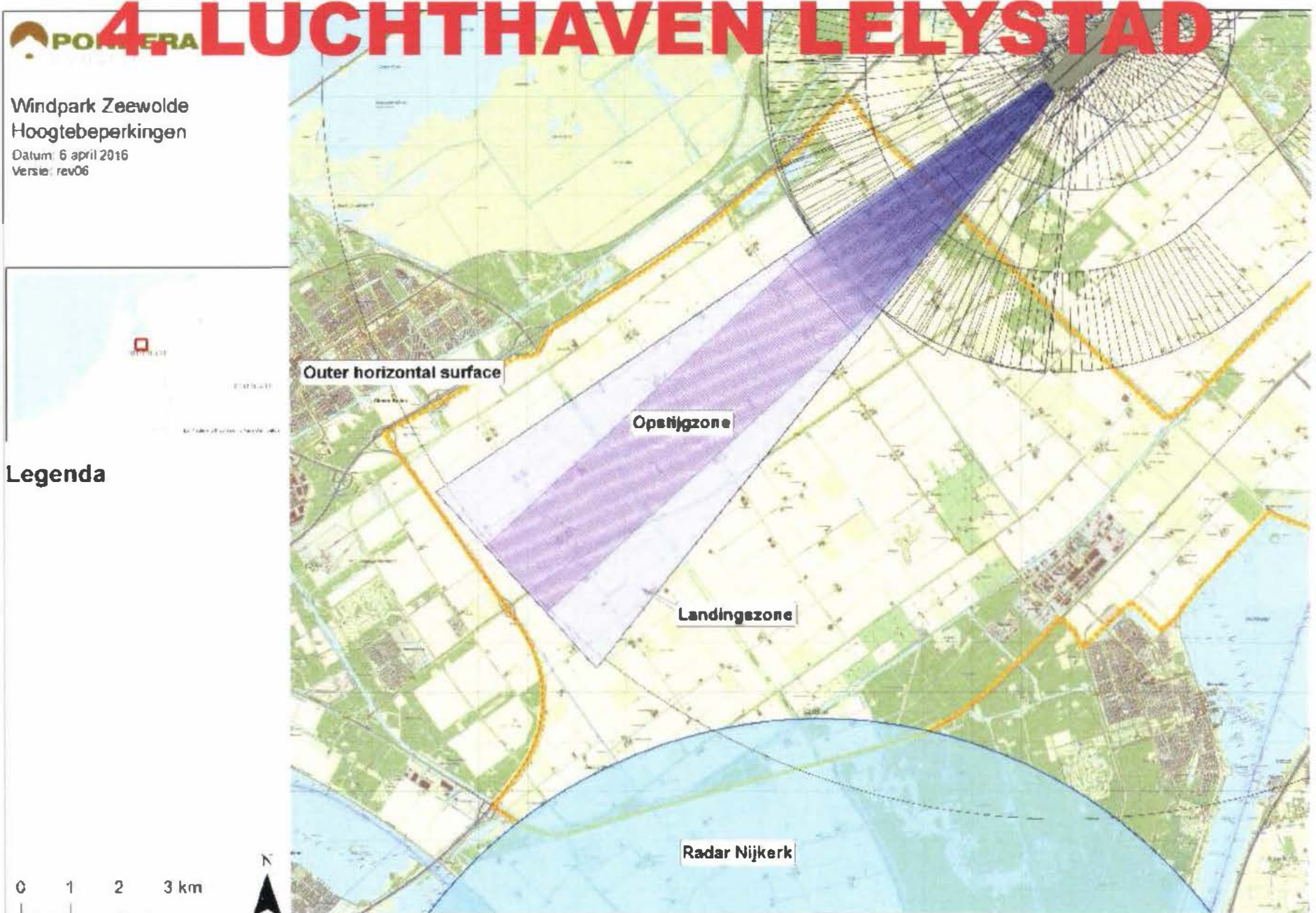
ONTWERPSCENARIO'S VOOR DE EERSTE FASE

FEBRUARI 2016

3. WIND OP LAND

220 meter
160 meter
150 meter

CONSEQUENTIES

**WINDMOLEN HINDER
GEFIXEERDE LIGGING EEMVALLEI
REGELS STRUCTUURVISIE**

CONTEXT

RIJKSINPASSINGSPLAN

2013

- Structuurvisie Oosterwold vastgesteld door gemeente Almere en Zeewolde (onderdeel van Schaalsprong Almere, RAAM, Rijksopgave)

2016

- CHW bestemmingsplan Oosterwold (west)
- Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde vraagt om aanpassing vigerend BP Oosterwold: krimpfolie
- MER Windpark houdt geen rekening met Structuurvisie Oosterwold en CHW bestemmingsplan Oosterwold
- Regioplan Windmolens goedgekeurd met hoogtebeperking op 120 meter ashoogte

HINDER: SLAGSCHADUW

Gemiddeld mag niet meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag (= 5 uur, 40 minuten) slagschaduw optreden op gevoelige objecten (artikel 3.12, eerste lid, Rarim). Dit is door Pondera (MER) vertaald naar een 5-uur contour.

0-5 uurscontour: wonen zonder maatregelen indien 5 uur per jaar niet wordt overschreden

5-15 uurscontour: zeer waarschijnlijke overschrijding 5 uur per jaar, wonen alleen mogelijk i.c.m. stilstandvoorziening

0-5 uur

5-15 uur

15+ uur

NORM VS. PRAKTIJK

KLEINER ONTWIKKELGEBIED

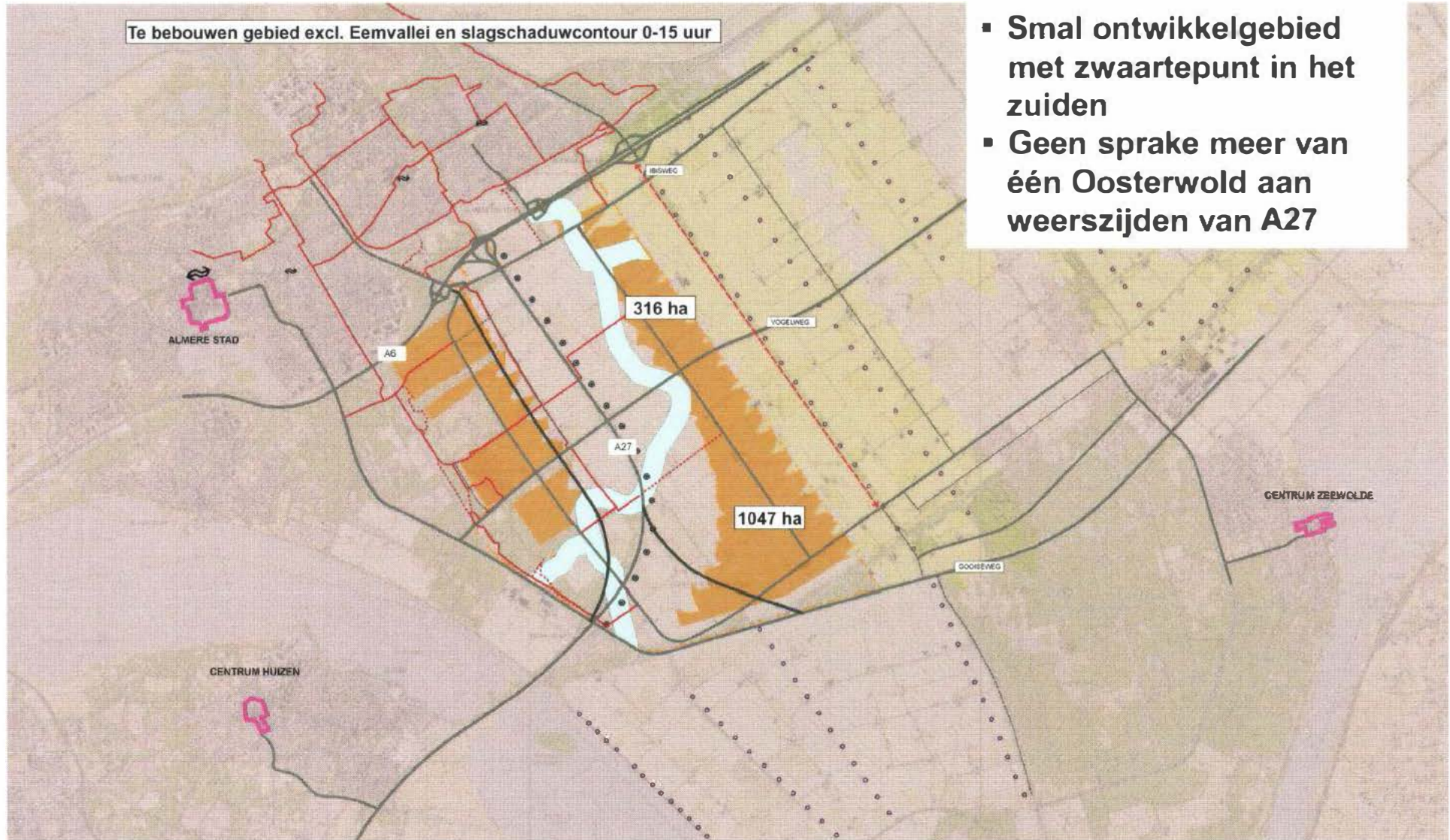

Totale opgave ten oosten van A27: 10.450 woningen

- 4000 woningen noordwest
- 6450 woningen zuidoost

- **Met name windmolens A27 van grote invloed**
- **ca. 50% verlies aan ontwikkelbaar gebied**
- **vasthouden aan spelregels betekent < 5000 woningen**

BARRIERE WERKING

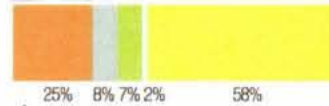

SPELREGELS

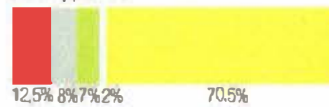

73%

Standaard kavel

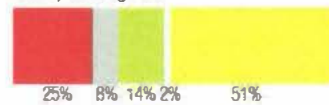
zelfde bebouwing op kleiner
bouwoppervlak

Zelfde bouwprogramma op kleinere bouw-
oppervlakte levert grotere dichtheid op.

OF

meer bebouwing op zelfde oppervlak,
meer publiek groen

Dubbel bouwprogramma op zelfde bouwoppervlakte
levert grotere dichtheid op die wordt gecompenseerd
met extra publiek groen.

108

Landbouwkavel

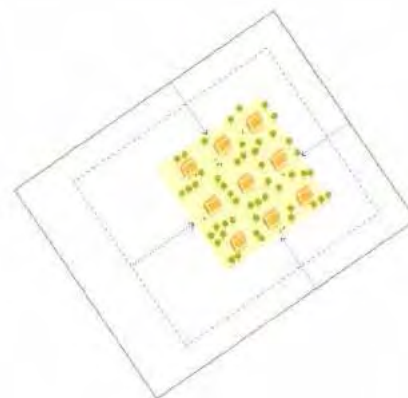

17%

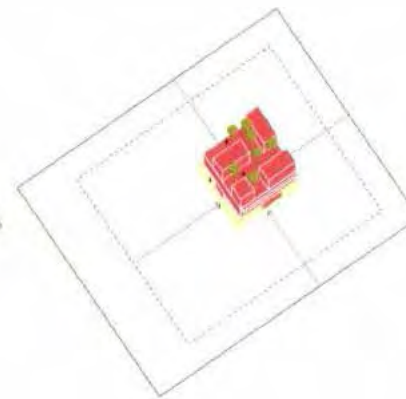
Landschapskavel

Vrijstaande woning

Buurtschap

Kern

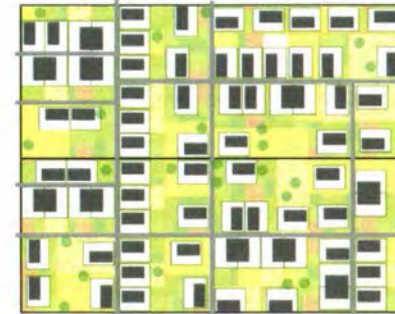
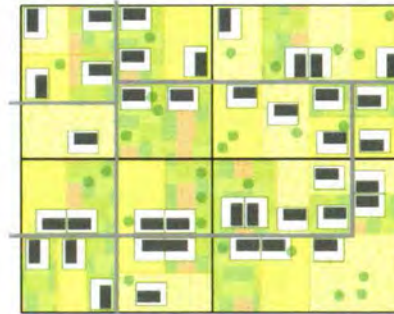
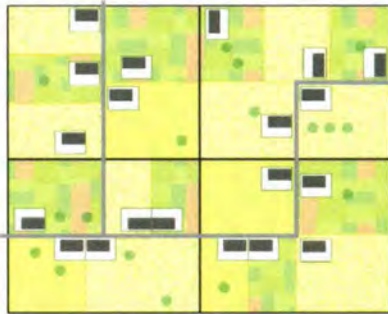
NIEUWE REGELS

5 wo/HA = 2000 m²/kavel
= voldoende ruimte voor
standaardkavel

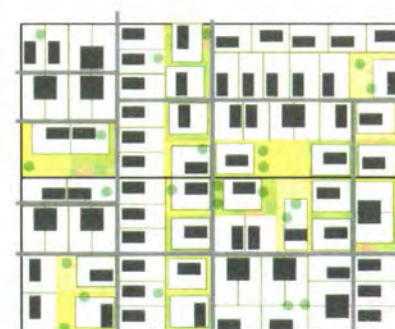
10 wo/HA = 1000 m²/kavel =
215 m² landbouw elders

20 wo/HA = 500 m²/kavel = 700
m² landbouw elders

ERF 300 M2

ERF 500 M2

IMPRESSIE DEELGEBIED NOORDWEST

Bij 4000 woningen in noordwest
gemiddeld **11 wo/ha**, waarvan

- Ca. 2500 woningen in
dichtheid van 20 wo/ha
- Ca. 200 woningen in
dichtheid 5 wo/ha

CONSEQUENTIES

- Behalen woningaantallen vraagt om **verruiming spelregels**
- Gedwongen **uitsortering** van programma
- **Onvoldoende planflexibiliteit** voor (organische) uitontwikkeling
- **Eemvallei** grotendeels in hindercontour, geen onderdeel van woongebied
- **Zwaartepunt** woongebied ligt op grote afstand van Almere en Zeewolde
- Kwetsbare **marktpropositie**
- “Ik woon tussen de **windmolens**”

INTEGRALE GEBIEDSVISIE

4 UITGANGSPUNTEN

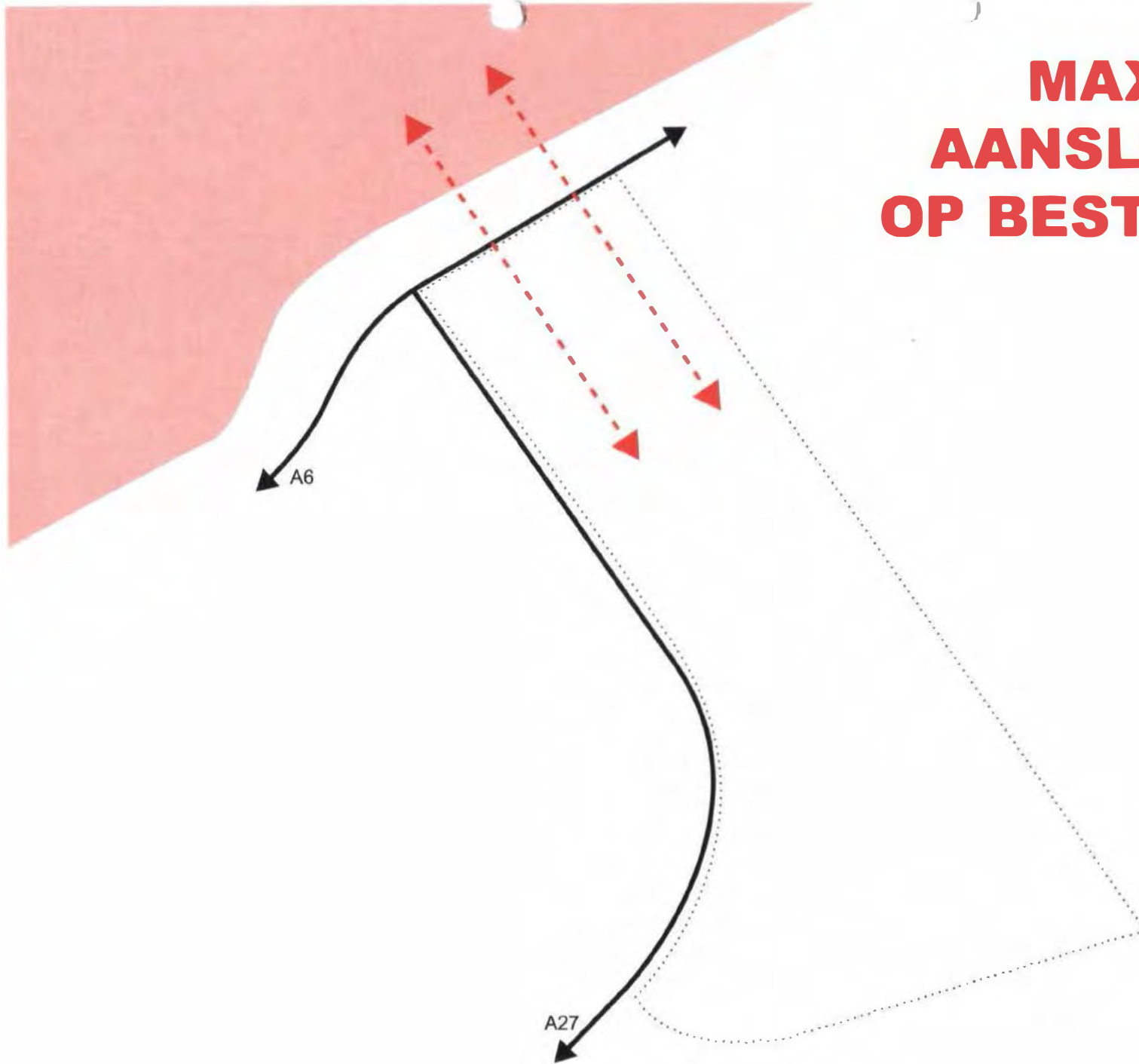
1. **Integrale benadering van Wind, Wonen en Natuur**
 2. **Kwaliteitsverbetering: op een aantrekkelijk manier realiseren van ca. 10.000 woningen ten oosten van A27**
-
1. **Op een manier waarbij de Structuurvisie Oosterwold tot zijn recht komt**
 2. **Rekening houdend met beoogde energieopbrengst Wind op Land**

WAT WE WILLEN BEREIKEN

- Gebied met landelijke woonmilieus
- Concentratie in woonkernen
- Functiemix op kleine korrel
- Collectiviteit en voorzieningen
- Landbouw: XS en XL
- Verbinding met Almere en Zeewolde

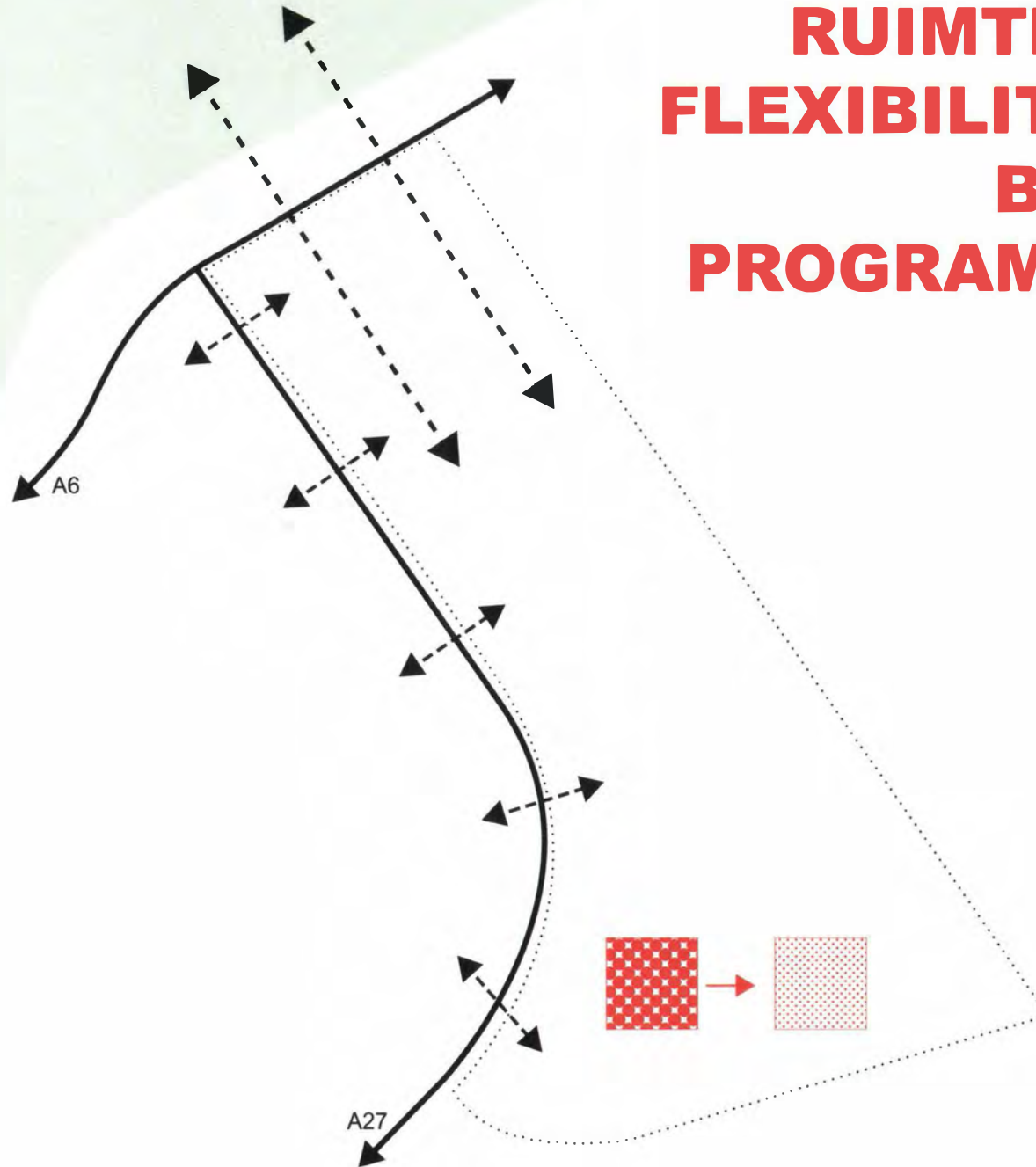
MAXIMALE AANSLUITING OP BESTAANDE STAD

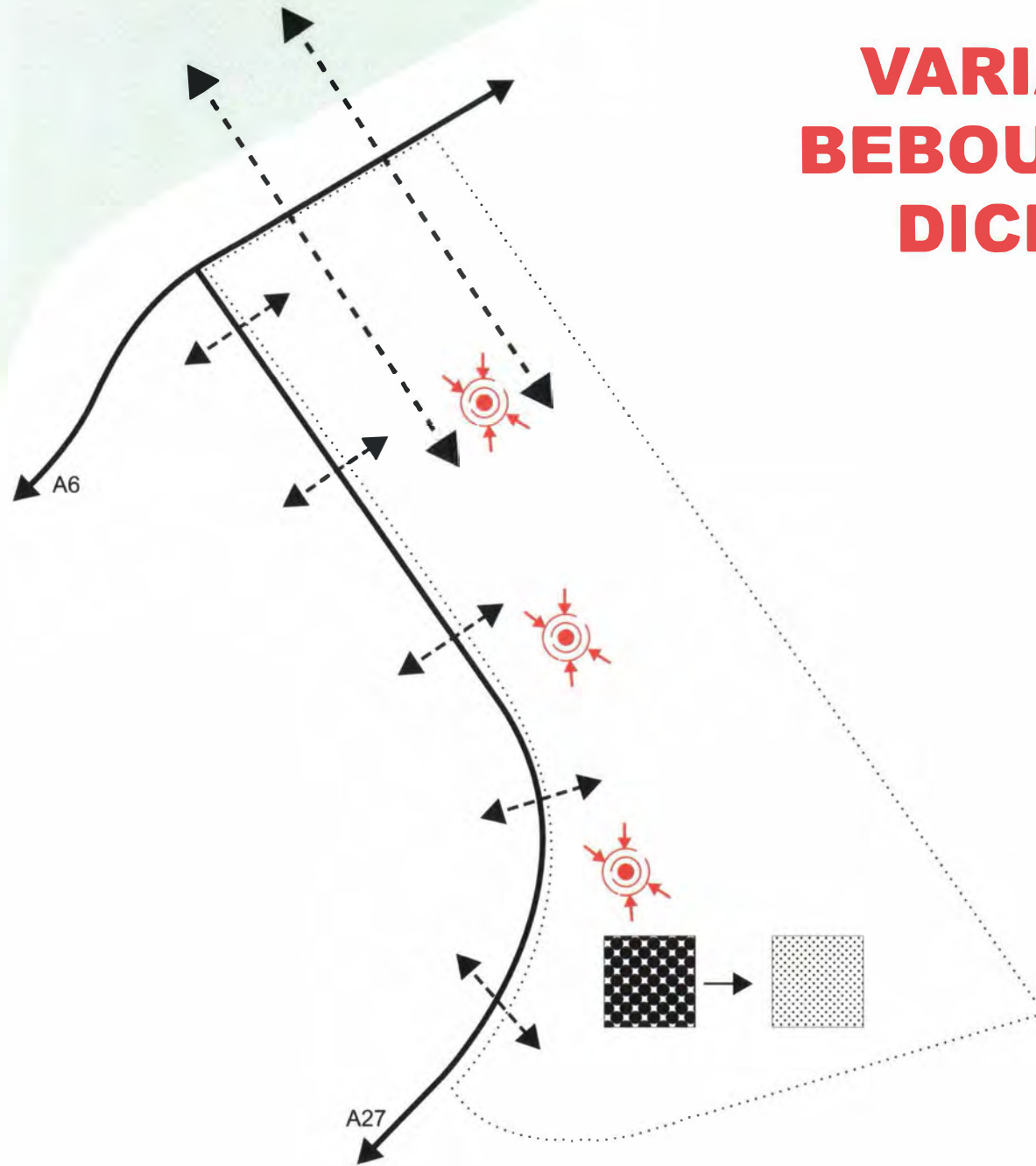

**A27 als onderdeel
van het plan i.p.v.
Barrière**

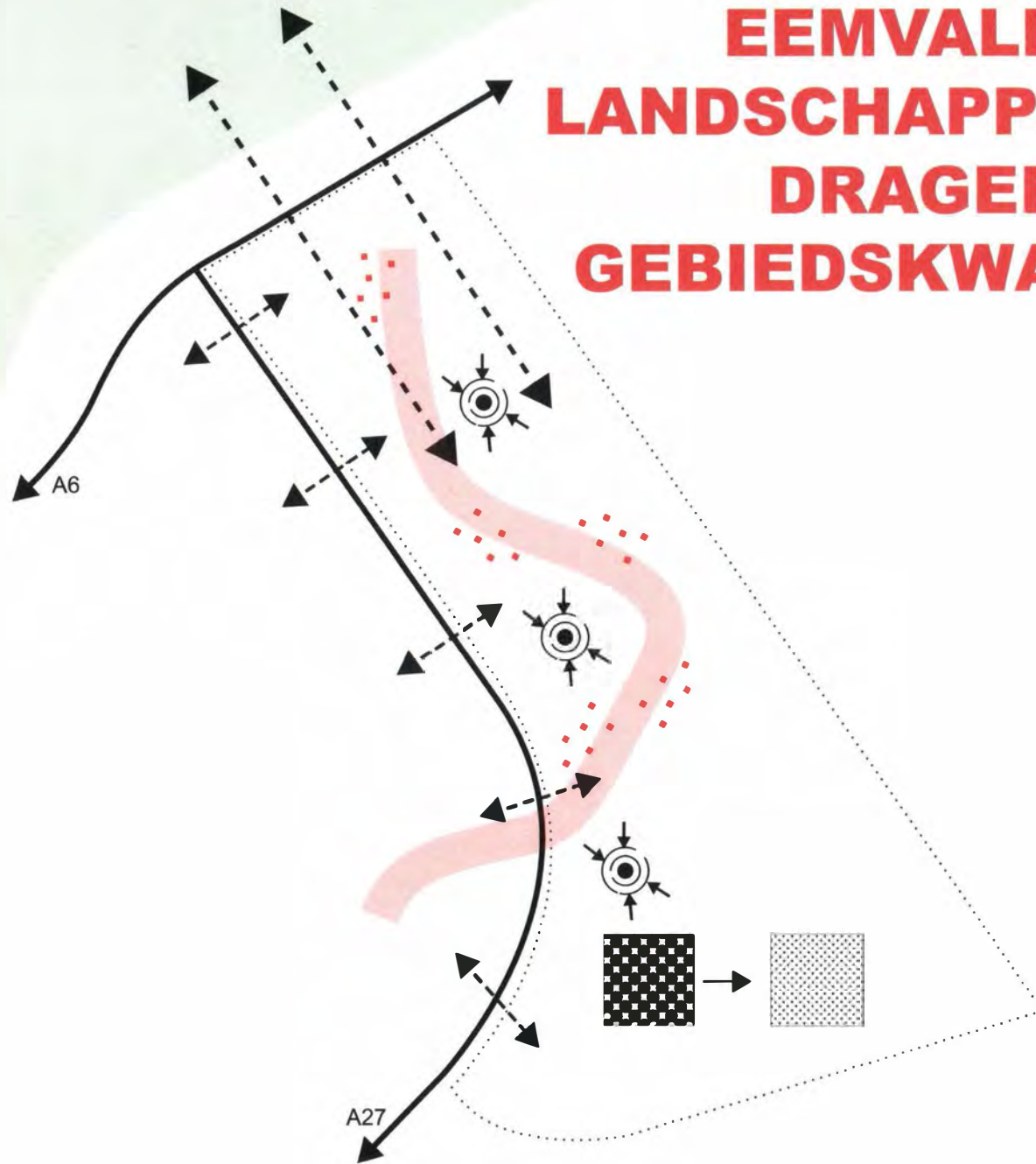
RUIMTE VOOR FLEXIBILITEIT EN BEHOUD PROGRAMMAMIX

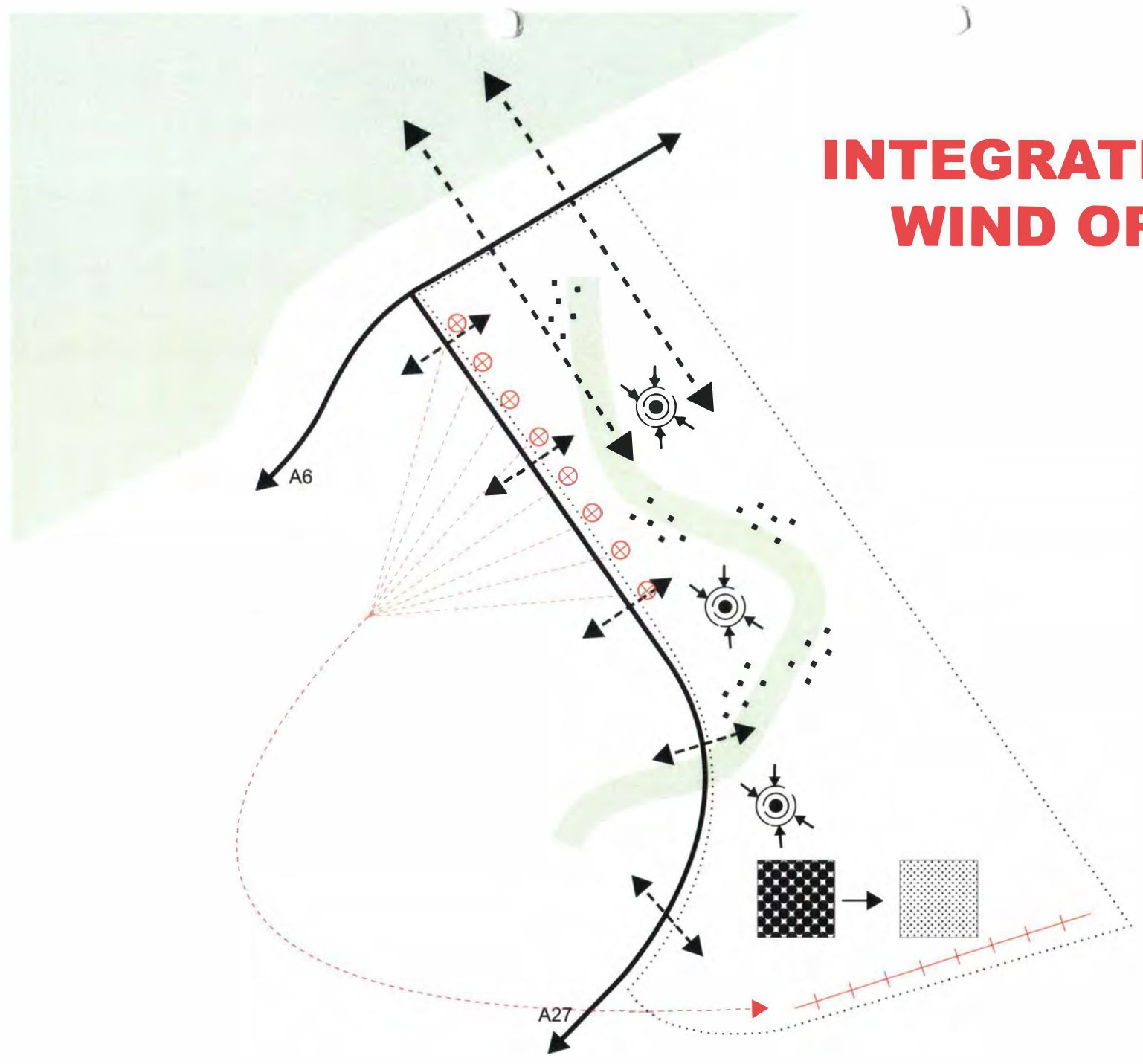
VARIATIE IN BEBOUWINGS DICHTHEID

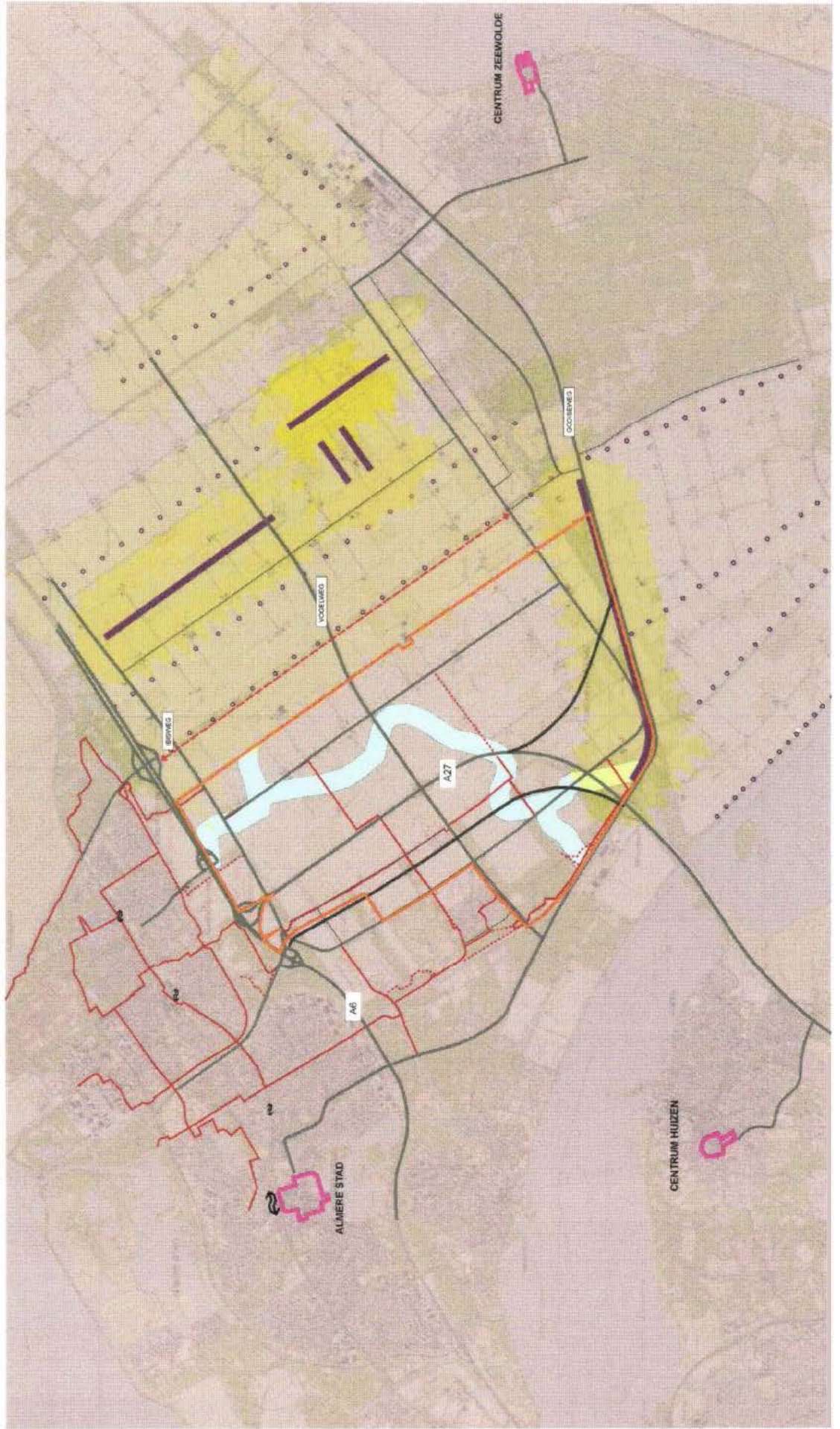
EEMVALLEI ALS LANDSCHAPPELIJKE DRAGER VOOR GEBIEDSKWALITEIT

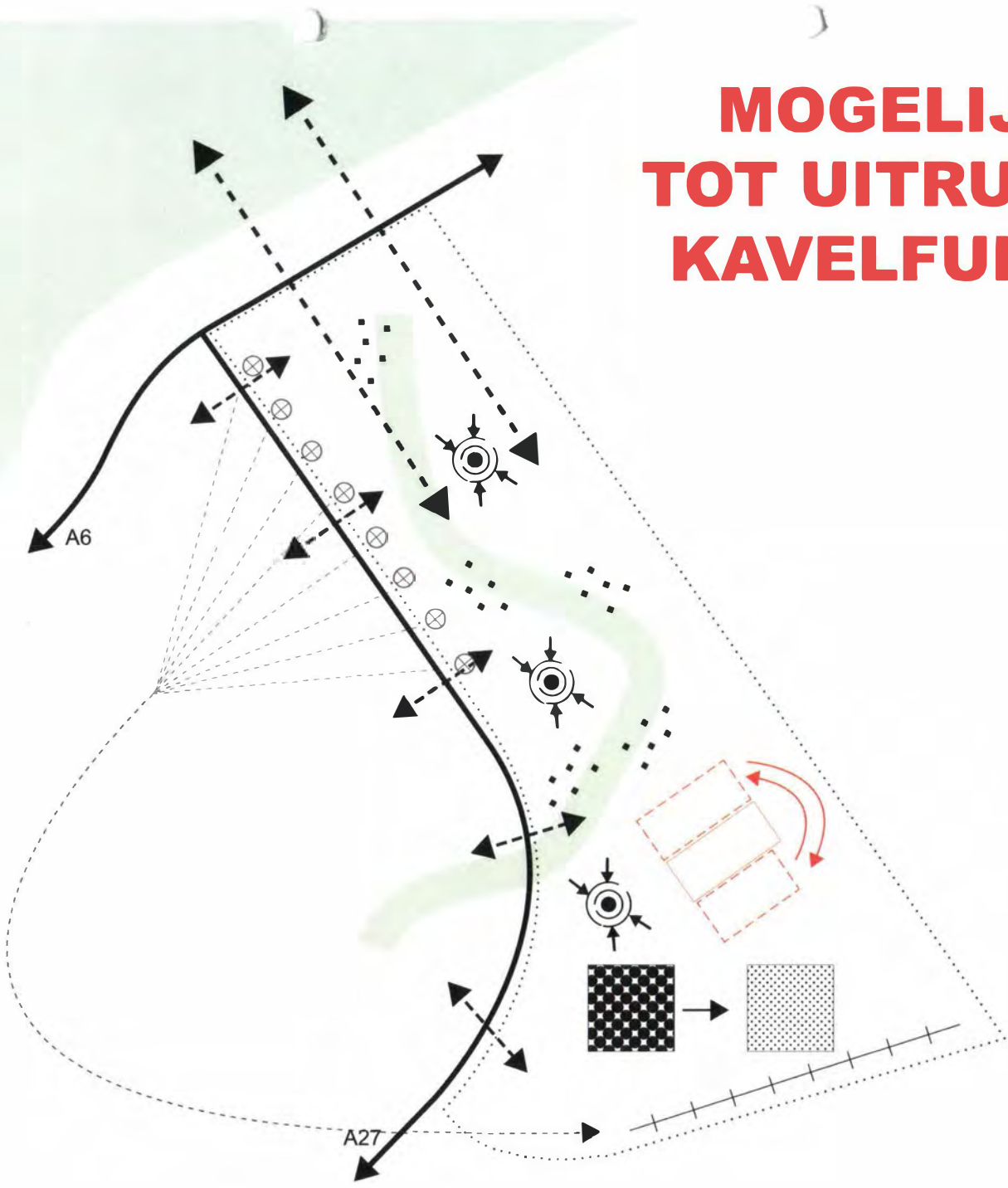
INTEGRATIE MET WIND OP LAND

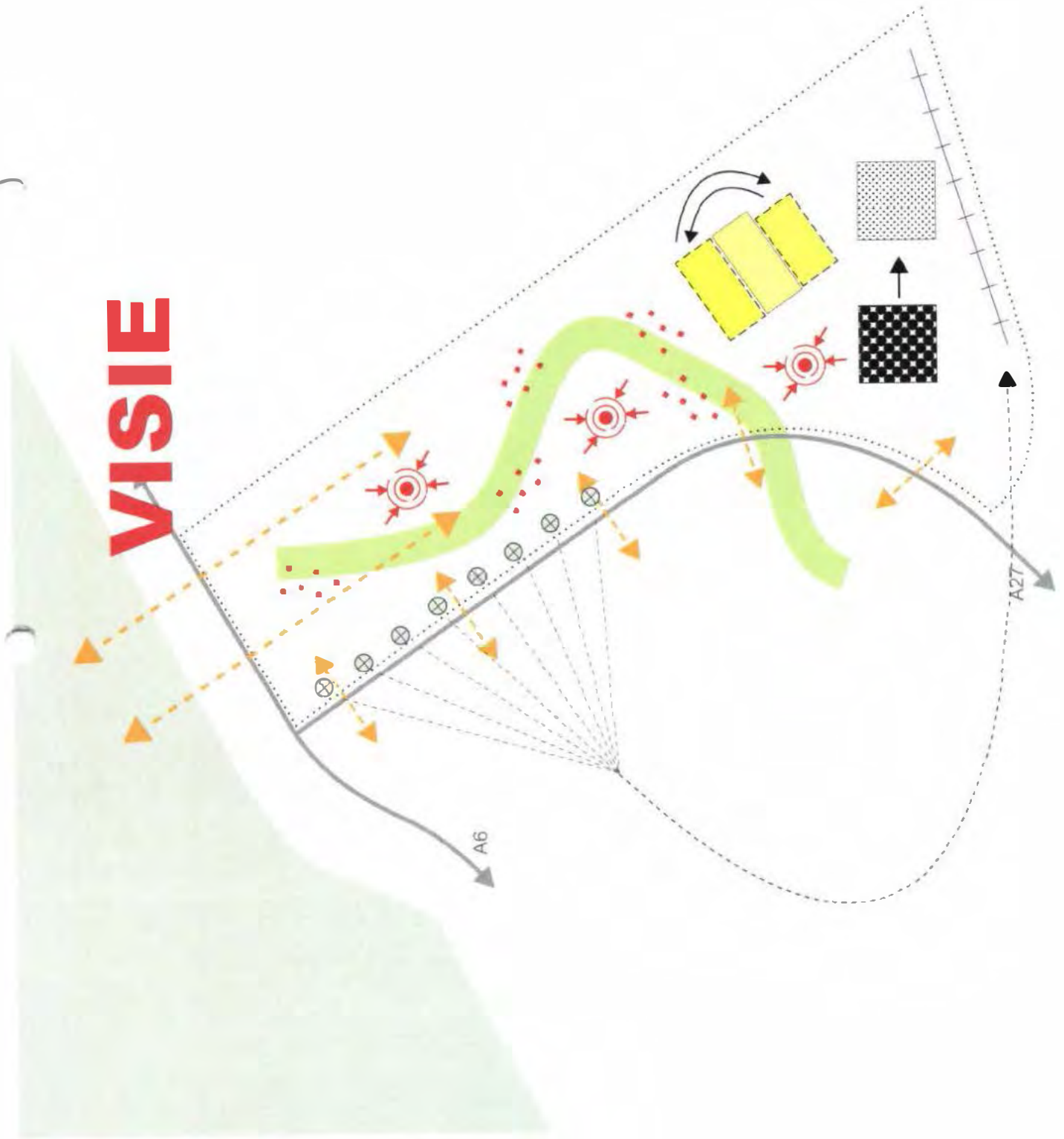
ZOEKLOCATIES WIND OP LAND

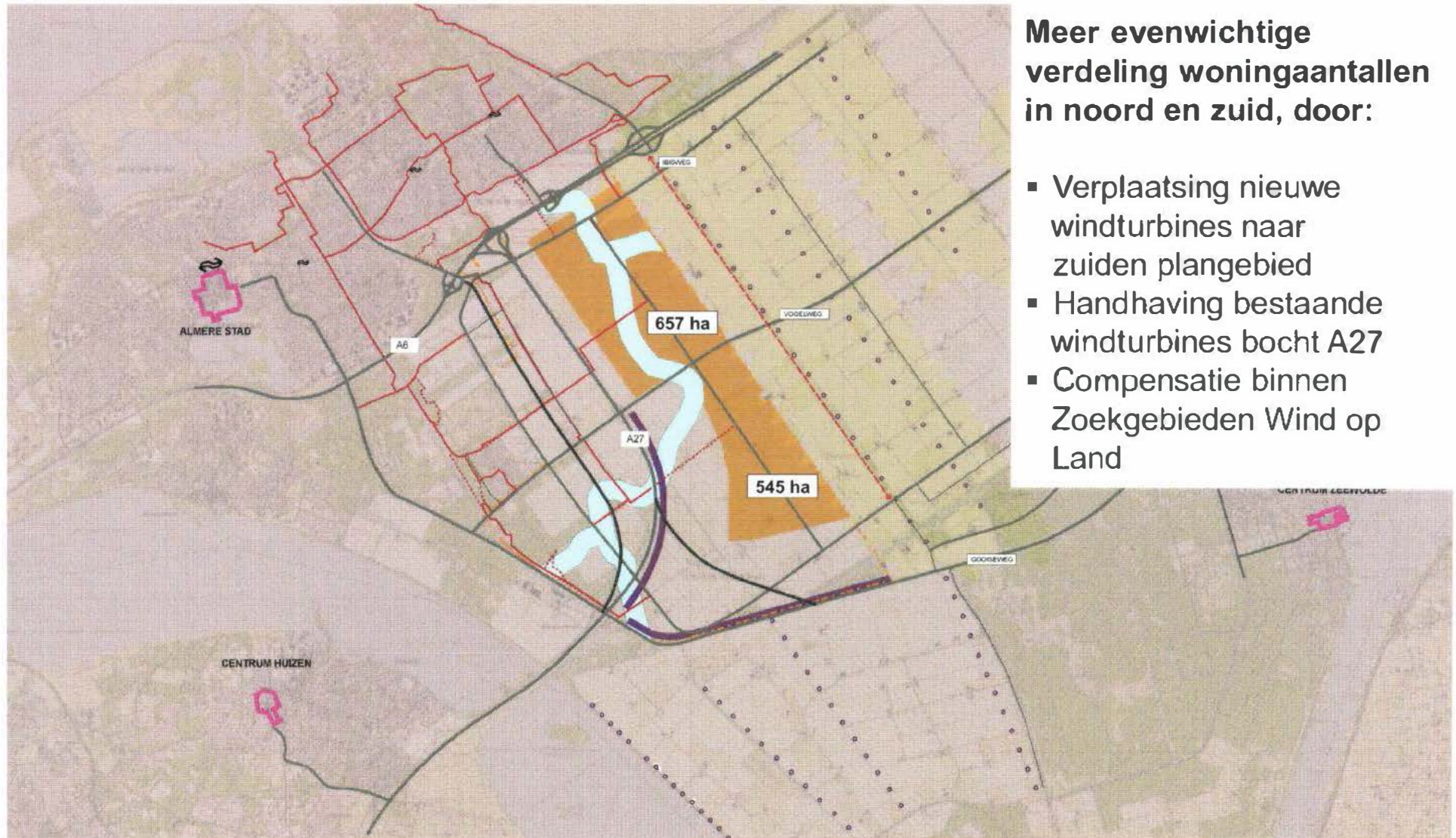
MOGELIJKHEID TOT UITRUIJL VAN KAVELFUNCTIES

VISIE

NIEUW ONTWIKKELGEBIED

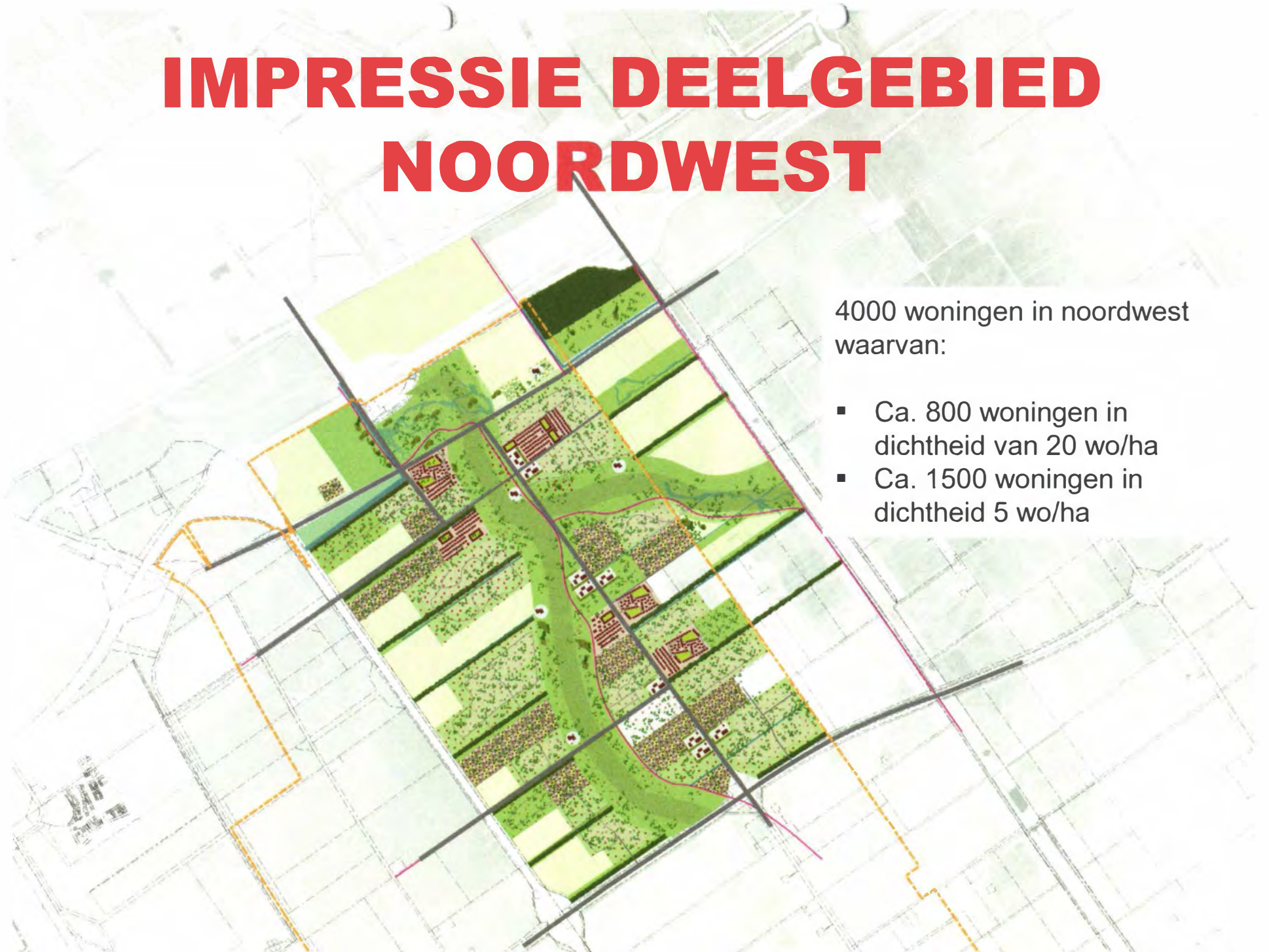
Meer evenwichtige verdeling woningaantallen in noord en zuid, door:

- Verplaatsing nieuwe windturbines naar zuiden plangebied
- Handhaving bestaande windturbines bocht A27
- Compensatie binnen Zoekgebieden Wind op Land

IMPRESSIE DEELGEBIED NOORDWEST

4000 woningen in noordwest
waarvan:

- Ca. 800 woningen in
dichtheid van 20 wo/ha
- Ca. 1500 woningen in
dichtheid 5 wo/ha

UITNODIGING

AMVEST

ING
REAL ESTATE

de Alliantie

hart voor wonen

Ymere

wonen, leven, groeien

Natuur dichtbij

HET FLEVO
LANDSCHAP

heijmans

SITE

SITE urban development

Gedempt Hamerkanaal 91

1021 JX Amsterdam

T. + 31 20 6231 459

E. info@site-ud.nl

I. www.site-ud.nl

Bijlage 3

AANGETEKEND**Tevens per fax:**

Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State
Postbus 20019
2500 EA DEN HAAG

Betreft: beroep Chw bestemmingsplan Oosterwold, gemeenteraad Almere

Rotterdam, 13 december 2016

Hooggeacht College,

Namens cliënten, AM Grondbedrijf B.V., gevestigd te Utrecht, Heijmans Vastgoed B.V., gevestigd te Rosmalen en Terra Ontwikkeling C.V., gevestigd te Rosmalen, hierna gezamenlijk te noemen "**partijen**", te dezer zake domicilie kiezende aan de Blaak 28 (3011 TA) te Rotterdam, ten kantore van Ploum Lodder Princen Advocaten en Notarissen, van welk kantoor ondergetekende tot advocaat-gemachtigde wordt gesteld, zulks met het recht van plaatsvervangende, stel ik hierbij hoger beroep in tegen het hieronder verder gespecificeerde bestemmingsplan.

Ik verzoek u het verschuldigde griffierecht te verrekenen in onze rekening-courant verhouding.

Burgemeester en wethouders hebben in de Staatscourant van 2 november 2016 (nr. 57350) bekend gemaakt dat de gemeenteraad ('**verweerder**') in zijn vergadering van 29 september 2016 het Chw bestemmingsplan Oosterwold ('**het bestemmingsplan**') heeft vastgesteld.

Het (gewijzigd) vastgestelde bestemmingsplan ligt van donderdag **3 november 2016 tot en met woensdag 14 december 2016** ter inzage.

Partijen zijn eigenaren van de percelen kadastraal bekend: Almere sectie C, nummers 846, 848, 878 en 948, gelegen in het plangebied van het bestemmingsplan.

Partijen hebben tegen het ontwerp van dit bestemmingsplan zienswijzen ingediend (**bijlage 1**). De tekst van de zienswijzen met nummer 3, 6, 22, 25 en 27 moet op deze plaats als ingelast en herhaald worden beschouwd. De wijze waarop deze zienswijzen

zijn afgedaan zal bij de gronden van beroep worden besproken.

In de 'Nota zienswijzen' zijn alle ingediende zienswijzen (deels gebundeld) afgedaan. Niet alle zienswijzen van partijen zijn in voldoende mate verwerkt in het bestemmingsplan en om die reden hebben partijen aanleiding gezien beroep aan te tekenen. De gronden van beroep treft u hierna aan.

1. Inleiding

Gebiedsontwikkeling Oosterwold

- 1.1. Oosterwold is een gebied van 4.300 hectare aan de oostkant van Almere en de westkant van Zeewolde en biedt ruimte aan circa 15.000 woningen in landelijke woonmilieus (zie afbeelding 1 voor het gebied van de ontwikkeling Oosterwold).¹

¹ Dit betreft het plangebied zoals opgenomen in de Intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold. Zie ook <https://almere20.almere.nl/gebiedsontwikkeling/oosterwold/>

- 1.2. Om de gebiedsontwikkeling Oosterwold planologisch te verankeren en mogelijk te maken hebben de gemeenteraad van Almere en Zeewolde de Intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold opgesteld.²
- 1.3. Daarnaast wordt in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu ('**SVIR**') de drievoudige schaa sprong in Noordwest-Nederland Amsterdam-Almere-Markermeer (woningbouw, infrastructuur en groen/blauw) als een opgave van nationaal belang genoemd.³ Oosterwold is onderdeel van dit nationaal belang.
- 1.4. Aansluitend op de SVIR is op 13 november 2013 de Rijksstructuurvisie voor het gebied Amsterdam-Almere-Markermeer vastgesteld en zijn de bijbehorende bestuursovereenkomst RRAAM en de Uitvoeringsovereenkomst Almere 2.0 getekend. Ook in deze Rijksstructuurvisie wordt Oosterwold als ontwikkeling genoemd en draagt derhalve bij aan de verwezenlijking van het door het Rijk gewenste ruimtelijk beleid.
- 1.5. Om de ontwikkeling van Oosterwold verder mogelijk te maken heeft de gemeenteraad van Almere het bestemmingsplan op 26 september 2016 vastgesteld.

Voorontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde

- 1.6. Voor het gebied grenzend aan het plangebied, hebben de Ministers van Economische Zaken en van Infrastructuur en Milieu ('**Ministers**') voor de realisatie van het Windpark Zeewolde, het voorontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde van 26 september 2016 ('**voorontwerp IP**') opgesteld. Het voorontwerp IP maakt de realisatie van een windturbinepark bestaande uit 93 windturbines mogelijk. Het voorontwerp IP is op 7 oktober 2016 samen met het concept milieueffectrapport ('**concept-MER**') ter advisering voorgelegd aan diverse bestuursorganen, samenwerkingspartners en belangenorganisaties.
- 1.7. De gemeente Almere heeft een reactie ingediend op het voorontwerp IP (**bijlage 2**). De gemeente Almere benoemt – terecht – dat de windmolens (in het bijzonder, maar niet alleen, die met een tiphoogte van 220m hoogte) een bedreiging vormen voor de ontwikkelmogelijkheden in het ontwikkelgebied Oosterwold. Dat zien partijen net zo.
- 1.8. Hoewel daartoe niet expliciet uitgenodigd, hebben partijen daarom ook op dit voorontwerp IP gereageerd, om de realisatie van woningbouw en hun initiatieven daartoe ook in dat kader in te brengen (**bijlage 3**). De ontwikkeling

² Op 27 juni 2013 vastgesteld door de gemeenteraad van Zeewolde en op 4 juli 2014 door de gemeenteraad van Almere.

³ Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte 2012, p. 69.

van woningbouw en een grootschalig (met name ook in de hoogte) windpark staan nu eenmaal op gespannen voet met elkaar, zo blijkt ook uit de reactie van de gemeente Almere.

- 1.9. De percelen van partijen liggen nabij het plangebied van het voorontwerp IP, waarin windmolens worden bestemd. Gelet op deze korte afstand en de voorgenomen hoogte van die windturbines, heeft de realisatie van het voorgenomen windpark – en de daarmee gepaard gaande ‘hindercontouren (externe veiligheid, slagschaduw enz.) – waarschijnlijk aanzienlijke beperkende gevolgen voor de ontwikkeling van woningen in het plangebied van het bestemmingsplan. Partijen menen dat hiermee onvoldoende rekening is gehouden bij het vaststellen van het bestemmingsplan en de daarin ontbrekende flexibiliteit om roodbestemming te realiseren. Om die reden brengen partijen de volgende beroepsgronden naar voren. De inhoud van deze beroepsgronden moet binnen de beroepstermijn kenbaar worden gemaakt.

2. Gronden van beroep

Samenhang en invloed realisatie Windpark Zeewolde

- 2.1. Zoals in de inleiding is weergegeven, valt de ontwikkeling van de windmolens langs de A27 buiten het plangebied van het bestemmingsplan, maar is deze ontwikkeling – wanneer deze doorgang vindt – van wezenlijke invloed op ontwikkelmogelijkheden van (delen van) het plangebied. In de zienswijzen is hier aandacht voor gevraagd.
- 2.2. De reactie op deze zienswijze luidt als volgt:
- ‘Het Chw bestemmingsplan maakt de ontwikkeling van fase 1 van Oosterwold mogelijk. De regels, zoals ‘hinder op eigen grond’ zijn alleen van toepassing op de ontwikkelingen die zijn opgenomen in het bestemmingsplan. Grote windturbines kunnen niet gerealiseerd worden op grond van het Chw bestemmingsplan. Hiervoor zal een aparte procedure gevolgd moeten worden, waarbij ook rekening moet worden gehouden met de omliggende functies en beoogde ontwikkelingen. De gemeente Almere volgt de ontwikkelingen van de windplannen nauwlettend en zal ook betrokken worden bij de planologische inpassing, ook als dit door de provincie of het Rijk wordt geregeld.’*

- 2.3. Zoals hierna zal worden toegelicht zijn partijen van mening, dat deze 'scheiding' tussen de ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied, niet goed gemaakt kan worden. Juist in het kader van de gedachte van dit 'experiment' plan, dienen de mogelijke initiatieven zoveel mogelijk gefaciliteerd en niet op voorhand beperkt te worden. De gemeente Almere onderkent dit ook, getuige de reactie van de gemeente op het voorontwerp IP. Anders gezegd, wanneer een reële dreiging in de omgeving zich voordoet, zoals het voorontwerp IP, dan moeten de ontwikkelregels daar wel in voorzien, waar mogelijk. Dat dit mogelijk is, wordt hierna uitgewerkt.

Kavelindeling

- 2.4. In hoofdstuk 3, artikel 13 zijn de ontwikkelregels gegeven. In ontwikkelregel 13.6 is de kavelsamenstelling gegeven, waarbij in ontwikkelregel 13.6.3 een uitruil samenstelling is voorgeschreven.

Uitruil samenstelling

- 2.5. Ontwikkelregel 13.6.3 maakt het mogelijk dat een andere ruimteverdeling kan worden aangehouden dan in 13.6, mits het afwijkende ruimtegebruik wordt verrekend met een aansluitende kavel.

In de nota zienswijzen is hierop als volgt gereageerd:

'De regeling voorziet in een situatie dat twee aaneengesloten kavels samen aan het geheel van de voorgeschreven samenstelling voldoen. Dit betekent dat op het ene kavel bijvoorbeeld het percentage roodkavel 50% kan zijn als in het kavel ernaast geen roodkavel is geprojecteerd. De samenhang tussen de twee aansluitende kavels wordt vastgelegd in de af te geven omgevingsvergunning(en).

De regel is niet van toepassing op kavels die niet aansluiten.

Verrekening kan ook bij twee aaneengesloten kavels die dezelfde initiatiefnemer hebben.

Eén kavel is een perceel waarop het geheel van de ontwikkelregels van toepassing is.'

- 2.6. In de (beperkte) toelichting op het bestemmingsplan volgt niet de onderbouwing waarom dit noodzakelijk is. De afdoening van de zienswijze, zoals hierboven geciteerd, is ook geen onderbouwing of toelichting, maar is

enkel een uitleg van de regeling en is niet redengevend.

- 2.7. Uit de opzet van het bestemmingsplan volgt wel dat de kavels een mix moeten zijn van verschillende functies, waaronder rood en groen. Kernvorming moet ook mogelijk zijn.
- 2.8. Echter, met de beperking dat afwijkend ruimtegebruik enkel kan worden verrekend met een aansluitende kavel, wordt het onmogelijk gemaakt om roodrechten te verrekenen met meerdere kavels en dus om te verrekenen met een ander perceel. Ook niet met behoud van de ruimtelijke indeling die is geborgd in de kavelsamenstelling.
- 2.9. Dit klemt voor partijen met name wanneer de 'hinderzones' van de verwachte windmolens, maar ook die van bijvoorbeeld de snelweg A27, een maximale invulling met roodkavels belemmeren. Dat geldt al helemaal wanneer de reacties van de gemeente Almere en partijen op het voorontwerp IP niet worden overgenomen en hoge windmolens mogelijk worden op de aan het plangebied grenzende percelen.
- 2.10. Om die reden menen partijen dat ontwikkelregel 13.6.3 tenminste zodanig moet worden aangepast, dan wel dat daaraan tenminste een afwijkingmogelijkheid wordt toegevoegd, op grond waarvan het mogelijk is om met een niet aansluitende kavel te verrekenen, indien en voor zover dit noodzakelijk is om 'rood' te ontwikkelen buiten hindercontouren (zoals die volgen uit regels van externe veiligheid, slagschaduw, geluidhinder enz.).
- 2.11. Daarmee wordt ook geen afbreuk gedaan aan de totale rood invulling en is de te maken uitzondering voldoende gekaderd.
- 2.12. De regels van dit bestemmingsplan zouden gelet op artikel 7c, eerste lid onder a, besluit uitvoering Crisis- en herstelwet, ook juist dienen te strekken tot het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Om dit te borgen is meer flexibiliteit vereist.
- 2.13. De (milieu)onderzoekslasten worden doorgeschoven naar concrete aanvragen om omgevingsvergunning. Dat kan betekenen dat de uitkomst van die onderzoeken maakt dat realisatie van rood op bepaalde percelen niet mogelijk is. Dit in combinatie met deze beperkende uitruil/verrekeningsmogelijkheid, is op voorhand niet duidelijk of de beoogde woonopgave wel realiseerbaar is, terwijl die opgave van nationaal belang is.
- 2.14. De uitruilregeling levert, los van de hindercontouren, ook een beperking op voor het vormen van kernen. Zoals in de ISV is bepaald (p. 75) kunnen kernen in iedere vorm en op iedere plek in het plangebied ontwikkeld worden, al naar gelang de wensen van initiatiefnemers. Deze gedachte lijkt niet te zijn

teruggebracht in het bestemmingsplan.

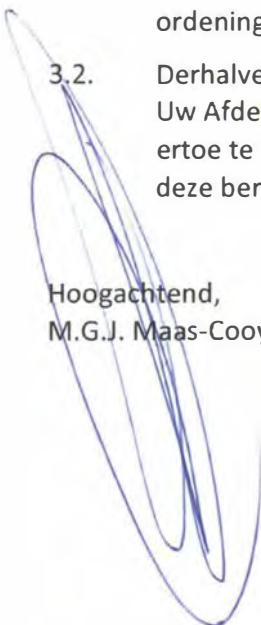
- 2.15. In reactie op de zienswijzen wordt hierover nog het volgende opgemerkt:
- 'Het ontwikkelen van een kernkavel is mogelijk door op een zeer groot perceel een geconcentreerd roodkavel te realiseren met een clustering van gebouwen en functies.'*
- 2.16. Dit betekent in feite dat concentratie van woningbouw alleen mogelijk is in een vereniging van eigenaren en of mandeligheid. Dit is een aanzienlijke belemmering en heeft daarbij een negatief effect op de verkoopbaarheid van de woningen.
- 2.17. Om die reden is de gekozen opzet voor de uitruil van de samenstelling ongelukkig gekozen en zijn partijen van mening dat de uitruilregeling ook in algemene zin (dus los van de hindercontouren) te beperkend is. Dit geldt te meer gelet op het karakter van dit bestemmingsplan, waarbij uitnodigingsplanologie en initiatieven van partijen voorop staan.

Definities

- 2.18. Daarnaast geven de nieuwe kaveldefinities nog steeds onvoldoende houvast, integendeel. De aanvraag omgevingsvergunning bepaalt kennelijk de omvang van een kavel. In de afdoening van de zienswijzen (R05, p. 19) is namelijk het volgende aangegeven:
- 'Het gaat om kavels waarop de af te geven omgevingsvergunning betrekking heeft. De ontwikkelregels van het omgevingsplan zijn altijd van toepassing op ieder kavel. (...). Als bij de aanvraag om omgevingsvergunning blijkt dat een kavel niet aan alle voorgeschreven minimale en maximale percentages per functie kan voldoen wordt de aanvraag afgewezen vanwege strijd met het Chw bestemmingsplan. Gelet op enkele vaste onderdelen in de ruimteverdeling op de kavel (bijvoorbeeld de openbare toegankelijkheid en de ontsluiting) zal de omvang van een kavel een bepaald minimum oppervlakte moeten hebben.'*
- 2.19. Deze regeling komt in strijd met de rechtszekerheid, nu op voorhand niet duidelijk is dat dit plan op deze manier ontwikkeld kan worden. Het staat immers niet vast welke belanghebbenden voor welke percelen (kavels) een aanvraag kunnen indienen. Verondersteld wordt dat iedere aanvrager dus ook dat minimum oppervlakte aan gronden kan verwerven/gebruiken, wat benodigd om aan de kaveleisen te voldoen. Dit grijpt (indirect) in op de grondposities. Daarmee is deze opzet te beperkend en in strijd met een goede ruimtelijke ordening

3. Conclusie

- 3.1. Gelet op deze beroepsgronden is het bestemmingsplan op deze onderdelen onvoldoende gemotiveerd en komt in strijd met een goede ruimtelijke ordening. Bovendien is tevens de uitvoerbaarheid onvoldoende verzekerd.
- 3.2. Derhalve kan dit bestemmingsplan niet (geheel) in stand blijven en verzoek ik Uw Afdeling (voor zover mogelijk met toepassing van afdeling 8.2.2.a Awb) het ertoe te leiden dat het bestemmingsplan wordt aangepast overeenkomstig deze beroepsgronden, met veroordeling van verweerder in de proceskosten.

Hoogachtend,
M.G.J. Maas-Cooymans

**Ploum
Lodder
Princen**

Bijlage 1

TERRAONTWIKKELING

Gemeente Almere
T.a.v. de gemeenteraad
Postbus 200
1300 AE ALMERE

Datum	7 juli 2015	Contactpersoon
Onderwerp	Zienswijzen op ontwerp Chw bestemmingsplan Oosterwold	Telefoon
Ons kenmerk	B180002-GZH-001	E-mail
Uw kenmerk	-	

Geacht raadsleden,

Naar aanleiding van de terinzagelegging van het ontwerp van het "Chw bestemmingsplan Oosterwold" (hierna: BP) maken de navolgend genoemde partijen door middel van de voorliggende brief gebruik van de gelegenheid, hun zienswijzen kenbaar te maken. Deze zienswijzen worden ingebracht namens AM Grondbedrijf B.V., Heijmans Vastgoed B.V. en Terra Ontwikkeling Beheer B.V. voor Interprojecta Vastgoed Best B.V., deze laatste voor zich en tevens als behorend vennoot voor Terra Ontwikkeling C.V. Genoemde partijen zijn eigenaar en belanghebbende van (onder meer) de percelen kadastraal bekend Almere, sectie C, nrs. 846, 848, 878 en 948. Wij reageren vanuit dit belang; de gronden zijn gelegen binnen de plangrenzen van het BP. Het BP is vanaf 15 juni jl. voor zes weken ter inzage gelegd, waarmee de onderhavige zienswijze tijdig is.

Als "initiatiefnemers" (in termen van de Intergemeentelijke Structuurvisie Oosterwold, hierna: ISV) en tevens grondeigenaren zijn wij verheugd met het verschijnen van het Innovatieve 'omgevingsplan avant la lettre' voor het eerste deelgebied van Oosterwold, in de vorm van het BP. In verband met de door ons voorgenomen Initiatieven, waarover wij actief in gesprek zijn met de gebiedsregisseur, hadden we onze zienswijzen graag voorafgaand aan het verschijnen van het BP op informele wijze voorgelegd, om zodoende allicht deze formele zienswijze te besparen. Daartoe niet in de gelegenheid gesteld zijnde, richten wij ons tot u via deze formele weg. Deze formele zienswijze neemt niet weg, dat wij de totstandkoming van het bouwttel gevende vervolg op de ISV, het BP, in algemene zin van harte toejuichen. Ook kunnen wij ons in grote mate vinden in de geest van het ISV en BP. Wel hebben wij nog wat opmerkingen en ook vragen, die wij navolgend, als onze zienswijze, uiteenzetten. Deze vragen en opmerkingen zijn voor ons relevant met het oog op het verder kunnen ontplooiën van onze initiatieven en mede ter behoud van onze rechten.

Toelichting

- Pagina 5, §1.1: Gemeld wordt dat het gebied nu nog grotendeels agrarisch is, met een landbouw die gericht is op de wereldmarkt. Dat laatste zien wij niet onderbouwd en lijkt een stellingname

TERRAONTWIKKELING

Datum 7 juli 2015
 Ons kenmerk 8188002-GJH-001
 Pagina 2 van 6

met het oog op het in de ISV en het BP gehanteerde begrip 'stadslandbouw'. In het BP is deze term gedefinieerd in artikel 1.60. Aldaar wordt gesproken over "afzetten [...] in de nabijheid". Is daadwerkelijk onderzocht naar welke markten de huidige agrarische opbrengst zoal wordt afgezet? Antwoord op deze vraag geeft ons inzicht in de mate waarop 'stadslandbouw' daadwerkelijk leidt tot een verschuiving naar afzet meer in de nabijheid, ten opzichte van de huidige landbouw. Zie ook sub 14 hieronder.

2. Pagina 6, §1.3: Gemeld wordt dat het BP een grotere reikwijdte heeft dan een regulier bestemmingsplan. Wij begrijpen dat dit op grond van art. 7c Besluit Uitvoering Chw en bijlage 37 bij dat besluit het geval is. Sub 1.a. en b. van dat artikel gaat het om aanvullende regels voor het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, en het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke functies. Wij vragen ons af, of deze verruimde reikwijdte ook zo ver gaat, dat eisen gesteld kunnen worden aan de exacte invulling van het agrarische gebruik ('stadslandbouw'). Graag zien wij dit toegelicht c.q. onderbouwd. Zie ook sub 14 hieronder voor onze opmerkingen ten aanzien van de regels dienaangaande.
3. Pagina 13, §2.3: Onder de kop "Saneren en opschalen windturbines" wordt gerefereerd aan het zoekgebied voor een grote opstelling langs de A27 en dat hieraan in het kader van het BP geen invulling gegeven, omdat dit buiten de plangrens daarvan valt. De potentiële invloed zou (echter) significant kunnen zijn. Op door een opstelling beïnvloede gebieden maakt het BP bestemmingen mogelijk, die op gespannen voet kunnen staan met zo'n opstelling, of beter gezegd andersom: zo'n opstelling kan op gespannen voet staan met (een aantal van de) bestemmingsinvullingen die het BP mogelijk maakt. Uitgangspunt van het BP is inpassen van hinder op 'eigen grond'. Worden die plannen ten opzichte van elkaar gecoördineerd tussen de provincie en de gemeenten Almere en Zeewolde?
4. Pagina 15 §2.4: Gewag wordt gemaakt van de verbreding van de rijksweg. Elders in het BP wordt hierover gemeld, dat e.e.a. door het BP mogelijk wordt gemaakt c.q. dat daarmee rekening is gehouden. Wij vinden dat op de verbeelding (plankaart) en in de regels niet zo expliciet terug. Wij vragen om een duidelijkere weergave van de verbreding of reservering daarvoor op de verbeelding en in de regels. Zie ook sub 17 hieronder.
5. Pagina 17, §2.6: De principes, ook bekend uit de ISV, worden gedeeltelijk geborgd in het BP. Niet alle principes lijken geborgd in het BP, allicht omdat het BP daarvoor niet het geëigende instrumentarium is. Hoe worden deze principes dan wel verankerd/geborgd?
6. Pagina 17, Principes 3 en 4: Hoe verhoudt het "verrekenen" met een "kavel" van "een andere initiatiefnemer" zich tot de "ondeelbaarheid" van een kavel? Mag verrekend worden met de "kavel" van "een andere initiatiefnemer" waarbij aan de orde is dat deze niet aaneengesloten liggen (dus niet voldoen aan "ondeelbaarheid")? Het begrip "initiatiefnemer" is in het licht van de principes 3 en 4 enigszins verwarrend. Mag een initiatiefnemer alleen verrekenen met "een andere initiatiefnemer", of ook met zichzelf, als het om (bijvoorbeeld) meerdere initiatieven gaat, die (bijvoorbeeld) gespreid in de tijd, los van elkaar tot stand komen, of (bijvoorbeeld) ruimtelijk gezien los van elkaar plaatsvinden? Wat is in dit verband een initiatief? Is dat een plan dat wordt begrensd door hetgeen waarop een omgevingsvergunningsaanvraag toeziet, of kan een initiatief ook bestaan uit meerdere omgevingsvergunningsaanvragen? Is het een plan waarvoor één anterieure overeenkomst wordt

Datum 7 juli 2015
 Ons kenmerk 018002-GJH-001
 Pagina 3 van 6

gesloten, of kunnen voor één (uiteindelijk totaal) plan meerdere (deel-)anterieure overeenkomsten worden gesloten?

Wij hebben dat uit ISV en BP nog niet volledig scherp kunnen krijgen. Wat daarbij een rol speelt, is dat zowel ISV als BP sterk toegespitst lijken te zijn op de situatie van gronduitgifte door de gebiedsregisseur en niet op een situatie waarin een bestaande grondeigenaar initiatiefnemer wordt.

7. Pagina 18, Principe 6: Een "initiatiefnemer" wordt geacht aan één zijde van zijn "kavel" een weg aan te leggen, die aansluit op een bestaand deel en waarop een andere Initiatiefnemer kan aansluiten. Naar onze mening zijn ook andere oplossingen mogelijk, die bewerkstelligen dat wordt aangesloten op een bestaand deel en dat een andere initiatiefnemer kan aansluiten, zonder dat de ontsluiting aan "één zijde" van de "kavel" ligt. In gevallen zou dat kunnen leiden tot minder infrastructuur en daarmee kosten, ten opzichte van de verplichting de weg langs een rand van de kavel te leggen. Wij vragen om die andere oplossingen niet voorshands uit te sluiten.
8. Pagina 18, Principe 7: Voor de landschapskavel geldt verplichte openbaarheid. Hoe wordt dat geborgd en hoe wordt dat gehandhaafd?
9. Pagina 25, bij artikel 13: Vermeld wordt dat de ontwikkeling van Oosterwold plaatsvindt "op kavels die door de gebiedsregisseur worden uitgegeven." Dit is incompleet: de ontwikkeling vindt plaats door initiatiefnemers die grondeigendom hebben of verkrijgen door uitgifte door de gebiedsregisseur. In dieners van de onderhavige zienswijze zijn grondeigenaar-initiatiefnemers. Gaarne de tekst hierop aanpassen, zodat voor eenieder helder is dat niet alleen de gemeente over exploiteerbare gronden beschikt. Het verzoek om deze aanpassing geldt voor elke vergelijkbare zinsnede in het BP. (Bijvoorbeeld p.27: "[...] grond die de initiatiefnemer verplicht is te verweven [...].")
10. Pagina 27, Gebruik: Genoemd wordt dat ten aanzien van een aantal specifieke gebruiksvormen restrictief zal worden omgesprongen met kavelluitgifte. Heel globaal wordt vermeld, dat dit gaat om: "[...] gebruiksvormen waarvan op voorhand wordt verwacht dat deze geen positieve bijdrage leveren aan de ontwikkeling van Oosterwold." Dit komt ons niet erg duidelijk over. Hoe wordt hiermee omgegaan in geval van initiatiefnemers die reeds grondeigenaar zijn?
11. Pagina 32 e.v., §4.3: De ladder voor duurzame verstedelijking wordt uitvoerig doorlopen en het vol/doen aan elke trede wordt daarbij onderbouwd. De uitdaging daarbij ligt duidelijk in het matchen van de 'zachte' vraaggestuurde organische ontwikkeling met de 'harde' treden. Mogen wij er nu vanuit gaan, dat in een later stadium – zoals op het niveau van de omgevingsvergunning voor een initiatief – de toets aan de ladder niet alsnog of wederom geheel of gedeeltelijk moet worden doorlopen?

Regels

12. Artikel 1.43: De definitie van "kavel" is ons niet geheel duidelijk. Hoe wordt de "kavel" bepaald, d.w.z. begrensd. Is dat op niveau van het plan waarop aan anterieure overeenkomst ziet? Is dat op het niveau van één enkele omgevingsvergunning?
 Wat wordt in de definitie exact bedoeld met "de ontwikkelregels"? Wordt daarmee de toepasselijkheid van artikel 13 bedoeld?
13. Artikel 1.57: Vanwege de verwijzing in de definitie van "roodkavel" naar de definitie van "kavel", is ook dit begrip ons niet voistrekt helder. Zie onder 12 hierboven.

TERRAONTWIKKELING

Datum 7 juli 2015
 Oms kenmerk 8188002-GrH-001
 Pagina 4 van 6

14. Artikel 1.60: Het begrip "stadslandbouw" wordt uitgebreid omschreven. De in de definitie gehanteerde begrippen "afzetten" en "nabijheid" maken de definitie echter niet helemaal duidelijk. Wat wordt onder "afzetten" verstaan en hoe laat "nabijheid" zich definiëren? Naar ons oordeel bevat deze definitie aspecten die niet door middel van een bestemmingsplan gereguleerd kunnen worden. Hoe is de gemeente voornemens praktisch op deze definitie te toetsen en vervolgens te handhaven?
 Wij verzoeken in de definitie de (arbitraire) vereiste van "nabijheid" te schrappen.
15. Artikel 7: op de verbeelding (c.q. plankaart) zoals door ons geraadpleegd op ruimtelijkeplannen.nl wordt gesproken van de "enkelbestemming Oosterwold". Wordt daarmee de bestemming conform dit artikel 7 bedoeld? De term "enkelbestemming" is in dit verband wat verwarrend, aangezien op deien in het gebied sprake lijkt te zijn van een dubbelbestemming of medebestemming. Wij verzoek de verwijzing op de verbeelding naar de "enkelbestemming" zodanig aan te passen.
16. Artikel 7.1.a.: Als thans reeds sprake is van agrarisch gebruik, wat wordt dan exact bedoeld met "bestaand (agrarisch) gebruik"? Wanneer is bij wijzigingen in het huidige agrarische gebruik geen sprake meer van "bestaand" gebruik, kortom wanneer zou gewijzigd agrarisch gebruik leiden tot strijdigheid met deze conserverende bestemming?
17. Artikel 9.1.a.: De A27 valt in deze verkeersbestemming. De rijwegen worden begrensd op maximaal 2 rijbanen van maximaal 2 rijstroken. De A27 is ter plaatse reeds 2x2. In de toelichting wordt gesproken over een verbreding van de A27 met extra rijstroken en dat daarmee in het BP rekening is gehouden. Hoe is dat binnen deze bestemming te realiseren, c.q. is dat binnen deze bestemmingsomschrijving te realiseren? Wij kunnen ons voorstellen dat de formulering aanpassing behoeft. Zie ook sub 4 hierboven.
18. Artikel 10.1: Wij hebben deze bestemming ("Water") niet op de verbeelding (ruimtelijkeplannen.nl) kunnen traceren. Kan (beter) worden aangegeven waar deze bestemmingen geprojecteerd zijn?
19. Artikel 13.3.5, 13.3.9, 13.4.1.: Graag zien wij bevestigd, of we de rekenregels van de kavelsamenstelling, FAR en maximum percentage van functies binnen de standaardkavel op een correcte wijze interpreteren. We vragen daarom te bevestigen, of de navolgende (fictieve) berekening van de kavelsamenstelling correct is uitgevoerd.
Fictief rekenvoorbeeld:
 - 1.000m² bvo (voor 50 flexwerkplekken voor bijv. bewoners in Oosterwold);
 - max. 25% van een kavel mag worden bebouwd;
 - FAR 0,5;
 - max. 4,5% van de functies mag kantoor zijn.
 Dan is benodigd als perceel: 1.000m² bvo ÷ 0,5 FAR = 2.000m² kavel, dit mag max. 4,5% zijn als het kantoorfunctie betreft, dus 2.000m² ÷ 4,5% = 44.444m² totaal aan functies en dit moet zich afspelen op een "kavel" dat voor 25% bebouwd mag worden, dus 44.444m² ÷ 25% = 177.778m², ofwel 17,8ha grond.
 Kortom, voor het realiseren van een kantoor van 1.000m² bvo is 17,8 ha grond benodigd, op welke grond tevens andere rode functies (wonen, bedrijven, voorzieningen) gerealiseerd mogen worden.
20. Artikel 13.3.5: de term "Water" in dit artikel komt ons verwarrend over, omdat "Water" een bestemming in de beheerregels is (artikel 10) en die bestemming wordt in art. 13.3.5 niet bedoeld.
21. Artikel 13.3.5: Mag op gerealiseerd (nieuw) "Water" worden gewoond en telt dan het betreffende

Datum 7 juli 2015
 Ons kenmerk 8188002-GJH-001
 Pagina 5 van 6

- (drijvende) oppervlak niet mee als "Roodkavel"?
22. Artikel 13.3.6: Verrekend mag worden met een "aansluitende kavel". Wat wordt onder een "aansluitende kavel" verstaan? In welke mate moeten kavels elkaar 'raken', willen deze aansluitend genoemd kunnen worden? Zie ook sub 6 hierboven.
 Vanwege de betrekkelijkheid van het begrip "aansluitend", maar ook omdat deze vereiste een in onze ogen onnodig dwingend kader oplegt aan de organische ontwikkeling, vragen wij de raad de vereisten van "aansluitend" en "ondeelbaarheid" grondig tegen het licht te houden en zonodig te heroverwegen. Het totale ruimtegebruik, karakter en eindbeeld van het gehele BP-plangebied worden onzes inziens niet anders, wanneer de vereiste van "aansluitend" wordt losgelaten. Zie ook sub 25 hieronder.
23. Artikel 13.3.7: In de omgevingsvergunning "kunnen" voorwaarden worden opgenomen met betrekking tot de indeling en instandhouding. Beschreven wordt over welke onderwerpen voorwaarden worden gesteld, maar de nadere voorwaarden worden niet exact geduid. Daarmee geeft het BP op deze punten geen volledige rechtszekerheid. Wij vragen daarvoor aandacht.
24. Artikel 13.3.7: Zeker voor dit artikel is het van belang dat de definitie van "kavel" (en "roodkavel") volstrekt helder zijn. Zie ook sub 12 hierboven.
25. Artikel 13.3.7.a: Het totale ruimtegebruik, karakter en eindbeeld van het BP-plangebied worden onzes inziens niet anders, wanneer de vereiste van ondeelbaarheid ("aaneengesloten bouwveld") wordt losgelaten. Zie ook sub 22 hierboven.
26. Artikel 13.4.1: Wordt hiermee bedoeld het plangebied van het BP, dus de plangrens conform de verbeelding bedoeld, of geheel Oosterwold (4.300ha plangrens)?
 Worden de genoemde kaveltypen ongebreideld mogelijk zolang de maximumpercentages nog niet zijn bereikt? Of wordt daarop op enigerlei wijze regie gevoerd? Hoe wordt in dit verband omgegaan met bestaande grondeigenaren-initiatiefnemers, waaraan niet d.m.v. gronduitgifte nadere voorwaarden kunnen worden gesteld?
27. Artikel 13.4.1: Wij missen hier de "kernkavel", waarover in de ISV wordt gesproken en waarvoor op de plankaart van de ISV door middel van een ster een locatie wordt aangeduid. Gaarne zien wij toegelicht, waarom een kernkavel geen onderdeel uitmaakt van de regels en zonodig zien wij gaarne de regels voor een kernkavel toegevoegd, als ook op de verbeelding.
28. Artikel 13.18.1.a: Wordt bedoeld de kerncijfers zoals die telkenmale, dus ook in de toekomst, het recentst door het CROW zijn en worden uitgegeven?, of de kerncijfers zoals die t.t.v. het verschijnen van dit BP actueel zijn?
29. Artikel 19.2.a. en c: Moeten wij hierin lezen, dat wanneer het huidige agrarische gebruik gedurende een jaar wordt onderbroken, het hervatten van dat huidige agrarische gebruik vervolgens verboden is? Los van hoe is vast te stellen of sprake is van (geweest) van een onderbreking van het (huidige) agrarische gebruik, lijkt ons het gevolg van een verbod daarop onwenselijk. Wij vragen de regels te herformuleren, rekening houdend met deze opmerking.

Verbeelding

30. Onder 4. 15, 17 en 18 hierboven zijn opmerkingen gemaakt, die mede van toepassing zijn op de verbeelding (plankaart). Korthedshalve verwijzen wij daarnaar.

TERRAONTWIKKELING

Datum 7 juli 2015
Ops. nummer 8188002-GJM-001
Pagina 6 van 6

Tenslotte

Wij verzoeken u bij het vaststellen van het BP rekening te houden met onze bovenstaande opmerkingen. Tevens verzoeken wij u de tekst van het BP dusdanig aan te passen, dat eventuele onduidelijkheden, die tot onze bovenstaand vragen hebben geleid, worden weggenomen. Tenslotte vragen wij u om de beantwoording van onze vragen, ook in geval die vragen geen aanleiding geven tot aanpassing van het BP.

Wij hopen en verwachten met deze zienswijze een constructieve bijdrage te leveren aan het bereiken van een optimaal planologisch kader voor voorgenomen organische ontwikkeling van het betreffende deel van Oosterwold. Wij zien er naar uit onze initiatieven in samenspraak met de gebiedsregisseur voortvarend tot wasdom en realisatie te kunnen brengen.

Desgewenst zijn wij vanzelfsprekend gaarne bereid onze zienswijze mondeling nader toe te lichten.

Met de hoogste achting en vriendelijke groet,

Terra Ontwikkeling Beheer B.V., voor
Interprojecta Vastgoed Best B.V., voor zich
en tevens als beherend vennoot voor
Terra Ontwikkeling C.V.

Heijmans Vastgoed B.V.

Bijlage 2

Dienst Stedelijke Ontwikkeling

Telefoon:

Mail:

Stadhuisplein 1
 Postbus 200
 1300 AE Almere
 Telefoon 14 036
 Fax (036) 539 99 12

E-mail info@almere.nl
 www.almere.nl

Ministerie van Economische Zaken
 Directoraat–generaal Energie, Telecom & Mededinging
 t.a.v. mevrouw
 Postbus 20401
 2500 EK Den Haag

Reactie voorontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde

Geachte mevrouw _____,

Op 7 oktober jl. hebben zowel ons college als de gemeenteraad het voorontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde van u ontvangen. Op grond van artikel 3.28 van de Wet ruimtelijke ordening geeft u ons de gelegenheid om een reactie te geven op het voorontwerp. U heeft de reactietermijn, op ons verzoek, verlengd tot 2 december 2016, waarvoor dank.

Ons college heeft het voorontwerp Rijksinpassingsplan behandeld tijdens de collegevergadering op 1 november 2016. Uw ministerie heeft op 3 november 2016 een toelichting gegeven op het voorontwerp aan onze gemeenteraad. Op [xxxxxx] heeft onze gemeenteraad het voorstel van het college voor een gezamenlijke reactie op het voorontwerp Rijksinpassingsplan behandeld. De gemeenteraad kan zich vinden in de reacties van het college op het voorontwerp Rijksinpassingsplan. Hieronder treft u dan ook onze reactie aan.

Gezamenlijke reactie op het voorontwerp RIP

Het college en de gemeenteraad van Almere zijn blij te lezen dat de plaatsing van de nieuwe windmolens langs de A27 overeenkomt met de situering van deze molens in de ontwikkelingsvisie Oosterwold. Dit heeft als voordeel dat de geluidscontouren van de windmolens grotendeels overeenkomen met de geluidscontour van de A27.

Het college en de gemeenteraad zien ook een aantal verbeterpunten op het voorontwerp RIP Windpark Zeewolde. Met het voorontwerp RIP heeft het bevoegd gezag (ministerie EZ) met initiatiefnemers, gemeente Zeewolde en provincie besloten om als voorkeursalternatief (VKA) te kiezen voor een variant met maximale (tip)hoogten in het plangebied, vanwege financiële haalbaarheid en omdat dit veel meer duurzame energie opwekt 'zonder evenredig meer milieueffecten'. Voor Almere zijn er de volgende effecten:

Voor Almere zijn er de volgende effecten:

- langs de gehele A27 kunnen windmolens komen tot 220m tiphoogte. Windmolens met een tiphoogte van 220 meter hebben een minimale ashoogte van 150 meter. Dat is in strijd met het programmaplan Energie Werkt waarin is opgenomen dat windmolens bij de A27 een maximale ashoogte dienen te hebben van 120 meter.
- De milieucontouren van geluid en externe veiligheid van de windmolens hebben bij de A27 een beperkend effect op de ontwikkelmogelijkheden bij gebiedsontwikkeling Oosterwold, met name op het gebied ten oosten van de A27. De grote hoogte van de windmolens versterkt dit beperkende effect. Hierdoor wordt Oosterwold mogelijk een minder aantrekkelijk gebied voor initiatiefnemers, wat als gevolg kan hebben dat het aantal te ontwikkelen woningen niet wordt gehaald en het Rijk daardoor een kleinere bijdrage aan het Fonds Verstedelijking Almere levert. Dit is strijdig met de eerdere afspraken die gemaakt zijn tussen gemeente Almere, provincie Flevoland en het Rijk in de

Datum

Uw brief van/kenmerk
 DGETM-EO / 16145675

Ons kenmerk
 DSO/2016/4864407 xm

Bijlage(n)
 1

Structuurvisie RRAAM en de Uitvoeringsovereenkomst Almere 2.0. In zowel de Structuurvisie als de Uitvoeringsovereenkomst Almere 2.0 staat opgenomen dat Oosterwold wordt ontwikkeld tot een groen stadsdeel met 15.000 woningen. In de Uitvoeringsovereenkomst Almere 2.0 is tevens opgenomen dat het Fonds Verstedelijking Almere (FVA) wordt ingericht voor de uitvoering van Almere 2.0. De Rijksbijdrage aan het FVA komt voort uit grondverkoop in Oosterwold.

- Daarnaast is recentelijk gebleken dat de slagschaduwcontour van de windmolens (de contour waarbinnen gebouwen slagschaduw van de molenwieken op hun raam kunnen krijgen) bij de A27 over een groot deel van Oosterwold komt te liggen, zowel over fase 1 als fase 2. Waar de maximaal toegestane slagschaduwnorm (maximaal 5 uur slagschaduw per jaar) overschreden wordt in een gebied waar reeds woningen staan, wordt de betreffende windmolen op die momenten stilgezet. Toekomstige woningen waarvan de plannen nog niet vergevorderd zijn, moeten echter rekening houden met deze slagschaduw-effecten. Ook dit kan een nadelig effect hebben op het aantal woningen dat in Oosterwold ontwikkeld wordt en de Rijksbijdrage aan het FVA.
- Op zichtbaarheid en verlichting van de windmolens scoort het VKA niet positief. Dit komt vanwege de hoogte van de windturbines (vanaf een tiphoogte van 150 meter is verlichting verplicht) en omdat op windmolens langs een snelweg standaard luchtvaartverlichting verplicht is.
- Tot slot is in het plan weinig aandacht besteed aan de mogelijkheden voor financiële burgerparticipatie in het windpark.

Datum

Ons kenmerk
DSO/2016/ 4864407 xmiPagina
2/2

Naar aanleiding van deze constatering dragen het college en de gemeenteraad de volgende inhoudelijke reacties aan op het voorontwerp RIP Windpark Zeewolde:

- Ons is tot nu toe niet gebleken dat een ashoogte van 120 meter (gecombineerd met een tiphoogte van 180m) het windpark financieel onhaalbaar maakt. Het terugbrengen van de tiphoogte zal bovendien tot gevolg hebben dat de slagschaduw van de molens minder ver reikt, waardoor een eventueel verlies doordat molens moeten worden stilgezet vanwege de slagschaduw, wordt verminderd of voorkomen. Ook zijn lagere molens minder belastend voor (toekomstige) bewoners van Oosterwold. De gemeente Almere vraagt om meer rekening te houden met de (toekomstige) bewoners van Oosterwold en de gemeente Almere attendeert u op de afspraken tussen gemeente, provincie en Rijk in het kader van RRAAM en Almere 2.0, en stelt daarom voor:
 1. de ashoogte langs de A27 te verlagen naar 120m, waardoor de milieuc contouren van geluid, externe veiligheid en slagschaduw een minder beperkend effect hebben op de ontwikkelmogelijkheden in Oosterwold.
 2. dat bij de lopende initiatieven in Oosterwold die een intentieovereenkomst, anterieure overeenkomst of bouwvergunning hebben afgesloten en waar de maximale slagschaduwnorm wordt overschreden, de betreffende windmolen wordt stilgezet in plaats van dat de initiatiefnemer maatregelen moet treffen tegen de slagschaduw-effecten.
- De gemeente Almere stelt voor om het gebruik van luchtvaartverlichting tot het uiterste minimum te beperken en in ieder geval continue verlichting toe te passen in plaats van knipperlichten.
- Gemeente Almere pleit er voor om over de burgerparticipatie-mogelijkheden en het maatschappelijk effect ervan in het inpassingsplan informatie op te nemen onder het kopje Maatschappelijke haalbaarheid.

Voor de opmerkingen op (tekstuele) onjuistheden in het voorontwerp RIP verwijzen wij u naar de bijlage van deze brief: Opmerkingen m.b.t. onjuistheden voorontwerp RIP Windpark Zeewolde.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Almere,

de secretaris,
R. Wielinga

de burgemeester,
F.M. Weerwind

Bijlage 3

Ptolemaeuslaan 30
Postbus 4052
3502 AB Utrecht

T +31 (0)30 609 72 22
F +31 (0)30 505 08 74

E info@am.nl
I WWW.AM.NL
@inspirationSpace

AANGEFEREND

Ministerie van Economische Zaken-
Directoraat-generaal Energie, telecom & Mededinging
Mevrouw
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Datum 17 november 2016
Uw referentie -
Ons kenmerk ZOM-161117-003
Onderwerp Reactie voorontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde
Almere-Almerehout

Geachte mevrouw

De Ministers van Economische Zaken en van Infrastructuur en Milieu ('Ministers') hebben, voor de realisatie van het Windpark Zeewolde, het voorontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde van 26 september 2016 ('voorontwerp IP') opgesteld. Het voorontwerp IP maakt het mogelijk dat een windturbinepark bestaande uit 93 windturbines gerealiseerd kan worden. Het voorontwerp IP is op 7 oktober 2016 samen met het concept milieueffectrapport ('concept-MER') ter advisering voorgelegd aan diverse bestuursorganen, samenwerkingspartners en belangenorganisaties. Tot en met 18 november 2016 kan gereageerd worden op het voorontwerp IP en concept-MER.

Hoewel het voorontwerp IP en concept-MER niet zijn voorgelegd aan:

- AM Grondbedrijf B.V.;
- Bouwinvest Development B.V.;
- Heijmans Vastgoed B.V.;
- Terra Ontwikkeling C.V.

Hierna tezamen genoemd '**partijen**', wensen zij alvast een eerste reactie te geven op deze documenten. Partijen hebben grondposities en ontwikkelplannen in het gebied ook wel aangeduid als 'Oosterwold'.¹ De grondposities en ontwikkelplannen hebben betrekking op de percelen die grenzen aan het plangebied van het voorontwerp. Gelet op deze korte afstand en de omvang van de windturbines heeft het voorontwerp IP directe en (mogelijk) aanzienlijke gevolgen voor partijen.

¹ Het gebied Oosterwold wordt onder de randnummers 1.1 tot en met 1.5 nader toegelicht.

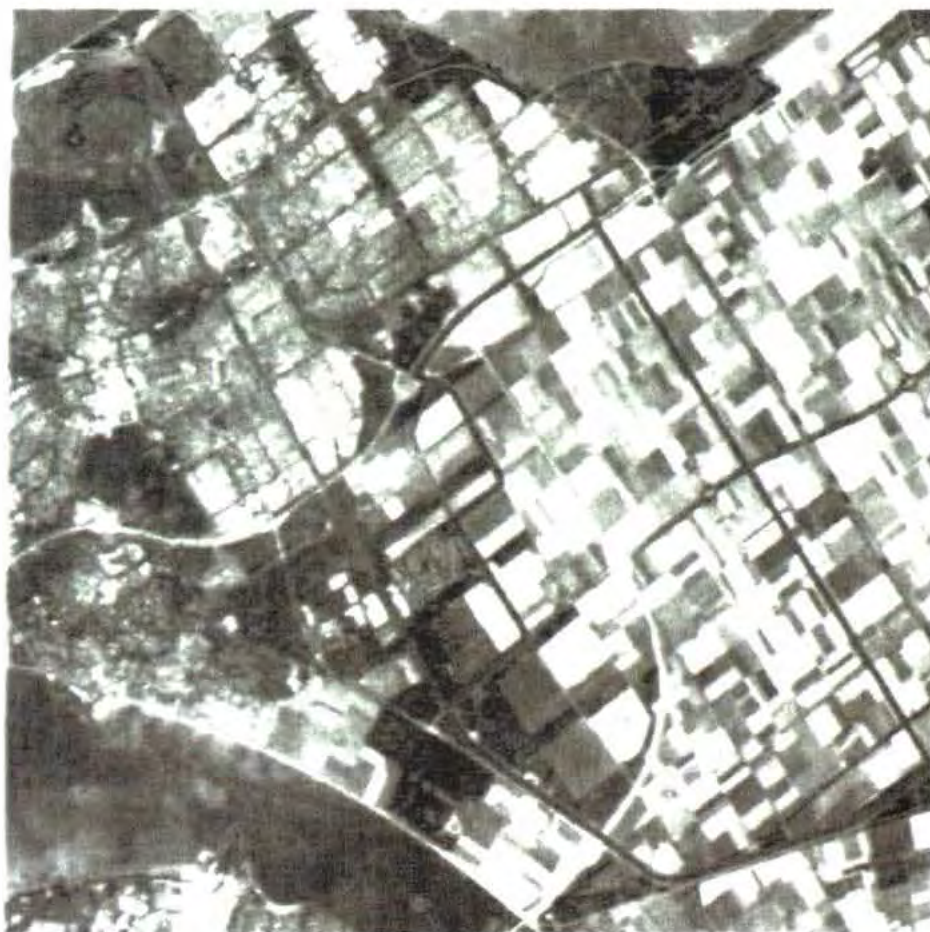
Blad 2
Onze referentie CZOM-161117-003
Onderwerp Reactie voorontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde
Datum 17 november 2016

1. Inleiding

Gebiedsontwikkeling Oosterwold

- 1.1. Oosterwold is een gebied van 4.300 hectare aan de oostkant van Almere en de westkant van Zeewolde. Oosterwold biedt ruimte aan circa 15.000 woningen in landelijke woonmilieus (zie afbeelding 1 voor het gebied van de ontwikkeling Oosterwold).²

² Dit betreft het plangebied zoals opgenomen in de Intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold. Zie ook <https://almere20.almere.nl/gebiedsontwikkeling/oosterwold/>

Blad 3
 Onze referentie CZOM-161117-003
 Onderwerp Reactie voorontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde
 Datum 17 november 2016

- 1.2. Om de gebiedsontwikkeling Oosterwold planologisch te verankeren en mogelijk te maken hebben de gemeenteraad van Almere en Zeewolde de Intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold opgesteld.³ Deze structuurvisie geeft het raamwerk waarbinnen de initiatiefnemers aan het werk kunnen binnen Oosterwold voor de ontwikkeling van Oosterwold.
- 1.3. Daarnaast wordt in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu ('SVIR') de drievoudige schaa sprong in Noordwest-Nederland Amsterdam-Almere-Markermeer (woningbouw, infrastructuur en groen/blauw) als een opgave van nationaal belang genoemd. Oosterwold is onderdeel van dit nationaal belang.
- 1.4. Aansluitend op de SVIR is op 13 november 2013 de Rijksstructuurvisie voor het gebied Amsterdam-Almere-Markermeer vastgesteld en zijn de bijbehorende bestuursovereenkomst RRAAM en de Uitvoeringsovereenkomst Almere 2.0 getekend. Ook in deze Rijksstructuurvisie wordt Oosterwold als ontwikkeling genoemd en draagt derhalve bij aan de verwezenlijking van het door het Rijk gewenste ruimtelijk beleid.
- 1.5. Om de ontwikkeling van Oosterwold verder mogelijk te maken heeft de gemeenteraad van Almere het bestemmingsplan Chw bestemmingsplan Oosterwold op 26 september 2016 vastgesteld ('**bestemmingsplan Oosterwold**'). Het bestemmingsplan is een directe vertaling van de ambities en ontwikkelprincipes zoals zijn vastgesteld in de Intergemeentelijke Structuurvisie Oosterwold. Voor het gedeelte van Oosterwold dat is gelegen binnen het grondgebied van de gemeente Zeewolde zal ook nog een afzonderlijk planologisch regime worden vastgesteld.⁵

Initiatieven partijen

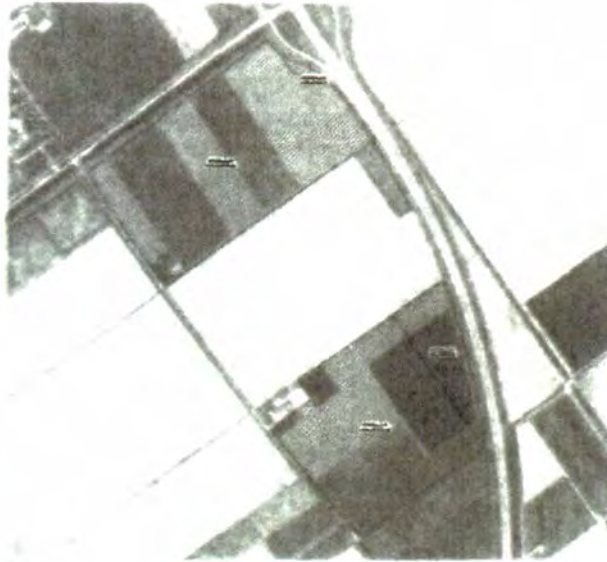
- 1.6. De grondposities en ontwikkelplannen van partijen liggen binnen het plangebied van de gebiedsontwikkeling Oosterwold (zie afbeelding 2).

³ Op 27 juni 2013 vastgesteld door de gemeenteraad van Zeewolde en op 4 juli 2014 door de gemeenteraad van Almere.

⁴ Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte 2012, p. 69.

⁵ Zie paragraaf 1.3 van de toelichting op het bestemmingsplan Buitengebied 2016 van de gemeenteraad Zeewolde.

Blad 4
Onze referentie CZOM-161117-003
Onderwerp Reactie voorontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde
Datum 17 november 2016

AM

Afbeelding 2 grondposities partijen

- 1.7. Partijen zijn voornemens om op de blauw gearceerde gronden een woonconcept te realiseren op basis van het woonprogramma 'Bewust Genieten' en willen optimaal gebruik maken van de mogelijkheden die het bestemmingsplan Oosterwold en de intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold daarvoor bieden. Voorts zijn voor een deel van de gronden al plannen ingediend bij de gebiedsregisseur, zie het plan 'Oosterwold | Rekenverkaveling Bewust Genieten' van 31 oktober 2016 (**bijlage**).
- 1.8. Uit de verbeelding behorende bij het voorontwerp IP maken partijen op dat het voornemen bestaat om een nieuw windpark te realiseren op het grondgebied van de gemeente Zeewolde (86 windturbines) en voor een klein deel fysiek binnen het grondgebied van de gemeente Almere (7 windturbines). De windturbines en in het bijzonder de windturbines die zijn gesitueerd langs de rijksweg A27, hebben evident negatieve c.q. beperkende gevolgen voor de percelen van partijen en de initiatieven die zij daar willen realiseren, zoals: slagschaduw-, geluidshinder, lichthinder effecten op externe veiligheid en visuele hinder. Door deze hinder(contour) van de windturbines zal Oosterwold een minder aantrekkelijk woongebied worden.

Stad 5
 Onze referentie C20m-161117-003
 Onderwerp Reactie voorontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde
 Datum 17 november 2016

- 1.9. Gelet op de diverse Rijks- en gemeentelijke beleidsstukken zijn partijen van mening dat het voorontwerp IP niet strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening en niet op deze wijze vastgesteld kan worden, omdat:
- (i) De gevolgen van het Windpark Zeewolde onvoldoende zijn onderzocht, nu de gebiedsontwikkeling Oosterwold niet is meegenomen in de referentiesituatie;
 - (ii) In strijd wordt gehandeld met ruimtelijk beleid.
- 1.10. Hierna worden deze bezwaren toegelicht.

2. Oosterwold ten onrechte niet meegenomen in referentiesituatie (MER)

- 2.1. In het concept-MER wordt ten onrechte geen rekening gehouden met de gebiedsontwikkeling Oosterwold, waaronder begrepen moet worden de initiatieven van partijen, in de referentiesituatie. Dit terwijl vaststaat dat Oosterwold in de toekomst dient te worden gerealiseerd en derhalve een autonome ontwikkeling betreft. Door het niet meenemen van deze autonome ontwikkeling zijn de gevolgen van het windpark onvoldoende onderzocht en is niet goed inzichtelijk gemaakt welke mogelijke beperkingen Oosterwold met zich meebrengt voor het Windpark Zeewolde.
- 2.2. Door geen rekening te houden met de gebiedsontwikkeling Oosterwold, wordt ervan uitgegaan dat er geen beperkingen gelden en is er niet onderzocht welke gevolgen het windpark Zeewolde heeft voor de gebiedsontwikkeling Oosterwold. Niet is betrokken in hoeverre kan worden voldaan aan de geldende eisen (zoals de normen voor geluid, slagschaduw en externe veiligheid). Hierdoor wordt de gebiedsontwikkeling Oosterwold, waaronder de initiatieven van partijen, ten onrechte beperkt.
- 2.3. Dat de gebiedsontwikkeling Oosterwold een ontwikkeling is die moet worden meegenomen in de referentiesituatie volgt allereerst uit het concept-MER zelf. Op pagina 64 wordt namelijk aangegeven dat de gebiedsontwikkeling Oosterwold relevant is voor het windpark Zeewolde en valt onder de referentiesituatie van het concept-MER. Daarentegen worden de mogelijke gevolgen niet onderzocht in het concept-MER, omdat onduidelijk is hoe het gebied van Oosterwold wordt ingericht. De gebiedsontwikkeling Oosterwold is dus niet meegenomen in de referentiesituatie, maar deze wordt wel benoemd als relevante ontwikkeling.
- 2.4. Voorts is het bestemmingsplan Oosterwold vastgesteld, alsook diverse Rijks en gemeentelijke beleidsdocumenten (zie ook de randnummers 1.1 tot en met 1.5), die een nadere invulling geven aan de gebiedsontwikkeling Oosterwold. Hieruit volgt dat de gebiedsontwikkeling van Oosterwold een zekere ontwikkeling betreft.

Blad 6
 Onze referentie CZ0m-161117-003
 Onderwerp Reactie voorontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde
 Datum 17 november 2016

- 2.5. Bovendien heeft ook de Commissie m.e.r. in haar advies over de reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport over Windpark Zeewolde aangegeven dat moet worden ingegaan op de mogelijke beperkingen die de gebiedsontwikkeling van Oosterwold met zich meebrengt.⁶
- 2.6. Het voorbereidingsbesluit Windpark Zeewolde⁷ is genomen door de Ministers om te voorkomen dat aanvragen voor omgevingsvergunningen bouw worden aangehouden (artikel 3.3 Wabo). Hieruit blijkt in feite dat de Ministers de ontwikkeling van Oosterwold dermate concreet achten dat het nodig is gevonden een voorbereidingsbesluit⁸ te nemen.
- 2.7. Ten slotte is in de intentieovereenkomst Windpark Zeewolde van 15 juni 2015 afgesproken dat de provincie Flevoland en de gemeente Zeewolde zich zullen inspannen om knelpunten in de uitvoering van de wet- en regelgeving zo veel mogelijk weg te nemen, in het bijzonder voor de beperkingen die voortvloeien uit de ontwikkeling Oosterwold.⁹ Ook hieruit volgt dat de ontwikkeling dermate concreet is gevonden door de betrokken partijen¹⁰ bij deze intentieovereenkomst dat hierover afspraken moesten worden gemaakt.
- 2.8. Op basis van het bovenstaande komen partijen tot de conclusie dat de gebiedsontwikkeling Oosterwold ten onrechte niet is meegenomen als autonome ontwikkeling in de referentiesituatie en derhalve onvoldoende is onderzocht welke gevolgen het windpark Zeewolde heeft voor de initiatieven voor partijen. Het zorgvuldigheidsbeginsel (artikel 3:2 Awb) is hier niet in acht genomen nu de Ministers ook niet verder inzicht hebben verworven, althans daarvan is geen blijk gegeven, in de plannen van partijen, terwijl zij daarmee bekend hadden moeten zijn.

3. Strijd met ruimtelijk beleid

- 3.1. Daarnaast is het Voorontwerp IP in strijd met het beleid van de Provincie Flevoland en de gemeenten Almere en Zeewolde.

Regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland

- 3.2. Het Regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland ('het Regioplan'), een structuurvisie van de provincie Flevoland, vormt het ontwikkelkader voor de realisatie van windturbineparken binnen de provincie Flevoland. Op basis van het Regioplan mag de ashoogte van de windturbines maximaal 120 meter

⁶ Advies Commissie m.e.r., Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport Windpark Zeewolde, 20 januari 2016 / projectnummer 3089.

⁷ Gepubliceerd op 6 juli 2016 (Stcrt. 2015, 35264)

⁸ Artikel 3.3 Wabo.

⁹ Artikel 8 Intentieovereenkomst Windpark Zeewolde van 15 juni 2015 (Stcrt. 2015, nr. 15 999).

¹⁰ Partijen bij deze intentieovereenkomst zijn de Ministers, de provincie Flevoland, de gemeente Zeewolde en de Ontwikkelvereniging Zeewolde.

Blad 7
 Onze referentie CZOM-16117-003
 Onderwerp Reactie voorontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde
 Datum 17 november 2016

hoog zijn.¹¹ Indien initiatiefnemers een hogere ashoogte willen voor een hoger vermogen, dient te worden aangetoond dat het maximaal haalbare vermogen per windturbine met een ashoogte van 120 meter ontoereikend is.

- 3.3. Eenzelfde hoogtebeperking vloeit ook voort uit het programmaplan Energie Werkt van de gemeente Almere.
- 3.4. Het voorontwerp IP maakt het mogelijk dat nabij de percelen van partijen windturbines gerealiseerd mogen worden met een hogere ashoogte dan 120 meter.
- 3.5. Op pagina 43/137 van het voorontwerp IP motiveren de Ministers als volgt waarom het maximaal haalbare vermogen per windturbine met een ashoogte van 120 meter ontoereikend is:

'De keuze voor hogere turbines langs de rijkswegen A6 en de A27 komen voort uit de wens tot maximale energieproductie binnen het plangebied. Het Rijksbeleid (zie paragraaf 4.2) onderschrijft dit streven onder de voorwaarde dat de energieproductie in balans is met de economische haalbaarheid en de effecten op de omgeving. In het plangebied voor Windpark Zeewolde gelden hoofdzakelijk vanwege Luchthaven Lelystad meerdere hoogtebeperkingen. Hiermee zijn de mogelijkheden om te profiteren van de nieuwere generaties windturbines die met een hogere ashoogte en een grotere rotordiameter aanzienlijk meer duurzame energie kunnen produceren, beperkt. Daarmee staat de economische haalbaarheid van het Windpark Zeewolde als geheel onder druk. Het windpark produceert met lagere turbines langs beide rijkswegen gemiddeld op jaarbasis 14,5 procent minder duurzame energie dan wanneer voor de hogere windturbines wordt gekozen. Dit is het equivalent van het jaarverbruik aan elektriciteit van circa 10.500 huishoudens. Dit betekent dat het plaatsen van hogere turbines in plaatsingszones waar geen hoogtebeperking gelden, of waar daarvan kan worden afgeweken, een belangrijke verbetering kan worden gerealiseerd voor de energieproductie en economische haalbaarheid van het windpark als geheel.'

- 3.6. Hieruit volgt dat de wens bestaat om maximale energieproductie te realiseren binnen het plangebied en dat met kleinere windturbines minder duurzame energie wordt geproduceerd. Niet wordt per windturbine bewezen (aangetoond) dat met een ashoogte van maximaal 120 meter daadwerkelijk het vermogen ontoereikend is.
- 3.7. Bovendien wordt, zoals ook uit het voorgaande hoofdstuk volgt, op geen enkele wijze rekening gehouden met de effecten van deze hogere windturbines op de ontwikkeling Oostewold en daarmee op de initiatieven

¹¹ Regioplan, p. 22.

Rian 8
 Onze referentie CZOM-161117-003
 Onderwerp Reactie voorontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde
 Datum 17 november 2016

van partijen.

Intergemeentelijke Structuurvisie Oosterwold

- 3.8. De intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold is vastgesteld om de gebiedsontwikkeling Oosterwold planologisch te verankeren en mogelijk te maken. Voorts worden ontwikkelregels voor Oosterwold gegeven.
- 3.9. In het voorontwerp IP wordt geconcludeerd dat het Windpark Zeewolde invulling geeft aan de opgave zoals die is geformuleerd in het gemeentelijke beleid van zowel de gemeente Almere als Zeewolde. Voorts wordt aangegeven dat ten aanzien van de toekomstige ontwikkelingen die het plan Oosterwold mogelijk gaat maken afstemming moet plaatsvinden tussen het voorontwerp inpassingsplan en het bestemmingsplan Oosterwold. De wijze waarop deze afstemming vorm heeft gekregen zou in hoofdstuk 5 en 6 worden toegelicht.¹²
- 3.10. Het windpark Zeewolde heeft verschillende mogelijke effecten op de gebiedsontwikkeling Oosterwold (geluid,¹³ slagschaduw,¹⁴ landschap¹⁵ en externe veiligheid¹⁶). Voor zover deze aspecten al zijn onderzocht, wordt voor het bestemmingsplan Oosterwold (een deel van de gebiedsontwikkeling Oosterwold) geconcludeerd dat niet op voorhand uitgesloten kan worden dat sprake is van een onaanvaardbare situatie. Er staat derhalve niet vast dat aan de voor deze aspecten geldende normen kan worden voldaan en of sprake is van een aanvaardbare woon- en leefsituatie.
- 3.11. Hieruit volgt dat het Windpark Zeewolde de gebiedsontwikkeling Oosterwold naar alle waarschijnlijkheid beperkt en niet in overeenstemming is met het beleid van de gemeente Almere en Zeewolde.

4. Conclusie

- 4.1. Gelet op het voorgaande zijn het voorontwerp IP en concept-MER onvolledig en kan niet geconcludeerd worden dat het voorontwerp IP strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. Partijen menen dat het voorontwerp IP niet op deze wijze vastgesteld kan worden en verzoeken de Ministers deze reactie in aanmerking te nemen bij de verdere besluitvorming.

¹² Voorontwerp IP, p. 49 tot en met 51.

¹³ Voorontwerp IP, p. 61 en 62.

¹⁴ Voorontwerp IP, p. 65.

¹⁵ Voorontwerp IP, p. 78.

¹⁶ Voorontwerp IP, p. 87.

Blad 9
Onze referentie CZOM-161117-003
Onderwerp Reactie voorontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde
Datum 17 november 2016

AM

- 4.2. Indien het voorontwerp in deze vorm en met deze inhoud wordt vastgesteld als ontwerp, is dit in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel en is de conclusie dat geen deugdelijkebelangenafweging heeft plaatsgevonden.

Hoogachtend,
Namens AM Grondbedrijf B.V.,
Bouwinvest Development B.V.,
Heijmans Vastgoed B.V.,
Terra Ontwikkeling C.V.

17-11-2016

Verzonden: Donderdag 20 april 2017 17:02
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat: Blaak
Huisnummer: 28
Postcode: 3011 TA
Woonplaats: ROTTERDAM
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Organisatie
Organisatie: Ploum Lodder Princen

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?
zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?
zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?
zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?
zie bijlage

Reactie

AANGETEKEND

De Minister van Economische Zaken
De Minister van Infrastructuur en Milieu
p/a Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark Zeewolde
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

Tevens per digitaal reactieformulier: <http://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/windpark-zeewolde> (exclusief bijlagen)

Rotterdam, 20 april 2017

Referentie : 538.16.065 GO Zeewolde / Windpark Zeewolde – Zienswijze

Uw referentie : Ontwerp-Rijksinpassingsplan en ontwerp-uitvoeringsbesluiten Windpark Zeewolde.

Van : , advocaat en , senior jurist

Telefoon :

Fax :

E-mail :

Excellenties,

Namens cliënten:

- Gebiedsontwikkeling Zeewolde Beheer B.V., gevestigd aan Jan van der Heijdenstraat 36 te (1221 EJ) Hilversum;
- AM Grondbedrijf B.V., gevestigd aan de Ptolemaeuslaan 80 te (3258 BP) Utrecht;
- Heijmans Vastgoed B.V., gevestigd aan de Graafsebaan 65 te (5248 JT) Rosmalen;
en
- Stichting de Alliantie, gevestigd aan de Jan van der Heijdenstraat 36 te (1221 EJ) Hilversum,

(hierna tezamen genoemd: '**cliënten**'), in deze zaak domicilie kiezende aan de Blaak 28 (3011 TA) te Rotterdam, ten kantore van Ploum Lodder Princen Advocaten en Notarissen, van welk kantoor mr. M.G.J. Maas-Cooymans en mr. B. Ebben tot (advocaat-)gemachtigden worden gesteld, zulks met het recht van plaatsvervangende, dienen wij hierbij zienswijzen in tegen de volgende ontwerpbesluiten ten behoeve van de realisatie van het Windpark Zeewolde:

- het ontwerp-rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde van 28 februari 2017 van de Ministers van Economische Zaken en van Infrastructuur en Milieu (de '**Ministers**') (het '**ontwerp-RIP**');
- de ontwerp-omgevingsvergunning van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zeewolde (kenmerk: nr. 16z0013723) (de '**ontwerp-omgevingsvergunning**');
- de ontwerp-vergunning op grond van de Wet natuurbescherming van 26 januari 2017 van het college van Gedeputeerde Staten van Flevoland (de '**ontwerp-natuurvergunning**');
- de ontwerp-watervedgunning van het College van Dijkgraaf Heemraden van het waterschap Zuiderzeeland (de '**ontwerp-watervedgunning**').

Het ontwerp-RIP maakt het mogelijk dat het windpark Zeewolde vanuit planologisch oogpunt kan worden gerealiseerd. Daarnaast zijn voor de realisering van het windpark Zeewolde andere vergunningen nodig. Tezamen met het ontwerp-RIP worden de ontwerp-watervedgunning, ontwerp-natuurvergunning en ontwerp-omgevingsvergunning de ('**uitvoeringsbesluiten**') gecoördineerd voorbereid. Van 10 maart tot en met 20 april 2017 liggen het ontwerp-RIP en de uitvoeringsbesluiten ter inzage en kan een ieder zienswijzen naar voren brengen.

Cliënten wensen gebruik te maken van de gelegenheid tot het indienen van zienswijzen. Cliënten hebben grondposities en ontwikkelplannen binnen de invloedssfeer van het windpark. De windturbines hebben evident negatieve c.q. beperkende gevolgen voor de grondposities van cliënten en de initiatieven die zij daar willen realiseren. Gelet hierop hebben het ontwerp-RIP en de uitvoeringsbesluiten directe en (mogelijk) aanzienlijke negatieve gevolgen voor cliënten.

In het kader van het vooroverleg als bedoeld in het Besluit ruimtelijke ordening (het '**Bro**') hebben de Ministers op 26 september 2016 het voorontwerp-rijksinpassingsplan (het '**voorontwerp-RIP**') opgesteld. Hoewel het voorontwerp-RIP niet is voorgelegd aan cliënten hebben zij alvast een eerste reactie kenbaar gemaakt op het voorontwerp-RIP (de '**reactie**') (**Bijlage 1**). In de kern hebben cliënten aangegeven dat zij van mening zijn dat het voorontwerp-RIP niet op deze wijze vastgesteld kan worden en niet strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening, omdat:

- (i) ten onrechte de gebiedsontwikkeling Oosterwold, waaronder de initiatieven van cliënten, niet is betrokken in het voorontwerp-RIP; en
- (ii) de negatieve gevolgen van het Windpark Zeewolde onvoldoende zijn onderzocht, nu de gebiedsontwikkeling Oosterwold niet is meegenomen in de referentiesituatie; en

(ii) in strijd wordt gehandeld met ruimtelijk beleid.

In de nota Vooroverleg Windpark Zeewolde van 28 februari 2017 (de 'Nota vooroverleg') is gereageerd op de reactie van cliënten. Na bestudering van deze nota en het ontwerp-RIP komen cliënten tot de conclusie dat niet tegemoet is gekomen aan de bezwaren van cliënten en derhalve ten onrechte in het geheel geen rekening wordt gehouden met de belangen van cliënten, terwijl zij significant negatieve gevolgen zullen ondervinden door de realisering het windpark Zeewolde. Het voorgaande is aanleiding voor cliënten om zienswijzen kenbaar te maken tegen het ontwerp-RIP en de uitvoeringsbesluiten.

Met betrekking tot de positie van cliënten en een inleiding op de feitelijke en beleidsmatige situatie wordt een deel van de bijgaande reactie van cliënten op deze plaats ingelast en herhaald.

1. Inleiding

Gebiedsontwikkeling Oosterwold

- 1.1. Oosterwold is een gebied van 4.300 hectare aan de oostkant van Almere en de westkant van Zeewolde. Oosterwold biedt ruimte aan circa 15.000 woningen in landelijke woonmilieus (zie afbeelding 1 voor het gebied van de ontwikkeling Oosterwold).¹

¹ Dit betreft het plangebied zoals opgenomen in de Intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold. Zie ook <https://almere20.almere.nl/gebiedsontwikkeling/oosterwold/>

- 1.2. Om de gebiedsontwikkeling Oosterwold planologisch te verankeren en mogelijk te maken hebben de gemeenteraad van de gemeenten Almere en Zeewolde de Intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold opgesteld.² Deze structuurvisie geeft het raamwerk waarbinnen de initiatiefnemers aan de slag kunnen met de ontwikkeling van Oosterwold.
- 1.3. Daarnaast wordt in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (de 'SVIR') de drievoudige schaalessprong in Noordwest-Nederland, Amsterdam-Almere-Markermeer (woningbouw, infrastructuur en groen/blauw) als een opgave van nationaal belang genoemd.³ Oosterwold is onderdeel van dit nationaal belang.
- 1.4. Aansluitend op de SVIR is op 13 november 2013 de Rijksstructuurvisie voor het gebied Amsterdam-Almere-Markermeer (de 'RRAAM') vastgesteld en zijn de bijbehorende bestuursovereenkomst RRAAM en de Uitvoeringsovereenkomst Almere 2.0 getekend. Ook in deze Rijksstructuurvisie wordt Oosterwold als ontwikkeling genoemd. De RRAAM draagt derhalve bij aan de verwezenlijking van het door het Rijk gewenste ruimtelijk beleid.
- 1.5. Om de ontwikkeling van Oosterwold verder mogelijk te maken heeft de gemeenteraad van de gemeente Almere het bestemmingsplan 'Chw bestemmingsplan Oosterwold' op 26 september 2016 vastgesteld (het '**bestemmingsplan Oosterwold**'). Het bestemmingsplan is een directe vertaling van de ambities en ontwikkelprincipes zoals deze zijn vastgesteld in de Intergemeentelijke Structuurvisie Oosterwold en betreft 'fase 1' van de gebiedsontwikkeling Oosterwold. Voor het gedeelte van Oosterwold, dat is gelegen binnen het grondgebied van de gemeente Zeewolde, zal ook nog een afzonderlijk planologisch regime worden vastgesteld.⁴

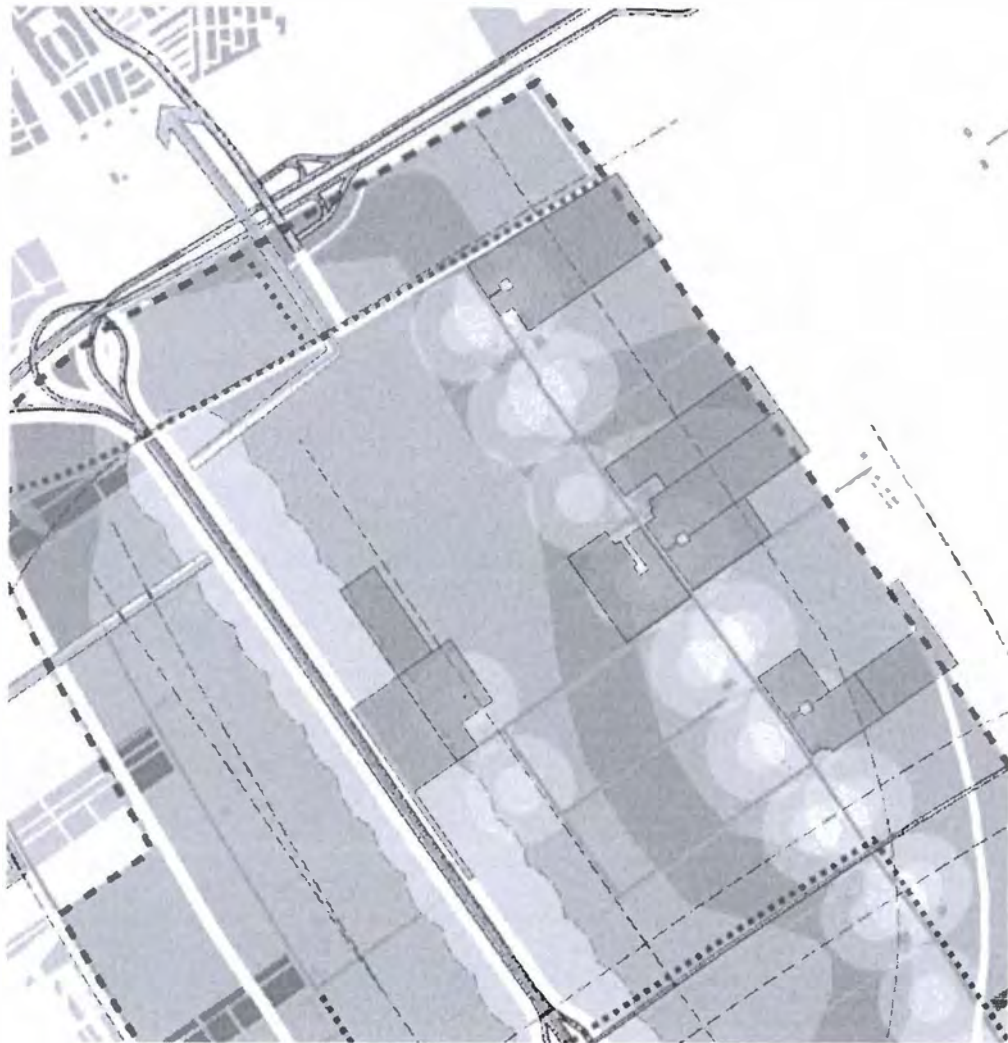
Initiatieven cliënten

- 1.6. De grondposities en ontwikkelplannen van cliënten liggen binnen het plangebied van de gebiedsontwikkeling Oosterwold (zie afbeelding 2).

² Op 27 juni 2013 vastgesteld door de gemeenteraad van Zeewolde en op 4 juli 2014 door de gemeenteraad van Almere.

³ Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte 2012, p. 69.

⁴ Zie paragraaf 1.3 van de toelichting op het bestemmingsplan Buitengebied 2016 van de gemeenteraad Zeewolde.

Afbeelding 2 Conditiekaart Intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold en gronden cliënten (oranje)

- 1.7. Cliënten zijn voornemens om op de oranje gekleurde gronden (zie afbeelding 2) de ontwikkelplannen te realiseren en willen optimaal gebruik maken van de mogelijkheden die de intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold daarvoor biedt.
- 1.8. Uit de verbeelding behorende bij het ontwerp-RIP, maken cliënten op dat het voornemen bestaat om een nieuw windpark te realiseren op het grondgebied van de gemeente Zeewolde (86 windturbines) en voor een klein deel binnen het grondgebied van de gemeente Almere (7 windturbines). De windturbines hebben evident negatieve c.q. beperkende gevolgen voor de percelen van cliënten en de initiatieven die zij daar willen realiseren, zoals slagschaduw hinder, geluidshinder, lichthinder, effecten op externe veiligheid en visuele hinder. Door

deze hinder(-contour) van de windturbines kunnen minder woningen ontwikkeld worden en de woningen die nog wel ontwikkeld kunnen worden, zullen veel minder aantrekkelijk zijn voor potentiële kopers. Het voorgaande leidt evident tot waardevermindering van de grondposities van cliënten.

1.9. Cliënten zijn van mening dat het ontwerp-RIP niet op deze wijze vastgesteld kan worden, omdat:

- (i) de gevolgen voor de gebiedsontwikkeling Oosterwold en de inpassing daarvan naast het windpark Zeewolde onvoldoende zijn onderzocht;
- (ii) geen sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, en;
- (iii) sprake is van strijd met het vigerende ruimtelijk beleid.

1.10. In het hiernavolgende worden deze bezwaren nader toegelicht.

2. Gevolgen en inpassing gebiedsontwikkeling Oosterwold

2.1. Zoals reeds aangegeven in de reactie op het voorontwerp-RIP, zijn cliënten van mening dat bij het (voor-)ontwerp-RIP onvoldoende rekening is gehouden met de gebiedsontwikkeling Oosterwold, inclusief de ontwikkelplannen van cliënten. Voor cliënten gaat het voornamelijk om de windturbines langs de A27. Cliënten hebben in samenwerking met SITE urban development Cauberg Huygen en Feddes Olthof de integrale gebiedsvisie '*Nieuw perspectief op Oosterwold van 13 maart 2017*' (de '**Integrale Gebiedsvisie**') opgesteld (**Bijlage 2**), die op 13 maart 2017 is gepresenteerd aan het Bestuurlijk Overleg Oosterwold. De Integrale Gebiedsvisie visualiseert dat een andere allocatie, opstelling en hoogte van de windturbines mogelijk is op basis van een integrale benadering van wind, wonen en natuur.

2.2. Cliënten begrijpen dat begin 2017 een traject is gestart om de ontwikkeling van het windpark Zeewolde en de gebiedsontwikkeling Oosterwold beter op elkaar af te stemmen.⁵ Hierbij zou niet alleen worden gekeken of aanpassing van de hoogte van de windturbines langs de A27 mogelijk is, maar ook of er molenposities verplaatsen c.q. uit te wisselen zijn op een zodanige wijze dat het voor zowel het windpark als de gemeente en Oosterwold acceptabel is. De uitkomst van dit traject wordt in de zomer van 2017 verwacht.

2.3. Voorts staat op pagina 9 en 18 van de Nota Vooroverleg aangegeven dat het windpark Zeewolde en Oosterwold zo veel mogelijk in afstemming worden ontwikkeld. Kennelijk is in januari 2017 een onderzoek opgeleverd dat onder andere

⁵ Dit volgt o.a. uit de brief van burgemeester en wethouders van de gemeente Almere van 11 april 2017 met kenmerk DSO/2017/5131779.

ingaat op de effecten van het windpark Zeewolde op de ontwikkelopgave in Oosterwold. Dit rapport hebben cliënten niet bij de stukken aangetroffen. Cliënten nemen aan dat dit rapport nog wordt verstrekt c.q. ter inzage wordt gelegd, zodat zij daarop kunnen reageren. Graag ontvangen zij daartoe een afschrift van dit rapport, dat al ter inzage had moeten worden gelegd.⁶

- 2.4. Cliënten constateren in ieder geval dat de bestuurders van Oosterwold, de Ministers en het windpark Zeewolde hebben afgesproken te bekijken welke van de geschetste mogelijkheden zij kunnen implementeren zodat de ontwikkeling van Oosterwold alsmede het windpark naast elkaar en zo samenhangend mogelijk vorm kunnen krijgen. Het spreekt voor zich dat cliënten graag betrokken worden bij die aanpassingen en de mogelijkheden daartoe.
- 2.5. Cliënten menen dat het volkomen terecht is dat (kennelijk) alsnog onderzoek wordt gedaan door de Ministers naar de afstemming tussen de gebiedsontwikkeling Oosterwold (een belang van nationale orde) en de inpassing van het windpark Zeewolde. Cliënten zijn wel van mening dat verdere besluitvorming niet kan plaatsvinden zonder de uitkomsten van dit onderzoek te betrekken. Het is ook vreemd dat dit niet is gedaan alvorens het ontwerp-RIP vast te stellen. Het meest logisch is juist dat eerst het benodigde onderzoek uitgevoerd is alvorens tot de concept-besluitvorming kan worden overgegaan (mits uit dat onderzoek blijkt dat een windpark van deze omvang hierin past). In plaats daarvan zijn de ontwerpbesluiten al ter inzage gelegd zonder dat cliënten kunnen inspreken op het ontwerp-RIP inclusief het noodzakelijk afstemmingsonderzoek naar de gebiedsontwikkeling Oosterwold en het windpark Zeewolde.
- 2.6. Daarnaast is in dit kader nog van belang dat het Regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland (het '**Regioplan**'), een structuurvisie van de provincie Flevoland, het ontwikkelkader voor de realisatie van windturbineparken binnen de provincie Flevoland vormt. Op basis van het Regioplan mag de ashoogte van de windturbines maximaal 120 meter hoog zijn.⁷ Indien initiatiefnemers een hoger vermogen willen creëren door middel van een hogere ashoogte, dient te worden aangetoond dat het maximaal haalbare vermogen per windturbine met een ashoogte van 120 meter ontoereikend is.
- 2.7. Het ontwerp-RIP maakt het mogelijk dat nabij de percelen van cliënten windturbines gerealiseerd mogen worden met een ashoogte hoger dan 120 meter. De motivering dat dit noodzakelijk is, overtuigt cliënten niet, zoals wordt toegelicht onder 4 van deze zienswijzen.

⁶ Art. 3:11 Awb jo. art. 3.8 jo. art. 3.35 Wro.

⁷ Regioplan, p. 22.

3. Geen aanvaardbaar woon- en leefklimaat

- 3.1. Voor de woningen die nog wel ontwikkeld kunnen worden geldt dat deze veel minder aantrekkelijk zullen zijn voor potentiële kopers, waardoor cliënten extra worden benadeeld. Voorts heeft dit negatieve gevolgen voor de nationale woningbouwopgaven zoals opgenomen in de SVIR en de RRAAM.⁸
- 3.2. Op pagina 28 van de Nota Vooroverleg wordt gesteld dat de milieuonderzoeken zijn uitgevoerd naar de omvang van de hinder van de windmolens en dat de uitkomst is dat het woon- en leefklimaat aanvaardbaar wordt geacht, mede omdat de veiligheid is gegarandeerd. Nog los van het feit dat enkel het voldoen aan (wettelijke) milieugrenswaarden niet automatisch maakt dat sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en dat dit een afzonderlijke vaststelling betreft, geldt dat voor potentiële kopers het woon- en leefklimaat in grote mate wordt bepaald door uitzicht, geluid, (knipper-)licht en slagschaduw.
- 3.3. Via internet zijn talloze voorbeelden te vinden van grote weerstand wanneer besloten wordt een of meer windmolens te plaatsen. Dit maakt te ontwikkelen woningen veel minder aantrekkelijk en daar wordt nu ten onrechte geen rekening mee gehouden.

4. Strijd met ruimtelijk beleid

- 4.1. Zoals reeds aangegeven in de eerdere reactie van cliënten is het ontwerp-RIP voorts in strijd met Uw eigen beleid en het ruimtelijk beleid van de Provincie Flevoland en de gemeenten Almere en Zeewolde. Zoals reeds is onderbouwd, zal als gevolg van het windpark Zeewolde de gebiedsontwikkeling Oosterwold ernstig worden beperkt en kunnen minder woningen worden gerealiseerd. Dit terwijl Oosterwold op basis van de SVIR en de RRAAM onderdeel uitmaakt van het gewenste nationale ruimtelijke beleid en derhalve kwalificeert als te verwezenlijken nationaal belang. Door deze beperking van de gebiedsontwikkeling Oosterwold wordt eveneens in strijd gehandeld met het beleid van de gemeenten Almere en Zeewolde, namelijk met de Intergemeentelijke Structuurvisie Oosterwold. Cliënten constateren dat in de Nota vooroverleg in het geheel niet wordt ingegaan op dit punt.
- 4.2. De bevestiging van het feit dat in strijd wordt gehandeld met het ruimtelijk beleid van de hiervoor genoemde bestuurslagen, volgt eveneens uit de reacties die zijn ingediend in het kader van het vooroverleg van het Bro. Cliënten verwijzen hiervoor naar de reacties van Provinciale Staten van de provincie Flevoland

⁸ Zie voor een nadere toelichting de randnummers 1.3 en 1.4.

(003), de Provincie Flevoland Afdeling Ruimte en Economie (004) en de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Almere (007).

- 4.3. Ten aanzien van het Regioplan merken cliënten nog het volgende op.
- 4.4. Het Regioplan schrijft het uitgangspunt voor dat windturbines een ashoogte hebben van maximaal 120 meter. Wanneer daarvan wordt afgeweken en windturbines met een ashoogte hoger dan 120 meter mogelijk worden gemaakt, dan vraag dit een verzwaarde motivering. Die motivering bestaat er thans kortweg uit dat hogere windturbines meer energie leveren, wat logisch is.
- 4.5. Op pagina 49/121 van het ontwerp-RIP motiveren de Ministers als volgt waarom het maximaal haalbare vermogen per windturbine met een ashoogte van 120 meter ontoereikend is:

“Motivering turbines hoger dan 120 meter ashoogte langs de rijkswegen A6 en A27

De keuze voor hogere turbines langs de rijkswegen A6 en de A27 komt voort uit de wens tot maximale energieproductie [onderstreping door MMC en BE] binnen het plangebied. Voor een optimale energieopbrengst, en met het oog op energieproductie met een zo laag mogelijke kostprijs per MWh, is het belangrijk om windturbines te kiezen die passen bij het windaanbod in dit gebied. De afgelopen jaren heeft met name voor de toepassing van windenergie in gemiddelde (of minder) windrijke gebieden innovatie plaatsgevonden in windturbine-technologie. Met een hoge ashoogte, een grote rotor en een relatief laag generatorvermogen, wordt steeds meer energie uit de beschikbare wind gehaald. De beschikbare wind wordt energetisch en financieel steeds efficiënter omgezet in elektriciteit. Bij gelijkblijvend generatorvermogen (MW) worden de rotoren steeds groter en vergeleken met een aantal jaar geleden krijgen turbines met een zelfde rotoroppervlak lichtere generatoren (minder MW).

(...)

Voor windpark Zeewolde geldt dat de 25 turbines langs de A27 en A6 op een ashoogte van 159 meter zo'n 15 % meer duurzame energie opleveren dan turbines met een ashoogte van 120 meter (bij gelijkblijvende rotordiameter en generator). Dat komt overeen met ruim 10.000 woningen extra die voorzien kunnen worden van duurzame stroom.”

- 4.6. Hieruit volgt dat de wens bestaat om maximale energieproductie te realiseren binnen het plangebied en dat met kleinere windturbines minder duurzame energie wordt geproduceerd. Niet wordt per windturbine bewezen (c.q. aangetoond) dat met een ashoogte van maximaal 120 meter daadwerkelijk het vermogen ontoereikend is.
- 4.7. Zoals ook uit de voorgaande hoofdstukken volgt, wordt bovendien nog steeds onvoldoende rekening gehouden met de effecten van deze windturbines op de ontwikkeling Oosterwold en daarmee op de initiatieven van cliënten. Voorts begrijpen cliënten uit de kennisgeving van het ontwerp-RIP⁹ dat het windpark Zeewolde stroom zal leveren voor 280.000 huishoudens. Uit pagina 49/121 van het ontwerp-RIP volgt, dat als gevolg van de hogere windturbines, een extra hoeveelheid stroom kan worden geleverd die overeenkomt met 10.000 woningen. Deze extra hoeveelheid stroom is zo gering ten opzichte van het totaal van 280.000 woningen/huishoudens, dat cliënten hierdoor dermate onevenredig benadeeld worden. Ook om deze reden kan het Windpark Zeewolde niet op deze wijze en van deze omvang doorgang vinden.
- 4.8. In dit geval dient een ruimtelijke belangenafweging te worden gemaakt waarbij de belangen van hogere windturbines wordt afgewogen tegen onder andere de belangen die zijn gemoeid met de woningbouwopgave. Een andere plaatsing en lagere windturbines hebben een positief effect op de ontwikkelmogelijkheden voor woningbouw, welk belang al eerder van nationaal belang werd geacht. Dat hiertoe mogelijkheden zijn volgt uit de Integrale Gebiedsvisie (Bijlage 2).
- 4.9. Zoals ook door de Provincie Flevoland,¹⁰ de gemeente Almere¹¹ en het Bestuurlijk Overleg Oosterwold¹² terecht is opgeworpen, is het de vraag of het windpark met windturbines van 120 meter economisch niet uitvoerbaar is. Daar is tot op heden geen antwoord op gegeven. De documenten die betrekking hebben op de financiële uitvoerbaarheid zijn op 24 januari 2017 op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (de 'Wob') opgevraagd en verstrekt op 19 april jl. Gelet op de verlate besluitvorming is het voor cliënten niet meer mogelijk geweest om het besluit op het Wob-verzoek en de bijbehorende documenten te bestuderen en deugdelijk te betrekken bij deze zienswijze. Cliënten behouden zich het recht voor om, ook na bestudering van deze documenten, een aanvullende zienswijze in te dienen.

⁹ Stcrt. 2017, nr. 12566.

¹⁰ Zie de reactie 003 en 004 van de Nota vooroverleg.

¹¹ Zie de reactie 007 van de Nota vooroverleg.

¹² Zie de reactie 005 van de Nota vooroverleg.

5. Effecten stikstofdepositie

- 5.1. In aanvulling op het voorgaande stellen cliënten zich op het standpunt dat verdere besluitvorming geen doorgang kan vinden dan wel aangehouden dient te worden, omdat niet verzekerd is (althans dit volgt niet uit het ontwerp-RIP en ook niet uit de ontwerp-natuurvergunning) dat de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden als gevolg van het effect stikstofdepositie niet zullen worden aangetast.¹³ In de ontwerp-natuurvergunning¹⁴ en het ontwerp-RIP¹⁵ staat aangegeven dat als gevolg van het windpark Zeewolde extra stikstofdepositie zal plaatsvinden in de gebieden met de voor stikstofgevoelige habitats. Voor deze stikstofdepositie zijn AERIUS-berekeningen uitgevoerd, waaruit zou volgen dat de stikstofdepositie als gevolg van de aanleg van het windpark Zeewolde in geen van de Natura 2000-gebieden de stikstofdepositie 0,05 mol/ha/jaar of meer zal bedragen. Dit zou betekenen dat geen sprake is van een meldingsplicht in het kader van de Programmatische Aanpak Stikstof (de 'PAS').
- 5.2. Cliënten merken op dat zij op basis van de AERIUS-berekeningen¹⁶ niet hebben kunnen vaststellen waar en in welke hoeveelheid de stikstofdepositie zal plaatsvinden. Los van het feit dat op basis van vaste jurisprudentie van de Afdeling het niet is toegestaan om op basis van een vaste getalsmatige grens (zoals de grens van 0,05,¹⁷) effecten uit te sluiten voor stikstofdepositie, begrijpen cliënten uit het bovenstaande dat geen melding is gedaan in het kader van de PAS, maar dat wel gebruik wordt gemaakt van de depositieruimte van de PAS. Met andere woorden: de PAS wordt gebruikt om te onderbouwen dat de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden niet worden aangetast.
- 5.3. Het zal u niet zijn ontgaan dat de Afdeling op dit moment verschillende zaken in behandeling heeft, waarin is aangevoerd dat de PAS in strijd is met de Europese Habitatrichtlijn. In dat kader heeft de Afdeling besloten negen zaken als pilot te behandelen en de overige beroepszaken aan te houden. Er wordt ernstig betwijfeld of de PAS verenigbaar is met het Europees recht, hetgeen naar de mening van cliënten niet het geval is. Bovendien hebben Cliënten begrepen dat de Afdeling voornemens is om prejudiciële vragen te stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (het 'HvJ EU').¹⁸ Gelet op het voorgaande zijn cliënten van mening dat verdere besluitvorming ten aanzien van het Windpark Zeewolde aange-

¹³ Art. 2.7 lid 1 (voor plannen) en lid 2 (voor projecten) van de Wnb.

¹⁴ P. 5 van de ontwerp-natuurvergunning.

¹⁵ P. 79/121 van de ontwerp-RIP.

¹⁶ Bijlage 14 van de passende beoordeling Windpark Zeewolde.

¹⁷ Zie bijvoorbeeld ABRvS 7 oktober 2015, ECLI:NL:RVS:2015:3111.

¹⁸ Naar de partijen in de 9 pilotzaken zijn namelijk concept prejudiciële vragen toegezonden, die de Afdeling voornemens is om te stellen aan het HvJ EU.

houden dient te worden totdat in rechte komt vast te staan, dat de PAS verenigbaar is met het Europese recht en daarmee ook het ontwerp-RIP en de ontwerp-natuurvergunning.

6. Waterhuishouding

- 6.1. In aanvulling op het voorgaande stellen cliënten zich bovendien op het standpunt dat verdere besluitvorming geen doorgang kan vinden dan wel aangehouden dient te worden, omdat niet voldoende onderzocht is (althans dit volgt niet uit het ontwerp-RIP¹⁹ en ook niet uit de ontwerp-watervergunning) of het windpark Zeewolde niet zal leiden tot aantasting van de ter plaatse aanwezige watersystemen.²⁰
- 6.2. In de ontwerp-watervergunning²¹ staat aangegeven dat het belang van de aanvrager bij het verkrijgen van de ontwerp-watervergunning is afgewogen tegen de belangen die door de Waterwet, de Keur Waterschap Zuiderzeeland 2011 (de 'Keur') en het beleid van het waterschap worden beschermd. Voorts is op pagina 10 en 11 van de ontwerp-watervergunning meermaals opgenomen dat - kort gezegd - zeer beperkte risico's voor de aanwezige watersystemen worden geconstateerd.
- 6.3. Met betrekking tot voornoemde conclusie merken cliënten op dat in de ontwerp-watervergunning een deugdelijke motivering ontbreekt. Het is cliënten om die reden onduidelijk om welke redenen wordt aangenomen dat het windpark Zeewolde zee beperkte risico's voor de aanwezige watersystemen met zich zou brengen. Dit terwijl bij risico's voor de aanwezige watersystemen, de ontwerp-watervergunning had moeten worden geweigerd. De ontwerp-watervergunning is om die reden onzorgvuldig voorbereid, zodat de ontwerp-watervergunning niet op deze wijze kan worden verleend en het ontwerp-RIP dus ook niet op deze wijze kan worden vastgesteld.

7. Conclusie ontwerp-RIP

- 7.1. Cliënten werken al jaren aan het ontwikkelen van woningbouw op hun grondposities. Het windpark Zeewolde, zoals thans voorzien, dreigt die ontwikkeling (grotendeels) te blokkeren. Daardoor zullen cliënten aanzienlijke schade leiden.
- 7.2. Cliënten menen dat het ontwerp-RIP niet op deze wijze vastgesteld kan worden; het ontwerp-RIP is onvolledig, in strijd met ruimtelijk beleid en er kan niet worden geconcludeerd dat het ontwerp-RIP strekt ten behoeve van een goede

¹⁹ Pagina 91/121 tot en met 93/121.

²⁰ Art. 2.1 lid 1 van de Waterwet.

²¹ Pagina 5 van de ontwerp-natuurvergunning.

ruimtelijke ordening. Dit klemt temeer nu als gevolg van het windpark Zeewolde de nationale woningbouwdoelstelling (deels) niet gerealiseerd kan worden.

- 7.3. Indien het ontwerp-RIP in deze vorm en met deze inhoud definitief wordt vastgesteld, is dit in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel en is de conclusie dat geen deugdelijke belangenafweging heeft plaatsgevonden. Cliënten verzoeken de Ministers deze zienswijze in aanmerking te nemen bij de verdere besluitvorming en te bezien hoe het Windpark Zeewolde en de ontwikkelplannen van cliënten samen zouden kunnen gaan.

8. Uitvoeringsbesluiten

- 8.1. Cliënten stellen zich op het standpunt dat, nu het ontwerp-RIP waarop de uitvoeringsbesluiten zijn gebaseerd niet in stand kan blijven, de uitvoeringsbesluiten eveneens niet in stand kunnen blijven. De uitgangspunten die zijn gehanteerd bij de diverse uitgevoerde onderzoeken, die ten grondslag zijn gelegd aan de concept-besluitvorming (zoals het MER inclusief de passende beoordeling), zullen aangepast dienen te worden, hetgeen automatisch gevolgen heeft voor de uitvoeringsbesluiten. Ten aanzien van de ontwerp-natuurvergunning wijzen cliënten nog specifiek naar hetgeen is opgemerkt onder de randnummers 5.1 tot en met 5.3. Met betrekking tot de ontwerp-watervergunning verwijzen cliënten in dat kader naar randnummers 6.1 tot en met 6.3. Bovendien is er naar de mening van cliënten ook geen reden meer om de verlening van de uitvoeringsbesluiten door te zetten.

Hoogachtend,

Bijlage 1

Ministerie van Economische Zaken
 Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
 T.a.v. mevrouw
 Postbus 20401
 2500 EK DEN HAAG

Datum	17 november 2016	Contactpersoon
Onderwerp	Reactie voorontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde	Telefoon
Ons kenmerk	MSch/JB16.69	E-mail

Geachte mevrouw

De Ministers van Economische Zaken en van Infrastructuur en Milieu ('Ministers') hebben voor de realisatie van het Windpark Zeewolde het voorontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde van 26 september 2016 ('voorontwerp IP') opgesteld. Het voorontwerp IP maakt het mogelijk dat een windturbinepark bestaande uit 93 windturbines gerealiseerd kan worden. Het voorontwerp IP is op 7 oktober 2016 samen met het concept milieueffectrapport ('concept-MER') ter advisering voorgelegd aan diverse bestuursorganen, samenwerkingspartners en belangenorganisaties. Tot en met 18 november 2016 kan gereageerd worden op het voorontwerp IP en concept-MER.

Hoewel het voorontwerp IP en concept-MER niet zijn voorgelegd aan:

- Gebiedsontwikkeling Zeewolde Beheer B.V.;
- Heijmans Vastgoed B.V.;
- AM grondbedrijf B.V.;
- Stichting de Alliantie.

hierna tezamen genoemd '**partijen**', wensen zij alvast een eerste reactie te geven op deze documenten. Partijen hebben grondposities en ontwikkelplannen binnen het plangebied van het voorontwerp IP. Gelet hierop heeft het voorontwerp IP directe en (mogelijk) aanzienlijke gevolgen voor partijen.

1. Inleiding

Gebiedsontwikkeling Oosterwold

- 1.1. Oosterwold is een gebied van 4.300 hectare aan de oostkant van Almere en de westkant van Zeewolde. Oosterwold biedt ruimte aan circa 15.000 woningen in landelijke woonmilieus (zie afbeelding 1 voor het gebied van de ontwikkeling Oosterwold).¹

- 1.2. Om de gebiedsontwikkeling Oosterwold planologisch te verankeren en mogelijk te maken hebben de gemeenteraad van Almere en Zeewolde de Intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold opgesteld.² Deze structuurvisie geeft het raamwerk waarbinnen de initiatiefnemers aan het werk kunnen binnen Oosterwold voor de ontwikkeling van Oosterwold.
- 1.3. Daarnaast wordt in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte van het Ministe-

¹ Dit betreft het plangebied van de intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold. Zie ook: <https://almere20.almere.nl/gebiedsontwikkeling/oosterwold/>

² Op 27 juni 2013 vastgesteld door de gemeenteraad van Zeewolde en op 4 juli 2014 door de gemeenteraad van Almere.

rie van Infrastructuur en Milieu ('SVIR') de drievoudige schaa sprong in Noordwest-Nederland Amsterdam-Almere-Markermeer (woningbouw, infrastructuur en groen/blauw) als een opgave van nationaal belang genoemd.³ Oosterwold is onderdeel van dit nationaal belang.

- 1.4. Aansluitend op de SVIR is op 13 november 2013 de Rijksstructuurvisie voor het gebied Amsterdam-Almere-Markermeer vastgesteld en zijn de bijbehorende bestuursovereenkomst RRAAM en de Uitvoeringsovereenkomst Almere 2.0 getekend. Ook in deze Rijksstructuurvisie wordt Oosterwold als ontwikkeling genoemd en draagt derhalve bij aan de verwezenlijking van het door het Rijk gewenste ruimtelijk beleid.
- 1.5. Om de ontwikkeling van Oosterwold verder mogelijk te maken heeft de gemeenteraad van Almere het bestemmingsplan Chw bestemmingsplan Oosterwold op 26 september 2016 vastgesteld ('bestemmingsplan Oosterwold'). Het bestemmingsplan is een directe vertaling van de ambities en ontwikkelprincipes zoals zijn vastgesteld in de Intergemeentelijke Structuurvisie Oosterwold. Voor het gedeelte van Oosterwold dat is gelegen binnen het grondgebied van de gemeente Zeewolde zal ook nog een afzonderlijk planologisch regime worden vastgesteld.⁴

Initiatieven partijen

- 1.6. De grondposities en ontwikkelplannen van partijen liggen binnen het plangebied van de gebiedsontwikkeling Oosterwold (zie afbeelding 2).

³ Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte 2012, p. 69.

⁴ Zie paragraaf 1.3 van de toelichting op het bestemmingsplan Buitengebied 2016 van de gemeenteraad Zeewolde.

Afbeelding 2 Conditiekaart Intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold en gronden partijen (oranje)

- 1.7. Partijen zijn voornemens om op de oranje gekleurde gronden (zie afbeelding 2) de ontwikkelplannen te realiseren en willen optimaal gebruik maken van de mogelijkheden die de intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold daarvoor biedt.
- 1.8. Uit de verbeelding behorende bij het voorontwerp IP maken partijen op dat het voornemen bestaat om een nieuw windpark te realiseren op het grondgebied van de gemeente Zeewolde (86 windturbines) en voor een klein deel binnen het grondgebied van de gemeente Almere (7 windturbines). De windturbines hebben evident negatieve c.q. beperkende gevolgen voor de percelen van partijen en de initiatieven die zij daar willen realiseren, zoals slagschaduw-, geluids-, lichthinder, effecten op externe veiligheid en visuele hinder. Door deze

hinder(contour) van de windturbines zal Oosterwold een minder aantrekkelijk woongebied worden.

- 1.9. Partijen zijn van mening dat het voorontwerp IP niet strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening en niet op deze wijze vastgesteld kan worden, omdat:
- (i) de gevolgen van het Windpark Zeewolde onvoldoende zijn onderzocht, nu de gebiedsontwikkeling Oosterwold niet is meegenomen in de referentiesituatie;
 - (ii) in strijd wordt gehandeld met ruimtelijk beleid.
- 1.10. Hierna worden deze bezwaren toegelicht.

2. Oosterwold ten onrechte niet meegenomen in referentiesituatie (MER)

- 2.1. In het concept-MER wordt ten onrechte geen rekening gehouden met de gebiedsontwikkeling Oosterwold, waaronder de initiatieven van partijen, in de referentiesituatie. Dit terwijl vaststaat dat Oosterwold in de toekomst wordt gerealiseerd en derhalve een autonome ontwikkeling betreft. Door het niet meenemen van deze autonome ontwikkeling zijn de gevolgen van het windpark onvoldoende onderzocht en is niet goed inzichtelijk gemaakt welke mogelijke beperkingen Oosterwold met zich meebrengt voor het Windpark Zeewolde.
- 2.2. Door geen rekening te houden met de gebiedsontwikkeling Oosterwold, wordt ervan uitgegaan dat er geen beperkingen gelden en is niet onderzocht welke gevolgen het windpark Zeewolde heeft voor Oosterwold en in hoeverre kan worden voldaan aan de geldende eisen (zoals de norm voor geluid, slagschaduw en externe veiligheid). Hierdoor wordt de gebiedsontwikkeling Oosterwold, waaronder de initiatieven van partijen, ten onrechte beperkt.
- 2.3. Dat de gebiedsontwikkeling Oosterwold een ontwikkeling is die moet worden meegenomen in de referentiesituatie volgt allereerst uit het concept-MER zelf. Op pagina 64 wordt namelijk aangegeven dat de gebiedsontwikkeling Oosterwold relevant is voor het windpark Zeewolde en valt onder de referentiesituatie van het concept-MER. Daarentegen worden de mogelijke gevolgen niet onderzocht in het concept-MER, omdat onduidelijk is hoe het gebied van Oosterwold wordt ingericht. De gebiedsontwikkeling Oosterwold dus niet meegenomen in de referentiesituatie, waar deze wel wordt benoemd als relevante ontwikkeling.
- 2.4. Voorts zijn er diverse rijks en gemeentelijke beleidsdocumenten (zie ook de randnummers 1.1 tot en met 1.5) vastgesteld die een nadere invulling geven

aan de gebiedsontwikkeling Oosterwold. Hieruit volgt dat de gebiedsontwikkeling van Oosterwold een zekere ontwikkeling betreft.

- 2.5. Bovendien heeft ook de Commissie m.e.r. in haar advies over de reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport over Windpark Zeewolde aangegeven dat moet worden ingegaan op de mogelijke beperkingen die de gebiedsontwikkeling van Oosterwold met zich meebrengt.⁵
- 2.6. Ten slotte is in de intentieovereenkomst Windpark Zeewolde van 15 juni 2015 afgesproken dat de provincie Flevoland en de gemeente Zeewolde zich zullen inspannen om knelpunten in de uitvoering van de wet- en regelgeving zo veel mogelijk weg te nemen, in het bijzonder voor de beperkingen die voortvloeien uit de ontwikkeling Oosterwold.⁶ Ook hieruit volgt dat de ontwikkeling dermate concreet is gevonden door de betrokken partijen⁷ bij deze intentieovereenkomst dat hierover afspraken moesten worden gemaakt.
- 2.7. Op basis van het bovenstaande komen partijen tot de conclusie dat de gebiedsontwikkeling Oosterwold ten onrechte niet is meegenomen als autonome ontwikkeling in de referentiesituatie en derhalve onvoldoende is onderzocht welke gevolgen het windpark Zeewolde heeft voor de initiatieven voor partijen. Het zorgvuldigheidsbeginsel (artikel 3:2 Awb) is hier niet in acht genomen nu de Ministers ook niet verder inzicht hebben verworven, althans daarvan is geen blijk gegeven, in de plannen van partijen, terwijl zij daarmee bekend hadden moeten zijn.

3. Strijd met ruimtelijk beleid

- 3.1. Daarnaast is het Voorontwerp IP in strijd met het beleid van de Provincie Flevoland en de gemeenten Almere en Zeewolde.

Regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland

- 3.2. Het Regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland ('het Regioplan'), een structuurvisie van de provincie Flevoland, vormt het ontwikkelkader voor de realisatie van windturbineparken binnen de provincie Flevoland. Op basis van het Regioplan mag de ashoogte van de windturbines maximaal 120 meter hoog zijn.⁸ Indien initiatiefnemers een hogere ashoogte willen voor een hoger

⁵ Advies Commissie m.e.r., Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport Windpark Zeewolde, 20 januari 2016 / projectnummer 3089.

⁶ Artikel 8 Intentieovereenkomst Windpark Zeewolde van 15 juni 2015 (Stcrt. 2015, nr. 15 999).

⁷ Partijen bij deze intentieovereenkomst zijn de Ministers, de provincie Flevoland. De gemeente Zeewolde en de Ontwikkelvereniging Zeewolde.

⁸ Regioplan, p. 22.

vermogen, dient te worden aangetoond dat het maximaal haalbare vermogen per windturbine met een ashoogte van 120 meter ontoereikend is.

- 3.3. Het voorontwerp IP maakt het mogelijk dat nabij de percelen van partijen windturbines gerealiseerd mogen worden met een hogere ashoogte dan 120 meter.
- 3.4. Op pagina 43/137 van het voorontwerp IP motiveren de Ministers als volgt waarom het maximaal haalbare vermogen per windturbine met een ashoogte van 120 meter ontoereikend is:

'De keuze voor hogere turbines langs de rijkswegen A6 en de A27 komen voort uit de wens tot maximale energieproductie binnen het plangebied. Het Rijksbeleid (zie paragraaf 4.2) onderschrijft dit streven onder de voorwaarde dat de energieproductie in balans is met de economische haalbaarheid en de effecten op de omgeving. In het plangebied voor Windpark Zeewolde gelden hoofdzakelijk vanwege Luchthaven Lelystad meerdere hoogtebeperkingen. Hiermee zijn de mogelijkheden om te profiteren van de nieuwere generaties windturbines die met een hogere ashoogte en een grotere rotordiameter aanzienlijk meer duurzame energie kunnen produceren, beperkt. Daarmee staat de economische haalbaarheid van het Windpark Zeewolde als geheel onder druk. Het windpark produceert met lagere turbines langs beide rijkswegen gemiddeld op jaarbasis 14,5 procent minder duurzame energie dan wanneer voor de hogere windturbines wordt gekozen. Dit is het equivalent van het jaarverbruik aan elektriciteit van circa 10.500 huishoudens. Dit betekent dat het plaatsen van hogere turbines in plaatsingszones waar geen hoogtebeperking gelden, of waar daarvan kan worden afgeweken, een belangrijke verbetering kan worden gerealiseerd voor de energieproductie en economische haalbaarheid van het windpark als geheel.'

- 3.5. Hieruit volgt dat de wens bestaat om maximale energieproductie te realiseren binnen het plangebied en dat met kleinere windturbines minder duurzame energie wordt geproduceerd. Niet wordt per windturbine bewezen (aange-toond) dat met een ashoogte van maximaal 120 meter daadwerkelijk het vermogen ontoereikend is.
- 3.6. Bovendien wordt, zoals ook uit het voorgaande hoofdstuk volgt, op geen enkele wijze rekening gehouden met de effecten van deze hogere windturbines op de ontwikkeling Oosterwold en daarmee op de initiatieven van partijen.

Intergemeentelijke Structuurvisie Oosterwold

- 3.7. De intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold is vastgesteld om de gebiedsontwikkeling Oosterwold planologisch te verankeren en mogelijk te maken. Voorts worden ontwikkelregels voor Oosterwold gegeven.
- 3.8. In het voorontwerp IP wordt geconcludeerd dat het Windpark Zeewolde invul-

ling geeft aan de opgave zoals die is geformuleerd in het gemeentelijke beleid van zowel de gemeente Almere als Zeewolde. Voorts wordt aangegeven dat ten aanzien van de toekomstige ontwikkelingen die het plan Oosterwold mogelijk gaat maken afstemming moet plaatsvinden tussen het voorontwerp inpasingsplan en het bestemmingsplan Oosterwold. De wijze waarop deze afstemming vorm heeft gekregen zou in hoofdstuk 5 en 6 worden toegelicht.⁹

- 3.9. Het windpark Zeewolde heeft verschillende mogelijke effecten op de gebiedsontwikkeling Oosterwold (geluid,¹⁰ slagschaduw,¹¹ landschap¹² en externe veiligheid¹³). Niet staat vast dat aan de voor deze aspecten geldende normen kan worden voldaan en of sprake is van een aanvaardbare woon- en leefsituatie.
- 3.10. Hieruit volgt dat het Windpark Zeewolde de gebiedsontwikkeling Oosterwold naar alle waarschijnlijkheid beperkt en niet in overeenstemming is met het beleid van de gemeente Almere en Zeewolde.

4. Conclusie

- 4.1. Gelet op het voorgaande zijn het voorontwerp IP en concept-MER onvolledig en kan niet geconcludeerd worden dat het voorontwerp IP strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. Partijen menen dat het voorontwerp IP niet op deze wijze vastgesteld kan worden en verzoeken de Ministers deze reactie in aanmerking te nemen bij de verdere besluitvorming.

Indien het voorontwerp in deze vorm en met deze inhoud wordt vastgesteld als ontwerp, is dit in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel en is de conclusie dat geen deugdelijke belangenafweging heeft plaatsgevonden.

Hoogachtend,

Namens Gebiedsontwikkeling Zeewolde Beheer B.V., Heijmans Vastgoed B.V., AM
grondbedrijf B.V. en Stichting de Alliantie

⁹ Voorontwerp IP, p. 49 tot en met 51.

¹⁰ Voorontwerp IP, p. 61 en 62.

¹¹ Voorontwerp IP, p. 65.

¹² Voorontwerp IP, p. 78.

¹³ Voorontwerp IP, p. 87.

Bijlage 2

NIEUW PERSPECTIEF OP OOSTERWOLD

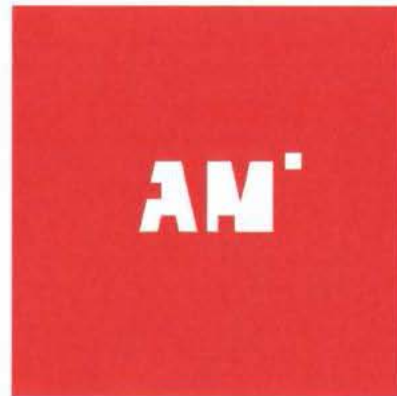
13 MAART 2017

SITE urban development

GEZAMENLIJK GEDRAGEN

AMVEST

ING
REAL ESTATE

de Alliantie

hart voor wonen

Ymere

wonen, leven, groeien

Natuur dichtbij

**HET FLEVO
 LANDSCHAP**

heijmans

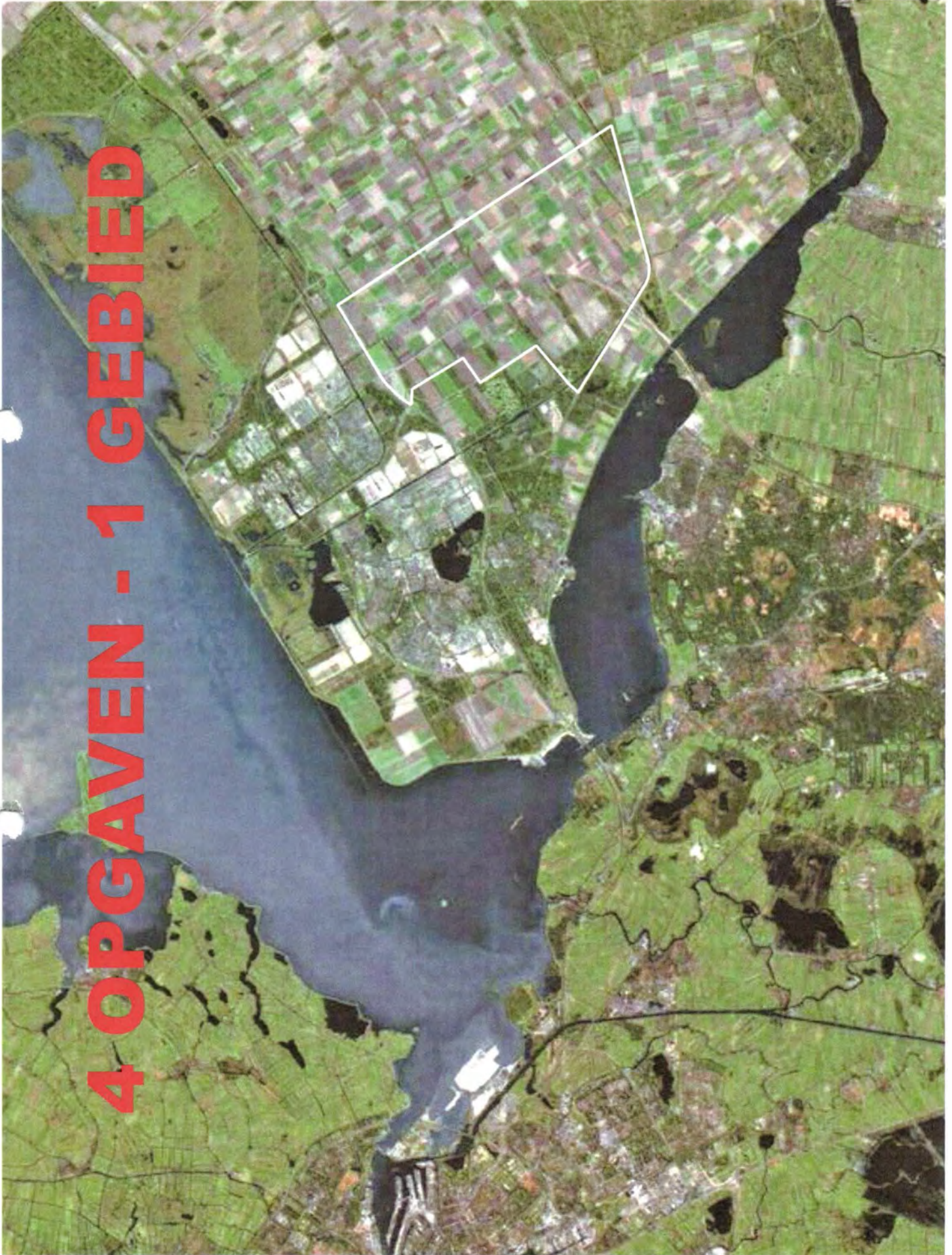
INHOUD

- 4 opgaven - 1 gebied
- Consequenties
- Integrale gebiedsvisie

4 OPGAVEN

1 GEBIED

4 OPGAVEN - 1 GEBIED

1. SCHAALSPRONG 2.0

- 15.000-16.000 woningen
- 4300 ha totaal
- Mens en natuur centraal
- Landelijk wonen, 4 wo/ha
- Organische ontwikkeling
- Oosterwold Principles

concept **2. NIEUWE NATUUR**

WERKBOEK

NOORDERWOLD - EEMVALLEI

ONTWERPSCENARIO'S VOOR DE EERSTE FASE

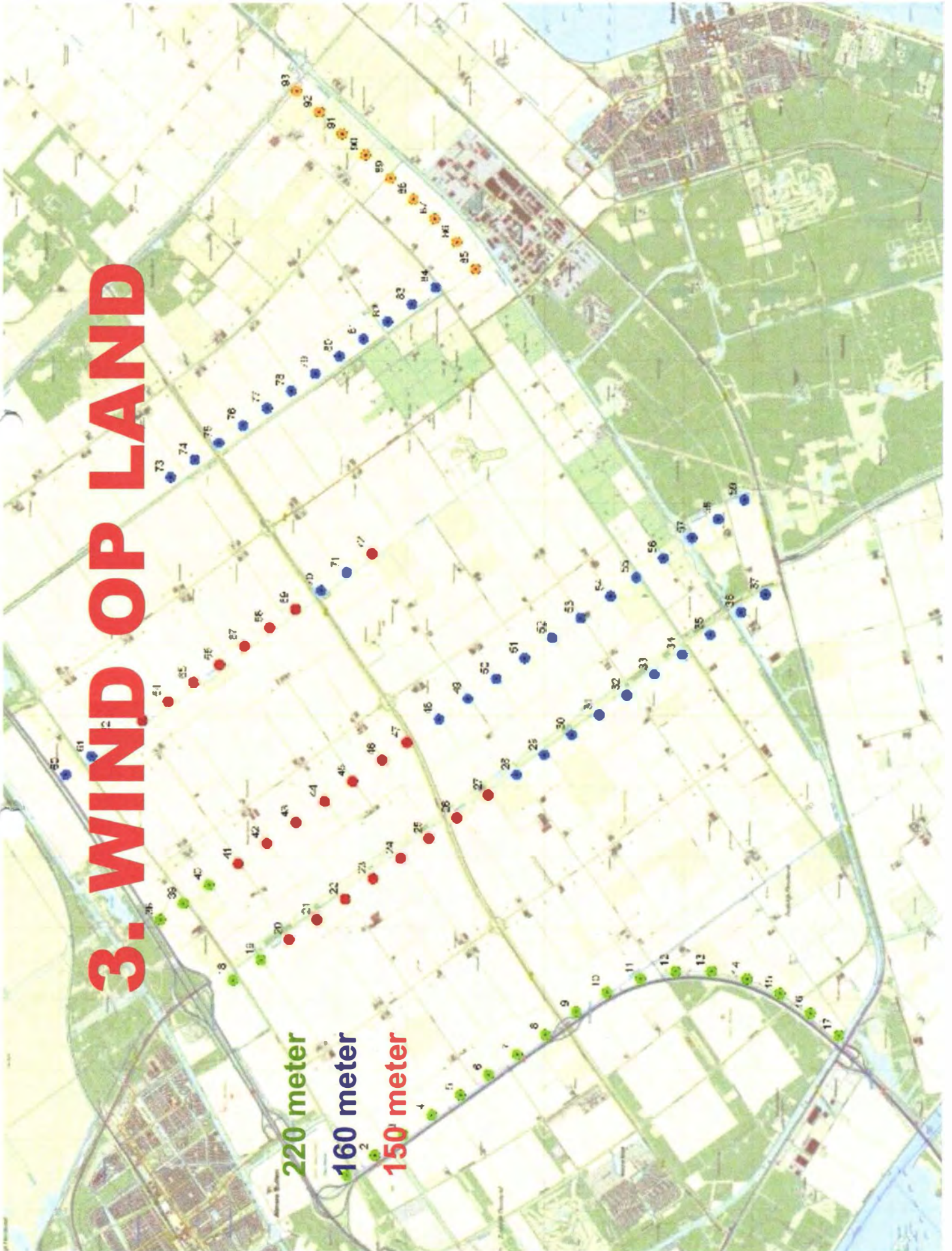
FEBRUARI 2016

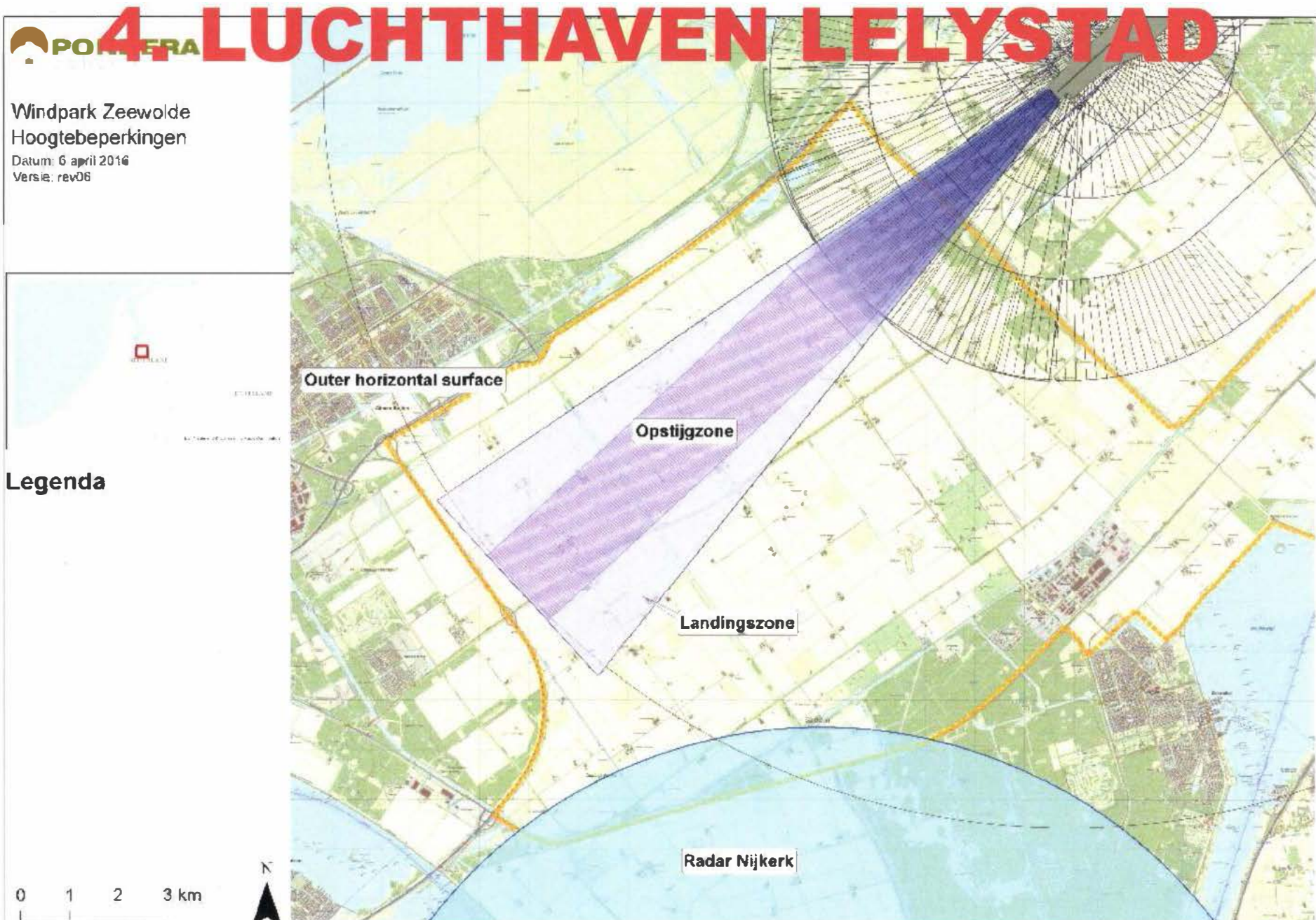
3. WIND OP LAND

220 meter

160 meter

150 meter

CONSEQUENTIES

**WINDMOLEN HINDER
GEFIXEERDE LIGGING EEMVALLEI
REGELS STRUCTUURVISIE**

CONTEXT

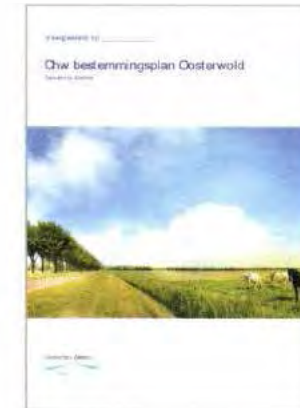
RIJKSINPASSINGSPLAN

2013

- Structuurvisie Oosterwold vastgesteld door gemeente Almere en Zeewolde (onderdeel van Schaalsprong Almere, RAAM, Rijksopgave)

2016

- CHW bestemmingsplan Oosterwold (west)
- Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde vraagt om aanpassing vigerend BP Oosterwold: krimpfolie
- MER Windpark houdt geen rekening met Structuurvisie Oosterwold en CHW bestemmingsplan Oosterwold
- Regioplan Windmolens goedgekeurd met hoogtebeperking op 120 meter ashoogte

HINDER: SLAGSCHADUW

Gemiddeld mag niet meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag (= 5 uur, 40 minuten) slagschaduw optreden op gevoelige objecten (artikel 3.12, eerste lid, Rarim). Dit is door Pondera (MER) vertaald naar een 5-uur contour.

0-5 uurscontour: wonen zonder maatregelen indien 5 uur per jaar niet wordt overschreden

5-15 uurscontour: zeer waarschijnlijke overschrijding 5 uur per jaar, wonen alleen mogelijk i.c.m. stilstandvoorziening

0-5 uur

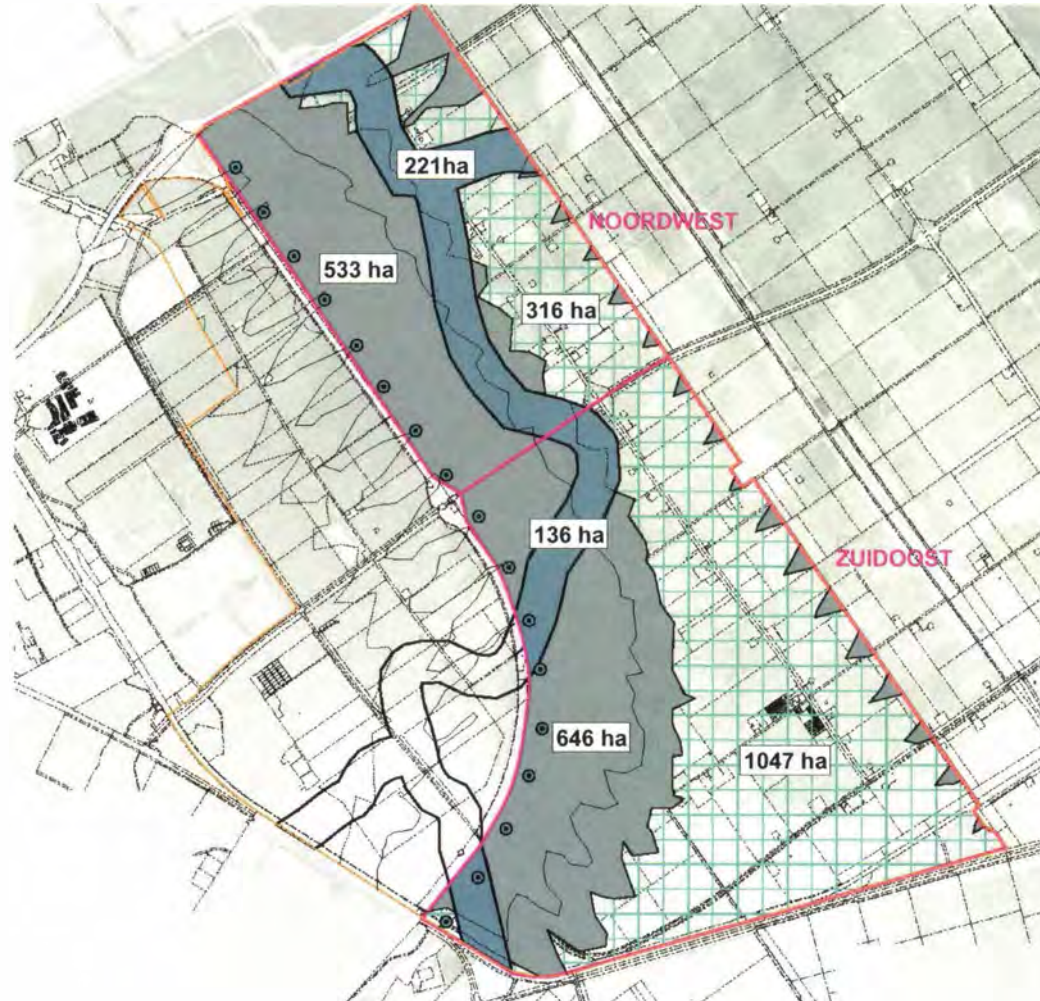
5-15 uur

15+ uur

NORM VS. PRAKTIJK

KLEINER ONTWIKKELGEBIED

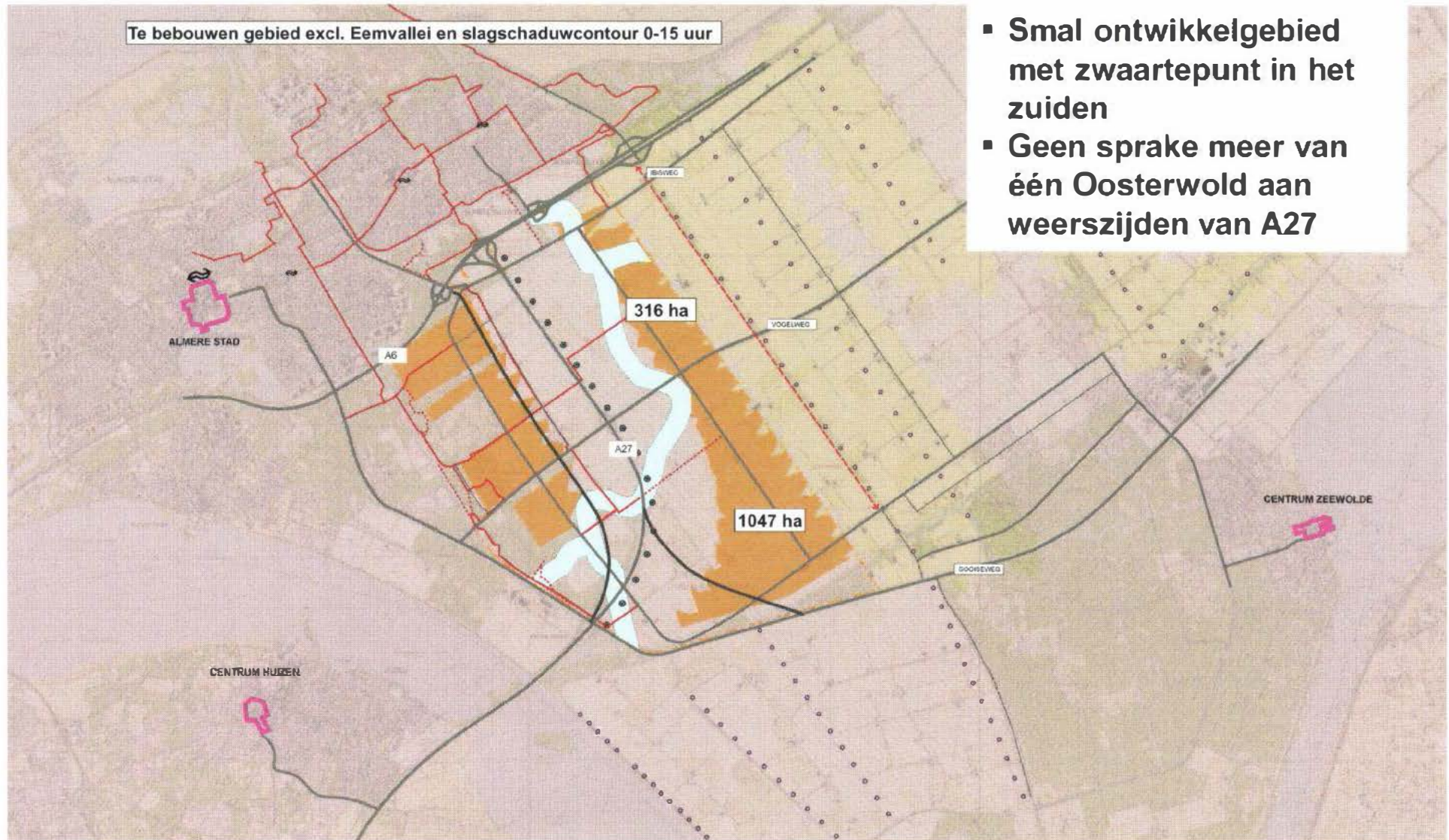

Totale opgave ten oosten van A27: 10.450 woningen

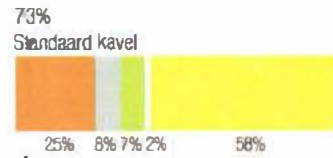
- 4000 woningen noordwest
- 6450 woningen zuidoost

- Met name windmolens A27 van grote invloed
- ca. 50% verlies aan ontwikkelbaar gebied
- vasthouden aan spelregels betekent < 5000 woningen

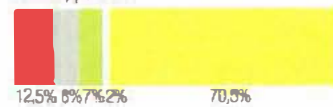
BARRIERE WERKING

SPELREGELS

zelfde bebouwing op kleiner
bouwoppervlak

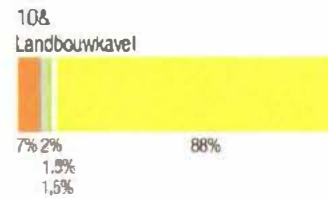
Zelfde bouwprogramma op kleinere bouw-
oppervlakte levert grotere dichtheid op.

OF

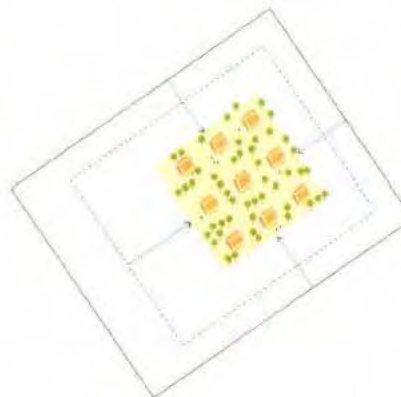
meer bebouwing op zelfde oppervlak,
meer publiek groen

Dubbel bouwprogramma op zelfde bouwoppervlakte
levert grotere dichtheid op die wordt gecompenseerd
met extra publiek groen.

Vrijstaande woning

Buurtchap

Kern

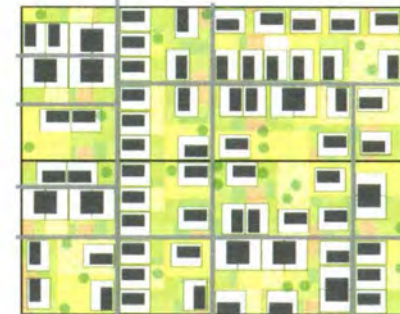
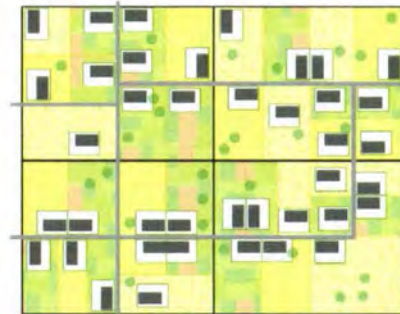
NIEUWE REGELS

5 wo/HA = 2000 m²/kavel
= voldoende ruimte voor
standaardkavel

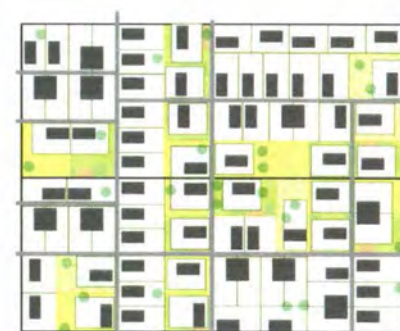
10 wo/HA = 1000 m²/kavel =
215 m² landbouw elders

20 wo/HA = 500 m²/kavel = 700
m² landbouw elders

ERF 300 M2

ERF 500 M2

IMPRESSIE DEELGEBIED NOORDWEST

Bij 4000 woningen in noordwest
gemiddeld **11 wo/ha**, waarvan

- Ca. 2500 woningen in
dichtheid van 20 wo/ha
- Ca. 200 woningen in
dichtheid 5 wo/ha

CONSEQUENTIES

- Behalen woningaantallen vraagt om **verruiming spelregels**
- Gedwongen **uitsortering** van programma
- **Onvoldoende planflexibiliteit** voor (organische) uitontwikkeling
- **Eemvallei** grotendeels in hindercontour, geen onderdeel van woongebied
- **Zwaartepunt** woongebied ligt op grote afstand van Almere en Zeewolde
- Kwetsbare **marktpropositie**
- “Ik woon tussen de **windmolens**”

INTEGRALE GEBIEDSVISIE

4 UITGANGSPUNTEN

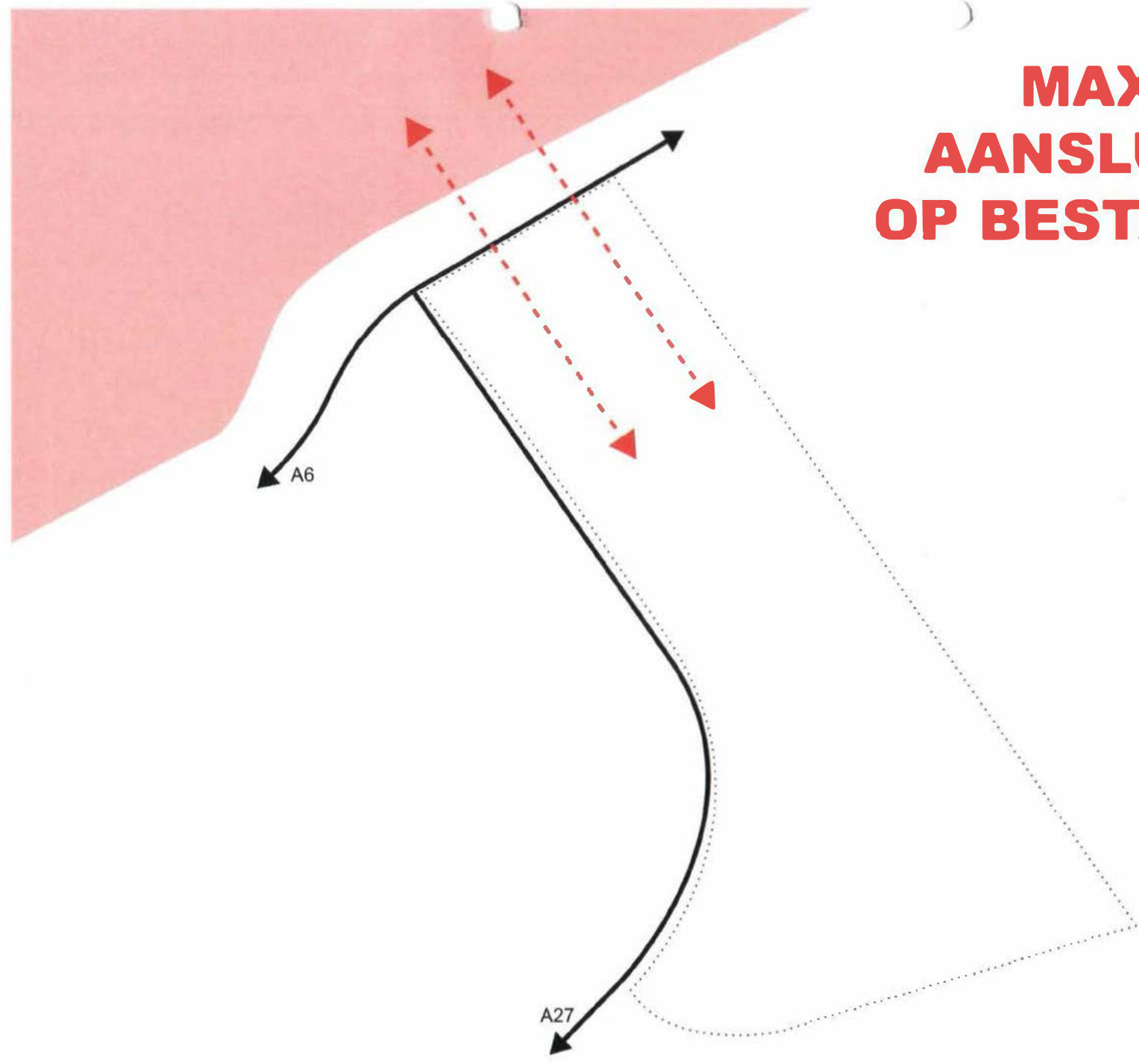
1. **Integrale benadering van Wind, Wonen en Natuur**
 2. **Kwaliteitsverbetering: op een aantrekkelijk manier realiseren van ca. 10.000 woningen ten oosten van A27**
-
1. **Op een manier waarbij de Structuurvisie Oosterwold tot zijn recht komt**
 2. **Rekening houdend met beoogde energieopbrengst Wind op Land**

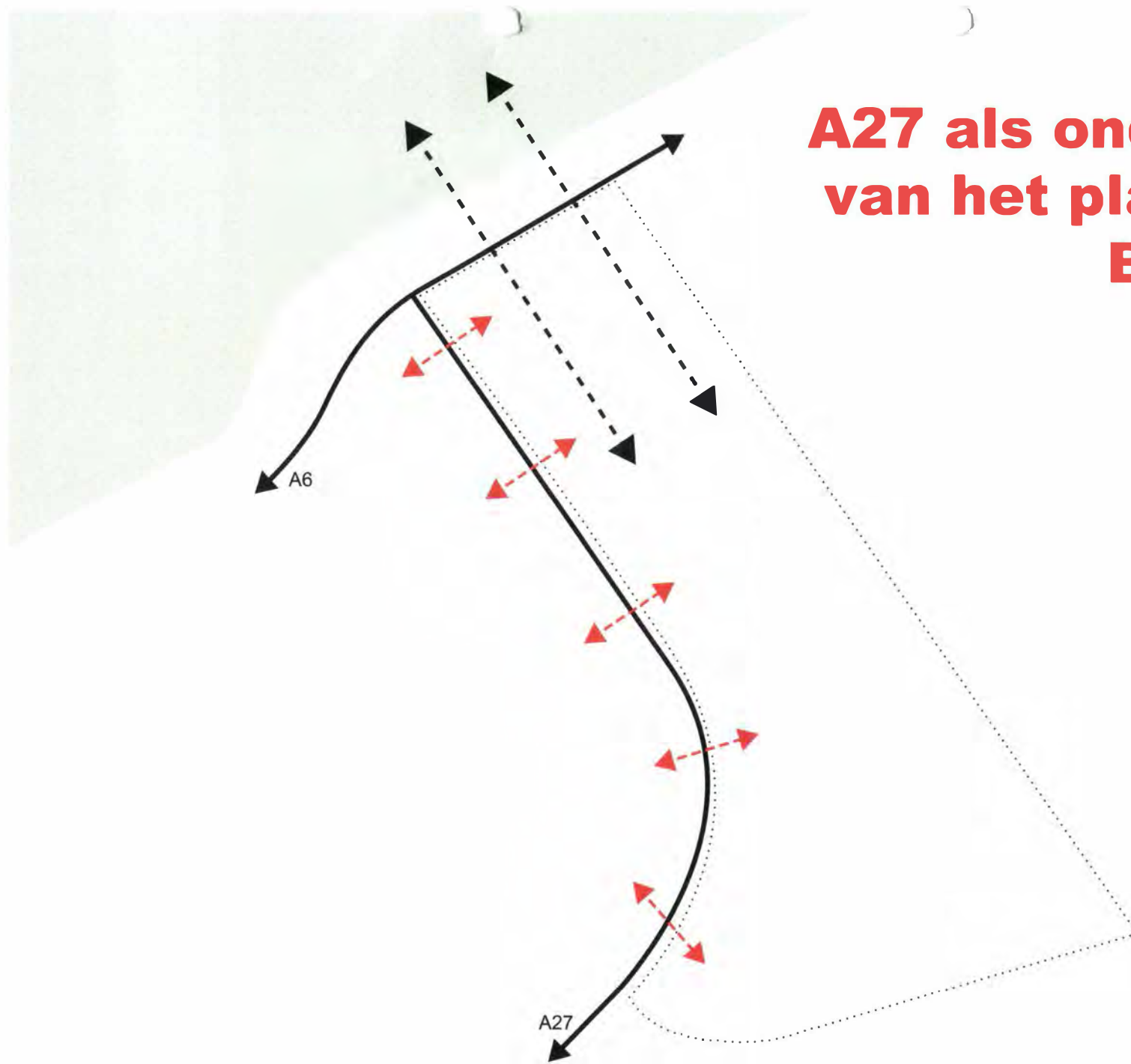
WAT WE WILLEN BEREIKEN

- Gebied met landelijke woonmilieus
- Concentratie in woonkernen
- Functiemix op kleine korrel
- Collectiviteit en voorzieningen
- Landbouw: XS en XL
- Verbinding met Almere en Zeewolde

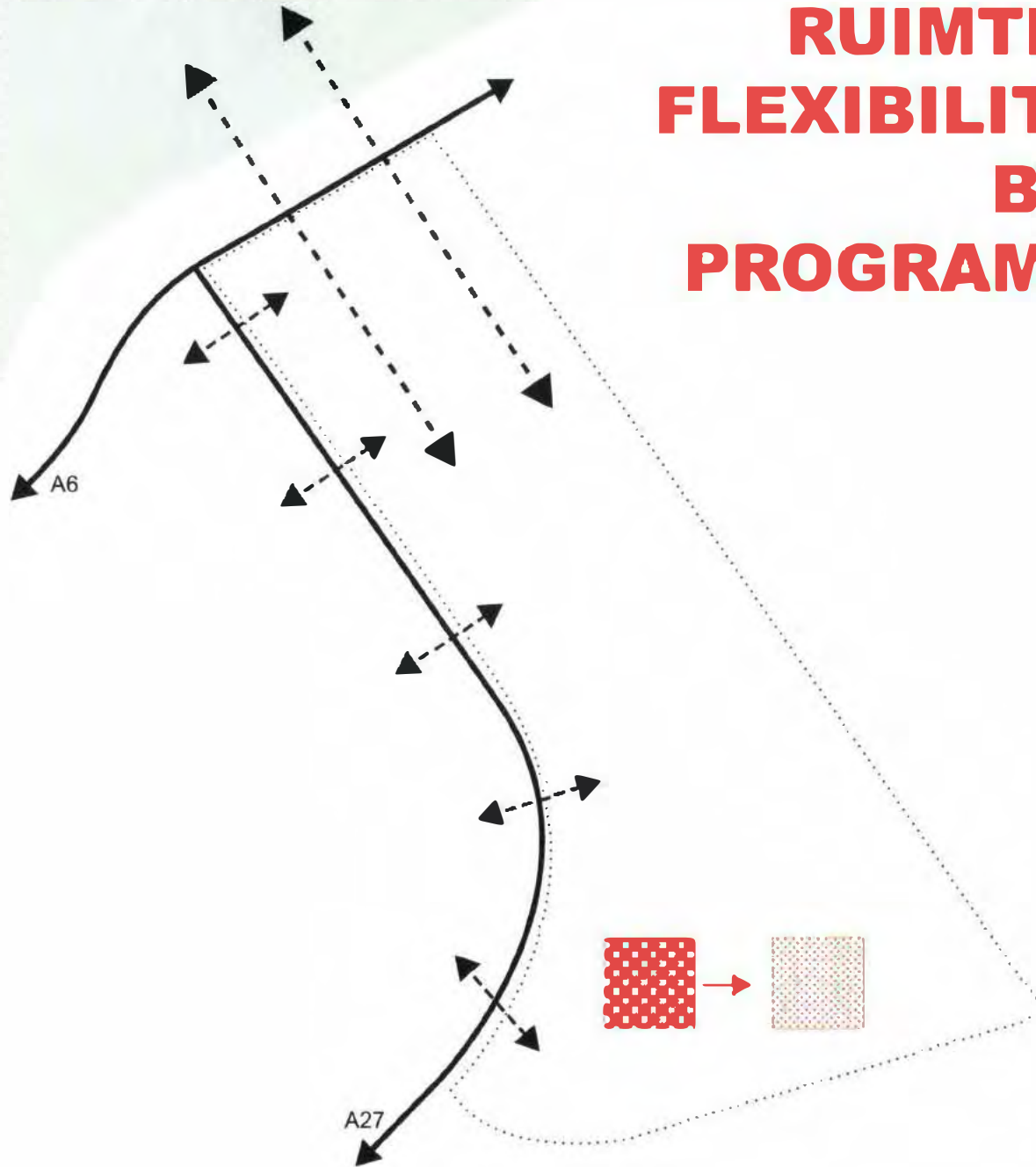
MAXIMALE AANSLUITING OP BESTAANDE STAD

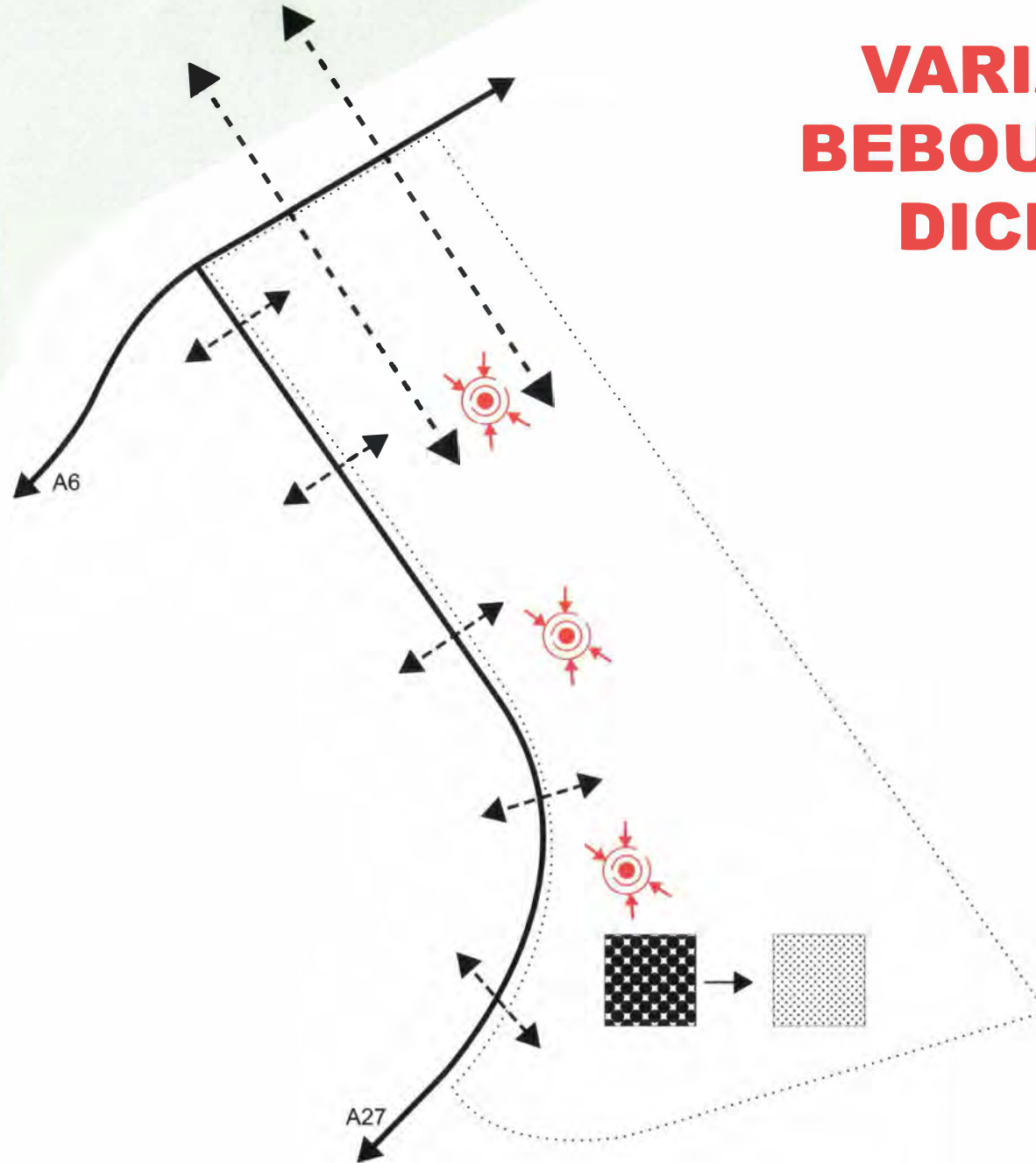

**A27 als onderdeel
van het plan i.p.v.
Barrière**

RUIMTE VOOR FLEXIBILITEIT EN BEHOUD PROGRAMMAMIX

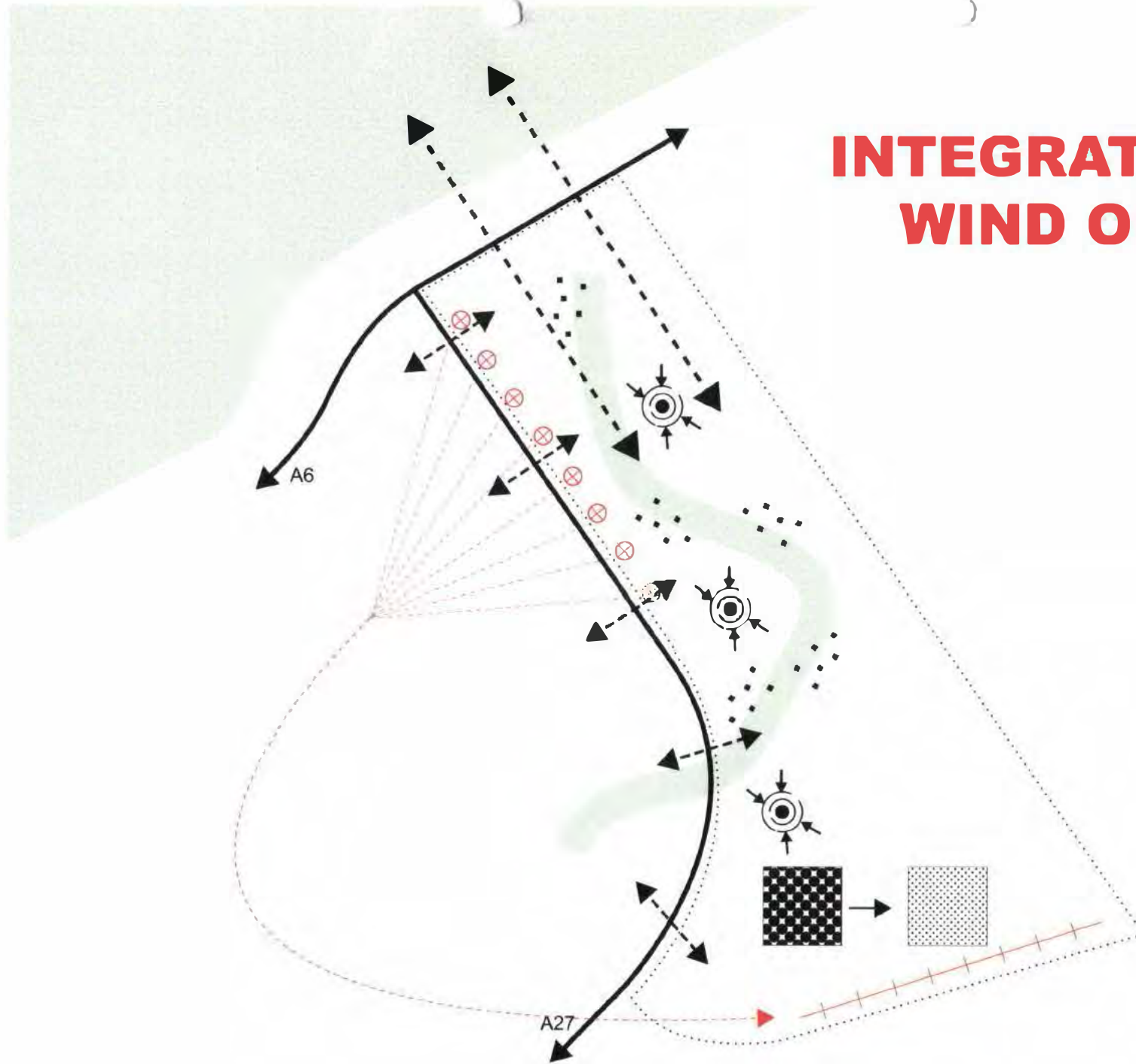
VARIATIE IN BEBOUWINGS DICHTHEID

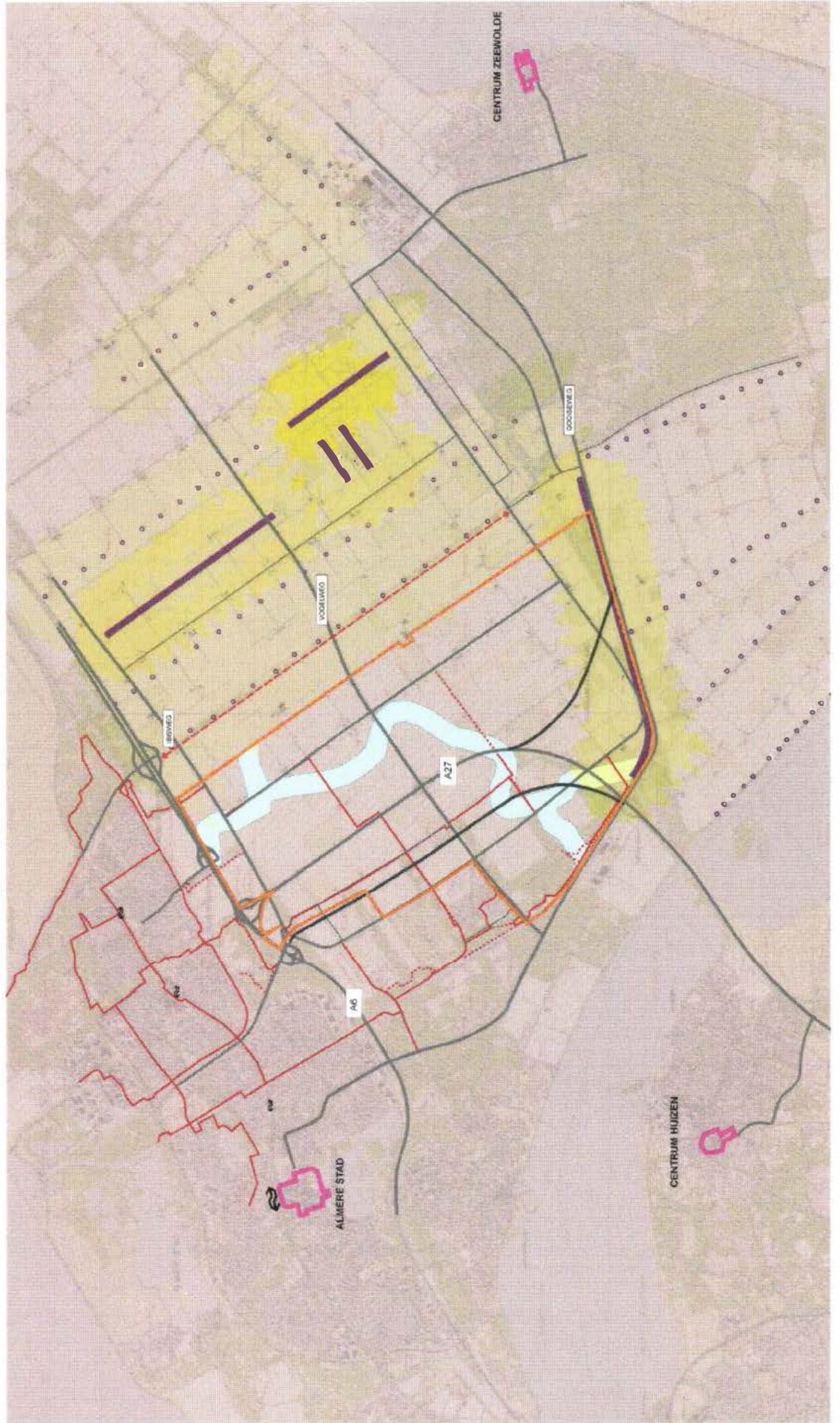
EEMVALLEI ALS LANDSCHAPPELIJKE DRAGER VOOR GEBIEDSKWALITEIT

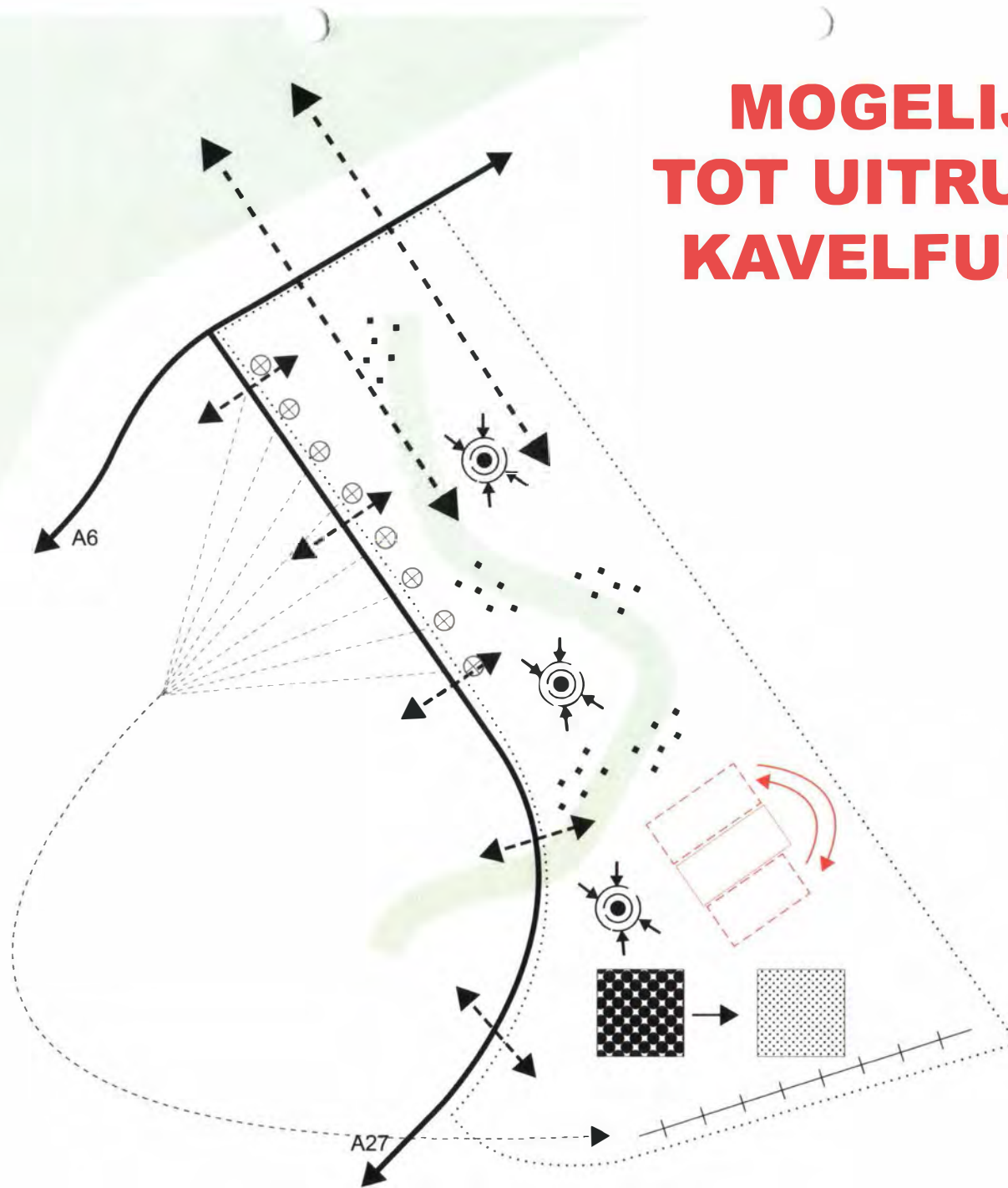
INTEGRATIE MET WIND OP LAND

ZOEKLOCATIES WIND OP LAND

MOGELIJKHEID TOT UITRUIL VAN KAVELFUNCTIES

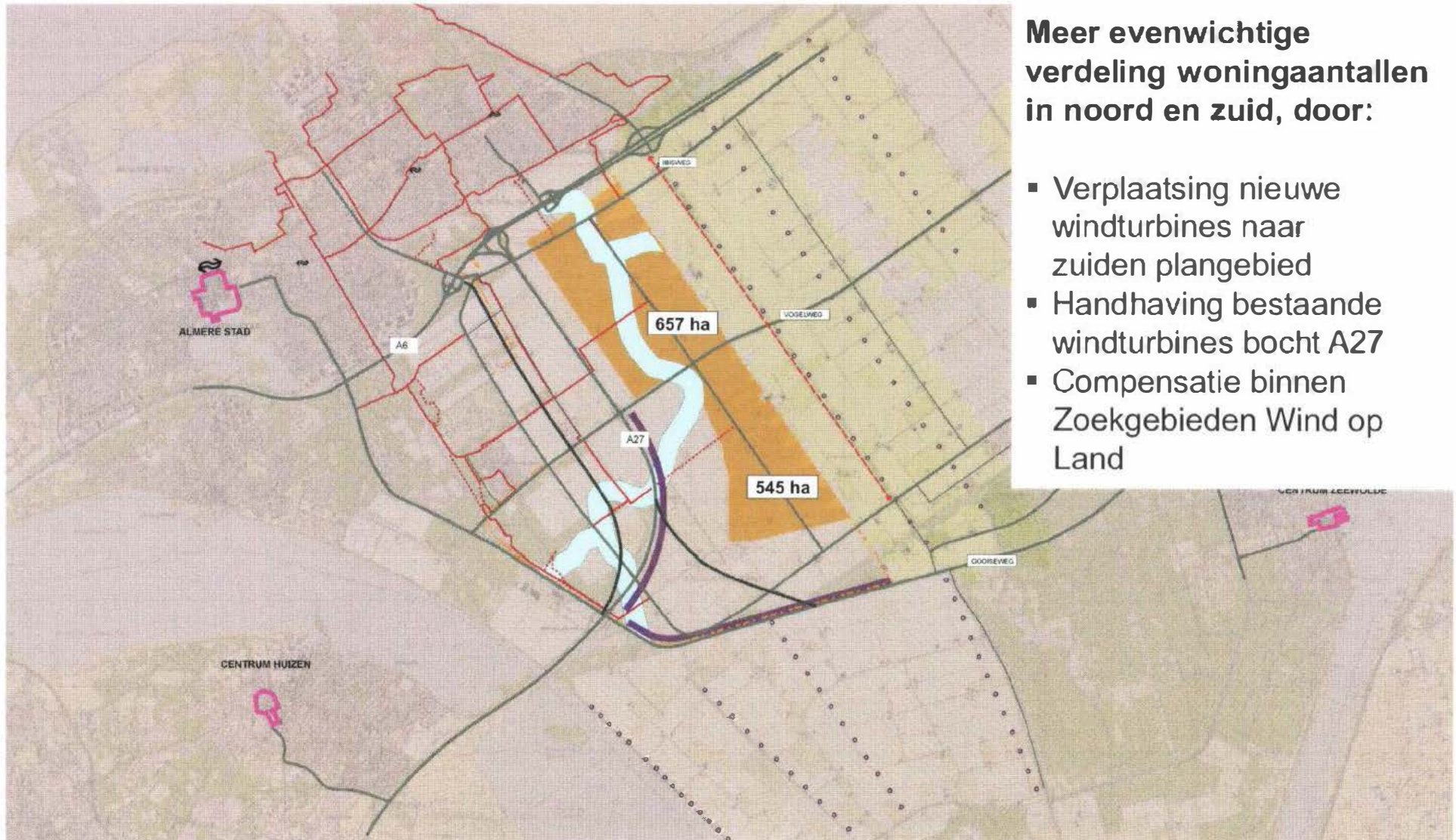
VISIE

NIEUW ONTWIKKELGEBIED

**Meer evenwichtige
verdeling woningaantallen
in noord en zuid, door:**

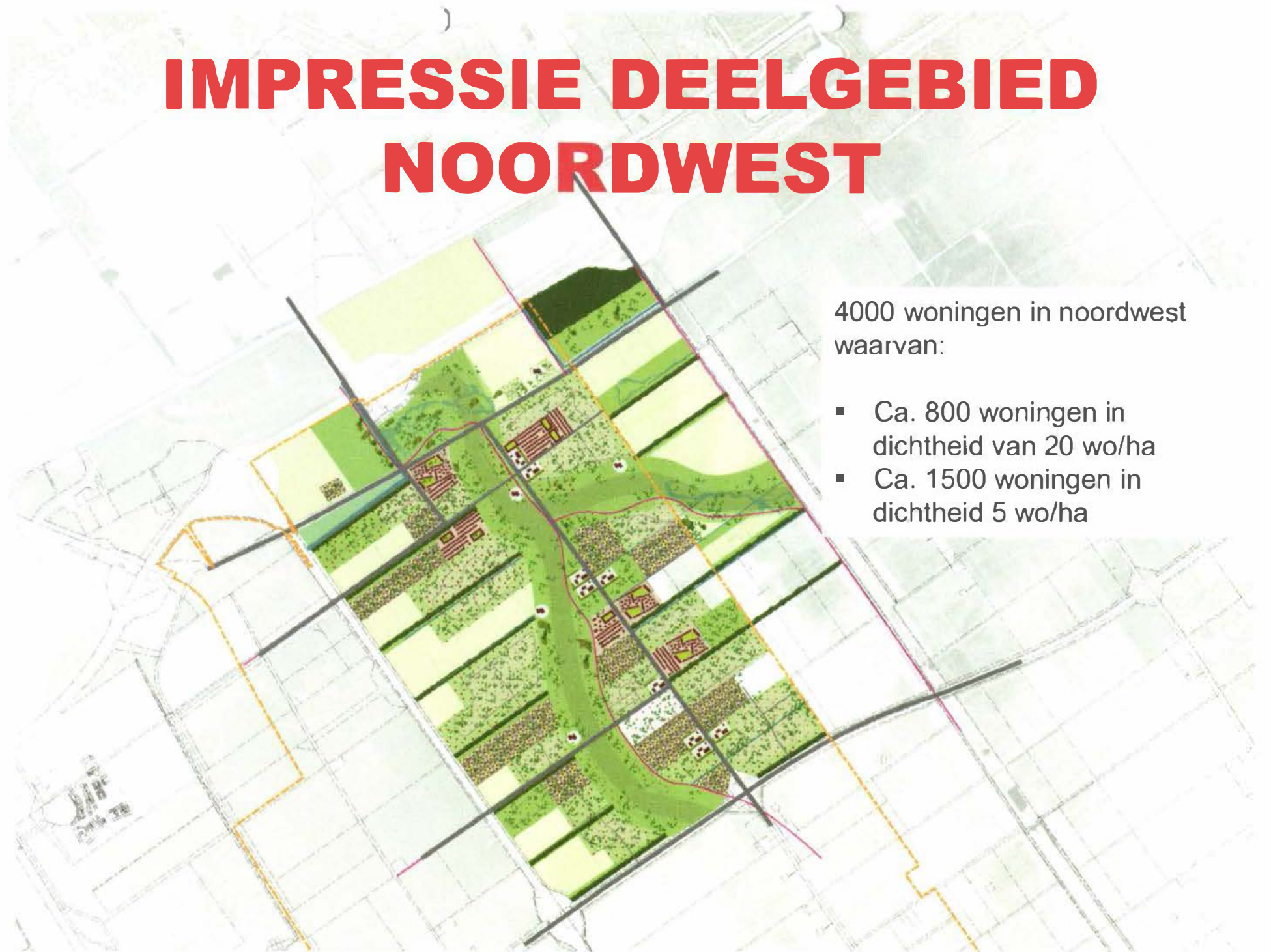
- Verplaatsing nieuwe windturbines naar zuiden plangebied
- Handhaving bestaande windturbines bocht A27
- Compensatie binnen Zoekgebieden Wind op Land

IMPRESSIE DEELGEBIED NOORDWEST

4000 woningen in noordwest
waarvan:

- Ca. 800 woningen in
dichtheid van 20 wo/ha
- Ca. 1500 woningen in
dichtheid 5 wo/ha

UITNODIGING

AMVEST

ING
 REAL ESTATE

de Alliantie

hart voor wonen

Ymere

wonen, leven, groeien

Natuur dichtbij

**HET FLEVO
 LANDSCHAP**

heijmans

site

SITE urban development

Gedempt Hamerkanaal 91
1021 JX Amsterdam
T. + 31 20 6231 459
E. info@site-ud.nl
I. www.site-ud.nl

Verzonden: Donderdag 20 april 2017 17:08
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat: Heuvellaan
Huisnummer: 35
Postcode: 1217 JL
Woonplaats: HILVERSUM
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Organisatie
Organisatie: Broadcast Partners

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Ja, zie zienswijze die als bijlage wordt meegestuurd

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja, zie zienswijze die als bijlage wordt meegestuurd

Reactie

ref: Hvs 171825-PB/Gr-BTD
20/04/2017
bladzijde 1 van 9

Hilversum, 20 april 2017

AANGETEKEND

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark Zeewolde
Postbus 248
2250 AE Voorschoten

Per aangetekende post & via digitaal reactie formulier:
<https://respons.itera.nl/Formulier/OBWindparkZeewolde>

Geachte heer, mevrouw,

Betreft: zienswijze "Ontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde"

Namens Broadcast Partners (hierna: BP)¹, voor wie ondergetekende in deze aangelegenheid als gemachtigde optreedt zulks met het recht van substitutie, informeer ik u als volgt.

BP heeft kennisgenomen van de "Ontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde" (hierna te noemen: inpassingsplan), welke gepubliceerd is op <http://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/windpark-zeewolde>. Binnen de daartoe gestelde termijn doe ik u hierbij namens BP de zienswijze toekomen van BP. Zij is als operator van de landelijke en niet-landelijke publieke en commerciële radio-omroepen gebruiker van het middengolfzenderpark aan de Vogelweg 46 te Zeewolde en als zodanig belanghebbende bij het genoemde Regioplan Wind en het bijbehorende besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Op dit moment verzorgt BP vanaf het middengolfzenderpark Zeewolde de (AM) uitzendingen voor haar klant Groot Nieuws Radio (GNR).

BP heeft de volgende bezwaren tegen het voorgenomen inpassingsplan. Voor zover nodig richten deze bezwaren zich ook tegen de eveneens gepubliceerde ontwerp van de benodigde vergunningen (waaronder de Wabo-vergunning aan B&W Zeewolde).

Broadcast Partners belanghebbende in de zin van de Awb

BP is een aanbieder van radiotransmissie diensten via de ether. Zij verzorgt voor een groot deel van de Nederlandse landelijke publieke en landelijke en regionale commerciële radio-omroepen de verspreiding van radiosignalen via de aan die omroepen door het ministerie van EZ toegekende FM-, AM- en DAB+-etherfrequenties. De uitzendvergunningen waarover de omroepen beschikken, worden afgegeven door de minister van Economische Zaken en schrijven het gebruik van zgn. "antenne-opstelpunten" (zendmasten) voor. Dergelijke masten hebben een hoogte variërend van circa 100 tot 350 meter en gelden (zowel individueel, als collectief; zowel volgens het ministerie zelf, als volgens de betrokken toezichthouder, als volgens de eigenaar van de zendmasten) als een voor omroepuitzendingen essentiële en niet-duplicateerbare faciliteit. Oorzaken daarvoor zijn onder meer de noodzakelijke, grote hoogte van de masten zoals die in Zeewolde, de frequentievergunningen die het gebruik van de masten voorschrijven, het gebrek

¹ Broadcast Partners is in deze de handelsnaam voor de volgende vennootschappen: Broadcast Newco Two B.V., Broadcast Technology & Development B.V., Broadcast Digital Networks B.V. en Broadcast Distribution Services B.V.

Broadcast Technology & Development B.V.

Axelsestraat 5B, 4537 AL Terneuzen - Telefoon (0115) 68 35 55, Telefax (0115) 63 12 85
Heuvellaan 35, 1217 JL Hilversum - Telefoon (035) 625 44 44, Telefax (035) 625 44 45
E-mail: info@broadcastpartners.nl - www.broadcastpartners.nl - KvK Terneuzen 21020197

aan praktische alternatieven voor de bestaande opstelpunten, de grote zendvermogens van de betrokken omroepfrequenties en de investeringsdrempel (hoge investeringen, verzonken kosten in de bestaande opstelpunten) die duplicatie van dit type opstelpunten verhindert. Toegang tot deze hoge zendmasten is dus onontbeerlijk voor omroepen om uit te zenden volgens hun frequentievergunning; en dus voor operators om de uitzendingen namens die omroepen (hun klanten, met wie een distributiecontract gesloten wordt) te kunnen realiseren².

BP maakt voor het verzorgen van bovengenoemde radio-uitzendingen onder meer gebruik van het zenderpark aan de Vogelweg 46 te Zeewolde, welke voor de daarop in bedrijf zijnde frequenties derhalve geldt als essentieel en niet-duplicerbaar en waarvoor geen alternatieven voorhanden zijn.

Onderwerp van het inpassingsplan is het plaatsen van grote windturbines welke in lijnopstellingen zullen worden geplaatst. Dat kan van wezenlijke invloed op het functioneren van de door BP gebruikte zendapparatuur van het zenderpark in Zeewolde en straalverbindingen in de nabije omgeving. Daarmee staat vast, of is in elk geval niet uit te sluiten, dat het inpassingsplan directe invloed heeft op de dienstverlening van BP en de Nederlandse radio-uitzendingen volgens de door de minister uitgegeven frequentievergunningen. Dat maakt, dat het belang van BP en van de klanten die zij bedient, rechtstreeks bij de besluiten is betrokken, hetgeen BP tot belanghebbende in de zin van artikel 1:2 lid 1 Awb maakt. Waar het zenderpark Zeewolde betreft gaat het zoals gezegd om de radio-uitzendingen die BP voor GNR verzorgt.

Ten onrechte geen rekening gehouden met zenderpark Zeewolde

Uit het thans gepubliceerde inpassingsplan blijkt dat de minister met het bestaande zenderpark Zeewolde geen rekening houdt (de beperkingen komen te vervallen) en dit zenderpark ook wil weg "bestemmen". Dit omdat de minister meent/ er vanuit gaat dat het zenderpark Zeewolde tijdig zal worden afgebroken door de eigenaar Novec en dus zal verdwijnen. Klaarblijkelijk gaat de minister daarbij uitsluitend af op de mededelingen van de eigenaar en verhuurder van het zenderpark Zeewolde, Novec. Enkele relevante citaten uit het inpassingsplan:

3.6.2 Aanpassen middengolfstation

De beheerder van het middengolfstation in Zeewolde heeft het voornemen om per 1 september 2017 de exploitatie ervan te beëindigen en het middengolfstation vervolgens te ontmantelen. Dit voornemen is gemeld aan Agentschap Telecom van het Ministerie EZ. Om die reden vormt het middengolfstation geen belemmering voor het voornemen. De bestemming van het middengolfstation komt in dit inpassingsplan dan ook te vervallen.

Binnen het huidige terrein van het middengolfstation is het onderstation van het windpark Zeewolde gepland. Hiervoor wordt een aparte bestemming opgenomen.

[..]

Zendmast Middengolfzender Zeewolde

In het plangebied bevindt zich een middengolfzender van waaruit radiosignalen worden verzonden. In september 2017 lopen de huidige zendvergunningen af. Exploitant NOVEC heeft aangegeven dat het geen toekomst ziet voor het zenderpark en is voornemens de exploitatie van het zenderpark te

² Dit is onder andere bevestigd in de uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven LJN BD1064, Cbb, AWB 06/647 en 06/658 onder 7.4.3 en 7.4.4.

beëindigen in of kort na september 2017. Bij brief van 14 februari 2016 aan de Minister van Economische Zaken heeft NOVEC formeel kennis gegeven van dit besluit. Dit betekent dat de beperkingen vanwege de zendmast komen te vervallen en zo meer ruimte beschikbaar is voor de plaatsing van windturbines. Bij de toekenning van de bestemmingen voor de nieuwe windturbines is om die reden geen rekening meer gehouden met de aanwezigheid van deze middengolfzender.

[..]

Vertaling in de bestemmingsregeling

In overleg met de eigenaar/exploitant van de zendmast Middengolfzender Zeewolde wordt de bestemming ervan in dit inpassingsplan aangepast tot een agrarische bestemming. Hiermee wordt duidelijk gemaakt dat het gebruik van de zendmast wordt beëindigd en dat deze geen belemmeringen (meer) oplevert voor het toekomstige windturbine

[...]

Het doen vervallen van de bestaande bestemming voor het middengolfstation

In overleg met de eigenaar/exploitant van de zendmast Middengolfzender Zeewolde (zie bijlage IV voor de bevestiging in de brief van NOVEC) wordt de bestemming van het middengolfstation in dit inpassingsplan aangepast tot de agrarische bestemming overeenkomstig het onderliggende bestemmingsplan Buitengebied Zeewolde 2016. Hiermee wordt duidelijk gemaakt dat het gebruik van de zendmast wordt beëindigd en dat deze geen belemmeringen (meer) oplevert voor het toekomstige windturbinepark. De noordwestelijke hoek van het zenderterrein wordt de locatie voor het nieuwe onderstation (transformatorstation). Dit is het transformatorstation van waaruit alle in het windpark geproduceerde elektrische energie wordt getransporteerd naar het hoofdstation van TenneT aan de Bloesemlaan.

BP kan zich in deze vaststelling niet vinden. Het is – anders dan de minister suggereert – namelijk in het geheel nog niet zeker dat het zenderpark Zeewolde per 1 september 2017 zal worden afgebroken. Novec mag dan mogelijk “geen toekomst meer zien voor het zenderpark” maar op Novec rust op grond van artikel 3.24 Telecommunicatiewet (Tw) echter wel een wettelijke verplichting om te voldoen aan alle redelijke verzoeken van aanbieders van omroepzendernetwerken (zoals BP) tot medegebruik van deze niet dupliceerbare infrastructuur. BP heeft met een verwijzing naar die wettelijke verplichting dan ook een verzoek ingediend bij Novec om het bestaande medegebruik van de zendmast Zeewolde na 1 september 2022 te continueren. Ook jegens BP heeft Novec echter in reactie daarop aangekondigd per 1 september 2018 niet langer medegebruik te willen verlenen, zonder dat verder overigens te motiveren. Volgens BP handelt Novec daarmee in strijd met voornoemde wettelijke verplichting. Daarover is thans een geschilprocedure bij toezichthouder ACM aanhangig zoals bedoeld in artikel 12.2 jo. 3.24 Tw. Hangende die procedure (en een eventueel daarop volgend beroep al dan niet met een voorlopige voorziening) kan het zenderpark niet zomaar door de minister “wegbestemd” worden.

Ter toelichting op voornoemde wettelijke verplichting van Novec en de lopende procedure over de schending van die verplichting, merkt BP meer specifiek nog het volgende op.

Novec is zoals gezegd eigenaar en exploitant van het antenne-opstelpunt voor middengolfradio in Zeewolde hieronder op een luchtfoto weergegeven. Het gaat om twee masten van 196 meter hoogte.

BP maakt sinds 2015 medegebruik van dit antenne-opstelpunt ten behoeve van haar klant GNR. GNR beschikt over een frequentievergunning voor het landelijk uitzenden via de AM-frequentie 1008 kHz. In haar vergunning is het antenne-opstelpunt Zeewolde opgenomen als te gebruiken locatie. De daar gebouwde middengolfmasten van 196 meter (zie foto) zijn ook specifiek ontworpen voor deze frequentie en de frequentie 747 kHz (tot voor kort in gebruik) en wordt al jarenlang via dit opstelpunt gebruikt. Recentelijk heeft GNR van de mogelijkheid gebruik gemaakt om een aanvraag in te dienen tot verlenging van voornoemde de AM-vergunning tot 2022. Doel daarvan is om in de periode tot 2022 bestaande analoge (middengolf) luisteraars te bewegen om over te stappen naar digitale ontvangst via DAB+ (welke digitale vergunning gekoppeld is aan de verlengde AM-vergunning). Die aanvraag zal op korte termijn worden toegewezen.

Broadcast Technology & Development B.V.

Axelsestraat 58, 4537 AL Terneuzen - Telefoon (0115) 68 35 55, Telefax (0115) 63 12 85
Heuvellaan 35, 1217 JL Hilversum - Telefoon (035) 625 44 44, Telefax (035) 625 44 45
E-mail: info@broadcastpartners.nl - www.broadcastpartners.nl - KvK Terneuzen 21020197

Bijzondere positie van Novec

Het is voorts goed om te weten dat Novec geen “gewoon” bedrijf is maar een staatsbedrijf dat specifiek is opgericht met als publieke taak het beheren en ter beschikking stellen van hoge niet dupliceerbare omroepmasten, zoals de zendmast in Zeewoide. Novec is in 2005 ontstaan uit een splitsing van het tot dan toe verticaal geïntegreerde (oude) Nozema. Die verticale integratie had in de jaren daarvoor tot tal van mededingingsbeperkende gedragingen van Nozema en daarmee concurrentiële problemen op de markt voor ethertransmissiediensten geleid. Dat is markt waarop BP en Nozema met elkaar concurreerden om de gunst van de radio-omroepen (vergunninghouders) maar waarbij BP tegelijkertijd afhankelijk was van de essentiële infrastructuur die Nozema eveneens in handen had.

Om dat probleem op te lossen is in 2005 besloten tot een rigoureuze maatregel: het volledig opsplitsen van het (oude) Nozema in een mastenbedrijf Novec (in eigendom van de Staat) waarin niet dupliceerbare infrastructuur werd geplaatst en een dienstenbedrijf (Nozema Services thans KPN). Het afgesplitste mastenbedrijf Novec is specifiek opgericht om non-discriminatoire toegang tot en gebruik van niet dupliceerbare (en daarmee essentiële) infrastructuur voor omroeptransmissiediensten veilig te stellen. De Minister van Economische Zaken kwam in 2005 tot de conclusie dat alle antenne-opstelpunten hoger dan 40 meter ontwijfelbaar als niet-dupliceerbaar gelden en derhalve in het mastenbedrijf Novec ondergebracht moesten worden:³

Tegen deze achtergrond dient in het mastenbedrijf geplaatst te worden de infrastructuur die ontwijfelbaar niet-dupliceerbaar is. Niet dupliceerbare infrastructuur is infrastructuur die voor een marktpartij moeilijk of niet aan te leggen is. Dit betekent dat infrastructuur die kostbaar is of waarvoor lange bouw- en bestemmingsplanprocedures vereist zijn of die op unieke plekken moeten komen te staan in deze categorie vallen. In de praktijk gaat het dan om masten met een werkelijke lengte groter dan 40 meter of masten op de betonnen torens van [toen nog, toev. gemachtigde] KPN of TenneT. De grens van 40 meter komt voort uit de bouw- en bestemmingsplanprocedures: bij deze

³ Kamerstukken II, 2004-2005, 24 095, nr. 174

grens moeten deze procedures volledig doorlopen worden en dat kan jaren vergen. Daarnaast is dit type mast kostbaar en worden zij opgericht voor grotere vermogens waardoor een milieuvergunning nodig is.

[..]

Met betrekking tot deze keuze heb ik advies gevraagd aan OPTA. OPTA stelt in zijn advies dat masten met een werkelijke lengte groter dan 40 meter ontwijfelbaar als niet-dupliceerbaar gezien moeten worden en dus terecht in het mastenbedrijf worden geplaatst.

In dezelfde kamerbrief wordt door de Minister toegelicht hoe non-discriminatoire toegang tot voornoemde niet-dupliceerbare opstelpunten voor aanbieder van ethertransmissiediensten zeker gesteld werd:

In de concept-statuten van het mastenbedrijf is o.a. vastgelegd dat:

- het mastenbedrijf de ruimte op zijn masten non-discriminatoire en transparant ter beschikking stelt van een ieder die voor omroepdoeleinden daar antennes in wil plaatsen;*
- het mastenbedrijf ook antennes voor andere doeleinden (UMTS, GSM etc) mag accommoderen, doch dat antennes voor omroepdoeleinden voor gaan;*
- het mastenbedrijf zelf geen omroepdiensten mag aanbieden (verbod op verticale integratie);*
- het mastenbedrijf – als de markt situatie daar aanleiding toe geeft – het areaal aan masten mag uitbreiden of mag inkrimpen;*
- het mastenbedrijf één keer per jaar zijn tarieven en eventuele toegangsregelingen openbaar maakt na vooroverleg daarover met OPTA (transparantie-eis);*
- het mastenbedrijf zijn tarieven dient te baseren op het beginsel van historische kostprijs (aansluiting bij uitspraken van OPTA).*

Voor het overige kent het mastenbedrijf slechts één aandeelhouder nl. de Staat. Dat betekent dat alle belangrijke beleidsmatige besluiten altijd kortgesloten worden met de Minister van Economische Zaken. Het Ministerie van Financiën zal optreden in de aandeelhouders rol.

De middengolfmast Zeewolde maakte onderdeel uit van deze infrastructuur en is dus sinds 2005 eigendom van Novec. Dat is niet verwonderlijk omdat het gaat om een twee enorme masten van 196 meter die – omdat sprake is van middengolf – integraal onderdeel vormt van de antenne waarmee wordt uitgezonden. Bovendien worden de frequenties waarvoor dit opstelpunt is ontworpen (1008 en 747 kHz) uitgezonden op zeer hoge vermogens.

Redelijk verzoek om medegebruik

Deze bijzondere positie van Novec kleurt de beantwoording van de vraag of het genoemde verzoek van BP tot medegebruik van het opstelpunt Zeewolde (ook na 1 september 2017) zoals bedoeld in artikel 3.24 Tw redelijk is (en derhalve aan afbraak in de weg staat). De enkele wens van Novec om het terrein te gaan gebruiken voor windmolens is onvoldoende om een redelijk verzoek tot medegebruik af te wijzen. Voor het zenderpark Zeewolde en voor de landelijke hoogvermogen zender van GNR ontbreekt een alternatief zodat dit opstelpunt kwalificeert als een niet dupliceerbare en daarmee essentiële faciliteit. Beëindiging van deze

zendlocatie betekent dan ook per definitie het einde van de uitzendingen van GNR, terwijl GNR daarvoor wel over een zendvergunning beschikt. Dat is ook exact de reden waarom deze locatie en essentiële faciliteit met de splitsing van Nozema in 2005 bij het staatsbedrijf Novec onder is gebracht dat als (publieke) taak heeft gekregen om toegang tot dergelijke infrastructuur mogelijk te maken.

Gegeven de technische mogelijkheden tot medegebruik en het ontbreken van beletselen daartegen, de niet-duplicateerbaarheid van het antenne-opstelpunt, het tot 2022 bestaande publieke belang bij uitzending via 1008 kHz (om digitalisering te realiseren), het feit dat BP voor het medegebruik bereid is om een redelijke vergoeding te betalen resp. om te spreken over de eventuele redelijke onderhoudskosten en zelfs over de eventuele overname van het opstelpunt, is sprake van een redelijk verzoek van BP zoals bedoeld in artikel 3.24 Tw. Dat is dan ook de kern van de geschilprocedure die thans bij ACM aanhangig is. Een besluit in deze procedure wordt over 3-4 weken verwacht.

Los van schending van een wettelijke plicht geldt dat tussen Novec en BP ook contractueel specifieke afspraken gelden indien Novec door haar geëxploiteerde masten wil ontmantelen. Kort gezegd is dat alleen mogelijk indien sprake is van onrendabele masten waarbij deze tevens ter overname aan BP moeten worden aangeboden.

De conclusie is dan ook dat de minister ten onrechte in het inpassingsplan geen rekening houdt met het bestaande middengolfstation Zeewolde waarvan geenszins vaststaat dat dit zendstation per 1 september 2017 zal kunnen worden afgebroken. Plaatsing van windmolens binnen een straal van 3 kilometer van de zendmastlocatie zal grote nadelige gevolgen hebben voor het functioneren van de zendapparatuur in het zenderpark. Daarmee is ten onrechte geen rekening gehouden.

Overige bezwaren inpassingsplan

De plaatsing van windmolens kan tevens nadelige effecten hebben voor straalverbindingen in de nabije omgeving. Uit paragraaf 5.10 van het inpassingsplan blijkt dat de minister erkent dat het plaatsen van windturbines in of nabij een straalpad kan leiden tot storing van het signaal en daar onderzoek naar heeft gedaan. De minister concludeert op basis van dat onderzoek dat er maar twee operators zijn (Vodafone en Tele2) wiens straalpaden hinder zouden kunnen ondervinden van windturbines maar dat deze operators hebben aangegeven dat dit waarschijnlijk het geval zal zijn.

Dat onderzoek is echter onvoledig. De minister heeft klaarblijkelijk namelijk geen onderzoek gedaan naar een straalverbinding van BP die door het deelgebied west loopt en gehinderd zal worden door geplande windturbines. Het gaat om een door BP sinds augustus 2015 gebruikte 6 GHz straalverbinding tussen Lelystad en Zwolle. Die kan worden gestoord door 2-3 windturbines in de blauwe cirkel op onderstaand plaatsje:

De straalverbinding is met een rode lijn weergegeven. Met BP is geen overleg geweest over de verstoring van deze windmolen en de mogelijke oplossing daarvan. Dat getuigt van een onzorgvuldige voorbereiding en zal alsnog moeten gebeuren.

Een tweede punt waar onvoldoende onderzoek naar is gedaan betreft de aantasting dekking en bereik frequenties voor de omroep. Inherent aan de plaatsing van windmolens is dat in de nabijheid van windmolens verstoring van oproepsignalen (analoog en digitaal) kan optreden. Met klem wordt vermeld, dat het hierbij niet alleen gaat om aantasting van de dekking van de zenders die in het zenderpark Zeewolde in bedrijf zijn, maar zeker ook om frequenties die op andere locaties elders in Nederland in bedrijf zijn. De windmolens vormen immers een kordon van staal, dat een blokkade opwerpt voor de spreiding van radiogolven. Dat veroorzaakt schaduwwerking en een blokkade in de ontvangst van radiosignalen van elders. Omgekeerd werken de windmolens ook als blokkerend kordon voor de signalen die vanaf het zenderpark in Zeewolde naar andere gebieden worden uitgezonden. Aldus wordt een deel van het beoogde dekkinggebied aangetast, en treedt een (mogelijk ernstige) mate van degradatie op voor de signalen van de genoemde zendtorens. Dat staat in direct verband met de hoogte van de beoogde windmolens en de breedte van de rotorbladen.

De aantasting van het bereik van draadloze omroepfrequenties grijpt direct en diep in de bedrijfsbelangen van BP en van haar klanten. Radiostations zijn immers in beslissende mate afhankelijk van het bereik van hun luisteraars, wat op zijn beurt in beslissende mate afhankelijk is van de verspreiding van signalen via de ether en de zo optimaal mogelijke invulling van de toegekende frequentierechten.

Voorts kan verwacht worden dat ernstige storingshinder kan optreden als gevolg van effecten van scattering. Eenvoudig samengevat, komt dat er op neer dat zowel de radiogolven die vanaf het zenderpark in Zeewolde verspreid worden, als die van elders af komen, zullen kaatsen op de roterende wieken van de windmolens en daardoor afstralen op plaatsen waar zij niet beoogd zijn. Ook hierbij gaat het niet alleen om de radiogolven die vanaf het zenderpark in Zeewolde verspreid worden, maar ook om de golven die van andere masten naar de noordelijke delen van Nederland toegezonden worden: die gevolgen bevinden zich immers ook op de hoogte waarop de rotorbladen zich bevinden en kaatsen daar dus (ook) op af.

Een en ander kan resulteren in een toename van storingen in een royale cirkel rondom de windmolens, een verstoring van de verspreiding van radiosignalen, maar zeker ook de ontvangst daarvan door de consument, en een verhoging van de veldsterkte op de voor het algemeen publiek toegankelijke plaatsen. Of en in welke mate dat resulteert in veldsterktes die boven de door de wetgever vastgestelde waarden voor immuniteit en gezondheid uitkomen, is zonder nader onderzoek niet voldoende te bepalen. Datzelfde geldt voor de impact van scattering en de storingen die als gevolg daarvan zullen ontstaan.

Uit de het ontwerpbesluit volgt dat naar deze mogelijke effecten ten onrechte geen enkel onderzoek is gedaan. Dat is in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel conform artikel 3:2 Awb. BP is dan ook van mening, dat er nader onderzoek moet worden gedaan naar de negatieve effecten die de voorgenomen plaatsing van de windturbines zal veroorzaken op de verspreiding en ontvangst van radiosignalen. Daarbij dient BP als betrokken zenderoperator vanaf de eerste stap betrokken te worden; BP (en haar klanten) kunnen immers bij uitstek beoordelen of aantasting van dekking, bereik en toename van storingen bedrijfseconomisch aanvaardbaar of niet-aanvaardbaar zijn en welke materiële betekenis dit heeft voor de frequentierechten van de omroepen en het kunnen bereiken van de luisteraars, de invloed op de bestaande contracten tussen ons bedrijf en haar klanten en de daarin opgenomen prestatieverplichtingen alsmede de uitoefening van de bij wet toegekende calamiteitenfuncties voor betrokken omroepen.

In alle gevallen – dus ongeacht de uitkomst van de vervolgstappen en te plegen onderzoeken – zullen er garanties moeten worden geboden aan zowel BP als haar klanten, dat door de plaatsing van beoogde windturbines geen sprake zal zijn van degradatie van straalverbindingen, afname of degradatie van dekking en bereik en zal een voorziening getroffen moeten worden voor de toegenomen storingen op en door de radiogolven. Daarnaast zullen garanties geboden moeten worden door de beoogde vergunninghouders omtrent de immuniteit van hun installaties tegen hogere veldsterktes, afkomstig van het zenderpark in Zeewolde.

Hoogachtend,

advocaat in dienstbetrekking

Broadcast Technology & Development B.V.

Axelsestraat 58, 4537 AL Terneuzen - Telefoon (0115) 68 35 55, Telefax (0115) 63 12 85
Heuvellaan 35, 1217 JL Hilversum - Telefoon (035) 625 44 44, Telefax (035) 625 44 45
E-mail: info@broadcastpartners.nl - www.broadcastpartners.nl - KvK Terneuzen 21020197

Verzonden: Donderdag 20 april 2017 17:29
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat: Rietganslaan
Huisnummer: 23
Postcode: 1343AP
Woonplaats: ALMERE - HOUT
Telefoonnummer:
E-mailadres: secretariaat@bah-almerehout.nl
Als: Organisatie
Organisatie: Belangenvereniging Almere - Hout
Mede namens: alle leden

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

jawel zie hiervoor de ingediende zienswijze

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

jawel diverse fundamentele zaken zijn niet uitgewerkt of nog niets eens vastgesteld zie hiervoor de ingediende zienswijze.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?

waardevermindering van de woning en aantasting van het leef- c.q. woongenot zie hiervoor de ingediende zienswijze

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

de inhoud van de onder bijlage ingediende zienswijze spreekt zich hier nader uit

Reactie

Van: Belangenvereniging Almere – Hout

Aan: de minister van Economische zaken
en de minister van Infrastructuur en Milieu

Almere - Hout, 20 april 2017

Onderwerp: Zienswijze ontwerp 'Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde 121 RW1929-231/17-002.601 | Definitief 02.

Geachte minister van Economische zaken en minister van Infrastructuur en Milieu,

De BAH heeft vele acties ten aanzien van de plannen van het windpark Zeewolde ondernomen waarvan sommige in samenwerking met de Vereniging Stop Windmolens Gooimeer zoals onder meer

- ingesproken bij de politieke markt van de gemeente Almere
- ingesproken bij de Commissie duurzaamheid van de Provinciale Staten
- enquête georganiseerd tegen windmolens langs de A27 waarop in korte tijd meer dan 1100 ondertekenaars kwamen
- gesprekken gevoerd met de verschillende fracties van de gemeenteraad en de burgemeester van Almere
- meerdere malen gesproken met vertegenwoordigers van de Windvereniging Zeewolde
- geparticipeerd met de Motiemarkt van Almere

Helaas lijken al deze acties tevergeefs en werden de molens langs de A27 alleen maar hoger. Men kan zich dus terecht afvragen waar het zogenaamde maatschappelijke draagvlak is in de samenleving voor windturbines op land.

Ook kan men zich afvragen hoe het gesteld is met burger participatie in onze democratie als er in deze zaak het beleid alleen bepaalt wordt door ambtenaren van EZ en I&M tezamen met de initiatiefnemer.

Ook de Nationale Ombudsman had in een rapport eind vorig jaar ernstige kritiek op de SER over het bagatelliseren van de nadelen van windparken.

Volgens het Regioplan was de keuze voor de plaatsing zones gebaseerd op een integrale afweging en evenwichtige balans tussen de drie pijlers omgevingskwaliteit, maatschappelijk draagvlak en economisch draagperspectief.

Namens alle leden van de BAH

(Voorzitter)

Bijlagen:

Bijlage 1 Zienswijze Conceptnotitie reikwijdte en detailniveau windpark Zeewolde 23 december 2015.

Bijlage 2 Zienswijze Ontwerp Regioplan windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland en plan MER voor Regioplan windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland 2 december 2015

Hierbij treft u de zienswijze van de Belangenvereniging Almere Hout (BAH) op het op 9 maart 2017 ter inzage gelegde Ontwerp Rijksinpassingsplan (RIP) Windpark Zeewolde.

De Belangenvereniging Almere Hout (BAH) vertegenwoordigt 400 leden uit voornamelijk de Almeerse woonkern Vogelhorst, maar ook uit de woonkernen Nobelhorst, Buiten en Oosterwold. Daarnaast worden wij gesteund door vele bewoners uit het Gooi en vooral uit Huizen. Onze zienswijze concentreert zich voornamelijk op de 8,5 km lange zone langs de A27 waar 17 windturbines met tiphoogte 220m zijn gepland (RIP figuur 1.2, windturbines A27.01 t/m A27.17). Dit is feitelijk maar een klein deel (6,3%) van de in totaal 135 km, maar met hele grote gevolgen voor duizenden huidige en toekomstige bewoners. Ter plaatse van Almere Vogelhorst en Nobelhorst staan woningen op 800 tot 2500 meter van de genoemde windturbines en zijn duizenden woningen in Oosterwold gepland op mogelijk nog kortere afstanden. Dit is een unieke situatie in Nederland: nergens zijn dergelijk hoge windturbines geplaatst en dan ook nog zo dicht op duizenden woningen.

Als BAH zetten wij vraagtekens bij de volgende punten:

1. *belanghebbende Almeerse bewoners zijn niet actief geïnformeerd over de plannen en de gevolgen hiervan voor hun leefomgeving én zijn niet actief meegenomen in het beslissingsproces.* In het RIP voorwoord "Ontwerpbesluit tot vaststelling van het inpassingsplan" worden bij de passage "overleg gepleegd als bedoeld in artikel 3.1.1 van het Bro" de grote groep belanghebbende Almeerse bewoners noch de BAH vermeld. Pas eind 2015 is de BAH door een bericht in de lokale krant achter de plannen gekomen en zijn wij zelf bij de Ontwikkel-vereniging Zeewolde om uitleg gaan vragen. Toen werd duidelijk dat de plannen al grotendeels vastlagen.

2. *de veiligheid van het woongebied met betrekking tot de luchtvaart op vliegveld Lelystad wordt niet goed meegenomen.*

De A27 staat loodrecht op het verlengde van de start- en landingsbaan van vliegveld Lelystad. Vanaf Lelystad vertrekkende vliegtuigen in ZW richting draaien snel weg voor ze de A27 naderen. Volgens de MER Lelystad Airport 2014 draaien op Lelystad aanvliegende vliegtuigen van ZW naar NO net vóór de A27 op een hoogte van 1500-1700 ft (460-520m) boven oostelijk Oosterwold – dus binnen de Outer Horizontal Surface contour van 146,3m. Bij genoemde bewegingen dient rekening gehouden te worden met het vliegverkeer naar Schiphol, wat in theorie vaste paden volgt maar in de praktijk sterke variaties heeft.

Allereerst valt op dat op RIP figuren 2.7 en 2.8-links deze contour grenst tot aan de A27, op RIP figuren 2.8-rechts en 2.9 is deze precies voldoende van de A27 af getekend zodat er windturbines geplaatst kunnen worden zonder hoogtebeperking. Deze verschuiving wordt niet verklaard, maar de verplaatsing maakt wel de 220m hoge windturbines mogelijk?!

Als tweede worden de geplande 220m hoge windturbines nét buiten de 146,3m hoogtecontour geplaatst. Op Lelystad aanvliegende vliegtuigen kunnen dus zeer dicht bij de 220m hoge windturbines langs de A27 komen. Bij draaiende bewegingen is de hoogte niet altijd constant. Verder dienen de vliegtuigen ook nog eens rekening te houden met het in de praktijk sterk variërende vlieggedrag van vliegverkeer naar Schiphol. Bij een vliegincident door een noodgeval of zeer slechte weersomstandigheden kan een vliegtuig door de beperkte ruimte dus in aanraking komen met een windturbine en daarna in één van de woonwijken neerstorten. Met het grote aantal verwachte vliegbewegingen met grotere vliegtuigen op vliegveld Lelystad is deze kans redelijk aannemelijk.

3. *de benodigde hoogte van 220m is niet onderbouwd en wettelijk (op zijn minst) dubieus* Vanuit het Regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland amendement B-5 geldt "het uitgangspunt voor windturbines is een maximale ashoogte van 120m met daarbij het maximaal

haalbare vermogen per turbine. Indien initiatiefnemers een hogere ashoogte willen voor een hogere MW dient te worden aangetoond dat het maximaal haalbare vermogen per turbine bij een windmolen met een ashoogte van 120m ontoereikend is". In het RIP pagina 49 wordt een algemene uitleg gegeven waarom vanuit de wens tot maximale energieproductie evenals financiële haalbaarheid gebruik gemaakt zou moeten worden van de ruimte in de hoogte. Een goede rekenkundige en/of financiële onderbouwing ontbreekt echter – waarmee niet voldaan wordt aan het Regioplan. Het is op zijn minst opmerkelijk dat zelfs met een dubbeldraai termijn van 5 jaar de exploitatie nog niet dekkend is en de zogenaamde onrendabele top volgens RIP 7.2 gedicht moet worden met de SDE+. Als kostenpost zijn afkoopregelingen om bestaande windturbines te vervangen en economische levensduur af te kopen zeer dubieus. De langs de A27 geplande windturbines worden als economisch noodzakelijk omschreven evenals benodigd vanuit binnenplanse compensatie.

Het is onduidelijk welke alternatieven er zijn bekeken, zoals bijvoorbeeld meer windturbines met ashoogte 120m of de keuze om alleen de 276 MW te plaatsen die extra benodigd is op het huidige aanwezige vermogen om te voldoen aan de doelstelling. Als dit laatste alternatief wordt gekozen kan de strook langs de A27 mogelijk worden ontzien en kunnen de 93 bestaande windturbines in een latere fase worden vervangen waarbij door voortschrijdende techniek het energetisch rendement hoger zal zijn.

Ook is niet duidelijk of de uiteindelijke keuze gebaseerd is op maximaal energetisch rendement en daardoor maximale beperking van de CO₂ uitstoot – de uiteindelijke reden voor het gebruik van windenergie.

Verder is er nog steeds onduidelijkheid of de windturbines lang de A27 wel 220m hoog mogen worden of dat deze in hoogte beperkt worden. Het ministerie van I&M zou hier in de zomer van 2016 een beslissing over nemen. Deze beslissing is daarna verzet naar midden december 2016, nu in april 2017 is er nog geen beslissing over genomen. Het is kennelijk een lastige zaak.

Op RIP pagina 46 wordt vermeld dat uit de Wlv en het Luchthavenbesluit Lelystad volgt dat niet kan worden afgeweken van in het luchthavenbesluit vermelde hoogtebeperkingen. Op meerdere plaatsen in het RIP wordt echter vermeld dat het bevoegd gezag een vvgb zal verstrekken: op pagina 46 is dat "mogelijk", op pagina 47 "voornemens" en op pagina 58 zelfs "afgegeven". Het is vreemd dat de verstrekking van de vvgb in de RIP qua status steeds verandert. Daarnaast is het verbijsterend dat er van een in 2015 volgens een rechtmatige bestuurlijke procedure opgesteld officieel Luchthavenbesluit zou worden afgeweken omdat het niet overeenstemt met een later opgesteld Inpassingsplan. Vanuit behoorlijk bestuur gezien zou het Inpassingsplan aangepast moeten worden.

4. *een vaste dubbeldraai termijn van 5 jaar is onlogisch*

In RIP 3.5.2 wordt gesteld dat de dubbeldraai termijn 5 jaar is, bepaald "op basis van de door de particuliere eigenaren van solitaire windturbines aangeleverde bedrijfsgegevens". De bouwperiode bedraagt ten hoogste 2 jaar, dus de herstructureringstermijn is ten hoogste 7 jaar. Volgens RIP 4.2 dient het Windpark Zeewolde in 2020 operationeel te zijn om bij te dragen aan de realisatie van 6000 MW operationeel windvermogen.

Gezien het nu april 2017 is, is het goed mogelijk is dat het totale project niet in 2020 opgeleverd wordt. Als het uitgangspunt is dat de herstructureringstermijn ten hoogste 7 jaar is, dan kan het bij vertraging gebeuren dat voor sommige eigenaren de dubbeldraai termijn minder dan 5 jaar wordt. Dit is gezien de afschrijving van de windturbine naarmate deze ouder wordt ook logisch. Het is dus onlogisch om de dubbeldraai termijn standaard op 5 jaar te zetten.

5. *het RIP bevat rechtsongelijkheid*

Als eerste is er binnen ontwikkelgebied Oosterwold een duidelijke scheiding aangelegd tussen bouwovereenkomsten voor 10 november 2016 en die na deze datum. Indien bewoners van een bouwobject met anterieure overeenkomst voor 10 november 2016 slagschaduw boven de norm

ervaren wordt de betreffende windturbine stilgezet, zij zijn echter vrij in de keuze van de opzet van hun bouwobject. Indien bewoners van een bouwobject met anterieure overeenkomst na 10 november 2016 slagschaduw boven de norm kunnen ervaren is het bouwobject niet toegestaan of zijn zij gebonden aan beperkingen in de keuze van de opzet van hun bouwobject indien zij geen hinder van slagschaduw willen ervaren. Bewoners met een anterieure overeenkomst voor 10 november 2016 kunnen dus de molens stil laten zetten, bewoners met een anterieure overeenkomst na 10 november 2016 kunnen dit niet.

Als tweede wordt op RIP pagina 25 aangegeven dat “de uiteindelijke keuze voor welk windturbintype gebouwd gaat worden pas wordt bepaald als het proces van vergunningverlening is afgerond” - er wordt alleen een bandbreedte aangegeven. Dit is teveel vrijheid en mag niet toegestaan worden. Geen enkele gemeentelijke of rijksinstantie zal een vergunning afgeven voor een niet volledig gespecificeerde aanvraag, wat hier blijkbaar wel wordt verwacht. Er dient bij de vergunningsverlening duidelijkheid te zijn over de specifieke windturbine en de gevolgen van deze keuze.

Als de tiphoogte bij vergunningverlening niet vast staat wordt automatisch niet voldaan aan Regioplan amendement B-5 om “correct onderzoek te laten verrichten naar de mate waarin geluidsoverlast, verlichtingsoverlast, resonantie en trillingen verschillen t.o.v. een windmolen met een tiphoogte van 145m”.

6. *de overlast voor bewoners kan groot zijn en de haalbaarheid van projecten ondermijnen*
 Vanuit onderzoek naar gerealiseerde windturbines komen de volgende zorgen naar voren: *Laagfrequent geluid* (LFG) – er zijn reeds omwonenden in diverse delen van Nederland (en daarbuiten) die last ervaren van laagfrequent geluid en trillingen van windturbines in de nabijheid van hun woning. Dit heeft bijvoorbeeld in Houten geleid tot toegekende planschade van 44.000 euro per huishouden en het op gezette tijden stilzetten van de windturbines. Hoewel er (nog) geen officiële normen zijn voor LFG kan het in de praktijk wel leiden tot resultaten die de haalbaarheid van de plannen ondermijnen.
Slagschaduw – ook slagschaduw kan door verplichte stilstand de haalbaarheid van plannen ondermijnen. Hoewel hier wel normen voor zijn en er in RIP 5.3 onderzoek is uitgevoerd en op RIP pagina 111/112 via een beslisboom wordt geprobeerd de overlast te beperken, is elke vorm van slagschaduw hinderlijk. Bestaande woningen kunnen niet worden ontzien en leiden zeker tot stilstand momenten.
Horizonvervuiling en lichthinder – vanwege de grote hoogte zijn de windturbines vanuit de wijde omtrek op grote afstand te zien, waarbij in de nacht de obstakelverlichting zowel constant als knipperend dient te zijn en tot lichthinder leidt. In RIP 5.12.1 wordt vermeld dat initiatiefnemers streven naar een zo minimaal mogelijke uitvoering van obstakelverlichting, maar RIP 5.12.2 geeft duidelijk aan dat voor windturbines met tiphoogtes hoger dan 150m dienen te zijn voorzien van obstakelverlichting. De windturbines langs de A27 zijn door hun tiphoogte van 220m dus verplicht voorzien van obstakelverlichting en creëren dus lichthinder in de wijde omtrek.
Waardevermindering van woningen – de plannen van de windturbines hebben al potentiële kopers voor de woonkern Oosterwold afgeschrikt, op het moment dat de windturbines er echt staan is het mogelijk dat bestaande woningen in waarde verminderen. Voor de bewoners in de Prieelvogelweg en Paradijsvogelweg die in het slagschaduwgebied vallen is de woning mogelijk onverkoopbaar.
 Concluderend zijn dit zorgen van bewoners die niet altijd gekwantificeerd kunnen worden, maar wel significant kunnen worden beperkt door een beperkte tiphoogte te specificeren of andere plaatsingsgebieden te gebruiken.

7. *de gemeentes Almere en Huizen ondersteunen onze punten*

Als weergegeven in 4.4.2 én in hun eigen zienswijze ondersteunt onze gemeente Almere uiteindelijk de kern van onze punten: een beperking van de ashoogte van de windturbines langs

de A27 (volgens “Energie werkt” in de bocht tot 120m, standaard tot 100m), bij voorkeur het voorkomen van windturbines langs de A27 en deze verplaatsen om de ontwikkeling van Oosterwold niet te beperken, burgers laten participeren.

Ook de gemeenteraad van Huizen heeft bij de vaststelling van het Regioplan de Provincie Flevoland opgeroepen om voor de zone langs de A27 een hoogtebeperking in te stellen waardoor obstakel verlichting niet nodig is. Tevens heeft Huizen verzocht om de definitieve besluitvorming voor deze plaatsingszone langs de A27 uit te stellen teneinde een heroverweging te maken voor deze locatie waarbij alle belanghebbenden worden betrokkenen.

Concluderend lijkt het ons duidelijk dat wij grote vraagtekens zetten bij de keuze en onderbouwing van hoge windturbines langs de A27, zo dicht op duizenden bewoners van de grootste stad van Flevoland en middenin ontwikkelgebied Oosterwold.

Het lijkt ons een verkeerd uitgangspunt om voor het huidige RIP uit te gaan van een in het verleden ingenomen standpunt in de Intergemeentelijke Structuurvisie Oosterwold (2013) voor windturbines langs de A27, zonder oog te hebben voor veranderende ontwikkelingen. Vasthouden aan dit standpunt kan/zal voor zowel omwonenden als de gemeenten Almere en Zeewolde als het Rijk nog wel eens erg nadelig uitpakken.

Onze wens is geen windturbines te plaatsen langs de A27 en deze te verschuiven naar een alternatieve locatie, om het woongenot van de bestaande bewoners en dat van de vele toekomstige bewoners van ontwikkelend Almere niet te beperken. We hebben het hier over een kleine aanpassing – maar 8,5km van de totale 135km!

Bijlage1 ingediende zienswijze Ontwerp regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland en bijhorende Plan MER.

Van: Belangenvereniging Almere – Hout

Aan Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt windpark Zeewolde
Postbus 248
2250 AE Voorschoten

Almere – Hout , 23 december 2015

Onderwerp: Zienswijze 'Conceptnotitie reikwijdte en detailniveau windpark Zeewolde'

Bijlagen: ingediende zienswijze Ontwerp regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland en bijhorende Plan MER toe te passen op Conceptnotitie windpark Zeewolde.

Als eigenaar en bewoner van _____ zijn wij direct belanghebbende bij uw 'Conceptnotitie reikwijdte en detailniveau windpark Zeewolde'. Middels dit schrijven geven wij onze zienswijzen op uw notitie.

De gemeente Almere onderschrijft het Regioplan (nog) niet

In uw notitie schrijft u op bladzijde 14: De gemeente Almere kan zich vinden in het Ontwerp-Regioplan voor wat betreft het windpark Zeewolde. Dit standpunt zal nog bestuurlijk worden bekrachtigd. Tegen deze bewering maak ik bezwaar omdat wij op 16 december jl. van de gemeente Almere hebben begrepen dat zij een zienswijze hebben ingediend op het Ontwerp regioplan.

Regioplan is nog niet vastgesteld en kan dus nog geen kader voor uw notitie zijn

In uw notitie schrijft u op bladzijde 13: *'Het Rijk neemt het provinciaal beleid als uitgangspunt bij de projecten voor windenergie waarvoor hij het bevoegd gezag is. Dat geldt ook voor het onderhoudige project Windpark Zeewolde.'* In uw notitie schrijft u op bladzijde 14: *'Windpark Zeewolde is het project voor deelgebied Zuid. Het Regioplan vormt het kader voor de ontwikkeling van windpark Zeewolde.'* Het regioplan was d.d. 21 september 2015, de datum van uw notitie, nog niet vastgesteld. In oktober 2015 is het ONTWERP regioplan gepubliceerd en ter inzage gelegd tot 4 december 2015. Wij maken bezwaar tegen de uitgangspunten en de plaatsingszones zoals genoemd in uw notitie omdat het Regioplan nog niet definitief is vastgesteld en dus de kaders voor uw notitie nog niet zijn vastgesteld.

De effecten van Het Windpark Zeewolde op de grens van Almere raken ook en met name de inwoners van Almere. De inwoners van Almere en Almere Hout zijn niet actief geïnformeerd dat verbaast ons omdat zij direct belanghebbenden zijn.

Ook zijn er ruim 300 zienswijzen ingediend die nog niet zijn verwerkt in het regio plan. De wettelijke geregelde beginselen van behoorlijk bestuur zijn dus nog niet geregeld.

Indien u van mening bent dat het juridisch wel mogelijk is uw notitie reeds te publiceren, voordat het regioplan definitief is vastgesteld, dan verklaren wij hierbij dat al onze bezwaren tegen het regioplan ook van toepassing zijn op uw notitie Reikwijdte en detailniveau. In de bijlage treft u onze zienswijze op het Ontwerp Regioplan Windenergie Zuidelijke en Oostelijk Flevoland.

Indien hoge molens dan minder molens maar met een groter vermogen (7,5 MW)

Op blz. 19 van uw notitie wordt de voorgenomen activiteit van de Ontwikkelvereniging Zeewolde beschreven. “ *De doelstelling van het windpark is: De realisatie van een nieuw windpark van circa 100 moderne turbines (met vermogens tussen circa 2 MW en 4 MW);* “ Op blz 22 van uw notitie benoemd u Alternatief 1: Maximaal grootte turbines, waarbij molens tot 220 meter tiphoogte in de plaatsingszones worden voorzien.

Wij maken bezwaar tegen het maximaliseren van de hoogtes, zonder het maximaliseren van het vermogen en het verminderen van het totaal aantal molens. Vanuit het oogpunt van opschalen en saneren is het wenselijk deze variant te onderzoeken op effecten en opbrengsten. Er zijn bestaande turbines tot 195 meter tiphoogte op de markt met een vermogen van 7,5 MW. Een alternatieve variant van minder windmolens maar met een hoger vermogen (7,5 MW) ontbreekt nu in uw notitie. Deze optie geeft de mogelijkheid om binnen het plangebied Zeewolde in totaal met minder molens toe te kunnen en mogelijk daardoor ook met minder plaatsingszones toe te kunnen. Vanuit het perspectief van de inwoners van Almere, Huizen, Blaricum en de toekomstige inwoners van de Oosterwold is het wenselijk een variant op te nemen en te onderzoeken waarin de plaatsingszone langs de A27 vervalt en bijvoorbeeld de derde plaatsingszone parallel aan de A27 wordt voorzien van 7,5 MW turbines. Hiermee wordt een zelfde opgesteld vermogen behaald en wordt een veel grote afstand tot dicht bewoond gebied bereikt. Hiermee wordt voorkomen dat tienduizenden inwoners in de directe omgeving (< 1,5 km) hinder ondervinden (geluid, slagschaduw en omgeven door (knipperende) obstakelverlichting). Ook als deze hinder binnen de wettelijke kaders blijft is er nog steeds sprake van hinder. Het doel moet zijn nu de meest optimale situatie te onderzoeken, waarin sprake is van zo min mogelijk hinder.

Alternatief 1 omvat hogere molens (220 m) dan volgens het regioplan als maximum wordt gehanteerd.

In de plan MER van, en het Ontwerp Regioplan Windenergie Flevoland worden uitsluitend molens tot een hoogte van 195 meter (tiphoogte) genoemd en onderzocht. In uw notitie reikwijdte en detailniveau windpark Zeewolde wordt een alternatief Variant 1 genoemd met windmolens tot een tiphoogte van 220 meter. Wij maken bezwaar tegen de hoogte van 220 meter in alternatief 1 omdat deze niet aansluiten op de uitgangspunten van het Regioplan en de bijbehorende plan MER.

Doorberekenen van het effect op de elektriciteitsopbrengst van mitigerende maatregelen tegen slagschaduw

Een belangrijk bijkomend voordeel van bovengenoemde plaatsingsvariant (hoge molens met groot vermogen ten noorden van Oosterwold en geen plaatsingszone langs de A27) is dat de windmolens minder slagschaduw veroorzaken, waardoor een opbrengst wordt bereikt. Windmolens in de zone langs de A27 zullen in de praktijk vanwege de slagschaduw in dichtbevolkt gebied (Almere Hout, Oosterwold en Almere Buiten) op jaarbasis aanzienlijk minder uren kunnen draaien. Dit effect moet verdisconteerd worden in de berekeningen van de elektriciteitsopbrengst van de varianten in uw MER.

Effecten grond-lucht- en geluidstrillingen

Wij maken ons zorgen over infrasone trillingen zoals grond-, lucht- en geluidstrillingen het zogenaamd 'infrageluid' wat voor sommige mensen en bepaalde diersoorten hoorbaar en voelbaar als laagfrequent geluid is. In het plan staat genoemd dat dit wordt onderzocht. We willen met nadruk vragen hiernaar gedegen en onafhankelijk onderzoek te doen.

Zwaarder belang dichtbevolkt gebied wordt niet onderkend

Er wordt in uw notitie geen enkel onderscheid gemaakt tussen de plaatsingszones in dichtbevolkt gebied (Almere Hout en Oosterwold e.o.) en de andere zones in veel minder dichtbevolkt gebied. Hiertegen maken wij bezwaar omdat het voor een goede beoordeling van de invloed op de LEEF omgeving relevant is hoeveel mensen in een gebied LEVEN. Hinder voor enkele tienduizenden inwoners dient in uw MER zwaarder te worden gewogen dan de hinder voor enkele honderden. Er dient in de MER daarom onderscheid te worden gemaakt tussen het gebied Oosterwold e.o. en de andere plaatsingszones.

Leefomgeving hoort het zwaarst te worden gewogen

In uw notitie benoemt u een aantal aspecten waarop de twee genoemde varianten onderling worden vergeleken. Er wordt echter geen onderscheid aangegeven in het gewicht dat deze aspecten hebben. Hiertegen maken wij bezwaar omdat de LEEFomgeving, lees de leefbaarheid, het zwaarste gewicht behoort te hebben.

Obstakelverlichting dient als volwaardig aspect onder leefomgeving te worden beoordeeld.

In uw notitie wordt de obstakel verlichting als een sub-aspect onder het criterium landschap beoordeeld. Hiertegen maken wij bezwaar omdat in de praktijk blijkt dat obstakelverlichting leidt tot ernstige hinder voor omwonenden. Het Alexiapark heeft geleerd dat obstakelverlichting als zeer irritant wordt ervaren. Juist bij extreem hoge molens heeft obstakelverlichting een impact op een veel groter gebied. Het is daar noodzakelijk dat het effect van obstakelverlichting als volwaardig aspect onder het hoofdstuk leefomgeving dient te worden beoordeeld, en niet als sub aspect van het criterium landschap.

De geplande opschaling naar 100 grote tot extreem grote windturbines in het plangebied Zeewolde is van een unieke schaal en omvang in Nederland. Het feit dat dit wordt gepland in een dichtbevolkt gebied waar vele tienduizenden mensen wonen en gaan wonen vraagt een zeer grote zorgvuldigheid van de overheid, waarbij de leefbaarheid voor de inwoners van de directe omgeving van het plangebied zwaar dient mee te wegen. Graag verzoeken wij u om gelet op bovenstaande argumenten, de juiste afwegingen te maken en in een herziende notitie Reikwijdte en detailniveau Windmolen Park Zeewolde het belang van de inwoners van Almere, Huizen en Blaricum (Blaricummermeent) zwaarder mee te wegen.

Graag willen wij u danken voor de gelegenheid onze zienswijzen te kunnen geven en zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Namens het bestuur van de **Belangenvereniging Almere Hout**
Met vriendelijke groet,

, secretaris

Bijlage 2 ingediende zienswijze Ontwerp regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland en bijhorende Plan MER.

Van de Belangenvereniging Almere Hout (B.A.H.)
Almere Hout

Aan Provincie Flevoland
Postbus 55
8200 AB Lelystad

Almere Hout, 2 december 2015

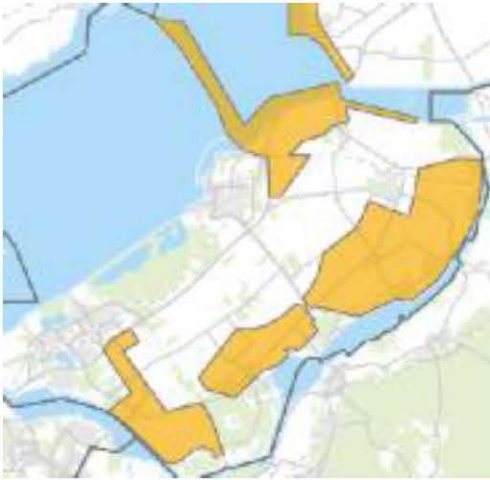
Onderwerp: Zienswijze ontwerp 'Regioplan windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland' en 'plan MER voor het Regioplan windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland'

Geacht provinciaal bestuur,

Als Belangenvereniging Almere Hout en inwoners van Almere Hout zijn wij direct belanghebbende bij uw ontwerp 'Regioplan windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland', deelgebied Zuid. Middels dit schrijven geven wij u onze zienswijzen op het plan voor deelgebied Zuid en de bijbehorende Milieueffect Rapportage (MER) d.d. 8 september 2015. Voor de goede orde willen wij hierbij vermelden dat wij voorstander zijn van windenergie, mits op zorgvuldige wijze ingepast in onze leefomgeving en rekening houdend met de leefbaarheid.

1. Relatie tussen nationale structuurvisie windenergie op land (2014) en het regioplan windenergie zuidelijk en oostelijk Flevoland (2015)

In uw ontwerpplan schrijft u op pagina 10: ' Het Regioplan is te beschouwen als een gebiedsgerichte uitwerking van de nationale structuurvisie Windenergie op Land (2014), maar niet beperkt tot de doelstelling voor 2020'. Op pagina 10 van uw plan staat een kaartje afgebeeld uit de nationale structuurvisie windenergie op land. Op pagina 16 is het voorkeursalternatief en de plaatsingszones weergegeven uit uw plan.

Nationale structuurvisie

Ontwerp regioplan windenergie Flevoland

Uw regioplan plan wijkt voor het gebied in Zuid Oost Flevoland af van de nationale structuurvisie. In de nationale structuurvisie wind op land is het zuidelijk deel van Flevoland: Almere ten zuiden van de A27, en het gebied direct gelegen aan het Gooimeer (Industrieterrein Stichtse Kant) en het Eemmeer (het gebied begrensd door de N704 (Eemmeerdiijk), N301 en N305) aangewezen als potentieel gebied voor windenergie op land. In uw ontwerpplan is nu niet voorzien in saneren en opschalen van windmolens in bovengenoemd gebied in Flevoland Zuid. In uw ontwerpplan wordt echter ook niet duidelijk of er in dit gebied toch nog sprake kan zijn van een mogelijkheid tot uitbreiding van het aantal windmolens (zonder sanering van bestaande molens), of dat er in dit gebied sprake is van een stand still beginsel gedurende de planperiode. Naar onze mening is uw ontwerp plan niet volledig zonder een duidelijke uitspraak over de status van dit gebied met betrekking tot de capaciteit voor wind op land. Indien voor dit gebied binnen de planperiode wel uitbreiding van de capaciteit aan windmolens mogelijk is dient u dit in uw ontwerp regioplan (en de MER) op te nemen, omdat er anders geen sprake is van sluitend regioplan voor Zuidelijk Flevoland. Indien er voorzien is in een 'stand still' in bovengenoemd gebied (dus geen uitbreiding van het aantal molens) ondersteunen we dat van harte.

2. Uitgangspunten regioplan en MER

In het ontwerpplan staat op pagina 5: De drie nieuwe parken Prinses Alexia, Sternweg en Noordoostpolder zijn goed voor 637 MW, de kleinere molens van de oude generatie samen voor 629 MW. In 2020 moet daar ten minste 124,5 MW netto aan toegevoegd zijn, plus de capaciteit van de dan gesaneerde oudere windmolens. (pg 10): Het (regioplan) beperkt zich echter niet tot 1390,5 MW of het jaar 2020: de aanpak van 'opschalen en saneren' gaat daarna verder.

In de MER staat op pagina 23: *'De opgave voor vervanging en nieuwbouw komt hiermee op netto afgerond tenminste 750 MW voor 2020'* 'Tenminste' biedt ruimte voor nieuwbouw windmolens tot een totaal van meer dan 750 MW.

Op pagina 31 van de MER staat: *'Inmiddels is gebleken dat het voor de financiële haalbaarheid van de gehele herstructurering wenselijk kan zijn dat meer dan 750 MW wordt gerealiseerd. Hoeveel MW meer nodig is om te komen tot financiële haalbaarheid is echter niet eenduidig vast te stellen.'*

Concreet wordt hiermee in zowel het regioplan als de MER aangegeven dat er geen bovengrens wordt gesteld aan opgesteld vermogen aan windenergie in het ontwerp regioplan Zuidelijk en Oostelijk Flevoland en de MER. Doordat de windmolens in enkele lijnopstellingen worden geplaatst en doordat de totale lengte van deze lijnopstellingen 144 kilometer bedraagt in de voorkeursvariant is de enige mogelijkheid om meer vermogen te realiseren het plaatsen van hogere windmolens met het grootste vermogen (type M en L in de MER). Er wordt nu een maximale ruimte geboden aan de projectontwikkelaars van een plaatsingsgebied, wat zal resulteren in het optimaliseren van het economische rendement, te weten het plaatsen van de grootst mogelijke molens (195 m / 220 tip). In de MER is dit niet als scenario doorgerekend op de milieueffecten in de voorkeursvariant van de plaatsingsgebieden. Hiermee is uw MER feitelijk onvolledig.

3. Geen gedifferentieerde uitgangspunten per plaatsingszone

In uw regioplan worden alle plaatsingszones gelijkgeschakeld op het punt van de uitgangspunten. In alle plaatsing zones (m.u.v. zones rond vliegveld Lelystad) is een maximalisering van het opgesteld vermogen (lees plaatsen van de grootste molens) toegestaan. De milieueffecten in de MER zijn voor het totale plan beoordeeld en niet per plaatsingsgebied. De plaatsingszones zijn echter uniek en verschillen onderling sterk qua invloed op de omgeving en omwonenden. Naar onze mening is het daarom niet correct dat er niet per plaatsingszone een beoordeling van de effecten is gemaakt, waarop dan gebied specifieke uitgangspunten worden vastgesteld op het gebied van maximale hoogtes en minimaal op te stellen totaal vermogen wordt vastgesteld. Dit zou voor alle betrokkenen ook in een vroeg stadium duidelijkheid en houvast bieden. Voor specifieke zones bij het vliegveld is er wel concrete hoogtebeperking. Daarmee is duidelijk dat hoogtebeperkingen in dit stadium van de planvorming wel gesteld kunnen worden. Dat zou in dit stadium dus ook voor plaatsingszones in en nabij woongebieden (o.a. Oosterwold) ook kunnen, zodat de leefbaarheid in deze gebieden op voorhand beter gewaarborgd wordt. Om deze redenen maken wij bezwaar tegen het feit dat uw regioplan geen aanvullend onderscheid in de plaatsingszones maakt, o.a in of nabij woongebieden, in de vorm van hoogtebeperking en maximaal op te stellen vermogen in een zone.

Voor de drie plaatsingszones ten noord-oosten van de A27, die in de directe nabijheid van (toekomstige) woongebieden (< 1,5 km) liggen is een maximale tip hoogte van minder dan 150 meter noodzakelijk om een leefbare situatie te behouden. Zo wordt ook voorkomen dat de woonwijken Hout, Buiten en Oosterwold in Almere omgeven worden door obstakelverlichting in de nacht.

4. Plaatsingszones ten noord-oosten van de A27

In uw ontwerp regioplan zijn drie plaatsingszones voorzien nabij Almere.

Voor de inwoners van Almere Hout, -Buiten en Oosterwold (woonwijk met 15.000 woningen in ontwikkeling), Huizen en Blaricum (woonwijk Blaricummeermeent in aanbouw) zijn de 3 plaatsingszones ten noordoosten van de A27 relevant. Voor deze plaatsingszones geldt een ashoogte van minimaal 90 meter, maar er wordt geen hoogte beperking gesteld. Concreet betekent dit dat in deze zones een groot aantal windmolens met een tiphoogte tot 195-220 meter mogelijk wordt gemaakt. Hiertegen maken wij bezwaar.

Voor de inwoners van Almere Hout, -Buiten en Oosterwold (woonwijk met 15.000 woningen in ontwikkeling), Huizen en Blaricum (woonwijk Blaricummeermeent in aanbouw) heeft dit een in Nederland ongeëvenaarde impact op de directe leefomgeving en leefbaarheid van vele duizenden inwoners die in de MER niet specifiek is beoordeeld voor deze gebieden. Ter overweging en vergelijk, in Medemblik staat slechts 1 windmolens van 195 meter, waarvan de wethouder publiekelijk heeft getuigd dat hij spijt heeft van deze beslissing.

5. De visualisaties in de MER zijn volledig ontoereikend om de impact op het landschap te beoordelen.

Een belangrijke doelstelling voor de provincie luidt: 'Het uiteindelijke resultaat is een mooier landschap' (pag. 6 regioplan).

De gemeenten Huizen, Eemnes, Blaricum en Naarden hebben in 2013 hun zorgen geuit over de impact van de geplande opschaling van windmolens op het landschap. In de 'Antwoordnota Notitie Reikwijdte en Detailniveau ten behoeve van het planMER Regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland' verwijst de Provincie deze bewaarschrijvers naar een 3D-model waarin de effecten van windparken op het landschap gemodelleerd zullen worden. Aan dit 3D model mogen dus hoge eisen worden gesteld omdat zowel de Provincie als de gemeenten een mooier landschap tot doel hebben.

In de MER zijn de resultaten van deze visualisaties als volgt en op onderstaande schaal weergegeven voor een gezichtspunt langs de A27.

Figuur 6.4b: grote turbinetype (standpunt 6)

Figuur 6.4c: kleine turbinetype (standpunt 6)

In de MER wordt niet gedefinieerd wat het grote en het kleine turbinetype is.

Figuur 5.7: Zicht vanaf de A27 op het open middengebied (turbines met ashoogte 67 m, rotordiameter 8

Bovenstaande foto uit de MER van de huidige situatie met “kleine” molens (107 meter tiphoogte) langs de A27 laat echter duidelijk zien dat het 3D visualisatie model tekort schiet om de werkelijkheid te verbeelden. De grootste molen in de visualisatie lijkt nu gelijk aan de kleine molen in de werkelijkheid. Dit is een gevolg van de wijze waarop de uitgangspunten in de visualisatie zijn gekozen. In de werkelijkheid zal de beleving van het windmolen park ten Noord Oosten van de A27 minder gunstig zijn dan nu in de visualisaties wordt gesuggereerd.

Onze bezwaren tegen de gebruikte 3D visualisaties zijn:

- Afbeeldingen van 13 x 8 cm geven geen representatief beeld van de landschapsbeleving in werkelijkheid.
- De gekozen standpunten en beeldhoek zijn van grote invloed op de perceptie van de visualisatie. Met andere woorden als er bewust afstand wordt gehouden en een groothoek wordt gebruikt lijkt alles kleiner.
- In de visualisaties worden geen herkenbare referenties voor de schaal gehanteerd zoals een mens en een auto. Hierdoor lijkt alles in een open landschap van gelijke grootte en is de impact van schaalvergroting moeilijk in te schatten. In de werkelijkheid zijn onze hersenen heel goed in staat de schaal te beoordelen in relatie tot de omgeving, op deze visualisaties echter niet.
- Vanaf de zuidkant van de Flevopolder wordt volstaan met 1 visualisatie vanaf de kust van Huizen. Hierbij is gekozen voor een positie vanaf de Zomerkade, welke het verst weg is gelegen van het gebied langs de A27. Huizen (Harderwijkerzand) en de Blaricummermeent nabij de Stichtse Brug zouden voor een eerlijke beoordeling van de visuele impact van de windmolens ten noord oosten van de A27 de enige juiste locaties zijn. Deze locaties liggen bijna 2 kilometer dichterbij de geplande plaatsingszones langs de A27. Het is voor een goede beoordeling op de omgeving ook wenselijk visualisaties toe te voegen vanaf Spakenburg en de Eempolder, deze ontbreken. Verder zijn er in de MER geen visualisaties vanuit de bebouwde kom in Almere (Hout en Buiten) uitgevoerd. Al deze ontbrekende visualisaties tezamen maken dat de in de MER gepresenteerde beoordeling van beleving vanuit de polder en de omgeving ontoereikend en ongefundeerd is.
- Er wordt gebruik gemaakt van een statische presentatie in plaats van een bewegende 3D presentatie (draaiende molen en een bewegend standpunt). In deze tijd van bijna onbegrensde digitale technieken is het 3D model van een welhaast simplistisch niveau. Een virtuele 3D animatie waar de toeschouwer zelf een virtuele reis maakt door het gebied zou een aanzienlijk betrouwbaarder beeld geven van de impact op het landschap.

6. De doelstelling van een mooier landschap wordt niet behaald en de beoordeling van de landschappelijke impact in de MER is niet transparant

(Nogmaals) Een belangrijke doelstelling voor de provincie luidt: '*Het uiteindelijke resultaat is een mooier landschap*' (pag. 6 regioplan). De provincie gaat er hierbij vanuit dat grote molens nu eenmaal de toekomst zijn en dat deze beter in lijnopstellingen kunnen worden geplaatst, ook in meerdere rijen achter elkaar. Losse molens zouden het beeld te zeer verstoren. Nergens wordt echter getoetst of deze aanname ook wordt bereikt en er dus inderdaad sprake is van een 'mooier landschap'.

Bij de afweging van de opstellingsvarianten (natuur, landschap, opbrengst en polder variant) is wel onderling een vergelijk gemaakt op de invloed op het landschap, maar de wijze waarop de beoordeling tot stand is gekomen wordt niet gepresenteerd en is dus niet transparant. Juist hier zou verwacht mogen worden dat er op basis van een groot aantal visualisaties per variant een onderlinge vergelijking wordt gepresenteerd.

Tegen de beoordeling van de impact op het landschap in de MER maken wij bezwaar omdat deze niet navolgbaar en transparant is. Ook is niet aangetoond dat de gekozen opstelling (polder variant) leidt tot een mooier landschap.

7. De visuele impact van nachtelijke obstakelverlichting is onvoldoende onderzocht

Windmolens met een tiphoogte boven de 150 meter moeten worden voorzien van obstakelverlichting. De opschaling naar molens van 157 en 195 meter maakt het mogelijk dat er in totaal in de polder tussen 220 en 280 molens obstakelverlichting krijgen. In het windpark Zuidlob bij Zeewolde staan op dit moment 36 windmolens met obstakelverlichting. Deze hebben reeds een grote impact op de omgeving. Sinds enige tijd brandt de verlichting in de Zuidlob permanent (overdag wit, 's nachts rood), wat een aanzienlijke verbetering is ten opzichte van de situatie waarin de verlichting asynchroon knipperde. Deze verlichting in Zeewolde is tot in Amsterdam (30 kilometer) zichtbaar. De geplande opschaling in het regioplan betekent dat op termijn in Flevoland 250 tot 300 windmolens 's nachts een rood licht voeren, waardoor feitelijk de hele horizon van de polder gevuld is met rode lichten. Deze impact is uniek in Nederland en heeft een enorme visuele uitstraling in (de ruime omtrek van) de polder. Dit is feitelijk onacceptabel en wordt in de MER zwaar onderschat en onvoldoende als ernstig probleem onderkent. In de MER wordt de visuele beleving in de nachtperiode slechts op 1 plaatje weergegeven, voor 1 variant, vanuit 1 gezichtspunt (Harderwijk, richting de A27). Harderwijk ligt op ca 15 km van de plaatsingszone omgeving A27. Het is overigens evident dat de werkelijke waarneembaarheid van de obstakelverlichting op grote afstand vele malen hoger is dan uit onderstaande visualisatie blijkt. De visuele impact op kortere afstanden is in de MER geheel niet beoordeeld door middel van een visualisatie.

Figuur 6.6c: Alternatief O 150, nachtperiode (standpunt 9)

De beoordeling in de MER van de invloed van de obstakelverlichting op de beleving in de nachtperiode gezien vanuit de polder en de omgeving van de polder is totaal ontoereikend.

8. Er worden in de ruimtelijke uitgangspunten voor de plaatsingszones geen eisen gesteld aan de uitvoering van de obstakelverlichting.

De visuele impact van honderden continue brandende obstakelverlichtingen in de polder is zeer groot. De impact van honderden a-synchroon knipperende lichten is echter nog vele malen erger en desastreus te noemen. Desondanks wordt in de MER geheel niet ingegaan op het verschil in beleving van de verschillende uitvoeringsvarianten van nachtelijke obstakelverlichting. Het doel van de ruimtelijke uitgangspunten voor de plaatsingsgebieden in het regioplan is om voor heel Flevoland een uniforme omgevingskwaliteit te bereiken. In het regioplan worden echter geen uitvoeringseisen aan obstakel verlichting gesteld. Dat is een ernstige omissie omdat hierdoor de mogelijkheid wordt geboden voor verschillende uitvoeringen in de verschillende plaatsingszones waardoor het totaal beeld in Flevoland in de nacht nog dramatischer wordt.

Aanvullende vragen en opmerkingen:

1. Wat is de reden dat Flevoland onevenredig veel belast wordt met windturbines vergeleken met de rest van Nederland en waarom wil de politiek in Flevoland zo graag dat dit een echte " windprovincie" is?
2. Waarom onderzoekt men geen mix met andere duurzame energie bronnen zoals bijvoorbeeld zonnenergie etc. op dezelfde wijze als Almere met het plan 'Energie Werkt'?
3. Waarom is precies op de grens Almere-Zeewolde een plaatsingsgebied gekozen, dit werkt in de hand dat de gemeente Zeewolde hun windmolens zover mogelijk bij hun eigen woonkernen vandaan kan plaatsen ten koste van de bewoners van Almere?
4. Wat is de reden geweest om het zogenaamde voorkeurs alternatief (het poldermodel) naar voren te schuiven , terwijl het Regioplan juist aangeeft dat het alternatief landschap en ook het alternatief natuur op veel punten veel gunstiger zijn.
5. Waarom is de plaatsing van windmolens ten noorden van de A27 praktisch in de gepande woonwijk Oosterwold ?

Graag verzoeken wij u om gelet op bovenstaande argumenten, de juiste afwegingen te maken in het belang van de inwoners van Flevoland én de haar omliggende gemeenten. Daarom verzoeken wij u de Milieu Effect Rapportage opnieuw uit te laten voeren en aansluitend uw regioplan te herzien rekening houdend met de in onze zienswijzen aangedragen argumenten.

Tot slot wil ik u erop wijzen dat u in uw regioplan schrijft dat u diverse belangenbehartigers en windverenigingen actief heeft betrokken in het totstandkomingsproces. Helaas heeft u verzuimd om ook bewonersgroepen uit Almere en omliggende gemeenten (o.a. Huizen) te benaderen, noch uit te nodigen voor de door u georganiseerde bewonersavonden. Dit is mijns inziens vreemd als u tegelijkertijd in uw regioplan schrijft dat u streeft naar maatschappelijk draagvlak. Om deze reden verzoeken wij u met klem om onze

Belangenvereniging Almere Hout en Stop Windmolens Gooimeer in de vervolgfase nadrukkelijk uit te nodigen.

Wij zullen een weliswaar kritische maar ook constructieve inbreng leveren en zijn zoals eerder gezegd geen tegenstanders van windmolens, mits op zorgvuldige wijze ingepast in onze leefomgeving en rekening houdend met de leefbaarheid van alle inwoners in de hele regio. Graag willen wij u danken voor de gelegenheid onze zienswijzen te kunnen geven en zie uw reactie met belangstelling tegemoet.

Namens het bestuur van de **Belangenvereniging Almere Hout**

Met vriendelijke groet,

, secretaris

WIJNKAMP
& KEULERS
ADVOCATEN
BELASTING-
KUNDIGEN

AANGETEKEND
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark Zeewolde
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

20 APR 2017

Zoetermeer, 18 april 2017

Kenmerk: K17-04011/A1318/wk

ZIENSWIJZEN

Betreft: DE-WisseW9 BV

Windturbine W11
Windturbine W9
Ontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde
Besluit watervergunning
Besluit omgevingsvergunning
Besluit bescherming natuurbeheer

Geachte dames en heren,

DE-WisseW9 BV voornoemd wenst bij deze de volgende zienswijze tegen het ontwerp Rijksinpassingsplan en genoemde besluiten in te dienen. Zij is belanghebbende bij de exploitatie van een tweetal aan de in exploitatie zijnde windturbines Vestas V66 1,75 MW.

Zienswijzen:

1. De economische haalbaarheid van (de uitvoering) van het Rijksinpassingsplan is onvoldoende getoetst, althans is niet voldoende inhoudelijk beoordeeld, althans de initiatiefnemer is niet in staat en bereid kostenverhaal te bieden door nakoming van de verplichtingen uit de gesloten anterieure overeenkomst.

Inmiddels is opgericht Windpark Zeewolde BV, deze moet planschade en onteigeningsvergoedingen voor de te saneren windturbines vergoeden. Het is dus niet initiatiefnemer, die de kosten voor haar rekening neemt, het is een derde partij, te

weten Windpark Zeewolde BV, een commerciële marktpartij met thans onvoldoende eigen financiële middelen. Er is dus geen sprake van al aanwezige voldoende funding, laat staan dat er enige garantie is dat in 2024-2026 betaald zal kunnen worden. Dit betekent een zeer aanzienlijk financieel risico voor de gemeente Zeewolde, want de exploitatie van de te stichten windturbines en de SDE subsidie zijn onvoldoende voor Windpark Zeewolde BV om de planschade en onteigeningsvergoedingen te kunnen betalen. De gemeente Zeewolde zal bij uitvoering van dit Rijksinpassingsplan het risico lopen om te moeten onteigenen en gehouden te zijn ex artikel 40 OW de schade voor de onteigenden te vergoeden. Het uitgangspunt dat de windturbines in 2026 aan het einde van hun technische levensduur zullen zijn is in zijn algemeenheid onjuist. Vooral de Vestas V66 1,75 MW (van belanghebbende) zijn bij normaal goed onderhoud van onder meer de tandwielkasten niet aan een maximale technische en economische levensduur gebonden.

2. De regeling tot terzijde stellen van overgangsrecht in artikel 13.3 is in strijd met het recht, althans is onredelijk bezwarend voor belanghebbende. Het wegbestemmen en uitsluiten van gebruiksrecht van windturbines van 1,75 MW is in strijd met de in het plan beoogde doelstelling om 6000MW aan windenergie op land gebaseerde productie-eenheden te realiseren. Uit de gehanteerde doelomschrijving blijkt dat nut en noodzaak voor het wegbestemmen en uit gebruik nemen van de windturbines aan de ontbreekt. Immers de molens zijn immer positief bestemd geweest dus in overeenstemming geweest met een behoorlijke ruimtelijke ordening. Er kan dus geen sprake zijn van een gewenste ruimtelijke ontwikkeling, zoals in het plan is opgenomen. Ook een bijdrage aan de doelstelling die ten grondslag ligt aan het Rijksinpassingsplan wordt niet voldaan, immer het laten staan en refurbishen van deze molens tot 2 MW molens is binnen de bestaande bouwvorm en contouren mogelijk. Er wordt dus bestaande capaciteit geamoveerd in plaats van capaciteit vermeerderd. Nut en noodzaak tot het vaststellen van dit Ontwerp ontbreekt, althans wordt niet, althans onvoldoende onderbouwd.
3. Het Rijksinpassingsplan ontbeert een toetsing op het kartelverbod in het kader van de mededingingswetgeving. Het de facto wegsaneren van bestaande ondernemers (belanghebbenden) en deze te verplichten zaken te doen met Windpark Zeewolde BV op straffe van een beoogde (koude) sanering is in strijd met artikel 6 van de Mededingingswet. Het Rijksinpassingsplan is op initiatief van de Ontwikkelvereniging Windpark Zeewolde, deze vereniging heeft een commerciële doelstelling, althans de met haar verbonden Windpark Zeewolde BV heeft een commerciële doelstelling. Er is sprake van een kartel, dat tot doel heeft bestaande exploitanten uit de markt te stoten. Commerciële partijen hebben met enige eigenaren overeenkomsten gesloten waardoor deze als front-runner fungeren voor deze derden. Er is geen reden dat belanghebbende niet in staat mag worden gesteld de bestaande twee windturbines aan de , met grond en infrastructuur te exploiteren. Ook belanghebbende draagt immers bij met tweemaal 1,75 MW aan de beoogde doelstelling van 6000MW op land.

4. Het Rijksinpassingsplan ontbeert een toetsing aan de aanbestedingsregels. Er is sprake van verplichte aanbesteding nu het verwezenlijken van een Rijksdoelstelling betreft. Het doen uitvoeren van ogenschijnlijk de eigenaren in het gebied doet daaraan niet af. Het huidige Rijksinpassingsplan in combinatie met de op 5 december aangevraagde omgevingsvergunning leidt ertoe dat Windpark Zeewolde BV de enige marktpartij is, die het project zal kunnen verwezenlijken, zij is niet op één lijn te stellen met de initiatiefnemer. Dit is niet alleen schending van het mededingingsrecht, doch ook van de aanbestedingsregels. Belanghebbende wordt onevenredig zwaar in haar belang getroffen.
5. Het Rijksinpassingsplan ontbeert een toets op staatssteun er heeft geen melding plaatsgehad. De markt voor (groene)elektriciteit is grensoverschrijdend. Het onderhavige plan heeft tot gevolg dat de belanghebbende ondernemers wordt belet hun stroom te leveren aan (buitenlandse) stroomafnemers. Aldus wordt met staatssteun het aanbod van groene stroom beperkt, worden prijzen opgedreven en producent Windpark Zeewolde BV onrechtmatig gesteund. Belanghebbenden leveren stroom die duurzaam is opgewekt, het langer laten produceren van bestaande 1,75 MW turbines komt de milieudoelstellingen ten goede en komt door vergroting van aanbod de prijsvorming voor de consument ten goede. Er is geen reden met SDE subsidie de sanering van bestaande windturbines af te dwingen, althans te financieren en aldus aanbod van goedkope groene stroom te beperken althans Windpark Zeewolde BV te steunen.

Ik verzoek u de zienswijzen van belanghebbende in acht te nemen.

Hoogachtend,
Wijkamp & Keulers Advocaten
Belastingkundigen B.V.

* Alle rechtshandelingen worden verricht voor rekening en risico van Wijkamp & Keulers Advocaten Belastingkundigen B.V. en geschieden onder toepasselijkheid van de algemene voorwaarden van Wijkamp & Keulers Advocaten Belastingkundigen B.V., onder meer inhoudend uitsluiting van aansprakelijkheid tenzij onze beroepsaansprakelijkheidsverzekeraar aansprakelijkheid erkent waarna aansprakelijkheid beperkt is tot het door de verzekeraar uit te betalen bedrag. Deze algemene voorwaarden zijn u verstrekt of kunnen u op eerste aanvraag ter hand worden gesteld.

WIJNKAMP
& KEULERS
ADVOCATEN
BELASTING-
KUNDIGEN

AANGETEKENDE
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark Zeewolde
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

20 APR 2017

Zoetermeer, 18 april 2017

Kenmerk: K17-04014/A1318/wk

ZIENSWIJZEN

Betreft: W11 BV

Windturbine W11
Windturbine W9
Ontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde
Besluit watervergunning
Besluit omgevingsvergunning
Besluit bescherming natuurbeheer

Geachte dames en heren,

W11 BV voornoemd wenst bij deze de volgende zienswijze tegen het ontwerp Rijksinpassingsplan en genoemde besluiten in te dienen. Zij is belanghebbende bij de exploitatie van een tweetal aan de in exploitatie zijnde windturbines Vestas V66 1,75 MW.

Zienswijzen:

1. De economische haalbaarheid van (de uitvoering) van het Rijksinpassingsplan is onvoldoende getoetst, althans is niet voldoende inhoudelijk beoordeeld, althans de initiatiefnemer is niet in staat en bereid kostenverhaal te bieden door nakoming van de verplichtingen uit de gesloten anterieure overeenkomst.

Inmiddels is opgericht Windpark Zeewolde BV, deze moet planschade en onteigeningsvergoedingen voor de te saneren windturbines vergoeden. Het is dus niet initiatiefnemer, die de kosten voor haar rekening neemt, het is een derde partij, te

weten Windpark Zeewolde BV, een commerciële marktpartij met thans onvoldoende eigen financiële middelen. Er is dus geen sprake van al aanwezige voldoende funding, laat staan dat er enige garantie is dat in 2024-2026 betaald zal kunnen worden. Dit betekent een zeer aanzienlijk financieel risico voor de gemeente Zeewolde, want de exploitatie van de te stichten windturbines en de SDE subsidie zijn onvoldoende voor Windpark Zeewolde BV om de planschade en onteigeningsvergoedingen te kunnen betalen. De gemeente Zeewolde zal bij uitvoering van dit Rijksinpassingsplan het risico lopen om te moeten onteigenen en gehouden te zijn ex artikel 40 OW de schade voor de onteigenden te vergoeden. Het uitgangspunt dat de windturbines in 2026 aan het einde van hun technische levensduur zullen zijn is in zijn algemeenheid onjuist. Vooral de Vestas V66 1,75 MW (van belanghebbende) zijn bij normaal goed onderhoud van onder meer de tandwielkasten niet aan een maximale technische en economische levensduur gebonden.

2. De regeling tot terzijde stellen van overgangsrecht in artikel 13.3 is in strijd met het recht, althans is onredelijk bezwarend voor belanghebbende. Het wegbestemmen en uitsluiten van gebruiksrecht van windturbines van 1,75 MW is in strijd met de in het plan beoogde doelstelling om 6000MW aan windenergie op land gebaseerde productie-eenheden te realiseren. Uit de gehanteerde doelomschrijving blijkt dat nut en noodzaak voor het wegbestemmen en uit gebruik nemen van de windturbines aan de ontbreekt. Immers de molens zijn immer positief bestemd geweest dus in overeenstemming geweest met een behoorlijke ruimtelijke ordening. Er kan dus geen sprake zijn van een gewenste ruimtelijke ontwikkeling, zoals in het plan is opgenomen. Ook een bijdrage aan de doelstelling die ten grondslag ligt aan het Rijksinpassingsplan wordt niet voldaan, immer het laten staan en refurbishen van deze molens tot 2 MW molens is binnen de bestaande bouwvorm en contouren mogelijk. Er wordt dus bestaande capaciteit geamoveerd in plaats van capaciteit vermeerderd. Nut en noodzaak tot het vaststellen van dit Ontwerp ontbreekt, althans wordt niet, althans onvoldoende onderbouwd.
3. Het Rijksinpassingsplan ontbeert een toetsing op het kartelverbod in het kader van de mededingingswetgeving. Het de facto wegsaneren van bestaande ondernemers (belanghebbenden) en deze te verplichten zaken te doen met Windpark Zeewolde BV op straffe van een beoogde (koude) sanering is in strijd met artikel 6 van de Mededingingswet. Het Rijksinpassingsplan is op initiatief van de Ontwikkelvereniging Windpark Zeewolde, deze vereniging heeft een commerciële doelstelling, althans de met haar verbonden Windpark Zeewolde BV heeft een commerciële doelstelling. Er is sprake van een kartel, dat tot doel heeft bestaande exploitanten uit de markt te stoten. Commerciële partijen hebben met enige eigenaren overeenkomsten gesloten waardoor deze als front-runner fungeren voor deze derden. Er is geen reden dat belanghebbende niet in staat mag worden gesteld de bestaande twee windturbines aan de , met grond en infrastructuur te exploiteren. Ook belanghebbende draagt immers bij met tweemaal 1,75 MW aan de beoogde doelstelling van 6000MW op land.

4. Het Rijksinpassingsplan ontbeert een toetsing aan de aanbestedingsregels. Er is sprake van verplichte aanbesteding nu het verwezenlijken van een Rijksdoelstelling betreft. Het doen uitvoeren van ogenschijnlijk de eigenaren in het gebied doet daaraan niet af. Het huidige Rijksinpassingsplan in combinatie met de op 5 december aangevraagde omgevingsvergunning leidt ertoe dat Windpark Zeewolde BV de enige marktpartij is, die het project zal kunnen verwezenlijken, zij is niet op één lijn te stellen met de initiatiefnemer. Dit is niet alleen schending van het mededingingsrecht, doch ook van de aanbestedingsregels. Belanghebbende wordt onevenredig zwaar in haar belang getroffen.
5. Het Rijksinpassingsplan ontbeert een toets op staatssteun er heeft geen melding plaatsgehad. De markt voor (groene)elektriciteit is grensoverschrijdend. Het onderhavige plan heeft tot gevolg dat de belanghebbende ondernemers wordt belet hun stroom te leveren aan (buitenlandse) stroomafnemers. Aldus wordt met staatssteun het aanbod van groene stroom beperkt, worden prijzen opgedreven en producent Windpark Zeewolde BV onrechtmatig gesteund. Belanghebbenden leveren stroom die duurzaam is opgewekt, het langer laten produceren van bestaande 1,75 MW turbines komt de milieudoelstellingen ten goede en komt door vergroting van aanbod de prijsvorming voor de consument ten goede. Er is geen reden met SDE subsidie de sanering van bestaande windturbines af te dwingen, althans te financieren en aldus aanbod van goedkope groene stroom te beperken althans Windpark Zeewolde BV te steunen.

Ik verzoek u de zienswijzen van belanghebbende in acht te nemen.

Hoogachtend,
Wijkamp & Keulers Advocaten
Belastingkundigen B.V.

* Alle rechtshandelingen worden verricht voor rekening en risico van Wijkamp & Keulers Advocaten Belastingkundigen B.V. en geschieden onder toepasselijkheid van de algemene voorwaarden van Wijkamp & Keulers Advocaten Belastingkundigen B.V., onder meer inhoudend uitsluiting van aansprakelijkheid tenzij onze beroepsaansprakelijkheidsverzekeraar aansprakelijkheid erkent waarna aansprakelijkheid beperkt is tot het door de verzekeraar uit te betalen bedrag. Deze algemene voorwaarden zijn u verstrekt of kunnen u op eerste aanvraag ter hand worden gesteld.

WIJNKAMP
& KEULERS
ADVOCATEN
BELASTING-
KUNDIGEN

20 APR 2017

AANGETEKEND
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark Zeewolde
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

Zoetermeer, 18 april 2017

Kenmerk: K17-04012/A1318/wk

ZIENSWIJZEN

Betreft:

Windturbine W11
Windturbine W9
Ontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde
Besluit watervergunning
Besluit omgevingsvergunning
Besluit bescherming natuurbeheer

Geachte dames en heren,

De heer _____ voornoemd, ten dezen handelend voor zich als in zijn hoedanigheid van maat in de maatschap _____, wenst bij deze de volgende zienswijze tegen het ontwerp Rijksinpassingsplan en genoemde besluiten in te dienen. Hij is belanghebbende bij de exploitatie van een tweetal aan de _____ in exploitatie zijnde windturbines Vestas V66 1,75 MW.

Zienswijzen:

1. De economische haalbaarheid van (de uitvoering) van het Rijksinpassingsplan is onvoldoende getoetst, althans is niet voldoende inhoudelijk beoordeeld, althans de initiatiefnemer is niet in staat en bereid kostenverhaal te bieden door nakoming van de verplichtingen uit de gesloten anterieure overeenkomst.

Inmiddels is opgericht Windpark Zeewolde BV, deze moet planschade en onteigeningsvergoedingen voor de te saneren windturbines vergoeden. Het is dus

draagt immers bij met tweemaal 1,75 MW aan de beoogde doelstelling van 6000MW op land.

4. Het Rijksinpassingsplan ontbeert een toetsing aan de aanbestedingsregels. Er is sprake van verplichte aanbesteding nu het verwezenlijken van een Rijksdoelstelling betreft. Het doen uitvoeren van ogenschijnlijk de eigenaren in het gebied doet daaraan niet af. Het huidige Rijksinpassingsplan in combinatie met de op 5 december aangevraagde omgevingsvergunning leidt ertoe dat Windpark Zeewolde BV de enige marktpartij is, die het project zal kunnen verwezenlijken, zij is niet op één lijn te stellen met de initiatiefnemer. Dit is niet alleen schending van het mededingingsrecht, doch ook van de aanbestedingsregels. Belanghebbende wordt onevenredig zwaar in zijn belang getroffen.
5. Het Rijksinpassingsplan ontbeert een toets op staatssteun, er heeft geen melding plaatsgehad. De markt voor (groene)elektriciteit is grensoverschrijdend. Het onderhavige plan heeft tot gevolg dat de belanghebbende ondernemers wordt belet hun stroom te leveren aan (buitenlandse) stroomafnemers. Aldus wordt met staatssteun het aanbod van groene stroom beperkt, worden prijzen opgedreven en producent Windpark Zeewolde BV onrechtmatig gesteund. Belanghebbenden leveren stroom die duurzaam is opgewekt, het langer laten produceren van bestaande 1,75 MW turbines komt de milieudoelstellingen ten goede en komt door vergroting van aanbod de prijsvorming voor de consument ten goede. Er is geen reden met SDE subsidie de sanering van bestaande windturbines af te dwingen, althans te financieren en aldus aanbod van goedkope groene stroom te beperken, althans Windpark Zeewolde BV te steunen.

Ik verzoek u de zienswijzen van belanghebbende, in zijn gemelde hoedanigheid, in acht te nemen.

Hoogachtend,
Wijkamp & Keulers Advocaten
Belastingkundigen B.V.

* Alle rechtshandelingen worden verricht voor rekening en risico van Wijkamp & Keulers Advocaten Belastingkundigen B.V. en geschieden onder toepasselijkheid van de algemene voorwaarden van Wijkamp & Keulers Advocaten Belastingkundigen B.V., onder meer inhoudend uitsluiting van aansprakelijkheid tenzij onze beroepsaansprakelijkheidsverzekeraar aansprakelijkheid erkent waarna aansprakelijkheid beperkt is tot het door de verzekeraar uit te betalen bedrag. Deze algemene voorwaarden zijn u verstrekt of kunnen u op eerste aanvraag ter hand worden gesteld.

WIJNKAMP
& KEULERS
ADVOCATEN
BELASTING-
KUNDIGEN

AANGETEKEND
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark Zeewolde
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

20 APR 2017

Zoetermeer, 18 april 2017

Kenmerk: K17-04013/A1318/wk

ZIENSWIJZEN

Betreft:

Windturbine W11
Windturbine W9
Ontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde
Besluit watervergunning
Besluit omgevingsvergunning
Besluit bescherming natuurbeheer

Geachte dames en heren,

Mevrouw [redacted] voornoemd, ten dezen handelend voor zich als in haar hoedanigheid van maat in de maatschap [redacted], wenst bij deze de volgende zienswijze tegen het ontwerp Rijksinpassingsplan en genoemde besluiten in te dienen. Zij is belanghebbende bij de exploitatie van een tweetal aan de [redacted] in exploitatie zijnde windturbines Vestas V66 1,75 MW.

Zienswijzen:

1. De economische haalbaarheid van (de uitvoering) van het Rijksinpassingsplan is onvoldoende getoetst, althans is niet voldoende inhoudelijk beoordeeld, althans de initiatiefnemer is niet in staat en bereid kostenverhaal te bieden door nakoming van de verplichtingen uit de gesloten anterieure overeenkomst.

Inmiddels is opgericht Windpark Zeewolde BV, deze moet planschade en onteigeningsvergoedingen voor de te saneren windturbines vergoeden. Het is dus

niet initiatiefnemer, die de kosten voor haar rekening neemt, het is een derde partij, te weten Windpark Zeewolde BV, een commerciële marktpartij met thans onvoldoende eigen financiële middelen. Er is dus geen sprake van al aanwezige voldoende funding, laat staan dat er enige garantie is dat in 2024-2026 betaald zal kunnen worden. Dit betekent een zeer aanzienlijk financieel risico voor de gemeente Zeewolde, want de exploitatie van de te stichten windturbines en de SDE subsidie zijn onvoldoende voor Windpark Zeewolde BV om de planschade en onteigeningsvergoedingen te kunnen betalen. De gemeente Zeewolde zal bij uitvoering van dit Rijksinpassingsplan het risico lopen om te moeten onteigenen en gehouden te zijn ex artikel 40 OW de schade voor de onteigenden te vergoeden. Het uitgangspunt dat de windturbines in 2026 aan het einde van hun technische levensduur zullen zijn is in zijn algemeenheid onjuist. Vooral de Vestas V66 1,75 MW (van belanghebbende) zijn bij normaal goed onderhoud van onder meer de tandwielkasten niet aan een maximale technische en economische levensduur gebonden.

2. De regeling tot terzijde stellen van overgangsrecht in artikel 13.3 is in strijd met het recht, althans is onredelijk bezwarend voor belanghebbende. Het wegbestemmen en uitsluiten van gebruiksrecht van windturbines van 1,75 MW is in strijd met de in het plan beoogde doelstelling om 6000MW aan windenergie op land gebaseerde productie-eenheden te realiseren. Uit de gehanteerde doelomschrijving blijkt dat nut en noodzaak voor het wegbestemmen en uit gebruik nemen van de windturbines aan de ontbreekt. Immers de molens zijn immer positief bestemd geweest dus in overeenstemming geweest met een behoorlijke ruimtelijke ordening. Er kan dus geen sprake zijn van een gewenste ruimtelijke ontwikkeling, zoals in het plan is opgenomen. Ook een bijdrage aan de doelstelling die ten grondslag ligt aan het Rijksinpassingsplan wordt niet voldaan, immer het laten staan en refurbishen van deze molens tot 2 MW molens is binnen de bestaande bouwvorm en contouren mogelijk. Er wordt dus bestaande capaciteit geamoveerd in plaats van capaciteit vermeerderd. Nut en noodzaak tot het vaststellen van dit Ontwerp ontbreekt, althans wordt niet, althans onvoldoende onderbouwd.
3. Het Rijksinpassingsplan ontbeert een toetsing op het kartelverbod in het kader van de mededingingswetgeving. Het de facto wegsaneren van bestaande ondernemers (belanghebbenden) en deze te verplichten zaken te doen met Windpark Zeewolde BV op straffe van een beoogde (koude) sanering is in strijd met artikel 6 van de Mededingingswet. Het Rijksinpassingsplan is op initiatief van de Ontwikkelvereniging Windpark Zeewolde, deze vereniging heeft een commerciële doelstelling, althans de met haar verbonden Windpark Zeewolde BV heeft een commerciële doelstelling. Er is sprake van een kartel, dat tot doel heeft bestaande exploitanten uit de markt te stoten. Commerciële partijen hebben met enige eigenaren overeenkomsten gesloten waardoor deze als front-runner fungeren voor deze derden. Er is geen reden dat belanghebbende niet in staat mag worden gesteld de bestaande twee windturbines aan de met grond en infrastructuur te exploiteren. Ook belanghebbende

draagt immers bij met tweemaal 1,75 MW aan de beoogde doelstelling van 6000MW op land.

4. Het Rijksinpassingsplan ontbeert een toetsing aan de aanbestedingsregels. Er is sprake van verplichte aanbesteding nu het verwezenlijken van een Rijksdoelstelling betreft. Het doen uitvoeren van ogenschijnlijk de eigenaren in het gebied doet daaraan niet af. Het huidige Rijksinpassingsplan in combinatie met de op 5 december aangevraagde omgevingsvergunning leidt ertoe dat Windpark Zeewolde BV de enige marktpartij is, die het project zal kunnen verwezenlijken, zij is niet op één lijn te stellen met de initiatiefnemer. Dit is niet alleen schending van het mededingingsrecht, doch ook van de aanbestedingsregels. Belanghebbende wordt onevenredig zwaar in haar belang getroffen.
5. Het Rijksinpassingsplan ontbeert een toets op staatssteun er heeft geen melding plaatsgehad. De markt voor (groene)elektriciteit is grensoverschrijdend. Het onderhavige plan heeft tot gevolg dat de belanghebbende ondernemers wordt belet hun stroom te leveren aan (buitenlandse) stroomafnemers. Aldus wordt met staatssteun het aanbod van groene stroom beperkt, worden prijzen opgedreven en producent Windpark Zeewolde BV onrechtmatig gesteund. Belanghebbenden leveren stroom die duurzaam is opgewekt, het langer laten produceren van bestaande 1,75 MW turbines komt de milieudoelstellingen ten goede en komt door vergroting van aanbod de prijsvorming voor de consument ten goede. Er is geen reden met SDE subsidie de sanering van bestaande windturbines af te dwingen, althans te financieren en aldus aanbod van goedkope groene stroom te beperken althans Windpark Zeewolde BV te steunen.

Ik verzoek u de zienswijzen van belanghebbende in acht te nemen.

Hoogachtend,
Wijkamp & Keulers Advocaten
Belastingkundigen B.V.

* Alle rechtshandelingen worden verricht voor rekening en risico van Wijkamp & Keulers Advocaten Belastingkundigen B.V. en geschieden onder toepasselijkheid van de algemene voorwaarden van Wijkamp & Keulers Advocaten Belastingkundigen B.V., onder meer inhoudend uitsluiting van aansprakelijkheid tenzij onze beroepsaansprakelijkheidsverzekeraar aansprakelijkheid erkent waarna aansprakelijkheid beperkt is tot het door de verzekeraar uit te betalen bedrag. Deze algemene voorwaarden zijn u verstrekt of kunnen u op eerste aanvraag ter hand worden gesteld.

Bureau Energieprojecten
Inspraak Windpark Zeewolde

Fax : 070 - 379 70 71

Stichting Achmea Rechtsbijstand
Postbus 4116
7320 AC Apeldoorn

Sophialaan 50
Leeuwarden

Telefoon 088 462 3700
Fax 088 462 2799
klantenservice@achmearechtsbijstand.nl
www.achmearechtsbijstand.nl

Datum
20 april 2017
Onderwerp
inspraakreactie Windpark Zeewolde

Ons zaaknummer
R213994495
Uw kenmerk

Behandeld door

Geachte heer, mevrouw,

De heer _____, in zijn hoedanigheid van eigenaar van firma _____, gevestigd aan de _____, en woonachtig aldaar, _____ in ZEEWOLDE, vroeg ons om juridische hulp.

Cliënt is het niet eens met het plan Windpark Zeewolde

Namens cliënt dien ik hierbij een zienswijze in tegen alle besluiten die in het kader van de realisatie van dit plan ter inzage liggen.

Windpark Zeewolde is een initiatief van de Windvereniging Zeewolde voor de realisatie van een windpark in het zuidelijk deel van Flevoland. Het windpark moet een omvang krijgen van 300 MW. Gekoppeld aan de realisatie van een nieuw windpark is de sanering van de bestaande windmolens. Door oude windmolens te vervangen door nieuwe (grotere) windmolens kan met minder windmolens meer duurzame energie worden geproduceerd

Zoals in het bovenstaande staat vermeld heeft cliënt een agrarisch bedrijf gevestigd op het adres Wulpweg 21 te Zeewolde. Eén van de percelen die onderdeel uitmaken van zijn bedrijf en waarop hij een akkerbouw uitoefent, betreft een perceel waarop twee van de windmolens zijn geprojecteerd. Dit betreft de kavels GZ-56-O en GZ 57. Er staat één molen per kavel gepland.

Gewasschade

Cliënt vreest als gevolg van de aanwezigheid van de windmolens op het desbetreffende perceel te worden geconfronteerd met gewasschade. Dit als gevolg van de schaduwwerking van de bewuste windmolens. Immers vanwege het gebrek aan licht zullen de gewassen aldaar niet dan wel erg slecht groeien met alle gevolgen van dien.

Vervolg op de brief van
20 april 2017

Bestemd voor

Bladnummer
2

Schade waarmee in de onderhavige procedures en besluiten ten onrechte geen rekening is gehouden en waarvan tevens niet bekend is alwaar cliënt deze schade kan reclameren en welke procedure daarop van toepassing is.

Voor zover de schade niet voor 100 % zal worden vergoed, zal cliënt dus worden geconfronteerd met een ernstige inkomensderving.

Wat betreft voornoemd punt is zijn de besluiten onvoldoende gemotiveerd en kunnen op grond daarvan niet in stand blijven.

Tot slot

Gekoppeld aan de geplande nieuwe molens voorziet het plan ook in saneren van bestaande windmolens. Cliënten zijn ook in het bezit van een bestaande windmolen, een Vestas V52 850KW. Cliënten doen niet mee met het project en zijn niet van plan hun molen in te leveren. De molen hoort bij hun bedrijf en maakt hun een netto energie leverancier. Ook maakt de molen deel uit van de maatlat duurzame veehouderij van hun nieuwe stal. In het bestemmingsplan buitengebied Zeewolde 2016 worden de bestaande windmolens weggestemd. Hiervoor loopt een beroepschrift bij de Raad van State.

Cliënt vraagt u het geen medewerking te verlenen aan het project Windpark Zeewolde
En anders vraagt hij u tegemoet te komen aan deze inspraakreactie en het plan aan te passen.

Bel of mail ons gerust als u nog vragen hebt

U bereikt mij via de klantenservice op telefoonnummer 088 462 3700. Maken kan naar klantenservice@achmearechtsbijstand.nl. Uw zaaknummer is R213994495. Wilt u dit nummer altijd noemen als u belt of mailt? Wij kunnen u dan sneller helpen.

Met vriendelijke groet,

Verzonden: Donderdag 20 april 2017 23:37
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat: Oudaen
Huisnummer: 8
Postcode: 8219 AB
Woonplaats: LELYSTAD
Telefoonnummer:
E-mailadres: info@dierbaarflevoland.nl
Als: Organisatie
Organisatie: Stichting Dierbaar Flevoland

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Graag verwijzen wij naar de bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?

Ja. Onze stichting heeft als doel het beschermen, in stand houden en verbeteren van de natuur met alles wat daarin leeft in Flevoland. Een aantal aspecten van het ontwerp-inpassingsplan Windpark Zeewolde hebben een negatieve uitwerking op de natuur en in het bijzonder op vogels en vleermuizen.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Wij verwijzen hiervoor naar de bijlage

Reactie

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark Zeewolde
Postbus 248
2250 AE Voorschoten

Lelystad, 20 april 2017

Betreft: Zienswijze op ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde

Graag geven wij onze zienswijze op de ontwerpbesluiten Windpark Zeewolde en op de onderliggende rapporten op basis waarvan deze besluiten voorbereid zijn. Onze stichting heeft als doel het beschermen, in stand houden en verbeteren van de natuur met alles wat daarin leeft in Flevoland. Vanuit het belang dit doel te dienen is deze zienswijze opgesteld.

Wij zijn van een voorstander van het vervangen van fossiele energie door duurzame energie zoals windenergie door middel van windmolens. Er zijn echter ook nadelen aan windmolens verbonden, zoals het ontsieren van het landschap, overlast door slagschaduw en geluid en door het veroorzaken van aanvaringen met vogels en vleermuizen. Het feit dat de 93 voorziene windmolens in het Windpark Zeewolde in de plaats komen van 221 andere en daarmee meer energie opgewekt wordt met minder molens, zien wij als winst. Dat neemt niet weg dat wij aandacht vragen voor een aantal aspecten die naar onze mening ontbreken of anders zouden kunnen, waardoor vogels en vleermuizen minder risico lopen op aanvaringen of minder gestoord worden in hun normale gedrag. Het is een kans dat hier voor aanvang van de bouw rekening mee gehouden kan worden.

Vraagtekens bij onderzoek

Het onderzoek ten behoeve van het 'Achtergrondrapport Natuur, Windpark Zeewolde en effecten op natuur voor de MER' uitgevoerd door Bureau Waardenburg (Verbeek et al. 2016) betreft slechts de momentopname van één jaar. De veldbezoeken zijn alleen overdag uitgevoerd, terwijl de meeste en ook meest kritische passages van vogels en vleermuizen 's nachts plaatsvinden. In de nachtelijke uren is geen nader onderzoek gedaan naar vliegbewegingen van vogels van foerageergebied naar slaapplaats en omgekeerd. Ook is geen onderzoek uitgevoerd naar andere trekbewegingen van vogels. Veel aannames zijn gedaan op basis van andere, o.a. buitenlandse, onderzoeken, waarbij het de vraag is of deze ook altijd van toepassing zijn op de specifieke situatie in Flevoland. Verder zijn er (nog) geen ervaringscijfers of onderzoeksgegevens met de zeer hoge molens zoals die geplaatst worden in het Windpark Zeewolde waarbij de tiphoogte oploopt tot 220 meter bij de A27.

Een en ander biedt onvoldoende houvast om stellige uitspraken te doen over de aanvaringsrisico's. Zeker in een aantal gevallen kunnen significant negatieve effecten niet op voorhand uitgesloten worden, waar dat nu wel gedaan is.

Het volgende kan ter illustratie dienen. Omdat de grauwe kiekendief in het jaar 2015 niet als broedvogel is waargenomen in het plangebied van Windpark Zeewolde, is in het achtergrondrapport en daarmee ook in de MER verder geen rekening gehouden met deze ernstig bedreigde roofvogel die nog in slechts 2 gebieden broedt in Nederland waaronder Flevoland. In andere jaren heeft de grauwe kiekendief wel degelijk ook in het plangebied gebroed.

Barrièrewerking

Gelet op de bovengenoemde onzekerheden wat betreft de nachtelijke trek van ganzen en andere vogels waarnaar geen veldonderzoek gedaan is, pleiten wij voor aanpassingen aan de voorziene corridor in de lijnopstelling van molens langs de A27. Wij zouden graag een ruimere corridor zien in zowel periode, tijd als ruimte.

Wanneer de corridor geregeld wordt met een automatische stilstandvoorziening met behulp van radar (al dan niet door tussenkomst van een operator) hoeven de molens niet onnodig stilgezet te worden en kan ingegrepen worden wanneer het wel nodig is. Het stilzetten hoeft zo niet beperkt te zijn tot een vooraf ingestelde tijd en periode die altijd arbitrair zijn. Door koppeling van meerdere molens binnen het systeem kunnen de kosten van de voorziening beperkt blijven en kunnen meer molens in de corridor betrokken worden. Dit is een betere oplossing voor de passerende vogels en leidt niet tot onnodige stilstand. Inmiddels is ook praktijkervaring met dergelijke systemen opgebouwd. Laat Windpark Zeewolde hiervan profiteren.

Monitoring

Vanwege het grote aantal onzekerheden zouden wij ervoor willen pleiten de gevolgen te onderzoeken die het in bedrijf nemen van de molens heeft voor vogels en vleermuizen door bij alle molens de aanvaringssslachtoffers te registreren en dit in een monitoringprogramma op te nemen. Op deze wijze kan in de praktijk getoetst worden of gedane aannames zich ook in de praktijk manifesteren of juist niet. Bij constatering van ongewenste afwijkingen kunnen passende bijstuuringsmaatregelen genomen worden. Naar onze mening kan dit goed opgenomen worden in het kader van de monitoring voortvloeiend uit art. 7.39 van de Wet milieubeheer.

Dubbeldraaien

Gedurende de herstructureringsstermijn van 7 jaar kunnen molens gedurende een periode van 5 jaar dubbeldraaien. Teruggerekend naar een periode van 5 jaar tellen de negatieve effecten van de molens dubbel, al is in de effectenberekening uitgegaan van slechts 20%. Wij vinden dit op zijn minst arbitrair.

Wij begrijpen dat de dubbeldraaistermijn vanuit bedrijfseconomisch oogpunt noodzakelijk is en voorwaarde om het project ook financieel haalbaar te maken. Wij vinden echter wel dat wanneer uit de bedrijfseconomische cijfers blijkt dat deze gunstiger zijn dan waarop het Ministerie van EZ in samenspraak met de gemeente en provincie de termijn van vijf jaar

hebben bepaald, de termijn naar beneden wordt bijgesteld. Daartoe dienen de eigenaren van de windturbines hun exploitatiegegevens jaarlijks te verstrekken.

Nader onderzoek blauwe en grauwe kiekendief gewenst

Zoals uit de door ons geplaatste vraagtekens bij het onderzoek blijkt is het onderzoek naar de effecten voor de grauwe kiekendief naar onze mening onvoldoende uitgevoerd door de vogel verder niet in beschouwing te nemen, omdat hij in een jaar niet in het plangebied tot broeden kwam terwijl er jaren zijn waarin dit wel degelijk het geval was. Broedende vogels zijn in dit gebied zelfs van zenders voorzien. De grauwe kiekendief is een zeer ernstig bedreigde vogelsoort van de rode lijst waarvoor alles in het werk gesteld moet worden om de vogel als broedvogel in Nederland te behouden. Te meer daar Flevoland tot de slechts twee broedlocaties in Nederland behoort. Nader onderzoek naar de mogelijke effecten voor de grauwe kiekendief als gevolg van het Windpark Zeewolde moet naar onze mening worden uitgevoerd.

Terecht wordt gesteld dat er rekening gehouden moet worden met het feit dat de instandhoudingsdoelstellingen voor de Oostvaardersplassen voor de blauwe kiekendieven onverkort van kracht zijn ook als er in de afgelopen jaren niet gebroed. In het beheerplan Oostvaardersplassen worden maatregelen voorzien om condities te scheppen of te herstellen die ervoor moeten zorgen dat de blauwe kiekendief als broedvogel weer terugkeert. De blauwe kiekendief wordt echter in het Ontwerp-inpassingsplan weggecijferd met de redenering dat op basis van het kleine aantal de kans op een ervaring klein is en dat daarmee een effect op het behalen van de instandhoudingsdoelen is uitgesloten. Naar onze mening moet juist in ogenschouw genomen worden dat de wanneer de blauwe kiekendief slachtoffer wordt van een aanvaring, met alle inspanningen die voor deze vogel gedaan worden, de consequenties voor de instandhoudingsdoelstellingen veel groter zijn dan wanneer het een talrijker vogel zou betreffen. Wij vinden dat dit betrokken moet worden in de analyse van de milieueffecten van Windpark Zeewolde.

Graag verzoeken wij u onze zienswijze in de verdere besluitvorming te betrekken, waarvoor wij u bij voorbaat erkentelijk zijn. Voor nadere informatie over deze zienswijze kunt u terecht onder telefoonnummer 06-23511978 van ondergetekende.

Met vriendelijke groeten,

Stichting Dierbaar Flevoland

AANTEKENEN

aan Bureau Energieprojecten Inspraakpunt Windpark Zeewolde
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

21 APR 2017

betreft Zienswijze ontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde
referentie LvP/JV/139/112-160257
datum 20 april 2014

Geachte heer, mevrouw,

Ondergetekende, _____, namens onderstaande reclamanten, wil hierbij een
zienswijze indienen op het ontwerp van het Inpassingsplan Windpark Zeewolde:

*
*
*
*
*
*
*
*
*
*
*

Reclamanten zijn eigenaar van windmolens in het plangebied. De windmolens vallen onder de saneringsregeling bestaande solitaire windturbines. Reclamanten zijn het niet eens met het op termijn saneren van genoemde windturbines.

Reclamanten hebben ter zake van het bestemmingsplan Buitengebied Zeewolde 2016 een beroepschrift bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State ingediend. Reclamanten hebben in het beroepschrift aangegeven dat de bestaande vergunde windmolens een positieve bestemming dienen te verkrijgen en niet wederom onder het overgangsrecht moeten worden gebracht.

Met betrekking tot het Rijksinpassingsplan zijn reclamanten het niet eens met de specifieke aanduiding, waarbij per windturbine een einddatum is opgenomen.

Zwartewaterallee 14

Postbus 240
8000 AE Zwolle

☎ (088) 888 66 61
☎ (088) 888 66 62

✉ info@rombou.nl
🌐 www.rombou.nl

De einddatum in bijlage 1 bij de regels geeft aan wanneer het gebruik van de betreffende windturbine moet zijn beëindigd.

Duidelijk is dat de initiatiefnemer met vorenstaande reclamanten, als eigenaren van de bestaande windturbines, geen contractuele afspraken heeft gemaakt. Er is dus ook geen contractuele afspraak gemaakt om het gebruik van de bestaande windturbines te beëindigen.

In het inpassingsplan is een voorwaardelijke verplichting opgenomen teneinde de sanering zeker te stellen. Het gaat hierbij om door middel van een te sluiten overeenkomst tussen de initiatiefnemer en de eigenaren van de te saneren turbines. Hiermede zou worden aangetoond dat de turbine voor de in bijlage 1 genoemde datum wordt verwijderd.

Reclamanten zijn van mening dat in het Rijksinpassingsplan geen financiële regeling is opgenomen voor de geleden en te lijden schade bij verplichte beëindiging van het gebruik. Ook in de provinciale Noodverordening ontbreekt een dergelijke passende beëindigingsregeling.

Reclamanten zijn van mening dat de levensduur van de bestaande en vergunde windmolens langer is dan de planperiode van 10 jaar. Ook na de in het Inpassingsplan opgenomen einddata zijn de bestaande windturbines nog goed bruikbaar voor hun doel.

De bestaande windmolens kunnen ook na 2026 technisch nog prima in orde zijn.

Met het uitvoeren van normaal onderhoud blijkt dit ook in de praktijk het geval te zijn.

In het kader van duurzaamheid is het dan ook gewenst om de bestaande windmolens ook na 2026 in stand te laten. Ook om de CO₂ doelstellingen van Nederland te halen, is het verstandig om de bestaande windmolens in stand te laten, hetgeen zeker van toepassing is voor die windmolens die de realisatie van de nieuwe lijnopstellingen niet in de weg staan.

Op grond van het vorenstaande verzoeken reclamanten dan ook om het Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde gewijzigd vast te stellen, waarbij rekening wordt gehouden met de inhoud van de namens reclamanten ingediende zienswijze op het ontwerp.

Hoogachtend,